Al muraja’at

dijalog sunni-shi'ia poznat kao Pravi Put

Autor:
Sejjid ‘Abdul-Husein Sherafuddin el-Musawi el-'Amili
Prijevod sa arapskog:
Ertan Basarik
Finansijska podrška:
Džemail Seferović

Knjiga pred vama predstavlja zbirku pisama razmjenjenih između Allame Šerefudina i direktora El-Azhara Allame šejha Selima El-Bišrija. Tema diskuje je akaidsko ideološkog profila, dakle onoga što je većinom povod sukoba i rasprave između dva velika islamska pravca, šiijskog i sunijskog. S jedne strane uočit ćemo u pismima širinu spoznaje, dubinu misli, suptilnost izraza, a s druge strane, intelektualnu snagu diskusije i rasprave; međutim, daleko od pristrasnosti i zaslijepljenosti. Koliko se čovjekova duša okrijepi kada svjedoči kako jedna strana pred jakim argumentom, jednostavno prihvati realnost, bez ikakve potrebe da manevriše i osporava ispravnu stvar.Također, nećemo naići na ustaljenu tehniku manipulisanja da u trenutku kada nema izlaza i ne može se dokazati svoj stav, da se počne sa skretanjem pažnje na nešto efemerno, niti dizanjem galame kako bi se umanjio značaj teme o kojoj je riječ. Drugim riječima nijedan od ova dva uvažena alima ne pokazuje znake opake bolesti sagledane u oholosti zbog znanja, niti se plaše da će izgubiti ugled koji uživaju među svojim pristalicama.

Tako da pored osnovne teme, ova je knjiga svojevrsni priručnik praktične poduke o edebu diskutovanja i raspravaljanja.

Biografija autora

Sejjid Abdu-l-Hasan Šerefuddin Musavi Amoli

Bio je šiijski mudžtehid, branio je i zalagao se u radu na približavanju islamskih mezheba. Ulagao je velike napore za postizanje jedinstva između šiija i sunija te za rješavanje temeljnih problema zbog kojih su ova dva pravca razdvojena. Ubraja se i u lidere oslobodilačke revolucije Libana.

Prvi veliki i teški korak na putu jedinstva islamskog ummeta bio je pisanje knjige El-Fusulu-l-muhimme fi te'lifi-l-ummeh, koja je štampana 1327./1909. godine u gradu Sur. Od tada pa do 1377./1957. godine neumorno je radio na ostvarenju ovog velikog ideala i naravno postigao je brilijantne rezultate.

U njegove najbolje pisane tragove ubrajaju se dvije knjige, El-Muradže'at i En-nass ve-l-idžtihad, koje su nastale kao rezultat njegovih ličnih napora da se dokaže istinitost šiizma, i to naučnim jezikom daleko od svake uvrede i nipodoštavanja. Ove dvije knjige prevedene su na razne jezike svijeta i privukle su veliku pažnju i šiija i sunija.

Poznati učitelji pred kojima je sticao znanje su Ahund Horasani, Šejhu-š-Šeri'a Isfahani, Sejjid Muhammed Kazim Tabatabai Jazdi i Mirza Husejn Nuri.

Sejjid Šerefuddin rođen je 1873. godine u Kazimejnu. Sin je Sejjid Jusufa Šerefuddina i Zehre Sadr, kćerke ajetullaha Sejjid Hadija Sadra i sestre Sejjid Hasana Sadra, poznatog alima i autora knjige Te'sisu-š-šii'ati li'ulumi-l-islam. Potomak je Ibrahima Murteze, sina Imama Kazima, a.s.

Kada je Šerefuddin imao godinu dana njegov otac iz Kazimejna odlazi u Nedžef zarad sticanja znanja. A kada je imao šest godina otac ga šalje u mekteb da se i on školuje. Sejjid Abdu-l-Husejn kada je imao osam godina odlazi u mjesto odakle potiču njegovi preci u Džebelu 'Amil. Ženi se u 17-oj godini i nakon što kod oca usvaja početna znanja, u 20-oj godini odlazi u Nedžef da bi nastavio studije. U 32-oj godini dobiva dozvolu za idžtihad.

Po preporuci svoga djeda ajetullaha Sejjid Hadija Sadra po odlasku u Irak prvo ide u Samaru i prisustvuje katedrama Šejha Hasana Kerbelaija (umro 1904) i Šejha Bakira Hajdara (umro 1915) a petkom ujutru prisustvuje katedri etike kod ajetullaha Šejh Fethali Sultan Abadija.

Nije prošlo ni godinu dana od kako je Šerefuddin došao u Samaru kada veliki merdž'a Mirza Širazi napušta taj grad i odlazi u Nedžef. Odlazak Mirze Širazija bio je povod da se naučni centar – houza – u Samari privremeno zatvori i da se svi učitelji i studenti, a s njima i Šerefuddin upute u Nedžef. Učeći islamsko pravo – fikh, i metodologiju islamskog prava – usul, on istovremeno izučava i hadis iz poznatih šiijskih i sunijskih izvora, islamsku povjest i teologiju, usvajajući znanje i iz arapske književnosti i spisateljstva.

Nakon 12 godina truda on se 1904. godine vraća u Liban. Nakon tri godine boravka u gradu Šehur, na poziv stanovnika Sura, na jugu Libana, odlazi u taj grad. Osnivanjem husejnije Sur on otvara centar za organiziranje i održavanje različitih programa.

U to vrijeme su i Libanci kao i stanovnici ostalih muslimanskih država žudili za slobodom i nezavisnošću svoje države te oslobađanjem od osmanske vlasti. Šerefeddin je s narodom stupio na scenu političke borbe i društvenih konflikta. Nakon pada Osmanlija, Liban pada pod patronat Francuske, što je izazvalo reakcije učenjaka između ostalog i Šerefuddina koji izdaje fetvu za džihad protiv francuza.

Zbog toga što su ga Francuzi tražili da ga uhapse, prvo je otišao u Džebelu 'Amil a zatim u Damask. Okupatori su spalili njegovu biblioteku pa je tada uništen dio njegovih rukopisa. Nakon godine dana situacija je bila povoljna pa se mogao vratiti u Sur, gdje nastavlja borbu za nezavisnost Libana do 1944. godine.

U tom periodu Šerefuddin je ukazao na opasnost selidbe jevreja iz cijelog svijeta u Palestinu za budućnost ove države, i uvijek je ukazivao na to da su jevreji predstavljaju prijetnju za Palestinu.

Godine 1920., odlazi u Egipat gdje je radio na jedinsvu šiija i sunija.

Šerefuddin je 1922. godine kada je bio na hadžu zbog molbe kralja Husejna predvodio džemat namaz u Mesdžidu-l-haramu, dakle predvodio je ogroman džemat sunija i šiija.

Krajem 1936. godine s namjerom zijareta haremā ulazi u Irak a 1937. godine na putovanju u Iran u sklopu zijareta Koma i Mešheda bolje se upoznaje sa naučnim centrom u Komu.

Godine 1942. osniva žensku vjersku školu Ez-Zehra, koju neprijatelji zatvaraju, međutim Šerefudin nije odustajao, te godine časove je držao u svojoj kući, a sljedeće godine ponovo otvara školu. Nakon toga osniva fakultet Dža'ferije.

Godine 1946. osniva dobrotvorno društvo za pomoć ugroženim a posljednjih godina života piše knjigu En-Nas ve-l-idžtihad.

Šerefuddin je bio veoma dobar govornik pa je održao veliki broj predavanja u različitim zemljama pored uobičajenih vjerskih tema, trudio se u pravcu ujedinjavanja muslimana što nije ostalo nezapaženo od strane sunijske uleme. Tražio je od muslimana da odbace uobičajenu vjersku i sektašku pristrasnost i da s poštovanjem akceptiraju međusobne razlike. Neka od njegovih predavanja ostala su zabilježena u političkoj književnosti, poput:

Politika ih je razdvojila, pa politika ih treba i spojiti (فَرَّقَتْهُما السِّياسَةُ فَلْتَجمَعْهُما السِّياسَة)

Uputa će biti emitovana s tačke odakle je potekla devijacija (لاينْتَشِرُ الْهُدى الاَّ مِنْ حَيثُ اِنْتَشَرَ الضَّلال)

Kada je Sejjid Šerefuddin bio na hadžu, bio je pozvan na kraljevsku palatu za kurbanski bajram u skladu sa tadašnjim običajima. Kada je došao njegov red da pozdravi kralja, sejjid Šerefuddin mu je poklonio Kur´an sa kožnim koricama. Kralj Abdulaziz je primio Kur´an, stavio ga na čelo i onda poljubio. Sejjid ga je upitao:

“Kralju, zašto ljubite i ukazujete poštovanje tim koricama koje su napravljene od obične kozije kože?”

“Moje poštovanje je bilo ukazano Kur´anu, a ne kozijoj koži” - kralj je odgovorio.

“Dobro rečeno. Mi mislimo isto kada ljubimo prozor ili vrata Poslanikove kuće. Znamo da su napravljeni od željeza i drveta i da niti mogu nanijeti zlo, niti donijeti korist. Mi samo želimo ukazati poštovanje i ljubav prema poslaniku Muhammedu, s.a.v.a., na isti način kako ste vi uradili s Kur´anom kada ste poljubili njegove korice.”

Svi prisutni su bili zadivljeni sejjidovim riječima govoreći mu da je potpuno u pravu. Kralj je bio prinuđen da dozvoli hadžijama pristup Poslanikovim znamenitostima. Ovo je ponovo zabranio kralj koji je došao poslije Abdulaziza. (Munaziratu fi-l-'akaid ve-l-ahkam, 2/160; Summe ihtedejtu, str. 68; Hikajat ve munazarat, str. 375)

Glavna djela:

Šerefuddin je napisao brojna djela na različitim poljima, neka od njih privukla su pažnju i šiijskih i sunijskih učenjaka. Neka djela prevedena su i na druge jezike. Neke knjige i traktati su izgubljeni. Najpoznatije dvije knjige ovog velikog alima su El-Mur'adže'at i En-Nassu ve-l-idžtihad.

Kako nastaje El-Muradže'at

Krajem 1329./1911. godine odlazi u Egipat da bi se upoznao sa vjeskim učenjacima, intelektualcima i piscima i da pruži pomoć na polju rada na ostvarivanju islamskog jedinstva. Shvatio je kako je najbolje da tim povodom ode na Al-Azhar, najveći sunijski centar vjerskih nauka. Sudbina je htjela da se upozna sa velikim muftijom i poznatim profesorom fakulteta

Al-Azhar, šejhom Selimom Bišrijem Malikijem. Plod tog naučnog i vjerskog poznanstva, jesu veličanstvene rasprave i korespondencije, koji muslimanskim intelektualcima i učenjacima mogu poslužiti kao primjer zalaganja na putu postizanja muslimanskog jedinstva i načina izlaganja historijskih zbilja i fakata.

Ova dva alima razmjenila su 112 pisama. Osnovna tema je Hilafet i Imamet sa aspekta šiijskog poimanja stvari, odgovori na pitanja i izrečeni stavovi osim što su s obje strane bili nevjerovatno korektni i puni poštovanja i krajnje naučni, bili su protkani ajetima i predajama koje prihvataju sunije.

Dvadest pet godina nakon ovog događaja, dakle 1355./1936. godine, Šerefuddin sakuplja ova pisma u obliku knjige El-Muradže'at, i objavljuje je u gradu Sejda.

Knjiga je karakteristična po korištenju smislenih izraza, kratkih i ubjedljivih rečenica i izuzetnih interpretacija, kao i po korištenju arapskih stihova i primjera, pored naučne forme korištenja argumenata, što je čini unikatnom u svome polju.

Šerefuddin je Egiptu pored korespondencije sa šejhom Selimom imao susrete i naučne, vjerske i filozofske razgovore sa drugom egipatskom ulemom, poput šejha Muhameda Nedžiba, šejha Muhameda Abduhua, Šejha Abdulkerima El-Ketanija Idrisija i drugih koji su perom, znanstveno potvrdili i ukazali respekt Šerefuddinovom naučnom i intelektualnom položaju.

Šerefuddin nikada svoju iznemoglost ili bolest u starosti nije uzimao kao opravdanje da se odrekne vjerskih i društvenih obaveza. Kada je ležao u bolnici u Bejrutu, svakog dana mu je u obilazak dolazio veliki broj ljudi različitih profila iz cijelog Libana.

Na kraju u ponedjeljak 8. džumadu-s-sanija 1377./1957. godine, njegove vatrene, uvijek budne oči, napokon se zatvaraju u 87. godini života.

Vijest o njegovoj smrti ostavila je tužan trag na islamski svijet, stanovnici Sura su zauvijek izgubili tu čast da svakodnevno mogu gledati to plemenito lice.

Pismo 1 (pitanje)
6. Zul-ka'de, 1329. godine po Hidžri. (29.10.1911.)

1. Pozdrav diskutantu
2. Traženje izuna za otvaranje diskusije

1. Selam alejkum ve rahmetullahi ve berekatuhu, čestitom Allami Šejhu Abdu-l-Husejnu Šerefuddinu Musaviju. Do sada nisam stekao spoznaju o zbilji šiizma, niti sam propitao njihov moral. Jer nisam imao susreta sa šiijama, niti imam uvida u njihova suštinska pitanja, a mnogo mi je stalo razgovarati s njihovim velikanima, i želim se družiti s običnim ljudima kako bih izgradio sliku o njihovom mišljenju i htijenjima. Pa kada je Uzvišeni Allah, s.v.t., odredio da se zateknem na obali mora tvoga dubokog znanja, i kada mi približi usnama tvoju pitku vodu, On na taj način utali tegobu moje žeđi, i tako mi grada znanja, djeda tvoga Mustafe, i vrata toga grada, oca ti Murteze, ne kušah mirisnijeg šerbeta za žeđ i korisnijeg za bol od vode tvoga čistoga zdenca. Do ušiju mi bijaše stigla vijest, da je vaš stav, pripadnika šiija, izbjegavati svoju braću, ehli suneta, i držanje na distanci od njih; da vam je bliska samoća i da favorizirate izoliranost; pa da ste ovakvi, te da ste onakvi. Međutim, ja vas doživljavam čovjekom blagog i preciznog govora u diskusiji, dobroćudnog, moćnog u raspravi, pitkog govora, čestita u sukobu, zahvalnog sagovornika, blaženog rivala. Dakle, šiija je ukras druženja i želja svakog obrazovanog čovjeka.

2. Onog trenutka kada stadoh na obalu nepreglednog mora tvog, ugledah priliku, za ulazak u njegove talase, i želju zaranjanja kako bih dograbio njegovo biserje. Pa ukoliko daješ izun, da uđem u njeg, kako bih dosegao precizna rješenja i riješio probleme koji neko vrijeme pletu mrežu u grudima mojim, pa uredu. Ako ne, pa nek tako i bude. Ono što bih da ti kažem, nije s namjerom objelodanjivanja posrtaja, otkrivanja lošega, proglašavanja neznalicom ili zbog kritike. Već samo tražim ono što je izgubljeno. Namjerio sam otkriti istinu. Pa ako se istina otkrije, istina je dostojnija da bude slijeđena, ukoliko ne, biti ćemo onakvi kako pjesnik veli:

نحن بما عندنا و انت بما - عندک راض و الرأی مختلف

Tojest: “Mi ćemo biti zadovoljni s onim što je u nas, ti budi zadovoljan s onim što je u tebe, a mišljenja su različita.”

A ja ću pitanja upućena tebi, ukoliko budeš dao izun, ograničiti na dvije teme: prvo, o liderstvu mezheba u temeljima i ograncima vjere, drugo, o imametu općenito, tojest o namjesništvu Poslanika, s.a.v.a.

Moj potpis na kraju svakog pitanja biti će slovo – S – a tvoj bi potpis trebalo biti slovo – Š – i unaprijed očekujem oprost za svaku grešku.
Ve-s-selam

-S-

Pismo 2 (odgovor)
6. Zul-ka'de, 1329. (29.10.1911.)

1. Odgovor na selam
2. Davanje izuna za stupanje u diskusiju

1. Es-selamu alejke ve rahmetullahi ve berekatuhu, našem prijatelju, šejhu-l-islamu.(Allame Selim El-Bišri, šejh El-Azhara. Rođen 1248. g.po H., umro 1335. g. po H. (1832-1917)) Blagoslovio si me svojim milostivim pismom. Blagoslovima i dobrotom, kojima je jezik nemoćan izraziti hvale. Vrijeme dunjaluka je kratko da bi se mogli ispuniti neki od spomenutih statusa. Ciljao si me nadama svojim, i pozvao se na me željama svojim, a ti si kibla onih koji žele, oslonac utočišta potrebnim, i ja iz Sirije hitro uzjahah na pleća želja, i istovarih pred tebe terete svoje, tražeći znanje, iščekujući kišu iz oblaka gracioznosti tvoje a vratit ću se od tebe sa živom željom i nadom jakom, osim da Allah Uzvišeni hoće (drugačije).

2. Tražio si izun od mene za govor, a naredba i zabrana u rukama je tvojim. Zato, pitaj sve što želiš, reci šta ti je volja, tebi pripada privilegija da odlučiš a tvoj sud je pravedan, i nek ti je selam.

Pismo 3 (pitanje)
7. Zu-l-ka'de, 1329. godine po Hidžri

1. Zašto šije ne postupaju u skladu sa većinskim mezhebom, tj. ehli sunnetom?
2. Potreba za slāganjem.
3. Ovaj se raskol ne može srediti osim većinskim mezhebom.

1. Kada pitam šta je uzrok da vi, šiije, ne postupate u skladu sa većinom muslimana, mislim na eš'arijski mezheb u usulu/načelima vjere i četiri mezheba u furu'u/ograncima vjere. A selefu salih vjerovahu u njih, vidjevši ih najboljim i najumjerenijim mezhebima, usaglasivši se da služe Bogu u skladu sa njima na svakom mjestu i u svako vrijeme, složivši se u pravednost imama tih mezheba, njihov idžtihad, bogobojaznost, suzdržanost, poštenje, čednost, lijepi metod, grandioznost u znanju i djelu.

2. Danas je zarad našega slaganja i ujedinjenosti ogromna potreba da i vi postupate u skladu sa spomenutim mezhebima, slijedivši većinsko muslimansko mišljenje. Jer neprijatelj vjere, netrpeljivo gleda na nas, trudeći se na svaki nam način nanijeti štetu. Oni su svoj um i srca održali budnim, a muslimani su usnuli, ravnodušno utonuli u neznanje. Sami su pomogli svoje neprijatelje da im budu od štete. Jer su su ljudi usljed pristrasnosti međusobno razišli, rasuli se. Jedni druge optužuju da su zalutali, međusobno se odričući. I zbog toga i tome sličnoga napadaju nas vukovi a vrijebaju nas psi.

3. Zar je drugačije nego što sam rekao, Allah vas uputio, da se ovaj raskol riješi. Reci da čujemo, kaži da se povinujemo i nek je selam na tebe.

– S –

Pismo 4 (odgovor)
8. Zu-l-ka'de, 1329. godine po H.

1. Šerijatski dokazi nalažu mezheb Ehli bejta, a.s.
2. Nema dokaza da se mora postupati u skladu sa brojnijim mezhebom.
3. Ljudi koji su živjeli prva tri stoljeća za njih nisu znali.
4. Idžtihad je moguć.
5. Rješenje ovog raskola dešava se uvažavanjem mezheba Ehli bejta.

1. To što u služenju Bogu u načelima vjere ne postupamo u skladu Eš'arije, a u ograncima u skladu sa četiri mezheba, nije zbog pristrasnosti ili netrpeljivosti, niti zbog sumnje u idžtihad imama četiriju mezheba, niti zbog toga što im nedostaje poštenja, pouzdanosti, čestitosti ili naučne i praktične grandioznosti. Već su nas šerijatski dokazi uputili da Bogu služimo u skladu sa mezhebom vjerovjesnikovog Ehli bejta, koji je središte poslanstva, mjesto dolaska meleka i spuštanja Objave. Zato, samo se njima priklonismo u ograncima vjere i akidi, te u metodologiji islamskoga prava i njenim propisima, shvatanju sunneta i Knjige, etike i načina kretanja ka Bogu i edeba, kako bismo u skladu sa onim što argumenti presuđuju Bogu služili u skladu sa sunnetom sejjida vjerovjesnika i poslanika, s.a.v.a. Ukoliko bi nam dokazi dali za pravo da postupimo suprotno od Imama Ehli bejta Muhammedova, s.a.v.a., ili ukoliko bismo naišli na mogućnost proizašlu iz namjere približavanja Bogu da prakticiramo u skladu sa nekim drugim mezhebom mimo njihovog, činili bismo u skladu sa većinom, zarad potvrđivanja prijateljstva i utvrđivanja faktora bratstva; međutim, bezuvjetni dokaz, nameće se između vjernika i smjera kretanja, i postavlja se između njega i njegovih pretenzija.

2. Kada već većinska skupina muslimana ne posjeduje argument o prioritetnosti bilo kojeg mezheba, pa šta reći o njihovoj obaveznosti? Mi smo veoma pažljivo i precizno, istraživali i diskutovali o dokazima muslimana, ali u njima nismo našli nešto što bi moglo ukazati na tu prioritetnost, osim onog što ste vi spomenuli u vezi sa idžtihadom imama tih mezheba, pouzdanošću, pravednošću i grandioznošću. Međutim, vi dobro znate, da idžtihad, pouzdanost, poštenje i grandioznost nisu ograničeni na njih, kada je već tako kako je moguće reći da su njihovi mezhebi obavezni i to specifičnom odredbom?
Sumnjam da iko ima hrabrosti kazati kako su oni bolji od naših Imama, u znanju i djelu, jer oni su čisti Imami, lađe spasa ummeta, kapije oprosta, njegova sigurnost od raskola u vjeri, bajraci su upute, i skupocjenost Poslanikova, s.a.v.a., i uspomena na njega u ummetu. Poslanik, s.a.v.a. je rekao:

“Ne idite ispred njih pa da propadnete, ne napuštajte ih pa da stradate, i ne učite ih, jer zaista oni su učeniji od vas.”

فلا تقدموهم فتهلكوا، ولا تقصروا عنهم فتهلكوا، ولا تعلموهم فإنهم أعلم منكم

Međutim to je politika, a koliko znaš o tome šta se zbilo na početku islama. Čude me tvoje riječi da su selefu salih (dobri prethodnici) vjerovali po ovim četirima mezhebima, vidjevši ih najpravednijim i najboljim mezhebima, složivši se da u skladu sa njima služe Bogu na svakom mjestu i u svako vrijeme. Kao da ne znaš da su nasljednici i dobri prethodnici šiije Ehli bejta Muhammedovog, s.a.v.a. Dakle oni su vjerovali samo po mezhebu Imama Ehli bejta ustrajavši u tome, i u tom su mezhebu od vremena Alija i Fatime, a.s., pa sve do danas, a tada, kao što nikome nije sakriveno, niti je bilo Eš'arije niti ijednog od četiri mezheba, niti njihovih očeva.

3. Pored ovoga, ljudi koji su živjeli u tri stoljeća, (Tri stoljeća podrazumjevaju vrijeme Poslanika, s.a.v.a., vrijeme ashaba i vrijeme tabi'ina. U ova tri stoljeća, nije bilo pomena o Eš'ariji ili četiri mezheba.) apsolutno nisu imali uvjerenje ovih mezheba, gdje su ti mezhebi bili u ta tri stoljeća (a to bijahu najbolja stoljeća).
Ebu El-Hasan Ali ibn Ismail, El-Eš'ari rođen je 270. godine po H. a umro je 330 i neke. po H. Ibn Hanbel je rođen 164. godine po H. a umro 241. godine po H. Šafija je rođen 150. godine po H. a umro je 204. godine po H. Malik je rođen 95. godine po H. a umro je 179. godine po H. Ebu Hanifa je rođen 80. godine po H. a umro je 150. godine po H.

A šiije vjeruju u mezheb Ehli bejta, a.s., (a članovi kuće najbolje znaju šta je u kući). Oni koji nisu bili šiije radili su u skladu sa mezhebom učenih ljudi od ashaba i tabiina. Pa šta je to što je učinilo obaveznim svim muslimanima (nakon tri stoljeća) baš te mezhebe a ne neke druge koji su bili uobičajeni prije njih? Šta je to što njih čini Božijim predstavnicima, koji su poput Božije knjige, kada je riječ o obaveznosti postupanja u skladu sa njihovim riječima, te ih odvojilo od neprocjenjivo vrijednih dragulja Poslanika, s.a.v.a., onih koji čuvaju tajnu, onih koji su lađa spasa ovog ummeta, onih koji su predvodnici, koji su za njih sigurnost i kapije oprosta?

4. Šta je to zatvorilo vrata idžtihada pred licima muslimana, nakon toga što su tri stoljeća bila širom otvorena?
To nije vječna nemoć, ni sigurna lijenost, ni zadovoljenje beznađem, ni uvjereno neznanje?
Ko je taj što je zadovoljan da kaže, svjesno ili nesvjesno, da je Allah, s.v.t., poslao najboljeg vjerovjesnika i poslanika, s najboljom vjerom i vjerozakonom, objavio mu je najbolju Knjigu, s najboljim zakonima i odredbama, i da mu je usavršio vjeru, i da mu je upotpunio svoju blagodat, i da ga je naučio onome što je bilo i onome što će biti, sve to samo zarad toga da bi se stvar okončala na predvodnicima spomenutih mezheba (eš'arijski i četiri mezheba) kako bi oni to sebi uzeli, a druge spriječili da istome priđu. I to na način kao da je islam i Kur'an i sunnet i ostali vjerski nauk i dokazi njihovo privatno vlasništvo, a oni ne daju dozvolu da se isto koristi mimo njihovog mišljenja.

Dakle, da li su samo oni nasljednici Poslanika, ili je pak Uzvišeni s njima završio pitanje naslijeđa i predvodništva, poučivši ih znanju o onome što je bilo i što će biti, naučiviš ih onome što nikoga na svijetu naučio nije? Naravno da ne! Već i oni bijahu kao i drugi alimi, koji su uvažavali znanje,

koji su mu služili i pozivali njemu, i daleko od toga da pozivatelj znanju zatvori vrata koja vode znanju ili stavi zapreku na putu kojim se stiže do njega. Nisu bili takvi da sputaju ruke umu i znanju, da oslijepe vid pronicljivosti, ili da ljudima navuku zastor na srca, ili im začepe uši, a prekriju oči, zatvore usta, okuju ruke i vratove, te sputaju noge. Neće im pripisivati takve stvari niko osim onog ko ih kleveće, a takve njihove tvrdnje su svjedoci ovoga što kažemo.

5. Pređimo na važno pitanje koje ste nam spomenuli u vezi okončanja raskola među muslimanima. Moje je mišljenje da se to pitanje ne temelji na odricanju šiija od svoga mezheba, niti pak sunija od svoga mezheba. A obvezivanje šiija na to ali ne i drugih znači potencirati na nečemu bez ikakvog razloga, šta više upirati prstom na onoga koji to ne zaslužuje, čak to znači zadužiti nečim što se ne može izvršiti, kako smo već ranije istakli.

Okončanje raskola i uvođenje reda sagledano je u davanju slobode mezhebu Ehli bejta, u tome da ovaj mezheb prihvatite kao jedan od svojih mezheba, tako da kada na šiiju gleda jedan šafija ili hanefija, malikija ili hanbelija, treba biti kao da gleda jednog od pripadnika nabrojanih mezheba, na taj će način raskol muslimana biti okončan, i tako će biti postignuto zbližavanje. Razlike između sunijskih mezheba nisu ništa manje od njihove razlike sa šiijama. Hiljade knjiga napisanih o načelima i ograncima vjere ovih dvaju grupa svjedoče o tome. Pa zašto vi prigovarate šiijama zbog razlike sa sunijama, ali ne prigovarate samima sebi zbog razlikovanja sa šiijama, kao što ne prigovarate ni za međusobne razlike. Kako se može kazati da je postojanje četiri mezheba u skladu sa jedinstvom muslimana, ali ukoliko bude samo jedan mezheb više, tada nastaje raskol među muslimanima?

I kamo sreće da kada ste nas pozvali na mezhebsko jedinstvo da ste isti poziv uputili i pripadnicima četiri mezheba. Jer to vam je lakše.

Zašto ste striktno nama uputili taj poziv?

Da li smatrate slijeđenje Ehli bejta povodom rezanja užeta zajedništva i razlogom razilaženja zajednice, dok slijeđenje drugih mimo njih gledate povodom zbližavanja srca i ujedinjenja volja, iako postoji razlika u mezhebima i mišljenjima, i brojnost pravaca i težnji?

Ne mislim da si to učinio, niti je to znano tvojoj ljubavi prema Ehli bejtu. Nek ti je selam.

– Š –

Pismo 5 (pitanje)
9. Zu-l-Ka'de, 1329. godine po H.

1. Priznavanje onoga što smo rekli
2. Zamolba za detaljnije iznošenje argumenata

1. Primio sam tvoje plemenito pismo, jasnog izraza, izdašnih poglavlja, prihvatljive opširnosti, lijepo napisano, čvrste strukture, jakog argumenta. U njemu se ne štedi pokušaj u objašnjenju nepostojanja obaveznosti slijeđenja ijednog od većinskih mezheba u principima i ograncima. Kao što ne nedostaje napora u potvrđivanju kontinuirane otvorenosti vrata idžtihada. U vašem je pismu jak argument o dvijema stvarima, ispravnog zaključka u vezi sa obje, i mi ne poričemo vaš napor u njihovom istraživanju i pojašnjivanju njihovih nejasnoća. Iako nisam uputio otvoreni prigovor o njima, a mišljenje o njima je poput tvoga.

2. Zaista pitao sam o uzroku odvajanja od mezheba koje je prihvatila većina muslimana. I dao si odgovor da je razlog tome šerijatski dokaz, mada je trebalo da to detaljnije objasniš. Pa da li bi to sada mogao učiniti podrobno koristeći se nesumnjivim dokazima iz Kur'ana i sunneta – kao što si rekao – koji vjerniku nalažu put, postavljajući se između njega i njegovih pretenzija. Zahvaljujem ti se i selamim te.

– S –

Pismo 6 (odgovor)
12. Zu-l-Ka'de, 1329. godine po H.

1. Ukazivanje na dokaz nužnosti slijeđenja 'Itreta (Ehli bejta), a.s.
2. Zapovjednik vjernika, a.s., poziva u mezheb Ehli bejta
3. Slovo Imama Zejnu-l-abidina o tome

Uzvišenom Allahu hvala, ti si od onih kojima je umjesto detaljnog objašnjenja dostatna i aluzija, tako da pored išareta nema potrebe za objašnjenjem. Da Allah sačuva, da vas dovedemo pod sumnju – u čiste Imame Ehli bejta – ili posumnjamo u vas da im ne dajete prednost nad drugima. Njihovo pitanje je kristalno jasno, nadmašili su slične i istakli se nad naizgled jednakim. Ponijeli su od Allahova poslanika, s.a.v.a., vjerovjesničko znanje, naučivši od njega propise dunjaluka i dina.

1. Usljed toga ih Poslanik naziva onima koji se ne razdvajaju od Kur'ana, i čini ih predvodnicima posjednika znanja, i lađama spasa kada se zatalasaju bure smutnje, i sigurnošću ummeta od raskola kada zapušu britki vjetrovi razdora, i vratima oprosta, koja opraštaju onome ko na njih uđe, i čvrstim, od Allaha, neraskidivim užetom.

2. Imam Ali, a.s., kaže: (Slijedi niz citata iz Imam Alijevih, a.s., govora zabilježenih u Stazi rječitosti.)
“Kuda idete, i kamo lutate? Kad bajraci su podiženi, znakovi su jasni, a svjetionici postavljeni? Kamo vas vodaju, i zašto ste smeteni a među vama je Ehli bejt vašeg Vjerovjesnika. A oni su uzde Istine, i bajraci vjere, i jezici istinoljubivi. Pa postavite ih u svoja srca tik uz Kur'an (u poštivanju i slijeđenju) i pohrlite njima, hrljenjem iždenjelih deva. O ljudi! uzmite od posljednjeg Poslanika, s.a.va., ove riječi:

Zbilja ko od nas umre nije mrtav, i ko od nas istruhne istruhnuo nije.” (Što znači da kada neko od Ehli bejta, a.s., umre, on nije mrtav, jer mu je duša u svijetu manifestacije bljiješteća svjetlost. Šejh Muhammed Abduhu i drugi na ovaj način tumače ove riječi.)
I ne govorite ono što ne razumijete, jer većina istine je u onome što negirate, i ispričajte se onome protiv koga dokaza nemate, a to sam ja – (tj. ne dostoji vam da se opirete mojim poslovima.) Zar među vama nisam postupao u skladu sa većom od dvije vrijedne stvari (Kur'anom), zar među vama nisam postavio manju od dvije vrijedne stvari (tj. svoja dva sina, ili svoj Ehli bejt), zar među vama ne učvrstih bajrak dina...”

I još je rekao:

“Gledajte Ehli bejt svoga Vjerovjesnika, i držite se njihovog smjera, i slijedite njihove stope, pa nikada vas neće odvesti iz upućenosti, i nikada vas neće vratiti u propast. Ukoliko se oni primire, primirite se, ukoliko oni krenu, krenite, nemojte ih preticati pa da zalutate, niti zaostajte za njima pa da propadnete.”

Jedanput ih je spomenuo pa reče:

“Oni su život znanja i smrt neznanja, njihova blagost obavještava vas o znanju njihovom, spoljašnjost o nutrini, šutnja o mudrosti govora, ne suprotstavljaju se istini niti se u njoj razilaze, oni su stupovi islama i utočište su putnicima koji im se obrate u vremenima nedaća i smutnji. S njima je istina vraćena na mjesto svoje, a zabluda uklonjena sa mjesta njenog a jezik joj je presječen s izvorišta. Vjeru su spoznali razumom saznanja i čuvanja a ne razumom slušanja i prenošenja. Zbilja je veliki broj prenosilaca znanja ali je malehan broj njegovih čuvara.”

U drugom govoru je rekao:

“Njegova obitelj najbolja je obitelj, njegovi potomci najbolji su potomci, stablo mu je stablo najbolje. Niklo je u svetosti a izraslo u plemenitosti, grane mu visoke, a plodovi nedostižni.”

Također je rekao:

“Mi smo znak raspoznavanja i drugovi, rizničari i kapije. U kuće se ulazi samo na kapije njihove. Ko god u njih uđe mimo kapije - lupežom se zove.”

Sve dok nije rekao opisujući čisti Ehli bejt:

“Časni kur'anski ajeti izrečeni su o njima i oni su riznice Milostivog. Ukoliko govore, istinu govore. Ukoliko šute, niko ne govori prije njih. Pa neka izvidnik bude iskren ljudima svojim, nek prizove razum.”

Isto tako rekao je u govoru svome:

“Znajte da nećete spoznati put ispravni dok ne upoznate onoga koji ga je

napustio. Nećete se držati prisega kur'anskih dok ne upoznate onog koji ih je prekršio i nećete pristati uz Kur'an, dok ne upoznate onoga koji ga je ostavio. Tražite to od dostojnika toga, zato što su oni život znanja i smrt neznanja. Oni su oni čije će vam presude raskriti znanje njihovo, šutnja njihova raskrit će kazivanje njihovo, a vanjština njihova - nutrinu njihovu. Oni se ne protive vjeri i o njoj se međusobno ne razilaze, jer on je (Kur'an) među njima svjedok iskreni i govornik šutljivi.”

Postoji mnogo ovakvih nedvosmislenih kazivanja, zabilježenih od njega, poput riječi:
“Putem nas ste upućeni u tminama, i dosegli ste visine, i iz tamne noći izvedeni na svjetlost jutarnju. Neka je gluho uho kojeg povik ne urazumi...”

Kao i riječi:
“O ljudi! zapalite sebi svjetlo plamenom svjetiljke pozivatelja koji slijedi ono što kazuje i koji izvlači vodu iz vrela od nečisti očišćenog.”

Kao i riječi:
“Mi smo stablo vjerovjesništva, žarište poslanice, sastajalište meleka, rudnici znanja i vrela mudrosti. Onaj koji nas pomaže i onaj koji nas voli očekuje milost, dok neprijatelj naš i onaj koji nas mrzi očekuje gnijev.”

I riječi:
“Gdje su oni što umisliše da su duboko upućeni u znanje mimo nas, lažući i čineći nam nepravdu. Nas je Allah visoko uzdigao a njih ponizio, nas obdario a njima uskratio, te nas uveo a njih istjerao. S nama se traži uputa, a slijepilo otklanja. Doista, Imami su od Kurejša. Oni su zasađeni u ovaj bok Hašima. Drugima, osim njih, nije prikladno, niti drugima, osim njih, pristoji da upravljaju.”

Dok ne reče o onima koji im se suprostaviše:
“Oni su prigrlili ono što je trenutno, a odgodili ono što dolazi kasnije; ostavili su čisto i piju zagađeno,” do kraja govora.

I njegove riječi:
“Ko od vas umre na krevetu svome, a spoznao je pravo svoga Gospodara, i pravo svoga Poslanika, i Ehli bejta, umro je smrću šehida, i njegova je nagrada u Allaha; i zaslužuje nagradu za djela koja je namjeravao učiniti, njegova će namjera stajati na poziciji posezanja sabljom.”
Kao i riječi: (Ove riječi od Imama Alija, a.s., prenosi grupa prenosilaca, poput Ibn Hadžera pri kraju poglavlja o njegovim karakteristikama na kraju Sava'ika, str. 142, i nije to mogao učiniti bez predrasuda.)

“Mi smo plemeniti, naši su putokazi znakovlje vjerovjesništva, naša je stranka Allahova stranka, a stranka koja nam se suprotstavila stranka je šejtanova, i ko nas izjednači sa našim neprijateljima pa taj nije od nas.” (Tarihu Dimešk, Ibn Asakir Eš-Šafe'i)

Imam Mudžteba, Ebu Muhammed El-Hasan, a.s., predvodnik džennetske mladeži kaže:
“Čuvajte se Allaha u vezi nas, jer zbilja mi smo vaši vladari.”

(El-Sava'iku el-Muhrike, Ibn Hadžer eš-Šafe'i, str. 227. Šarhe nehdžu-l-belagati li-bni Ebi el-Hadid 4/8. Šavahidu et-tenzil, Haskani el-Hanefi, 2/18, hadis 650-653.) Do kraja govora. (Obrati se pri kraju poglavlja Vasijjetu en-nebijji bihim, u knjizi Es-Sava'iku el-muhrike, Ibn Hadžer.)

3. Imam Zejnu-l-abidin,(Es-Sava'ku el-Muhrike, Ibn Hadžer, str. 90.) kada bi učio ajet:
O vjernici, budite bogobojazni, i budite sa iskrenima (9/119) (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّـهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ) dugo bi učio dovu Uzvišenom Allahu, u kojoj između ostalog traži stizanje do stupnja iskrenih, i do visokih stupnjeva. Sadržavala je opis nedaća i onoga što su bili uveli novotari koji su se odvojili od Predvodnika vjere i vjerovjesničkog stabla.

Zatim kaže:
“A drugi su nam uskratili u našoj stvari, posežući za manje jasnim kur'anskim ajetima, tumačeći ih po nahođenju svome, napadajući predaje o nama.”

Zatim je rekao:
“Pa kome da pribjegnu nemoćni ovog ummeta, kada su već izbrisani putokazi ovog naroda, ponižen je narod raskolom i neslaganjem, jedni druge tekfire, a Uzvišeni je Allah rekao: I ne budite kao oni koji su se razdijelili i razišli, nakon što su im došli dokazi jasni." (3/105)

(وَلَاتَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِن بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ)

Pa ko je taj na koga se može pouzdati u prenošenju dokaza i interpretiranju suda, osim onog ko je jednak Kur'anu i potomaka Imama upute, i svjetiljki sred mraka koje je Allah učinio dokazima nad robovima Svojim. On nije stvorenja prepustio samima sebi bez dokaza. Da li ih poznajete i da li ih možete pronaći? osim na granama plemenitog stabla, i preostalih odabranika od kojih je Allah otklonio prljavštinu, potpuno ih očistio, i udaljio ih od nedostataka, i u Kur'anu naredio ljubav prema njima.”
(Es-Sava'iku el-Muhrike, Ibn Hadžer, str. 150.)

Ovo su doslovno njegove riječi, zato ih dobro pogledaj kao i riječi Imama Alija, a.s., koje sam ti čitao, shvatit ćeš da riječi ova dva velikana prikazuju šiijski mezheb na potpuno jasan način, a ove riječi izdvojene iz njihovog govora, predstavljaju uzus govora ostalih Imama Ehli bejta. Jer oni su u tom pogledu jednoglasni, a sahih hadisi koje imamo od njih su mutevatir. Nek ti je selam.

– Š –

Pismo 7 (pitanje)
13. Zu-l-Ka'de, 1329. godine po H.

1. Traženje dokaza iz Kur'ana i Poslanikovih riječi

2. Dokazivanje riječima Imama Ehli bejta je krug u dokazivanju

(Circulus in probando (lat.) krug u dokazivanju. Logička pogreška koja se sastoji u tome da se dokazni postupak kreće u krugu, a to će reći da se teza koja se dokazuje upotrebljava kao argument pri dokazivanju argumenta pomoću kojeg se direktno ili indirektno dokazuje.

1. Iznesi dokaz iz Božijeg i Poslanikovog govora, koji će svjedočiti o obaveznosti slijeđenja Imama Ehli bejta, te sada ostavite po strani riječi nekog drugog mimo Allaha i Njegova Poslanika.

2. Nije uredu da govor vaših Imama bude dokaz njihovim protivnicima, dokazivanje tim govorom u ovom pitanju kao što znaš predstavlja krug. Selamim te.

– S –

Pismo 8 (odgovor)
15. Zi-l-Ka'de, 1329. godine po H.

1. Zanemarivanje onog što smo ukazali
2. Pogrešno tvrđenje o iziskivanju kruga u dokazivanju
3. Hadis o dvije vrijedne stvari
4. Tavatur ovog hadisa
5. Zalutalost onog ko se ne prihvati itreta (Ehli bejta)
6. Njihovo poređenje sa Nuhovom lađom spasa, kapijom oprosta, i oni su sigurnost od raskola u vjeri
7. Šta se ovdje misli pod Ehli bejtom
8. Razlog poređenja sa Nuhovom lađom i kapijom oprosta.

1. Nismo zanemarili dokaze iz riječi Vjerovjesnika, s.a.v.a., već smo njima na početku naše diskusije nedvojbeno ukazali na nužnost slijeđenja Imama Ehli bejta, a ne drugih ljudi. To je bilo kada smo rekli da je on, s.a.v.a., kazao da se oni ne razdvajaju od Kur'ana i učinio ih predvodnicima posjednika znanja, i lađom spasa i sigurnošću ummeta, i vratima oprosta, ukazujući na to da se ovi sadržaji nalaze u dvama Sahihima, u formi eksplicitnih tekstova, i kazali smo da ste vi od onih kojima je umjesto detaljnog objašnjenja dostatna i aluzija, tako da pored išareta nema potrebe za objašnjenjem.

2. Govor naših Imama, dakle, podesan je – uzevši u obzir šta smo kazali – da bude dokaz njihovim protivnicima, te argumentiranje njime po ovom pitanju, kao što i sami znate, neće biti krug u dokazivanju.

3. Uzmite, naprimjer, navod na koji smo ukazali iz riječi Vjerovjesnika, s.a.v.a., kada je među neznalicama i nemarnima glasno dao do znanja:

“O ljudi, zaista među vama ostavljam ono što ako ga uzmete nećete zalutati; Allahovu knjigu i moj itret, moj Ehli bejt.”

(أخذتم به لن تضلوا: كتاب الله وعترتي أهل بيتي يا أيها الناس إني تركت فيكم ما إن)

(Ovo prenose Tirmizi, Nesai od Džabira, a Muteki Hindi ga od njih prenosi u prvom poglavlju El-I'tisam bi-l-Kitab ve-s-sunneti, knjige Kenzu-l-ummal. 1/44.)

Isto tako Poslanik, s.a.v.a., je rekao:
“Zaista vam ostavljam nešto, ako ga prihvatite nećete nakon mene zalutati: Allahovu knjigu, uže protegnuto od neba do zemlje, i moj itret, moj Ehli bejt, neće se razdvojiti dok ne uđu kod mene na Izvor. Pazite kako ćete nakon mene postupati s ovo dvoje.”

(إني تارك فيكم ما إن تمسكتم به لن تضلوا بعدي: كتاب الله حبل ممدود من السماء إلى الأرض، وعترتي أهل بيتي، ولن يفترقا حتى يردا علي الحوض، فانظروا كيف تخلفوني فيهما)

(Prenosi ga Zejd ibn Erkam, to je 874. hadis u Kenzu-l-ummalu, prvi svezak, str. 44.)

I rekao je Poslanik, s.a.v.a.:
“Zaista vam ostavljam dva nasljednika: Allahovu knjigu, uže protegnuto od neba do zemlje (ili između neba i zemlje), i moju porodicu moj Ehli bejt. Zaista se ovo dvoje neće rastaviti sve dok ne dođu kod mene na Izvor.”

اني تارك فيكم خليفتين: كتاب الله حبل ممدود ما بين السماء والأرض، أو ما بين السماء إلى الأرض، وعترتي أهل بيتي، وأنهما لن يفترقا حتى يردا علي الحوض

(Prenosi ga Imam Ahmed od Zejd ibn Sabita kroz dva lanca, jedan na početku 182. stranice, a drugi pri kraju 189. stranice, petog svezka njegovog Musneda. Kao i Taberani u El-Kebiru isto tako od Zejd ibn Sabita, i to je 873. hadis u El-Kenzu, 1/44.)

Također je rekao Poslanik, s.a.v.a.:
“Zaista vam ostavljam dvije vrijedne stvari: Allahovu knjigu, i moj Ehli bejt. Zista se oni neće rastaviti sve dok ne dođu kod mene na Izvor.”

(إني تارك فيكم الثقلين: كتاب الله وأهل بيتي، وانهما لن يفترقا حتى يردا علي الحوض)

(Hakim ga prenosi u Mustedreku na 148. str. trećeg sveska, kazavši da je hadis sahih u skladu sa kriterijima oba šejha, ali ga oni, tj. Buharija i Muslim, nisu prenijeli. Prenosi ga i Zehebi u Talhisu Mustedreka, priznajući da je u skladu sa kriterijima dva šejha sahih.)

Rekao je Poslanik, s.a.v.a.:
“Ubrzo ću biti pozvan pa ću se odazvati, i zbilja među vama ostavljam dvije vrijedne stvari, Allahovu knjigu i moju porodicu. Allahova knjiga je uže protegnuto između nebesa i zemlje, a moja porodica, moj Ehli bejt, zaista me Blagi i Obavješteni upoznao s tim da se ovo dvoje neće razdvojiti sve dok mi ne dođu kod Izvora,

pa gledajte kako ćete nakon mene postupati s njima.”

اني أوشك أن ادعى، فاجيب، واني تارك فيكم الثقلي: كتاب الله عز وجل وعترتي. كتاب الله حبل ممدود من السماء إلى الأرض، وعترتي أهل بيتي وان اللطيف الخبير أخبرني أنهما لن يفترقا حتى يردا علي الحوض فانظروا كيف تخلفوني فيهما

(Imam Ahmed ga prenosi od Ebu Seida Hudrija kroz dva seneda, jedan pri dnu 17. stranice, a drugi pri dnu 26. stranice, 3. sveska svoga Musneda. A prenose ga i Ibn Šejbe i Ebu Ja'la i Ibn Seid od Ebu Seida, i to je 945. hadis u Kenzu, prvi svezak, str. 47.)

Vraćajući se s Oprosnog hadža, kada su zastali na Gadir hummu, Poslanik, s.a.v.a., naređuje da se očisti teren ispod velikog drveća, nakon čega je rekao:
“Kao da ću biti pozvan, pa ću se odazvati. Zaista sam među vama ostavio dvije vrijedne stvari. Jedna je veća od druge. Božija knjiga i moja porodica. Pazite kako ćete se prema njima odnositi poslije mene. Zaista se to dvoje neće odvojiti sve dok mi ne dođu kod Izvora.” Zatim je rekao: “Zaista je Uzvišeni Allah moj zaštitnik, a ja sam zaštitnik svakog vjernika.” Netom, uze Alija za ruku pa reče: “Kome bijah zaštitnik pa ovo mu je zaštitnik. Bože, pomozi onog ko mu pomogne, a budi neprijatelj onom ko mu bude neprijatelj...”

كأني دعيت فأجبت. إني قد تركت فيكم الثقلين، أحدهما أكبر من الآخر: كتاب الله تعالى وعترتي، فانظروا كيف تخلفوني فيهما، فانهما لن يفترقا حتى يردا على الحوض. ثم قال: ان الله عز وجل مولاي، وأنا مولى كل مؤمن ـ ثم أخذ بيد علي فقال :ـ من كنت مولاه فهذا وليه، اللهم وال من والاه، وعاد من عاداه

(Prenosi ga Hakim od Zejd ibn Erkama kao merf'u hadis u Mustedreku 3/109. Zatim kaže da je hadis sahih u skladu sa kriterijima oba šejha (Muslima i Buharije). Nije ga prenio u cjelini. Prenosi ga i drugim senedom od Zejd ibn Erkama, Mustedrek 3/533. Zatim kaže da je hadis sahih ali ga ni Buharija ni Muslim nisu prenijeli. To isto napominje Zehebi u Talhisu, priznajući da je hadis sahih.)

Abdullah ibn Hantab kaže da im se u Džuhfi obrati Božiji Poslanik, s.a.v.a., pa je rekao:
“Nisam li vam preči od vas samih?” Rekoše: “Jesi, o Allahov Poslaniče!” On reče: “Zaista vas pitam o dvijema stvarima, Kur'anu i mojoj porodici.”

خطبنا رسول الله بالجحفة فقال: ألست أولى بكم من أنفسكم؟ قالوا: بلى يا رسول الله، قال فأني سائلكم عن اثنين: القرآن وعترتي

(Prenosi ga Taberani, kao i En-Nebehani u Erbe'inu el-Erbe'in te Sujutu u Ihjau-l-mejjitu. A tebi je poznato da govor Poslanika, s.a.v.a., toga dana nije bio tako štur. Jer za nekoliko ovih sentenci ne kaže se govor. Međutim, koliko je jezika politika učinila nemuštim a koliko kalema neučinkovitim, ali i pored toga, ova kap iz tog mora dovoljna je i dostatna, hvala Allahu.)

4. Sahih hadisi koji iznose sud o obaveznosti prihvatanja dvije vrijedne

stvari su mutevatir, lanci prenosilaca prelaze više od dvadeset ashaba.
Prenosioci hadisa o dvije vrijedne stvari (es-sekalejn) od ashaba:

1. Ali Ibn Ebi Talib,
2. Hasan ibn Ali ibn Ebi Talib,
3. Selman Farsi,
4. Ebu Zerr Giffari,
5. Ibn Abbas,
6. Ebu Seid El-Hudri,
7. Džabir ibn Abdullah Ensari,
8. Ebu El-Hejsam ibn Et-Tejham,
9. Ebu Rafi',
10. Huzejfe ibn El-Jeman,
11. Huzejfe ibn Esid el-Gafari,
12. Huzejme ibn Sabit zu šehadetejn,
13. Zejd ibn Sabit,
14. Zejd ibn Erkam,
15. Ebu Hurejre,
16. Abdullah ibn Hatab,
17. Džubejr ibn Mut'am,
18. El-Bera' ibn A'zib,
19. Enes ibn Malik,
20. Talha ibn Abdullah,
21. Abdurrahman ibn Awf,
22. Sa'd ibn Ebi Vekas,
23. Amr ibn As,
24. Sehl ibn S'ad El-Ensari,
25. Adi ibn Hatim,
26. Ebu Ejub El-Ensari,
27. Ebu Šurejh El-Khazai,
28. Ukbe ibn Amir,
29. Ebu Kudame El-Ensari,
30. Ebu Lejla El-Ensari,
31. Damire el-Eslemi,
32. Amir ibn Lejla ibn Dumre,
33. Fatima Ez-Zehra, a.s.,
34. Ummu Seleme (Poslanikova supruga),
35. Ummu Hani (Alijeva sestra)

A Poslanik, s.a.v.a., ih je u različitim prilikama jasno i glasno obznanio ljudima.
- Jedanputa na Gadir hummu kao što si čuo.
- Drugi put na dan Arefata na Oprosnom hadžu, jedanputa nakon povratka iz Taifa,
- drugi puta sa minbera u Medini, zatim u svojoj sobi prilikom bolesti, soba bijaše puna ashaba, a on je rekao:
“O ljudi! Osjećam da ću uskoro umrijeti, i da ću biti odveden. Već ranije sam vam ovo kazao, kako bih imao opravdanje nad vama a to je: 'Znajte da ostavljam među vama Allahovu knjigu i moju porodicu, moj Ehli bejt.' Zatim uze i podiže Alijevu ruku i reče: “
Ovaj Ali je sa Kur'anom i Kur'an je sa Alijem, ne razdvajaju se sve dok mi

ne dođu kod Izvora...”
Veliki broj učenjaka od ehli sunneta priznali su to. Čak je Ibn Hadžer, kada je citirao hadis o dvije vrijedne stvari rekao:
“Znaj da ovaj hadis ima veliki broj lanaca, koji prelazi preko dvadeset ashaba.”

Pa je rekao:

“U nekim od lanaca kaže se da ga je izrekao na Oprosnom hadžu na Arefatu, u drugom se kaže da ga je rekao u Medini, kada je bio bolestan, kada je soba bila puna ashaba. U jednom se kaže da ga je izrekao na Gadir Hummu, u drugom pak, kada je ustao i održao govor po povratku iz Taifa. Zatim je Ibn Hadžer rekao: “U tome nema nikakve oprečnosti. Jer nema smetnje u tome da je Poslanik ove riječi opetovao u različitim prilikama, usljed toga što pridaje veliku važnost položaju i ulozi Kur'ana i Ehli bejta...”pa do kraja govora.
(Es-Savaiku el-muhrike, u komentaru 4. ajeta, poglavlje 1, oblast 11, str. 89.)

Dovoljno je čistim Imamima da budu kod Allaha, s.v.t., i kod Allahovog poslanika, s.a.v.a., na položaju Kur'ana, kojem zabluda ne prilazi ni s prijeda ni s traga. I dovoljan je dokaz to da se treba pokoriti njihovom mezhebu. Jer zaista musliman nije zadovoljan prihvatiti zamjenu za Kur'an, pa kako će okrenuti od onih koji su jednaki s Kur'anom?

5. Pored toga poruka Poslanikovih riječi – zaista vam ostavljam ono čega ako se budete držali nećete nikada zalutati, to su Kur'an i moj Ehli bejt – je da onaj ko se ne bude držao ove dvije stvari on će zalutati, što nije teško shvatiti.
Potvrda tome su riječi Poslanikove, s.a.v.a., u hadisu es-esekalejn kod Taberanija:

“Ne idite ispred njih dvoje pa da propadnete, ne odustajte od njih dvoje pa da stradate, i ne učite ih jer zbilja su oni učeniji od vas.”

(Es-Savaiku el-muhrike, 148, 226; Medžme'u ez-zavaid, 9/163; Jenabi'u-l-mevedeti, str. 41 i 355; Ed-Durru-l-mensur, 2/60; El-Gadir 1/34, 3/80; Kenzu-l-ummal, 1/168 hadis 958; Usdu-l-gabe, 3/137; 'Abekatu-l-envar, 1/184, 2/49.)

Rekao je Ibn Hadžer:
“U riječima Poslanika, s.a.v.a. - i ne idite ispred njih dvoje pa da propadnete, i ne odustajte od njih dvoje pa da stradate, i ne učite ih jer zbilja su oni učeniji od vas – postoji dokaz, da onaj koji od njih.
(Ehli bejta) bude posjednik visokih stupnjeva i vjerskih obaveza, on je ispred ostalih” do kraja njegova govora.
(Es-Savaiku el-muhrike, str. 227.)

6. I od onoga što Ehli bejt čini predvodnicima i vjerniku ne ostavlja drugog puta do li da se u vjeri opredjeli za njih jesu riječi Poslanika, s.a.v.a.:
“Znajte zaista je primjer moga Ehli bejta među vama, poput

Nuhove lađe. Ko se u nju ukrca spasio se, ko se od nje okrene, utopio se.”

ألا إن مثل أهل بيتي فيكم مثل سفينة نوح، من ركبها نجا ومن تخلف عنها غرق

(Prenosi je Hakim od Ebu Zerra, Mustedrek, 3/151.)

Kao i riječi:
“Zaista je primjer moga Ehli bejta među vama poput primjera Nuhove lađe. Ko se ukrca u nju spašen je, a ko joj okrene leđa, utapa se.”

(إنما مثل أهل بيتي فيكم كمثل سفينة نوح من ركبها نجا، ومن تخلف عنها غرق)

i

“Ziasta je primjer moga Ehli bejta među vama poput kapije oprosta Beni Israila, ko na nju uđe, oprošteno mu je.”

(انما مثل أهل بيتي فيكم مثل باب حطة في بني اسرائيل من دخله غفر له)

(Taberani u Evsatu prenosi od Ebu Seida, i to je 18. hadis u Erbe'inu el-erbein, str. 216.)

Kao i Poslanikove riječi:
“Zvijezde čuvaju stanovnike zemlje od brodoloma a moj Ehli bejt čuva moj ummet od raskola u vjeri, pa kada im se suprotstavi arapsko pleme (u Božijim propisima) nastat će raskol i oni će postati šejtanova stranka.”

النجوم أمان لأهل الأرض من الغرق، وأهل بيتي أمان لأمتي من الاختلاف (في الدين) فإذا خالفتها قبيلة من العرب (يعني في أحكام الله عز وجل) اختلفوا فصاروا حزب ابليس

(Prenosi ga Hakim u Mustedreku 3/149 od Ibn Abbasa, pa kaže: “Ovaj je hadis sahih, a Buharija i Muslim ga nisu prenijeli.”)

Ovo je krajnja granica širine obavezivanja ummeta da ih slijedi, kao i odvraćanja ummeta od suprotstavljanja Ehli bejtu. Sumnjam da u jezicima čovječanstva postoji izraz koji jasnije ukazuje na ovu stvar.

7. Kada se ovdje kaže Ehli bejt misli se na njih sve, sa aspekta da su oni svi Imami, a ne sa aspekta generalizacije, jer taj položaj ne pripada nikome osim dokazima Božijim i onima koji uspostavljaju Božiju stvar, Božijim posebnim imperativom, kako to presuđuju i razum i hadisi. Ovo priznaje skupina sunijske uleme. Pa se u Es-Savaiku el-muhrike od Ibn Hadžera kaže:
“Neki kažu: “Moguće je da se pod Ehli bejtom koji su sigurnost, misli na njihove učenjake, jer oni su ti pomoću kojih se ljudi upravljaju kao pomoću zvijezda, pa kada oni nestanu, tada će ljudima doći ono što im je obećano u ajetima.” (Ibn Hadžer dalje kaže) “A to je kada dođe Mehdi, a u hadisima

o njemu se kaže da će Isa, a.s., klanjati iza njega, da će ubiti Dedžala na zemlji, a nakon toga dolazit će znak za znakom.” (do kraja njegovog govora)
(Es-Savaiku el-Muhrike, str. 91.)

Na drugom mjestu spominje da je rečeno Poslaniku, s.a.v.a.:
“Koliko će nakon njega ljudi dugo ostati na zemlji?” On reče: “Koliko i magare kada mu se leđa polome.”

(Es-Savaiku el-Muhrike, str. 143. Pogledaj posljednje poglavlje gdje Poslanik ukazuje na teškoće s kojim će se susresti Ehli bejt nakon njegove smrti. Pitam Ibn Hadžera, ukoliko je nivo učenjaka Ehli bejta takav, pa kuda se odmećete.)

8. Ti znaš da se njihovim poređenjem sa Nuhovom lađom misli na to da ko god kod njih potraži utočište u vjeri pa principe i ogranke uzme od svojih Imama, spasit će se džehennemske kazne, a ko im okrene leđa, on je poput onog ko (u trenutku poplave) utočište od odredbe Božije pokušava naći na planini, a to nije ništa drugo do li utapanje u vodu, tojest u Vatru, da Allah zakloni od toga. Smisao u njihovom poređenju sa kapijom oprosta, je da je Allah, s.v.t., učinio tu kapiju simbolom manifestiranja poniznosti pred Njegovom veličinom, i pokornosti Njegovoj odredbi, i zbog toga je ona uzrokom oprosta. I učinio je poslušnost ovog ummeta Ehli bejtu njihovog Vjerovjesnika i slijeđenje njihovih Imama simbolom manifestacije poniznosti Njegovoj veličini i pokornosti Njegovoj odredbi i zbog toga oni su povod oprosta.
Ovo je smisao poređenja, na što je aludirao Ibn Hadžer kada je rekao – nakon navođenja ovih i drugih sličnih predaja:

“Smisao njihovog poređenja s lađom je da onaj ko ih bude volio, i veličao iz zahvalnosti za blagodat njihovog visokog položaja te njihove učene bude uzeo za uputu, bit će spašen od tmine protivljenja, a ko se tome suprotstavi utopit će se u moru poricanja blagodati i propast će u bespuću nepokoravanja.”
(Obrati pažnju na njegov govor pa reci zašto nije slijedio uputu svojih Imama ni u čemu ni od ogranaka vjere i uvjerenja, niti od metodologije prava i njegovih pravila, niti od znanja sunneta i Kur'ana, ni od etike, ponašanja i edeba. Zašto im je okrenuo leđa i sebe utopio u moru poricanja blagodati, i upropastio se u bespuću nepokornosti? Neka mu Allah oprosti sve neistine koje je širio o nama i nepravedne napade na nas.)

Dok nije rekao:
“A kapija oprosta – tojest smisao poređenja sa kapijom oprosta – da je Uzvišeni Allah učinio ulazak na tu kapiju – a to su vrata Jerihona ili Bejtu-l-makdisa – uz poniznost i traženje oprosta, povodom opraštanja, a ljubav ovog ummeta prema Ehli bejtu učinio je povodom oprosta.”
(Es-Savaiku el-muhrike, str. 151.)

Sahih hadisi koji govore o strogoj dužnosti slijeđenja Ehli bejta su

mutevatir, posebno lancem čistoga Ehli bejta. Da nije bilo bojazni da ti bude dosadno, popustio bih uzde kalemu da još više detaljiše, međutim, ovo što smo spomenuli, dovoljno je za postizanje namjere.
Primi selame.

– Š –

Pismo 9 (pitanje)
17. Zu-l-ka'de, 1329. godine po H.

Traženje većeg broja eksplicitnih tekstova o ovom pitanju

Ne sputavaj svoj kalem, i budi bez bojazni da će mi dosaditi. Pomno te slušam, moja su prsa otvorena. Pri učenju od tebe srcu mi je ugodno a u duši radost. Dokazi i objašnjenja koja si iznio donijela su mi val oduševljenja, i otklonili su mi s duše monotoniju, zato slobodno iznosi što više svog jezgrovitog govora i genijalne mudrosti. Zaista u tvom govoru pronalazim zametnutu mudrost, i to mi je korisnije od studene vode. Zato slobodno piši nadugo i naširoko, Allah ti oca blagoslovio. I nek ti je selam od mene.

-S-

Pismo 10 (odgovor)
19. Zu-l-ka'de, 1329. godine po H.

Blistava kap iz Kafija

Ukoliko si moje pismo prihvatio prisno s osjećajem ugodnosti u srcu i smirene duše mu pristupio, pa dugo sam imao želju za uspjehom u što sam uložio trud. I zbilja, ko ima čist nijet, i dobru namisao, skromnu dušu, lijepu ćud propraćenu skromnošću, ko je okrunjen znanjem, ogrnut plaštom strpljivosti, zbilja dostoji da mu se kroz govor i pisanje manifestira istina, i zablista poštenje i istinoljubivost i na ruci i na usni. Preče je meni da se tebi zahvalim, i postupim u skladu tvoga traženja, kada kažeš, piši više, pa zar iznad ovoga ima veće dobrote, ljubaznosti i skrušenosti. Pa odazivam se, odazivam onome što tražiš, da bih ugodio očima tvojim. Zato kažem:

Taberani u El-Kebiru i Rafi'i u svome Musnedu, prenose od Ibn Abbasa:

“Rekao je Allahov poslanik, s.a.v.a.:
‘Koga raduje da živi mojim životom, umre mojom smrću, da se nastani u edenskim vrtovima, koje je moj Gospodar stvorio, pa neka nakon mene za zaštitnika uzme Alija, i pokori se onome koga on odredi da mu se pokorava, i nek pristane za mojim Ehli bejtom nakon mene, jer oni su moja porodica, stvoreni su od moje tvari,

opskrbljeni su mojim shvatanjem i znanjem. Pa teško onima koji poriču njihovu prednost u ummetu, i koji prekidaju s mojim bliskima (koji prekinu vezu sa mojim Ehli bejtom, odvoje se od njih), neće im Allah dozvoliti moje zagovaranje.‘”

من سره أن يحيا حياتي ويموت مماتي، ويسكن جنة عدن غرسها ربي، فليوال علياً من بعدي، وليوال وليه، وليقتد بأهل بيتي من بعدي، فأنهم عترتي، خلقوا من طينتي، ورزقوا فهمي وعلمي، فويل للمكذبين بفضلهم من أمتي، القاطعين فيهم صلتي، لا أنالهم الله شفاع

(U Kenzu-l-ummalu, identičan hadis je br. 3819 pri dnu 217. stranice, 6. toma. Nalazi se i u 5. tomu Ahmedovog Musneda, str. 94. s tim da je umjesto “opskrbljeni su mojim shvatanjem i znanjem”)

Matir, El-Barudi, Ibn Džerir, Ibn Šahin i Ibn Mundeh prenose preko Ishaka od Ibn Mutrifa da je rekao:
“Čuo sam Allahovog poslanika, s.a.v.a., da kaže: ‘Ko voli da živi mojim životom, i da umre mojom smrću, i da uđe u Džennet kojeg mi je obećao moj Gospodar, a to je vječni džennet, pa neka nakon mene za zaštitnike uzme Alija i njegove potomke. Zaista oni vas neće izvesti sa staze upućenosti, niti će vas uvesti na put zablude.”

من أحب أن يحيا حياتي ويموت ميتتي ويدخل الجنة التي وعدني ربي، وهي جنة الخلد فليتول علياً وذريته من بعده، فانهم لن يخرجوكم باب هدى، ولن يدخلوكم باب ضلالة

Sličan je i hadis Zejd ibn Erkama kada kaže:
“Rekao je Allahov poslanik, s.a.v.a.: ‘Ko želi živjeti mojim životom, i umrijeti mojim umiranjem, i nastaniti se u Džennetu vječnom kojeg mi je obećao Gospodar, pa nek za zaštitnika uzme Ali ibn Ebi Taliba, jer on vas zbilja neće izvesti iz upute, niti će vas uvesti u zabludu.”

من يريد أن يحيا حياتي، ويموت موتي، ويسكن جنة الخلد التي وعدني ربي، فليتول علي بن ابي طالب، فإنه لن يخرجكم من هدى، ولن يدخلكم في ضلالة

(Mustedreke Hakim, 3/128. Zatim Hakim kaže: “Ovo je sahih hadis, kojeg Buharija i Muslim nisu prenijeli. Prenosi ga i Taberani u El-kebiru, Ebu Ne'im u Fadailu es-sahabe. U Kenzu je to 2577. hadis 6/100.)

Isto tako i hadis Ammara ibn Jasira kada kaže:
“Rekao je Allahov poslanik, s.a.v.a.: ‘Oporučujem onome ko je vjerovao u mene i potvrdio me, zaštitništvo Alija ibn Ebi Taliba, pa ko ga uzme za svog zaštitnika, pa mene je uzeo za zaštitnika, a ko mene uzme za zaštitnika pa Allaha je uzeo za zaštitnika. Ko ga bude volio, taj voli i mene, a ko bude mene volio taj voli Allaha. Ko ga bude mrzio pa mrzi i mene, ako mrzi mene pa mrzi i Allaha.‘”

أوصي من أمن بي وصدقني بولاية علي بن ابي طالب، فمن تولاه فقد تولاني، ومن تولاني فقد تولىالله، ومن أحبه فقد أحبني، ومن أحبني فقد أحب الله، ومن أبغضه فقد أبغضني ومن أبغضني فقد أبغض الله عز وجل

(Taberani u El-Kebiru, Ibn Asakir u Tarihu; Kenzul-ummal, hadis 2571,

6/145)

Također, od Ammara, merfu' hadis:
“Bože, ko povjeruje u mene i potvrdi me, i uzme Alija ibn Ebi Taliba za zaštitnika, pa zaista njegovo je zaštitništvo je moje zaštitništvo, a moje je zaštitništvo Allahovo zaštitništvo.”

اللهم من آمن بي وصدقني، فليتول علي بن أبي طالب، فإن ولايته ولايتي، وولايتي ولاية الله تعالى

(Taberani u El-Kebiruod Muhamed ibn Ebi Ubejde ibn Muhameda ibn Ammara ibn Jasira on od oca, on od djeda on od Amara; Kenzu-l-ummal, hadis 2576, 6/155.)

Jedanputa je Poslanik, s.a.v.a., držeći govor rekao:
“O ljudi, zaista izvrsnost, čast, položaj i zaštitništvo pripadaju Allahovom poslaniku i njegovim potomcima, pa nemojte da vas laži odnesu.”

يا أيها الناس أن الفضل والشرف والمنزلة والولاية لرسول الله وذريته، فلا تذهبن بكم الأباطيل

(Ebu Eš-Šejh ga prenosi u sklopu dugog hadisa, Ibn Hadžer prenosi ga u sklopu komentara ajeta o ljubavi prema Ehli bejtu, na 105. str. u Es-Savaiku el-muhrike. Pa dobro razmisli o njemu, o uzvišenom cilju koji slijedi te ne zaboravi riječi Poslanika, s.a.v.a., nemojte da vas laži odnesu.)

Isto tako, rekao je Poslanik, s.a.v.a.:
“U svakoj generaciji moga ummeta ima posjednika pravde moga Ehli bejta, koji čuvaju ovu vjeru od iskrivljenja što odvode u zabludu, i od tvrdnji onih koji se lažno predstavljaju, te od tumačenja neznalica. Znajte, vaši Imami su zbilja izaslanici ka Allahu, zato pazite koga šaljete kao izaslanike.”

(وقفوهم أنهم مسؤولون).

في كل خلف من أمتي عدول من أهل بيتي، ينفون عن هذا الدين تحريف الضالين، وانتحال المبطلين، وتأويل الجاهلين. الا وأن أئمتكم وفدكم الى الله، فانظروا من توفدون

(Prenosi ga El-Mula u Siri, a Ibn Hadžer u Es-Savaikuna 90. stranici, tumačeći ajet)

Rekao je Poslanik, s.a.v.a.:
“Ne idite ispred njih pa da stradate, ne odustajte od njih pa da propadnete, ne učite ih jer oni su učeniji od vas.”

فلا تقدموهما فتهلكوا، ولا تقصروا عنهما فتهلكوا، ولا تعلموهم فأنهم أعلم منكم

(Es-Savaiku el-muhrike, str. 148; Jenabi'u-l-meveddeti, str. 226; Zahairu-l-'ukba, Muhibuddin Et-Taberi, Eš-Šafei, str. 16.)

Također, je rekao:
“Učinite da moj Ehli bejt među vama bude poput glave spram

tijela, i poput očiju spram glave, a glava se ne upravlja osim očima."

واجعلوا أهل بيتي منكم مكان الرأس من الجسد، ومكان العينين من الرأس، ولا يهتدي الرأس الا بالعينين

(Prenosi ga grupa prenosilaca Sunena, preko Ebu Zerra. Prenosi ga Es-Sabban govoreći o prednostima Ehli bejta u Es'afu-r-ragibin; Šejh Jusuf En-Nebhani u Eš-Šerefu el-Mu'abed, str. 31; i drugi pouzdani prenosioci. Ovo je konkretan tekst o obaveznosti njihove uprave, i o tome da se do istine ne stiže osim preko njih)

Isto tako, rekao je:
"Učinite trajnom ljubav prema nama Ehli bejtu, pa zaista ko sretne Allaha voleći nas, ući će u Džennet našim zauzimanjem (šefaatom), tako mi Onoga u čijoj ruci je moja duša, ne koristi čovjeku djelo osim sa spoznajom našeg prava."

الزموا مودتنا أهل البيت، فإنه من لقي الله وهو يودنا، دخل الجنة بشفاعتنا، والذي نفسي بيده، لا ينفع عبداً عمله الا بمعرفة حقنا

(Taberani u Evsatu, Sujutu u Ihjau-l-mejjitu, Nebehani u Erbei'unu, Ibn Hadžer u Savaiku, Jenabi'u-l-meveddeh, str. 293, 323, 326, 364; kao i više istaknutih alima. Zato dobro pogledaj u riječi Poslanika, s.a.v.a.: ne koristi čovjeku djelo osim sa spoznajom našeg prava, i reci mi koje je to njihovo pravo, kojeg Uzvišeni Allah čini uvjetom primanja djela? Zar to nije slušanje i pokoravanje njima? Zar to nije približavanje Bogu njihovim istinitim i pravim putem? Koje pravo će imati takav učinak osim vjerovjesništva i hilafeta? Međutim, izmoreni smo ljudima koji razmišljati ne znaju. Pa zaista smo Allahovi i zaista se Allahu vraćamo.)

Rekao je Allahov poslanik, s.a.v.a.:
"Spoznaja Muhammedovog Ehli bejta je oslobođenje od Vatre, a ljubav Muhammedovog Ehli bejta je propusnica preko sirat ćuprije, (prihvatanje) zaštitništva Muhammedovog Ehli bejta, zaštita je od kazne."

معرفة آل محمد براءة من النار، وحب آل محمد جواز على الصراط، والولاية لآل محمد أمان من العذاب

(Kadi Ajad u prvom poglavlju knjige Šife, str. 40. Ti znaš da se pod spoznajom Ehli bejta ne misli samo na imena i ličnosti, te da su oni Poslanikova familija. Jer i Ebu Džehl i Ebu Leheb su znali te stvari. Već misli se na to da znaš da su oni nakon Poslanika posjednici vlasti u mjeri Poslankovih riječi: "Ko umre a ne spozna Imama svoga vremena, umire neznabožačkom smrću." A sa ljubavlju prema njima i sa njihovim zaštitništvom koji su spomenuti u hadisu misli se na ljubav i zaštitništvo koji se podrazumjevaju za istinske Imame, što je do kraja jasno.)

Rekao je Poslanik, s.a.v.a.:
"Čovjek neće kročiti ni koraka – na Sudnjem danu – a da neće biti pitan o četiri stvari. O životu – kako ga je proveo, o tijelu - u šta ga je istrošio, o imetku - kako ga je trošio i odakle ga je sticao, i o

ljubavi prema nama, Ehli bejtu."

لا تزول قدما عبد ـ يوم القيامة ـ حتى يسأل عن أربع، عن عمره فيما أفناه، وعن جسده فيما أبلاه،وعن ماله فيما أنفقه، ومن أين أكتسبه، وعن محبتنا أهل البيت

(Da nemaju od Allaha dat položaj koji iziskuje poslušnost i pokornost, ne bi ljubav prema njima bila na ovom stepenu važnosti. Ovaj hadis prenosi Taberani od Ibn Abbasa, kao i Sujuti u Ihjau-l-mejjitu, str. 115, Nebehani u El-Erbeinu, kao i mnogi drugi istaknuti prenosioci. Menakibu Ali ibn Ebi Talib, str. 119, hadis 157. El-Menakib, Havarizmi Hanefi, str. 53, 56; Maktalu Husejn, Havarizmi, 1/42; El-Fusulu el-Muhimmetu, Ibn Sabag el-Maliki, str. 109; Madžma'u ez-zavaid, 10/146; Kifajetu-t-Talib, Kindži eš-Šafi'i, str. 324; Tarihu Dimešk, 2/159, hadis 644; Faraidu-s-simtajn, 2/301, hadis 557.)

Rekao je Resulullah, s.a.v.a.:
"Kada bi čovjek cio život posteći stajao između rukna i mekama u namazu, a mrzio bi Ehli bejt Muhammedov, ući će u Vatru."

فلو أن رجلاً صفن ـ صف قدميه ـ بين الركن والمقام فصلى وصام وهو مبغض لآل محمد دخل النار

(Ihjau-l-mejjit bifadaili Ehli bejti, Hafiz Sujuti, str. 18, hadis 11; El-Erbeinu erbein min ehadisi sejjidu-l-murselin, Jusuf en-Nebehani, str. 215, hadis 7. Ovaj je hadis sličan onome kojeg si već čuo – tako mi Onog u čijoj ruci je moja duša, neće čovjeku koristiti njegovo djelo osim sa spoznajom o našem pravu – ukoliko ova mržnja ne bi bila mržnja Boga, u tom slučaju djela onog koji mrzi ne bi propala, bez obzira što bi stajao između rukna i mekama, što bi klanjao i postio. Da Imami Ehli bejta nisu nasljednici Vjerovjesnika, s.a.v.a., oni ne bi imali ovaj stepen.)

Hakim i Ibn Haban u svom Sahihu – kao i Nebehani u Erbeinu i Sujuti u Ihjau – prenose od Ebu Seida da je Poslanik, s.a.v.a., rekao: "Tako mi Onoga u čijoj ruci je moja duša, ko god bude mrzio Ehli bejt ući će u Vatru"
(والذي نفسي بيده لا يبغضنا أهل البيت رجل إلا دخل النار)

Taberani – kao i Nebehani u Erbeinu i Sujuti u Ihjau – prenosi predaju od Imama Hasana, a.s., da je rekao Muaviji ibn Hadiždu: "Čuvaj se mržnje prema Ehli bejtu, jer Allahov Poslanik je rekao: Ko god nas bude mrzio, i ko god bude ljubomoran na nas, bit će na Sudnjem danu protjeran sa Izvora (havda) vatrenim bičom."
(إياك وبغضنا أهل البيت فإن رسول الله قال: «لا يبغضنا أحد ولا يحسدنا أحد إلاّ ذيد يوم القيامة عن الحوض بسياط من نار)

Isto tako prenose Taberani u Evsatu i Sujuti u Ihjau i Nebehani u Erbeinu kao i drugi, kako je Poslanik držao govor u kojem je kazao:
"O ljudi, ko bude mrzio Ehli bejt, Allah će ga na Sudnjem danu proživjeti kao jevreja."
((يا أيها الناس من أبغضنا أهل البيت حشره الله يوم القيامة يهودياً))

Allahov poslanik, s.a.v.a., je rekao:
“Ko umre voleći Ehli bejt, umro je kao šehid, znajte, ko umre voleći Ehli bejt umro je a grijesi su mu oprošteni, znajte, ko umre voleći Ehli bejt, umro je kao pokajnik, znajte, ko umre voleći Ehli bejt umro je kao vjernik usavršenog imana, znajte ko umre voleći Ehli bejt, melek smrti će ga obradovati viješću o Džennetu, a zatim i Munkir i Nekir, znajte ko umre voleći Ehli bejt bit će odveden prema Džennetu, kao što mlada biva odvedena u kuću svoga muža, znajte ko umre voleći Ehli bejt u kaburu će mu biti otvorene dvije kapije prema Džennetu, znajte ko umre voleći Ehli bejt, Allah, s.v.t., će njegov mezar učiniti mjestom obilaska meleka milosti, znajte ko umre voleći Ehli bejt umro je u (skladu sa) sunnetom i u zajednici (muslimana). Znajte ko umre mrzeći Ehli bejt, doći će na Sudnji dan a na čelu će mu pisati: izgubio je nadu u milost Božiju...

من مات على حب آل محمد مات شهيداً، ألا ومن مات على حب آل محمد مات مغفوراً له، ألا ومن مات على حب آل محمد مات تائباً، ألا ومن مات على حب آل محمد مات مؤمناً مستكمل الايمان، ألا ومن مات على حب آل محمد بشره ملك الموت بالجنة، ثم منكر ونكير، ألا ومن مات على حب آل محمد يزف إلى الجنة كما تزف العروس في بيت زوجها، ألا ومن مات على حب آل محمد فتح له في قبره بابان إلى الجنة، ألا ومن مات على حب آل محمد جعل الله قبره مزار ملائكة الرحمة، ألا ومن مات على حب آل محمد مات على السنة والجماعة، ألا ومن مات على بغض آل محمد جاء يوم القيامة مكتوباً بين عينيه: آيس من رحمة الله...

(Tefsir Sa'lebi, 8/314, pored ajeta o ljubavi prema Ehli bejtu; Tefsir Kaššaf, Zamahšeri, 4/220; Nuru-l-ebsar, Šeblendži, str. 104; Jenabi'u-l-meveddeti, str. 27, 263, 369; Ihkaku-l-hakki, Tusteri, 9/486; Feraidu-s-simtajn, 2/255, hadis 524.)

..pa do kraja izvrsnog govora, s kojim je Poslanik, s.a.v.a., želio preusmjeriti zalutale hirove. Sadržaj svih ovih hadisa su mutevatir, pogotovo putem čistog Ehli bejta. I ne bi im bio potvrđen ovaj položaj, kada ne bi bili Allahovi očiti dokazi, i pitka vrela Njegovog šerijata, i zamjenici su na mjestu Allahova poslanika u njegovim naredbama i zabranama, oni su poput njega u najočitijem ispoljavanja njegova puta. Pa ko njih voli zbog toga voli Allaha i Njegova poslanika, a ko ih mrzi, taj mrzi Allaha i Poslanika.

Rekao je Poslanik, s.a.v.a.:
“Voli nas samo bogobojazni vjernik, a mrzi na samo licemjerni nesretnik.”

لا يحبنا [أهل البيت] إلا مؤمن تقي، ولا يبغضنا إلا منافق شقي
(Es-Savaiku el-muhrike, Ibn Hadžer Hejsami, 2/500.)

Zbog toga je Farazdak rekao o njima:

Od skupine koju voljeti je vjera, mrziti
nevjera, blizina im spas i utočište,
ako se broje bogobojaznima budu im imami,
ili kaže: ko su najbolji ljudi svijeta kaže: oni.

من معشر حبهم دين وبغضهم * كفر وقربهم منجى ومعتصم
إن عد أهل التقى كانوا أئمتهم * أو قيل من خير أهل الأرض قيل هم

Imam Ali, a.s., je govorio:
“Zaista ja i moji potomci čisti, i dobri moga Ehla, najmilosrdniji smo od svih kao djeca, a najučeniji ljudi kao odrasli. Nama Allah negira laž, nama Allah čupa zube bijesnih vukova, nama vas Allah spašava poniženja zatočeništva i raskida okove s vratova vaših. Nama Allah započinje i završava.”

إني وأطائب أرومتي، وأبرار عترتي، أحلم الناس صغاراً وأعلم الناس كباراً، بنا ينفي الله الكذب، وبنا يعقر الله أنياب الذئب الكلب، وبنا يفك الله عنتكم، وينزع ربق أعناقكم، وبنا يفتح الله ويختم

(Kenzu-l-ummal, 6/396, hadis 6050.)

Za davanje prednosti njima ispred drugih dovoljno nam je to što ih je Allah, s.v.t., stavio ispred drugih, učinivši čak salavat na njih dijelom obaveznog namaza svim ljudima. Tako da namaz bez salavata nije ispravan nikome, bio to Siddik, ili Faruk, bio s jednim, sa dva ili više svjetala. Šta više, svako ko čini ibadet Allahu, kroz ono što je On naredio, mora Ga usred namaza obožavati salavatom na njih, kao što Ga obožava sa dva šehadeta. Ovo je položaj pred kojim su pognuta lica ummeta, pred kojim su spušteni pogledi kada se spomene neko od Imama.
Rekao je Imam Šafija, r.a.:

O Ehli bejte Resulullaha, voljeti Vas je farz,
propis od Allaha u Kur'anu, objavljen.
Dovoljno Vam za veličinu prednosti
ko u namazu nema salavat nema ni namaz.

يا أهل بيت رسول الله حبكم * فرض من الله في القرآن أنزله

كفاكم من عظيم الفضل أنكم * من لم يصل عليكم لا صلاة له

(Es-Savaiku-l-muhrike, Ibn Hadžer Hejsami, 2/435; Šerefu-l-mueddeb li Ali Muhammed, Nebehani, str. 88; Es-Sadi min bahri fadaili beni en-nebiji el-hadi, Ebu Bekr Šehabuddin El-Hadremi, str. 71.)

Za sada je u ovoj mjeri dovoljno, od onoga što je došlo u svetom sunnetu od dokaza obaveznosti prihvatanja njihovog puta, i kretanja njihovim načinom. U Allahovoj knjizi jasni ajeti također ukazuju na tu obaveznost. Prepuštamo ih na svjedočenje vama i vašem istančanom umu. A vi ste od onih kojima je dovoljan indikativan pogled, i pored miga nema potrebe za ukazivanjem. Svaka hvala pripada Gospodaru svijetova. Nek ti je selam.

- Š –

Pismo 11 (pitanje)
20. Zi-l-Ka'de, 1329. godine po H.

1. **Pohvala zbog iznošenja eksplicitnih hadisa**
2. **Zbunjenost povezivanjem toga i onoga što je kod sunija**
3. **Ispoljavanje molbe za iznošenjem dokaza iz Kur'ana**

1. Počastvovan sam tvojim cijenjenim pismom, pravih puteva, čije postizanje je omogućeno, čija je kofa puna do konopca, a rijeka tvojih riječi potekla je kao bujica sa vrhova planinskih. Dobro sam ga osmotrio, razmišljao o njemu i shvatih da si postojan u diskusiji, čvrst u konfliktu, veoma moćan govornik, britkog jezika.

2. Pošto sam duboko zašao u tvoje dokaze, i dobro razmislio o tvojim argumentima, zatekoh se u delikatnoj situaciji. Pogledah tvoje argumente i vidim da su obavezujući, pogledah u tvoja objašnjenja i nađoh ih neospornim, pogledah u Imame čistog Ehli bejta, a oni na poziciji datoj od strane Allaha i Njegova poslanika, pred čijom veličinom i ugledom čovjek mora biti ponizan. Zatim pogledah u sunije koji predstavljaju većinu ovog ummeta, i vidim da su u suprotnosti sa Ehli bejtom, sa onim što forma tih dokaza podrazumjeva. Tako da sam u dilemi. S jedne strane težim slijediti dokaze, a s druge strane priklanjam se većini muslimana. S jedne strane prepuštam se tebi, i tu nisam uznemiren, dok s druge strane odbijam to iz inada, otkazujući ti poslušnost.

3. Pa zato možeš li mi iznijeti neporecive dokaze iz Kur'ana, koji će obuzdati i ispriječiti se između inada i mišljenja većine.
Selam tebi.

Pismo 12 (odgovor)
22. Zu-l-Ka'de, 1329. godine po H.

Kur'anski dokazi

Nek je hvala Allahu, ti si od onih koji su sagledali Kur'an, obuhvativši njegove obje perspektive i očitu i skrivenu. Pa da li su njegovi krasni ajeti objavljeni o ikome koliko su objavljeni o čistom Ehli bejtu?

Da li su jasni ajeti o čišćenju objavljeni o njima ili nekom drugom? (إنما يريد الله ليذهب عنكم الرجس أهل البيت ويطهركم تطهيرا) I da li ima i za koga na svijetu poput ajeta o njihovom čišćenju?

[Naravno da ne, ni za kog nije tako, oni se njime ističu, i ne može ih niko stići, niti ih može shvatiti onaj koji bi želio shvatiti.]

Da li je odredba o obaveznosti ljubavi, za nekog drugog mimo njih?

[Svakako da nije, već je to Uzvišeni učinio posebno za njih, zbog njihovog isticanja nad drugima. Zato je i rečeno: Reci: "Ne tražim od vas za to nagradu, osim ljubavi prema rodbini mojoj – (Ehli bejtu). A ko zaradi dobro, dodaćemo mu u tome dobro. Uistinu! Allah je Oprosnik, Zahvalni" (Šura, 23)]

I da li se Džebrail spustio sa ajetom o međusobnom proklinjanju zbog nekog drugog mimo njih?

[Naravno da nije, već samo zbog njih se spustio s ajetom mubahele, pa je Uzvišeni rekao: tad reci: "Dođite! Pozvaćemo sinove naše i sinove vaše... (Alu Imran, 61)]

Da li hel eta, dođe hvalit nekog mimo njih,ne, Gospodara mi, njima je ukrasio suru.

[Aluzija na objavu sure Dahr/Insan, koja počinje riječima hel eta. Objvaljena posebno za njih i njihove neprijatelje. Ko god želi steći znanje o ajetima pročišćenja, mubahele, ljubavi i sure Insan, neka se obrati mojoj knjizi Kelimetu-l-Gurra', jer je lijek svake boli, odbija uznositost dušmana te je brana riječima neznalica.]

هل أتى هل أتى بمدح سواهم * لا ومولى بذكرهم حالها

Zar oni nisu Allahovo uže, o kojem Allah kaže: I držite se užeta Allahovog svi, i ne razdvajajte se.(Alu Imran, 103)

[Imam Sa'lebi u svome tefsiru komentarišući ovaj ajet prenosi preko Aman Ibn Tagliba od Imama Sadika, a.s.: “Mi smo uže Božije za koje je rečeno: I držite se užeta Allahovog svi, i ne razdvajajte se.” Ibn Hadžer u Savaiku isti ovaj hadis prenosi od Sa'lebija. Ebu Bekr ibn Šahabuddin u Rešfetu-s-sari navodi da je Imam Šafija ispjevao ove stihove: “I kad vidjeh ljude kako ih odnijeше sekte u morima neposluha i neznanja; s imenom Allaha ukrcah se na lađu spasa, a to je Ehli bejt Mustafe, pečata poslanstva, i zgrabih uže Božje a to im je odanost, kako nam je već zapovijeđeno, da užeta se držimo.”]

I zar oni nisu oni iskreni za koje se kaže: budite sa iskrenima.(Tevba, 119)

(Iskreni ovdje su Allahov poslanik, s.a.v.a., i Imam i čistoga Ehli bejta na temelju sahih hadisa koji su mutevatir. Hafiz Ebu Neim, Muvafak ibn Ahmed a prenosi ga Ibn Hadžer u Savaiku str. 90 od Imama Zejnu-l-abidina. Što sam citirao pri kraju trećeg odgovora.)

I zar oni nisu Allahov pravi put, kada je rečeno: A ovo je Moj put pravi, zato ga slijedite. (En'am, 153)

(Imam Bakir i Imam Sadik, a.s., su govorili: “Pravi put ovdje to je Imam, i ne slijedite puteve (ili predvodnike zablude), pa da vas odvoje od puta Njegova (mi smo put Njegov).”)

Kao i Njegov put:I ne slijedite puteve (druge), pa da vas odvoje od puta Njegovog. (En'am, 153) I zar oni nisu nosioci vlasti, kada je rečeno: O vi koji vjerujete! Pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku i nosiocima vlasti između vas;(Nisa, 59)

(Kulejni, ispravnim lancem prenosi od Jezida Adžlija da je Imam Bakir, a.s., upitan o značenju riječi: O vi koji vjerujete! Pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku i nosiocima vlasti između vas; pa je rekao: Zar ne vidiš one kojima je dat jedan dio Knjige kako u kumire i šejtana vjeruju, a o neznabošcima govore: Oni su na ispravnijem putu od vjernika. (4:51) Oni govore za predvodnike zablude i pozivače u Vatru da su upućeniji od Muhammedovog Ehli bejta! To su oni koje je prokleo Allah, a koga prokune Allah, pa nećeš mu naći pomagača. Zar oni imaju dio vlasti? (4:52) tojest Imamet i Hilafet. Pa tad ljudima ne bi ništa dali. Zar zavide ljudima na onom šta im je dao Allah iz dobrote Svoje? (4:54) Mi smo oni kojima se zavidi na tome što nam je Allah dao Imamet i nikome drugom. Pa doista smo dali porodu Ibrahimovom Knjigu i mudrost, i dali im vlast veličanstvenu.(4:54) Ovdje kaže da smo od njih učinili poslanike i vjerovjesnike i imame, pa kako to prihvataju u Ibrahimovom Ehli bejtu, a poriču ga Muhammedovom Ehli bejtu? Pa između njih je ko je vjerovao u nju, i od njih je ko se odvraćao od nje; a dovoljan je Džehennem, oganj užareni. (4:55))

I zar oni nisu ljudi od znanja o kojima je rečeno: zato pitajte ljude od znanja, ako vi ne znate.(El-Enbija, 7)

(Sa'lebi u svom tefsiru o značenju ovog ajeta prenosi od Džabira: “Kada je ovaj ajet objavljen, rekao je Ali, a.s.: “Mi smo ljudi od znanja.” Isto tako od drugih Imama, a.s., se prenosi. Allame Bahrejni u Gajetu-l-muradu u 35. poglavlju prenosi više od 20 hadisa u ovom kontekstu.)

I zar oni nisu oni vjernici o kojima je rečeno:A ko se suprotstavi Poslaniku, nakon što mu je objašnjena Uputa, i bude slijedio drugi - (a ne) put vjernika, upravićemo ga čemu se okrenuo i pržićemo ga Džehennemom! (Nisa, 115)

(Ibn Mirdevejh u komentaru ovog ajeta prenosi predaju da se suprotstavljanje Poslaniku ovdje odnosi na suprotstavljanje u vezi sa položajem Alija, a.s., i da je Uputa u riječima nakon što mu je objašnjena Uputa, Alijev položaj. Slično tome prenosi i Ajjaši u svome tefsiru. Hadisi od Imama koji se prenose o tome da je put vjernika zapravo njihov put su sahih i mutevatir.)

I zar oni nisu vodiči o kojima Uzvišeni kaže: Ti si samo opominjač, a svaki narod ima vodiča. (Ra'd, 7)

(Sa'lebi u komentaru ovog ajeta u tefsiru El-Kebir prenosi od Ibn Abbasa da je rekao: “Kada je ovaj ajet objavljen, Allahov Poslanik, s.a.v.a., je stavio ruku na njegova prsa i rekao: “Ja opominjem, a Ali je vodič/uputitelj, s tobom će o Ali biti predvođeni upućeni ljudi.” Prenosi ga više komentatora i muhadisa od Ibn Abbasa. Muhammed Ibn Muslim kaže: “Pitao sam o

ovom ajetu Imama Sadika, a.s. On reče: “Svaki je Imam u svome vremenu vodič/predvodnik.” Imam Bakir, a.s., objašnjavajući ovaj ajet je kazao: Onaj koji opominje to je Allahov poslanik, s.a.v.a., a onaj koji predvodi je Ali, a.s.” zatim je kazao: “Tako mi Allaha ovaj ajet govori o nama do Sudnjega časa.”)

Zar oni nisu ti kojima je Allah blagodat dao, ukazavši na to u Fatihi i Kur'anu rekavši: Uputi nas na put pravi, Put onih kojima si blagodat darovao. (1:6)

(Sa'lebi u komentaru sure Fatihe prenosi od Ebu Burejde, da je pravi put, put Muhammeda i njegovog Ehli bejta. A u tefsiru Veki'a ibn El-Džarah prenosi od Sufjana Sewrija od Seddija od Esbata od Mudžahida od Ibn Abbasa da kod riječi: uputi nas na pravi put; recite: uputi nas da volimo Muhammeda i njegov Ehli bejt.”)

I Uzvišeni je rekao: A ko je pokoran Allahu i Poslaniku, pa takvi su sa onima kojima je Allah blagodat darovao, od vjerovjesnika i iskrenih i šehida i dobrih. (Nisa, 69)

(Nema dileme u tome da su Imami Ehli bejta poglavari iskrenih, šehida i dobrih.)

Zar im Uzvišeni nije dao opću vlast? Zar je nije ograničio samo na njih nakon Allahovog poslanika, s.a.v.a., kada je rekao: Vaši zaštitnici su samo Allah i Poslanik Njegov i vjernici koji obavljaju namaz i na ruku'u zekat daju. Onaj ko za zaštitnika uzme Allaha i Poslanika Njegova i vjernike, pa uistinu, Allahova stranka, oni su pobjednici.

(Maida, 55, 56) (Znakovito je da u našim prevodima Kur'ana ovaj 55. ajet, nije preveden pažljivo, uglavnom posljednji dio ajeta ide i vjernici koji ponizno namaz obavljaju i zekat daju. Ne znam šta reći, da li je posrijedi nepoznavanje arapskog jezika, ili nepriznavanje volje Božije – opaska prevodioca)

(Komentatori su jednoglasni u tome da je ovaj ajet objavljen o Aliju, a.s., kada je kao milostinju dao prsten dok je bio na ruku'u, što priznaje i Kušadži, jedan od eša'rijskih imama govoreći o imametu u Šarhu et-tadžridu. Nesai prenosi od Ibn Abdullaha ibn Selama da je ovaj ajet objavljen o Aliju. Kao i autor knjige El-Džam' bejne es-sihahi es-siteti, komentarišući suru Maide. Sa'lebi u svom tefsiru iznosi da je ajet objavljen o Emiru-l-mu'minunu Aliju, a.s., što ćemo kasnije objasniti.)

Zar Allah, s.v.t., nije uvjetovao oprost onome ko se pokaje, i vjeruje i čini dobra djela, upućenošću u njihov vilajet/predvodništvo, kada je rekao: Ja ću sigurno oprostiti onome koji se pokaje i uzvjeruje i dobra djela čini, i koji zatim na Pravome putu istraje. (Taha, 82)

(Ibn Hadžer u Savaiku kaže: “Osmi ajetu su riječi Allahove: Ja ću sigurno oprostiti onome koji se pokaje i uzvjeruje i dobra djela čini, i koji zatim na Pravome putu istraje. O tome kaže Sabit El-Benani: “Upućen u vlast Ehli

bejta. Ovo je također preneseno od Imama Bakira, a.s." Zatim Ibn Hadžer iznosi hadis o spasenju onih koji se upute njihovim putem, ukazujući na ono što se prenosi od Imama Bakira, a.s., da je rekao Harisu ibn Jahji: "Harise, zar ne vidiš kako je Allah, s.v.t., uvjetovao, i kako neće čovjeku koristiti ni pokajanje ni vjerovanje ni dobro djelo ukoliko se ne uputi pod našu vlast." Zatim se Imam Bakir poziva na riječi Imam Alija, a.s.: "Tako mi Allaha, ako se čovjek pokaje, i vjeruje, i čini dobra djela ali ne uputi se pod našu vlast, i ne spozna naše pravo, neće mu to nikakve koristi donijeti." Slično ovome prenosi Ebu Ne'im El-Hafiz od A'vna ibn Ebi Džuhejfe od svog oca a on od Alija. Kao i El-Hakim od Bakira, a.s., i Sadika, a.s., i Sabita Benanija i Enesa ibn Malika.)

Zar njihova vlast/skrbništvo nije amanet o kojem Allah Uzvišeni kaže: Mi smo nebesima, Zemlji i planinama ponudili emanet, pa su se ustegli i pobojali da ga ponesu, ali ga je preuzeo čovjek – a on je, zaista, prema sebi nepravedan i lahkomislen. (Ahzab, 72)

(Za značenje ajeta obrati se Safiju i tefsiru Ali ibn Ibrahima, i predaji koju prenosi Ibn Babevejh o tome od Imama Bakira i Imama Sadika i Imama Ride a.s., i onome što iznosi Allame Bahrejni u komentaru ovog ajeta koristeći se sunijskim hadisima u 115. poglavlju knjige Gajetu-l-meram.)

Zar oni nisu onaj islam u koji Allah naređuje da se uđe: O vi koji vjerujete! Stupite u Islam potpuno i ne slijedite korake šejtanove. Uistinu, on vam je neprijatelj otvoreni. (Bekare, 208)

(Allame Bahrejni navodi 12 hadisa o tome da je ovaj ajet objavljen o vlasti/predvodništvu Imama Alija i Imama njegovih potomaka, i da njime zabranjuje slijeđenje nekoga drugog. (224. poglavlje Gajetu-l-merama) A u 223. poglavlju spominje da je Isfahani Emevi to prenio od Imam Alija, putem nekoliko lanaca.)

Zar oni nisu blagodat o kojoj Allah, s.v.t., kaže: Zatim ćete Dana tog o blagodatima biti pitani sigurno! (Tekasur, 8)

(Allame Bahrejni navodi tri predaje sa sunijskim senedima u 48. poglavlju knjige Gajetu-l-meram, o tome da je blagodat ono što je Allah dao ljudima vilajetom/predvodništvom Poslanika, Alija i Ehli bejta. U 49. poglavlju navodi 12 sahih hadisa u tom značenju. Pa pogledaj.)

Zar Poslaniku, s.a.v.a., nije bilo naređeno da dostavi ljudima vijest o vijaletu, i zar mu se Uzvišeni Allah nije obratio tonom koji je blizak prijetnji, kada kaže: O Poslaniče! Dostavi šta ti je objavljeno od Gospodara tvog. A ako ne učiniš, onda nisi prenio poslanicu Njegovu; a Allah štiti tebe od ljudi. Uistinu! Allah ne upućuje narod nevjernika. (Maida, 67)

(Više autora Sahiha poput Imam Vahidija, tumačeći suru Maidu u knjizi Esbabu-n-nuzul, od Ebu Seida El-Hudrija da je rekao: "Ovaj je ajet objavljen na dan Gadir humma o Ali ibn Ebi Talibu. Imam Sa'lebi u komentaru prenosi putem dva lanca, a Hamajuni El-Šafei u El-Faraidu brojnim lancima, kao merfu' od Ebu Hurejre. Prenosi ga i Ebu Ne'im u knjizi Nuzulu-

l-Kur'an, putem dvaju seneda, jedan od Ebu Rafi'a, a drugi od E'amaša i Atijje oba su marfu'. U Gajetu-l-meramu je u ovom značenju prenešeno devet predaja sunijskim lancima, i osam predaja šiijskim lancima. Pa pogledaj 37. i 38. poglavlje.)

Da li si vidio šta je učinio Allah s onim koji je javno zanijekao njihovo predvodništvo? Kada je naočigled svih zatražio dokaz od Poslanika, s.a.v.a., rekavši: “Bože, ukoliko je ovo istina od Tebe, pa spusti na nas kamenu kišu s neba ili nam daj bolnu kaznu.” Pa je Allah poslao grumen gline pečene kao što je prije učinio družini slonova. U tom trenutku objavljen je ajet: Neko je zatražio kaznu da se izvrši (nad) nevjernicima – niko nju ne može spriječiti. (El-Mearidž, 3)

(Imam Sa'lebi u Tefsiru-l-kebiru, iznosi detaljno ovaj događaj. Prenosi je i Allame Misri Šeblendži govoreći o Aliju, a.s., u knjizi Nuru-l-ebsar, vidi 71. stranicu. Spominje je i Halebi pri krajuHadžetu-l-veda'a u trećem tomu Es-Sira el-halebijja. I navodi je El-Hakim u Mustedreku, na str. 502. u drugom tomu.)

I ubrzo će ljudi biti pitani o njihovom vilajetu, na dan proživljenja, kao što se kaže u komentaru Allahovih riječi: I zaustavite ih, uistinu, oni će biti pitani. (Safat, 24)

(Prenosi Dejlemi – kao u komentaru ovog ajeta u Es-Savaiku – od Ebu Seida Hudrija da je vjerovjesnik, s.a.v.a., rekao: “I zaustavite ih, uistinu, oni će biti pitani o Alijevom vilajetu.” Vahidi kaže – isto tako kao u komentaru ovog ajetu u Es-Savaiku – prenosi se rivajet o Božijim riječima – i zaustavite ih, zaista biti će pitani, ili o vilajetu Alije i Ehli bejta. Kaže Vahidi, jer je Uzvišeni Allah naredio svome Vjerovjesniku da upozna ljude da im neće tražiti nagradu za poslaničku misiju osim ljubavi prema njegovom Ehli bejtu. I kaže: “Biti će pitani da li su ih prihvatili za zaštitnike na pravi način, kao što im je oporučio Vjerovjesnik, ili su to upropastili i odbacili što ima svoje posljedice.” Dovoljno ti je to što ga je Ibn Hadžer uključio u 11. poglavlje o ajetima koji su objavljeni o njima, kao ajet broj četiri, i čemu naširoko govori.)

To nije iznenađujuće jer njihova vlast je ono zbog čega je Allah slao poslanike, i utvrdio argumente i zavještenike, kao što je navedeno u objašnjenju ajeta: I pitaj onog koga smo poslali prije tebe od poslanika Naših. (Zuhruf, 45)

(Dovoljno je to šta je u komentaru na njega iznio Ebu Ne'im El-Hafiz u Hiljetu-l-evlija, i šta su iznijeli Sa'lebi, Nišaburi, El-Berki o njegovom značenju. I šta prenosi Ibrahim ibn Muhammed El-Hamuni i drugi od ehli suneta. Isto tako šta prenosi Ebu Ali Tabarsi u Medžme'u-l-bejanu od hazreti Alija, u 44. poglavlju Gajetu-l-merama.)

Ustvari njihovo zaštitništo je od onih stvari za koje je Allah uzeo obavezu prisegom –nisam li vaš Gospodar, kako se kaže u komentaru Božijih riječi: I kad uze Gospodar tvoj od sinova Ademovih, iz leđa njihovih potomstvo

njihovo, i zatraži da oni svjedoče protiv duša svojih: "Zar nisam Gospodar vaš?" Rekoše: Svakako, Svjedočimo! (E'araf, 172)

(Na ovo aludiraju hadisi od Ehli bejta koji objašnjavaju ovaj ajet. Pogledati Tefsir Furat ibn Ibrahima Kufija, Ihkaku-l-hakki, Tustari 3/307.)

Hazreti Adem, a.s., je naučio od Allaha, s.v.t., riječi kako da se pomoću njih približi Allahu, pa mu je pokajanje primljeno.

(Ibn Magazeli Eš-Šafe'i prenosi od Ibn Abasa da su pitali Poslanika o riječima koje je Adem naučen od svoga Gospodara, zbog čega je Bog prihvatio njegovu tevbu. Poslanik reče: “Tražio je od Boga pravom Muhammeda, Alija, Fatime, Hasana i Husejna, pa mu je oprošteno.”)

Jer ih Allah neće kazniti [Pogledati Es-Savaiku-l-muhrike Ibn Hadžera i objašnjenje ajeta: A Allah ih neće kazniti (Enfal, 33), ovo je sedmi ajet koji je on naveo o njihovim prednostima u 11. poglavlju knjige, gdje ćeš naći priznanje onoga što sam rekao.] kada su oni sigurnost za stanovnike zemlje, i sredstvo primicanja Bogu, pa oni su ti ljudi kojima se zavidi, za koje je Allah rekao: Zar zavide ljudima na onom šta im je dao Allah iz dobrote Svoje. (Nisa, 45)

(Kako je Ibn Hadžer priznao kada je ovaj ajetu uvrstio među ajete koji su objavljeni o Ehli bejtu. Ovo je šesti ajet među ajetima koje on navodi u 11. poglavlju Es-Savaika el-muhrike. Ibn Magazeli Eš-Šafe'i – kao što je navedeno u objašnjenju ovog ajeta u Es-Savaki – prenosi od Imama Bakira, a.s., da je rekao: “Tako mi Allaha, mi smo ljudi kojima zavide.” U Gajetu-l-meramu, u poglavljima 60 i 61, ima oko tridesetak sahih hadisa koji o tome eksplicitno govore.)

Oni su duboko upućeni u znanje za koje je Allah rekao: Oni koji su dobro u nauku upućeni govore: "Mi vjerujemo u njih. (Alu Imran, 7)

(Muhammed Ibn Ja'kub Kulejni, citira hadis od Imama Sadika, a.s.: “Mi smo ljudi za koje je Allah strogo naredio da im se pokorava, i mi smo duboko upućeni u znanje, i mi smo oni kojima zavide; rekao je Allah Uzvišeni: Zar zavide ljudima na onom šta im je dao Allah iz dobrote Svoje.Šejh ovo prenosi u Et-Tahzibu svojim lancem prenosilaca također od Imama Sadika, a.s.)

Oni su ljudi na bedemima, za koje se kaže: Između njih biće bedem, a na vrhovima ljudi koji će svakoga po obilježju njegovome poznati. (E'araf, 46)

(Sa'lebi govoreći o značenju ovog ajeta u svom tefsiru prenosi od Ibn Abbasa: “E'araf je visoko mjesto na siratu, na kojem stoje Abbas, Hamza, Ali, Dža'fer zu-l-dženahejn, prepoznaju one koji ih vole po svjetlim licima a one koji ih mrze po tamnim licima.” Hakim svojim lancem prenosilaca prenosi od Alija, a.s.: “Stajat ćemo na Sudnjem danu između Dženneta i Vatre, pa ko nas bude pomogao prepoznat ćemo ga po licu i uvesti u Džennet, a ko nas bude mrzio prepoznat ćemo ga po licu.” Od Selmana Farsija se prenosi: “Čuo sam Allahovog poslanika da je rekao: “Ali, ti i tvoji

nasljednici iz tvoga potomstva biti ćete na bedemima...” Potvrđuje ga i predaja koju prenosi Darekutni – poput one pri kraju drugog poglavlja devetog dijela u Es-Savaiku el-muhrike – u kojem Ali, a.s., dugo govori šesterici koje je Omer odabrao za vijeće iz kojeg se bira halifa pa između ostalog kaže: “Zaklinjem vas Allahom! Da li među vama osim mene ima neko kome je Poslanik rekao: “O Ali, ti određuješ ko će u Džennet a ko u Vatru!” Oni rekoše: “Vallahi nema.” Ibn Hadžer kaže: “Značenje toga je ono što je prenio Antare od Imam Ride, a.s., da je Poslanik, s.a.v.a., rekao: “O Ali, ti određuješ ko će u Džennet a ko u Vatru pa će na Sudnjem danu govoriti Vatra: “Ovaj je za mene, a ovaj za tebe.” Ibn Hadžer kaže, prenosi Ibn Semmak da je Ebu Bekr rekao Aliju: “Čuo sam Poslanika da je rekao: “Neće moći preći sirat-ćupriju osim onaj kome dopusti Ali.”)

Oni su ljudi iskreni za koje kaže: Ima vjernika koji ispunjavaju zavjet dat Allahu, ima ih koji su poginuli, i ima ih koji to očekuju – nisu ništa izmijenili. (Ahzab, 23)

(Ibn Hadžer u 5. poglavlju, 9. dijela Es-Savaiku el-muhrike, govoreći o smrti hazreti Alija, spominje trenutak kada je Ali bio na minberu u Kufi, pa su ga upitali o značenju ovog ajeta (Ima vjernika koji ispunjavaju zavjet dat Allahu). On je rekao: “Allahu moj oprosti, ovaj ajet je objavljen o meni, i mome amidži Hamzi i amidžiću Ubejdi ibn El-Harsu ibn El-Mutallibu. Ubejde je pao kao šehid na Bedru. Hamza kao šehid na Uhudu, a ja čekam najnesretnijeg čovjeka ovog ummeta da odavde prolije moju krvu (pokazujući rukom na glavu i bradu). Ovo je zavjet kojeg mi je prenio moj voljeni Ebu Kasim, s.a.v.a.” Hakim – kao što stoji u Medžme'u-l-bejanu u komentaru ovog ajeta – prenosi rivajet od Alija, a.s., preko Amr ibn Sabita i Ebu Ishaka: “Ovaj ajet, Ima vjernika koji ispunjavaju zavjet dat Allahu, ima ih koji su poginuli, i ima ih koji to očekuju, objavljen je o nama, i tako mi Allaha, ja očekujem (šehadet), i nisam to izmijenio.”)

Oni su ljudi koji slave Allaha, o čemu se kaže: slave Ga u njima jutrima i večerima, ljudi koje ne odvraća trgovina niti prodaja od spominjanja Allaha i obavljanja salata i davanja zekata. Plaše se Dana u kojem će se preokrenuti srca i pogledi. (Nur, 36, 37)

(Citirano je iz Tefsira Mudžahida i Ja'kuba ibn Sufjana da se prenosi od Ibn Abbasa o ajetu: I kad ugledaju trgovinu ili zabavu, raspu se k njoj, a ostave tebe stojeći, (62:11) da je Dahje Kalbi došao u petak iz Sirije sa robom, istovario je u Ahdžare-z-zejtu, i počeo je udarati u bubanj kako bi obznanio ljudima da je stigao. Pohrliše ljudi ka njemu, i ostaviše Vjerovjesnika, s.a.v.a., da stoji na minberu i drži hutbu, ostaše samo Ali, Hasan, Husejn, Fatima, Selman, Ebu Zerr i Mikdad. Tada je Vjerovjesnik, s.a.v.a., rekao: “Pogledao je Uzvišeni Allah u moju džamiju u petak, pa da ne bi njih, spustio bi vatru i kamenje na Medinu i njene stanovnike, kao što je to učinio s Lutovim narodom.” Objavio je Allah o onima koji su ostali sa Allahovim poslanikom u džamiji ajet: slave Ga u njima jutrima i večerima, ljudi koje ne odvraća trgovina niti prodaja od spominjanja Allaha.)

A njihove kuće su te o kojima je Allah, dž.š., objavio: U kućama (koje je) Allah dozvolio da se podignu i spominje u njima ime Njegovo. (Nur, 36)

(Govoreći o značenju ajeta Sa'lebi u tefsiru El-Kebir, preko Enes ibn Malika i Burejde prenosi: “Proučio je Allahov poslanik ovaj ajet (U kućama (koje je) Allah dozvolio da se podignu i spominje u njima ime Njegovo; slave Ga u njima jutrima i večerima) pa je ustao Ebu Bekr i rekao: “O Allahov poslaniče, da li je od ovih kuća i njihova, pokazujući na kuću Alije i Fatime? Poslanik reče: Jesu, i to najbolje.” U Gajetu-l-meramu, u 12 poglavlju, ima devet hadisa, iz kojih nam postaje jasna zbilja.)

I Allah, dž.š., ih je učino svjetiljkama, u ajetu svjetlosti, primjerom svjetlosti Njegove: I Njegov primjer je najuzvišeniji na nebesima i Zemlji, a On je Moćni, Mudri. (Rum, 27)

 (Aluzija na riječi Božije: Primjer svjetla Njegovog je kao udubina (Nur, 35) Ibn Magazeli Eš-Šafe'i u Manakibu prenosi svojim lancem od Ali bin Dža'fera da je rekao: “Pitao sam Imama Kazima o ajetu: kao udubina, u njoj svjetiljka, a on reče: “Udubina je Fatima, svjetiljke su Hasan i Husejn. Asvjetiljka je kao zvijezda blistava? Reče: Fatima je bliješteća zvijezda među ženama svijeta. Koja se užiže blagoslovljenim drvetom? Ibrahimovo stablo. Ni istočnim ni zapadnim? Ni jevrejskim ni hrišćanksim. Gotovo da ulje njegovo zasija? Gotovo da znanje progovori iz nje. Iako ga vatra ne dotiče. Svjetlost nad svjetlošću? U njoj su Imam iza Imama. Upućuje Allah njenom svjetlošću koga hoće? Allah upućuje u naš vilajet (vlast) koga hoće.” Ovo tumačenje je poznato od porodice Objave.)

I oni su: I oni prvi – uvijek prvi! Oni su (Allahu) bliski! (Vaki'a, 10 i 11)

 (Dejlemi – kako stoji u 29. predaji drugog poglavlja, 9. dijela Es-Savaiku-l-muhrike od Ibn Hadžera – prenosi od Aiše a Taberani i Ibn Mirdevejh od Ibn Abbasa da je Poslanik kazao: “Trojica su onih koji prednjače. Prvi koji je povjerovao u Musaa, a.s., je Joša' ibn Nun. Prvi koji je povjerova u Isaa, a.s., je čovjek spomenut u Jasinu. A prvi koji je povjerova u Muhammeda je Ali ibn Ebi Talib.” Prenose ga i El-Muvafak i El-Magazeli, preko Ibn Abbasa.)

Oni su iskreni   (Ibn Nedžar – kao u 30. hadisu na koji smo ukazali u Es-Savaiku – prenosi od Ibn Abbasa: “Rekao je Allahov poslanik: “Trojica su iskrenih. Hazakil, vjernik u porodici Faraonovoj. Habib Nedžar, čovjek spomenut u Jasinu. I Ali bin Ebi Talib.” Prenose ga i Ebu Ne'im i Ibn Asakir – kao u 31. hadisu na koji smo ukazali u Es-savaiku – od Ibn Ebi Lejle da je Allahov Poslanik rekao: “Trojica su iskrenih. Habib Neždar, vjernik iz sure Jasin, koji je rekao: O ljudi, slijedite one koji su poslani. I Hazakil, vjernik porodice Faraonove koji je rekao: Zar ćete ubiti čovjeka ako kaže, moj gospodar je Allah. I Ali ibn Ebi Talib, on je među njima najbolji.” A hadisi o tome da on prednjači od svih, da je on najiskreniji, i da je on veliki rastavljač istine od neistine su mutevatir.) i šehidi i dobri, te o njima i njihovim prijateljima Allah, dž.š., je rekao: A od onih koje smo stvorili ima ljudi koji upućuju Istini i njome pravedno sude. (E'araf, 181)

 (Istaknuti imam Muvafak ibn Ahmed prenosi od Ebu Bekra Ibn Mirdevejha svojim lancem do Alija da je rekao: “Podijelit će se ovaj ummet na 73 grupe, svaka će biti u Vatri osim jedne koja će u Džennet. To su oni za koje

Allah kaže: A od onih koje smo stvorili ima ljudi koji upućuju Istini i njome pravedno sude. To sam ja i moje šiije.”)

I Uzvišeni kaže o njihovoj stranci i o stranci njihovih neprijatelja: Nisu jednaki stanovnici vatre i stanovnici Dženneta: Stanovnici Dženneta - oni su uspješni. (Hašr, 20)

(Šejh Tusi u Emaliju svojim lancem prenosilaca prenosi od Emiru-l-mu'minina da je Poslanik, s.a.v.a., proučio ovaj ajet (Nisu jednaki stanovnici vatre i stanovnici Dženneta) pa je rekao: “Stanovnik Dženneta je onaj koji mi bude pokoran, povinuje se Ali ibn Ebi Talibu nakon mene i prizna njegovu vlast.” Neko reče, a stanovnik Vatre? Poslanik reče: “Ko je nezadovoljan time što je on zaštitnik i koji prekine prisegu i bori se protiv njega nakon mene.” Isto ga prenosi Saduk od hazreti Alija, a.s. a Ebu Muejjid Muvefik ibn Ahmed prenosi od Džabira da je Poslanik rekao: “Tako mi Onoga u čijoj ruci je moja duša, zaista ovaj Ali i njegove šije su spašeni na Sudnjem danu.”)

Isto tako o dvije stranke je rekao: Zar tretiramo one koji vjeruju i rade dobra djela, kao smutljivce na Zemlji? Ili tretiramo bogobojazne kao razvratnike? (Sad, 28)

(Za značenje ajeta ako želiš pogledaj tefsir Ali ibn Ibrahima, ili 81. i 82. poglavlje Gajetu-l-merama.)

Kao i: Misle li oni koji čine zla djela da ćemo s njima postupiti jednako kao sa onima koji vjeruju i dobra djela čine, da će im život i smrt biti isti? Kako loše rasuđuju! (Džasije, 21)

(Ovaj je ajet objavljen o Hamzi, Aliji i Ubejdetu kada su krenuli boriti se protiv Utbe, Šejbe i Velida. Tako da su oni koji vjeruju Hamza, Ali i Ubejde, a oni koji čine zla djela to su Utbe, Šejbe i Velid, o čemu postoje sahih hadisi.)

O njima i njihovim šiijama je rekao: Uistinu! Oni koji vjeruju i čine dobra djela - ti takvi su najbolja stvorenja. (Bejjine, 7)

(Dovoljno ti je u tome da je Ibn Hadžer priznao da je ovaj ajet objavljen o njima i ubrojao ga je u ajete koji govore o njihovim vrlinama, kao 11. ajet u prvom dijelu 11. poglavlja u Es-Savaiku el-muhrika. Pogledaj tu adresu, kao i ono što sam ja iznio od hadisa koji se tiču ovog ajeta u poglavlju Bešairi-s-sunneti lil-šiiati.)

O njima i njihovim protivnicima rečeno je: Ova dva protivnička tabora spore se oko Gospodara svoga; onima koji ne budu vjerovali biće odijela od vatre skrojena, a ključala voda biće na glave njihove ljevana. (Hadž, 19)

(Buharija u komentaru sure Hadž na 107. str., trećeg toma Sahiha, prenosi od Alija da je rekao: “Ja sam prvi koji pred Milostivim biti na koljenima zbog neprijateljstva na Sudnjem danu. (Kaže Buharija) rekao je Kajs: O njima je objavljen: Ova dva protivnička tabora spore se oko

Gospodara svoga; Kaže: Oni su prvi koji su na Bedru nastupili u dvoboju, Ali i njegova dva suborca Hamza i Ubejde, te Šejbe ibn Rebi'a, i dva suborca Utbe ibn Rebi'a te Velid ibn Utbe. Na spomenutoj stranici od Ebu Zerra prenosi da se on zaklinje da se ovaj ajet objavljen o Aliju i dva suborca i Utbetu i njegova dva suborca na dan Bedra kada su izišli na dvoboj.)

O njima i njihovim neprijateljima kaže: Pa zar je vjernik, kao grješnik? Nisu isti! Što se tiče onih koji vjeruju i čine dobra djela, ta imaće oni bašče džennetske. Kao nagradu za ono šta su radili. A što se tiče onih koji su griješili, pa sklonište njihovo biće Vatra. Kad god zažele da izađu iz nje, biće vraćeni u nju, i biće im rečeno: "Iskusite kaznu vatrom, onu koju ste poricali." (Sedžda, 18–20)

(Ovi su ajeti, bez ikakve dvojbe, objavljeni o Emiru-l-mu'mininu i Velidu ibn Ukbi ibn Ebi Mui'tu. To je ono što su iznijeli muhaddisi i na što su jasno ukazali mufesiri. Imam Ebu Hasan Ali ibn Ahmed El-Vahidi o značenju ajeta u knjizi Esbabu-n-nuzul, preko Seida ibn Džubejra od Ibn Abbasa prenosi: “Rekao je Velid ibn Ukbe in Ebi Mu'it Aliju ibn Ebi Talibu: Ja sam od tebe moćniji, rječitiji i brže okupljam vosjku” A Ali mu uzvrati: “Ušuti fasiče! Zatim je objavljen ovaj ajet: Pa zar je vjernik, kao grješnik? Nisu isti! Ovdje se pod vjernikom misli na Alija, a pod griješnikom na Velida ibn Ukbu.)

O njima i onima koji su im se hvalili napajanjem hadžija i održavanjem Mesdžidu-l-harama, objavio je Uzvišeni Allah: Zar držite napajanje hadžije i održavanje Mesdžidul-harama, (istim) kao onog ko vjeruje u Allaha i Dan posljednji i bori se na putu Allahovom? Nisu isti kod Allaha; a Allah ne upućuje narod zalima. (Tevba, 19)

(Ovaj ajet objavljen je o Aliju i njegovom amidži Abbasu, te Talhi ibn Šejbetu. Hvalili su se pa Talha reče: “Ja sam zadužen za Bejtu-l-haram, u mojoj su ruci njeni ključi, ja sam vlasnik njene pokrivke.” Abbas reče: “Ja sam zadužen za napajanje i to činim.” A Ali, a.s., reče: “Ne shvatam šta želite kazati. Klanjao sam šest mjeseci prije svih ljudi, i ja sam čovjek džihada.” Tada Uzvišeni Allah objavi ovaj ajet. Ovo prenosi Imam Vahidi – o značenju ovog ajeta u knjizi Esbabu-n-nuzul – od Hasana Basrija, Šu'bija i Kurtubija. Također prenosi od Ibn Sirina i Murreta Hamedanija da je Ali rekao Abbasu: Zašto ne činiš hidžru, zašto se ne priključiš Vjerovjesniku, s.a.v.a.?” On reče: “Zar ne činim bolje od hidžre, zar ne napajam hadžije bejtullaha, i održavam mesdžidu-l-haram?” Tada bi objavljen ovaj ajet.)
O ljepoti njihovih iskušenja i veličini nevolja Uzvišeni Allah kaže: Ima ljudi koji prodaju svoj život tražeći zadovoljstvo Allahovo; a Allah je Samilostan robovima Svojim. (Bekare, 207)

(Na 4. stranici trećeg toma El-Mustedreka, Hakim prenosi od Ibn Abbasa: “Prodao je Ali svoj život obukavši odjeću vjerovjesnika...” Hakim naglašava da je hadis sahih u skladu sa kriterijima oba šejha iako oni nisu prenijeli ovaj hadis. Isto tvrdi i Zehebi u Talhisu-l-mustedreku. Hakim, na spomenutoj adresi prenosi od Ali ibn Husejna da je rekao: “Prvi koji je svoj život prodao (žrtvovao) zarad Allahovog zadovoljstva je Ali bin Ebi Talib, legavši namjesto Allahovog poslanika u njegovu postelju, zatim je citirao

Alijeve stihove: “Životom sam svojim najboljeg čuvao koji je Zemljom kročio, i oko Ka'be i kamena crnog tavafio.”)

I Uzvišeni je rekao: Allah je od vjernika kupio živote njihove i imetke njihove u zamjenu za Džennet koji će im dati – oni će se na Allahovu putu boriti, pa ubijati i ginuti. On im je to zbilja obećao u Tevratu, i Indžilu, i Kur'anu – a ko od Allaha dosljednije ispunjava obećanje Svoje? Zato se radujte pogodbi svojoj koju ste s Njim ugovorili, i to je veliki uspjeh. Oni se kaju, i Njemu klanjaju, i Njega hvale, i poste, i molitvu obavljaju, i traže da se čine dobra djela, a od nevaljalih odvraćaju i Allahovih propisa se pridržavaju. A vjernike obraduj! (Tevba, 111, 112)

(Muhaddisi, komentatori Kur'ana, autori knjiga o povodima objave, svojim lancima prenosilaca prenose od Ibn Abasa o ajetu (Oni koji udjeljuju imanja svoja i noću i danju, tajno i javno...) da je rekao: “Ajet je objavljen o Aliju ibn Ebi Talibu; bijahu kod njega četiri dirhema, pa je noću udjelio jedan, pa danju jedan, pa tajno jedan, pa javno jedan, te je objavljen ovaj ajet. Prenosi ga i Imam Vahidi u Esbabu-n-nuzulu svojim lancem prenosilaca isto od Ibn Abbasa, kao i od Mudžahida, pa i od Kelbija sa nekim dodacima.)

Oni su povjerovali u istinu pa je to posvjedočio Allah, s.v.t.: A onaj koji donosi istinu i oni koji u nju vjeruju, oni su bogobojazni. (Zumer, 33)

(Onaj koji je donio istinu, to je Allahov poslanik, a onaj koji je povjerovao u tu istinu je Emiru-l-mu'minin – što jasno govore Imam Bakir, Imam Sadik, Imam Kazim, Imam Rida, a.s., Ibn Hanefije, Abdullah ibn El-Hasan, Zejd eš-šehid (sin Imama Sedžada) i Ali bin Džafer Es-Sadik. Imam Ali ga je iznosio kao dokaz za sebe. Ibn Magazeli u Manakibu prenosi od Mudžahida: Onaj koji je donio istinu je Muhammeda, s.a.v.a., a onaj koji je povjerovao je Ali, a.s.” Prenose ga Hafiz ibn Mirdevejh i Hafiz Ebu Ne'ima i drugi.)

Dakle, oni su iskrena obitelj Allahovog poslanika i njegov bliski rod, kojima je Uzvišeni Allah ukazao posebnu pažnju i brigu, rekavši: I upozori rodbinu svoju najbližu. (Šu'ara, 214), oni su srodnici bliski: a srodnici - oni su bliži jedni drugima u Knjizi Allahovoj. (Enfal, 75) Oni se na Sudnjem danu uspinju na deredžu pripajanja njemu na osnovu riječi Božijih: A oni koji su vjerovali - i slijedilo ih potomstvo njihovo u vjerovanju - priključićemo im potomstvo njihovo, i nećemo im zakinuti od djela njihovih ništa. (Tur, 21)

(Hakim u Sahihu-l-mustedreku, na 468. str., u drugom tomu, komentarišući suru Tur prenosi od Ibn Abbasa o riječima iz ajeta (priključićemo im potomstvo njihovo) Zaista će Allah uzdići potomstvo vjernika kod njega u Džennet, pa iako su ispod njega po svojim djelima, zatim je proučio: A oni koji su vjerovali - i slijedilo ih potomstvo njihovo u vjerovanju - priključićemo im potomstvo njihovo.)

Oni su nosioci prava koje obznanjuje Kur'an: I daj bližnjem pravo njegovo. (Isra, 26) Kao i humsa, kojeg se ne oslobađa osim davanjem: I znajte, šta zaplijenite od stvari - da je tad petina Allahova i Poslanikova i bližnjih njegovih... (Enfal, 41)

Oni su nosioci prava na plijen u ajetu: Ono što je Allah dao kao plijen Poslaniku Svom od stanovnika naselja, to je za Allaha i Poslanika Njegovog i za rod. (Hašr, 7)

Oni su Ehli bejt, kojima se obraća u ajetu: Doista Allah želi da odstrani od vas nečistoću Ehlul-bejte, i očisti vas (potpunim) čišćenjem. (Ahzab, 33)

Oni su rod Jasinov, oni koje je pozdravio Uzvišeni Allah u zikru-l-hakimu rekavši: Nek je selam rodu Jasinovom (Iljasovom). (Saffat, 130)

Oni su rod Muhammedov, oni za koje je Allah naredio robovima svojim da donose salavat i selam:Uistinu! Allah i meleci Njegovi donose salavat na Vjerovjesnika. O vi koji vjerujete! Donosite salavat na njega i selamite predano. (Ahzab, 56)

(Kao što je prenio Buhari u trećem tomu Sahiha, govoreći o značenju ovog ajeta u poglavlju gdje tumači Kur'an. Muslim ga također prenosi u poglavlju o salavatu na Vjerovjesnika i prvom tomu svoga Sahiha, i ostali ga muhadisi prenose od Ka'b ibn Udžreta.)

Pa rekoše: “O Allahov poslaniče, već znamo kako da te selamimo, ali kako da donosimo salavat na tebe?” On reče: “Allahumme salli ala Muhammedin, ve Ali Muhammedin...” Dajući do znanja na taj način da je salavat na njih dio salavata naređenog ovim ajetom. Usljed toga ga alimi svrstavaju u ajete koji su objavljeni o njima, čak ga je i Ibn Hadžer u jedanaestom poglavlju Es-Savaiku El-Muhrike na 87. stranici, uvrstio u ajete o njima. Pa blago njima, (Sa'lebi u svome tefsiru El-Kebir, govoreći o značenju ovog ajeta prenosi svojim lancem prenosioca kojim stiže do Vjerovjesnika, s.a.v.a., da je rekao: “Tuba, je drvo u Džennetu, korijen mu je u Alijevoj kući, a grane su nad stanovnicima Dženneta.” Neki rekoše: “O Poslaniče Božiji, pitali smo te o njemu pa si rekao da mu je korijen u tvojoj kući a grane nad stanovnicima Dženneta.” On reče: “Zar moja i Alijeva kuća nije jedna kuća?”) njih čeka divno prebivalište (Ra'd, 29) bašče edenske, čije kapije su za njih otvorene. (Sad, 50)

Ko ih može dokučiti, kad poenta je u Suncu
iznuren i zamoren je ko ga dokučiti želi.

من يباريهم وفي الشمس معنى * مجهد متعب لمن باراها

Oni su odabranici među robovima Božijim, oni prethode u činjenju dobra dozvolom Božijom, baštinici su Božije knjige, o kojima je Allah, s.v.t., rekao: Zatim smo Knjigu dali u naslijeđe onima koje smo odabrali od robova naših; biće onih koji će se prema sebi ogriješiti (a to su oni koji ne prepoznaju Imame), biće onih čija će dobra i loša djela podjednako teška biti (oni koji prihvataju njihovo zaštitništvo), i biće i onih koji će, Allahovom voljom, svojim dobrim djelima druge nadmašiti (to su Imami) – A to je blagodat velika!

(Šejh Kulejni svojim lancem prenosilaca citira hadis od Salima: “Pitao sam Imama Bakira, a.s., o Božijim riječima (Zatim smo Knjigu dali u naslijeđe onima koje smo odabrali od robova naših...) on je rekao: “Oni koji prednjače u djelima dobrim, to je Imam, onaj koji ima podjednako on poznaje Imama, a onaj koji sebi nasilje čini te je čovjek koji ne poznaje Imama.” Slično ovome prenosi se od Imama Sadika, a.s., i Imama Kazima, a.s., i Imama Ride, a.s. Od njih prenosi Saduk i više ashaba. Ibn Mirdevejh prenosi od Imama Alija, a.s., da je objašnjavajući ovaj ajet rekao: “To smo mi.” O ovome se detaljno može pročitati u Tenzilu-l-ajat i Gajetu-l-meramu.)

Ovi ajeti koje smo naveli o njihovim odličjima su dovoljni. Rekao je Ibn Abbas: “Samo o Aliju je objavljeno 300 ajeta.”

(Od Ibn Abbasa ga prenosi Ibn Asakir, kako stoji u Es-Savaiku-l-muhrike, poglavlje 2, dio 9, str. 76.)

Drugi pak kažu da je o njima objavljena četvrtina Kur'ana. To nije za čuđenje jer shvatili smo da su oni i Kur'an jednostavno nerazdvojni.

Za sada ti je dovoljno ovo što sam citirao od jasnih ajeta koji su osnova Kur'ana. Pristupi im polahko i mirno, zarudi njima jutarnju svjetlost, priđi im smireno i lagano, spontano i srdačno, uzmi to od stručnjaka koji te obavještava, jer niko ti ne može bolje objasniti od stručnjaka.

Nek ti je selam.

– Š –

Pismo 13 (pitanje)
23. Zu-l-Ka'de, 1329. godine po H.

Analogija rezultira slabošću predaja o povodima objave tih ajeta.

Sve pohvale tvome peru, tvoje mudre stranice nedokučive su kritičarima, strijemeći jednoj intenciji i putu pravom, neće stići do ušiju razumna čovjeka a da ne budu povod pohvala.
Tvoje pismo, poteklo je poput poplave čiji talasi se visoko uzdižu. Iznošenjem jasnih ajeta i čvrstih dokaza učinio si ono što je od tebe traženo, i ništa propustio nisi. Tako da ako te neko odbije, postupio je kao tvdroglavi inadžija uz besramnu izliku, ustrajavši u neispravnom, presuđujući presudom neznalice.

Možda neko bude prigovorio zbog toga što su predaje o povodima objave tih ajeta koje si naveo, prenijete od strane šiija, a sunije ne uzimaju šiijske prenosioce kao argument. Pa kakav bi im odgovor bio, ukoliko želiš, bili bismo zahvalni da nam napišeš odogovor.

Selam alejk.

- S –

Pismo 14 (odgovor)
24. Zu-l-Ka'de, 1329. godine po H.

1. **Neispravnost analogije prigovarača**
2. **Prigovarač ne poznaje zbilju šiizma**
3. **Istaknutost šiija u strogosti zabrane laganja u rivajetima**

1. Odgovor je da je analogija prigovarača neispravna, struktura mu je beskorisna usljed neispravnosti i male i velike premise.
Mala premisa su riječi: prenosioci hadisa o povodima objave tih ajeta su šiije. Neispravnost je jasna, svjedok tome su pouzdani prenosioci hadisa a koji su sunije i koji su također isto prenosili o povodima objave tih ajeta, njihovi lanci prenosilaca svjedoče, da u tome imaju više lanaca od šiija, kako smo to opširno naveli u knjizi Tenzilu-l-ajati el-bahire fi fadli el-itreti et-tahire. Na kraju dovoljna ti je i knjiga Gajetu-l-meram, koja je distribuirana širom islamskih država.

Velika premisa su riječi: sunije ne uzimaju šiijske prenosioce hadisa kao argument. Neispravnost ove premise očitija je od male. To svjedoče senedi, tj. lanci prenosilaca u sunijskim zbirkama, koji su krcati šiijskim prenosiocima hadisa. Šest zbirki Sahiha kao i druge knjige hadisa, koriste se prenosiocima koji su šiije, a oni koji traže nedostatke uzimaju ih na zub zbog toga jer su šiije i jer odstupaju od pravog puta. Nazivajući ih rafidijama i zavedenima. Pripisujući im ektremizam, fanatizam, i odstupanje od puta. Međutim, kod šejha Buharije, postoje prenosioci koji su šiije a nazvani su rafidijama i bezobzirno stigmatizirani. Bez obzira na to, kod Buharije i drugih to nije razlog da sumnjaju u njihovu pravednost, štaviše, u Sahihima ih sasvim komotno uzimaju kao argument. Pa da li nakon toga treba obratiti pažnju na riječi prigovarača, da sunije ne uzimaju šiijske prenosioce hadisa kao argument? Naravno da ne!

2. Međutim, prigovarači ne znaju, a kada bi spoznali zbilju, znali bi da se šiije kreću samo stazom čistoga Ehli bejta, i primivši se njihovih znakova postupaju samo u skladu sa njihovim kriterijima. Tako da oni koji su se oslonili na šiijske prenosioce hadisa, neće takvih naći u istinoljubivosti i pouzdanosti, niti im ima bliskih u pobožnosti i predostrožnosti, niti za one koji su se oslonili na njih ima sličnih u odricanju od ovog svijeta i ibadetu, plemenitosti i moralu, kroćenju duše, borbi protiv nje, veoma pažljivoj samokritičnosti, noćima i jutrima, nema im ravna u čuvanju i pamćenju i pouzdanosti, niti u razjašnjavanju zbilja te diskusiji o njima uz potpunu pažnju i umjerenost.

Da su prigovarači uočili tu zbilju – onakvu kakva stvarno jeste – imali bi povjerenja u njih. Prepuštajući im da rade svoj posao. Međutim, neznanje i

nepoznavanje njihovih položaja, navodi prigovarača suprotnom pristupu, poput onog koji u tamnoj noći uzjaše ćoravu devu. Optužuju pouzdanog prenosioca Muhammed Ibn Ja'kuba Kulejnija i Saduka, Muhamed ibn Alija ibn Babevejha Komija i Šejhu-l-ummeta Muhammed Ibn Hasana bin Ali Tusija, omalovažavajući njihove knjige– u kojima je pohranjeno znanje Elhi Bejta Muhammedovog, s.a.v.a. – sumnjajući u njihovu učenost, negirajući njihovo znanje, zanemarujući da su svoje živote proveli iskreno služeći na putu Boga, Kur'ana, Poslanika, Imama i svih muslimana.

3. Shvatili su i dobri ljudi i griješnici kakav je njihov stav kada je riječ o laži. Hiljade njihovih pisanih djela, proklinju lažove, ozvaničavajući da je lažni hadis, jedan od razloga ulaska u Vatru. Njihova je presuda – kojom se ističu od drugih - da namjerno izmišljanje hadisa kvari post, te da ko na taj način pokvari post u mjesecu ramazanu mora i napostiti i učiniti kefaret, kao što je to farz učiniti kod drugih stvari koje kvare post a namjerno se učine. I njihov fikh i njihov hadis o tome očito govore. Pa kako ih optužiti da oni to čine hadisima? A oni su dobri ljudi; noći provode u ibadetu, dane u postu. I zašto su dobri ljudi sljedbenici Ehli bejta Muhammedovog – šiije – i evlije optuženi, a protagonisti haridžizma, murdžizma, kaderizma to nisu?!

Zar to nije očito neprijateljstvo i ružno neznanje!? Utječemo se Allahu od ugnjetavanja i tražimo pomoć od Njega od loših posljedica nepravde i neprijateljstva. Nema moći niti snage osim u Boga, Uzvišenog, Svemogućeg.

Selam alejk.

- Š –

Pismo 15 (pitanje)
25. Zu-l-Ka'de, 1329. godine po H.

1. Blještavilo istine
2. Zamolba da se opširnije kaže o šiijskim prenosiocima u sunijskim predajama

1. Tvoje posljednje pismo je veoma čvste strukture, jasnog izraza, ugodnih odredišta, velike koristi, lahko shvatljivo, velikog opsega, dalekosežno. Pristupio sam mu s velikom pažnjom, i svidjelo mi se. Iz njegovog sadržaja zablještala je ispravnost tvoga mišljenja i postali su mi jasniznakovi tvojeg trijumfa.
2. Međutim, samo si površno spomenuo da sunije koriste šiijske prenosioce hadisa, nisi išao dublje u temu. Bilo je umjesno spomenuti te ljude po imenu, i citirati sunije da potvrđuju činjenicu da je riječ o šiiji i da ga koriste u svojim lancima. Da li možeš to sada učiniti, pa da na taj način znaci istine postanu jasni, i da zablistaju zrake uvjerenosti.
Selamun alejkum
- S –

Pismo 16 (odgovor)
*2. Zu-l-hidže, 1329. godine po H***.**

Stotinu šiijskih prenosilaca u sunijskim hadiskim knjigama

Učinit ću to na način kako si tražio. Zadovoljit ću se navođenjem onih ljudi kojima su se često upućivali i obraćali svoju pozornost. Pod uvjetom da ne ulazim duboko u pretragu, jer ovaj rukopis nema toliki opseg, zato ću ti ponuditi njihova imena, imena roditelja i ordinirat ću ih po alfabetu. Tema iziskuje da odgovor bude dugačak, međutim, to neće opteretiti ljude od ilma, zbog toga što to podrazumjeva velike koristi, jer ove informacije nedostaju preciznom i temeljitom diskusantu. Međutim, ljudi koji se ovom temom ne bave s naučnim žarom, čim osjete dosadu, nek se zadovolje s nekoliko imena, a ostalim imenima neka priđu analogno prethodnim, te nek pređu na sljedeće pitanje i odgovor. Iz bojazni da tekst bude previše dugačak i zamoran, odustao sam od iscprne indeksacije spomenutih penosilaca.

Elif

1. Aban Ibn Taglib Ibn Rubbah El-Kari El-Kufi. Zehebi ga u svom Mizanu opisuje: “Aban Ibn Taglib, stanovnik Kufe, čvrsti šiija, međutim veoma iskren, pa nama njegova iskrenost, a njemu njegova novotarija.” Isto tako pouzdanim ga prihvataju Ahmed Ibn Hanbel, Ibn Mu'in i Ebu Hatim. Spominje ga i Ibn Adi, rekavši da je ekstremni šiija, a Sa'd je rekao da je bio očito skrenuo s puta pa do kraja onoga što od njih o njemu prenosi Zehebi, ubrojavši ga u one koga su Muslim i autori četiriju Sahiha (Ebu Davud, Tirmizi, Nesai i Ibn Madže) uvrstili u prenosioce hadisa, s tim da njihove inicijale piše pored njegovog imena. Njegove hadise ćeš naći u Muslimovom Sahihu i četiri druga Sunena, od El-Hakema i El-E'amaša, Fudejla Ibn Amra, od kojeg u Muslimu prenose Sufjan Ibn Ajine, Šu'be i Idris El-Evdi. Umro je, Allah mu se smilovao, 141. godine po H.

2. Ibrahim Ibn Jezid – Ibn Amr Ibn El-Esved Ibn Amr En-Naĥe'i El-Kufi El-Fakih. Majka mu je Melika kći Jezida Ibn Kajsa En-Naĥeija, sestra El-Esveda i Ibrahima i Abdurahmana Beni Jezida Ibn Kajsa. Svi su bili poput dvojice im amidža, Alkabe i Ebija dva sina Ebu Kajsa bili su pouzdani kod muslimana, lanci u kojima se oni nalaze su ispravni, na njih su se i pored toga što su bili šiije, pozivali autori šest Sahiha kao i drugi pored njih. Ibrahim Ibn Jezid autor El-U'nvana, Ibn Kutejbe ga u svom El-Me'arifu (na 206. stranici, govoreći o šiijskim prenosiocima) ubraja u šiijske prenosioce; dajući ocjenu za takve predaje da su prihvaćene. Hadise koje on prenosi naći ćeš i u Sahihu-l-Buhariju, i Muslimu, od amidže Alkame Ibn Kajsa; kao i od Hammam Ibn El-Harisa; Ebu Ubejdeta in Abdullaha Ibn Mes'uda; i od Ubejdeta, te El-Esved Ibn Jezida – a on mu je tetak – ima i hadis u Sahihu-l-Muslimu od tetka Abdurahmana Ibn Jezida, i od Sehm Ibn Mundžaba, i Ebi Muamera, i Abid Ibn Nadleta i Abbasa. Od njega u oba Sahiha prenose Mensur, El-E'amaš, Zubejd, El-Hikem i Ibn A'wn. U Sahihu-l-Muslimu od

njega prenose Fudejl Ibn Amr, Mugire, Zijad Ibn Kelib, Vasil, El-Hasan Ibn Ubejdullah, Hamad Ibn Ebi Sulejman i Semak.
Ibrahim je rođen 50. godine po H. a umro je, Allah mu se smilovao, 95. ili 96. godine po H., četiri mjeseca nakon smrti Hadžadža.

3. Ahmed Ibn El-Mufadal Ibn El-Kufi El-Hafri. Prenosili su od njega Ebu Zer'a i Ebu Hatim, i pozivali se na njega a znali su njegov položaj među šiijama, o čemu je očito govorio i Ebu Hatim, kada kaže – kako stoji u opisu Ahmeda u El-Mizanu: Ahmed Ibn El-Mufadal bijaše jedan od istaknutih šiija, veoma iskren. Spomenuo ga je i Zehebi u svome El-Mizanu, dodajući mu pored imena inicijale Ebu Davuda i Nesaija aludirajući na to da ga oni prihvataju za autoritet. Njegove predaju u Sahihu Ebu Davuda i Nesaija pronaći ćeš od Sevrija i direktno od Esbat Ibn Nasra, Israila.

4. Ismail Ibn Eban El-Ezdi El-Kufi El-Verāk. Zehebi u svome El-Mizanu spominje ono što nam govori o tome da ga za autoritet prihvataju Buhari i Tirmizi u svojim Sahihima. Također govori da od njega uzimaju i Jahja i Ahmed. Buhari je rekao da je veoma iskrena osoba. Drugi su rekli da je šiija. Umro je, Allah mu se smilovao, 286. godine po H. Međutim, Kajserani navodi da je umro 216 godine po H. Buhari na mnogo mjesta u svome Sahihu od njega prenosi bez posrednika, o čemu Kajserani i drugi govore.

5. Ismail Ibn Halife El-Melai El-Kufi. Njegov nadimak je Ebu Israil po kojem je i poznat. Zehebi ga spominje u poglavlju (الكنى) u svome El-Mizanu rekavši: “Bio je ekstremni šiija, od onih koji tekfire Osmana, prenijevši od njega o tome mnogo stvari koje nema potrebe da prenosimo. I pored toga od njega prenosi Tirmizi u svome Sahihu, kao i drugi autori Sunena. Ebu Hatim njegove hadise smatra hasen, tojest dobrim hadisima. Ebu Zur'e kaže: “Veoma iskren čovjek, u svome mišljenju je ekstreman.” Ahmed je rekao: “Njegovi se hadisi zapisuju.” Ibn Mu'in je jednom kazao: “On je pouzdan.” Filas je rekao: “Ne laže.” Njegove hadise ćeš naći u Sahihu Tirmizi kao i drugim koje prenosi od Hikam Ibn Utejbe i Atije Avfija. Od njega su prenosili predaje Ismail Ibn Amr El-Bedželi kao i drugi alimi tog nivoa. Ibn Kutejbe ga u svojoj knjizi El-Me'arif ubraja u šiijske prenosioce hadisa.

6. Ismail Ibn Zekerija El-Esedi El-Halekani El-Kufi. Zehebi ga je opisao u svome El-Mizanu, pa je rekao da je on veoma iskrena osoba, da je šiija, i ubrojao ga je u one koje su autori Sahiha prihvatili kao autoritete, stavljajući pored njega njihove inicijale kao znak da su se u tome slagali. Njegove hadise u Buhariji naći ćeš od Muhamed Ibn Suka, Ubejdullaha Ibn Omera. U Muslimu od Suhejla, Malik Ibn Mugavela i više njih. Njegovi hadisi od Asima El Ahvala nalaze se u oba Sahiha. Od njega su prenosili Muhamed Ibn Sabah i Ebu Rebi' (u Buhariji i Muslimu). A Muhammed Ibn Bekkar u Muslimu. Umro je, Allah mu se smilovao, 174. godine po H. u Bagdadu. Svi su znali da je bio šiija. Čak su mu pripisali riječi kako je onaj koji je svog roba dozvao sa brda Tur bio Ali Ibn Ebi Talib, i da je on prvi i posljednji, vanjski i unutarnji. Međutim, ovo su laži širitelja lažnih vijesti, o čovjeku koji je bio Alijev šiija, kojem je davao prednost nad ostalim ljudima. Zehebi u El-Mizanunavodeći ove insinuacije kaže: “Nije tačno da su ovo Halekanijeve riječi, ovo su riječi bezbožnika.”

7. Ismail Ibn I'bad Ibn El-Abas Et-Talikani Ebu El-Kasim. Poznat je kao Es-Sahab Ibn Ibad. Zehebi ga spominje u svome Mizanu,[1] stavljajući pored njegovog imena inicijale DT, usljed toga što su ga za autoritet uzeli Ebu Davud i Tirmizi u svojim Sahihima. Zatim ga opisuje kao izvanredno obrazovanog šiiju. A ja kažem da je njegov šiizam ono u što niko ne sumnja i usljed toga, on i njegovo otac postižu visok ugled u vlasti dinastije Buja. On je od prvih ministara koji je nazvan imenom Sahib, (prijatelj, drug) jer je postao prijatelj Muejjid Ed-Devleta Ibn Buje još od djetinjstva, zato ga je i nazvao imenom Es-Sahib. Ovaj nadimak mu je ostao te je po njemu postao poznat. Da bi kasnije bio uvriježen za svakog ko je nakon njega stigao na položaj ministra. Bio je prvi ministar Muejjidu Ed-Devleta Ebu Mensura Ibn Rukna u državi Ibn Buja. Kada je Muejjid Ed-Devlet umro, u Džordžanu 373. godine po H. u mjesecu ša'banu, na vlast je došao njegov brat Ebu El-Hasan Ali, poznat kao Fahru-d-devlet, ostavio ga je na položaju ministra, te je i kod njega bio poštovan i veoma uticajan. Kao što mu je i otac Ibad Ibn Abas bio poštovani i uticajan ministar kod njegovog oca Ruknu-d-Devleta. Kada je Sahib, Allah mu se smilovao, umro – uoči petka 24. safera, 387. godine po H. u 59. godini) kapije grada Reja su zatvorene. Narod se okupio očekujući njegovu dženazu. Fahru-d-devle, ministri, vojni velikodostojnici su prisustvovali dženazi, obukavši za to posebnu odjeću. Kada je dženaza izišla na gradske kapije, ljudi su počeli plakati, i u znak poštovanja prema njemu poljubili su zemlju. Fahru-d-devle poput ostalog naroda je na dženazi išao pješice. Nekoliko dana je prisustvovao skupovima žalosti, pjesnici su izricali žalopojke, ulema je izgovarala pohvale, i ko god je došao nakon njega, hvalio ga je. Ebu Bekr Ĥarazmi kaže da je Sahib Ibn Ibad odrastao u okrilju ministarskog položaja, tu je i prohodao, odatle je i mlijeko pio, naslijedivši to od svojih očeva. Kao što je Ebu Seid Rustemi ispjevao o njemu:

Naslijedio je veliki vezirluk od velikog
povezani su karika po karika
Ibadov vezirluk raste od Abbasa
a Ismailov od Ibada.

Es-Se'alebi opisujući Sahiba kaže: “Ne mogu naći zadovoljavajućeg izraza kojim bih opisao uzvišeno stanje u znanju i književnosti, i prestiž koji ima u velikodušnosti i plemenitosti, u njegovoj unikatnosti vrhunaravnih dobrota, i objedinjenju različitih zasluga. Jer ambicija mog govora uviđa se malehnom već pri postizanju najnižih razina vrlina i veličina, i krajnji domet moga opisa nedostojan je njegovih najmanjih vrlina i kvaliteta. Zaostajući pri objašnjenju njegovih dobrota i karakteristika. Sahib je autor dragocjenih djela, između ostalog El-Muhit, je djelo o jeziku u sedam svezaka, kojeg je uredio po abecedi. Posjedovao je biblioteku kojoj nije bilo ravne. Nuh Ibn Mensur, jedan od samanskih kraljeva mu je poslao pismo, nudeći mu upravljanje ministarskim kabinetom i poslovima njegovog kraljevstva. On mu se ispričao rekavši da mu je samo za preseljenje biblioteke potrebno 400 deva, a koliko je tek trebalo za ostalo. Ovoliko vijesti o njemu je dovoljno.

8. Ismail Ibn Abdurahman Ibn Ebi Kerime El-Kufi, poznatiji je kao Es-Sadi. Poznati je mufesir. Opisujući ga Zehebi u El-Mizanu kaže da je osumnjičen za šiizam, zatim prenosi od Husejna Ibn Vakida El-Meruzija da ga je čuo kako govori ružno o Ebu Bekru i Omeru. Ali i pored toga od njega su učili Ebu Bekr Ibn Ajjaš i grupa ljudi te klase. Muslim i autori šest Sahiha se pozivaju na njega. Ahmed ga smatra pouzdanim. Ibn Adi je rekao da je veoma iskren. Jahja El-Katan je rekao da je uredu. Jahja Ibn Sei'd je rekao da nije čuo nikog da spominje Es-Sedija osim po dobru, i niko ga nije odbacio. Ibrahim NaĤei se susreo sa Sedijem a on je tumačio Kur'an, pa je Ibrahim rekao za njega da tumači Kur'an po šiijskom. Ukoliko se obratiš da pogledaš stanje Sedija u Mizanu-l-i'tidalu naći ćeš ovo što sam ukratko opisao. Njegove hadise u Muslimovom Sahihu naći ćeš od Enes Ibn Malika, Sa'd Ibn Ubejde i Jahjaa Ibn Ibada. Od njega kod Muslima i autora četiri Sahiha, prenose Ebu Avane, Es-Sevri, El-Hasan Ibn Salih, Zaide i Israil. On je šejh tih velikana. Umro je, Allah mu se smilovao, 127. godine po H.

9. Ismail Ibn Musa El-Fazari El-Kufi. Ibn Adi kaže, kako to stoji u Zehebijevom El-Mizanu: “Kritikovali su njegov ekstremni šiizam.” Abdan kaže, također kako stoji u Mizanu da su Hinad i Ibn Ebi Šejbe prigovarali što idemo kod njega govoreći šta činiti kod tog griješnika, koji vrijeđa prethodnike. I pored toga Ibn Huzejme, Ebu Arube i drugi iz tog kruga, kojima je on bio šejh, su učili od njega. Poput Ebu Davuda i Tirmizija koji u svojim Sahihima i prenose i pozivaju se na njeg. Spominje ga i Ebu Hatim kazavši da je veoma iskrena osoba. A Nesai je kazao da je on uredu. Sve ovo se može naći u njegovoj biografiji u Zehebijevom Mizanu. Njegove hadise kod Tirmizija i Ebu Davuda naći ćeš od Malika, Šerika i Amr Ibn Šakira, Enesovog prijatelja. Umro je, Allah mu se smilovao, 245. godine po H. On je Sedijev sestrić. Neki ovo poriču, a Allah najbolje zna.

Ta (ت)

10. Telid Ibn Sulejman El-Kufi El-E'aradž. Spominje ga Ibn Mu'in rekavši da je vrijeđao Osmana, pa ga je čuo neki od Osmanovih pobornika, potegao ga je kamenom i polomio mu nogu. Ebu Davud ga je spomenuo pa je rekao da je rafidija koji vrijeđa Ebu Bekra i Omera. I pored svega Ahmed i Ibn Namir uče od njega i pozivaju se na njega, znajući da je šiija. Ahmed je rekao Telid je šiija, i vidim da je čovjek uredu. Zehebi ga je spomenuo u Mizanu i od uleme je prenio riječi o njemu koje smo već kazali, stavljajući pored njega inicijale Tirmizija, ukazujući da je on od prenosilaca njegovog učitelja. Njegove ćeš hadise u Sahih Tirmiziji naći od Ata'a Ibn Es-Saiba i Abdulmelika Ibn Umejra.

Sa (ث)

11. ¬Sabit Ibn Dinar. Poznat je kao Ebu Hamza Es-Sumali. Ima sjajan položaj među šiijama. O njemu Zehebi govori u Mizanu prenoseći da je u njegovom prisustvu spomenut Osman, pa on reče, omalovažavjući ga: “Ko je Osman?!” Isto tako prenosi da je Sulejmani ubrajao Ebu Hamzu u rafidije. Zehebi pored njegovog imena dodaje inicijal Tirmizija ukazujući na to da on spada u lance njegovih prenosilaca. Od njega su učili Veki' i Ebu Neim pozivajući se na njegov autoritet. U Sahihu od Tirmizija njegove

hadise ćeš naći od Enesa, Ša'bija, kao i druge iz te klase. Umro je, Allah mu se smilovao, 150. godine po H.

12. Suvejr Ibn Ebi Fakhite, Ebu-l-Džehm El-Kufi. (Oslobođeni) rob Ummu Hane, kćerke Ebu Talibove. Zehebi govoreći o njemu u Mizanu prenosi od Junusa Ibn Ebi Ishaka da je bio rafidija. Ali i pored toga od njega uče Sufjan i Šu'be. Tirmizi od njega prenosi preko Ibn Omera i Zejd Ibn Erkama. U vrijeme Imama Bakira, a.s., je bio vezan za njegov vilajet (zaštitništvo) i po tome je bio poznat. U vezi s tim ima anegdote sa Amr Ibn Zerr El-Kadijem, Ibn Kajsom El-Muasirom i Es-Salet Ibn Bahramom, koje svjedoče o tome.

Džim (ج)

13. Džabir Ibn Jezid Ibn El-Haris El-Džu'fi El-Kufi. Govori o njemu Zehebi u Mizanu, spominjući da je jedan od šiijskih alima. Prenoseći od Sufjana da je čuo Džabira kako govori: “Znanje koje je imao Vjerovjesnik, s.a.v.a., prešlo je na Alija, a.s., zatim na Hasana, i tako redom sve do Sadika, a.s.” On je živio u njegovom vremenu. Muslim na početku svog Sahiha prenosi od Džeraha, kako kaže da je čuo Džabira: “Kod mene ima 70 000 hadisa od Ebu Džafera (Imama Bakira, a.s.) svi su od Vjerovjesnika, s.a.v.a.” Isto tako prenosi od Zuhejra da je čuo kako Džabir kaže: “Kod mene ima 50 000 hadisa, nijedan od njih nisam nikome rekao.” Zatim nam je jednog dana citirao jedan hadis pa reče: “Ovaj je od onih 50 000.” Kada bi prenosio od Imama Bakira, a.s., - kako to stoji u Zehebijevom Mizanu – govorio bi: “Rekao mi je nasljednik nasljednika (vjerovjesnikovog). Ibn Adi kaže – kako to stoji u Džabirovoj biografiji u Mizanu: “Jedan od glavnih razloga zbog kojih su ga korili jeste njegovo vjerovanje u redž'at.” Zehebi u Mizanu prenosi od Zaida, da kaže: “Džabir El-Džu'fi je rafidija koji proklinje.” A ja kažem da i pored toga na njega su se pozivali Nesai i Ebu Davud. Pogledaj u njihovim Sahihima njegov hadis o sehvi-sedždi. Od njega su učili Šu'be, Ebu Avane i određeni broj iz te klase. Zehebi pored njegovog imena stavlja inicijale – kako to spominje u Mizanu – Ebu Davuda i Tirmizija ukazujući da on spada u ljude njihovih hadiskih lanaca. Od Sufjana prenosi riječi: “Džabir El-Džu'fi je bio pobožan (tj. bio je oprezan) u hadisu.” Kao i da je rekao: “Od Džabira nisam vidio pobožnijeg.” Isto tako da je Šu'be rekao: “Džabir je veoma iskren.” Kao i: “Dok bi Džabir govorio: ‘obavijestio nas je‘ ili ‘rekao nam je‘ ili ‘čuo sam‘ bio bi od najpouzdanijih ljudi.” Isto tako da je Veki' rekao: “Sumnjajte šta god hoćete ali ne sumnjajte u to da je Džabir El-Džu'fi pouzdan.” Kao i da je Ibn Abdulhikem čuo Šafeija da kaže: “Sufjan Sevri je rekao Šu'betu: ‘Budeš li govorio protiv Džabira El-Džu'fija, znaj da ću i ja govoriti protiv tebe.‘” Džabir je umro, Allah mu se smilovao, 127. ili 128. godine.

14. Džerir Ibn Abdulhamid Ed-Dabij El-Kufi. Ibn Kutejbe ga ubraja u šiijske prenosioce hadisa u svojoj knjizi El-Me'arif. Zehebi u Mizanu govori o njemu, stavljajući pored njega inicijale svih autora Sahiha, zato što su se svi pozivali na njega. Hvalio ga je govoreći da je učenjak Rejja i veoma iskren čovjek, na kojeg se pozivaju u knjigama sahiha. Prenoseći da svi

govore o njegovoj pouzdanosti. Njegove hadise naći ćeš u Buhariji i Muslimu od E'amaša, Mugire, Mansura, Ismaila Ibn Ebi Halida, Ebu Ishaka Šibanija. Od njega prenose u oba Sahiha Kutejbe Ibn Seid, Jahja Ibn Jahja, Osman Ibn Ebi Šejbe. Umro je, Allah mu se smilovao, u Rejju 187. godine po H. u 77. godini života.

15. Džafer Ibn Zijad El-Ahmer El-Kufi. Spominje ga Ebu Davud rekavši da je šiija i da je veoma iskren. El-Džuzdžani kaže da je skrenuo sa puta – (ili zbog šiizma je skrenuo s puta Džuzdžanija na put Ehli bejta). Ibn Adi kaže da je dobar i da je šiija. Njegov unuk El-Husejn Ibn Ali Ibn Džafer Ibn Zijad kaže da mu je djed Džafer bio od šiijskih starješina u Horasanu. Pa je o njemu napisao pismo Ebu Džafer Davaniki, pa su ga vezanog konopcima s grupom šiija poslali njemu, te ga je on bacio u tamnicu na dugo vremena. Od njega su učili Ibn A'jine, Veki', Ebu Gasan El-Mehdi, Jahja Ibn Bišr El-Hariri, Ibn Mehdi on him bijaše šejh. Prihvatili su ga za pouzdanog Ibn Mu'in i drugi. Ahmed je rekao da je dobar prenosilac hadisa. Zehebi ga spominje u Mizanu, prenoseći o njemu ovo što si čuo. Pored imena je stavljao inicijale Tirmizija i Nesaija, ukazujući da su se oni pozivali na njega. Od njega ćeš u njihovim sahihima naći hadise od Bejan Ibn Bišra i A'ta bin Es-Saiba, kao i od drugih iz te klase. Umro je, Allah mu se smilovao, 167. godine po H.

16. Džafer Ibn Sulejman Ed-Dabi' El-Basri Ebu Sulejman. Ibn Kutejbe ga je u Me'arifu uvrstio u šiijske prenosioce hadisa (str. 206). Ibn Seid ga spominje i navodi da je šiija i pouzdan. Ahmed Ibn El-Mikdam ga okrivljuje da je rafidija. Spominje ga Ibn Adi rekavši da je on šiija i da se nada da zbog toga nema problema, hadisi mu nisu odbačeni. I da je on kod njega od onih čiji su hadisi prihvatljivi. Ebu Talib kaže da je čuo od Ahmeda kako govori da je Džafer Ibn Sulejman Ed-Da'bi čovjek na svom mjestu. Pa su rekli Ahmedu: “Sulejman Ibn Harb kaže da njegove hadise ne treba bilježiti.” On je rekao: “Od njega nije branjeno (uzimati) hadise.” Džafer je javno pokazivao svoju pripadnost šiizmu i prenosio je predaje o Alijevom, a.s., pravu. Ibn Mu'in je rekao da je čuo od Abdurezaka nešto na osnovu čega je zaključio zašto govore neke stvari o njegovoj pripadnosti mezhebu. Zatim sam rekao Abdurezaku: “Svi tvoji učitelji su sunije, i Muamer i Ibn Džerih i Evza'i i Malik i Sufjan, pa odakle su uzeo taj mezheb? On reče: “Sreo sam se sa Džafer Ibn Sulejmanom Ed-Dabi'jem. Vidio sam da je to dobar čovjek pun vrlina. Pa sam ovaj mezheb (šiizam) prihvatio od njega.”

Međutim, Muhammed Ibn Ebu Bekr ima suprotno uvjerenje. Pa otvoreno govori da je Džafer postao rafidija posredstvom Abdurezaka, proklinjući ga zbog toga, govoreći: “Ne bilo Abdurezaka što je upropastio Džafera i učinio ga iskvarenim šiijom!” Akili svojim lancem prenosilaca prenosi od Sehl Ibn Ebi Haduse: “Rekao sam Džaferu: “Čuo sam da grdiš Ebu Bekra i Omera.” On reče: “Ne grdim ih, ali ih mnogo mrzim.” Dakle jasno je da je on rafidija.” Ibn Haban u Sikatu svojim lancem prenosilaca od Džerir Ibn Jezida Ibn Haruna prenosi: “Otac me poslao ko Džafera Ed-Dabi'ja. Pa mu rekoh: “Čuo sam da proklinješ Ebu Bekra i Omera.” On reče: “Ne proklinjem ih, ali mnogo ih mrzim.” Dakle jasno je da je on rafidija...”

Zehebi u Mizanu piše Džaferovu biografiju i spominje sve ovo što si čuo, objašnjavajući da i pored toga što je šiija, bio je učenjak i zahid. Muslim se

pozivao na njega u svom Sahihu prenoseći hadise preko njega i u tome je jedini. O čemu Zehebi otvoreno govori, ukazujući na te hadise pišući o Džaferu. Njegove hadise u Muslimu naći ćeš od Sabita Binanija, Džu'da Ibn Osmana, Ebu Imrana Džunija, Jezid Ibn Er-Riška i Seid Haririja.
Od njega su prenosili i Kutn Ibn Nesir, Jahja Ibn Jahja, Kutejbe, Muhammed Ibn Ubejd Ibn Hisab, Ibn Mehdi i Museddid. On je taj koji prenio od Jezida Er-Rika od Mutrifa od Imran Ibn Hasina da je rekao: “Poslao je Allahov Poslanik, s.a.v.a., vojsku sa Alijem na čelu (...) Poslanik reče: “Šta želite od Alija, Ali je od mene a ja samo od njega, on je zaštitinik svakog vjernika nakon mene.” Iznosi ga Nesai u svom Sahihu, a prenosi ga Ibn Adi iz Nesaijevog sahiha. O tome Zehebi piše u biografiji Džafera u El-Mizanu. Džafer je umro, Allah mu se smilovao, u mjesecu redžebu, 178. godine po H.

17. Džemi' Ibn Umejre Ibn Sa'lebe El-Kufi El-Jetimi, Tejmullah. Ebu Hatim ga spominje – kao pri kraju biografije u El-Mizanu – pa kaže: “Kufljanin, hadisi su mu dobri, od starih šiija. Ibn Haban o njemu govori – isto kao i u El-Mizanu – on je rafidija. Ja kažem da su od njega učili El-Ala' Ibn Salih, Sidka Ibn El-Mesna, Hakim Ibn Džubejr i on im je šejh. U sunenima imaju tri njegova hadisa. Tirmizi ga hvali. Zehebi u El-Mizanu govori o tome da je on od tabiina (što je čuo i šta prenosi) od Ibn Omera i Aiše. Od Ibn Omera također prenosi da je on čuo od Allahovog poslanika, s.a.v.a., da je rekao Aliju: “Ti si moj brat i na dunjaluku i na ahiretu.”

Ha (ح)

18. El-Haris Ibn Hasire Ebu En-Nu'man El-Ezdi El-Kufi. Spominje ga Ebu Hatim Er-Razi rekavši da je to stari šiija. Ebu Ahmed Zubejri ga spominje rekavši vjerovao je u redža't. Ibn Adi ga spominje rekavši da se njegovi hadisi zapisuju i pored toga što sam vidio njegovu slabost, on je u Kufi od vatrenih šiija. Zebih kaže da je pitao Džerira: “Da li si vidio Haris Ibn Hasira?” on reče: “Da, vidjeo sam ga, stari čovjek, veoma tih, uporan u velikoj stvari.” Spominje ga Jahja Ibn Mu'in rekaviš da je pouzdani Hašbija. Nesai ga također prihvata kao pouzdanog. Preuzimaju od njega Es-Sevri, Malik Ibn Megul, Abdullah Ibn Nemir i ljudi njihove klase. Bio im je šejh i neko u koga su imali pouzdanost. Zehebi također piše o njemu u Mizanu, spominjući sve što smo o njemu prenijeli. Njegove hadise naći ćeš u Sunenima od Zejd Ibn Veheba, Ikrime i ljudi te klase. Nesai od njega prenosi preko Ibada Ibn Jakuba Er-Revadžinija od Abdullaha Ibn Abdulmelika El-Mes'udija od El-Harisa Ibn Hasira od zejd Ibn Veheba da kaže: “Čuo sam Alija da kaže: “Ja sam Allahov rob i Resulullahov brat, ovo nakon mene neće reći niko a da nije lažov.” Haris Ibn Hasire prenosi od Ebu Davuda Es-Sebi'ija od Imran Ibn Hasina da kaže: “Sjedio sam kod Poslanika, s.a.v.a., a Ali pored njega. U jednom trenutku Poslanik prouči ajet: Onaj koji se nevoljniku, kad Mu se obrati, odaziva, i koji zlo otklanja i koji vas na Zemlji namjesnicima postavlja. (Neml, 62) Ali, a.s., u tom trenutku zadrhta, a Poslanik ga svojom rukom udari po ramenu i reče: “Voli te samo vjernik, a mrzi te samo licemjer, tako je sve do Sudnjeg

dana.” Ovaj hadis iznose muhadisi poput Muhamed Ibn Kesira i drugi od Haris Ibn Hasira. Zehebi ga prenosi u biografiji Nefi'a Ibn El-Harisa ovim lancem. A kada u lancu navodi ime El-Harisa Ibn Hasira, kaže veoma iskren ali rafidija.

19. El-Haris Ibn Abdullah El-Hamedani. Ashab Alija, a.s., njegov bliski prijatelj i od najboljih tabiina. O njegovom ugledu kod šiija nije potrebno pričati. Prvi je od šiijskih prenosilaca kojeg Kutejbe spominje u Mearifu. Zehebi ga spominje u Mizanu, dajući do znanja da je od velikih alima iz generacije tabiina. Zatim prenosi riječi od Ibn Habana da je ekstremni šiija. Potom govori o brojnim napadima ljudi na njega – zbog toga. I pored svega toga prenosi njihovo priznanje da je bio od najučenijih ljudi, da je najbolji poznavalac nasljednog prava, da je u tome najbolje obavljao proračune. Isto tako priznao je da Harisovi hadisi postoje u četiri Sunena. Dajući jasno do znanja da se Nesai, i pored svoje velike rigoroznosti kada je riječ o prenosiocima hadisa, poziva na Harisa podupirući ga. Iako ga većina omalovažava, njegove hadise prenose u svim poglavljima, a Šu'bi iako ga je nazivao lažcem, ipak prenosi od njega. U El-Mizanu kaže: “Očigledno da je za njega govorio da laže u govoru i pričama, ali ne i u hadisima od Vjerovjesnika.” U El-Mizanu kaže: “Haris bijaše od svih iskupio najviše znanja.” Zatim u El-Mizanu prenosi od Muahmmed Ibn Sirina da je rekao: “Od Ibn Mesudovih prijatelja bila su petorica od kojih su se uzimali hadisi. Od njih sam zatekao četvericu, međutim Haris je umro ali ga nisam vidio, od njih je imao prednost i bio je bolji. (Pa nastavlja) razišli su se u tome ko je bio bolji od ove trojice Alkame, Mesruk i Ubejde... A ja kažem da je Uzvišeni učinio da se Šu'bijeva laž očituje putem pouzdanih prenosilaca. Kako je o tome izvijestio Ibn Abdulber u svojoj knjizi Džami'u bejani-l-i'lm u kojoj navodi riječi Ibrahima NaĤeija kojim otkriva Šu'bijevu laž, zatim kaže mislim da je Šu'bi kažnjen zbog svojih riječi o Harisu kada kaže: “Prenio mi je Haris, a bio je jedan od lažaca.” Ibn Abdulber kaže: “Od Harisa se nikada nije čula laž, jedina stvar koja se njemu nije svidjela i zbog koje ga je držao lošim i zbog koje je tako govorio o njemu jeste ogromna ljubav prema Aliju, a.s., i isticanje Alija nad drugima, iz prostog razloga jer je Šu'bi favorizirao Ebu Bekra, tvrdeći da je on prvi prihvatio islam kao i favoriziranja Omera...” Ja kažem da među onima koji su napadali na Harisa je i Muhamed Ibn Sa'd, koji u njegovoj biografiji u šestom tomu Tabekata kaže: “Zaista mu je govor loš.” Pokušavši da mu umanji ugled, a to mu je običaj sa šiijskim prenosiocima, o čijem znanju i djelima nije pisao. Loš govor kojeg Muhamed Ibn Sa'd spominje u vezi sa Harisom jeste vilajet Muhamedovog Ehli bejta, i shvatanje njihovog položaja. Kao što je na to ukazao Ibn Abduber, a što smo već spomenuli. Haris je umro, Allah mu se smilovao, 65. godine po H.

20. Habib Ibn Ebi Sabit El-Esedi El-Kahili El-Kufi Et-Tabi'i. Svi ga ubrajaju u šiijske prenosioce hadisa od Kutejbe iz El-Mearifa, i Šehristanija iz El-Milela ve-n-Nihela. Spominje ga Zehebi uMizanu, pored imena mu stavlja inicijal šest Sahiha, ukazujući da su se pozivali na njega, rekavši: “Na njega su se pozivali svi autori Sahiha bez izuzetka.” Pa kaže: “Jahja Ibn Mu'in i njegova grupa ga prihvataju za pouzdanog.” Ja kažem da o njemu priča i Dulabi, ubrajajući ga u slabe prenosioce, izričito zbog toga jer je šiija. Isto tako začudio me Ibn A'vn jer nije našao baš ništa čime bi tračao Habiba, a

nije mogao odoljeti da ga ne omalovaži, pa ga je nazvao ćoravi, mada nije ćorav onaj čije oko ne vidi, već onaj koji ružne riječi govori. Habibove hadise možeš naći u Sahih Buhariji i Muslimu od Se'id Ibn Džubejra i Ebu Vaila. A od Zejd IBN Veheba samo u Buhariji. U Muslimu od Muhamed Ibn Alija IBN Abdullaha IBN Abasa i od Tavusa, Dahaka El-Mašrikija, Ebu Abasa IBN Eš-Šaira, Ebu El-Minhala Abdurahmana, Ata'a Ibn Jesara, Ibrahima Ibn S'ada IBN Ebi Vekasa i Mudžahida. Od njega su prenosili u oba sahiha Misa'r, Es-Sevri i Šu'be. Od njega u Muslimu prenose Sulejman El-E'amaš, Hasin, Abdulaziz Ibn Sijah i Eb Ishak Šejbani. Umro je, Allah mu se smilovao, 119. godine po H.

21. (El-Hasan Ibn Hajj) Salih Ibn Salih Hamedani. Brat Ali Ibn Salih, blizanci, obojica su šiijski velikani. Ali je od njega stariji jedan sahat. Niko nije čuo da svoga brata Alija zove po imenu, uvijek ga je oslovljavao po nadimku, govoreći: “Rekao je Ebu Muhammed.” To prenosi Ibn Sa'd u šestom svesku Tabekata govoreći o Aliju. Spominje ih Zehebi u Mizanu, pa o Hasanu kaže: “Bio je jedan od velikana, no s novotarijom šiizma, napustio je džumu, njegov stav je bio da se protivi nepravednim vladarima, i prenosi se da nije molio Božiju milost za Osmana. Ibn Sa'd ga spominje u šestom tomu Tabekata riječima: “Bio je pouzdan, prenosio je sahih hadise i mnogo je hadisa prenio, bio je šiija...” Spominje ga Ibn Kutejbe govorećei o muhadisima u svojoj knjizi – El-Mearif – dajući do znanja da je šiija. I kada spominje šiijske prenosioca pri kraju Mearifa, među njih ubraja i Hasana. Na njeg su se pozivali Muslim i autori sahiha. Njegove ćeš hadise naći u Muslimu od Semak Ibn Harba, Ismail Es-Sedija, Asim El-Ahvala i Harun Ibn Sa'da. Od njega su učili Ubejdullah Ibn Musa El-A'besi, Jahja Ibn Adem, Hamid Ibn Abdurahman Er-Revasi, Ali Ibn El-Džu'd, AhmedIBN Junus i ostali velikani njihove klase. Zehebi u njegovoj biografiji u Mizanu kaže: “Ibn Mu'in i drugi ga drže pouzdanim. I da Abdullah Ibn Ahmed prenosi od svoga oca da je Hasan pouzdaniji od Šerika.” Zehebi spominje da je Ebu Hatim rekao: “On je zbilja pouzdan, hafiz, tačan.” Ebu Zer'e kaže: “U njemu su se skupa našle tačnost, učenost, pobožnost, zuhd.” Nesai ga također drži za pouzdanog. Ebu Ne'im kaže: “Zapisivao sam od 800 muhadisa i ne nađoh boljeg od Hasan Ibn Saliha.” Isto je rekao: “Nisam vidjeo nikog a da ne pretjeruje u nekoj stvari osim Hasan Ibn Saliha.” Ubejde Ibn Sulejman kaže: “Uvjeren sam da se Allah stidi da kazni Hasana Ibn Saliha.” Jahja Ibn Ebu Bekr je rekao Hasanu Ibn Salihu: “Objasni nam gasal umrle osobe. Međutim, usljed plača nije to mogao učiniti.” Ubejdullah Ibn Musa je rekao: “Učio sam Kur'an za Ali Ibn Saliha. Kada sam stigao do ajeta Zato ne žuri protiv njih, Mi im polako dane odbrajamo! (19:84) njegov brat Hasan pade na zemlju uz bolni muk, poput ranjenog bika. Tada ustade Ali, podiže ga, pomilova ga po licu, poprska ga vodom i prisloni ga na svoje grudi.” Veki' je rekao: “Hasan i Ali su bili dobra djeca. Njihova majka je noć dijelila na tri dijela. U svakom djelu jedno od njih je ustajalo i obavljalo namaz. Kada im je mati umrla, oni noć podijeliše između sebe. Kada je Ali umro, Hasan je cijelu noć provodio u namazu.” Ebu Sulejman Darani je rekao: “Nisam vidio na nečijem licu jasniji strah od Boga kao na Hasan Ibn Salihovom licu. Jedne noći je na namazu učio suru Nebe', zbog čega je pao u nesvjest, pa je nije dovršio do sabaha.” Hasan je rođen 100. godine po H., a umro je, Allah mu se smilovao, 169. godine po H.

22. El-Hakem Ibn Utejbe El-Kufi. Ibn Kutejbe u Mearifu piše da je bio šiija i ubraja ga u šiijske prenosioce hadisa. Pozivali su se na njega Buhari i Muslim. Njegove hadise u oba Sahiha možeš naći od Ebu Džehife, Ibrahima En-NaĥHai'ja, Mudžahida, Seid Ibn Džubejra. U Muslimovom Sahihu od Abdurahmana Ibn Ebi Lejle, Kasima Ibn MuĥHire, Ebu Saliha, Zerra Ibn Abdullaha, Seid Ibn Abdurahmana Ibn Ebzija, Jahje Ibn El-Džezara, Nafi' Mevle Ibn Omera, Ata'a Ibn Ebi Rabaha, Amareta Ibn Umejra, A'raka Ibn Malika, Šu'bija, Mejmun Ibn Mehrana, Hasana El-Urnija, Mas'ab Ibn Sa'd, Ali Ibn El-Husejna. U oba sahiha od njega prenose Mensur, Musi'r, Šu'be. U Buhariju naročito od njega prenosi Abdulmelik Ibn Ebi Ganije. U Muslimovom sahihu naročito od njega prenose E'amaš, Amr Ibn Kajs, Zejd Ibn Ebi Enise, Malik Ibn Magul, Eban Ibn Taglib, Hamza Ez-Zijat, Muhamed Ibn Džihade, Mutref i Ebu A'vane. Umro je, Allah mu se smilovao, 115. godine po H. u 65. godini.

23. Hamad Ibn Isa El-Džehni, Gariku-l-Džuhfe. Spominje ga Ebu Ali u Munteha-l-makalu, kao i Hasan Ibn Ali Ibn Davud u MuĥHtesaru, u poglavlju o prenosiocima hadisa. Šiijski autori rječnika i indeksa ga ubrajaju u pouzdane i dokazane prenosioce hadisa, u ashabe Imama upute, a.s. Čuo je od Imama Sadika, a.s., sedamdeset hadisa, međutim od toga je prenio samo dvadeset. Ima knjige koje od njeg prenose naši prijatelji svojim neprekidnim lancima sve do njega. Jedanput je došao kod Imama Kazima, a.s., pa je rekao: "Nek sam ti žrtva! Traži od Boga da mi da kuću, ženu, djecu, slugu i da svake godine obavim hadž." Imam reče: "Allahumme salli ala Muhammedin ve ali Muhammed, opskrbi ga kućom, ženom djecom, slugom i pedeset godina hadžom." Hamad dalje kaže: "To što je naznačio pedeset znao sam da više od toga neću obaviti hadž. Evo, obavio sam četrdesetosam hadževa, ovo je moja kuća, ovo mi je žena iza zastora, čuje moje riječi, ovo mi je sin a ovo sluga. Sve to je postala moja nafaka." Nakon ovog razgovora je obavio još dva hadža i namirio je na pedeset hadževa. Nakon toga pošao je obaviti hadž u društvu sa Ebu Abbasom Nufeli Kasirom. Kada je stigao do mjesta gdje se oblači ihram, ušao je uzeti gusul. Naiđe poplava, odnese ga i on se utopi, prije nego li je obavio pedeset prvi hadž. Umro je 209. godine po H. Porijeklom je iz Kufe a živio je u Basri. Živio je sedamdeset i nekolike godine. Njegovu biografiju sam opisao u MuĥHtesaru-l-kelami fi mu'ellifi eš-šii'ati min sadri-l-islami. Spominje ga Zehebi dodajući kraj njegova imena inicijale TK aludirajući na to ko je od autora Sahiha od njega prenosio, spominjući da se utopio 208. godine po H. On prenosi od Sadika, a.s. Napadaju ga pripisujući mu negativne stvari. Poput onih koji ga smatraju slabim zato što je bio šiija. Začuđujuće je od Darekutnija da ga i on ubraja u slabe, da bi se u svome Sunenu pozivao na njega (tako su postupali).

24. Hamran Ibn E'ajun. Brat Zurareta. Bili su postojane šiije, čuvari šerijata, i mora Ehli bejtskog znanja. Bili su svjetiljke u tami, i bajraci upute. Čvrsto vezani za Imama Bakira i Sadika, a.s. Njih dvojica imaju visoko mjesto kod Imama Ehli bejta Muhammedovog, s.a.v.a. Hamrana spominje Zehebi u Mizanu (1/604) Pored imena mu stavlja inicijal K ukazujući na to ko od autora Sunena (Darekutni) prenosi od njega. Zatim kaže: "Od njega prenosi Ebu Et-Tufejl i drugi. Pred njim je Kur'an učio

Hamza, jer je bio veoma sposoban učač. Ibn Mu'in kaže: “Zanemarljiv.” (tj. njegove predaj nisu za uzeti) Ebu Hatim kaže: “Šejh.” (tj. uredu je i od njega se uzima) Ebu Davud kaže: “Rafidija...”

Ĥa (خ)

25. Halid Ibn MuĥIid El-Katvani Ebu El-Hejsam El-Kufi. Buharijin šejh. Ibn Sa'd u šestom tomu Tabekata kaže: “Bio je šiija, umro je u Kufi polovicom muharema 213. godine po H., za vrijeme Me'munovog hilafeta. Bio je ekstremni šiija, a od njega su zapisivali hadise. Ebu Davud o njemu kaže: “Veoma iskren, ali šiija. Džuzdžani kaže: “Mnogo je vrijeđao i proklamovao pripadnost svojem lošem mezhebu.” Zehebi u Mizanu u njegovoj biografiji govorio ovo što smo prenijeli od Ebu Davuda i Džuzdžanija. Buhari i Muslim na nekoliko mjesta u svojim Sahihima se pozivaju na njega. U Buhariji ćeš njegove hadise naći od Mugire Ibn Abdurahmana a u Muslimu od Muhammed Ibn Dža'fera Ibn Ebi Kesira, Malik Ibn Enesa i Muhamed Ibn Musaa. A u oba sahiha od Sulejman Ibn Bilala i Ali Ibn Mushira. Na nekoliko mjesta u svome Sahihu Buhari od njega direktno prenosi, zatim dva puta posredstvom Muhamed Ibn Osmana Ibn Kerame. Dok Muslim od njega prenosi posredstvom Ebu Keriba, Ahmeda Ibn Osmana El-Avdija, Kasim Ibn Zekerije, Abd Ibn Hamida, Ibn Ebi Šejbe, Muhameda Ibn Abdullaha Ibn Nemira. Autori svih sahiha se pozivaju na njega, iako su znali za njegov mezheb.

Dal (د)

26. Davud Ibn Ebi A'wf Ebu El-Hidžaf. Spominje ga Adi pa kaže: “Kod mene nije od onih na koje se poziva, on je šiija, obično prenosi hadise o vrlinama Ehli bejta...” Pa razmisli i čudi se! Pa kako Davudu mogu naštetiti riječi nasibije, nakon što su kod njega učili oba Sufjana i Ali Ibn Abbas i drugi iz te klase. Ebu Davud i Nesai se pozivaju na njega. Ahmed Ibn Jahja ga prihvata za pouzdanog. Nesai je rekao: “On je uredu.” Ebu Hatim kaže: “Predaje su mu dobre.” Zehebi ga spominje u Mizanu i prenosi ove riječi koje si već čuo. Njegove hadise ćeš naći u Sunenu Ebu Davuda i Nesaije od Ebu Hazima El-Ešdže'ija, Ikrime i drugih.

Za (ز)

27. Zubejd Ibn El-Haris Ibn Abdulkerim El-Jami El-Kufi Ebu Abdurahman. Spominje ga Zehebi u Mizanu, pa kaže: “Od pouzdanih tabiina, on je šiija.” Zatim prenosi riječi Katana da je povjerljiv i pouzdan, prenoseći tu ocjenu od više renomiranih kritičara. Ebu Ishak El-Džuzdžani prenosi sirove izjave

o njemu, što je bio običaj Džuzdžanija i ostalih nasibija: “Među kufljanima bijahu ljudi koje narod nije volio zbog njihovog mezheba, a ti ljudi su bili renomirani muhadisi Kufe poput Ebu Ishaka, Mensura, Zubejd El-Jamija, E'amaša i drugih prijatelja, ljudi su ih tolerisali zbog istinitog prenošenja hadisa, ali bi se zaustavljali kada je posrijedi slobodan govor...” (pa do kraja njegovog govora koji artikulira istinu o njemu) A istina govori nepristrasno i svojeglavo. I kakve štete tim velikanima, tim renomiranim muhadisima islama, ako se nasibijama ne dopada njihov mezheb, tj. kretanje s Resulullahovom dragocjenošću, s kapijom oprosta, sa sigurnošću ljudi nakon njega, s lađom spasa njegovog ummeta. I šta će im biti od nasibija kojima je neophodno da se upoznaju sa njihovim kapijama, i koji nemaju druge već da se ušuljaju na trpezu njihove izvrsnosti.
Kad su mnome plemeniti plemena mog zadovoljni
pa nek neprestalno budu srditi na me neplemeniti.
إذا رضيت عني كرام عشيرتي * فلا زال غضباناً عليّ لئامها
Bespredmetni su argumenti Džuzdžanija i njemu sličnih, nakon toga što se na njih pozivaju autori Sahiha i vlasnici Sunena. Predaje Zubejda naći ćeš u Buhariji i Muslimu od Ebu Vaila, Šu'bija, Ibrahima En-NaĤeija i Sa'd Ibn Ubejde. A samo u Buhariji od njeg prenosi Mudžahid. U Muslimu od Murre El-Hamedanija, Muharib Ibn Disara, Ammaret Ibn Umejra, Ibrahima Et-Tejmija. U oba Sahiha od njega prenosi Šu'be, Es-Suri i Muhammed Ibn Talha. A u Muslimu od njega prenosi Zuhejr Ibn Muavija, Fudejl Ibn Gazvan i El-Husejn En-NaĤei. Zubejd je, Allah mu se smilovao, umro 124. godine po H.

28. Zejd Ibn El-Habab Ebu El-Hasan El-Kufi El-Temimi. Ibn Kutejbe ga u El-Me'arifu ubraja u šiijske prenosioce hadisa. Zehebi govori o njemu u El-Mizanu opisujući ga kao pobožnog, pouzdanog i veoma iskrenog. Također prenosi njegovu vjerodostojnost od Ibn Mu'ina i Ibn El-Medinija. Prenosi riječi: “Da je on veoma iskren” od Ebu Hatima i Ahmeda. Spominje da Ibn Adi kaže: “On je od pouzdanih kufljana, ne sumnja se u njegovu iskrenost.” Ja kažem da se na njega pozivao Muslim. Njegove ćeš hadise naći u Muslimovom Sahihu od Muavije Ibn Saliha, Dahaka Ibn Osmana, Kurreta Ibn Halida, Ibrahima Ibn Nafia, Jahja Ibn Ejuba, Sejf Ibn Sulejmana, Hasana Ibn Vakida, Ikrime Ibn Amara, Abdulaziza Ibn Ebi Selme i Aflah Ibn Se'ida. Od njega prenose Ibn Ebi Šejbe, Muhamed Ibn Hatim, Hasan El-Halvani, Ahmed Ibn El-Munzir, Ibn Nemir, Ibn Kerib, Muhamed Ibn Rafi', Zuhejr Ibn Harb i Muhameda Ibn El-Feredž.

Sin (س)

29. Salim Ibn Ebi El-Džu'd El-Ešdže'i El-Kufi. On je brat Ubejde, Zijada, Imrana i Muslima svi su sinovi Ebu El-Džu'da. Ibn Sa'd govori o njima u šestom tomu Tabekata (str. 203). Govoreći o Muslimu kaže: “Ebu El-Džu'd je imao šestericu sinova. Dvojica – Salim i Ubejd – su bili šiije, dvojica su bili murdžije a dvojica su zauzeli stav haridžija. Otac im je govorio: “Djeco moja! Šta vam je pa je Allah među vas ubacio raskol.”[3] Grupa istaknutih alima navodi da je Salim Ibn Ebi El-Džu'd bio šiija. Ibn Kutejbe ga u El-

Mearifu (str. 206) ubraja u šiijske prenosioce hadisa, kao i Šehrestani u El-Milel ve-n-nihel (2/27). Zehebi govori o njemu u El-Mizanu (6/291) ubrajajući ga u tabiine. Navodeći da su njegovi hadisi od Nu'mana Ibn Bešira i Džabira zabilježeni u oba Sahiha. Ja kažem da su mu hadisi od Enes Ibn Malika i Keriba također zabilježeni u oba Sahiha, što nije skriveno ljudima koji se bave istraživanjem. Zehebi kaže: "Njegovi hadisi od Abdullah Ibn Amra i Ibn Omera su zabilježeni u Buhariji." Ja kažem da u Buhariji također ima njegov hadis od Ummu Ed-Derda'a. A u Muslimu od Ma'dana Ibn Ebi Talhe i njegovog oca. U oba sahiha od njega prenose E'amaš, Katade, Amr Ibn Murre, Mensur, Hasin Ibn Abdurahman. Od njega Nesai i Ebu Davud u Sunenima prenose hadis od Alija. Umro je, Allah mu se smilovao, 100. ili 101. godine po H. u vrijeme vladavine Omer Ibn Abdulaziza. Allah najbolje zna.

30. Salim Ibn Ebi Hafse El-I'džli El-Kufi. Šehristani ga u El-Milel ve-n-nihel ubraja u šiijske prenosioce hadisa. El-Felas kaže: "Slab, ektremni šiija." Ibn Adi kaže: "Prigovoreno mu je što pretjeruje, a nadam se da je uredu (u hadisima)." Muhamed Ibn Bešir El-Abdi kaže: "Mislim da je Salim Ibn Ebi Hafse budala s dugom bradom, i to kakvom bradom, koji je govorio: "Volio bih da dijelim sa Alijem, a.s., sve što je u njemu." Rekao je El-Husejn Ibn Ali El-Dža'fi: "Salim bijaše dugobrada budala, koja je govorila: "Odazivam ti se o ubico Na'sela, odazivam ti se o ti koji si uništio umejeviće, odazivam." Amr Ibn Zer je rekao Salimu: "Ti si ubio Osmana!" On reče: "Ja?" Reče: "Da, ti! Jer si zadovoljan njegovim ubojstvom." Kaže Ali Ibn El-Medini: Čuo sam Džerira da govori: "Ostavio sam Salim Ibn Ebi Hafsu jer je branio šiije od njihovih neprijatelja." Zehebi piše njegovu biografiju prenoseći sve što smo naveli o njemu. O njemu govori i Ibn Sa'd u Tabekatu(6/234) prenoseći: "Bio je strastveni šiija. Ušao je u Meku za vrijeme Abasija govoreći: "Odazivam ti se odazivam, uništitelju Emevija, odazivam. Bio je grlat. To je čuo Davud Ibn Ali. Pa je upitao: "Ko je ovaj?" Rekoše: "Salim Ibn Ebi Hafse;" pa ga izvijestiše o njemu ko je i šta je... Zehebi govoreći o njemu u El-Mizanu kaže: "Bio je prvak među onima koji su iznosili nedostatke Ebu Bekra i Omera." I pored toga oba Sufjana i Muhammed Ibn Fudejl uče od njega, a Tirmizi se u Sahihu poziva na njega. Ibn Mu'in ga uzima za pouzdanog. Umro je, Allah mu se smilovao, 137. godine po H.

31. Sa'd Ibn Tarif El-Eskaf El-Hanzali El-Kufi. Zehebi govori o njemu, stavljajući pored njegovog imena inicijale TK ukazujući time ko od njega prenosi kada je riječ o autorima Sunena. El-Felas prenosi od njega riječi: "On je slab, i ektreman je u šiizmu." Ja kažem da njegov ekstremizam u šiizmu nije spriječio Tirmizija i druge da uzimaju od njega. Njegove ćeš hadise naći u Tirmizijevom sahihu od Ikrime i Ebu Vaila. On je prenosio preko Asbag Ibn Nabata, Imran Ibn Talha i Umejr Ibn Me'muna. Od njega su prenosili Israil, Haban i Ebu Muavaija.

32. Se'id Ibn Ešve'. O njemu Zehebi u Mizanu kaže: "Se'id Ibn Ešve' je sudac u Kufi, veom iskren, poznat." Nesai kaže: "On je uredu, i on, Se'id Ibn Amr Ibn Ešve' je Šu'bijev prijatelj." Džuzdžani kaže: "Radikalan, zalutao, ekstreman u šiizmu..." Ja kažem da se na njega pozivaju Buharija i Muslim u svojim Sahihima. Hadisi su mu autentični od Šu'bija u oba

Sahiha. Od njega u oba Sahiha prenosi Zekerija Ibn Ebi Zaide, Halid El-Haza'. Umro je za vrijeme vladavine Halid Ibn Abdullaha.

33. Se'id Ibn Ĥejsam El-Hilali. Ibrahim Ibn Abdullah Ibn El-Džunejd kaže: "Rečeno je Jahjau Ibn Mu'inu da je Seid Ibn Hejsam šiija. Pa šta ti misliš o njemu?" On reče: "Pa nek je šiija, on je pouzdan." Zehebi o njemu govoru u Mizanu, prenoseći od Ibn Mu'ina kontekst ovog što si čuo. Pored imena mu stavlja inicijale Tirmizija i Nesaija ukazujući na to da njih dvojica prenose od njega u svojim Sahihima, govoreći da on prenosi od Jezida Ibn Ebi Zijada i Muslima El-Melaija. Od njega su prenosili njegov bratić Ahmed Ibn Rešid.

34. Selemeh Ibn El-Fadl El-Ebreš. Sudac u Rejju, i prenosilac predaja o Poslanikovim bitkama od Ibn Ishaka. Nadimak mu je Ebu Abdullah. Ibn Mu'in kaže – kako je u Mizanu rečeno o Selemetu: "Seleme El-Ebreš Razi je šiija, a od njega su zapisivali hadise, tako da je on uredu." Ebu Zer'a je rekao – ponovo kao u Mizanu: "Ljudi iz Rejja mu nisu bili naklonjeni zbog pogrešnog uvjerenja." Ja kažem je to zbog njihovog pogrešnog uvjerenja o šiijama Ehli bejta. O njemu govori Zehebi u Mizanu, pored imena mu stavlja inicijale Ebu Davuda i Tirmizija ukazujući da su se pzivaali u njega i prenosili njegove hadise. Zehebi kaže: "Bio je predan namazu, skrušen čovjek. Umro je, Allah mu se smilovao, 191. godine po H." Prenosi se od Ibn Mu'ina da je rekao kako od njega zapisuju hadise. I da o Poslanikovim bitkama nema potpunije od njegove knjige. Zenih je rekao: "Čuo sam Selemeta El-Ebreša da je govorio: Dva puta sam od Ibn Ishaka slušao o Poslanikovim bitkama, i napisao sam o tome šta sam od njega čuo."

35. Selemeh Ibn Kehil Ibn Hasin Ibn Kadih Ibn Esed El-Hadremi nadimak mu je Ebu Jahja. Grupa poznatih alima ga ubraja u šiijske prenosioce hadisa, poput Ibn Kutejbe u Mearifu (str. 206), Šehrestanija u El-Milel ve-n-Nihelu (2/27). Na njega se pozivaju autori šest Sahiha kao i drugi. Slušao je hadise od Ebu Džuhejfe, Suvejd Ibn Gafleta, Eš-Ša'bija, Ata'a Ibn Ebi Rubaha, kod Buharije i Muslima. A kod Buharije od Džundub Ibn Abdullaha. Kod Muslima od Keriba, Zer Ibn Abdullaha, Bekri Ibn El-Ešdža, Zejd Ibn Ka'ba, Seid Ibn Džubejra, Mudžahida, Abdurahmana Ibn Jezida, Ebu Selemeta Ibn Abdurahmana, Muavije Ibn Suvejda, Habib Ibn Abdullaha i Muslima El-Batina. Kod njih dvojice od njega su prenosili Es-Sevri i Šu'be. Kod Buharije Ismail Ibn Ebi Halid. Kod Muslima Seid Ibn Masruk, Akil Ibn Halid, Abdulmelik Ibn Ebi Sulejman, Ali Ibn Salih, Zejd Ibn Ebi Enise, Hamad Ibn Seleme, El-Velid Ibn Harb. Umro je, Allah mu se smilovao, na dan ašure 121. godine po H.

36. Sulejman Ibn Sard El-Ĥaza'i El-Kufi. Šiijski velikan Iraka svoga vremena, autoritet i savjetnik među ljudima. Kada su se pisala pisma Husejnu, a.s., sastajali su se u njegovoj kući. On je poglavar šiija pokajnika, osvetnika Husejnove, a.s., krvi. Bilo je četiri hiljade vojnika koji su se u mjesecu rebiu-s-saniju 65. godine po H. ulogorili u palminjaku Garre zarad borbe protiv Ubejdullaha Ibn Zijada. U Džeziri su se sukobili s njegovom vojskom i vodili težak okršaj, dok nisu izginuli. Toga dana je Sulejman Ibn Sard pao kao šehid u mjestu poznatom kao A'jnu-l-verde. Jezid Ibn El-Hasin Ibn Namir ga je pogodio strijelom i ubio ga. Imao je 93 godine. Njegovu i

Musejjeb Ibn Nedžbetovu glavu su poslali Mervanu Ibn El-Hakemu. Ibn Sa'd o njemu govori u šestom svesku Tabekata, a Ibn Hadžer u prvom dijelu Esabe, Ibn Abdulberr u Isti'abu. Ko god je napisao knjigu o selefu i opisivao prethodnike, govorio je i o njemu, hvaleći njegovu religioznost i pobožnost. U svome narodu je uživao ugled, čast i njegova je riječ bila veoma uticajna. On je na Sifinu, u borbi ubio Havšiba, okrutnog neprijatelja Imama Alija. Bio je svjestan zalutalosti neprijatelja Ehli bejta. Na njega su se pozivali muhadisi. Njegovi hadisi od Poslanika, s.a.v.a., bez posrednika i posredstvom Džebir Ibn Muti'ma nalaze se u Buhariji i Muslimu. U oba Sahiha od njega prenose Ebu Ishak Es-Sabi'i i Adi Ibn Sabit. Prenosio je i od Emiru-l-mu'minina i njegovog sina Hasana Mudžtebe, a.s. Pored dva Sahiha od njega prenose Jahja Ibn Ja'mur i Abdullah Ibn Jesar i drugi.

37. Sulejman Ibn Tarĥan El-Tejmi El-Basri. Rob Kejsa El-Emama. Jedan od potvrđenih i pouzdanih. Ibn Kutejbe ga u El-Mearifu ubraja u šiijske prenosioce hadisa. Autori šest Sahiha i drugi, mimo njih, se pozivaju na njega. Njegove hadise ćeš u oba Sahiha naći od Enes Ibn Malika, Ebu Madžaza, Bekr Ibn Abdullaha, Katade i Ebu Osmana Nehdija. U Muslimu od nekih drugih ljudi. U oba Sahiha od njega prenosi njegov sin Mu'temir, Šu'be i Sevri. A u Muslimu neki drugi ljudi. Umro je, Allah mu se smilovao, 143. godine po H.

38. Sulejman Ibn Kiram Ibn Mu'az Ebu Davud Ed-Dabi El-Kufi. Ibn Haban govoreći o njemu – kako stoji u biografiji o Sulejmanu Ibn Kiramu u El-Mizanu kaže: “Pretjerani rafidija.” Ja kažem da i pored toga Ahmed Ibn Hanbel ga drži pouzdanim a Ibn Adi kaže – kako stoji pri kraju njegove biografije u El-Mizanu: “A Sulejman Ibn Kiram njegovi su hadisi dobri i mnogo je bolji od Sulejman Ibn Erkama.” Ja kažem da njegove hadise u svojih Sahihima navode i Muslim i Nesai i Tirmizi i Ebu Davud. Kada Zehebi govori o njemu, pored njegovog imena stavlja njihove inicijale. U Muslimu ćeš naći merfu' hadis Ebu El-Dževaba od Sulejman Ibn Kirama od E'amaša do Resulullaha, s.a.v.a., da kaže: “Čovjek je s onim koga voli.” (المرء مع من أحب) (Sahihu-l-Muslim 4/2034, poglavlje 50, hadis 165) On u Sunenu prenosi od Sabita od Enesa, također merfu': “Traženje znanja je stroga obaveza svakom muslimanu.” (Sunen Ibn Madže, 1/81, 17. poglavlje, hadis 224) (طلب العلم فريضة على كل مسلم) On prenosi od E'amaša od Amr Ibn Murreta, od Abdullaha Ibn El-Harisa, od Zuhejra Ibn El-Akmera od Abdullaha Ibn Amra: “El-Hikam Ibn Ebi El-As bi sjedio kod Resulullaha, s.a.v.a., i prenosio njegove riječi Kurejšijama. Pa je prokleo Resulullah njega i sve njegove potomke do Sudnjeg dana.” (يلعن الحكم بن أبي العاص وما يخرج من صلبه) (El-Mustedrek ala es-sahihajni li-l-Hikem, 4/481; Es-Savaiku el-muhrike, 179; Ed-Durru-l-mensur, Sujuti, 4/191; El-Me'arif, Ibn Kutejbe, str. 624...)

39. Sulejman Ibn Mehran El-Kāhili El-Kufi El-E'amaš. Jedan od šiijskih šejhova i provjerenih muhadisa. Grupa učenih sunija ga ubraja u šiijske prenosioce hadisa. Poput imama Ibn Kutejbe uEl-Mearifu i Šehristanija u El-Milel ve-n-Nihelu i slično. El-Džuzdžani, kako već stoji u biografiji u Zehebijevom Mizanu, kaže: “Među kufljanima bijahu ljudi koje narod nije volio zbog njihovog mezheba, a ti ljudi su bili renomirani muhadisi Kufe poput Ebu Ishaka, Mensura, Zubejd El-Jamija, E'amaša i drugih prijatelja, ljudi su ih tolerisali zbog istinitog prenošenja hadisa, ali bi se zaustavljali

kada je posrijedi slobodan govor...” pa do kraja njegovog govora koji artikulira njegovu glupost. Njima ne šteti to što nasibije ne prihvataju njihov mezheb u odužívanju nagrade poslanstva u (valuti) ljubavi prema Ehli bejtu i čvrstom prihvatanju za Poslanikovu, s.a.v.a., dragocjenost. A nasibije nisu tolerisale šiije samo zbog toga što su istinu govorili, već je to bilo zbog toga što nisu mogli bez njih. Da su kojim slučajem odbacili njihove hadise, s tim hadisima bi otišla glavnica vjerovjesnikove baštine, što je i Zehebi u biografiji Eban Ibn Sa'leba i sam priznao. Sumnjam da je Mugire riječi: “O Kufljani uništiše vas vaši Ebu Ishak i E'amaš,” izrekao iz nekog drugog razloga osim što su oni bili šiije. Jer su Ebu Ishak i E'amaš bili mora znanja i čuvari Vjerovjesnikove baštine. E'amaš je sačuvao anegdote, koje zorno ilustriraju njegovu veličinu, poput one koju spominje Ibn Halkan u E'amašovoj biografiji u Vefijatu-l-E'ajanu gdje autor navodi: “Poslao mu je Hišam Ibn Abdulmelik čovjeka da mu napiše vrline Osmana i nedostatke Alija. Pa E'amaš uze papire, dade ih ovci i ona ih pojede. Tada reče donosiocu: “Reci mu da je ovo moj odgovor.” Međutim, donosilac mu reče: “On mi se zakleo da će me ubiti ako mu ne donesem tvoj odgovor.” Tražio je i od njegove braće da ga nagovore na to. Pošto je ovaj insistirao on napisa: “S imenom Allaha, Svemilosnog, Milostivog. Kada bi Osman imao vrline svih ljudi svijeta to ti ne bi bilo od koristi, i kada bi Ali imao mahane svih ljudi svijeta to ti ne bi naškodilo. Zato bavi se onim što će ti koristiti. Selam.”

Tu je i anegdota koju prenosi Ibn Abdulberr u poglavlju o izjavama učenjaka o njihovom međusobnom vrjednovanju u knjizi Džami'u bejani el-ilmi ve fadlih (str. 199) od Ali Ibn Hašrama koji kaže: “Čuo sam Fadl Ibn Musaa da kaže: “Ušao sam sa Ebu Hanifom kod E'amaša da ga obiđemo.” Ebu Hanifa reče: “O Ebu Muhamede! Da ti nije teško ja bih te obilazio više nego te obilazim.” A E'amaš mu odgovori: “Allaha mi, ti si meni težak i kada si kod kuće, a tek kako si mi težak kada dođeš kod mene.” Dalje Fadl govori: “Kada smo otišlo od njega, reče Ebu Hanifa: “Sigurno je da E'amaš uopće ne posti.” Ibn Hašram reče Fadlu: “Šta je Ebu Hanifa kanio reći s tim riječima?” Fadl reče: “E'amaš sehura u skladu sa Huzejfinim hadisom...”

A ja kažem, da je radio u skladu sa riječima Uzvišenog Allaha: I jedite i pijte dok ne budete razlikovali nit bijelu od crne niti zore - zatim ispunite post do noći. (2:187)

Autor El-Vedžiza i Biharu-l-envara prenosi od Hasana Ibn Se'ida NaĤe'ija od Šerika Ibn Abdullaha Kadija da je rekao: “Došao sam kod E'amaša kada je bio u bolesti od koje je i umro, kada mu dođoše Ibn Šebreme, Ibn Ebi Lejla i Ebu Hanifa. Pitali su ga za stanje. Reče im da je veoma iscrpljen, i izrazio je strijepnju od svojih grijeha, te se zagrcnu u suzama. Tada mu se obrati Ebu Hanife riječima: “O Ebu Muhammede, boj se Allaha, razmisli malo o sebi, prenosio si o Aliju takve hadise, da bi ti bilo korisno da ih opozoveš.” E'amaš mu reče: “Zar meni to da kažeš? Pa mu je uzvratio oštrim riječima, nema potrebe da ih citiramo. Bio je – Allah mu se smilovao – kako ga opisuje Zehebi u Mizanu, jedan od prvaka pouzdanih prenosilaca hadisa. I kako kaže Ibn Halkan kada je govorio o njemu u Vefejatu: Bio je pouzdan, učen, čovjek od vrline. Svi se slažu pri pisanju o njemu da je bio iskren, pravedan i pobožan. Na njega su se pozivali autori šest Sahiha kao i drugi. Njegove ćeš hadise naći u Buhariji i Muslimu od Zejd Ibn Veheba, Se'id Ibn Džubejra, Muslim El-Batina, Šu'be, Mudžahida, Ebu Vaila, Ibrahima NaĤe'ija i Ebu Saliha Zekvanija. Od njega su prenosili kod obojice Šu'be, Es-Sevri,

Ibn A'jine, Ebu Mu'avija Muhammed, Ebu A'vane, Džerir i Hafs Ibn Gijas. E'amaš je rođen 61. godine po H., a umro je, Allah mu se smilovao, 148. godine po H.

Šin (ش)

40. Šerik Ibn Abdullah Ibn Senan Ibn Enes En-NaĤe'i El-Kufi El-Kadi. Imam Ibn Kutejbe ga u knjizi El-Me'arif ubraja u šiijske prenosioce hadisa, iznoseći to kao neospornu stvar. Abdullah Ibn Idris – kako to stoji pri kraju Šerikove biografije u El-Mizanu –zaklinje se Allahom da je Šerik šiija. Ebu Davud Er-Rehavi – kako to stoji u El-Mizanu – prenosi da je čuo Šerika kako govori: “Ali je najbolji čovjek, [4] ko to ne prihvati pa postao je nevjernik.” Ja kažem da je ovim riječima siguno želio kazati da je on najbolji čovjek nakon Božijeg poslanika, s.a.v.a., jer to je put šiizma i zbog toga Džuzdžani opisujući ga – kako to stoji u Mizanu – kaže kako nema sumnje da je skrenuo, i naravno da je skrenuo od Džuzdžanija ka mezhebu Ehli bejta, a.s.

Šerik spada u one koji su prenosili hadis o Imamu Alija, a.s., kada je izvijestio – kako stoji u Mizanu – od Ebu Rebi'e Ejadija od Ibn Burejda od njegovog oca: “Svaki vjerovjesnik ima opunomoćenika i nasljednika, i zaista je Ali moj opunomoćenik i nasljednik.” (لكل نبي وصي ووارث، وان علياً وصيي ووارثي) Bio je posvećen širenju vijesti o Alijevim vrlinama, prkoseći na taj način Beni Umejema spominjanjem njegovih osobina. Prenosi El-Hariri u knjizi Durretu-l-gavas – kao u Šerikovoj biografiji u Vefejati-l-E'ajanu Ibn Halkana – Šerik je imao sabesjednika koji bijaše Emevija. Nekad bi Šerik u njegovom prisustvu govorio o vrlinama Ali Ibn Ebi Taliba, a.s. Pa reče taj Emevija: “Ali je dobar čovjek.” To ga je razljutilo. Zato reče: “Je li to za Alija kažeš, dobar je čovjek, nemaš tome ništa dodati!?” Ibn Ebi Šejbe prenosi – kako već stoji pred kraj Šerikove biografije u Mizanu – od Ali Ibn Hakim od Ali Ibn Kadima: “Dođoše Itab i još jedan čovjek kod Šerika, pa mu reče: “Ljudi govore da sumnjaš.” On reče: “Ahmače, kako da budem u sumnji? Volio bih da sam bio sa Alijem, i da sam svojom rukom natopio sablju njihovom krvlju.” Ko istražuje njegov životopis znat će da je volio Ehli bejt. I da je od svojih zaštitnika prenosio ogromno znanje. Njegov sin Abdurahman kaže – kako stoji u Mizanu: “Moj otac je znao deset hiljada predaja o pravilima od Džabira Dža'fija i deset hiljada rijetkih hadisa.” Abdullah Ibn Mubarek kaže – kako stoji u Mizanu: “Šerik je bolje znao kufljanske predaje nego li Sufjan. Bio je neprijatelj Alijevim neprijatelja, o njima je ružno govorio. Rekao mu je Abduselam Ibn Harb: “Da li bi volio da obiđemo brata?”
On upita: “Ko je to?” Reče: “Malik Ibn Magul.” On reče – kao što stoji u Mizanu: “Nije mi brat onaj koji omalovažava Alija i Ammara.”
U njegovom je prisustvu Muavija spomenut po blagosti. Šerik reče: “Ne može biti blag ko zaboravlja istinu, i ratuje protiv Ali Ibn Ebi Taliba.” On je prenio merfu' hadis od Asima, od Zerra, od Abdullah Ibn Mes'uda: “Kada vidite Muaviju na mom minberu, pa ubijte ga.”
Između njega i Abdullaha Ibn Mus'aba Zubejrija tekao je razgovor u prisustvu Mehdija Abasija. Mus'ab mu reče – kako u Vefejatu-l-e'ajanu od Halekanija piše: “Ti ružno govoriš o Ebu Bekru i Omeru...”
Ja kažem i pored toga Zehebi ga opisuje kao onim koji čuva hadise, i koji je veoma iskren. A od Ibn Mu'ina prenosi da je on veoma iskren te da je

pouzdan. A pri kraju njegove biografije kaže da je Šerik bio tvrđava znanja i da je od njega Ishak Ezrek prenio 9000 predaja. Od Ebu Tevbe Halebija prenosi: "Bili smo u Remli, kad neko reče ko je čovjek ummeta? Jedni rekoše Ebu Lehi'a, drugi rekoše Malik. Pa smo pitali Isaa Ibn Junusa? On reče: "To je Šerik," a još uvijek je bio živ.
Ja kažem da su se Muslim i autori četiri Sunena pozivali na Šerika. Njegove ćeš hadise naći kod njih od Zijad Ibn Alake, Ammara Ez-Zehebija, Hišam Ibn Urveta, Ja'la Ibn A'ta'a, Abdulmelika Ibn Umejra, Amareta Ibn El-Ka'ka'a, Abdullaha Ibn Šebreme. A od njega kod njih prenose Ibn Ebi Šejbe, Ali Ibn Hakim, Junus Ibn Muhamed, El-Fadl Ibn Musa, Muahmed Ibn Es-Sabah, Ali Ibn Hadžer. Rođen je u Horasanu ili Buhari, 95. godine po H. a umro je, Allah mu se smilovao, u Kufi u subotu, početkom zi-l-kadeta 177 ili 178. godine po H.

41. Šu'be Ibn El-Hadžadž Ebu El-Verd El-Atki El-Vasiti - Ebu Bastam. Živio je u Basri. Prvi koji je u Iraku istraživao o muhadisima, duafaima i matrukinima (tj. onima čije predaje su slabe, i oni čije su predaje ljudi napustili). Grupa istaknutih sunija ubraja ga u šiijske prenosioce hadisa, poput Ibn Kutejbe u El-Me'arifu, Šehristanija u El-Milel ve-n-Nihelu. Na njega se pozivaju autori šestSahiha kao i drugi. Njegove hadise u Buhariji i Muslimu naći ćeš od Ebu Ishaka Es-Sebi'ija, Ismail Ibn Ebi Halida, Mensura, E'amaša i drugih. Od njega u Buhariji i u Muslimu prenose Muhamed Ibn Dža'fer, Jahja Ibn Se'id El-Katan, Osman Ibn Džeble i drugi. Rođen je 83. godine po H. a umro, Allah mu se smilovao, 160. godine po H.

Sad (ص)

42. Sa'sa' Ibn Suhan Ibn Hadžer Ibn El-Haris El-A'bdi. Imam Ibn Kutejbe govori o njemu na 206. stranici El-Me'arifa govoreći o poznatim šiijskim prenosiocima hadisa. Ibn Sa'd govoreći o njemu na 145. stranici 6. sveska Tabekata kaže: "Bio je veoma ugledan u Kufi, hatib, Alijev ashab, s njim je bio u Bici oko deve, on i njegova braća Zejd i Sejhan sinovi su Suhana. Sejhan je bio hatib prije Sa'sa'a. Na dan Bitke oko deve u ruci je nosio bajrak, pa je poginuo, zatim je bajrak uzeo Zejd, pa i on pogibe, zatim ga uze Sa'sa'." Sa'sa' je prenosio od Alija, a.s., od Abdullaha Ibn Abasa. Bio je pouzdan, a prenio je malo hadisa. O njemu govori i Ibn Abdulberr u El-Isti'abu pa kaže: "Bio je musliman za vrijeme Allahovog poslanika, s.a.v.a., ali nije ga ni vidio ni sreo, jer bio je dijete. Bio je ugledni član svoga plemena (Abdu-l-kajs), bio je elokventan govornik, vrsni poznavalac jezika, religiozan, moralan i mudar, ubraja se u Alijeve ashabe." Zatim prenosi od Jahje Ibn Mu'ina da su Sa'sa' i Zejd i Sejhan, sinovi Suhana bili hatibi; te da su Zejd i Sejhan poginuli u Bici oko Deve. Zatim navodi anegdotu vezanu za slučaj kada je za Omerovog hilafeta iskrsao neki problem, te kada se Omer obratio ljudima, pitajući ih, šta oni o tome kažu. Tada je Sa'sa', koji bijaše mlad, ustao i svojim riječima otklonio zastor i otkrio ispravan put, prihvatili su njegov govor i postupili u skladu sa njegovim riječima." To nije za čuđenje, jer Suhanova djeca bijahu arapski velikani, stupovi vrline i odmjerenosti. O njima govori Ibn Kutejbe u poglavlju El-mešhurin mine-l-

ešraf ve ashabi-s-sultan mine-l-me'arif (138. str.), pa kaže: “Suhanova djeca bijahu Zejd Ibn Suhan, Sa'sa' Ibn Suhan i Sejhan Ibn Suhan, od Beni Abdulkajsa. Zejd bijaše od najboljih ljudi. Prenosi se u predaji da je Vjerovjesnik, s.a.v.a., rekao: “Zejd je najbolji od onih kojima je ruka odsječena, a Džundub, eh Džundub!” Pa rekoše: “O Allahov poslaniče! Zar spominješ dvojicu?” On reče: “E jedan od njih dvojice, njegova će ruka otići u Džennet 30 godina prije njegovog tijela. A drugi, on će zadati udarac kojim će razdvojiti između istine i zablude.” Jedan od te dvojice je Zejd Ibn Suhan, koji je bio u bici na Dželevli, i tu je ostao bez ruke. I bio je sa Alijem, a.s., u Bici oko Deve, kada je rekao: “O zapovjedniče pravovjernih! Vidim se ubijenim.” Imam mu reče: “Otkud to znaš o Ebu Selmane?” On reče: “Usnio sam, da mi se spustila ruka sa nebesa, i da me podigla.” Pa ubio ga je Amr Ibn Jesribi, kao i njegovog brata Sejhana u bici oko deve. Ja kažem da nije skriveno kako Vjerovjesnikova, s.a.v.a., vijest o tome da će Zejdova ruka 30 godina prije njegovog tijela otići u Džennet, među muslimanima ubraja u pokazatelje njegovog vjerovjesništva, i znakove islama, i dokazom sljedbenika istine. Svako ko je pisao biografiju Zejda, spomenuo je i tu činjenicu. Pa pogledaj njegovu biografiju u El-Isti'abu i El-Esabetu i drugim. Muhadisi ovu predaju prenose različitim lancima. Tako da je Zejd, iako je bio šiija, obradovan Džennetom, svaka hvala nek je Allahu, Gospodaru svjetova. O Sa'sa'u Ibn Suhanu govori El-Askelani u trećem dijeluEsabeta, pa kaže: “On prenosi od Osmana i Alija. Sa Alijem je bio na Siffinu. Bio je elokventan govornik, i imao je neke situacije sa Mua'vijom. (dalje kaže) Šu'bi je rekao: “Od njega sam učio hutbe.” Od njega su prenosili Ebu Ishak Sebi'i, Minhal Ibn Omer, Abdullah Ibn Burejde i drugi. A'lai govoreći o Zijadu kaže da je Mugire po Muavijinom naređenju protjerao Sa'sa'a iz Kufe u Džeziru ili Bahrejn. Neki kažu da ga je protjerao na ostrvo Ibn Kafan, gdje je i umro, kao što je prije njega Ebu Zerr El-Gifari umro u pustinji Rebezi. Zehebi govori o Sa'sa'u, rekavši da je poznat i pouzdan. A to da je pouzdan prenosi od Ibn Sa'da i Nesaija. Pored njegovog imena stavlja inicijale Nesaija, koji se pozivao na njega.

A ja kažem da onaj ko se nije na njega pozivao, samom je sebi naštetio, nije time njemu učinio nepravdu, već su sami sebi nepravdu učinili. (ولكن كانوا أنفسهم يظلمون)

Ťa (ط)

43. Tavus Ibn Kisan El-Ĥavelani El-Hamedani Ebu Abdurahman.Majka mu je bila iz Perzije a otac En-Nimr Ibn Kasit, rob Bedžir Ibn Risana El-Hamirija. Sunije bilježe kao općepoznatu stvar da je on od selefa, i da je šiija. Šehristani u El-Milelu ve-n-Nihelu, Ibn Kutejbe u El-Me'arifu ga ubrajaju u šiijske prenosioce hadisa. Na njega su se pozivali autori šest Sahiha i drugi. Njegove ćeš hadise naći u oba Sahiha od Ibn Abbasa, Ibn Omera i Ebu Hurejre, a u Muslimu od Aiše, Zejd Ibn Sabita i Abdullah Ibn Amra. U Buhariji od njega prenosi samo Ez-Zehri, a u Muslimu više istaknutih ličnosti. Umro je, Allah mu se smilovao, u danima hadža u Mekki, 7. zu-l-hidžeta, tj. dan prije jevmu-t-tervije (kada se oblači ihram sa nijetom

obavljanja hadža), 104. ili 106. godine po H. Bio je to veliki dan kada je Abdullah Ibn Hasan Ibn Ali, a.s., na ramenu nosio njegov tabut, gužva je bila ogromna, do te mjere da mu je amama spala sa glave, a ogrtač poderan s leđa. (Ibn Halkan to prenosi u Vefejatu-l-e'ajanu)

Za (ظ)

44. Zalim Ibn Amr Ibn Sufjan Ebu El-Esved Ed-Dueli. Što se tiče njegove iskrenosti u prihvatanju zaštitništva Imama Alija, Hasana, Husejna i ostalih Imama Ehli bejta, a.s., ona je jasnija od Sunca, tako da o tome nema potrebe bilo šta govoriti.[8] O njemu smo detaljno govorili kada smo ga u knjizi MuĤtesaru-l-kelami fi muelifi eš-šii'i min sadri el-islam, spomenuli, i kazali da je bio šiija čemu niko ne prigovara. I pored toga na njega su se pozivali autori šest Sahiha. Njegove ćeš hadise u Buhariji naći od Omer Ibn El-Hataba. A u Muslimu od Ebu Musaa i Imran Ibn Hasina. Od njega prenose Jahja Ibn Ja'mur u oba Sahiha. A u Buhariji Abdullah Ibn Burejde, a u Muslimu njegov sin Ebu Harb. Umro je, Allah mu se smilovao, u Basri 99. godine po H. u 85. godini života od kuge koja je poharala grad. On je čovjek koji je udario temelje arapskoj gramatici prema pravilima koje je naučio do Imama Alija, a.s., kao što smo opširno naveli u knjiziMuĤtesaru-l-kelam.

A'jn (ع)

45. Amir Ibn Vaile Ibn Abdullah Ibn Amr El-Lejsi El-Meki Ebu Et-Tufejl. Rođen je u godini kada je bila bitka na Uhudu, te je osam godina bio savremenik Božijeg Poslanika, s.a.v.a. Ibn Kutejbe ga u knjizi El-Mearif ubraja u prve ekstremne rafidije, spominjući da je bio Muhtarov bajraktar, i posljednji ashab koji je umro. O njemu govori Abdulber u poglavlju El-Kuna u El-Isti'abu, pa kaže: “Nastanio se u Kufi i pratio je Alija, a.s., gdje god je išao. Kada je Ali, a.s., ubijen, on odlazi u Mekku – tako se govori. Bio je krepostan, inteligentan i uvijek je imao dobar i elokventan odgovor. Bio je šiija Alija, a.s. Jedanput je Ebu Tufejl bio u prisustvu Muavije koji ga upita: “Kakva ti je tuga za prijateljem Ebu El-Hasanom?” On odgovori: “Poput tuge Musaove majke za Musaom, i ja sam se žalio Allahu za gubitak.” Muavija mu reče: “Jesi li bio među onima koji su opkolili Osmana?” On reče: “Ne, već sam bio sa onima koji su bili prisutni.” Muavija reče: “Šta te spriječilo da mu pomogneš?” On reče: “A tebe, šta je tebe spriječilo da mu pomogneš, kada ga je smrt okružila, a ti si bio među šamljanima, i svi su povodili za tvojim željama? Muavija mu reče: “Zar to što tražim osvetu za njegovu krv, ne vidiš kao pomaganje?” On reče: “Ti si poput onog što je brat Džu'fe rekao:
لألفينك بعد الموت تندبني * وفي حياتي ما زودتني زادا
Vidim oplakuješ me nakon smrti, a za života ne dade mi ni brašnjenice.

Od njega prenose Ez-Zehra, Ebu Ez-Zubejr, El-Džeriri, Ibn Ebi Hasin, Abdulmelik Ibn Ebdžer, Katade, Ma'ruf, El-Velid Ibn Džemi', Mensur Ibn Hajan, Kasim Ibn Ebi Berde, Amr Ibn Dinar, Ikrime Ibn Halid, Kulsum Ibn Habib, Furat El-Kazaz i Abdulaziz Ibn Refi', i ti su hadisi postojeći u Muslimu. Ebu Tufejl je u Muslimu prenosio od Poslanika na hadžu. Prenosio je Poslanikove, s.a.v.a., osobine. O namazu i dokazima Vjerovjesništva prenosio je od Mu'az Ibn Džebela. O sudbini je prenosio od Abdullaha Ibn Mesu'da. Prenosio je od Alija, a.s., Huzejfe Ibn Esida, Huzejfe El-Jemanija, Abdullaha Ibn Abasa, Omera Ibn Hataba, kako to znaju oni koji slijede Muslimove hadise i koji polemišu o prenosiocima hadisa i njegovim lancima. Ebu Tufejl je umro u Meki 100. godine po H., neki kažu da je to bilo 102. neki 107. a neki 110. godine. A Ibn El-Kajserani je zapisao da je umro, Allah mu se smilovao, 120. godine po H., a Allah najbolje zna.

46. Ibad Ibn Jakub El-Esedi Er-Revadžini El-Kufi. O njemu govori Ed-Darekutni pa kaže: “Ibad Ibn Jakub je šiija, veoma je iskren.” Također o njemu govori Ibn Haban pa kaže: “Ibad Ibn Jakub pozivatelj u rafidizam.” Ibn Huzejme kaže: “Prenio nam je Ibad Ibn Jakub, čovjek koji je pouzdan u svojoj predaji, a optužen u svojoj vjeri.” Ibad je bio čovjek koji je od Fadla Ibn Kasima, pa od Kasima pa od Sufjana Sevrija od Zubejda od Ibn Mesu'da prenio predaju da je učio: i Allah je poštedio vjernike borbe sa Alijem. (33:25) (وَكَفَى اللَّـهُ الْمُؤْمِنِينَ الْقِتَالَ) Isto tako prenio je hadis od Šerika od Asima od Zerra od Abdullaha da je Allahov Poslanik, s.a.v.a., rekao: “Kada vidite Muaviju na mome minberu, ubijte ga.” (إذا رأيتم معاوية على منبري فاقتلوه) Ovaj hadis prenose Taberi i drugi. Ibad je govorio: “Ko se na svakom namazu ne odrekne neprijatelja Muhammedovog Ehli bejta, bit će proživljen sa njima.” Također je rekao: “Zaista je Allah, s.v.t., pravedniji od toga da u Džennet uvede Talhu i Zubejra. Ratovali su protiv Alija, a.s., nakon toga što su mu dali prisegu.” Salih Džezre kaže: “Ibad Ibn Jakub je grdio Osmana.”Ja kažem, da su i pored toga od njega učili autori šest Sahiha, kao Buhari, Tirmizi, Ibn Madže, Ibn Huzejme i Ibn Ebi Davud. On je njihov šejh i povodom je povjerenja. O njemu govori Ebu Hatim i pored rigoroznosti kaže: “Šejh je pouzdan.” O njemu govori i Zehebi u Mizanu i kaže: “On je ekstremni šiija i prvak novotara; ipak govori istinu u hadisima.” Zatim navodi sve ono što smo do sada o njemu rekli. Od njega prenosi Buhari u Sahihu bez posrednika u poglavlju o Tevhidu. Umro je, Allah mu se smilovao, u ševalu 250. godine po H.

A Kasim Ibn Zekerija El-Mutriz lažno prenosi od Ibada u vezi raspada mora i oticanja njihovih voda. Tražimo utočište kod Allaha od ružnih riječi onih koji ružno govore o vjernicima, a Allah je Taj od kojeg se traži pomoć protiv onog šta opisujete. (12:18)

47. Abdullah Ibn Davud Ebu Abdurahman El-Hamedani El-Kufi.Živio je u El-Harbiji u Basri. Ibn Kutejbe ga u El-Me'arifu ubraja u šiijske prenosioce hadisa. Na njeg se poziva Buharija u svome Sahihu. Njegove ćeš hadise naći u Buhariji od E'amaša, Hišam Ibn Urveta i Ibn Džeriha. U Buhariji od njega na nekoliko mjesta prenose Museded, Amr Ibn Ali, Nasr Ibn Ali. Umro je, Allah mu se smilovao, 212. godine po H.

48. Abdullah Ibn Šedad Ibn El-Had. Hadovo ime je bilo Usame Ibn Amr Ibn Abdullah Ibn Džabir Ibn Bišr Ibn Atvare Amir Ibn Malik Ibn Lejs El-Lejsi

El-Kufi, ashab Emiru-l-mu'minina, a.s. Majka mu je bila Selma Binti Umejš El-Hasa'mije, Esmina sestra. Dakle on je sin od tetke Abdullah Ibn Džafera i Muahmmed Ibn Ebu Bekra a brat Amare kćerke Hamze Ibn Abdu-l-Mutaliba s majčine strane. Ibn Kutejbe o njemu govori da je živio u Kufi, da je bio fakih i alim, od tabiina. Pri kraju njegove biografije na 86. stranici šestog dijela Tabekata kaže: Abdullah Ibn Šedad je ustao sa onima koji su od karija ustali protiv Hadžadža za vrijeme Abdurahmana Ibn Muhameda Ibn El-Eša'sa. Poginu ja u bici na Dudžejlu. Također je rekao: On je pouzdan, fakih, prenio je mnogo hadisa, i bio je šiija. Ja kažem, bitka se desila 81. godine po H. i svi autori Sahiha i drugi imami su se pozivali na Abdullaha Ibn Šidada. Od njega su prenosili Ebu Ishak Šejbani, Ma'bad Ibn Halid i Sa'd Ibn Ibrahim. Njegove ćeš hadise u oba sahiha naći od njih i drugih kao i u ostalim Sahihima i Musnedima. U Buhariji i Muslimu od njega su zabilježeni hadisi koje je čuo od Alija, a.s., Mejmune i Aiše.

49. Abdullah Ibn Omer Ibn Muhammed Ibn Eban Ibn Salih Ibn Umejr El-Karši El-Kufi, poznat kao Miškadane. Bio je šejh Muslimu, Ebu Davudu, El-Begviju, i grupi iz njihove klase koji su učili (hadise) od njega. Ebu Hatim govori o njemu i kaže: “Veoma iskren, prenose o njemu da je šiija. O njemu govori Salih Ibn Muhammed Ibn Džezre i kaže: “Bio je ekstremni šiija.” I pored toga Abdullah Ibn Ahmed prenosi od svoga oca da je rekao: “Miškadane je pouzdan.” Zehebi govoreći o njemu u El-Mizanu kaže: “Veoma iskren, ima hadise, slušao je od Ibn El-Mubareka i Ed-Darverdija i te klase. A od njega Muslim, Ebu Davud, El-Begvi i drugi. Pored njegovog imena stavlja inicijale Musima, Ebu Davuda ukazujući da se oni pozivaju na njega. Ulema o njemu prenosi ono što si već čuo, dajući do znanja da je umro 239. godine po H. Ja kažem da njegove hadise možeš naći u Muslimu od Abdeta Ibn Sulejmana, Abdullaha Ibn El-Mubareka, Abdurahmana Ibn Sulejmana, Ali Ibn Hašima, Ebu El-Havsa, Husejna Ibn Ali El-Dža'fija i Muhammed Ibn Fudejla. U Fitenu od njega prenosi Muslim bez posrednika. Ebu Abbas Es-Siradž kaže: Umro je, Allah mu se smilovao, 237 ili 238. godine po H.

50. Abdullah Ibn Lehi'a Ibn Akabe El-Hadrami. Sudija i alim Egipta. Ibn Kutejbe ga u El-Mearifu ubraja u šiijske prenosioce hadisa. O njemu govori Adi – kako stoji u biografiji Ibn Lehi'e uMizanu – pa kaže: “Pretjeruju u šiizmu.” Ebu Ja'la prenosi od Kamil Ibn Talhe: “Pričao nam je Ibn Lehi'a da mu je pričao Hajj Ibn Abdullah El-Megafiri od Ebu Abdurahmana El-Hablija od Abdullaha Ibn Amra: “Poslanik, s.a.v.a., je kada je bio bolestan rekao: “Pozovite moga brata. Pa pozvaše Ebu Bekra, a on se okrenu od njega. Zatim reče: Pozovite mi brata. Pa pozvaše Osmana, a on se okrenu od njega. Zatim pozvaše Alija. Pa ga on pokri svojim ogrtačem i nasloni se na njega. Kada je otišao od njega. Rekoše mu: Šta ti je rekao? On reče: “Naučio me hiljadu kapija koje otvaraju hiljadu kapija...” Zehebi govori o njemu u El-Mizanu stavljajući pored njegovog imena inicijale DTK ukazujući na to ko od njega prenosi od autora Sunena. Njegove ćeš hadise naći u Tirmiziji, Ebu Davudu i ostalim musnedima. O njemu govori Ibn Halkan u Vefejatima, opisujući ga na lijep način. Od njega u Muslimu prenosi Ibn Veheb. Njegove hadise u Muslimu naći ćeš od Jezida Ibn Ebi Habiba. Ibn Kajserani o njemu govori u knjizi El-Džam'u bejne kitabej Ebi Nasr El-Kelabazi ve Ebi Bekr El-Isbahani – ubrajajući ga u prenosioce hadisa kod

Buharije i Muslima. Umro je, Allah mu se smilovao, u ponedjeljak polovinom rebiu-l-ahira, 174. godine po H.

51. Abdullah Ibn Mejmun El-Kadah El-Mekki. Jedna od ashaba Imama Dža'fer Ibn Muhammeda Es-Sadika, a.s. Na njega se pozivao Tirmizi. O njemu je pisao Zehebi, pored njegovog imena je pisao inicijal Tirmizije ukazujući da je prenosio od njega. Isto tako govori da je on preonsio od Džafer Ibn Muhammeda i Talhe Ibn Amra.

52. Abdurrahman Ibn Salih El-Ezdi. Otac Muhammeda El-Kufija. O njemu govori njegov prijatelj i učenik Abbas Ed-Devri, pa kaže: “Bio je šiija.” O njemu govori i Ibn Adi, pa kaže: “Izgarao je u šiizmu.” Salih Ibn Džezre govori o njemu pa kaže: “Vrijeđao je Osmana.” Ebu Davud govoreći o njemu kaže: “Pisao je knjigu o nedostacima ashaba, loš čovjek, ali i pored toga od njega prenosi Abbas Ed-Devri i Imam El-Begavi. Nesai prenosi od njega, a Zehebi govori o njemu u Mizanu, stavljajući inicijale Nesaija pred njegovog imena dajući do znanja da se on pozivao na njega. Od Imama se o njemu prenosi ono što si već čuo, spominjući da ga Ibn Mu'in drži pouzdanim. Umro je, Allah mu se smilovao, 235. godine po H. Njegove ćeš hadise naći u Sunenu od Šerika i grupe iz njegove klase.

53. Abdurezak Ibn Hemmam Ibn Nafi' El-Hamiri Es-Sana'ni. Bio je ugledni šiija i od njihovih dobrih selefu saliha. Ibn Kutejbe ga ubraja u svojoj knjizi El-Me'arif u šiijske prenosioce hadisa. Ibn El-Esir na 137. stranici u šestom dijelu El-Tarih el-Kamila, spominje da je umro krajem dešavanja 211. godine po H., pa kaže: “U njoj je umro Abdurezak Ibn Hemmam Es-Sana'ni, prenosilac hadisa. On je Ahmedov šejh. Bio je šiija...” El-Muteki El-Hindi govoreći o 5994. hadisu u Kenzu, navodi da je on šiija (El-Kenz, 6/391). Zehebi govori o njemu u Mizanu: “Abdurezak Ibn Hemam Ibn Nafi' El-Imam Ebu Bekr Sana'nski mula, jedan od istaknutih pouzdanih alima.” Zatim govori o njegovoj biografiji da bi rekao: “Napisao je brojne knjige, sastavio je El-Džami'u El-Kebir, riznicu znanja. Ljudi su išli k njemu, Ahmed, Iskah, Jahja, Zehebi, Rimadi, Abd.” Zatim govoreći o njemu prenosi riječi Abasa Ibn Abdulazima koji ga je demantirao. Zehebi odbija te stvari, riječima: “Ovo su stvari o kojima se nijedan musliman ne slaže sa Abasom, štaviše, ostali hafizi i predvodnici znanja pozivaju se na njega.” Zatim nastavlja pisati njegovu biografiju, pa prenosi od Et-Tajalijisija: “Čuo sam Ibn Mu'ina da je rekao: Čuo sam Abdurezaka jednog dana da nešto govori, pa sam iz toga zaključio da je šiija, pa mu rekoh: “Tvoji učitelji od kojih si učio, svi oni su sunije, Muamer, Malik, Ibn Džerih, Sufjan, El-Evzai. Pa od koga si uzeo ovaj mezheb, šiizma? On reče: “Došao nam je Džafer Ibn Sulejman Ed-Dab'i. Vidio sam da je moralan, upućen, te ovo uzeh od njega.”
A ja kažem da ovdje Abdurezak u svom govoru priznaje da je šiija, i tvrdi da je šiizam uzeo od Džafera Ed-Dab'ija, međutim, Muhamed Ibn Ebu Bekr El-Makdami je vjerovao da je Džafer Ed-Dab'i postao šiija od Abdurezaka, zbog čega proklinje Abdurezaka govoreći – kako to stoji u biografiji Džafera Ed-Dab'ija u Mizanu: “Ne bilo te Abdurezače! Osim njega niko nije upropastio Džafera!...” Ibn Mu'in se veoma pozivao na Abdurezaka, iako je on pred njim priznao da je šiija, kako si već čuo. (Kako to stoji kod njega u biografiji o Abdurezaku.) Ahmed Ibn Ebu Hejseme je rekao: “Rečeno je Ibn Mu'inu da Ahmed govori: “Ubejdullah Ibn Musa je odbijao njegove hadise

jer je šiija.” Ibn Mu'in reče: “Tako mi Allaha, mimo Kojeg nema drugog božanstva, zaista je Abdurezak sto puta bolji u tome (hadisu) od Ubejdullaha. I čuo sam od Abdurezaka mnogostruko više nego li od Ubejdullaha.” Ebu Salih Muhamed Ibn Ismail Ed-Dirari – kako to stoji u Abdurezakovoj biografiji u El-Mizanu: “Čuli smo kada smo bili u San'i kod Abdurezaka da su Ahmed, Ibn Mu'in i drugi odbacili ili kritikovali Abdurezakove hadise – jer je šiija – zbog toga smo se veoma rastužili, pa smo rekli: “Potrošili smo se, i putovali smo i napatili se. Tada sam pošao sa hadžijama prema Meki i sreli smo Jahjaa te ga upitasmo, a on reče: “O Ebu Salih! Da Abdurezak postane otpadnik od vjere, ne bismo odbacili njegove hadise.” Ibn Adi govori o njemu pa kaže: “Prenosio je hadise o vrlinama, s kojima se niko nije slagao, a iznosio je i apsurdne nedostatke o drugima, i povezali su ga sa šiijama...”
Ja kažem i pored toga da je rečeno Ahmed Ibn Hanbelu – kako stoji u Abdurezakovoj biografiji u El-Mizanu – “Da li si vidio nekog s boljim hadisima od Abdurezaka?” On reče: “Ne.”
Ibn El-Kajserani pri kraju Abdurezakove biografije u svojoj knjizi El-Džam'u bejne ridžali es-ssahihajn, pozivajući se na Imama Ahmeda iznosi: “Kada se ljudi ne slažu o Muamerovim hadisima, tada bude onako kako je rekao Abdurezak...”
Rekao je Muhalid Eš-Še'iri: “Bio sam kod Abdurezaka, pa neko spomenu Muaviju, pa Abdurezak reče – kako stoji u njegovoj biografiji u Mizanu: “Nemoj da nam zagađuješ druženje spominjanjem Ebu Sufjanovog sina!” Zejd Ibn El-Mubarek kaže: “Bili smo kod Abdurezaka pa nam je prenio hadis od Ibn El-Hadesana. Kada je pročitao Omerove riječi upućene Aliju i Abasu: “Ti si došao tražiti naslijeđe od bratića, a ovaj je došao tražiti miraz svoje žene koji je naslijedila od svoga oca.” Abdurezak – kako stoji u njegovoj biografiji u El-Mizanu – reče: “Vidi ove neznalice, kaže: od svog bratića?! od njenog oca?! Neće da kaže od Allahovog poslanika, s.a.v.a.
Ja kažem i pored ovoga, svi su od njega uzimali i pozivali se na njega, čak je rečeno kako to stoji u njegovoj biografiji u Vefejatu od Ibn Halkana: “Nisu ljudi nakon Poslanika do nikoga putovali kao što su putovali k njemu.” U Vefejatu kaže: “Od njega su prenosili imami muslimana u njegovo vrijeme, od njih su Sufjan Ibn Ajiine, on je jedan od njegovih šejhova, Ahmed Ibn Hanbel, Jahja Ibn Mu'in i drugi...”
Njegove ćeš hadise naći u svih Sahihima i svim Musnedima, jer su puni njih. Rođen je 126. godine po H. Počeo je sticati znanje u 20. godini. Umro je, Allah mu se smilovao, 211. godine po H. Bio je savremenik Imama Sadika, a.s., 22 godine. Umro je za vrijeme Imama Muhammeda Tekija Dževada, a.s. Devet godina prije smrti Imama Dževada, a.s. Da ga Allah proživi u njihovom društvu jer je iskreno u ime Allaha svoj život posvetio njihovoj vlasti.

54. Abdulmelik Ibn E'ajun. Brat Zurareta, Hamrana, Bekira, Abdurahmana, Malika, Musaa, Darisa i Ummu-l-Esvede, djece E'ajuna. Svi su šiije. Postigli su veliki značaj u uslugama šerijatu. Imaju dobre i berićetne potomke, koji su njihovog mezheba. O njemu govori Zehebi u Mizanu: “Abdulmelik Ibn E'ajun AHM, od Ebu Vaila i drugih.” Ebu Hatim kaže: “Dobar.” Ibn Mu'in kaže: “Nema problema.” Drugi kaže: “Veoma iskren, rafidija.” Ibn Ajiine kaže: “Govorio mi je hadise Abdulmelik, bio je

rafidija.” Ebu Hatim kaže: “Stari šiija, hadisi su mu dobri, od njega su prenosili oba Sufjana, od njega su prenosili kao i od drugih...”
Ja kažem da o njemu govori Ibn Kajserani u knjizi El-Džam'u bjen ridžali es-sahihajn, pa kaže: “Abdulmelik Ibn E'ajun brat Hamrana El-Kufija, bio je šiija. U Buhariji su hadisi o tevhidu od njega prenijeti preko Ebu Vaila, a u Muslimu o imanu. Od njega prenosi Sufjan Ibn Ajine kod obojice...”
Ja kažem da je umro za vrijeme Imama Sadika, a.s., on je dovio i prizivao milost na njega. Ebu Džafer Ibn Babevejh prenosi da je Imama Sadik, a.s., posjetio njegov mezar u Medini, a s njim su bili i njegovi ashabi, blago njemu, čeka ga divno prebivalište.

55. Abejdullah Ibn Musa El-Abesi El-Kufi. Jedan od Buharijevih učitelja u njegovom Sahihu. O njemu govori Ibn Kutejbe govoreći o prenosiocima hadisa u El-Mearifu (str. 177) govoreći da je šiija. Navodeći šiijske prenosioce hadisa u poglavlju El-Firek u El-Me'arifu na str. 206, ubraja ga također među njih. Ibn Sa'd piše njegovu biografiju u šestom tomu Tabekata navodeći da je šiija (str. 279) te da je prenosio hadise o šiizmu, zbog čega je kod velikog broja ljudi smatran slabim. Mnogo je učio Kur'an.” Ibn El-Esir u Kamilu spominje da je umro pri kraju dešavanja 213. godine po H. (6/139) Pa kaže: “Ubejdullah Ibn Musa El-Abesi bio je fakih, šiija, jedan od Buharijevih učitelja u Sahihu.” Zehebi o njemu govori u El-Mizanu: “Ubejdullah Ibn Musa El-Abesi El-Kufi, Buharijev učitelj, podrazumjeva se da je pouzdan, međutim, zalutali šiija.” Ebu Hatim i Ibn Mu'in drže da je pouzdan. Ebu Hatim je rekao: “Ebu Hatim je sigurniji od njega, a Ubejdullah je oprezniji od njih u hadisima Israila. Ahmed Ibn Abdullah El-Adželi kaže: “Ubejdullah Ibn Musa je bio poznavalac Kur'ana, u tome je prednjačio, nisam ga vidio uzdignute glave, niti nasmijanog.” Ebu Davud kaže: “Ubejdullah je bio zalutali šiija...” O njemu govori Zehebi pri kraju biografije o Metaru Ibn Mejmunu svoga El-Mizana pa kaže: “Ubejdullah je pouzdan, šiija.” Ibn Mu'in je učio od Ubejdullaha Ibn Musaa i od Abdurezaka iako je znao da su šiije. Ahmed Ibn Ebu Hajseme – kako već stoji u biografiji Abdurezaka u Zehebijevom Mizanu, kaže: “Pitao sam Ibn Mu'ina, jer bilo mu je rečeno da Ahmed govori kako Ubejdullah odbacuje njegove (Abdurezakove) hadise jer je šiija. Tada Ibn Mu'in reče: “Tako mi Allaha osim Kojeg drugog božanstva nema, Abdurezak je u tome bio veći od Ubejdullaha sto puta. Od Abdurezaka sam mnogostruko više slušao nego li od Ubejdullaha.”
Ja kažem da se na Ubejdullaha poziva šest autora Sahiha i drugi pored njih, a njegove ćeš hadise u oba Sahiha naći od Šejbana Ibn Abdurahmana. U Buhariji od E'amaša, Hišam Ibn Urveta, Ismail Ibn Ebi Halida. U Muslimu od Israila, Hasana Ibn Saliha, Usame Ibn Ibrahima, Ebu Bekra Ibn Ebi Šejbeta, Ahmeda Ibn Ishaka El-Buharija, Mahmuda Ibn Gilana, Ahmeda Ibn Ebi Seridža, Muhammeda Ibn El-Hasana Ibn Eškaba, Muhammeda Ibn Halida Ez-Zehebija i Jusufa Ibn Musa El-Katana.
Muslim od njega prenosi preko El-Hadžadža Ibn Eš-Ša'ira, Kasim Ibn Zekerije, Abdullaha Ed-Daremija, Ishaka Ibn Mensura, Ibn Ebi Šejbe, Abda Ibn Hamida, Ibrahima Ibn Dinara i Ibn Namira. Zehebi u Mizanu kaže: “Umro je, Allah mu se smilovao, 213. godine po H., bio je čovjek suzdržan od ovog svijeta, pobožan i pouzdan u Allaha.”
Ja kažem da je umro početkom mjeseca zu-l-kadeta.

56. Osman Ibn Umejr Ebu El-Jakzan Es-Sekafi El-Kufi El-Bidžli.Zovu ga Osman Ibn Ebi Zur'e, i Osman Ibn Kajs, i Osman Ibn Ebi Hamid. Ebu Ahmed Ez-Zubejri kaže da je vjerovao u redž'at (koncept povratka nekih umrlih kada dođe Imam Mehdi, a.s.). Ahmed Ibn Hanbel kaže: “Ebu El-Jakzan je učesnik fitne sa Ibrahimom Ibn Abdullahom Ibn Hasanom.” Ibn Adi kaže: “Izgubio je mezheb, vjeruje u redž'at, ali i pored njegovih slabosti od njega su prenosili pouzdani prenosioci.”
Ja kažem da je činjenica da kada god žele omalovažiti nekog šiijskog prenosioca hadisa i umanjiti njegovu vrijednost obilježe ga redž'atom. Na taj su način držali nepouzdanim Osmana Ibn Umejra. Da je čak Ibn Mu'in rekao: “Nema problema.” Bez obzira na sve čime su ga napadali nisu se ustručavali učiti od njega E'amaš, Sufjan, Šu'be, Šerik i drugi iz klase. Od njega je prenosio Ebu Davud, Tirmizi i drugi u svojim Sunenima, pozivali su se na njega. Njegove ćeš hadise naći kod njih od Enesa i drugih. Zehebi govori o njemu u Mizanu prenoseći o stanjima i riječima učenjaka o njemu, što si već čuo. Pored imena mu stavlja inicijale DTK ukazujući na autore Sunena koji prenose od njega.

57. Adi Ibn Sabit El-Kufi. Ibn Mu'in za njega kaže: “Ekstremni šiija.” Darekutni kaže: “Rafidija, pretjeruje, ali je pouzdan.” Džuzdžani kaže: “Skrenuo s puta.” Mes'udi kaže: “Nismo sreli nikoga da toliko govori o šiizmu poput Adija Ibn Sabita.” Zehebi u Mizanu govori o njemu: “On je šiijski alim, od njihovih iskrenih, njihovih sudaca, imam u njihovim džamijama, da su šiije poput njega zlo bi im se umanjilo.” Zatim opširno piše njegovu biografiju pa prenosi stavove učenjaka o njemu, sve što si već čuo. Također prenosi i to da je bio pouzdan kod Darekutnija, Ahmed Ibn Hanbela, Ahmeda El-Adžlija, Ahmeda Nesaija. Pored njegovog imena stavlja inicijale, u znak toga da autori svih šest Sahiha prenose od njega. Njegove ćeš hadise naći u Buhariji i Muslimu od El-Bera'a Ibn Aziba, Abdullaha Ibn Jezida on mu je djed po majci, Abdullaha Ibn Ebi Evfa, Sulejman Ibn Sarda i Se'id Ibn Džubejra. Dok ćeš hadise od Zerr Ibn Habiša, Ibn Hazima El-Ešdže'ija naći u Muslimu. Od njega prenose E'amaš, Mas'ar, Se'id, Jahja Ibn Se'id El-Ensari, Zejd Ibn Ebi Enise i Fudejl Ibn Gazvan.

58. A'tijjeh Ibn S'ad Ibn Dženade El-A'vfi Ebu El-Hasan El-Kufi.Poznati tabiin. Zehebi govori o njemu u El-Mizanu pa prenosi od Salima El-Muradija: “Atijje je bio šiija.” O njemu govori imam Ibn Kutejbe govoreći o prenosiocima hadisa u El-Me'arifu, nakon njegovog unuka El-Avfi El-Kadija – a on je spomenuti El-Husejn Ibn El-Hasan Ibn Atijjeh, pa kaže: “Atijjeh Ibn S'ad je bio fakih za vrijeme Hadžadža i pokazivao je šiizam. Kada je Ibn Kutejbe navodio neke od šiijskih prenosilaca hadisa u poglavlju El-Firek u El-Me'arifu, među njih je svrstao i Atijju El-A'vfija. O njemu govori Ibn Sa'd u šestom dijelu Tabekata na 212. stranici, ukazujući na njegovu upućenost i postajanost u šiizmu. Te da mu je otac S'ad Ibn Dženade bio Alijev, a.s., ashab, a došao mu je kada je Ali, a.s., bio u Kufi, pa je rekao: “O Emiru-l-mu'minine, rodio mi se sin, nadjeni mu ime.” Ali, a.s., reče: “Ovo je (عطية الله) dar Božiji, zato mu daj ime Atijje.” Ibn Sa'd kaže: “Atije je pošao sa Eš'asom na Hadžadža. Pošto je Eš'asova vojska poražena, Atije je pobjegao u Perziju. Pa je Hadžadž napisao pismo Muhamed Ibn Kasimu Es-Sekafiju da pozove Atiju. Ukoliko prizove prokletstvo na Ali Ibn Ebi Taliba, pusti ga,

u suprotnom udari mu 400 bičeva, obrij mu i kosu i bradu. Ovaj ga pozva i pročita mu Hadžadžovo pismo. Atije nije prihvatio da izgovori prokletsvo. Zato je primio 400 udaraca, i obrijali su mu kosu i bradu. Kada je Kutejbe postao upravitelj Horasana, Atije dođe u Horasan, gdje je ostao dok Omer Ibn Hubejre nije postao upravitelj Iraka. Tada mu je Atije napisao pismo, tražeći dozvolu da dođe. Dobio je dozvolu, te on dođe u Kufu, gdje je ostao do smrti 111. godine.” Zatim reče: “Bio je pouzdan, i hadisi su mu dobri...” Ja kažem: Njegova su djeca šiije Ehli bejta Muhammedovog, s.a.v.a., među njima ima velikana, uglednih i istaknutih ljudi, poput Husejn Ibn Hasana Ibn Atijje koji bijaše glavni sudac Šarkije nakon Hafs Ibn Gijasa – kako stoji na 176. stranici Ibn Kutejbinog El-Mearifa. Nakon čega prelazi u Asker El-Mehdi. Umro je, Allah mu se smilovao, 201. godine po H. i poput Muhammed Ibn Sa'd Ibn Muhameda Ibn El-Hasana Ibn Atije koji je bio sudac u Bagdadu[14] a bio je muhadis, prenosi od oca S'ada od amidže Husejn Ibn El-Hasana Ibn Atije.
Vratimo se Atiji El-Avfiju i recimo, da se na njega poziva Ebu Davud i Tirmizi. A njegove ćeš hadise u njihovim Sahihima naći od Ibn Abbasa, Ebu Se'ida, Ibn Omera. On ima hadise od Abdullaha Ibn El-Hasana od njegovog oca, od nene Ez-Zehre, velikodostojnice žena Dženneta. Od njega su učili El-Hasan Ibn Atijje, Hadžadž Ibn Ertat, Mus'ir, El-Hasan Ibn Udvan i drugi.

59. El-'Ala' Ibn Salih Et-Tejmi El-Kufi. O njemu govori Ebu Hatim pa – kako stoji u El-'Ala'ovoj biografiji u El-Mizanu – kaže: “Bio je stari šiija.” Ja kažem da i pored toga na njega su se pozivali Ebu Davud, Tirmizi. Ibn Mu'in ga je okarakterisao kao pouzdanog. Ebu Hatim i Ebu Zer'e kažu: “Uredu je.” Njegove ćeš hadise naći od Jezida Ibn Ebi Merjema i Hakema Ibn Utejbe u Tirmizijevom i Ebu Davudovom Sahihu i svim sunijskim musnedima. Od njega prenose Ebu Ne'im, Jahja Ibn Bekir i grupa te klase. Ovaj El-'Ala' je jedno a El-'Ala' Ibn Ebi El-Abbas, mekkanski pjesnik, je drugo, on je bio od Sufjanskih šejhova, prenosio je od Ebu Tufejla, a on prethodi El-'Ala'u Ibn Salihu jer je Ibn Salih kufljanin, a pjesnik je mekkanac. O njima govori Zehebi u El-Mizanu, prenoseći da su njih dvojica šiijski prenosioci hadisa od svojih prethodnika. Pjesnik El-'ala' je pisao poeme pohvale o Aliju, a.s., kao neoborive dokaze i jasne argumente o istini. Također ima elegije o sejjidu šehida Imamu Husejnu, a.s.

60. 'Alkame Ibn Kajs Ibn Abdullah En-Nahe'i Ebu Šibl. Amidža je Esvedu i Ibrahimu, Jezidovim sinovima. Bio je od prijatelja Muhammedovog Ehli bejta. Šehristani ga u El-Milelu ve-n-Nihelu ubraja u šiijske prenosioce hadisa.” Bio je od prvaka među muhadisima koje nabraja Ebu Ishak El-Džuzdžani, pa između ostalog kaže: “Među kufljanima bijahu ljudi koje narod nije volio zbog njihovog mezheba, a ti ljudi su bili renomirani muhadisi Kufe poput Ebu Ishaka...” Alkame i njegov brat Ubej bili su Alijevi ashabi, bili su s njim na Sifinu, Ubej je pao kao šehid, zvali su ga Ebu Salat, zbog mnoštva namaza. Alkama pak, njegova sablja je natopljena krvlju nepokorne skupine. Ranjen je u nogu i bio je od mudžahida na Allahovom putu. Ostao je Muavijin neprijatelj do smrti. Ebu Berde je Alkamino ime upisao u listu izaslanika za vrijeme Muavijine vlasti. Alkame nije bio time zadovoljan, pa je napisao Ebu Berdi: “Izbriši moje ime! Izbriši moje ime!” Ovo navodi Ibn Sa'd u Alkaminoj biografiji u šestom dijelu Et-Tabekata, str. 57.

Što se Alkamine vjerodostojnosti i cijenjenosti kod sunija tiče, to je neosporna stvar. Na njega su se pozivali autori šest Sahiha i drugi. Njegove ćeš hadise naći u Buhariji i Muslimu od Ibn Mes'uda Ebu Darda'a, Aiše. A od Osmana i Ebu Mes'uda u Muslimu. Od njega prenosi u oba Sahiha bratanac Ibrahim Nahe'i. U Muslimu Abdurahman Ibn Zejd, Ibrahim Ibn Jezid i Šu'bi. Umro je, Allah mu se smilovao, 62. godine po H. u Kufi.

61. Ali Ibn Bedime. O njemu govori Zehebi u Mizanu, prenoseći riječi Ahmed Ibn Hanbela da su njegovi hadisi dobri, te da je on od prvaka šiizma. Ibn Mu'in ga prihvata za pouzdanog. On prenosi od Ikrime i drugih. A Šu'be i Mu'amer su učili od njega. Pored njegovog imena stavlja inicijale kao znak da autori Sunena prenose od njega.

62. Ali Ibn El-Džu'd Ebu El-Hasan El-Dževhari El-Bagdadi. Prijatelj Beni Hašima. Jedan od Buharijevih učitelja. Ibn Kutejbe ga u El-Me'arifu ubraja u šiijske prenosioce hadisa. O njemu se prenosi – u njegovoj biografiji u Mizanu: Da je šezdeset godina postio Davudov post, tj. svaki drugi dan je postio. Ibn El-Kajserani govori o njemu u knjizi El-Džam'u bejne ridžali-s-sahihajni, pa kaže: “Buharija je prenosio od njega u knjizi Isna 'ašere hadisen. Ja kažem da je umro, Allah mu se smilovao, 230. godine po H. u 96. godini života.

63. Ali Ibn Zejd Ibn Abdullah Ibn Zuhejr Ibn Ebi Melike Ibn Džez'an Ebu El-Hasan El-Karši Et-Tejmi El-Basri. O njemu govori Ahmed El-'Adžli: “Bio je šiija.” Jezid Ibn Zer'i kaže: “Ali Ibn Zejd je bio rafidija.” I pored toga od njega su učili alimi iz generacije tabiina poput Šu'beta, Abdulvarisa i drugih ljudi te klase. Bio je jedan od triju fakiha Basre. To su bili Katade, Eš'as El-Hadani i on, Ali Ibn Zejd, sva trojica bili su slijepi. Kada je umro Hasan Basri, rekli su Ali Ibn Zejdu: “Sjedni na njegovo mjesto.” To je zbog toga jer njegove vrline su bile očite. Bio je od velikana, jer s njim su sjedili samo ugledni ljudi. Takvo što se u ono vrijeme rijetko događalo šiijama u Basri. O njemu govori Zehebi u El-Mizanu i navodi sve ovo što smo rekli o njemu. Kajserani također piše njegovu biografiju u knjizi El-Džam'u bejne ridžali-s-sahihajni, spominjući da je Muslim prenosio od njega skupa sa Sabitom El-Benanijem. Te da je on o džihadu slušao od Enes Ibn Malika. Umro je, Allah mu se smilovao, 131. godine po H.

64. Ali Ibn Salih. Brat Hasana Ibn Saliha. O njegovim smo vrlinama govorili kada smo pisali o njegovom bratu Hasanu. On je od šiijskih prethodnika i uleme, kao i njegov brat. Na njega se poziva Muslim u poglavlju o trgovini. Ali Ibn Salih prenosi od Selemeta Ibn Kehila, a od njega prenosi Veki', obojica su šiije. Rođen je 100. godine po H. a umro je, Allah mu se smilovao, 151. godine po H.

65. Ali Ibn Gurab Ebu Jahja El-Fezari El-Kufi. Ibn Habban kaže: “Bio je ekstremni šiija.” Ja kažem da zato Džuzdžani kaže: “Otpada.” Ebu Davud kaže: “Odbacili su njegove hadise.” Međutim, Ibn Mu'in i Darekutni ga prihvataju kao pouzdanog. Ebu Hatim kaže: “On je uredu.” Ebu Zer'e: “On je kod mene veoma iskren.” Ahmed Ibn Hanbel kaže: “Kod njega sam vidjeo samo iskrenost.” Ibn Mu'in kaže: “Siromah, veoma iskren.” Zehebi o njemu govori u El-Mizanu prenoseći ekspertize učenjaka o njemu, a to si

već čuo. Pored imena mu stavlja inicijale SK, kao aluziju na to ko se pozivao na njega od autora Sunena. Prenosio je od Hišam Ibn Urveta, Ubejdullaha Ibn Omera. Ibn S'ad o njemu govori u šestom dijelu Tabekata, na str. 273, pa kaže: “Od njega je prenosio Ismail Ibn Redža' E'amašove hadise o Osmanu...” Umro je, Allah mu se smilovao, početkom 184. godine po H. u Kufi, za vrijeme Haruna.

66. Ali Ibn Kadim Ebu El-Hasan El-Ĥaza'i El-Kufi. On je učitelj Ahmed Ibn El-Furatu, Ja'kubu El-Fesviju i drugima iz te klase. Od njega su slušali i na njega se pozivali. Ibn S'ad govori o njemu u šestom dijelu Tabekata, na 282. stranici, te navodi da: “Bio je tvrdokorni šiija.” Ja kažem, da ga je zbog toga Jahja označio slabim. A Ebu Hatim je rekao: “Iskren je.” Zehebi govori o njemu u El-Mizanu, prenoseći stavove uleme o njemu, što smo već naveli. Pored imena mu stavlja inicijale zbog toga što od njega prenose Ebu Davud i Tirmizi. Kod njih on prenosi od Se'id Ibn Ebi Arubeta i Katara. Umro je, Allah mu se smilovao, 213. godine po H. za vrijeme Me'muna.

67. Ali Ibn El-Munzir Et-Taraifi. Bio je učitelj Tirmiziji, Nesaiju, Ebu S'adu, Abdurahmanu Ibn Ebi Hatimu i drugima iz njihove klase. Učili su od njega i pozivali se na njeg. Zehebi govori o njemu u El-Mizanu, stavljajući pored njegova imena inicijale TSK kao znak da od njega hadise prenose autori Sunena. Prenosi od Nesaija kako navodi da je Ali Ibn El-Munzir bio pravi šiija i pouzdan.” Ibn Hatim je rekao: “Veoma iskren, pouzdan.” Prenosi od Ibn Fudejla, Ibn Ajine, El-Velida Ibn Muslima. Nesai svjedoči da je pravi šiija. Da bi se pozivao na njegove hadise u Sahihu. Pa nek uzmu pouku širitelji lažnih vijesti i oni koji pate od predrasuda. Umro je Ali Ibn El-Munzir, Allah mu se smilovao, 256. godine po H.

68. Ali Ibn Hašim Ibn El-Berid Ebu El-Hasan El-Kufi El-Hazaz El-'Aidi. Jedan od učitelja imama Ahmeda. O njemu govori Ebu Davud, pa kaže: “Dokazani šiija.” Ibn Habban kaže: “Ali Ibn Hašim je bio ekstremni šiija.” Buharija kaže: “Ali Ibn Hašim i njegov otac su pretjerivali u svome mezhebu.” A ja kažem da ga je Buharija zbog toga odbacio. Međutim, peterica se pozivaju na njega. Ibn Mu'in i drugi ga prihvataju kao pouzdanog. Ebu Davud ga ubraja u El-Esbatu. Ebu Zer'e kaže: “Veoma iskren.” Nesai kaže: “Uredu je.” Zehebi u El-Mizanu govori o njemu i prenosi njihove stavove koje smo već iznijeli. Hatib El-Bagdadi izvještava u svome Tarihu (12/116) o Ali Ibn Hašimu od Muhammed Ibn Muhammed Ibn Sulejmana El-Bagandija: “Rekao je Ali Ibn El-Medini: “Ali Ibn Hašim Ibn El-Berid je bio veoma iskren, bio je šiija.” Pa prenosi od Muhammed Ibn Ali El-Adžirija: “Pitao sam Ebu Davuda o Ali Ibn Hašim Ibn El-Beridu. On reče: “Pitali su o njemu Isa Ibn Junusa, pa je on kazao: “To je šiijska porodica, kod njih nema laži.” Pa prenosi od Ibrahima Ibn Jakuba El-Džuzdžanija: “Hašim Ibn El-Berid i njegov sin Ali Ibn Hašim El-Berid su pretjerivali u svojem lošem mezhebu...” A ja kažem da su se i pored svega ovog peterica pozivala na Ali Ibn Hašima. Njegove ćeš hadise o braku (nikah) naći kod Muslima od Hišam Ibn Urveta a o traženju dozvole (esti'zan) od Talhe Ibn Jahjaa. Od njega prenose u Muslimu Ebu Muamer Ismail Ibn Ibrahim i Abdullah Ibn Aban. Od njega također prenosi Ahmed Ibn Hanbel te dvojica Ebu Šejbetovih sinova i drugi iz te klase, kojima je Ali Ibn Hašim

bio učitelj. Zehebi kaže: “Umro je 181. godine po H., pa je vjerovatno da je on prvi od imam Ahmedovih učitelja koji su umrli.

69. Ammar Ibn Zurejk El-Kufi. Sulejmani ga svrstava u rafidije, kako to navodi Zehebi govoreći u El-Mizanu o Ammaru. Ali i pored toga što je rafidija na njega su se pozivali Muslim, Ebu Davud i Nesai. Njegove ćeš hadise naći u Muslimu od E'amaša, Ebu Ishaka Es-Sebi'ija, Mensura i Abdullah Ibn Isaa. Od njega u Muslimu prenose Ebu El-Dževab, Ebu El-Ahvas Selam, Ebu Ahmed Ez-Zubejri i Jahja Ibn Adem.

70. Ammar Ibn Mu'avija ili Ibn Ebi Mu'avija. Zvali su ga Ibn Hubab. Također su ga zvali Ibn Salih Ed-Dihni El-Bidžli El-Kufi. Nadimak mu je Ebu Mu'avija. Bio je jedan od šiijskih heroja. Bio je uznemiravan na putu Muhammedovog Ehli bejta, do mjere da mu je Bišr Ibn Mervan samo zato što je bio šiija posjekao ahilove tetive. On je učitelj oba Sufjana i Šu'beta i Šerika i El-Ebara. Od njega su učili i na njega se pozivali. Ahmed, Ibn Mu'in, Ebu Hatim i ljudi ga drže pouzdanim. Njegove hadise bilježi i Muslim i autori četiri Sunena. Zehebi o njemu govori i prenosi o njemu ono što smo već naveli. Piše o njemu dva životopisa u El-Mizanu. Otvoreno navodeći da je šiija i da je pouzdan. Kao i to da protiv njega niko nije pričao osim El-'Akilija, te da nije imao nedostatka osim što je bio šiija. Njegove ćeš hadise o hadžu naći kod Muslima od Ebu Zubejra. Umro je, Allah mu se smilovao, 133. godine po H.

71. Amr Ibn Abdullah Ebu Ishak Es-Sebi'i El-Hamedani El-Kufi.Šiija, po navodima Ibn Kutejbe u El-Me'arifu, Šehristanija u El-Milelu ve-n-Nihelu. Bio je prvak muhadisa, čiji mezheb ni u principima ni u ograncima nisu voljele nasibije, jer su se kretali putem kojim je išao Ehli bejt, slijedivši njih u vjeri bili su posvećeni Bogu. Upravo zbog toga Džuzdžani kaže – kao što stoji u Zubejdovoj biografiji u El-Mizanu: “U kufi je bilo onih čiji mezheb ljudi nisu voljeli, oni su prvaci muhadisa Kufe, poput Ebu Ishaka, Mansura, Zubejda El-Jamija, E'amaša i drugih njihovih prijatelja. Ljudi su ih tolerilari zbog istinitog prenošenja hadisa, ali su se zaustavljali na njihovoj priči...” A ja kažem da u ono na čemu su se nasibije zaustavljale na priči Ebu Ishaka jeste ono što prenosi Amr Ibn Ismail El-Hamedani – kao što stoji u njegovoj biografiji u El-Mizanu – od Ebu Ishaka da je rekao: “Rekao je Allahov poslanik, s.a.v.a.: “Ali je poput stabla, kojem sam ja korijen, Ali njegove grane, a Hasan i Husejn plodovi, a šiije lišće.”
قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: «علي كشجرة أنا أصلها، وعلي فرعها، والحسن والحسين ثمرها، والشيعة ورقه
Jedini razlog zašto je Mugire rekao: “niko nije uništio kufljane osim njihovog Ebu Ishak i E'amaša,” je to što su bili iskreni sljedbenici Muhamedovog Ehli bejta, čuvari onoga što je došlo u sunetu o njihovim karakteristikama. A bili su mora znanja, slijedili su Božije imperative. Svi autori šest Sahiha i drugi su se pozivali na njih. Ebu Ishakove hadise naći ćeš u oba Sahiha od El-Bera'a Ibn Aziba, Jezida Ibn Erkama, Harisa Ibn Veheba, Sulejmana Ibn Sarda, Nu'mana Ibn Bešira, Abdullaha Ibn Jezida El-Ĥatmija i Amr Ibn Mejmuna. Od njega prenose u oba sahiha Šu'be, Sevri, Zuhejr, njegov unuk Jusuf Ibn Ishak Ibn Ebi Ishak. Ibn Ĥalekan kaže – kako stoji u njegovoj biografiji u El-Vefejatu: “Rođen je tri godine prije Osmanovog hilafeta, a umro je, Allah mu se smilovao, 127 ili 128 ili 129.

godine po H.” Jahja Ibn Mu'in El-Medaini kaže: “Umro je 132. godine po H.” A Allah najbolje zna.

72. 'Avf Ibn Ebi Džemile El-Basri Ebu Sahl. Poznat je kao arap, ali porijeklom nije arap. Zehebi u El-Mizanu govori o njemu: “Zvali su ga 'Avf Es-Sidk (tj. Avf istinoljubivi), kažu da je bio šiija, a grupa učenjaka su ga smatrali pouzdanim.” Zatim prenosi stav o tome da je bio šiija od Džafer Ibn Sulejmana. Pa od Bendara prenosi riječi o tome da je bio rafidija. Ja kažem da ga je Ibn Kutejbe u El-Me'arifu ubrojao u šiijske prenosioce hadisa. Od njega su učili Ruh, Hevze, Šu'be, En-Nadr Ibn Šemil, Osman Ibn El-Hejsam i drugi iz njihove klase. Na njega su se pozivali autori šest Sahiha i drugi osim njih. Njegove ćeš hadise naći u Buhariji od Hasana, Seida, sinova Ebu Hasana Basrija, Muhammeda Ibn Sirina, Sejjara Ibn Selameta. U Muslimu od Nadra Ibn Šemila. A od Ebu Redža'a El-'Atarudija u oba Sahiha. Umro je, Allah mu se smilovao, 146. godine po H.

Fa (ف)

73. El-Fadl Ibn Dekin. Ime Dekina je Amr Ibn Hammad Ibn Zuhejr El-Melai El-Kufi. Poznat kaoEbu Ne'im. On je Buharijev učitelj u Sahihu. U šiijske prenosioce hadisa ubraja ga grupa stručnih alima, poput Ibn Kutejbe u El-Me'arifu. Zehebi o njemu piše u El-Mizanu pa kaže: “El-Fadl Ibn Dekin Ebu Ne'im je hafiz, argument, osim što je šiija.” Također prenosi da je Ibn El-Džunejd el-Hatli rekao: “Čuo sam da Ibn Mu'ina govori: “Kada bi Ebu Ne'im nekoga spomenuo i rekao: “Dobar čovjek,” pa ga je hvalio, e taj je šiija. A kada bi rekao: “Taj je murdžija.” Znaj da je taj sunija i da je uredu.” Zehebi kaže: “Ove riječi aludiraju na to da je Jahja Ibn Mu'in naginjao murdžijama. Kao i da aludira na to da je Fadla gledao kao na tvrdokornog šiiju.” Zehebi prenosi u biografiji Halida Ibn Muhalida, u El-Mizanu, Džuzdžanijev stav da je Ebu Ne'im bio kufljanskog mezheba, tojest, šiija.” Jednom riječju, iako je El-Fadl Ibn Dekin bio šiija, u što nema sumnje, ipak na njega se pozivaju autori šest sahiha. Njegove ćeš hadise naći u Buhariji od Hammama Ibn Jahjaa, Abdulaziza Ibn Ebi Selemeta, Zekerijje Ibn Ebi Zaideta, Hišama Ed-Dastvaija, E'maša, Mus'ira, Sevrija, Malika, Ibn Ajine, Šejbana i Zuhejra. A u Muslimu od Sejf Ibn Ebi Sulejmana, Ismail Ibn Muslima, Ebu Asima Muhammed Ibn Ejjuba Es-Sekafija, Ebu El-'Amisa, Musaa Ibn Alija, Ebu Šehaba, Musaa Ibn Nafi'a, Sufjana, Hišama Ibn S'ada, Abdulvahida Ibn Ejmena i Israila. Buharija od njega prenosi bez posrednika. Muslim od njega prenosi preko Hadžadž Ibn Eš-Ša'ira, 'Abd Ibn Hamida, Ibn Ebi Šejbeta, Ebu Se'ida El-Ešedža, Ibn Namira, Abdullaha Ed-Daremija, Ishaka El-Hanzalija i Zuhejra Ibn Harba. Rođen je 130. godine po H. a umro je, Allah mu se smilovao, u Kufi, u utorak na koncu redžeba 210. godine po H. za vrijeme Mu'tesima. Ibn S'ad o njemu govori u šestom dijeluTabekata na str. 279. pa kaže: “Bio je pouzdan, siguran, prenio je mnogo hadisa, autoritet.”

74. Fudejl Ibn Merzuk El-Agar Er-Revasi El-Kufi Ebu Abdurahman.Zehebi u El-Mizanu govori o njemu pa kaže: “Bio je poznat po tome da je šiija.”

Isto tako prenosi stav o njegovoj pouzdanosti od Sufjana Ibn 'Ajine i Ibn Mu'ina. Kao i Ibn Adija koji kaže: “Nadam se da je uredu.” Zatim prenosi od El-Hejsama Ibn Džemila da je o Fudejlu Ibn Merzuku govorio: “Po zuhdu i vrlinama je bio od predvodnika upute.” Ja kažem da su se Muslim i Buharija pozivali na njega u hadisu o namazu od Šekika Ibn Akabeta, a o zekatu od Adija Ibn Sabita. U Muslimu od njega prenosi Jahja Ibn Adem i Ebu Usama o zekatu. A u Sunenu od njega prenosi Veki', Jezid, Ebu Ne'im, Ali Ibn El-Dž'ud i ljudi iz njihove klase. Zejd Ibn El-Hubab je slagao na njega u hadisu koji je prenio od njega o (te'miru) postavljanju vođe. Umro je, Allah mu se smilovao, 158. godine po H.

75. Fitr Ibn Ĥalifa El-Hanat El-Kufi. Abdullah Ibn Ahmed je pitao oca o Fitru Ibn Halifi. On mu reče: “Pouzdan, hadisi su mu dobri, njegovi hadisi su hadisi oštroumnog čovjeka, jedino što je šiija.” Abbas prenosi od Ibn Mu'ina: “Fitr Ibn Halifa je pouzdan čovjek, šiija.” Ahmed je rekao: “Fitr je kod Jahjaa bio pouzdan, osim što je ekstremni Hašbija (šiija u Kufi).” Ja kažem zbog toga Ebu Bekr Ibn Ajaš kaže: “Rivajete Fitra Ibn Halife odbacio sam samo zbog lošeg mezheba – ili nema u njemu nedostatka osim lošeg šiijskog mezheba.” Džuzdžani kaže: “Fitr Ibn Halife je skrenuo.” Čuo ga je Džafer El-Ahmar da u bolesti govori: “Kako me raduje da koliko je dlaka na mom tijelu da toliko meleka slavi Uzvišenog Allaha, u znak moje ljubavi prema Ehli bejtu, a.s.” Fitr je prenosio od Ebu Tufejla, Ebu Vaila i Mudžahida. A od njega su učili Ebu Usame, Jahja Ibn Adem, Kubejse i drugi iz te klase. Ahmed i drugi ga prihvataju za pouzdanog. Ebu Hatim kaže: “Hadisi su mu dobri.” Nesai kaže: “Uredu je.” Murre kaže: “On je pouzdan, hafiz, oštrouman.” Ibn S'ad (o njemu govori 6/253 u Tabekatu) kaže: “Ako Bog da pouzdan.” Zehebi u El-Mizanu govori o njemu prenoseći stavove uleme koje smo već prenijeli. Kada Ibn Kutejbe govori o šiijskim prenosiocima i njega ubraja među njih. Buharija je u Sahihu prenio njegov hadis od Mudžahida. Sevri u Buhariji prenosi od Fitra o edebu. Autori četiri sunena i drugi bilježe hadise od Fitra. Umro je, Allah mu se smilovao, 153. godine po H.

Mim (م)

76. Malik Ibn Ismail Ibn Zijad Ibn Dirhem Ebu Gasan El-Kufi En-Nehdi. Buharijin učitelj u Sahihu. Ibn S'ad o njemu govori u šestom dijelu Tabekata na 282. stranici. Posljednje što je o njemu kazao je: “Ebu Gasan je pouzdan, veoma iskren, veoma privrženi šiija.” Zehebi u El-Mizanugovori o njemu na način koji aludira na to da je vjerodostojan i uvažen te da je šiizam uzeo od svog učitelja Hasana Ibn Saliha.” Te da je Ibn Mu'in rekao: “U Kufi nema pouzdanijeg od Ebu Gasana.” I da je Ebu Hatim rekao: “U Kufi nisam vidio pouzdanijeg od njega, nije to ni Ebu Ne'im niti neko drugi, on je moralan i pobožan. Kada bih ga gledao izgledao je kao da je izišao iz kabura, na čelu mu se isticala dva traga činjenja sedžde.” Ja kažem od njega Buharija prenosi bez posrednika na nekoliko mjesta u Sahihu. Muslim od njega prenosi u svome Sahihu posredstvom Harun Ibn Abdullaha o šerijatskim kaznama. A on u Buhariji prenosi preko Ibn Ajine,

Abdulaziza Ibn Ebi Selemeta i Israila. A i Buharija i Muslim njegove hadise prenose preko Zuhejr Ibn Muavije. Umro je, Allah mu se smilovao, 219. godine po H. u Kufi.

77. Muhammed Ibn Ĥazim. Poznat kao Ebu Muavija Ed-Darir Et-Temimi El-Kufi. Zehebi govori o njemu u El-Mizanu pa kaže: "Muhamed Ibn Hazim Ed-Darir je dokazano pouzdan. Ne znam za njega apsolutno nijedan stav koji bi bio povod da bude slab. Govorit ću o njemu u poglavlju El-Kuna." A kada je govorio o njemu u El-Kuna rekao je: "Ebu Muavija Ed-Darir A jedan od istaknutih prvaka koji su pouzdani prenosioci hadisa... a Hakim je rekao: "Na njega su se pozivala dva šejha (Buharija i Muslim) a poznato je bilo da je ekstremni šiija." Ja kažem da se na njega poziva šest autora Sahiha. Zehebi pored njegovog imena stavlja inicijal A kao znak da se svi na njega pozivaju. Njegove ćeš hadise u Buhariji i Muslimu naći od E'amaša i Hišam Ibn Urveta. A ima i druge hadise u Muslimu od većeg broja pouzdanih. Od njega prenosi u Buhariji Ali Ibn Medini, Muhamed Ibn Selam, Jusuf Ibn Isa, Kutejbe i Museded. U Muslimu od njega prenosi Se'id El-Vasiti, Se'id Ibn Mansur, Amr En-Nakid, Ahmed Ibn Senan, Ibn Namir, Ishak El-Hanzali, Ebu Bekr Ibn Ebi Šejbe, Ebu Karib, Jahja Ibn Jahja i Zuhejr. Dok Musa Ez-Zemen od njega prenosi u oba Sahiha. Ebu Mu'avija je rođen 113. godine po H. a umro je, Allah mu se smilovao, 195. godine po H.

78. Muhammed Ibn Abdullah Ed-Dabi Et-Tahani En-Nisaburi. On je Ebu Abdullah El-Hakim, prvak hafiza i prenosioca hadisa. Autor je mnoštva knjiga, čiji broj možda dostiže cifru od hiljadu svezaka. Obilazio je države na svome naučnom putu. Slušao je od preko dvije hiljade učitelja. Najučeniji ljudi njegovog vremena poput Es-Sa'lukija i imama Ibn Furika i ostalih prvaka davali su mu mjesto ispred sebe. I uvažavali su pravo njegove vrijednosti, prepoznali su njegovu veličinu, nisu sumnjali u njegovo prvaštvo. Svi sunijski muhadisi koji su došli nakon njega, pozivaju se na njega. On spada u šiijske heroje, u čuvare šerijata. To će shvatiti svako ko pročita njegovu biografiju u Zehebijevoj knjizi Tezkiretu-l-Hafiz. O njemu je pisao i u El-Mizanu, gdje kaže: "Prvak, veoma iskren," navodeći da je poznati šiija. Isto tako prenosi od Ibn Tahira: "Upitao sam Ebu Ismaila Abdullaha Ensarija o Hakimu Ebu Abdullahu. On reče: "Prvak je u poznavanju hadisa, perfidni rafidija." Zehebi bilježi i njegove zanimljive izjave, poput, da je Mustafa, s.a.v.a., rođen nasmijan i obrezan, zatim da je Ali, a.s., nasljednik. Zehebi kaže: "Svi su bili saglasni kada je riječ o njegovoj iskrenosti i učenosti. Rođen je 321. godine po H. u rebi'u-l-evelu, a umro je, Allah mu se smilovao, u saferu 405. godine po H.

79. Muhammed Ibn Ubejdullah Ibn Ebi Raf'i El-Medeni. Otac mu je bio Ubejdullah a braća El-Fadl i Abdullah, Ubejdullahovi sinovi, djed mu je bio Ebu Rafi', amidža Rafih, Hasan, Mugire i Ali, njihova djeca i unuci svi su od dobrih šiijskih prethodnika. Njihova pisana djela svjedoče o tome da su bili duboko u šiizmu. O tome smo govorili u drugom dijelu 12. poglavlja u El-Fusulu-l-muhimme. Što se pak Muhammeda tiče, o njemu govori Ibn Adi – kao što stoji pri kraju njegove biografije u El-Mizanu – pa kaže: "On spada u kufske šiije." A kada o njemu govori Zehebi u El-Mizanu, pored imena mu stavlja inicijale TK ukazujući na to ko se od autora sunena poziva na njega. On govori da je prenosio od svog oca i djeda, te da su Mandil i Ali Ibn

Hašim prenosili od njega. Ja kažem da su od njega također prenosili Habban Ibn Ali i Jahja Ibn Ja'la i drugi. Nekada Muhammed Ibn Ubejdullah prenosi od svog brata Abdullaha Ibn Ubejdullaha, što je poznato istraživačima. Taberani je u svome Mu'džemu-l-kebiru zabilježio hadis od Muhammed Ibn Ubejdullaha Ibn Ebi Rafi'a od njegovo oca, od njegovog djeda da je Allahov poslanik, s.a.v.a., rekao Aliju: “Prvi koji će ući u Džennet, to smo ja i ti, Hasan i Husejn, naši potomci iza nas, i naše šiije s desna i s lijeva...”
أول من يدخل الجنة أنا وأنت، والحسن والحسين، وذرارينا خلفنا، وشيعتنا عن أيماننا وشمائلنا

80. Muhammed Ibn Fudejl Ibn Gazvan Ebu Abdurahman El-Kufi. Ibn Kutejbe ga ubraja u šiijske prenosioce hadisa u El-Mearifu. Ibn S'ad o njemu govori u šestom dijelu Tabekata na 271. stranici, pa kaže: “Bio je pouzdan, veoma iskren, imao je mnogo hadisa, šiija, neki se nisu pozivali na njega...” Zehebi pri kraju El-Mizana govori o njemu u poglavlju o onima koji su poznati po ocu, pa kaže: “Veoma iskreni šiija.” Govori o njemu i u poglavlju o onima koji su nosili ime Muhamed pa kaže: “Veoma iskren, poznat.” Zatim spominje da je Ahmed rekao: “Njegovi su hadisi dobri, on je šiija.” I da je Ebu Davud rekao da je bio gorljivi šiija, te da je čovjek hadisa i znanja, i da je poučavao Hamzu Kur'anu, te da je imao pisanih djela, da ga je Ibn Mu'in prihvatio za pouzdanog, Ahmed je o njemu lijepo govorio, te da je Nesai rekao: “On je uredu.” Ja kažem da su se na njega pozivali autori šest Sahiha i drugi pored njih. Njegove ćeš hadise naći u Buhariji i Muslimu od oca mu Fudejla, E'amaša, Ismaila Ibn Ebi Halida i drugih iz te klase. Od njega u Buhariji prenosi Muhammed Ibn Namir, Ishak El-Hanzali, Ibn Ebi Šejbe, Muhammed Ibn Selam, Kutejbe, Imran Ibn Mejsere i Amr Ibn Ali. U Muslimu od njega prenose Abdullah Ibn Amir, Ebu Kerib, Muhammed Ibn Tarif, Vasil Ibn Abdule'ala, Zuhejr, Ebu Se'id El-Ešedž, Muhammed Ibn Jezid, Muhammed Ibn El-Musena, Ahmed El-Veki'i te Abdul'aziz Ibn Omer Ibn Aban. Umro je, Allah mu se smilovao u Kufi 194. ili 195. godine po H.

81. Muhammed Ibn Muslim Ibn Et-Taifi. Bio je jedan od najistaknutijih prijatelja Imama Ebu Abdullaha Sadika, a.s. O njemu govori Šejh Tusi u knjizi Ridžalu-š-šii'ati. Navodi ga Hasan Ibn Ali Ibn Davud u poglavlju o pouzdanim prenosiocima hadisa u MuĤtesaru. Njegovu biografiju piše Zehebi i prenosi stav o njegovoj pouzdanosti od Jahjaa Ibn Mu'ina i drugih. I da El-Ka'nebi, Jahja Ibn Jahja i Kutejbe prenose od njega. I da Abdurahman Ibn Mehdi govori o Muhammed Ibn Muslimu Ibn Taifiju i da kaže: “Njegove knjige (hadisa) su sahih.” I da je Ma'ruf Ibn Vasil rekao: “Vidjeo sam Sufjana Sevrija, sjedi ispred Muhammeda Ibn Muslima Et-Taifija i zapisuje od njega.” Ja kažem oni koji ga smatraju slabim to su činili jer je šiija, međutim to njemu ne može nauditi. Njegov hadis od Amr Ibn Dinara o abdestu zabilježen je u Sahihu-l-Muslimu. Od njega su učili – kao što stoji u njegovoj biografiji u Ibn S'adovom Tabekatu (pogledati 5/381): Veki' Ibn El-Džerah, Ebu Ne'im, Ma'n Ibn Isa i drugi. Umro je, Allah mu se smilovao, 177. godine po H., iste godine umire i njegov imenjak Muhammed Ibn Džemaz u Medini. Biografiju o obojici pisao je Ibn S'ad u petom dijelu Tabekata.

82. Muhammed Ibn Musa Ibn Abdullah El-Fitri El-Medeni. Zehebi ga je uvrstio u El-Mizan, gdje prenosi navod Ebu Hatima da je šiija, kao i od Tirmizija da je pouzdan. Pored imena mu stavlja inicijale Muslima i autora Sunena, ukazujući da se oni pozivaju na njega. Njegove ćeš hadise naći u poglavlju o hrani (et'ime) u Muslimu, a prenosi ih Abdullah Ibn Abdullah Ibn Ebi Talha. On ima predaje od El-Makbarija i grupe iz te klase. On prenosi od Ibn Ebi Fedika, Ibn Mehdija, Kutejbe i drugih iz njihove klase.

83. Muavija Ibn Ammar Ed-Dihni El-Bidžli El-Kufi. Bio je ugledni šiija, veoma poštovan među njima. Imao je veliki autoritet, prestižan nivo pouzdanosti. Otac mu Ammar dobar je primjer ustrajnosti i upornosti u pridržavanju načela Istine, i uzor, kojeg Allah navodi za strpljive na iskušenjima na Njegovom putu. Neki tirani su mu isjekli ahilove tetive, jer bijaše šiija, što smo već spomenuli govoreći o njemu. Međutim, to ga nije pokolebalo, niti oslabilo. Sa ovog svijeta je otišao strpljivo očekujući nagradu na Onom svijetu. Ni njegov sin Muavija se u ovome nije razlikovao od njega. A u djetetu je najbolji dio oca – i ko sliči svome ocu, pa nije učinio nepravdu. Bio je prijatelj dvaju Imama, Sadika i Kazima, a.s. I primao je znanje od njih. Ima knjige o tome, te predaje smo prenosili od njega a od njega su prenosili Ibn Ebi Umejr i drugi. Muslim i Nesai se pozivaju na njega. Hadisi o hadžu koje u Muslimu on prenosi su od Zubejra. Od njega u Muslimu prenosi Jahja Ibn Jahja i Kutejbe. Njegove predaje od oca Ammara i grupe iz te klase nalaze se u sunijskim musnedima. Umro je, Allah mu se smilovao, 175. godine po H.

84. Ma'ruf Ibn Ĥarbuz (ili Firuz, ili Firuzan, Ibn Ali) El-Kerĥi. O njemu govori Zehebi u El-Mizanu, pa ga je opisao da je voma iskren, i da je šiija. Pored imena stavlja inicijale Buharije, Muslima i Ebu Davuda, ukazujući da oni bilježe njegove hadise. Također navodi da on prenosi od Ebu Tufejla. Kaže: “Ima malo hadisa.” Od njega prenosi Ebu Asim, Ebu Davud, Ubejdullah Ibn Musa i drugi. I prenosi od Ebu Hatima da je rekao: “Njegovi se hadisi pišu.” A ja kažem da o njemu govori Ibn Halkan u Vefejatu pa kaže: “On je prijatelja Ali Ibn Ride, a.s., zatim opširno piše pohvale o njemu, te prenosi od njega: “Posvetio sam se Uzvišenom Allahu, i napustio sam sve na čemu sam bio osim služenja mome starješini Ali Ibn Musa Er-Ridi, a.s...” Nabrajajući šiijske prenosioce hadisa u El-Mearifu, Ibn Kutejbe ubraja i Ma'rufa među njih. Na njega se poziva Muslim. Njegove ćeš hadise o hadžu naći u Sahihu od Ebu Tufejla. Umro je u Bagdadu 200. godine po H. (kaže se i 201. ili 204.) Njegov je mezar poznat i ljudi ga posjećuju. A Sirri Es-Sakti je bio jedan od njegovih učenika.

85. Mansur Ibn El-Mu'temir Ibn Abdullah Ibn Rebi'a Es-Silmi El-Kufi. Bio je prijatelj Imama Bakira i Imama Sadika, a.s. I prenosi njihove hadise, kako navodi autor Munteha-l-mekal fi ahvali er-ridžal. Ibn Kutejbe ga u El-Me'arifu ubraja u šiijske prenosioce. A Džuzdžani ga ubraja u muhadise koje ljudi ne vole zbog njihovog mezheba u principima i ograncima vjere, jer se u tome vode za onim što dolazi od Muhamedovog Ehli bejta, a to je ono što kaže: “Među kufljanima bijahu ljudi koje narod nije volio zbog njihovog mezheba, a ti ljudi su bili renomirani muhadisi Kufe poput Ebu Ishaka, Mansura, Zubejd El-Jamija, E'amaša i drugih prijatelja, ljudi su ih tolerisali zbog istinitog prenošenja hadisa...” Ja kažem a šta je to što ga

tjera da mrzi te ljude istinitog govora? Da li je to što su se prigrabili za dvije važne stvari? Ili zato što su se ukrcali na lađu spasa? Ili zato što su ušli u grad Poslanikovog znanja na njenu kapiju – kapiju oprosta? Ili to što su našli utočište kod onih koji predstavljaju sigurnost stanovnicima zemlje? Ili to što čuvaju Allahovog poslanika, s.a.v.a., kroz njegovu porodicu? Ili to što su ponizni pred Allahom i što plaču u strahu od Njega? Kako se već prenosi o njihovom načinu života. Štaviše, Ibn Sa'd kaže – kada je pisao biografiju Mansura na 235. stranici, šestog dijela Tabekata: “E'amaš je bio od onih koji plaču iz straha od Uzvišenog Allaha... imao je krpu kojom je brisao suze... smatraju da je postio 60 godina a da je noći provodio u bdijenju...” Pa zar neko poput ovog čovjeka može biti teret i može biti pokuđen od ljudi? Nikako! Već stavljeni smo na kušnju s nepoštenim ljudima, a zaista mi smo Allahovi, i zaista se Allahu vraćamo. Ibn S'ad u Mansurovoj biografiji prenosi od Hamad Ibn Zejda da je rekao: “Vidio sam Mansura u Mekki. Naslućivao sam da je od hašbija (kufljanskih šiija) ali ne slutim da je od onih koji lažu...” Ja kažem, samo pogledaj kako se ovim riječima sasvim očito ogleda omalovažavanje i netrpeljivost, ponižavanje i otvoreno neprijateljstvo. I kako sam samo začuđen, kad zastanem na njegovim riječima: “ali ne slutim da je od onih koji lažu.” Gle čuda, kao da je laž neodvojivi atribut onih koji vole Ehli bejt Muhammedov. I kao da je Mansurova istinoljubivost suprotna principu. I kao da nasibije nemaju drugih naziva kojim bi imenovali šiije Ehli bejta Muhammedovog osim malodušnih nadimaka poput hašbije, turabije, rafidije i tome slično. Kao da nisu čuli Božije riječi: I ne kudite se, niti vrijeđajte nadimcima. Griješenje je loše ime poslije vjerovanja. (49:11) Ibn Kutejbe je u svojoj knjizi El-Me'arif spomenuo hašbije pa kaže: “Oni su rafidije, Ibrahim Aštar je sreo (sukobio se sa) Ubejdullaha Ibn Zijada, a većina Ibrahimovih prijatelja imali su drvene štitnike (خشب) pa su prozvani hašbije...” Ja kažem da ih nisu nazvali ovim imenom osim s namjerom vrijeđanja i omalovažavanja njihove snage i ratne opreme, međutim, te hašbije su sa svojim drvenim štitnicima pobili nasibije prethodnike, tojest, Ibn Merždana, i sasjekli u korijenu te prkosnike i ubice Ehli bejta Muhammedovog, s.a.v.a. I zameo bi se trag narodu koji čini zlo, i neka je hvaljen Allah, Gospodar svjetova! (6:45) Dakle nikakve bojazni od ovog časnog nadimka, kao ni od nadimka turabije, zbog vezanosti za Ebu Turaba, šta više, oni su nama čast i ponos. Udaljilo se pero od teme, vratimo se temi i recimo. Svi se slažu u tome da su se na Mansura pozivali, autori šest Sahiha i drugi pored njih, i pored znanja da je on šiija. Njegove ćeš hadise naći u Buhariji i Muslimu od Ebu Vaila, Ebu Ed-Duhaa, Ibrahima Naheija i drugih iz te klase. Od njega su u oba Sahiha prenosili Šu'be, Sevri, Ibn Ajiine, Hamad Ibn Zejd i drugi istaknuti ljudi te klase. Ibn Sa'd kaže: “Mansur je umro krajem 132. godine po H, bio je pouzdan, provjeren, imao je mnogo hadisa, bio je izvanredan, Allah mu se smilovao.”

86. El-Minhal Ibn Amr El-Kufi Et-Tabe'i. Poznati šiija u Kufi. Zato ga Džuzdžani karakteriše slabim i kaže: “Zlog mezheba.” Istu priču priča i Ibn Hazm i Gamze Jahja Ibn Se'id. Ahmed Ibn Hanbel kaže: “Ebu Bišr mi je draži od Minhala i pouzdaniji.” I pored znanja da je bio šiija, i njegovog ispoljavanja toga, posebno u danima Muhtara, nisu sumnjali u ispravnost njegovih hadisa. Od njega su hadise učili Šu'be, Mesu'di, Hadžadž Ibn Ertat i drugi iz njihove klase. Ibn Mu'in kaže da je pouzdan, kao i Ahmed El-'Idžli i

drugi. Zehebi o njemu govori u El-Mizanu i o njemu prenosi stavove koje smo istakli. Pored imena mu stavlja inicijale Buharije i Muslima u znak da su oni zapisivali njegove hadise. Njegove ćeš hadise naći u Buhariji od Se'id Ibn Džubejra, a u Buhariji u poglavlju o tefsiru od njega prenosi Zejd Ibn Ebi Enise, a o Vjerovjesniku Mansur Ibn El-Mu'temir.

87. Musa Ibn Kajs El-Hadremi. Nadimak mu je Ebu Ahmed. El-'Akili ga ubraja u fanatične rafidije. Sufjan ga je pitao o Ebu Bekru i Aliju a on je rekao: “Alija više volim.” Musa je prenosio od Selemeta Ibn Kehila, Ajada Ibn Ajada, Malika Ibn Dže'uneta da kaže: “Čuo sam Ummi Selemu da kaže: “Ali je na istini, i ko ga bude slijedio i on je na istini, a ko ga bude napustio napustio je istinu, koja je sporazum znani.” (علي على الحق، فمن تبعه فهو على الحق، ومن تركه ترك الحق عهداً معهوداً) Prenosi ga Ebu Ne'im El-Fadl Ibn Dekin od Musa Ibn Kajs. Musa je prenosio sahih predaje o vrlinama Ehli bejta, što se nije dopalo El-'Akiliju pa je o njemu rekao ono što je rekao. Što se Ibn Mu'ina tiče on Musaa smatra pouzdanim. Na njega se pozivao Ebu Davud i Se'id Ibn Mansur u svojim Sunenima. Zehebi u El-Mizanu piše njegovu biografiju, i navodi sve što smo od njih kazali o njemu. Njegove ćeš hadise naći u Sunenima od Selemeta Ibn Kehila, Hadžera Ibn Anbeseta, od njega prenose El-Fadl Ibn Dekin, Ubejdullah Ibn Musa i drugi dokazani prenosioci. Umro je, Allah mu se smilovao, za vrijeme Mansura.

Nun (ن)

88. Nefi' Ibn El-Haris Ebu Davud En-NaĥHe'i El-Kufi El-Hamedani Es-Sebi'i. El-'Akili kaže: “Pretjerivao je rafidizmu.” Buharija kaže: “O njemu su govorili jer bijaše šiija.” Ja kažem od njeg je učio Sufjan, Hamam, Šerik i drugi poznati autiroteti iz te klase. Na njega se poziva Tirmizi u svome Sahihu. Autoru Musneda su bilježili njegove predaje. Njegove ćeš hadise naći kod Tirmizije i drugih od Enes Ibn Malika, Ibn Abbasa, Imrana Ibn Hasina, Zejd Ibn Erkama. O njemu govori i Zehebi govoreći o njemu ono što smo iznijeli.

89. Nuh Ibn Kajs Ibn Rabah El-Hadani. Zvali su ga Et-Tahi El-Basri. O njemu govori Zehebi uEl-Mizanu pa kaže: “Dobri su mu hadisi... Ahmed i Ibn Mu'in ga smatraju pouzdanim... Ebu Davud kaže: ‘Bio je šiija.‘ Nesai kaže: ‘On je uredu.‘” Zehebi pored njegovog imena stvalja inicijale Muslima i autore Sunena, ukazujući da on spada u prenosioce njihovih Sahiha.” U Muslimu ima hadis o vinu (ešribe) koji prenosi od Ibn Avna, isto tako u Muslimu ima hadis o odjeći (libas), prenosi ga svoga brata Halid Ibn Kajsa. Od njega prenosi u Muslimu Nasr Ibn Ali, a u drugim sahihima Ebu Eš'as i ljudi iz njegove klase. Nuh ima predaje od Ejuba, Amr Ibn Malika i drugih.

Ha (هـ)

90. Harun Ibn S'ad El-Idžli El-Kufi. O njemu govori Zehebi i pored imena mu stavlja inicijal Muslima, ukazujući da je među njegovim prenosiocima hadisa. Zatim ga opisuje riječima: “Po sebi je veoma iskren, međutim, mrski rafidija.” Abbas prenosi od Ibn Mu'ina da je rekao: “Harun Ibn S'ad je od onih koji pretjeruju u šiizmu.” Ima predaje od Abdurahmana Ibn Ebi Se'ida El-Hudrija. A od njega prenose Muhammed Ibn Ebi Hafs El-'Attar, Mes'udi i Hasan Ibn Haj. Ebu Hatim kaže: “Uredu je...” Ja kažem da se sjećam njegovog hadisa kojim se opisuje Vatra (sifatu-n-nar) u Muslimovom Sahihu kojeg prenosi Hasan Ibn Salih od Haruna Ibn S'ada El-Idžlija, od Selmana.

91. Hašim Ibn El-Berid Ibn zejd Ebu Ali El-Kufi. Zehebi o njemu govori, pored imena stavlja inicijale Ebu Davuda i Nesaija ukazujući da je on među prenosiocima u njihovim Sahihima. Prenosi to da je on pouzdan kod Ibn Mu'ina i drugih, iako svjedoči da je on pokazivao da je rafidija. Pa kaže da je Ahmed rekao: “On je uredu.” A ja kažem da Hašim prenosi od Zejd Ibn Alija i Muslima El-Batina, a od njega prenosi El-Ĥaribi i njegov sin Ali Ibn Hašim, o kojem smo govorili u njegovom poglavlju (broj 69), te skupina istaknutih učenjaka. Hašim je iz šiijske porodice, što je postalo evidentno kada smo govorili o njegovom sinu.

92. Hubejre Ibn Berim El-Hamiri. Prijatelj Alija, a.s., poput Harisa u njegovom vilajetu i karakteristikama. Zehebi govori o njemu u El-Mizanu i pored imena mu stavlja inicijale autora Sunena ukazujući da se on nalazi u lancima njihovih prenosilaca. Zatim prenosi od Ahmeda: “Njegovi hadisi su uredu, i on nam je draži od Harisa.” Ibn Zehebi navodi da Ibn Ĥaraš kaže: “Slab je, ubijao je ranjene na Sifinu.” Džuzdžani kaže: “Pristalica Muhtara, ubijao je ranjene u bici na Ĥāziru...” Ja kažem da ga je Šehrestani u El-Milel ve-Nihelu ubrojao u šiijske prenosioce hadisa, što je općepoznata stvar. Hadis od Alija, a.s., je potvrđen u sunenima, kojeg su od njega prenosili Ebu Ishak i Ebu FaĤete.

93. Hišam Ibn Zijad Ebu El-Mikdam El-Basri. Šehrestani ga je u El-Milel ve-Nihelu ubrojao u šiijske prenosioce hadisa. Zehebi govori o njemu po imenu pod harfom ha i po nadimku u El-Kuna u El-Mizanu. Pored njegovog nadimka u El-Kunau piše inicijale TK ukazujući ko se od autora Sunena pouzdao u njega. Njegove ćeš hadise naći u Tirmiziju i drugim Sahihima od Hasana El-Kardija. Od njega prenosi Šejban Ibn FeruĤ, El-Kavariri i drugi.

94. Hišam Ibn Ammar Ibn Nasir Ibn Mejsere Ebu El-Velid. Zovu ga iEz-Zafri Ed-Dimaški. Buharijev učitelj hadisa u Sahihu. Ibn Kutejbe ga ubraja u šiijske prenosioce hadisa, navodeći određeni broj od njih u poglavlju El-Firek u El-Me'arifu. O njemu govori i Zehebi u El-Mizanuopisavši: “Imam i hatib, karija, muhadis i alim Damaska, veoma iskren, ima dosta hadisa, ima neke (ideološke) stvari koje su neprihvaćene...” Ja kažem da Buharija od njega direktno prenosi u poglavlju o onome koji produži dužniku vrijeme isplate duga (men enzare mu'siren) u knjizi o trgovini u svome Sahihu, kao i na drugim mjestima što je poznato onima koji istražuju stvari. Pretpostavljam da su to knjiga o bitkama, o vinu, o vrlinama Vjerovjesnikovih, s.a.v.a., ashaba. Hišam prenosi od Jahjaa Ibn Hamze,

Sidke Ibn Halida, Abdulhamida Ibn Ebi El-Išrina i drugih. U El-Mizanu kaže: “Od njega prenosi veliki broj ljudi, mnogi su putovali k njemu, zbog kiraeta i hadisa. Od njega prenosi El-Velid Ibn Muslim, kome je on učitelj. On je prenosio uz dozvolu od Ebu Lehi'a. 'Abdan je rekao: “Na ovom svijetu nema čovjeka poput njega.” Drugi kaže: “Hišam je bio jasan, elokventan, razumljiv, pun znanja...” Ja kažem da je njegov stav, kao i kod drugih šiija, bio da su kur'anske riječi stvorene od strane Uzvišenog Allaha.” Prenijeto je Ahmedu o tome pa on kaže, kako stoji u njegovoj biografiji u El-Mizanu: “Vidim da je lakouman, Allah ga ubio.” Ahmed je naišao na Hišamovu knjigu u kojoj Hišam kaže: “Sva hvala pripada Allahu, Koji se Svojim stvorenjima manifestirao Svojim stvaranjem.” Ahmed se naljutio, ružno je govorio o Hišamu, i naredio je onima koji su klanjali za njim da obnove svoje namaze. Iako u Hišamovom govoru postoji i držanje Allaha čistim od toga da se može vidjeti, i držanje čistim od kakvoće i mjesta, i veličanje Njegovih ajeta o stvaranju, što nije skriveno posjednicima znanja. Ove njegove riječi su u granicama onog što je neko rekao: “I u svakoj stvari je Njegov znak.” S tim da su njegove riječi mnogostruko veće i rječitije. Međutim, ulema koji su rivali, jedni o drugima govore na temelju svojih ličnih pregnuća. Hišam je rođen 153. godine po H., a umro je, Allah mu se smilovao, koncem muharema 245. godine po H.

95. Hašim Ibn Bušejr Ibn Kasim Ibn Dinar Es-Selmi El-Vasiti Ebu Muavije. Porijeklom iz BelĤa. Djed Kasim živio je u Vasitu zarad trgovanja. Ibn Kutejbe ga u El-Me'arifu ubraja u šiijske prenosioce hadisa. On je učitelj imama Ahmeda Ibn Hanbela i ostalih iz njegove klase. Zehebi o njemu govori u El-Mizanu, stavljajući inicijale ukazujući da se na njega pozivaju autori šest Sahiha. Opisuje ga kao hafiza, pa kaže: “On je jedan od velikana... Slušao je Zehrija i Hasina Ibn Abdurahmana, a od njega su prenosili Jahja El-Kutan, Ahmed, Ja'kub Ed-Duraki i mnogo drugih...” Ja kažem da njegove hadise možeš naći u Buhariji i Muslimu od Hamid Et-Tavila, Ismaila Ibn Ebi Halida, Ebu Ishaka Eš-Šejbanija i drugih. Od njega u ova dva sahiha prenose, Amr, Nakid, Amr Ibn Zurare, Se'id Ibn Sulejman. U Buhariji od njega prenosi Amr Ibn Avf, S'ad Ibn En-Nadr, Muhammed Ibn Nebehan, Ali Ibn El-Medini i Kutejbe. A u Muslimu, Ahmed Ibn Hanbel, Šurejh, Ja'kub Ed-Dureki, Abdullah Ibn Muti', Jahja Ibn Jahja, Seid Ibn Mansur, Ibn Ebi Šejbe, Ismail Ibn Salim, Muhammed Ibn Es-Sabah, Davud Ibn Rešid, Ahmed Ibn Muni', Jahja Ibn Ejub, Zuhejr Ibn Harb, Osman Ibn Ebi Šejbe, Ali Ibn Hidžr i Jezid Ibn Harun. Umro je, Allah mu se smilovao, u Bagdadu 183. godine po H., u 79. godini.

Vav (و)

96. Veki' Ibn El-Džerah Ibn Melih Ibn Adi Er-Revasi El-Kufi..Nadimak mu je po sinu, dakle Ibn Sufjan. On je iz Kejsa u Gilanu. Ibn Kutejbe ga u El-Me'arifu ubraja u šiijske prenosioce hadisa. Ibn El-Medini navodi u Et-Tehzibu da je Veki' šiija. Mervan Ibn Muavija nije sumnjao u to da je Veki' rafidija. Jedanputa je Jahja Ibn Mu'in došao kod Mervana Ibn Muavije i kod njega nađe papir na kojem je pisalo da je taj takav i takav, a ovaj takav i

takav, između ostalog bilo je tu i ime Veki'a te da je on rafidija. Pa mu Ibn Mu'in reče: “Veki' je bolji od tebe.” Ovaj reče: “Od mene?” Ibn Mu'in reče: “Da.” Dalje Ibn Mu'in kaže: “Čuo je za to Veki', pa je rekao: “Jahja je naš prijatelj.” Pitali su Ahmed Ibn Hanbela: “Kada dođe do odvajanja mišljenja između Veki'a i Abdurahmana Ibn Mehdija, čiji stav da uzmemo?” On je dao prednost Abdurahmanu zbog stvari koje je objasnio a između toga je i to da su preci Abdurahmana bili uredu – dok to kod Veki'a Ibn El-Džeraha nije tako. Ja kažem kako to potvđuje ono što je iznio Zehebi pri kraju biografije Hasana Ibn Saliha, da je Veki' govorio: “Zaista je Hasan Ibn Salih kod mene imam.” Pa mu rekoše: “On ne priziva milost na Osmana.” On reče: “Da li ti prizivaš milost na Hadžadža?” Dakle poistovjetio je Osmana i Hadžadža. Zehebi govori o njemu u El-Mizanu gdje prenosi o njemu ono što si već čuo. Na njega su se pozivali autori šest Sahiha i drugi. Njegove ćeš hadise u Buhariji i Muslimu naći od E'amaša, Sevrija, Šu'beta, Ismaila Ibn Ebi Halida i Ali Ibn Mubareka. Od njega u ova dva sahiha prenose Ishak Hanzali i Muhammed Ibn Namir. U Buhariji od njega prenosi Abdullah Hamidi, Muhammed Ibn Selam, Jahja Ibn Džafer Ibn E'ajun, Jahja Ibn Musa i Muhammed Ibn Makatil. U Muslimu od njega prenosi Zuhejr, Ibn Ebi Šejbe, Ebu Kerib, Ebu Se'id El-Ešedž, Nasr Ibn Ali, Se'id Ibn Ezher, Ibn Ebi Omer, Ali Ibn Hašram, Osman Ibn Ebi Šejbe i Kutejbe Ibn Se'id. Umro je, Allah mu se smilova, u Fidi vraćajući se sa hadža, u muharemu 198. godine po H., u 68. godini.

Ja (ي)

97. Jahja Ibn El-Džezar El-'Arni El-Kufi. Prijatelj Emiru-l-mu'minina, a.s. Zehebi o njemu govori u El-Mizanu, stavljajući inicijale zbog toga jer su se na njega pozivali Muslim i autori Sunena. Ukazuje da je pouzdan pa kaže: “Veoma iskren.” Prenosi od Hakema Ibn Utejbeta da je rekao: “Jahja Ibn El-Džezar je bio ekstremni šiija.” Ibn Sa'd govori o njemu na 206. stranici šestoga dijelaTabekata, pa kaže: “Jahja Ibn El-Džezar je pokazivao da je šiija, pretjerivao je u govoru.” Rekli su: “Bio je pouzdan i da ima hadise...” Ja kažem da sam u poglavlju o namazu u Muslimu, vidio njegov hadis kojeg prenosi od Alija, kao i o imanu također u Muslimu, taj hadis prenosi od Abdurahmana Ibn Ebi Lejle. Od njega u Muslimu i kod drugih prenose Hakem Ibn Utejbe i Hasan El-Arni.

98. Jahja Ibn Se'id El-Kutan. Nadimak mu je Ebu Se'id. Štićenik je Benu Temima El-Basrija, muhadisa koji je bio njegov savremenik. Ibn Kutejbe ga u El-Me'arifu ubraja u šiijske prenosioce hadisa. Na njeg se pozivaju autori šest Sahiha i drugi. Njegov hadis od Hišam Ibn Urveta, Hamid Et-Tavila, Jahje Ibn Se'ida El-Ensarija i drugih zabilježen je u Buhariji i Muslimu. Od njega u ova dva sahiha prenose Muhammed Ibn Musena i Bendar. U Buhariji od njega prenose Museded, Ali Ibn Medini i Bejan Ibn Amr. U Muslimu Muhammed Ibn Hatim, Muhammed Ibn Halad El-Bahili, Ebu Kamil Fudejl Ibn Husejn El-Džuhdari, Muhammed El-Makdami, Abdullah Ibn

Hašim, Ebu Bekr Ibn Ebi Šejbe, Abdullah Ibn Se'id, Ahmed Ibn Hanbel, Ja'kub Ed-Duraki, Abdullah El-Kavariri, Ahmed Ibn Abdeh, Amr Ibn Ali, Abdurahman Ibn Bišr. Umro je, Allah mu se smilovao, 198. godine po H. u 78. godini.

99. Jezid Ibn Ebi Zijad El-Kufi Ebu Abdullah. Zehebi o njemu govori u El-Mizanu te pored njega stavlja inicijale Muslima i autora četiriju Sunena ukazujući na to da su prenosili njegove predaje. Prenosi od Ibn Fudejla: "Jezid Ibn Ebi Zijad je bio jedan od velikih šiijskih prvaka." Zehebi priznaje da je on jedan od poznatih kufskih učenjaka, ali da su ga i pored toga izlagali napadima, te koliko god su mogli iznosili su njegove nedostatke, sve zbog toga što je on prenio hadis od Ebu Berzeta ili Ebu Berdeta gdje stoji: "Bili smo sa Vjerovjesnikom, s.a.v.a., kada je on čuo glas pjevanja, kad Amr Ibn As i Mu'avija zapjevali. Poslanik tada reče: "Allahu moj, vrati ih u zabludu posebnim vraćanjem, i navrati ih u Vatru, posebnim navraćanjem."

كنا مع النبي صلى الله عليه وآله وسلم، فسمع صوت غناء، فاذا عمرو بن العاص ومعاوية يتغنيان، فقال صلى الله عليه وآله وسلم اللهم اركسهما في الفتنة ركساً، ودعهما الى النار دعاً

Njegove ćeš hadise o hrani (at'imeh) naći u Muslimu od Abdurahmana Ibn Ebi Lejle. Od njega ga prenosi Sufjan Ibn 'Ajine. Umro je, Allah mu se smilovao, 136. godine po H. u približno 90. godini.

100. Ebu Abdullah El-Džedeli. Zehebi o njemu govori u El-Kunau, pored imena mu stavlja inicijale DT ukazujući da spada među prenosioce hadisa Ebu Davuda i Tirmizije u njihovim Sahihima. Zatim ga opisuje, da je mrski šiija. Prenosi od Džuzdžanija riječi da je on bio Muhtarev bajraktar. Od Ahmeda prenosi da je pouzdan. Šehrestani ga u knjizi El-Milel ve-n-Nihel ubraja u šiijske prenosioce hadisa. Ibn Kutejbe ga u El-Me'arifu spominje među ekstremnim šiijama. Njegove ćeš hadise naći u Tirmizijevom i Ebu Davudovom Sahihu kao i u ostalim sunijskim musnedima. O njemu govori Ibn Sa'd u šestom dijelu Tabekata na 159. stranici, navodeći da mu je ime Ubde Ibn Abd Ibn Abdullah Ibn Ebi Ja'mur, pa kaže: "Bio je strogi šiija, i po mišljenju nekih bio je u Muhtarovoj gardi. Poslao ga je sa 800 vojnika na Abdullaha Ibn Zubejra, kako bi s njima ratovao i sačuvao Muhammeda Ibn Hanefiju od onoga što mu je Ibn Zubejr naumio..." Kada je Ibn Zubejr opkolio Muhameda Ibn Hanefiju i Beni Hašim, te oko njih nabacao drveće i granje kako bi ih spalio, jer on nije htio dati prisegu. Međutim, Ebu Abdullah Džedeli ga je spasio te opasnosti. Da mu Uzvišeni Allah da lijepu nagradu iz Poslanikove porodice.

Ovo je posljednji u nizu ljudi o kojima želim govoriti u ovom kratkom osvrtu, od sto odvažnih šiijskih prenosilaca hadisa. Oni su bili dokazi sunneta i povjerljiva lica znanja ummeta. Zahvaljujući njima sačuvana je baština Vjerovjesnika. Oni su stožeri Sahiha, Sunena i Musneda. Spomenuli smo ih po njihovim imenima, i iznijeli smo sunijske navode o tome da su oni šiije, kao i to da su se pozivali na njih. Onako kako ste vi i tražili. Nadam se da će protivnici shvatiti da su griješili u svome ubjeđenju o tome da se sunije u hadisima nisu pozivale na šiijske prenosioce hadisa. Te da će uvidjeti kako je osnova u istinoljubivosti i emanetu kod njih, bez razlike između sunija i šiija. Da su šiijski hadisi bili apsolutno odbacivani s tim bi

otišla cjelina Vjerovjesnikove baštine; kao što priznaje Zehebi u biografiji Ebana Ibn Tagliba u El-Mizanu – što je očita propast. A vi znate – nek vas Allah pomogne istinom – da šiijski prethodnici, na koje su se pozivali sunije, nisu ograničeni na ovaj broj koji sam ovdje naveo, oni su mnogostruko, mnogostruko brojniji od ove stotine i obilniji senedima, mnogobrojniji hadisima, bogatiji znanjem, vremenom ih pretiču, i temeljnijeg koraka u šiizmu. Znaj to su šiijski prenosioci iz vremena ashaba, Allah bio njima zadovoljan. Već smo vas upoznali s njihovim plemenitim imenima pri kraju knjige El-Fusulu-l-muhimme. Isto tako i među tabiinima oni na koje su se pozivali su od dokazanih šiija, svi pouzdani, hafizi, sigurni u zapisivanju, dokazi, poput onih koji su pali kao šehidi na Allahovu putu, kao pomagači Emiru-l-mu'mininu, u bitkama Džemelu-l-asgar, Džemelu-l-ekber, Sifinu, Nahrevanu, u Hidžazu i Jemenu kada je Beser Ibn Irtat na njih izvršio pljačkaški pohod. Te u smutnji Hadremija kojeg je Muavija poslao na Basru. Kao i oni koji su pali kao šehidi na Tafu, sa predvodnikom džennetske mladeži, i oni koji su pali sa njegovim unukom šehid Zejdom, kao i drugi kojima je učinjena nepravda. Koji su zarad Allaha ustali osvetiti Muhammedov Ehli bejt, kao oni koji su se strpljivo borili, koje su nepravedno protjerali sa njihovih ognjišta. I oni koji su se trajno prikrivali iz straha i zbog slabosti. Poput Ahnefa Ibn Kajsa, Asbega Ibn Nebate i Jahje Ibn Ja'mura, prvog koji je na harfove stavio tačke, i Halila Ibn Ahmeda, osnivača Lingvistike i Metrike, i Mu'az Ibn Muslim El-Haraa, ustanovitelja Morfologije i njima sličnih. Za čije temeljito predstavljanje su potrebni obimni tomovi knjiga. A da ne govorimo o onima koje su nasibije napali oštrim kritikama pa ih proglasili slabima i nisu se pozivali na njih. Tu je na stotine provjerenih hafiza, istaknutih ličnosti upute od šiija Muhammedovog Ehli bejta, čiji spomen su sunije prenebregnule.
Međutim šiijski su alimi govoreći o njima sastavili indekse i bibliografije u kojima se govori o njima. Iz njih prepoznaješ njihovu sposobnost na putu služenja čistom uzvišenom šerijatu. Ko istražuje o njima znat će da su oni primjeri istinitosti i vjerodostojnosti, pobožnosti i zuhda, predanosti Bogu i čistog nijeta u služenju Uzvišenom Allahu, Njegovom poslaniku, s.a.v.a., Njegovoj knjizi, Imamima muslimana i svima njima. Neka nas Allah okoristi njihovim i tvojim berićetom, jer On od milostivih je najmilostiviji.
- Š –

Pismo 17 (pitanje)
3 Dhu'l-Hixhe 1329 H

1. Ljupkost i gracioznost diskusanta.
2. Isticanje da nema prepreke u tome da se sunije pozivaju na pouzdane šiije.
3. Njegovo vjerovanje u ajete o Ehli bejtu.
4. Njegova začuđenost pomirenjem među njima i onoga što je kod sunija.

1. Tako mi očiju tvojih, ne vidješe moje oči od tebe nekog probranijeg srcem, niti bržeg shvatanjem, niti su moje uši čule oštroumnijeg niti dalekovidijeg, niti je koji slušalac od tebe čuo nježnijeg tona, niti razboritije argumentacije, svaki put kada nam se obratiš častiš nas obiljem, i svaki put u razgovoru zavladaš ustima, ušima, očima i srcima. Čestitam ti na posljednjem pismu, to je knjiga u koju sumnje nema (2:2), povija vratove ljudi i istinom šiba glave zablude.

2. Sunijama nije ostala prepreka da se pozivaju na svoga brata šiiju kada je on pouzdan. Tvoj stav o ovome je očita istina. Dok je stav oponenata grubost i zanovijetanje. Njihov stav o tome kako nema pozivanja na šiije, protivurječan je njihovom djelu, dok se njihova praksa pozivanja na njih suprotstavlja njihovom stavu. Tako da im stav i praksa ne teku jednim tokom, niti su usmjereni jednom cilju. Jedna drugom nanose štetu, direktno se sudarajući. Usljed toga njihov je argument osakaćen, a tvoj očuvan.U svom osvrtu iznio si ono za šta je potrebno napisati odvojeni traktat, koji sam za tebe naslovio – Šiijski senedi u sunijskim senedima – koji će biti vrhunac u toj oblasti tako da onaj koji traži i žudi, iznad toga neće imati ništa drugo. Nadam se da se u islamskom svijetu desi, ako Bog da, krasna reformacija.

3. Vjerujemo u sve Allahove ajete – i u ajete o našem prvaku Emiru-l-mu'mininu, Aliju Ibn Ebi Talibu, i ostalim članovima Ehli bejta, Allah njima zadovoljan bio, više nego ste vi razložili.

4. Ne znam zašto sunije odstupiše od Imama Ehli bejta. I nisu se pokorili njihovom mezhebu ni u načelima ni u ograncima. Niti su posumnjali u ijedno sporno pitanje u svojim riječima. Niti je ulema razmatrala njihove stavove. Već su im se suprotstavljali u doktrinama. Bez bojazni su im oponirali. I uvijek se većina ummeta nakon selefa, u vjeri obraćala drugima mimo Ehli bejtu, bez poricanja. Pa ukoliko su kur'anski ajeti, i sahih hadisi, nedvosmisleni o onome što ste govorili, to znači da se sunije nisu okrenule od učenjaka Ehli bejta, niti su se zadovoljili njihovom zamjenom. Već iz Kur'ana i sunneta o Ehli bejtu nisu shvatili ništa više od pohvale i obaveze da ih vole i poštuju, a selefu salih su bliži ispravnosti i bolje poznaju značenja sunneta i Kura'ana, zato slijedi uputu njihovu. (6:90) Neka ti je selam.
- S –

Pismo 18 (odgovor)
4 Dhu’l-Hixhe 1329

1. Zahvala na izlivu emocija.
2. Greška diskutanta pripisivanjem toga svim ljudima kible.
3. Ehli bejtu su leđa okrenuli državnici ummeta.
4. Imami Ehli bejta – ne obaziravši se ni na kakav znak – ne zaostaju za drugima.

5. Koje pravedni sud presuđuje o zalutalosti onih koji su se prihvatili njih?

1. Zahvaljujem se na vašem lijepom mišljenju prema mojoj malenkosti, i cijenim vaš pristup prema meni i mome obraćanju. Ganut sam takvom naklonošću, i zatečen uljudnim poštovanjem i uvažavanjem.

2. Međutim, zamolio bih vas da ponovo razmotrite činjenicu u vezi onog što ste kazali o odstupanju od Ehli bejtu, i to doveli u vezu sa svim ljudima kible. Podsjećam vas da polovina ljudi kible – a to su šiije Ehli bejta Muhammedovog, nisu odstupili niti su oni koji odstupaju. Niti će ikada odstupiti od Imama Ehli bejta, a.s., ni u čemu, ni u principima ni u ograncima. Jer njihov je stav da Boga služiti u skladu sa njihovim putem (neka je Allahov blagoslov na njih) predstavlja, odredbom Kur'ana i sunneta, strogo preciziranu dužnost svakog pojedinca. I oni služe Allahu na taj način, u svim vremenima i na svim mjestima. Na tome su bili oni dobri i prije i kasnije, od trenutka preseljenja plemenite duše Poslanikove, s.a.v.a., pa sve do danas.

3. Zaista su odstupili od Ehli bejta i u načelima i u ograncima vjere, državnici i rukovodioci ummeta. Od kako su odstupili od njih s hilafetom i u njemu se upravili svojoj volji, iako je postojalo određenje da je halifa Emiru-l-mu'minin Ali Ibn Ebi Talib. Jer arapi se neće povinovati tome da hilafet bude u posebnoj kući, pa zato postojeće određenje su interpretirali po svome, te hilafet podrediše izboru, tako da svako pleme stremi ka njemu pa makar i nakon vremena izvjesnog. Tako da je hilafet jednom bio ovdje, drugi put ondje a sljedeći put negdje tamo. Uložili su svu svoju snagu i žustrinu kako bi potvrdili ovu osnovu, i kako bi uklonili sve ono što joj se suprotstavlja. Situacije su ih prisilile da se okrenu od mezheba i škole Ehli bejta i da interpretiraju sve ono što ukazuje na nužnost pokoravanje Ehli bejtu iz Kur'ana i sunneta, pa ukoliko bi se predali formi argumenata te se vratili Ehli bejtu, te se elita i narod njima vratio u ograncima i načelima vjere, a sebi bi nametali liniju povratka svojoj osnovi, i tako bi postajali najveći pozivači Ehli bejtu. A to se nije slagalo sa njihovim ambicijama niti se poklapalo sa njihovim postupcima, žustrinom i politikom. Ko pažljivo posmatra te stvari znat će da odstupanje od imameta Imama Ehli bejta u mezhebu, nije ništa drugo do li ogranak odstupanja od njihovog općeg imameta nakon Allahovog poslanika, s.a.v.a. I da je interpretiranje argumenata o njihovom posebnom imametu, slijedilo nakon interpretiranja argumenata o njihovom općem imametu, jer da je drugačije, od njih se ne bi niko okrenuo.

4. Pustimo tekstove i objašnjenja, pogledaj na njih bez obaziranja na to, pa da li nalaziš da su oni nedorasli, u znanju, djelu ili takvaluku – imamu Šafiji ili četverici imama ili drugima? Pa ukoliko nisu nedorasli, pa zašto bi drugi mimo njih bili prioritetniji da budu slijeđeni i imali više prava da im se pokorava?

5. Pa koje to pravedno suđenje, presuđuje o zalutalosti onih koji su se prihvatili njihovog užeta, i koji pristaju za njima? Daleko bilo da ehli sunnet ve-l-džema'at donese takav sud. Nek je selam na njih.

- Š –

Pismo 19 (pitanje)
5 Dhu'l-Hixhe 1329

1. Pravedni arbitar ne izriče sud zalutalosti onih koji su se prihvatili Ehli bejta.
2. Postupanje u skladu sa njihovim mezhebom znači izvršiti svoju dužnost.
3. Kaže se da su oni prioritetniji da budu slijeđeni.
4. Traženje eksplicitnih tekstova o hilafetu.

1. Neće pravedni arbitar donijeti presudu o zalutalosti onih koji su prigrabili uže Ehli bejta, onih koji slijede njihove korake, niti će kazati da su oni slabiji od ostalih imama u bilo čemu što je potrebno za imamet.

2. Prakticiranje u skladu sa njihovim mezhebom znači da su mukellefi podmirili svoj dug, izvršili dužnost, poput djelovanja u skladu sa jednim od četiriju mezheba, bez razlike.

3. Šta više kaže se da je prioritetnije slijediti vaših 12 Imama, nego li četiri imama i druge mimo njih. Zato što su svih 12 Imama, jednog te istog mezheba. Kojeg su utvrdili i potvrdili svojom saglasnošću. Nasuprot četiriju mezheba. Među kojima je razlika rasprostranjena u svim fikshkim poglavljima, tako da ih je nemoguće obuhvatiti i zabilježiti. Jasno je da ono što utvrdi jedna osoba ne može se porediti sa onim što utvrdi dvanaest Imama, ovo spada u one stvari gdje se poštena osoba ne može kolebati, a gdje se nepoštenom čovjeka oduzima argument – naravno, nasibije žele osporiti vaše pozivanje na mezheb Imama Ehli bejta. I zadužujem vas, nakon ovoga, da iznesete dokaz o tome.

4. A sada bih vas zamolio da navedete eksplicitne tekstove o hilafetu Imama Ali Ibn Ebi Taliba, r.a. Dokaze iznesi očite i ispravne putem ehli sunneta.
Selam

- S –

Pismo 20 (odgovor)
9 Dhu'l-Hixhe 1329

1. Sažeta referenca tekstova
2. Tekst o kući na dan pozivanja
3. Izvjestitelji ovog teksta od ehli sunneta.

1. Čovjek koji je dobro sagledao i upoznao siru Vjerovjesnika, s.a.v.a., od uspostavljanja islamske države, kodifikacije njenih propisa, upostaljvanja njenih temelja, izdavanja zakona, uređenja njenih aspekata od strane Svevišnjeg Allaha, naći će da je Ali, Poslanikov pomagač u njegovim poslovima, pomoć protiv neprijatelja, povjerenik njegovog znanja, nasljednik njegove mudrosti, namjesnik njegovog ugovora, rukovodilac nakon njega, onaj koji je upućen u Vjerovjesnikove riječi i djela i kada je on kod kuće i kada je na putu. O tome postoje mutevatir i neprekidni tekstovi, od početka poslanstva pa do kraja njegovog života.

2. Dovoljno od toga ti je ono što se dogodilo na samom početku islamskog poziva, prije širenja islama u Mekki, kada je Uzvišeni Allah objavio ajet: I opomeni rodbinu svoju najbližu. (26:214) i Poslanik ih je pozvao u kuću amidže Ebu Taliba. Toga dana ih je bilo četrdesetoro, jedan čovjek manje-više. Među njima njegove amidže Ebu Talib, Hamza, Abbas, Ebu Leheb – hadisi o tom događaju su zabilježeni u sunijskim Sahihima.

Na kraju toga, Allahov Poslanik, s.a.v.a., kaže:

“O djeco Abdu-l-Mutalibova, tako mi Allaha, ne poznajem među arapima mladića koji je donio svome narodu bolje od onoga što sam ja donio vama. Donio sam vam dobro i Ovoga i Onoga svijeta. Zapovijedio mi je Allah da vas pozovem Njemu. Pa ko će me pomoći u tome, pa da mi bude brat i izvršilac i moj nasljednik među vama?” Ustuknuli su od toga ljudi, osim Alija. A bijaše među njima najmlađi. On ustade i reče: “O Allahov vjerovjesniče, ja ću biti tvoj pomoćnik u tome.” Pa ga Poslanik uze za vrat te reče: “Zaista je ovo moj brat i izvršilac i moj nasljednik među vama. Pa slušajte ga i pokoravajte mu se.” Ljudi poustajaše smijući se i govoreći Ebu Talibu: “Naredio ti je da slušaš i pokoravaš se svome sinu...”

يا بني عبدالمطلب اني والله ما أعلم شاباً من العرب جاء قومه بأفضل مما جئتكم به، جئتكم بخير الدنيا والآخرة، وقد أمرني أن أدعوكم اليه، فأيكم يؤازرني على أمري هذا على أن يكون أخي ووصيي وخليفتي فيكم؟ فأحجم القوم عنه غير علي ـ وكان أصغرهم ـ اذ قام فقال: أنا يا نبي الله أكون وزيرك عليه، فأخذ رسول الله برقبته وقال: إن هذا أخي ووصيي وخليفتي فيكم، فاسمعوا له وأطيعوا، فقام القوم يضحكون ويقولون لأبي طالب: قد أمرك أن تسمع لابنك وتطيع.

3. Hadis u ovom obliku bilježi veliki broj čuvara Vjerovjesnikove baštine. Poput Ibn Ishaka, Ibn Džerira, Ibn Ebu Hatima, Ibn Mirdevejha, Ebu Ne'ima, Bejhekija u svome Sunenu i Delailu, S'alebija i Taberija u komentaru sure Šu'ara u svojim komentarima Kur'ana Tefsiru-l-kebir. Taberi ga također različitim putevima bilježi u drugom svesku knjige Tarihu-l-umemi ve-l-muluk na 217. stranici. Ibn Esir ga ocjenjuje kao neospornu činjenicu u drugom svesku svoga El-Kamila na 22. stranici, kada govori o Allahovoj zapovijedi Poslaniku da obznani svoj poziv. Ebu El-Fida ga bilježi u prvom svesku Et-Tariĥa na 116. stranici, govoreći o ljudima koji su prvi prihvatili

islam. Imam Ebu Džafer El-Iskafi El-Mu'tezili ga prenosi u knjizi Nakdu-l-usmanije izražavajući da je hadis sahih.

[Kako stoji na 263. stranici trećeg sveska Šarhu Nehdžu-l-belagati li Ibni Ebi El-Hadid, egipatskog izdanja. Dok knjiga Nakdu-l-usmanijje, spada u rijetka djela, i zavrijeđuje da svaki čovjek koji traga za istinom obrati pažnju na činjenice iznesene u njoj. Hadis se nalazi od 257. pa sve do 281. stranice, u trećem svesku Šarhu Nehdžu-l-belage u komentaru pretkraj govora el-Kasije.]

Halebi ga bilježi u poglavlju o sakrivanju Poslanika, s.a.v.a., i njegovih ashaba u Erkamovoj kući [Pogledati četvrtu stranicu tog poglavlja ili 381. prvog sveska u Es-Siratu el-Halebije. I nema granice Ibn Tejminijoj nepravednosti i optužbama inspirisanih njegovim poznatim ekstremizmom. Ovaj hadis navodi egipatski novelist i žurnalist Muhamed Husejn Hejkal, pa pogledaj drugi stubac pete stranice 2751. priloga političkog žurnala izdatog 12. zu-l-kadeta, 1350. godine po H, tu je opširno naveden. A kada se obratiš četvrtom stupcu šeste stranice, 2785. priloga, političkog žurnala, vidjet ćeš da ovaj hadis prenosi od Muslima iz Sahiha, Ahmeda iz Musneda, Abdullaha Ibn Ahmeda iz Zijadatu-l-musneda, Ibn Hadžer Hejsamija iz Džam'u-l-favaida, Ibn Kutejbe iz 'Ujunu-l-ahbara, Ahmeda Ibn Abdu Rabiha iz El-'Akdu-l-ferida, Amr Ibn Bahru-l-Džahiza iz Risaletu 'an Beni Hašim, Imama Ebu Ishaka Sa'lebija iz njegova tefsira. Ovaj hadis navodi i britanski autor Goerges u svojoj poznatoj knjizi El-Mekaletu fi-l-islam, na arapski je preveo protestant koji se nazvao Hašim El-Arabi. Hadis ćeš naći na 79. stranici šestog izdanju ovog prijevoda. Usljed toga što je ovaj hadis veoma poznat navodi ga određeni broj europejaca u svojim knjigama na francuskom, engleskom i njemačkom jeziku. U kratkoj verziji ga prenosi i Thomas Carlyle u knjizi Heroes i Hero Worship.] u svojoj poznatojEs-Siratu El-Halebijja.

Navode ga u ovom značenju sa neznatnim razlikama u izrazu, prenosioci i kritičari hadisa kao što su Tahavi, Ed-Dijau El-Mukaddesi u El-Muhtaretu, Se'id Ibn Mansur u Sunenu. Dovoljno ti je ono što prenosi Ahmed Ibn Hanbel od hadisa o Aliju, na 111. i 159. stranici prvog dijela Musneda, pa pogledaj. Isto tako na početku 331. stranice prvog djela Musneda navodi značajan hadis od Ibn Abasa. Taj hadis obuhvata deset karakteristika kojim se Imam Ali ističe nad drugima. Taj značajni hadis prenosi i Nesai od Ibn Abasa na 6. stranici u Ĥasaisu El-Alevijje. A Hakim na 132. stranici trećeg dijela Mustedreka. Kao i Zehebi u svome Talhisu gdje navodi da je sahih. Isto tako imaš šesti dio Kenzu-l-ummala u kojem se nalaze detalji.

[Pogledaj 6008. hadis na 392. stranici, vidjet ćeš da se prenosi od Ibn Džerira. A 6045. hadis na 396. stranici se prenosi od Ahmeda iz Musneda, i Dijau-l-Mukaddesija iz El-Muhtareta, i Tahavija, Ibn Džerira iz Sahiha. Hadis 6056 na 397. stranici naći ćeš da se prenosi od Ibn Ishaka, Ibn Džerira, Ibn Ebi Hatima, Ibn Mirdevejha, Ebu Ne'ima, Bejhekija iz Šu'abu-l-imana i Ed-Delaila. Hadis 6102 na 401. stranici vidjet ćeš da se prenosi od Mirdevejha. Hadis 6155 na 408. stranici prenosi se od Ahmeda iz Musneda, Ibn Džerira, Ed-Dijaa iz El-Muhtareta. Ko istražuje Kenzu-l-ummal naći će ovaj hadis na različitim mjestima knjige. Pogledaš li 255. stranicu, trećeg dijela, Šarha

Nehdžu-l-belage od Imama El-Mu'tezila El-Hadida, ili kraj tumačenja govora El-Kasi'a, naći ćeš ga cjelovitog.]

Imaš i Muntehabu-l-Kenzi koji je štampan na marginama Imam Ahmedovog Musneda. Zato se obrati na margine od 41. do 43. stranice petog dijela Musneda, tu ćeš naći dosta detalja. Dovoljno nam je ovo da posluži kao dobar dokaz. Selam.

- Š –

Pismo 21 (pitanje)
10 Dhu'l-Hixhe 1329

Ispoljavanje sumnje u autentičnost ovog teksta

Zaista vaši oponenti ne uvažavaju sened ovog hadisa. Oštrim ga tonom odbacuju. A dovoljno vam je to što ga ne bilježe dva šejha, kao ni drugi autori Sahiha mimo njih dvojice. Sumnjam da je hadis prenijet putem pouzdanih prenosilaca iz redova ehli suneta. Niti nalazim da ga vi tretirate ispravnim ukoliko je prenesen tim putem. Selam.

- S –

Pismo 22 (odgovor)
Dhu'l-Hixhe 1329

1. **Potvrda ovog teksta**
2. **Zašto ga (šejhovi) izbjegavaju?**
3. **Ko ih je upoznao to ga ne začuđuje.**

1. Kada ne bih prihvatao ispravnost ovog hadisa prenesenog putem Ehli suneta ne bih ga ni navodio. Ipak su Ibn Džerir i Imam Ebu Džafer El-Iskafi, naveli da je njegova ispravnost neosporna.

(Pogledaj 6045. hadis u Kenzu-l-ummaluna str. 395 u šestom dijelu. Tu ćeš također naći da Ibn Džerir ukazuje da je hadis sahih. A Ebu Džafer El-Iskafi, on daje čvrsto uvjeren sud o njegovoj ispravnosti u knjizi En-Nakdu el-usmanijje. Pogledaj šta se nalazi na 263. stranici trećeg dijela Šarhu Nehdžil belagati li Hadid, egipatsko izdanje.)

I više istaknutih istraživača ocjenjuje da je sahih, a dovoljno da bude sahih je činjenica da je bilježen putem dokazanih autoriteta, na koje se bez ikakvog oklijevanja pozivaju autori Sahiha. Na 111. stranici prvog dijela Ahmedovog Musneda, naći ćeš da je ovaj hadis prenijet od Esveda Ibn 'Amira, (Na njega se pozivaju Buharija i Muslim u svojim Sahihima. On je slušao (hadise) od Šu'beta kod njih dvojice, a Abdulaziza Ibn Ebi Selemeta

je slušao kod Buharija. Kod Muslima je slušao Zuhejra ibn Mu'aviju i Hamad Ibn Selemeta. Od njega u Buhariji prenosi Muhammed Ibn Hatim Ibn Bezi', a u Muslimu od njega prenosi Harun Ibn Abdullah.)

od Šerika, (Na njega se pozivao Muslim u Sahihu, kako smo već objasnili u Odgovoru 8.)

od E'amaša, (Na njega se pozivaju Buharija i Muslim u svojim Sahihima, kako smo objasnili govoreći o njemu u Odgovoru 8)

od Minhala, (Na njega se poziva Buharija, i to smo objasnili u Odgovoru 8.)

od Ibada Ibn Abdullaha El-Esedija, (To je Ibbad Ibn Abdullah Ibn Zubejr Ibn Avam El-Kureši El-Esedi. Na njega se pozivaju Buharija i Muslim u svojim Sahihima. Slušao je Esmu i Aišu kćerku Ebu Bekrovu. U oba Sahiha od njega prenose Ibn Ebi Melike, Muhammed ibn Džafer Ibn Zubejr i Hišam Ibn Urve.)

od Ali, a.s., kao merfu' predaja, i svaki pojedinačni lanac ovog seneda je dokaz kod oponenata i sve su to, bez pogovora, prenosioci u Sahihima. O njima Kajserani govori u knjizi El-Džam'u bejne ridžali es-sahihajni, tako da se neizbježno mora kazati kako je ovaj hadis sahih, jer u njemu postoje brojni putevi koji se međusobno potvrđuju.

2. A to što ga ne bilježe dva šejha i njima slični, jeste činjenica da je u suprotnosti sa njihovim stavom o hilafetu. Ovo je glavni razlog njihovog izbjegavanja velikog broja sahih hadisa. Jer su se plašili da postanu oružje u rukama šiija, pa su ih svjesno krili, i zbilja veliki broj sunijskih šejhova – da im Allah oprosti – postupali su na taj način da sakrivaju sve poput toga. Bili su poznati po tome da prikrivaju hadise, što o njima prenosi Hafiz Ibn Hadžer u Fethu-l-bariju. Buharija upravo u ovom smislu pri kraju knjige o znanju (nauci), u prvom dijelu svoga Sahiha, otvara poglavlje: O onom ko u znanju daje prednost jednim ljudima nad drugim.

3. Ko je upoznao Buharijin odnos prema Aliju, a.s., i ostalim članovima Ehli bejta, i uvidi da se njegovo pero plaši hadisa koji govore o njihovim krasotama, a kalem mu presuši kada treba pisati o njihovim karakteristikama. Ne čudi ga njegovo izbjegavanja ovog i sličnih hadisa. Ve la havle ve la kuvvete illa billahi el-alijji el-azim. Selam

- Š –

Pismo 23 (pitanje)
14 Dhu’l-Hixhe 1329

1. **Vjerovanje u pouzdanost hadisa.**
2. **Nema svrhe pozivati se na njega kada nije mutevatir.**
3. **On ukazuje na posebni hilafet.**
4. **Dokidanje hadisa**

1. Obratio sam se hadisu na 111. stranici prvog dijela Ahmedovog Musneda, i istražio sam o njegovim prenosiocima, i vidio da je riječ o autoritetima utvrđene pouzdanosti. Zatim sam istražio ostale puteve i našao sam da se međusobno podudaraju i potvrđuju jedni druge, i zbog toga vjerujem u njegovu pouzdanost.

2. Samo što se vi ne pozivate – s namjerom potvrđivanja Imameta – na hadise koji nisu mutevatir. Jer, Imamet je kod vas jedno od načela vjere, a za ovaj se hadis ne može kazati da postiže granice mutevatira, tako da nema svrhe pozivati se na njega.

3. Kaže se da ovaj hadis aludira da je Ali halifa Božijeg poslanika, s.a.v.a., posebno u njegovom Ehli bejtu, pa gdje je tekst o njegovom općem hilafetu?

4. Možda se čak može reći da je ovaj hadis dokinut, jer Poslanik, s.a.v.a., je napustio njegov smisao. Zbog toga nije bio smetnja ashabima da daju prisegu trojici pravednih halifa, da Allah bude njima zadovoljan.

- S –

Pismo 24 (odgovor)
15 Dhu'l-Hixhe 1329

1. Razlog našeg pozivanja na ovaj hadis.
2. Posebni/ograničeni hilafet je jednoglasno odbačen.
3. Dokidanje je ovdje nemoguće.

1. Zaista se sunije u dokazivanju imameta pozivaju na svaki sahih hadis, bio on mutevatir ili ne. I mi smo se zbog toga pozvali na njega, jer kod njih je ispravan. Držali smo se toga jer su oni sebi to učinili obaveznim. Njime smo argumentirali imamet kojeg mi prihvatamo, zato što je on mutevatir našim putevima prenošenja, što je očito svima.

2. Tvrdnja da on aludira na to da je Ali, a.s., halifa Allahovog poslanika, s.a.v.a., ograničeno na Ehli bejt, se odbija, jer svako ko kaže da je Ali Poslanikov halifa u Ehli bejtu, on vjeruje i u njegov opći hilafet. A svako ko negira njegov opći hilafet, također negira i ograničeni hilafet. Nema pobornika razdvajanja. Pa kakva je to filozofija suprotna konsenzusu muslimana?

3. Ne mogu nikako zanemariti tvoje riječi o dokidanju hadisa. To je nemoguće i racionalno i šerijatski. Budući da je riječ o dokidanju prije vremena događanja, što je svima očito. Iako ovdje nema onoga što dokida hadis osim pretpostavke da je Poslanik napustio smisao hadisa. A činjenica je da Poslanik nije napustio smisao hadisa, već nakon njega postoje uzastopni i mutevatir hadisi koji potvrđuju jedni druge. Pa kada bismo i pretpostavili da nakon ovog hadisa nema nikakvog drugog hadisa, ali,

otkud znanje da se Poslanik odrekao suštine ovog hadisa i napustio njegovu funkciju. Oni se povode samo za pretpostavkama i onim za čim duše žude, a već im dolazi od Gospodara njihova prava uputa. (53:23)
Selam

- Š –

Pismo 25 (pitanje)
16 Dhu'l-Hixhe 1329

1. Vjerovanje u ovaj tekst.
2. Traženje više dokaza.

1. Vjerujem u Onog koji je tobom rasvijetlio tamu, i tobom razjasnio nejasno, i učinio te znakom od Njegovih znakova, i osobom kojom se očituju Njegovi dokazi.

2. Zato ponudi mi više dokaza, Allah ti oca nagradio.
Selam
- S –

Pismo 26 (odgovor)
17 Dhu'l-Hixhe, 1329

1. Jasni tekst o više od deset Alijevih vrlina koje niko drugi nema.
2. Objašnjenje argumentiranja tim tekstom.

1. Od tekstova ti je nakon hadisa o kući na dan poziva, dovoljno ono što bilježi imam Ahmed u prvom dijelu Musneda, pri dnu 330. stranice, i imam Nesai u Ĥasaisu el-Alevijje, str. 6, zatim Hakim u trećem dijelu Mustedreka, str. 123, te Zehebi u TalĤisu, i drugi autori Sunena putevima koji su jednoglasno ocjenjeni ispravnim; od Amr Ibn Mejmuna da je rekao:

"Sjedio sam kod Ibn Abbasa kad dođe devetero ljudi koji mu rekoše: "O Ibn Abbase, ili ćeš ustati sa nama, ili reci ovima da nas ostave same. On reče: "Ustajem s vama."

Kaže prenosilac: "Još uvijek je bio zdrav, prije nego će oslijepiti."
Kaže: "Počeli su razgovor. Ne znamo šta su govorili."
Dalje kaže: "Pa dođe tresući odjeću, i govoreći sa izrazom tuge:
"Kleveću čovjeka koji ima više od deset vrlina koje niko drugi nema. Kleveću čovjeka kojem je Vjerovjesnik, s.a.v.a., rekao: "Poslat ću sigurno čovjeka, kojeg Allah nikada neće poniziti, voli Allaha i Poslanika i njega vole Allah i Poslanik. Pa je zbog ovih riječi glavu podigao ko je bio podigao. Zatim reče Poslanik: "Gdje je Ali?"

Pa dođe a oči ga bole zbog čega nije mogao gledati. On mu huknu u (pomaza pljuvačkom) oči. Zatim tri puta zamahnu bajrakom i dade mu ga u ruke.
Nakon toga Ali dovede Safiju binti Hajj."

Ibn Abbas reče: "Zatim je Poslanik, s.a.v.a., poslao nekog sa surom Tevbe, a zatim posla Alija za njim, te je on uze od tog čovjeka.

Rekao je Poslanik: "Ne može/smije je odnijeti osim čovjek koji je od mene a ja od njega."
Ibn Abbas reče: "Rekao je Poslanik, s.a.v.a., amidžićima: "
Koji od vas će me pomoći i na ovom i na onom svijetu?"
Kaže: "I Ali je sjedio, a oni se oglušiše."
Pa reče Ali: "Ja ću te pomoći i ovoga i onoga svijeta."
Poslanik reče: "Ti si moj pomagač i ovoga i onoga svijeta."

Pa Poslanik ponovi svoje pitanje: "Ko će od vas da me pomogne ovoga i onoga svijeta?"
Oni se oglušiše. Pa reče Ali: "Ja ću te pomoći ovoga i onoga svijeta."
Poslanik reče Aliju: "Ti si moj pomagač i ovoga i onoga svijeta."
Ibn Abbas kaže: "Ali, a.s., je nakon Hatidže bio prvi čovjek koji je povjerovao."

Kaže: "Uzeo je Poslanik svoj ogrtač pa ga je stavio na Alija, Fatimu, Hasana i Husejna i citirao: "Zaista Allah želi da odstrani od vas nečistoću Ehlu-l-bejte, i očisti vas (potpunim) čišćenjem. (33:33)"

Kaže: "Ali se žrtvovao obukavši na se Vjerovjesnikovu odjeću, zatim je počinuo na njegovo mjesto, a idolopoklonici su se ustremili na njega."
Pa je rekao: "Pošao je Poslanik u bitku na Tebuk, pa su i ljudi pošli sa njim. Pa reče Ali: "Idem li i ja s tobom?" Poslanik, s.a.v.a., je rekao: "Ne." Pa zaplaka Ali, na što mu Allahov poslanik, s.a.v.a., reče: "
Nisi li zadovoljan da mi položajem budeš kao što je Harun bio Musau osim što nakon mene nema vjerovjesnika? Zaista ne bih trebao otići dok tebe ne postavim za svoga zamjenika."

I rekao mu je Allahov poslanik, s.a.v.a.: "Ti si zaštitnik svakog vjernika i vjernice nakon mene." Ibn Abbas kaže: "Allahov poslanik je zatvorio sva vrata prema džamiji osim Alijevih vrata, pa je u džamiju ulazio i u stanju džunupluka jer to je bio jedini put koji je imao."
Kaže: "Rekao je Allahov poslanik, s.a.v.a.: "Kome sam ja bio zaštitnik, pa zaista mu je Ali zaštitnik..."
Nakon što ga je zabilježio, Hakim za ovaj hadis kaže da mu je lanac sahih, ali ga dva šejha (Buharija i Muslim) nisu zabilježili u ovom kontekstu."
Ja kažem da ga bilježi Zehebi u TalĤisu, zatim kaže: "Sahih."

2. Nije skriveno šta se u ovom hadisu nalazi od neporecivih i jasnih argumenata, da je zbilja Ali njegov namjesnik i halifa nakon njega. Zar ne vidiš kako ga je Vjerovjesnik, s.a.v.a., učinio svojim pomagačem i na ovom i na onom svijetu. Izabravši ga time iznad ostalih bližnjih. I kako je ukazao

da je njegov položaj u odnosu na Vjerovjesnika kao položaj Haruna u odnosu na Musaa.
I od svih položaja izuzeo je samo vjerovjesništvo. I upravo to izuzimanje je argument da je riječ o općem položaju. Ti znaš da je najočitiji položaj koji je Harun imao kod Musaa da mu je pomoćnik (vezir) i da mu je bio potpora, i da je bio sudionik u misiji, i njegov zamjenik (halifa), i njegovom cijelom ummetu bilo je naređeno da mu budu pokorni, zbog riječi:
"i podaj mi za pomoćnika iz porodice moje Haruna, brata mog; osnaži me njime i učini drûgom u zadatku mome." (20:29-32)
Kao i riječi:
Naslijedi me u narodu mom i sređuj (stvari) i ne slijedi put smutljivaca. (7: 142)
Te Božijih riječi:
Već ti je dato potraživanje tvoje, o Musa. (20:36)
Tako da je Ali, a.s., presudom ovog teksta halifa Allahovog poslaniku u njegovom narodu, i pomoćnik u porodici, drug u misiji – i to linijom hilafeta a ne vjerovjesništva – i najodabraniji čovjek ummeta, i najpreči od njih i živ i mrtav, i on je taj što im je naređeno da mu se moraju pokoravati za vrijeme Vjerovjesnika – jer je njegov pomoćnik – poput onog što je bilo za Haruna u ummetu Musaa, a.s., za vrijeme Musaa, a.s.
Ko čuje hadis o njegovom položaju, odmah mu se u umu sami od sebe nameću svi ovi položaji, i uopće ne sumnja da se mislilo na njih.
A Allahov poslanik, s.a.v.a., je razjasnio stvar učinivši je očiglednom riječima:
“Zaista ne bih trebao otići dok tebe ne postavim za svoga zamjenika.” (انه لا ينبغي أن أذهب الا و أنت خليفتي)
Ovaj tekst je izričit u tome da je on njegov halifa. Štaviše, tekst je očit u tome da ukoliko bi Poslanik otišao a ne bi postavio njega za svoga zamjenika, pa učinio bi ono što ne bi trebao učiniti. A to je zbog toga što mu je od Allaha naređeno da ga ostavi za svoga zamjenika, kao što je dokazano u komentaru Allahovih riječi:
O Poslaniče! Dostavi šta ti je objavljeno od Gospodara tvog. A ako ne učiniš, onda nisi prenio poslanicu Njegovu. (5:67)
Ko bude dobro razmotrio riječi Allaha Uzvišenog (nisi prenio poslanicu Njegovu) a zatim pažljivo pogleda u riječi Vjerovjesnika, s.a.v.a., (Zaista ne bih trebao otići dok tebe ne postavim za svoga zamjenika) vidjet će da su upravljene ka istoj intenciji, što nije skriveno. I ne zaboravi Poslanikove, s.a.v.a., riječi u ovom govoru: “Ti si zaštitnik svakog vjernika i vjernice nakon mene.” Pa zaista je to nedvosmislena riječ o tome da je on upravitelj i pomagač i njegov zamjenik u tome, kao što je rekao El-Kumejt, r.a.:

Divna li upravitelja nakon njegova vjerovjesnika
utočište svijesti o Bogu, i krasna li učitelja.
Selam

- Š –

Pismo 27 (pitanje)

18 Dhu'lHixhe 1329

Ispoljavanje sumnje u sened hadisa o položaju

Hadis o položaju je sahih i dobro poznat, međutim, neumoljivi El-Amidi – istaknuta ličnost u metodologiji prava (usul) – sumnja u njegove senede, i dvoumi se u puteve tradiranja, a vaši su oponenti često privrženi njegovom mišljenju, te kako ćete postići dominaciju nad njima?
Selam

S

Pismo 28 (odgovor)
19 Dhu'l-Hixhe 1329

1. **Hadis o položaju spada među najprovjerenije hadise.**
2. **Okolnosti presuđuju o tome.**
3. **Od Ehli sunija ga bilježe.**
4. **Uzrok El-Amidijeve sumnje.**

1. El-Amidi, ovom sumnjom samome sebi nanosi nepravdu, jer zaista hadis o položaju spada u najispravnije i najprovjerenije hadise.

2. Sumnja u ispravnost seneda ovog hadisa nije zaokupila nikoga, niti je ikome palo napamet da polemiše o njegovoj pouzdanosti. Čak i Zehebi – i pored tvrdoglavosti – uTalhisu-l-mustedreku jasno daje do znanja da je predaja sahih.(pogledaj odgovor na pismo 26.)

Ibn Hadžer El-Hejsami – i pored svoga antagonizma u Savaiku – o hadisu govori u dvanaestoj Eš-šubhi, te citira stavove o tome da je hadis sahih, od prvaka hadiske nauke, koji su takvi da se u tome samo na njih oslanja, zato pogledaj 29. stranicu Es-Savaika. Pa da ovaj hadis nije na stupnju pouzdanosti ne bi ga Buharija bilježio u svomeSahihu. Zbilja taj čovjek muči svoju dušu predrasudama kada treba navoditi Alijeve osobine i vrline Ehli bejta.

Muavija je bio lider neposlušne skupine, vrijeđao je Emiru-l-mu'minina i ratovao protiv njega, proklinjao ga sa minbera, naređivao muslimanima da ga proklinju, ipak, usprkos bezočnosti u izražavanju neprijateljstva prema njemu – nije negirao hadis o položaju. Niti je proturiječio Sa'd Ibn Ebi Vekasu kada mu je rekao – u onome što bilježi Muslim u poglavlju o vrlinama Ali Ibn Ebi Taliba, na 324. stranici, drugog dijela Sahiha – "Šta te spriječilo da vrijeđaš Ebu Turaba?" Sa'd Ibn Ebi Vekas reče: "Sjetih se tri stvari koje mu je rekao Poslanik, pa ga nisam vrijeđao, jer da mi je samo jedna od njih, bilo bi mi draže od riđih deva. Čuo sam Allahovog poslanika kako mu govori kada ga je zamijenio u nekim bitkama: "Zar nisi zadovoljan da mi položajem budeš kao što je Harun bio Musau osim što nakon mene nema vjerovjesnika..."(Također ga bilježi Hakim na početku 109. stranice trećeg dijela u Mustedreku, i u skladu sa kriterijima dva šejha

ga ocjenjuje sahihom. Zehebi ga bilježi u Talhisu, priznajući da je sahih po kriteriju Muslima.)

To rastuži Muaviju, i nije više insistirao da Sa'd proklinje Alija, a.s.

ما منعك أن تسب أبا تراب؟ فقال: أما ما ذكرت ثلاثاً قالهن له رسول الله، فلن اسبه، لأن تكون لي واحدة منها أحب الي من حمر النعم، سمعت رسول الله يقول له وقد خلفه في بعض مغازيه: أما ترضى أن تكون مني بمنزلة هارون من موسى الا أنه لا نبوة بعدي...

Pored svega ovoga dodajem i to da je lično Muavija prenosio hadis o položaju. Ibn Hadžer u Sava'iku (107. str., poglavlje 11) kaže: “Prenosi Ahmed da je neki čovjek pitao Muaviju o nekom pravilu. On mu reče: “Pitaj to Alija, on je učeniji.” Čovjek reče: “Tvoj mi je odgovor draži nego li Alijev.” Muavija reče: “Ružno li zboriš! Ne voliš čovjeka kojeg je Allahov poslanik ispunio znanjem, i rekao mu: “Ti si na položaju kod mene poput Haruna kod Musaa, osim što nakon mene nema vjerovjesnika. I Omer bi kada god bi imao problem pitao njega...”(On kaže da su i drugi bilježili ovaj hadis, te da su neki dodali i: “Ustani, Bog ti noge oduzeo.” I izbrisao je njegovo ime iz deftera, pa do kraja onog što prenosi na 107. stranici Sava'ika, a što ukazuje da određeni broj muhaddisa, mimo Ahmeda ovaj hadis o položaju prenose lancem preko Muavije.)

Jednom riječju, hadis o položaju spada u one hadise u čiju pouzdanost nema nikakve sumnje i to u skladu sa mišljenjem svih muslimana, i pored razlike u mezhebima i orijentacijama.

3. Bilježi ga autor El-Džam'u bejne es-sihahi es-sitte (u poglavlju Fi manakibi Ali). Autor El-Džam'u bejne es-sahihajn (Fi fadaili Ali, Fi gazveti Tebuk).
Također se nalazi u Sahihu-l-Buhariju u poglavju Fi gazveti Tebuk (3/58).
Također u poglavlju Fadailu Ali u Sahihu-l-Muslimu (3/323).
U poglavlju Fadailu ashabi en-nebijj u Sunenu Ibn Madže (1/28, kada govori o vrlinama Alija).
U poglavlju o Alijevim vrlinama u Mustedreku-l-Hakim (3/109 i drugim mjestima).
Bilježi ga i imam Ahmed Ibn Hanbel u Musnedu od Sa'da brojnim putevima tradiranja (str: 1/173, 175, 177, 179, 182, 185).
Također ga prenosi u Musnedu od Ibn Abbasa (1/331),
Esme Binti Amis (6/369, 438),
Ebu Se'ida El-Hudrija (3/32),
Muavije Ibn Ebi Sufjana, i određenog broja drugih ashaba.
Taberani ga bilježi od Esme Binti Amisa, Ummu Seleme, Hubejša Ibn Džunadeta, Ibn Omera, Ibn Abbasa, Džabir Ibn Semereta, Zejd Ibn Erkama, El-Beraa Ibn Aziba, Ali Ibn Ebi Taliba, (Kako o tome navodi Ibn Hadžer u prvom hadisu u El-Erbe'inu, kojeg navodi u drugom poglavlju, devete glave, na 72. stranici Es-Savaika. Sujuti, govoreći o Aliju u Tarihu-l-Hulefa kaže: “Taberani ga bilježi od svih njih, dodavši i Esmu Binti Kajs.”)i drugih.
Bezzar ga bilježi u svomeMusnedu,(Što navodi Sujuti govoreći o Aliju u Tarihu-l-Hulefa, str. 65.)

Tirmizi u Sahihu, (Na što aludira 2504. hadis u Kenzu-l-umalu 6/152.)od Ebu Se'ida El-Hudrija.

Ibn Abdulber ga bilježi u Ahvalu-l-Ali u El-Isti'abu, zatim govori o njemu: “On spada u najprovjerenije hadise i najispravnije od njih. Prenosi ga od Vjerovjesnika S'ad Ibn Ebi Vekas, a velik je broj puteva kojim je tradiran od S'ada.”

O njemu govori Ibn Ebi Hejseme i drugi. Pa kaže: “Prenosi ga Ibn Abbas, Ebu Se'id El-Hudri, Ummu Seleme, Esma Binti Amis, Džabir Ibn Abdullah i dosta drugih čija je lista dugačka.” Ovo su riječi Ibn Abdulberra. Svako ko je govorio o bici na Tebuku od muhadisa i povjesničara prenosi i ovaj hadis. Prenosi ga i svako ko piše biografiju Alija, a.s., i leksikone o prenosiocima hadisa i od starijih i mlađih generacija, bez obzira na različitost orijentacija i mezheba. Prenosi ga svako ko piše o vrlinama Ehli bejta, odlikama ashaba, poput imama Ahmed Ibn Hanbela i drugih koji su bili prije i poslije njega. Riječ je dakle o neospornom hadisu u svakoj generaciji ovog ummeta.

4. Dakle Al-Amidijevo sumnjičenje u sened ovog hadisa nije mjerodavno, jer on nije upućen u nauku o hadisu, te je njegov sud o senedima i putevima tradiranja poput mišljenja običnog čovjeka koji ne razumije hadis. Njegova velika upućenost u metodologiju prava (Usul) ga je dovela u ovaj bezdan, pošto ga je u skladu s onim što iziskuje Usul vidio nedvosmisleno jasnim tekstom kojeg nije mogao riješiti osim sumnjom u njegov sened, misleći da je to moguće. A daleko bilo, daleko bilo da je moguće. Selam.

- Š –

Pismo 29 (pitanje)
20 Dhu’l-Hixhe 1329

1. **Potvrđivanje rečenog o senedu hadisa.**
2. **Iznošenje sumnje u opće značenje.**
3. **Sumnja u to da se može koristiti kao argument.**

1. Sve što ste kazali o pouzdanosti hadisa o položaju je istina u koju nema nikakve sumnje. Amidi je posrnuo učinivši grešku koja aludira na to koliko je daleko od nauke o hadisu i onih koji je posjeduju. Spominjanjem njegovog mišljenja smo te natjerali da objašnjavaš već jasne stvari, to je greška zbog koje ti se izvinjavamo a ti si od onih koji prihvataju isprike.

2. Stiglo je do mene da mimo Amidija, vaši oponenti pretpostavljaju da hadis o položaju nema opće značenje, već da se on tiče samo tog posebnog povoda. A to mišljenje argumentiraju kontekstom hadisa i uzrokom njegovog izgovaranja, jer ove riječi su izrečene Aliju, kada ga je Poslanik ostavio u Medini kao svoga zamjenika za vrijeme bitke na Tebuku. Pa mu je rekao Imam, r.a.: “Zar me ostavljaš među ženama i djecom?”

Tada mu reče Poslanik, s.a.v.a.: “Zar nisi zadovoljan da u odnosu na mene budeš kao što je bio Harun u odnosu na Musaa, osim što nakon mene nema vjerovjesnika.” Kao da je Poslanik, s.a.va., želio ukazati na to da je on u odnosu na njega kao Harun u odnosu na Musaa, u trenutku kada ga je Musa ostavio među svojim narodom prilikom odlaska na brdo, tako da je namjera da si ti u danima Tebuka u odnosu na mene kao što je Harun u odnosu na Musaa u danima kada je on otišao razgovarati sa svojim Gospodarem.

3. Često kažu da ovaj hadis nije dokaz, pa makar imao implikacije općenitog, zbog toga što je poseban, tako da ono što je općenito koje je ograničeno nije dokaz za ostale aspekte. Selam

- S -

Pismo 30 (odgovor)
22 Dhu’l-Hixhe 1329

1. **Arapi donose sud o općenitosti hadisa.**
2. **Fiktivnost tvrdnje o posebnosti.**
3. **Opovrgavanje tvrdnje o nepostojanju argumentativnosti.**

1. Odgovor na njihovu tvrdnju o tome da hadis nema općenito značenje prepuštamo jezičarima arapskog govornog područja. Ti ne odbijaš niti osporavaš dokaz arapa. Da li si vidio svoj narod – arape – da sumnjaju u općenitost položaja u ovom hadisu? Nikako i daleko bilo da neko poput tebe sumnja u općenitost opće (zajedničke) imenice, određenice, i u njeno obuhvatanje svih objekata (tj. svega onog na što ona upućuje). Ukoliko naprimjer kažeš: sa vama ću postupati pravedno, da li to znači da je tvoja pravednost ograničena i tiče se samo nekih stvari ali ne i drugih, ili je pak općenita, obuhvata sve objekte? Da Allah zakloni da na to gledate osim kao na općenito, ili da naumpadne nešto drugo do li generalizacije.

Pa ukoliko halifa muslimana kaže nekom od svojih prijatelja: “Dajem ti svoju ovlast nad ljudima, ili svoj položaj nad njima, ili moj ugled među njima, ili svoju vlast, pa da li će išta pasti na pamet osim općenitosti?

I da li će biti nekoga ko će tvrditi ograničenost na neke aspekte bez nekih drugih?

Osim nekog ko je lahkomisleno protivan?

Pa ukoliko kaže nekom od svojih pomagača: “Ti za vrijeme moje vlasti imaš položaj Omera za vrijeme Ebu Bekra, osim što ti nisi moj ashab.” Da li će ovo sa gledišta običajnog prava podrazumjevati ograničeno značenje, tojest neke položaje ili pak općenito?

Ne vjerujem, Allaha mi, da možeš misliti na bilo šta drugo do li o općem značenju. Niti sumnjam u to da je tvoj stav u korist općenitosti položaja u

riječima Poslanika, s.a.v.a.: “Ti si u odnosu na mene kao Harun u odnosu na Musaa.” Analogno sličnim primjerima u običnom govoru i jeziku. A posebno nakon izuzimanja vjerovjesništva, pa zbilja ga je to učinilo nedvosmislenim navodom općenitog značenja. Živiš među arapima, pitaj ih o tome.

2. Što se pak tiče riječi oponenata da hadis ima posebno značenje, to je odbačeno zbog dva razloga.

Prvi razlog – Kao što vidiš, hadis je po sebi općenit, slučaj ga – ukoliko prihvatimo da je poseban – ne izvodi iz općenitosti. Jer slučaj ne ograničava povod, što je na svom mjestu dokazano. Tako da ukoliko vidiš džunub osobu da dodiruje, naprimjer, ajetu-l-kursijju, pa mu kažeš: Ne smije čovjek sa hadesom (koji nema šerijatsku čistoću) dodirivati Kur'an, da li su te riječi ograničene na ovaj slučaj, ili su općenite te obuhvataju sve kur'anske ajete za sve ljude sa hadesom? Sumnjam da će iko shvatiti da su te riječi ograničene na dodirivanje ajetu-l-kursije osobe sa hadesom. Ukoliko ljekar vidi bolesnog čovjeka da jede hurme. Te mu zabrani da jede slatko. Da li se u skladu sa običajnim pravom ovo odnosi posebno na taj slučaj, ili općenito, obuhvata svaki primjer slatkog? Vallahi ne vidim da će neko kazati kako je riječ o ograničenom značenju na dotični slučaj, osim nekog ko je zastranio od principa, udaljen od pravila jezika, daleko od običajnog shvatanja, potpuni stranac našem svijetu. Isto tako od njega se ne razlikuje onaj koji tvrdi ograničenost općenitosti u hadisu o položaju na slučaj bitke na Tebuku.

Drugi razlog – slučajevi u kojima se Ali postavlja za zamjenika u Medini, nisu ograničeni samo na bitku na Tebuku, usprkos tvrdoglavosti oponenata u tvrdnji da je on ograničenog značenja. Sahih hadisi, koji su mutevatir, od čistih Imama Ehli bejta, potvrđuju izricanje ovih riječi i u drugim slučajevima, pa oni koji učestvuju u diskusijama mogu im se obratiti, a sunijski Suneni svjedoče o tome, što istraživačima nije strano. Tako da, što je svima jasno, jednostavno nema mjesta riječima oponenata da kontekst hadisa aludira na njegovu ograničenost na bitku na Tebuku.

3. Što se pak njihove tvrdnje tiče o tome kako općenito koje je ograničeno nije argument za druge stvari, to je očiti lapsuz, i skandalozna greška. Zar će takvo što o ovom hadisu reći neko drugi do li neupućenog u stvari, pa se u njima izgubi, poput jahača slijepe deve u mrkloj noći. Utječem se Allahu od neznanja, i svaka hvala Allahu na zdravlju. Zaista ograničenje općeg ne izvodi opće iz toga da bude argument u ostatku, ukoliko ograničenje ne bude apstraktno. Posebno kada bude spojeno, kao u našem hadisu. Zaista kada gospodar kaže svome robu: Danas ćeš ukazati poštovanje svakome ko mi dođe osim Zejdu. A rob nakon toga ne pokaže poštovanje drugima koji obiđu njegovog gospodara osim Zejdu, takav čovjek se u običajnom pravu smatra neposlušnim. Razumni će ga ljudi prekoriti. Osudit će da zaslužuje prijekor i sankcije u mjeri u kojoj razum ili šerijat presudi da ovom neposlušnošću zaslužuje. Niko iz običajnog prava neće obratiti pažnju na njegovu ispriku, ukoliko to učini zbog toga jer je općenitost bila ograničena.

Štaviše, njegova isprika će kod njih biti gora od grijeha koji je počinio. Sve to nije ni zbog čega drugog osim zbog istaknutosti općeg značenja u ostatku – nakon ograničenja, što nikome nije skriveno.

Ti znaš da je ustaljeni običaj muslimana i drugih ljudi da bez negodovanja kao dokaz koriste općenitosti koje su ograničene. To su činile prve generacije, selef, ashabi i tabiini na lijep način, i oni koji slijede nakon njih pa sve do danas. Kao i Ehli bejt i ostali imami muslimana. To je činjenica u koju nema sumnje, dovoljno ti je to kao dokaz da je ograničena općenitost argument, jer da nije tako, time bi četverici imama i drugim mudžtehidima mimo njih bila zatvorena vrata znanja o šerijatskim propisima u ograncima iz detaljnih indicija. Zaista se točak znanja o tome okreće na postupcima u skladu sa općenitostima, a nema općenitosti koja nije ograničena, pa kada se isključe općenitosti, zatresu se kapije znanja, da Allah sačuva. Selam

- Š –

Pismo 31 (pitanje)
22 Dhu'l-Hixhe, 1329

Traženje slučajeva (izricanja) ovog hadisa

Nisi naveo ono što bi potvrdilo da je ovaj hadis izrican na drugim mjestima a ne samo na Tebuku. Veoma se veselim ostalim ugodnim slučajevima. Pa da li ćeš me uvesti na pojilišta?
Selam

- S –

Pismo 32 (odgovor)
24 Dhu'l-Hixhe 1329

1. **Jedan slučaj je posjeta Ummi Selimi.**
2. **Slučaj Hamzine kćerke.**
3. **Oslanjanje na Alija.**
4. **Prvo bratimljenje.**
5. **Drugo bratimljenje.**
6. **Zatvaranje vrata.**

7. **Vjerovjesnik opisuje Alija i Haruna kao zvijezde Beta i Gama (u Malom medvjedu).**

1. Jedan od slučajeva je dan kada je Vjerovjesnik, s.a.v.a., razgovarao sa Ummu Selimom (Ona je kćerka Milhana Ibn Halida El-Ensarije, sestra Hiram Ibn Milhana, i otac i brat su pali kao šehidi pred Vjerovjesnikom, s.a.v.a. Bila pametna i dobra žena. Prenijela je nekoliko hadisa od

Poslanika, od nje je prenosio njen sin Enes, Ibn Abbas, Zejd Ibn Sabit, Ebu Seleme Ibn Abdurahman i drugi. Svrstana je u red onih koji su prednjačili (u primanju islama), ona je pozivala u islam, za vrijeme džahilijeta bila je u braku sa Malik Ibn En-Nadrom, pa mu je rodila sina Enesa Ibn Malika, kada je Allah, s.v.t., spustio islam ona je bila među prvima koja ga prihvata, pozvala je i svoga muža Malika, Allahu i Poslaniku. Međutim on je odbio primiti islam. Pa ga je ona napustila. On je ljutit otišao u Siriju pa je stradao kao nevjernik. Ona je savjetovala svoga sina Enesa i naredila mu da bude na usluzi Poslaniku, on je tada imao deset godina. Poslanik ga je prihvatio, iz poštovanja prema njoj. Prosili su je arapski plemići. Ona im je govorila:“Neću se udati dok Enes ne odraste, i ne bude mogao sjediti sa odraslima.” A Enes je govorio: “Nek Allah nagradi moju majku dobrom, kako se dobro brinula za mene.” Ona je bila povod da Ebu Talha Ensari prigrli islam, kada je zaprosio a bio je nevjernik. Ona je to odbila osim ako on prihvati islam. Te on posta musliman njenim pozivom, a vjenčani dar za nju je bio islam. Rodila je Ebu Talhi sina, koji je obolio i umro. Pa je rekla:“Niko mu prije mene nije rekao vijest o smrti sina.” Kada je došao i pitao o svome sinu rekla mu je: “Mirniji je nego je bio.” Pa on pomisli da spava. Ona mu posluži hranu i on jede. Zatim mu se ona dotjerala, i namirisala pa legoše spavati. Kada je svanulo ona mu reče: “Nadaj se nagradi od Boga za svoje dijete.” Ebu Talha je ispričao svoj događaj Poslaniku. On reče: “Nek vam Allah da blagodati te noći.” Ona kaže: “Poslanik je toliko dovio za mene da od toga više ne tražim.” Te noći je Božijim berektom zametnut Abdullah Ibn Ebi Talha. On je otac Ishaka Ibn Abdullaha Ibn Ebi Talhe, fakiha. Imao je i braće bilo ih je ukupno desetoro, svi su bili nosioci znanja. Ummu Selima je sa Poslanikom, s.a.v.a., učestvovala u bitkama. Na dan Uhuda je nosila bodež, i ko god joj se od mušrika približio ona bi mu ga zarila u trbuh. Bila je od najboljih žena po pitanju strpljivosti na putu islama. Ne poznajem ženu osim nje, koju je Poslanik posjetio u njenoj kući, a ona bi mu darivala poklon. Bila je od onih koji su dobro znali za položaj Ehli bejta, i svjesna njihovog prava.) koja je od onih što su se među prvima odazvali islamskom pozivu, žena koja je veoma privržena i odana islamu. Imala je svoje posebno mjesto kod Allahovog poslanika, s.a.v.a., zbog prvaštva, iskrenosti i poštenja, lijepog podnošenja nedaća. Poslanik je posjećivao u njenoj kući, razgovarao je sa njom. Jednog dana je rekao:
“O Ummu Selima, zaista je Alijevo meso od moga mesa, a krv od moje krvi, i on u odnosu na mene ima položaj poput Haruna u odnosu na Musaa...”

(Ovaj hadis – mislim na hadis Ummu Selime – je 2554. hadis u Kenzu-l-umalu na 154. stranici, 6 sveska. Također se nalazi u Muntehabu-l-Kenzi, pa pogledaj posljednji red na margini 31. stranice, petog sveska Ahmedovog Musneda, naći ćeš ga istog doslovno.)

يا أم سليم ان علياً لحمه من لحمي، ودمه من دمي، وهو مني بمنزلة هارون من موسى.

Vjerovatno ti je jasno da je Poslanik ove riječi izgovorio bez povoda. Bez ikakvog uzroka, osim s namjerom dostavljanja (istine) i savjetovanja u ime Allahovo, o tome kakvo mjesto ima njegov upravitelj i zamjenik nakon njega. Tako da je nemoguće da bude ograničen na bitku na Tebuku.

2. Poput njega je i hadis izgovoren prilikom događaja Hamzine kćerke kada su se Ali, Džafer i Zejd prepirali oko nje. Tada reče Allahov poslanik, s.a.v.a.:

“O Ali, ti si kod mene po položaju kao Harun...”

(يا علي أنت مني بمنزلة هارون...)

(Bilježi ga Imam Nesai, na 19. stranici u El-Hasaisu El-Alevijje.)

3. Isto tako hadis izrečen jednog dana kada su kod Vjerovjesnika, s.a.v.a., bili Ebu Bekr, Omer i Ebu Ubejde Ibn El-Džerah. On je bio naslonjen na Alija, pa ga je rukom udario po ramenu i rekao:
“O Ali, ti si prvi od vjernika po vjerovanju, prvi od njih islamom, i ti u odnosu na mene imaš položaj Haruna u odnosu na Musaa...”

... يا علي أنت أولالمؤمنين ايماناً، وأولهم اسلاماً وأنت مني بمنزلة هارون من موسى

(Bilježi ga El-Hasan Ibn Bedr i Hakim u El-Kunau, Širazi u El-Elkabu i Ibn Nadžar. To je 6029. i 6032. hadis u Kenzu-l-umalu na str. 395. u sedmom svesku.)

4. I hadisi izrečeni na dan prvog bratimljenja. Bilo je to u Mekki prije hidžre, kada je Poslanik, s.a.v.a., vršio bratimljenje posebno među muhadžirima.

5. A na dan drugog bratimljenja, bilo je to u Medini, pet mjeseci nakon hidžre. Kada je izvršeno bratimljenje između muhadžira i ensarija. Oba puta, od svih njih je za sebe odabrao Alija, i pored svih uzeo je njega sa svoga brata. (Ibn Abdulber u Alijevoj biografiji u El-Isti'abu kaže:

“Bratimio je Allahov poslanik, s.a.v.a., među muhadžirima, zatim je bratimio među muhadžirima i ensarijama. U svakom od tih bratimljenja rekao je Aliju: “Ti si moj brat i na Ovom i na Onom svijetu.” (pa nastavlja) Pa je pobratimio sebe i njega...”

Ja kažem da se u knjigama sire i povijesti detaljno o tome govori. O prvom bratimljenju detaljno je opisano u Es-Siretu el-Halebije 2/26. I drugo bratimljenje u istoj knjizi 2/120. Isto tako u oba navrata naći ćeš davanje prednosti Aliju nad drugima. U Es-Siretu Ed-Dahlanije naći ćeš detaljno o oba bratimljenja kao i u Es-Siretu El-Halebije, s tim da je on istakao kako je drugo bratimljenje obavljeno pet mjeseci nakon hidžre.

Dajući mu prednost nad drugima, govoreći mu: “Ti u odnosu na mene imaš položaj Haruna u odnosu na Musaa, osim što nakon mene nema vjerovjesnika.” Hadisi o ovome su mutevatir, putem čistoga Ehli bejta. Dovoljno ti je ono što je došlo putem drugih, mimo njih, o prvom bratimljenju. Hadis od Zejd Ibn Ebi Evfa, kojeg bilježi Imam Ahmed Ibn Hanbel u knjizi Menakibu Alijji, i Ibn Asakir u Tarihu, (Prenio ga je od Ahmeda Ibn Asakira i grupe pouzdanih prenosilaca, jedan od njih je i El-

Muteki El-Hidni. Pa pogledaj njegov Kenzu-l-ummal, 918. hadis, početkom 40. stranice u petom dijelu. Prenosi ga Ahmed na 390. stranici, šestog dijela Manakibu Alija, kao hadis pod brojem 5972, pa pogledaj.) i El-Begavi i Taberani u svojim Madžme'ima. El-Barudi u El-Ma'rifetu, Ibn Adi i drugi. (Prenosi ga od prvaka te grupe sačinjene od pouzdanih prenosilaca, jedan od njih je El-Muteki El-Hindi na početku 41. stranice, petog dijela Kenzu-l-umala, to je hadis broj 919. pa pogledaj.)

To je dugačak hadis, koji opisuje način bratimljenja, a na kraju slijede ove riječi:

“Pa reče Ali: “O Allahov poslaniče, duša mi je otišla, leđa su mi pukla, jer vidim sa ashabima si učinio što si učinio, osim mene. Pa ukoliko je to zbog ljutnje na mene pa tebi pripada milost i plemenitost.” Tada reče Allahov poslanik, s.a.v.a.: “Tako mi Onoga koji me je uistinu poslao, nisam te ostavio posljednjeg osim za sebe, pa ti u odnosu na mene imaš položaj Haruna u odnosu na Musaa, osim što nakon mene nema vjerovjesnika, ti si moj brat i moj nasljednik.” Ali reče: “Pa šta naslijeđujem od tebe?” On reče: “Ono što su u nasljedstvo ostavljali vjerovjesnici prije mene, Knjigu njihova Gospodara, i sunnet svojih vjerovjesnika. Ti si sa mnom u mome dvorcu u Džennetu sa Fatimom i dva sina. Ti si moj brat i moj prisni prijatelj.” Zatim Poslanik, s.a.v.a., prouči: oni će kao braća na divanima jedni prema drugima sjediti (15:47) međusobni su prijatelji zarad Allaha, gledaju jedni u druge.”

Dovoljno ti je ono što je došlo o drugom bratimljenju a što bilježi Taberani u El-Kebiru od Ibn Abbasa, hadis u kojem se kaže:

“Zaista je Allahov poslanik, s.a.v.a., rekao Aliju: “Jesi li se naljutio na mene kada sam bratimio muhadžire i ensarije, a tebe nisam pobratimio ni sa kim od njih. E da li si zadovoljan da položajem u odnosu na mene budeš kao Harun u odnosu na Musaa, osim što nakon mene nema vjerovjesnika...”

(Prenosi ga El-Muteki El-Hindi u Kenzu-l-umalu i u El-Muntehabu, pa pogledaj u El-Muntehabu na dnu margine 31. stranice, petoga sveska iz Ahmedovog Musneda. Naći ćeš ga doslovno onako kako smo mi prenijeli. I nije skriveno da se u riječima: “Da li si se naljutio na mene.” krije prisnost, suosjećanje, očinska ljubav prema djetetu koje je umiljato svome suosjećajnom i milostivom ocu. Ukoliko kažeš: Kako to da je Ali sumnjao zbog toga što je ostao zadnji i drugi puta, i pored toga što je prvi puta imao istu sumnju, a posle mu je postalo jasno da ga je Poslanik, s.a.v.a., ostavio za sebe, pa zar nije mogao zaključiti drugi puta na osnovu prvog puta? Kažemo: Ne može se koristi analogija prvog za drugi put. Jer prvi put je bratimljenje bilo ograničeno samo na muhadžire, pa nije bilo prepreke za bratimljenje vjerovjesnika i Alija, nasuprot drugog bratimljenja. Jer ono je bilo između muhadžira i ensarija. Tako da je ensariji brat bio muhadžir, dok su Vjerovjesnik i nasljednik oba muhadžiri. Ovaj put bi analogija bila da ne budu pobratimi. Pretpostavio je Ali da će mu pobratim biti ensarija, analogno drugim pobratimima. Ali pošto Allahov poslanik nije nikoga od ensarija pobratimio s njim to ga je ispunilo zebnjom. Međutim, Uzvišeni Allah i Njegov poslanik željeli su da ga istaknu, pa su on i Poslanik postali

braća usprkos aktualnoj analogiji toga dana koja je važila za sve ensarije i muhadžire.)

6. Sličan mu je hadis izrečen onog dana kada su (u Poslankovoj džamiji) zatvarana vrata, osim Alijevih. Dovoljan ti je hadis Džabir Ibn Abdullaha koji kaže:

“Rekao je Allahov poslanik, s.a.v.a.: “O Ali, zbilja je tebi dozvoljeno u džamiji ono što je dozvoljeno i meni. I zaista si ti položajem u odnosu na mene poput Haruna u odnosu na Musaa, osim, što nakon mene nema vjerovjesnika.”
(Kao na kraju 17. poglavlja Jenabi'u-l-meveddeta.)

I od Huzejfe Ibn Esida El-Gifarija (Kao u 17. poglavlju Jenabi'u-l-meveddeta.) koji kaže:

“Ustao je Vjerovjesnik, s.a.v.a., na dan kada su se pozatvarala vrata – i držao je govor. Pa je rekao: “Zaista ljudi osjećaju nešto u svojim dušama zato što sam ostavio Alija u džamiji a njih izbacio. Tako mi Allaha, nisam ih ja izbacio niti njega ostavio. Već ih je Allah izbacio a njega ostavio. Zaista je Svevišnji Allah, objavio Musau i njegovom bratu da izgrade svome narodu kuće u Egiptu, a da svoje kuće učine kiblama, i da održavaju namaz. Pa je kazao: “Zaista je Ali u odnosu na mene kao Harun u odnosu na Musaa, on je moj brat, i nikome nije dozvoljeno da u njoj ima odnos sa ženom osim njemu...”

I ne mogu se navesti u ovom kratkom tekstu svi slučajevi slični ovima. Međutim, ovo je dovoljno za ono što smo željeli a to je opovrgavanje stava da je hadis o položaju ograničen na povod bitke na Tebuku. Pa kakvu težinu ima takav stav u odnosu na brojnost slučajeva ovog hadisa.

7. Ko je upoznat sa Vjerovjesnikovom sīrom vidjet će kako Poslanik, s.a.v.a., opisuje Alija i Haruna kao dvije međusobno slične zvijezde (Beta i Gama u Malom medvjedu), ne odvaja jednog od drugog ni u čemu, a to spada u okolnosti koje aludiraju na općenitost položaja u hadisu. Jer se općenitost položaja razumijeva iz izraza, bez uzimanja u obzir okolnosti, kao što smo objasnili. Selam

- Š –

Pismo 33 (pitanje)
25. Zu-l-hidže 1329. godine po H.

Kada je Alija i Haruna opisao kao dvije zvijezde?

Nije nam jasna zbilja vaših riječi da je Poslanik, s.a.v.a., Alija i Haruna opisao kao dvije iste zvijezde, kada je to učinio?
Selam

- S –

Pismo 34 (odgovor)
27. Zu-l-hidže 1329. godine po H.

1. **Dan Šebera, Šubejra i Mušbira.**
2. **Dan bratimljenja.**
3. **Dan zatvaranja vrata.**

Pretraži Vjerovjesnikovu, s.a.v.a., siru, i naći ćeš ga kako opisuje Alija i Haruna kao dvije zvijezde na nebu, i kao dva oka u glavi, nijedan od njih se ni po čemu ne razlikuje u svome ummetu od onog drugog u svome ummetu.

1. Zar ga ne vidiš kako ne želi da se Alijeva djeca zovu drugačije nego li djeca Harunova? Nazvao ih je Hasanom, Husejnom i Muhsinom.

Pa je rekao:

“Zaista sam im nadjenuo imena Harunove djece Šebera, Šubejra i Mušbira.”

(U onome što bilježe muhaddisi svojim vjerodostojnim putevima tradiranja iz sunena Allahovog poslanika, s.a.v.a., na 165. i 168. stranici, 3. sveska u El-Mustedreku, možeš naći jasan hadis o tome. Koji je vjerodostojan u skladu sa kriterijima obaju šejhova (Buharije i Muslima). Bilježi ga također i Imam Ahmed među hadisima o Aliju na 98. stranici prvog sveska Musneda. Bilježi ga i Ibn Abdulber u biografiji Poslanikovog unuka Hasana, a.s., u El-Isti'abu. Čak ga bilježi i Zehebi u Talhisu, jer je sahih, i pored svoje odurne pristrasnosti i očite zalutalosti od Haruna ovog ummeta, i njegovih Šebera i Šubejra. Bilježi ga El-Begavi u Mu'džemu te Abdulgani u El-Idahu. Kao što stoji u Es-Sava'iku el-Muhrike na 115. stranici od Selmana, isto tako i Ibn Asakir.)

Ovom je potvrdom želio ukazati na sličnost dvaju Haruna, i uopćavanje njihove sličnosti u svim položajima i značaju.

2. Upravo s ovom istom namjerom on uzima Alija za svoga brata. Zbog toga između svih njih, odabira njega. Kako bi potvrdio općenitost sličnosti položaja dvaju Haruna koje imaju naspram svoje braće. S namjerom da se ukaže kako ne postoji razlika među njima dvojicom. Poslanik, s.a.v.a., je, kao što si čuo, dva puta bratimio ashabe. Prvi put su Ebu Bekr i Omer bili braća, te Osman i Abdurahman ibn Avf. A prilikom drugog bratimljenja Ebu Bekr i Haredže ibn Zejd su bili braća, te Omer i Atban Ibn Malik. Međutim, Ali je u obje prilike bio brat Poslaniku, s.a.v.a., što već znaš. Nemamo prostora da ispričamo sve što je o tome zabilježeno od pouzdanih tekstova svojim vjerodostojnim putevima od Ibn Abbasa, Ibn Omera, Zejda Ibn Erkama, Zejda Ibn Ebi Evfija, Enesa Ibn Malika, Huzejfe Ibn Jemanija,

Mahdudž Ibn Jezida, Omera Ibn Hattaba, Bera'a Ibn Aziba, Ali Ibn Ebi Taliba i drugih. Također mu je rekao Allahov poslanik, s.a.v.a.:

“Ti si moj brat na Dunjaluku i na Ahiretu.”

(Bilježi ga Hakim na 14. str., 3. sveska u El-Mustedreku, od Ibn Omera putem dvaju vjerodostojnih lanaca koji su sahih u skladu sa kriterijima obaju šejhova. Zehebi ga bilježi u Talhisu, zbog neospornosti njegove vjerodostojnosti. Bilježi ga Tirmizi onako kako ga od njega prenosi Ibn Hadžer na 73. stranici Es-Sava'iku-l-muhrike. Pogledaj sedmi hadis, drugog poglavlja, devete glave u Savaiku. Svako ko se od onih što bilježe siru i povijest sreo sa hadisom bratimljenja prihvatio ga je neospornom ocjenom.)

Već sam ti govorio u 20. pismu o njegovim riječima, kada je uhvatio Alija za vrat i rekao: “Zaista ovo je moj brat i opunomoćenik, i moj (zamjenik) halifa među vama, pa slušajte ga i pokoravajte mu se.”

Jedanput je Poslanik, s.a.v.a., pred ashabe izišao ozarenog lica. Pa ga Abdurahman Ibn Avf upita zašto je radostan.

On reče:

“Radosna vijest mi je stigla od Gospodara moga, o mome bratu i amidžiću, i kćeri mojoj, da je Allah vjenčao Alija i Fatimu...”

(Bilježi ga Ebu Bekr El-Harazmi, kao na 103. stranici Es-Sava'iku-l-muhrike.)

بشارة اتتني من ربي في أخي وابن عمي وابنتي بأن الله زوج علياً من فاطمة...

Kada je odabranica svih žena svijeta dovedena kao nevjesta svome suprugu, gospodinu Ehli bejta, a.s., rekao je Vjerovjesnik, s.a.v.a.:

“O Ummu Ejmen, zovi mi moga brata.” Ona reče: “On je tvoj brat, a ti udaješ svoju kćer za njega?” On reče: “Da, o Ummu Ejmen, pa ona pozva Alija i on dođe...”

(Bilježi ga Hakim na 159. stranici 3. sveska u El-Mustedreku. Zehebi ga bilježi u Talhisu, zbog neupitne vjerodostojnosti. Prenosi ga Ibn Hadžer u 11. poglavlju Es-Savaiku-l-muhrike. Svako ko govori o udaji hazreti Zehre, spominje i ovaj hadis bez izuzetka.)

I koliko je puta pokazao prema njemu govoreći:

“Ovo je moj brat i amidžić i zet i otac moje djece.” (هذا أخي وابن عمي وصهري وأبو ولدي)

(Širazi ga biljeći u El-Elkabu, Ibn Nadžar ga prenosi od Ibn Omera, prenosi ga El-Muteki El-Hindi u Kenzu-l-ummalu, kao i u Muntehabu-l-Kenzi,

štampanom na marginama Musneda. Pogledaj drugi stubac margina na 32. stranici, petog sveska.)

Jedanput je razgovarao sa njim pa mu reče:

“Ti si moj brat i moj prijatelj.”

(Bilježi ga Ibn Abdulber u biografiji o Aliju u El-Isti'abupozivajući se na Ibn Abbasa.)

Drugi put razgovarajući sa njim reče:

“Ti si moj brat i moj prijatelj, i bliski drug u Džennetu.”

(أنت أخي وصاحبي ورفيقي في الجنة)

(Bilježi ga Hatib, to je 6105. hadis u Kenzu-l-ummaluna 402. stranici, šestog sveska.)

Jedanput mu se obratio u slučaju koji se desio između njega, brata mu Džafera i Zejd Ibn Harisa, rekavši:
“A što se tebe Ali tiče, pa ti si moj brat, i otac djece moje, i od mene i za mene...”

(وأما أنت يا علي فأخي وأبو ولدي ومني والي)

(Bilježi ga Hakim na 217. stranici, 3. sveska El-Mustedreka, vjerodostojnim lancem u skladu sa kriterijima Muslima. Zehebi priznaje da je u skladu sa ovim uvjetom vjerodostojan u svome Talhisu.)

Jednog dana oporučivajući mu, reče:
“Ti si moj brat, i moj pomagač, izmirit ćeš moj dug i ispuniti moja obećanja...”

(أنت أخي ووزيري تقضي ديني وتنجز موعدي وتبرئ ذمتي)

(Bilježi ga Taberani u El-Kebiruod Ibn Omera, prenosi ga El-Muteki El-Hindi u Kenzu-l-ummalu i Muntehabu. Pogledaj Muntehab na marginama str. 32, petog sveska El-Mustedreka.)

Kada mu se približila smrt – nek su mu moj otac i mati žrtve – rekao je: “Pozovite mi brata.” Pa pozvaše Alija, i on mu reče: “Približi mi se!” pa mu se primakao i naslonio ga na sebe, pa je tako bio, a on je pričao njemu sve dok njegova časna duša nije izišla, pa ga malo njegove pljuvačke poprskalo...”

(Bilježi ga Ibn Sa'd na 51. stranici u 2. svesku u Tabekatu. Isto tako nalazi se i na 55. stranici, 4. sveska Kenzu-l-ummala.)

Rekao je Poslanik, s.a.v.a.:

“Na džennetskim vratima piše: Nema božanstva osim Allaha, Muhammed je Allahov poslanik, Ali je brat Allahovog poslanika...”

مكتوب على باب الجنة: لا إله إلاّ الله محمد رسول الله، علي أخو رسول الله...

(Bilježi ga Taberani u El-Evsatu, Hatim u El-Mutefiku ve-l-mufteriku, prenosi ga autor Kenzu-l-ummala. Pa pogledaj u njegovom Muntehabu koji se nalazi na marginama 35. stranice 5. sveska Ahmedovog Musneda. Na marginama 46. stranice prenosi ga od Ibn Asakira.)

Allah, s.v.t., je u noći mebit (kada je Ali, a.s., proveo noć u Poslanikovoj postelji umjesto njega) objavio Džebrailu i Mikailu:

“Ja sam vas pobratimio, i život jednog sam učinio dužim od života drugog. Pa koji od vas nad svojim životom daje prednost životu svoga brata? Pa obojica odabraše život. Pa im Allah objavi: “Zašto niste poput Ali Ibn Ebi Taliba, Ja sam pobratimio njega i Muhammeda, s.a.v.a. Pa je Ali legao u njegovu postelju kako bi žrtvovao sebe, davši njegovom životu prednost nad svojim. Siđite obojica na zemlju i čuvajte ga od neprijatelja. Siđoše njih dvojica. Pa mu je Džebrail bio pokraj glave, a Mikail pokraj nogu. Pa se oglasi Dežbrail: “Blago tebi! Ko je poput tebe o sine Ebu Talibov, tobom se Allah melekima hvali! Tada Allah, s.v.t., objavi ajet: I među ljudima je onaj koji prodaje sebe tražeći zadovoljstvo Allahovo. (2:207)...”

(Bilježe ga autori Sunena u svojim Musnedima. O njemu ukratko govori i imam Fahrudin Razi u komentaru ovog ajeta na 189. stranici, 2. sveska u Tefsiru-l-kebiru.)

Ali, a.s., je govorio:
“Ja rob sam Allahov, brat resulullahov, ja sam najveći istinoljubac, ove riječi poslije mene ko kaže, laže.”

أنا عبدالله وأخو رسوله، وأنا الصديق الأكبر لا يقولها بعدي الا كاذب

(Bilježi ga Nesai u El-Hasaisu el-Alevijje, i Hakim na 112. stranici, 3. sveska u El-Mustedreku, a Ibn Ebi Šejbe i Ibn Ebi Asim u Es-Sunne, Ebu Ne'im u El-Ma'refe. Prenosi ga El-Muteki El-Hindi u Kenzu-l-ummalu i u El-Muntehabu. Pa pogledaj u El-Muntehab koji se nalazi na marginama Ahmedovog Musneda an 46. stranici.)

Ali, a.s., je rekao:

“Tako mi Allaha, ja sam njegov brat i pomagač, i amidžić i nasljednik njegovog znanja, pa ko mu je od mene preči?”

والله اني لاخوه ووليه، وابن عمه ووارث علمه، فمن أحق به مني؟

(Pogledaj 126. stranicu, 3. sveska El-Mustedreka. Bilježi ga i Zehebi u Talhisu, siguran u njegovu vjerodostojnost.)

Na dan vijećanja rekao je Osmanu, Abdurahmanu, Sa'du i Zubejru:

“Zaklinjem vas Allahom, da li među vama osim mene ima iko ko je pobratim Allahovog poslanika onog dana kada je bratimio muslimane?” Rekoše: “Vallahi nema.”

أنشدكم الله هل فيكم أحد آخى رسول الله بينه وبينه، اذ آخى بين المسلمين غيري، قالوا: اللهم لا

(Bilježi ga Ibn Abdulber u biografiji o Aliju u El-Isti'abu, kao i više relevantnih autoriteta.)

Kada je na dan Bedra Ali stao pred Velida, ovaj ga upita:
“Ko si ti?” Ali reče: “Ja sam rob Allaha i brat resulullaha...”

(قال له الوليد: من أنت؟ قال علي: أنا عبدالله وأخو رسوله)

(Bilježi ga Ibn Sa'd u Bitki na Bedru u knjizi Et-Tabekat, na 15. stranici, u prvo dijelu, 3. sveska.)

Pitao ja Ali, a.s., Omera za vrijeme njegovog hilafeta rekavši mu:

“Šta misliš, kada bi ti došla grupa Jevreja pa ti neko od njih rekao: “Ja sam Musaov amidžić.” Da li bi mu dao prednost nad njegovim prijateljima?” On reče: “Bih.” Ali reče: “Pa ja sam Allaha mi, brat Allahovog poslanika i njegov amidžić.” Omer tada skide svoj ogrtač, prostrije ga pa reče: “Tako mi Allaha, samo ćeš na njemu sjediti, sve dok se ne rastanemo. Ali je sjedio na ogrtaču, a Omer naspram njega, pa se rastadoše. To je učinio priznavši pravo Poslanikovom bratu i amidžiću.”

أرأيت لو جاءك قوم من بني اسرائيل، فقال لك أحدهم: أنا ابن عم موسى، أكانت له عندك أثرة على أصحابه، فقال: نعم، قال: فأنا والله أخو رسول الله، وابن عمه، فنزع عمر رداءه فبسطه، وقال: والله لا يكون لك مجلس غيره حتى نتفرق، فلم يزل جالساً عليه، وعمر بين يديه حتى تفرقوا، بخوعاً لأخي رسول الله وابن عمه

(Bilježi ga Darekutni, kao i Ibn Hadžer u Es-Savaiku el-muhrike, u 11. glavi na 107. stranici, kada govori o ajetu ljubavi prema bližnjim.)

3. Odvede nas pero od teme, zato kažem:

“Naredio je Poslanik, s.a.v.a., da ashabi zatvore vrata prema džamiji, kako bi se džamija sačuvala čistom od džunup osoba. Međutim, ostavio je Alijeva vrata. I dozvoljeno mu je od Uzvišenog Allaha da u džamiji može bit džunup, kao što je to bilo dozvoljeno i Harunu. Ovo nam ukazuje na općenitu sličnost između dvaju Haruna, a.s.

Ibn Abbas je rekao:

“Zatvorio je Allahov poslanik, s.a.v.a., vrata prema džamiji osim Alijevih vrata. Pa je on ulazio u džamiju u stanju džunupluka, jer tuda je prolazio, nije osim toga imao drugi put...”

وسد رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، أبواب المسجد غير باب علي، فكان يدخل المسجد جنباً وهو طريقه ليس له طريق غيره...

(Ovo je dugačak hadis, koji sadrži deset Alijevih karakteristika, a kojeg smo već naveli u 13. odgovoru (26. pismu).)

U hadisu vjerodostojnom u skladu sa kriterijima obaju šejhova, Omer Ibn Hatab kaže:

“Ali Ibn Ebi Talibu je dato troje. Da mi je samo jedno od to troje bilo bi mi draže od riđih kamila. Žena mu je Fatima kćerka Allahovog poslanika. Ostao je nastanjen u džamiji zajedno sa Allahovim poslanikom, pa mu je u njoj bilo dozvoljeno ono što je dozvoljeno Poslaniku. I zastava na dan Hajbera.”

لقد أعطي علي بن أبي طالب ثلاثاً، لأن تكون لي واحدة منها أحب الي من حمر النعم، زوجته فاطمة بنت رسول الله، وسكناه المسجد مع رسول الله يحل له ما يحل له فيه، والراية يوم خيبر

(Hadis se nalazi na 125. stranici, 3. sveska u El-Mustedreku. Bilježi ga Ebu Ja'la kao u 3. poglavlju, 9. glave u Es-Savaiku. Pa pogledaj na 76. stranici. Bilježi ga u ovom značenju, sa sličnim izrazom, Ahmed Ibn Hanbel, u hadisima Abdullaha Ibn Omera na 26. stranici 2. sveska u svome Musnedu. Prenosi ga od Omera, Abdullaha Ibn Omera, i više drugih pouzdanih prenosilaca putem različitih lanaca)

Jedanputa je Sa'd Ibn Malik, govorio o nekim Alijevim karakteristikama, u vjerodostojnom hadisu, pa između ostalog je rekao:

“Allahov poslanik, s.a.v.a., je isključio iz džamije svoga amidžu Abbasa i druge. Pa mu je rekao Abbas: “Nas si isključio a Alija si ostavio? Poslanik, s.a.v.a., reče: “Niti sam vas isključio niti njega ostavio! Već Allah vas je isključio a njega ostavio.”

تخرجنا وتسكن علياً؟ فقال: ما أنا أخرجتكم وأسكنته، ولكن الله أخرجكم وأسكنه

(Kao pri vrhu 117. stranice, 3. sveska u El-Mustedreku. Ovaj hadis je iz Sahiha. A bilježi ga više njih od sunijskih dokazanih i pouzdanih autoriteta.)

Zejd Ibn Erkam je rekao:

“Nekoliko ashaba Allahovog poslanika, s.a.va., imali su kućna vrata koja su se otvarala prema džamiji. Zatim je Poslanik, s.a.v.a, rekao: “Zatvorite ta vrata, osim Alijevih vrata. Pa počeše ljudi o tome pričati. Zato je ustao Allahov poslanik, s.a.v.a., pa se zahvalio Allahu i hvalio Ga. Zatim reče: “Dakle, zaista mi je naređeno da pozatvaram ta vrata osim Alijevih vrata. Pa je o tome među vama potekla priča. A ja, tako mi Allaha niti sam šta zatvorio niti otvorio. Već, naređeno mi je nešto, i to sam slijedio.”

كان لنفر من أصحاب رسول الله أبواب شارعة في المسجد فقال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: سدوا هذه الأبواب الا باب علي، فتكلم الناس في ذلك، فقام رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، فحمد الله وأثنى عليه، ثم قال:أما بعد فاني أمرت بسد هذه الأبواب إلا باب علي، فقال فيه قائلكم، واني والله ما سددت شيئاً ولا فتحته، ولكني أمرت بشيء فاتبعته

(Hadis koji od njega Ahmed prenosi na 369. str., 4. sveska u Musnedu. Bilježi ga Ed-Dija' također, kao u Kenzu-l-ummalu i Muntehabu. Pogledaj u El-Muntehab na margini 39. stranice, 5. sveska u El-Musnedu.)

Taberani bilježi u El-Kebiru od Ibn Abbasa da je Allahov poslanik, s.a.v.a., jedanputa ustao i rekao:

"Nisam vas od sebe isključio niti sam ga ja ostavio, već Allah vas je isključio i njega ostavio. Zaista, ja sam rob, u službi, činim ono što mi je naređeno. Ja slijedim samo ono što mi se objavljuje."

ماأنا أخرجتكم من قبل نفسي ولا أنا تركته، ولكن الله أخرجكم وتركه، انما أنا عبد مأمور ما أمرت به فعلت، ان أتبع إلا ما يوحى إلي

(Od njega ga prenosi El-Muteki El-Hindi pri dnu stranice iz prethodne fusnote.)

Allahov poslanik, s.a.v.a., je rekao:

"O Ali, nikome nije dozvoljeno da se u stanju džunubluka nalazi u džamiji osim meni i tebi."

(يا علي لا يحل لأحد أن يجنب في المسجد غيري وغيرك)

(Hadis bilježi Tirmizi u Sahihu, a od njega prenosi El-Muteki El-Hindi u Muntehabu, na mjestu na koje smo ukazali u prethodnoj fusnoti. Bilježi ga Bezzar od Sa'da kao u 13 hadisu od hadisa koje Ibn Hadžer iznosi u 2. poglavlju, 9. glave u Es-Savaiku el-Muhrike. Pa pogledaj to na 73. stranici.)

Od Sa'd Ibn Ebi Vekasa, Bera'a Ibn Aziba, Ibn Abbasa, Ibn Omera i Huzejfe ibn Esida El-Gifarija se prenosi da su kazali:

"Izišao je Poslanik, s.a.v.a., u džamiju pa je kazao: "Zaista je Allah objavio Svome vjerovjesniku Musau: "Izgradi zarad Mene čistu džamiju, u kojoj neće biti nastanjen niko osim tebe i Haruna." I zaista je Allah meni objavio da izgradim čistu džamiju u kojoj neće biti nastanjen niko osim mene i moga brata Alija."

خرج رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، الى المسجد فقال: ان الله أوحى الى نبيه موسى أن ابن لي مسجداً طاهراً لا يسكنه الا أنت وهارون، وان الله أوحى الي أن أبني مسجداً طاهراً لا يسكنه إلاّ أنا وأخي علي

(U hadisu kojeg od svih njih različitim putevima bilježi Ali Ibn Muhammed El-Hatib Šafei, fakih poznat kao Ibn El-Magazeli u knjizi El-Manakib. Prenosi ga vjerodstojni istraživač El-Belhi u 17 poglavlju Jenabi'u-l-meveddeh.)

Ovo pismo nije dovoljno široko prihvatiti sve ono što je u pouzdanim tekstovima o ovome zabilježeno od Ibn Abbasa, Ebu Se'ida El-Hudrija i Zejd Ibn Erkama, te jednog ashaba od Has'amija, Esme Binti Amisa, Ummu Seleme, Huzejfe Ibn Esida, Sa'da Ibn Ebi Vekkasa, Bera'a Ibn Aziba, Ali Ibn Ebi Taliba, Omera, Abdullaha Ibn Omera, Ebu Zerra, Ebu Tufejla, Burejde El-Eslemija, poslanikovog roba Ebu Rafi'a, Džabir Ibn Abdullaha i drugih.

U dove prenijete od Poslanika, s.a.v.a., spada i:

“Allahu moj, zaista je moj brat Musa od Tebe iskao riječima: “Gospodaru moj! Proširi mi grudi moje, i olakšaj mi stvar moju, i razveži uzao jezika mog, (da) razumiju govor moj, i učini mi pomoćnikom iz porodice moje, Haruna, brata mog. Osnaži me njime, i pridruži ga u stvari mojoj. (20: 25-32) Pa si mu objavio: “Ojačat ćemo ruku tvoju bratom tvojim i dati vama dvojici moć.” (28:35) Bože moj, zaista sam ja Tvoj rob i Tvoj poslanik, Muhammed, pa proširi mi grudi, i olakšaj mi stvar moju, i učini mi pomoćnikom iz porodice moje, Alija, brata moga...”

اللهم ان أخي موسى سألك فقال: (رب اشرح لي صدري * ويسري لي أمري * واحلل عقدة من لساني * يفقهوا قولي * واجعل لي وزيراً من أهلي * هارون أخي * اشدد به أزري وأشركه في أمري) فأوحيت اليه: (سنشد عضدك بأخيك ونجعل لكما سلطاناً) اللهم واني عبدك ورسولك محمد، فاشرح لي صري، ويسر لي أمري، واجعل لي وزيراً من أهلي علياً أخي...

(Bilježi ga Imam Ebu Ishak Sa'lebi od Ebu Zerra Gifarija u komentaru Božijih riječi: Vaši zaštitnici su samo Allah i Poslanik Njegov i vjernici... (5:55) u suri Maidi u Tefsiru-l-Kebiru. Slično tome prenosi istraživač El-Belhi iz Ahmedovog Musneda.)

Slično tome je ono što bilježi El-Bezar da je Allahov poslanik, s.a.v.a., uzeo Alija za ruku i rekao:

“Zaista je Musa tražio od svoga Gospodara da džamiju očisti Harunom, a ja zbilja tražih od svoga Gospodara da moju džamiju očisti tobom.”

ان موسى سأل ربه أن يطهر مسجده بهارون، واني سألت ربي أن يطهر مسجدي بك

Zatim je poslao nekog do Ebu Bekra da zatvori svoja vrata. Pa je on proučio ajet istirdža'a, (izražavajući žalost izgovorio inna lillahi ve inna ilejhi radži'un). A zatim je rekao:

“Poslušan sam i pokoran.” Zatim je poslao do Omera, zatim isto tako do Abbasa. Zatim je rekao: “Nisam ja pozatvarao vaša vrata, niti otvorio Alijeva. Već, Allah je otvorio njegova a zatvorio vrata vaša...”

ان موسى سأل ربه أن يطهر مسجده بهارون، واني سألت ربي أن يطهر مسجدي بك ثم ارسل الى أبي بكر أن سد بابك، فاسترجع ثم قال: سمعاً وطاعة. ثم أرسل الى عمر، ثم أرسل الى العباس بمثل ذلك، ثم قال صلى الله عليه وآله وسلم: ما أنا سددت أبوابكم، وفتحت باب علي، ولكن الله فتح بابه، وسد أبوابكم

(Ovo je 6156. hadis u Kenzu-l-ummaluna 48. stranici, 6. sveska.)

U ovoj mjeri je dovoljno za ono što smo naumili u vezi sa sličnošću Alija Harunu u svim položajima i značaju. Selam

- Š –

Pismo 35 (pitanje)
27. Zu-l-hidže, 1329. godine po H.

Traženje ostatka tekstova

Za tebe samo riječi pohvale. Kako su samo jasni i jaki dokazi tvoji. Kako samo razumljiva objašnjenja i argumenti. Zato pohiti sa ostatkom, pohiti sa ostatkom kontinuiranih, mutevatir, jasnih tekstova. Tebi pripadaju zasluge. Selam

- S –

Pismo 36 (odgovor)
29. Zu-l-hidže, 1329. godine po H.

1. **Ibn Abbasov hadis**
2. **Imranov hadis**
3. **Burejdetov hadis**
4. **Hadis deset karakteristika**
5. **Alijev hadis**
6. **Vehebov hadis**
7. **Ibn Ebi Asimov hadis**

1. Od toga ti je dovoljno ono što bilježi Ebu Davud Et-Tajalisi – kao u Alijevoj biografiji u El-Isti'abu – senedom koji završava na Ibn Abbasu koji kaže:
“Rekao je Allahov poslanik, s.a.v.a., Ali Ibn Ebi Talibu: “Ti si zaštitnik svakog vjernika nakon mene.” (أنت ولي كل مؤمن بعدي)

(Bilježi ga Ebu Davud i drugi autori Sunena od Ebu Avane El-Vadaha Ibn Abdullaha El-Ješkurija od Ebu Beldža Jahje Ibn Selima El-Fezarija od Amr Ibn Mejmuna El-Edvija od Ibn Abbasa (dakle merfu'), prenosioci ovog seneda su svi autoriteti. Na sve njih pozivaju se i Buharija i Muslim u svojim Sahihima, osim na Jahju Ibn Selima čije rivajete nisu bilježili. Međutim kritičari priznaju da je on vjerodostojan prenosilac i da je bio od onih koji su mnogo spominjali Allaha. Zehebi govoreći o njegovoj biografiji u El-Mizanu prenosi da ga ocjenjuju kao pouzdanog Ibn Mu'in, Nesai, Darekutni, Muhammed Ibn Sa'd, Ebu Hatim i drugi. El-Isti'ab fi ma'rifeti-l-ashab, Ibn Abdulber El-Kurtubi, 3/228.)

2. Sličan je i sahih hadis od Imrana ibn Hasina koji kaže:

“Poslao je Allahov poslanik, s.a.v.a., vojsku. Na čelo je postavio Ali Ibn Ebi Taliba. On je za sebe iz humsa odabrao jednu robinju. To im se nije dopalo od njega. Pa se četverica od njih dogovoriše da se požale Vjerovjesniku, s.a.v.a. Kada su se vratili. Jedan od te četvorke ustade i reče: “O Allahov poslaniče, znaš li da je Ali učinio to i to. Poslanik okrenu lice od njega. Pa ustade i drugi i reče to isto. Poslanik okrenu lice i od njega. Pa ustade i treći te i on reče to isto što mu rekoše prijatelji. Pa Poslanik okrenu lice od

njega. Ustade i četvrti te reče ono što oni rekoše. Pa im se okrenu Poslanik, s.a.v.a., s ljutitim pogledom, te reče: “Šta vi želite od Alija? Zaista je Ali od mene, a ja sam od njega, i on je zaštitnik svakog vjernika nakon mene.”

بعث رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم سرية، واستعمل عليهم علي بن أبي طالب، فاصطفى لنفسه من الخمس جارية، فأنكروا ذلك عليه، وتعاقد أربعة منهم على شكايته الى النبي صلى الله عليه وآله وسلم،فلما قدموا، قام أحد الأربعة فقال: يا رسول الله ألم تر أن علياً صنع كذا وكذا، فأعرض عنه، فقام الثاني فقال مثل ذلك، فأعرض عنه، وقام الثالث فقال مثل ما قال صاحباه، فأعرض عنه، وقام الرابع فقال مثل ما قالوا: فأقبل عليهم رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، والغضب يبصر في وجهه فقال: ما تريدون من علي؟ ان علياً مني، وأنا منه، وهو ولي كل مؤمن بعدي

(Bilježi ga više autora Sunena, poput El-Hafiz En-Nesai u Hasaisu Emiri-l-mu'minin Ali Ibn Ebi Talib, Ahmed Ibn Hanbela u Imranovom hadisu na početku 438. stranice, 4. sveska svog Musneda. Hakim na 111. stranici, 3. sveska u El-Mustedreku. Zehebi u Talhisu-l-mustedreku, prihvativši njegovu vjerodostojnost po kriteriju Muslima. Bilježe ga i označavaju vjerodostojnim Ibn Ebi Šejbe, Ibn Džerir, što od njih prenosi Muteki El-Hindi u Kenzu-l-ummalu 6/399/6081. Bilježi ga i Tirmizi jakim senedom o kojem govori Askelani u Alijevoj biografiji u El-Isabe fi temjiizi es-sahabe 4/569. Prenosi ga više puta Ebu Abdullah Ahmed u El-Musnedu. Prenesen je u knjizi Fadailu Alijj, i prenose ga mnogobrojni muhaddisi.)

3. Takav je i hadis od Burejde, koji se doslovno nalazi u Ahmedovom Musnedu u 5. svesku na 356. stranici:

“Allahov poslanik, s.a.v.a., je poslao dvije vojske u Jemen. Na čelu jedne je Ali Ibn Ebi Talib, a druge Halid Ibn Velid. Rekao im je: “Kada se susretnete, Ali je vođa ljudi."

(Allahov poslanik, s.a.v.a., za života nikada nikoga nije postavio da bude zapovjednik Aliju. Već on je bio emir/zapovjednik drugima. On je u svim borbama nosio Poslanikov bajrak, za razliku od drugih. Zaista su Ebu Bekr i Omer bili vojnici Usame, pod njegovom zastavom koju mu je dao Poslanik kada ga je postavio za emira u bici na Mu'ti. Poslanik ih je lično uvrstio u tu vojsku prema konsenzusu hroničara. Isto tako njegovom odredbom bili su vojnici Amr Ibn Asa u bici Zatu-s-Selasil. U tom pohodu imali su spor sa svojim vosjkovođom Amr Ibn Asom. To bilježi Hakim u El-Mustedreku3/43. Navodi ga i Zehebi u Talhisu, dajući do znanja da je hadis vjerodostojan. Međutim, Ali, a.s., nikada nije bio ni pod čijim zapovjedništvom niti je ikoga slijedio osim Vjerovjesnika, od počekta njegovog Poslanstva pa do smrti.) Ukoliko se razdvojite, svaki od vas je na čelu vojske svoje.”

Burejde nastavlja:
“Pa smo naišli na jemensko pleme Benu Zubejde i sukobili se s njima. Muslimani su izvojevali pobjedu nad idolopoklonicima. Borili smo se sa njihovim borcima a njihove smo žene zarobili. Pa je Ali izabrao jednu od zarobljenih žena za sebe.” Burejde kaže: “Pa je Halid Ibn Velid po meni poslao pismo Allahovom poslaniku, s.a.v.a., obavjestivši ga o tome. Kada sam stigao kod Poslanika, s.a.v.a., predao sam mu pismo. Pa su mu ga pročitali. Vidio sam mu srdžbu na licu. Pa rekoh: “O Allahov poslaniče, tražim utočište kod tebe. Poslao si me sa čovjekom i naredio mi da mu

budem pokoran. I obavio sam ono čime sam poslan.” Tada reče Allahov poslanik, s.a.v.a.: “Ne govori ružno o Aliju, zaista je on od mene, a ja od njega. On je vaš zaštitnik nakon neme. Zaista je on od mene, a ja od njega, on je vaš zaštitnik nakon mene.”

بعث رسول الله بعثين الى اليمن، على أحدهما علي بن أبي طالب، وعلى الآخر خالد بن الوليد، فقال: اذا التقيتم فعلي على الناس وان افترقتم فكل واحد منكما على جنده، قال: فلقينا بني زبيدة من أهل اليمن فاقتتلنا، فظهر المسلمون على المشركين، فقاتلنا المقاتلة وسبينا الذرية، فاصطفى علي امرأة من السبي لنفسه، قال بريدة: فكتب معي خالد الى رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، يخبره بذلك، فلما أتيت النبي صلى الله عليه وآله وسلم دفعت الكتاب فقرئ عليه فرأيت الغضب في وجهه فقلت يا رسول الله هذا مكان العائذ بعثتني مع رجل وأمرتني أن أطيعه ففعلت ما أرسلت به فقال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: لا تقع في علي فانه مني، وأنا منه، وهو وليكم بعدي، وانه مني وأنا منه، وهو وليكم بعدي

(Ovo bilježi Ahmed na 356. stranici preko Abdullaha Ibn Burejda od njegovog oca. A bilježi ga i na 347. stranici u 5. svesku El-Musneda od Se'id Ibn Džubejra od Ibn Abbasa od Burejde u kojem kaže: “Bio sam sa Alijem u vojnom pohodu u Jemenu. Doživio sam od njega nešto što me naljutilo, pa kada sam stao pred Poslanika, prigovorio sam mu na Alija. Tad ugledah da se promijeni lice Allahovog poslanika. Pa reče: “Burejde! Nisam li ja preči vjernicima od njih samih?” Rekoh: “Jesi, o Allahov poslaniče.” On reče: “Kome sam ja zaštitnik pa Ali mu je zaštitnik...” Bilježi ga Hakim na 110. stranici, 3. sveska u El-Mustedreku, kao i drugi muhaddisi. Kao što i sam vidiš, ovaj hadis je jasan u onome na što želimo ukazati. Zaista to što je prvo kazao: Nisam li ja preči vjernicima od njih samih? je indicija da se riječju zaštitnik (مولى) misli na onoga ko im je preči (اولى) od njih, što je odveć jasno. Poput ovog je i hadis kojeg bilježi više muhadisa, poput Imama Ahmeda na 483. stranici, 3. sveska u El-Musnedu od Amr Ibn Šasa El-Eslemija, koji je bio učesnik na Hudejbiji: “Išao sam sa Alijem u Jemen. Na tom putu je postupio tako da sam osjetio ljutnju prema njemu. Kada sam se vratio, žalio sam se na njega u džamiji pa je to stiglo do Poslanika. Ujutru uđoh u džamiju kad tamo sa ashabima i Poslanik, s.a.v.a. Kada me ugledao, prikovao je pogled na mene, pratio me pogledom sve dok nisam sjeo. Tada reče: “O Amre, tako mi Allaha uznemirio si me!” Rekoh: “Utječem se Allahu od toga da tebe uznemirim, o Allahov poslaniče.” On reče: “Da, ko uznemiri Alija, uznemirio je mene.”)

عن عمرو بن شاس الأسلمي، قال: وكان من أصحاب الحديبية، فقال: خرجت مع علي الى اليمن، فجفاني في سفري ذلك حتى وجدت في نفسي عليه، فلما قدمت، أظهرت شكايته في المسجد حتى بلغ ذلك رسول الله، فدخلت المسجد ذات غدوة ورسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، في ناس من أصحابه، فلما رآني أبدني عينيه، يقول حدد الي النظر، حتى اذا جلست قال: يا عمرو، والله لقد آذيتني، قلت: أعوذ بالله أن أؤذيك يا رسول الله قال: بلى، من آذى علياً فقد آذاني.

Taj izraz nalazi se kod Nesaija na 17. stranici u Hasaisu el-Alevijje: “Nemoj nipošto, o Burejde, da mi omrzavaš Alija, pa zaista je Ali od mene, a ja od njega, i on je vaš zaštitnik nakon mene.”

(لا تبغضنّ يا بريدة لي علياً، فان علياً مني وأنا منه، وهو وليكم بعدي)

(Kako ga prenosi Muteki El-Hindi na 398. stranici, 6. sveska Kenzu-l-ummala. Od njega ga prenosi i u Muntehabu-l-Kenzu)

Kod Ibn Džerira glasi: Rekao je Burejde:

“Tada se Vjerovjesniku zajapuri lice, pa reče: “Kome sam ja bio zaštitnik, pa zaista Ali mu je zaštitnik.” Kaže: “Pa nesta tog osjećaja u meni protiv Alija, pa rekoh: “Ne spominjem ga po lošem.”

واذا النبي قد احمر وجهه، فقال: من كنت وليه فان علياً وليه، قال: فذهب الذي في نفسي عليه، فقلت لا أذكره بسوء

Taberani ovaj hadis bilježi u opsežnoj formi, pa u tome što prenosi kaže se: “Kada je Burejde stigao iz Jemena, i ušao u džamiju, zatekao je skupinu pred vratima Poslanikove, s.a.v.a., sobe. Oni mu priđoše, pozdravljajući ga i postavljajući mu pitanja. Rekoše mu:

“Kakve vijesti donosiš?”
Reče: “Dobre, Allah je muslimanima dao pobjedu.”
Rekoše: “Šta te natjeralo da dođeš?”
Reče: “Robinja, koju je Ali uzeo iz humsa. Dođoh da o tome izvjestim Vjerovjesnika.”
Povišake: “Izvjesti ga, izvjesti, past će mu Ali u očima.”
Allahov poslanik, s.a.v.a., je čuo njihov govor iza vrata. Pa iziđe ljutit.
Te reče: “Šta je ljudima pa omalovažavaju Alija!? Ko mrzi Alija pa mrzi mene. Ko napusti Alija, pa napustio je mene! Zaista je Ali od mene, a ja od njega! Stvoren je od moje gline, a ja sam stvoren od gline Ibrahimove, a ja sam bolji od Ibrahima.

(Pošto je ukazao na to da je Ali stvoren od njegove gline, neophodnost iziskuje da je on bolji od Alija. A njegove riječi da je stvoren od gline Ibrahimove mogu biti povod da neko pretpostavi da je Ibrahim, a.s., bolji od njega, a pošto je ovo suprotno zbilji, on jasno daje do znanja da je bolji od Ibrahima kako bi spriječio pretpostavku suprotnu zbilji.)

Sve porod jedan od drugog – a Allah sve čuje i sve zna. (3:34) O Burejde, zar ne znaš, da Aliju pripada više od robinje koju je uzeo. Pa zaista on je vaš zaštitnik nakon mene.”

ان بريدة لما قدم من اليمن، ودخل المسجد، وجد جماعة على باب حجرة النبي صلى الله عليه وآله وسلم، فقاموا اليه يسلمون عليه ويسألونه، فقالوا: ما وراءك؟ قال: خير فتح الله على المسلمين، قالوا: مأقدمك؟ قال: جارية أخذها علي من الخمس، فجئت لأخبر النبي بذلك، فقالوا: أخبره أخبره، يسقط علياً من عينه، ورسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، يسمع كلامهم من رواء الباب، فخرج مغضباً فقال: ما بال أقوام ينتقصون علياً؟ من أبغض علياً فقد أبغضني، ومن فارق علياً فقد فارقني، ان علياً مني، وأنا منه، خلق من طينتي، وأنا خلقت من طينة ابراهيم، وأنا أفضل من ابراهيم ذرية بعضها من بعض، والله سميع عليهم، يا بريدة أما علمت أن لعلي أكثر من الجارية التي أخذ. وأنه وليكم بعدي

(Ibn Hadžer prenosi ovu predaju od Taberanija na 103. stranici u Es-Savaiku el-Muhrike, u govoru u drugom od 14 smislova ajeta o kojima govori u 11. poglavlju Savaika. Međutim, kada stiže do Poslanikovih riječi: “zar ne znaš, da Aliju pripada više od robinje koju je uzeo,” zaustavlja pero, duša mu se uzjoguni pa reče: i do kraja hadisa. Nije ovaj njegov primjer za čuđenje, i neka je hvala Allahu koji nam je potpuno zdravlje dao.)

Ovaj hadis spada u one u čije dešavanje nema sumnje, a putevi lanaca koji vode do Burejde su brojni, i svi su potpuno pažljivo razmotreni.

4. Slično je i ono što bilježi Hakim od Ibn Abbasa iz značajne predaje. (Bilježi ga Hakim u El-Mustedreku3/134.. I Zehebi u Talhisu, priznajući da je vjerodostojan. Nesai u El-Hasaisu el-Alevijje, str. 6. Imam Ahmed u Musnedu 1/331. A mi smo ga doslovno naveli u 26. pismu.)

U njoj je riječ o deset Alijevih karakteristika.

Pa kaže:
“Ti si poslije mene, zaštitnik svakog vjernika.” (أنت ولي كل مؤمن بعدي)

5. Isto tako i Poslanikove, s.a.v.a., riječi u hadisu, koje glase:
“O Ali, od Allaha sam u vezi sa tobom iskao pet stvari. Pa mi je dao četiri a jednu je odbio... i dao mi je da ti budeš zaštitnik vjernika nakon mene.”

يا علي سألت الله فيك خمساً فأعطاني أربعاً، ومنعني واحدة، الىأن قال: وأعطاني أنك ولي المؤمنين من بعدي

(Kenzu-l-ummal, 6/396/6048. (svezak/str./hadis))

6. Poput njega je i ono što bilježi Ibn El-Seken od Veheba Ibn Hamze – kako stoji u Vehebovoj biografiji u El-Isabetu:
“Putovao sam sa Alijem i doživio od njega nešto što me naljutilo. Rekao sam da ću se žaliti na njega ako se vratim. Pa sam se vratio i govorio Allahovom poslaniku o Aliju i grdio ga.” Tada Poslanik, s.a.v.a., reče: “Ne govori tako za Alija, pa zaista je on vaš zaštitnik poslije mene.”
(Kenzu-l-ummal, 6/155/2579.)

سافرت مع علي فرأيت منه جفاء، فقلت لئن رجعت لأشكونه، فرجعت، فذكرت علياً لرسول الله فنلت منه، فقال: لا تقولن هذا لعلي، فانه وليكم بعدي

7. Ibn Ebi Asim blježi od Alija da je Poslanik, s.a.v.a. rekao:
“Nisam li vam preči od vas samih?”
Rekoše: “Jesi.”
Reče: “Kome sam bio zaštitinik, pa on mu je zaštitnik.”

(ألست أولى بالمؤمنين من أنفسهم؟ قالوا: بلى، قال: من كنت وليه فهو وليه)

Vjerodostojne predaje o tome, od Imama čistoga Ehli bejta su mutevatir. Ovo je dovoljno za ono što smo željeli, mada ajet vilajeta u Allahovoj, s.v.t., knjizi potvrđuje ono što smo kazali. Svaka hvala pripada Allahu, Gospodaru svjetova. Selam

- Š –

Pismo 37 (pitanje)
29. Zi-l-hidže, 1329. godine po H.

Riječ velij (ولي) je višeznačna poput: pomagač, prijatelj, miljenik, zet, sljedbenik, saveznik, susjed, onaj ko rukovodi nečijim poslom (tutor, skrbnik, staratelj, pokrovitelj) on je njegov velij. Pa moguće je da značenje

hadisa koje si naveo bude da je Ali vaš pomagač, prijatelj ili miljenik nakon mene. Dakle, gdje je tekst o tome što tvrdite?

- S

Pismo 38 (odgovor)
30. Zi-l-hidže, 1329. godine po H.

1. **Objašnjenje šta se htjelo sa riječju velij.**
2. **Indicije koje upućuju na to šta se htjelo.**

1. Među navedenim značenjima riječi velij spomenuli ste i to da svako ko rukovodi nečijim poslom, pa on je njegov velij. Ovo je značenje riječi velij u tim hadisima. To je ono što prvo padne naum kada se čuje. Poput kada kažemo: “velij maloljetne osobe je njegov otac i djed po ocu, zatim opunomoćenik jednog od njih dvojice, zatim šerijatski sudac.” Značenje ovih riječi je da su oni ti koji rukovode njegovim pitanjima, i upravljaju njegovim poslovima.

2. Indicije koje upućuju na to da se u tim hadisima s riječju velij namjerava ovo značenje uopće nisu skrivene onima koji posjeduju znanje. Zaista Poslanikove, s.a.v.a., riječi – i on je vaš velij nakon mene – (وهو وليكم بعدي) očite su u ograničavanju ovog vilajeta za njega i na njega.

(Zato što je značenje njegovi riječi: i on je vaš staratelj nakon mene to da je zaista on, a ne neko drugi, vaš staratelj nakon mene.)

Ovo čini obaveznim potvrđivanje značenja koje smo kazali. I u njegovoj se namjeri ne udružuju druga značenja. Jer pomoć, ljubav, prijateljstvo i slično nisu ograničene ni na koga.

Vjernici i vjernice su prijatelji jedni drugima (9:71) (وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ).

Koju odliku ili isključivo pravo je Vjerovjesnik htio potvrditi u ovim hadisima svome bratu i velijju, ukoliko bi značenje riječi velij bilo neko drugo od onog koje smo kazali? Koju je to skrivenu stvar Vjerovjesnik otkrio svojim objašnjenjima u ovim hadisima, ukoliko je riječju velij mislio na pomagača, miljenika i slično? Osim da Allahov poslanik, s.a.v.a., toliko potencira na objašnjavanju očiglednih stvari, razjašnjavanju opće poznatih činjenica. Zaista njegova izvanredna mudrost, nužna bezgriješnost i okončanje vjerovjesništva, daleko su iznad toga što oni pretpostavljaju, i pored toga što su ti hadisi očiti u tome da je upravo taj vilajet (starateljstvo) potvrđen za Alija nakon Vjerovjesnika, s.a.v.a. Ovo je također razlog potvrđivanja značenja koje sam kazao. S onim što je on želio ne miješaju se značenja pomagač, miljenik niti druga. Jer nema sumnje u to da je Ali opisan kao pomagač, miljenik i prijatelj muslimana od kako je odrastao u okrilju vjerovjesništva, i mišice mu očvrsle na grudima poslanstva, pa sve dok nije preselio. Dakle, pomagač, miljenik, prijatelj muslimana, nisu riječi koje su se željele ograničiti nakon Vjerovjesnika, s.a.v.a., što je sasvim očito.

Što se indicija tiče koje potvrđuju značenje koje smo objasnili, dovoljno ti je ono što bilježi Hakim na 347. stranici, 5. sveska u Musnedu, vjerodostojnim putem od Se'id Ibn Džubejra, od Ibn Abbasa, od Burejde da je rekao: “Bio sam sa Alijem u vojnom pohodu u Jemenu. Doživio sam od njega nešto što me naljutilo, pa kada sam došao pred Poslanika, prigovorio sam mu na Alija. Tad ugledah da se promijeni lice Allahovog poslanika. Pa reče: “Burejde! Nisam li ja preči vjernicima od njih samih?” Rekoh: “Jesi, o Allahov poslaniče.” On reče: “Kome sam ja zaštitnik pa Ali mu je zaštitnik...” Bilježi ga Hakim na 110. stranici, 3. sveska u El-Mustedreku. Hadis je vjerodostojan po kriteriju Muslima. Bilježi ga i Zehebi u Talhisu prihvativši njegovu ispravnost također u skladu sa kriterijem Muslima.

Ti znaš na šta ukazuje prethođenje riječima: “nisam li ja preči vjernicima od njih samih” o čemu smo već govorili.

(Zaista to što je prvo kazao: Nisam li ja preči vjernicima od njih samih? je indicija da se riječju zaštitnik (مولى) misli na onoga ko im je preči (اولى) od njih, što je sasvim očito.)

Ko pažljivo razmotri te hadise i uz njih priloženo neće sumnjati u naše riječi. Allahu sva zahvala pripada.

- Š –

Pismo 39 (pitanje)
30. Zu-l-hidže, 1329. godine po H.

Traženje ajeta vilajeta

Svjedočim da si čvrstog stava, iskrenog djelovanja. Imaš tako snažan pristup da mu se suparnik ne može oduprijeti, niti ostati postojan u sukobu. Od onih sam što vjeruju u značenje hadisa, na koje ste vi ukazali. Ali, kada ne bilo obavezno da se postupci ashaba prihvate ispravnim, ja bih se opredjelio za tvoju presudu. Međutim neizbježno je odbiti njegovo bukvalno značenje po uzoru na selefu salih, Allah bio zadovoljan, sa njima svima.

Međutim, niste nas upoznali sa jasnim ajetom – pri kraju 36 pisma – za koji mislite da potvrđuje ono što ste rekli o značenju hadisa, zato nam ga citirajte, pa ćemo ako Bog da razmisliti o njemu.
Selam
- S –

Pismo 40 (odgovor)
2. Muharem, 1330. godine po H.

1. Ajet vilajeta i njegovo objavljivanje u čast Alija.
2. Povodi njegovog objavljivanja.
3. Objašnjenje argumentiranja njime.

1. Uredu, citirat ću ti jasni ajet od Allahovih, s.v.t., ajeta iz Njegovog Furkanu-l-azima. Znaj to su riječi Uzvišenog u suri Maidi: Vaši zaštitnici su samo Allah i Poslanik Njegov i oni koji vjeruju, koji namaz obavljaju i zekat daju dok su na ruku'u; onaj ko za zaštitnika [Zbog ovog su običnom govoru u Siriji, šiije nazvane El-Mutevali, jer oni za zaštitnika uzimaju Allaha, Njegovog poslanika, i one koji vjeruju, zbog kojih je objavljen ovaj ajet. U Akrebu-l-mevaridu, navodi se da je El-Mutevalijednina El-Mutavele a oni su šiije, nazvani tako jer za zaštitnika su uzeli Alija i Ehli bejt.] uzme Allaha i Poslanika Njegova i vjernike pa, Allahova stranka su svakako pobjednici. (55. i 56.)

إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّـهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ وَمَن يَتَوَلَّ اللَّـهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ اللَّـهِ هُمُ الْغَالِبُونَ

Budući da nema sumnje u to da je objavljen o Aliju, kada je udijelio prsten kao milostinju dok je bio na ruku'u u namazu.

2. Vjerodostojni hadisi koji govore o tome da je ovaj ajet objavljen o Aliju, kada je udijelo svoj prsten kao milostinju dok je bio na ruku'u u namazu, su mutevatir, od čistih Imama Ehli bejta, a od onoga što je o ovome prenijeto drugim putevima mimo njih dovoljan ti je hadis od Ibn Selama, koji je merfu' do Allahovog poslanika, s.a.v.a. Potraži ga u Nesaijevom Sahihu ili pak u komentaru sure Maide u knjizi El-Džam'u bejne es-sihahi es-sitte. Poput njega je hadis Ibn Abbasa i hadis Alija, a.s., oba su također merfu' hadisi. Ibn Abbasov hadis pogledaj u komentaru ovog ajeta u knjizi Esbabu-n-nuzul od Imama Vahidija. Bilježi ga i Hatib u El-Muteffeku.

(To je 5991. hadis u Kenzu-l-ummaluna 391. stranici u 6. svesku. Navodi ga i u Muntehabu-l-kenzu, pa pogledaj Muntehab štampan na margini Ahmedovog Musneda u 5. svesku na 38. stranici.)

Alijev hadis pogledaj u Musnedima Ibn Mirdevejha i Ebu Eš-Šejha. Ukoliko želiš pogledaj Kenzu-l-ummal. (Kenzu-l-ummal, 6/405/6137.)

O tome da je ajet objavljen o Aliju, o čemu se slažu svi komentatori. Te da je više istaknutih sunijskih autoriteta prenijelo ovaj konsenzus, poput Imam Kušadžija u poglavlju o Imametu u knjizi Šarhu-t-tedžrid. Zatim u 18. glavi u Gajetu-l-meramu, nalazi se 24 hadisa, prenešena sunijskim putevima, koji o objavi ovog ajeta, govore onako kako smo kazali. Da nemamo namjeru biti sažeti, te da ovo pitanje nije jasno poput Sunca u po bijela dan, citirao bih vjerodostojne anale, međutim, Allahu nek je hvala, to spada u stvari u koje nema sumnje. I pored toga navest ćemo mi u odgovoru iz hadisa koji su došli u sunijskim knjigama. Zadovoljit ćemo se onim što je zabilježeno u tefsiru Imam Ebu Ishaka Ahmeda ibn Muhammeda Ibn Ibrahima En-Nisaburija Es-Sa'lebija.

(Umro je 337. godine po H. O njemu govori Ibn Halkan u Vefejatu pa kaže: Bio je jedinstveni autoritet svoga vremena u Tefsiru Kur'ana. Napisao je Et-Tefsiru el-Kebir koji je nadmašio druge tefsire.” Pa dok nije rekao: “O njemu govori Abdulgaffar Ibn Ismail El-Farisi u knjizi Sijaku Nisabur, u kojoj ga hvali, i navodi da je tačan u citiranju, pouzdan...”)

Pa kažemo: Kada je stigao do ovog ajeta u svome Tefsiru-l-kebiru, pozivajući sa na Ebu Zerra Gifarija kaže da je rekao: “Čuo sam Allahovog poslanika, s.a.v.a., ovim svojim ušima, ako nije tako pa gluhe bile, i vidio ga očima svojim, pa ako nije tako pa ćorave bile, da je rekao: “Ali je predvodnik dobročinitelja, ubica nevjernika, pomognut je ko ga pomogne, a napušten onaj ko ga napusti.”

علي قائد البررة، وقاتل الكفرة، منصور من نصره، مخذول من خذله

“Jednoga dana, klanjao sam sa Allahovim poslanikom, s.a.v.a. pa je siromah u džamiji tražio da mu se pomogne. Pa mu niko ništa nije dao. Ali bijaše na ruku'u, te mu dade znak malim prstom, na kojem bijaše prsten. Priđe siromah, te uze prsten sa njegovog malog prsta. Pa se Vjerovjenik, s.a.v.a., pokorno pomoli Allahu doveći, pa reče: “Allahu moj, zaista je moj brat Musa od Tebe iskao riječima: “Gospodaru moj! Proširi mi grudi moje, i olakšaj mi stvar moju, i razveži uzao jezika mog, (da) razumiju govor moj, i učini mi pomoćnikom iz porodice moje, Haruna, brata mog. Osnaži me njime, i pridruži ga u stvari mojoj, da bismo Te mnogo hvalili i da bismo Te mnogo spominjali, Ti, uistinu, znaš za nas.” (20: 25-35) Pa si mu objavio: “Udovoljeno je molbi tvojoj, o Musa!” (20:36) Bože moj, zaista sam ja Tvoj rob i Tvoj vjerovjesnik, Muhammed, pa proširi mi prsa, i olakšaj mi stvar moju, i učini mi pomoćnikom iz porodice moje, Alija, brata moga, osnaži me njime.”

اللهم ان أخي موسى سألك قال رب اشرح لي صدري، ويسر لي أمري، واحلل عقدة من لساني، يفقهوا قولي، واجعل لي وزيراً من أهلي، هارون أخي، أشدد به أزري، وأشركه في أمري، كي نسبحك كثيراً، ونذكرك كثيراً، انك كنت بنا بصيراً فأوحيت اليه قد أوتيت سؤلك يا موسى اللهم واني عبدك ونبيك، فاشرح لي صدري ويسر لي أمري، واجعل لي وزيراً من أهلي علياً أشدد به ظهري.

Ebu Zerr kaže: “Pa tako mi Allaha, Allahov poslanik još ne bijaše ni završio svoje riječi, kada mu se spusti Džibril Emin s ovim ajetom: Vaši zaštitnici su samo Allah i Poslanik Njegov i oni koji vjeruju, koji namaz obavljaju i zekat daju dok su na ruku'u; onaj ko za zaštitnika uzme Allaha i Poslanika Njegova i vjernike pa, Allahova strana su svakako pobjednici...”

3. A ti – Allah tobom istinu pomogao – znaš da je velij ovdje onaj koji je preči da raspolaže stvarima kao kada bismo rekli: Taj i taj je velij (staratelj) maloljetnika. Lingvisti (Pogledaj korijen v-l-j u Es-Sihahu, ili u Muhtaru-s-sihahu ili drugim rječnicima) su jasno dali do znanja da onaj ko upravlja pitanjima neke osobe, pa on je njegov velij (tutor, staratelj, skrbnik). Tako da je značenje ajeta da onaj koji upravlja vašim pitanjima pa on je u tome preči od vas. A to su Allah, s.v.t., Njegov poslanik i Ali. Jer on je taj za koga su iskupljene ove osobine, vjerovanje, obavljanje namaza, davanje milostinje u stanju obavljanja ruku'a, te objava ovog ajeta o njemu. U ovom je ajetu Allah, ustanovio vilajet za sebe, Svoga vjerovjesnika i Svoga

prijatelja, i to na isti način. Allahov, s.v.t., vilajet je općenit. A vilajet Vjerovjesnika i Velijja su poput njega na isti način. Tako da nije uredu da ovdje bude u značenju pomagača ili miljenika i slično, jer za takvo ograničenje nema utemeljenosti, kao što je očito. Vjerujem da je ovo svrstano u jasne stvari. Svaka hvala pripada Allahu.

- Š –

Pismo 41 (pitanje)
3. Muharem, 1330. godine po H.

Riječ vjernici je u obliku množine, pa kako je primijeniti za jedninu?

U protivljenju vama kaže se da su riječi: oni koji vjeruju, koji namaz obavljaju i zekat daju dok su na ruku'u, u množini, pa kako se isti mogu primijeniti za Imama, kerremallahu vedžheh, a on je jednina. Pa ukoliko bi vam to bilo rečeno, šta je vaš odgovor?
- S -

Pismo 42 (odgovor)
4. Muharem, 1330. godine po H.

1.Arapi za jedninu koriste množinu.
2.Dokazi za to.
3.Šta je rekao Imam Tabarsi.
4.Šta ja kažem.

1. Odgovor: Zaista arapi za izražavanje jednine koriste oblik množine, zarad suptilnosti koja takvo što zahtijeva.

2. Svjedok tome su Allahove, s.v.t., riječi u suri Alu Imran, 173: Oni kojima su rekli ljudi:
"Uistinu, ljudi su se već sabrali radi vas, zato ih se bojte", pa im je (to) povećalo vjerovanje i rekli su: "Dosta nam je Allah, a divan li je Zaštitnik!"
الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ إِيمَانًا وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّـهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ

Govornik u ovom ajetu u skladu s konsenzusom mufesira, muhadisa i hroničara bio je samo Ne'im Ibn Mes'ud El-Ešdže'i. Pa je Uzvišeni Allah za njega jednog primijenio riječ ljudi, koja je namjenjena množini, zarad odavanja počasti onima koji se nisu obazirali na njegov govor, i nisu pridavali važnost njegovim uznemiravajućim riječima. Ebu Sufjan mu je dao deset kamila da bi on oslabio moral kod muslimana, i preplašio ih idolopoklonicima. Pa je to učinio. Između onog što im je kazao bilo je i: "Uistinu, ljudi su se već sabrali radi vas, zato ih se bojte."
Većini muslimana se nije svidjelo da idu, zbog njegove spletke. Međutim, Vjerovjesnik, s.a.v.a., je izišao sa 70 konjanika, i vratiše se živi i zdravi. Zato bi spušten ajet, kao pohvala sedamdesetorici koji su izišli s njim, ne

povlađujući se spletkama smutljivca. U primjeni riječi ljudi za jedninu, postoji plemenita suptilnost, jer pohvala sedamdesetorice koji su izišli sa Vjerovjesnikom, je na taj način izraženija nego kada bi bilo rečeno: oni kojima je rekao čovjek: “Uistinu, ljudi su se već sabrali radi vas,” što je očito.

Ovom ajetu ima sličnih primjera u Kur'anu, sunnetu i govoru arapa. Uzvišeni Allah je rekao:
O vjernici! Sjetite se blagodati Allahove prema vama, kad je narod namjerio da ispruži na vas ruke svoje, pa je zadržao od vas ruke njihove. (5:11)
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّـهِ عَلَيْكُمْ إِذْ هَمَّ قَوْمٌ أَن يَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ فَكَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنكُمْ

A onaj koji je namjeravao ispružiti ruke svoje prema njima, bijaše jedan čovjek, iz Benu Mahariba, kojeg su zvali Gavres. Drugi kažu da je to bio Amr Ibn Džahaš iz Benu Nadira. Isukao je sablju, mahao njome, namjerivši da udari Allahovog poslanika. Pa ga je Allah, s.v.t., spriječio od toga. U slučaju kojeg bilježe muhadisi, hroničari i mufesiri. Navodi ga Ibn Hišam u bici Zatu-r-rika' u trećem svesku svoje Sire. Tu je Uzvišeni Allah primijenio za jednog čovjeka, dakle jedninu, riječ narod, dakle množinu, zarad isticanja Svoje blagodati koju im je dao u obliku očuvanosti njihovog Vjerovjesnika, s.a.v.a.
A u ajetu međusobnog proklinjanja primijenio je riječi: djeca, žene, duše – to su riječi koje označavaju općenitost – za Hasana i Husejna, Fatimu i Alija posebno, što je u skladu sa konsenzusom zarad odavanja počasti njihovom položaju. Ne mogu se izbrojati niti isrcpiti primjeri poput ovog. To su dokazi dozvoljenosti primjene riječi u množini za jedninu kada želiš ukazati na neko retoričko težište.

3. Imam Tabarsi u Medžme'u-l-bejanu, u komentaru ovog ajeta kaže da je težište primjene množine za Emiru-l-mu'minina, zarad naglašavanja i odavanja počasti njemu. A to je otuda što se lingvisti koriste množinom i primjenjuju je na jedninu kada žele postići uvažavanje. On kaže: “To je toliko poznato u njihovom govoru da nema potrebe da se dokazuje.”

4. Zamahšeri u Kaššafu govori o drugom težištu:

“Ukoliko kažeš. Kako može biti ispravno da bude za Alija, r.a., a izraz je u množini.” Ja kažem: “Odnosi se na njega u obliku množine, bez obzira što je za to uzrok jedan čovjek, kako bi ljudi poželjeli da postupaju kao on. Da stignu do onog do čega je on stigao, i da shvate da narav vjernika mora težiti ka dobru, ka brizi o potrebitima čak ukoliko prilika iziskuje da se ne prihvata odlaganje, a oni se nalaze na namazu, da to ne odlažu do njegovog završetka...”

5. I ja imam još suptilnije i preciznije težište, sagledano u tome da je korišten izraz množine a ne jednine, izražavanjem milosti prema mnoštvu ljudi. Zbilja Alijevi neprijatelji i dušmani Benu Hašima te ostali licemjeri, zavidnici i rivali ne mogu otrpiti da to čuju u jednini. Jer u tom slučaju u njima ne bi ostalo ambicije za maskiranje niti nastojanja za odvođenjem u zabludu. Pa bi se zbog beznadežnosti od njih moglo očekivati da učine

nešto zbog čega bi postojala bojazan za opstanak islama. Zato ajet je došao u množini i pored toga što je riječ o jednini, kako bi spriječio njihovu smutnju. Nakon toga slijede mutevatir tekstovi s različitim izrazima i brojnim položajima, koji su malo po malo rastprostrli među njima pitanje vilajeta, dok Allah nije upotpunio vjeru, i blagodat učinio cjelovitom.
Što je bio Poslanikov, s.a.v.a., običaj da po principu mudrosti dostavlja ljudima ono što im je teško da postignu. Da je ajet bio ograničen na izraz jednine, stavljali bi prsti u uši svoje, umotavali bi se svojom odjećom, postali bi tvrdoglavi, oholo arogantni. Ovo je dosljedna mudrost u svakom kur'anskom ajetu koji govori o vrlinama Emiru-l-mu'minina i čistoga Ehli bejta, što je krajnje jasno. Ove sam riječi objasnio, iznijevši neporecive svjedoke i očite dokaze u svoje dvije knjige, Sebilu-l-mu'min i Tenzilu-l-ajat. Svaka hvala pripada Allahu za uputu i pomoć. Selam
- Š -

Pismo 43 (pitanje)
4. Muharem, 1330. godine po H.

Kontekst aludira na to da se misli na miljenika ili slično tome.

Sve pohvale. Otklonio si talase sumnje, smakao nejasnost, i istina je postala evidentna, te ništa nije ostalo osim što govore da je ajet došao u kontekstu zabrane uzimanja nevjernika za prijatelje, o čemu svjedoči ono što se nalazi prije i poslije ajeta. Ovo je dokaz da se riječju velij u ajetu misli na pomagača ili miljenika ili prijatelja i slično tome. Pa šta je odgovor? Počasti nas njime.
Selam
- S -

Pismo 44 (odgovor)
5. Muharem, 1330. godine po H.

1.Kontekst ne aludira na to da se misli na pomagača i slično.
2.Kontekst se ne može mjeriti s dokazima.

1. Odgovor: Kada pomno pogledamo prethodne ajete koji sadrže zabranu uzimanja nevjernika za prijatelje, vidjet ćemo da se ovaj ajet odvaja od njih i njihovog vezanog govora, u kontekst pohvale Emiru-l-mu'mininu i ukazivanja na to da je on izabran – za upravu i predvodništvo – i prijetnju disidentima snagom i upozorenjem na kaznu. Sve to zbog toga što prethodni ajet glasi:
O vi koji vjerujete! Ko od vas otpadne od Dina svog, pa dovešće Allah narod kojeg On voli i koji voli Njega, blag će biti prema vjernicima, silan prema nevjernicima, borit će se na putu Allahovom i neće se bojati prigovora prigovarača. To je blagodat Allahova, daje ju kome hoće. A Allah je Sveobuhvatni, Znalac.
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَن يَرْتَدَّ مِنكُمْ عَن دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّـهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرِينَ
يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّـهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ ۚ ذَٰلِكَ فَضْلُ اللَّـهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ ۚ وَاللَّـهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

Ovaj ajet se odnosi na Emiru-l-mu'minina, i upozorava na njegovu moć [Poput riječi Allahovog poslanika, s.a.v.a.: “Nećete se proći, o Kurejšije, sve dok vam Allah ne pošalje čovjeka čije je On srce iskušao u vjeri. Udarat će vas po vratovima, a vi ćete od njega bježati bijegom ovaca.” Ebu Bekr reče: “Jesam li to ja o Allahov poslaniče?” On reče: “Ne.” Reče Omer: “Jesam li to ja o Allahov poslaniče?” Reče: “Ne, već to je onaj što krpi sandalu.” Prenosilac kaže: “A u Alijevoj ruci, sandala koju krpi za Allahovo poslanika, s.a.v.a.” Ovu predaju bilježi veliki broj autora Sunena. To je 610. hadis u Kenzu-l-ummalu 6/393.
Sličan je i hadis od Allahovog poslanika, s.a.v.a.: “Zaista je od vas čovjek koji će ratovati s ljudima zbog interpretiranja Kur'ana, kao što je sa vama ratovao zbog njegovog spuštanja.” Pa Ebu Bekr reče: “Jesam li to ja?” Reče Omer: “Jesam li ja?” Reče Poslanik: “Ne, to je čovjek koji krpi sandalu u svojoj sobi.” Pa iziđe Ali a u ruci mu Poslanikova sandala koju je zakrpio.” Bilježi ga imam Ahmed Ibn Hanbel od Ebu Seida u Musnedu. Prenosi ga Hakim u Mustedreku. Ebu Ja'la u Musnedu, i drugi autori Sunena. Od njih ga prenosi Muteki El-Hindi u Kenzu-l-ummalu 6/155.] i snagu, i odvažnost njegovih ashaba. Kao što o tome nedvosmisleno govori Emiru-l-mu'minin u Bici na devi. I što eksplicitno daju do znanja Imam Bakir i Imam Sadik, i o čemu u svome tefsiru govori Sa'lebi. I što autor Medžme'u-l-bejana prenosi od Ammara, Huzejfe i Ibn Abbasa. To tumačenje je u skladu sa konsenzusom Šiija, o čemu su prenešeni vjerodostojni mutevatir hadisi od Imama čistoga Ehli bejta.

Dakle u skladu sa ovim, ajet vilajeta dolazi nakon aludiranja na njegov vilajet i ukazivanja na neophodnost Imameta. O tome postoje tekstovi koji objašnjavaju ta ukazivanja, i opisuju da je ono što prethodi aluzija na njegovu vlast. Pa kako da nakon toga kažu da ajet dolazi u kontekstu zabrane uzimanja nevjernika za prijatelje!?

2. Premda je Allahov poslanik, s.a.v.a., postavio Imame svoga Ehli bejta na položaj Kur'ana, i dao je do znanja da se ovo dvoje neće međusobno rastaviti, dakle oni su u ravni sa Kur'anom, putem njih se spoznaje ispravnost. U mjeri mutevatira se prenosi njihovo argumentiranje ovim ajetom, i od njih je utvrđeno tumačenje riječi velij na način kako smo to kazali, tako da kontekst nema značaja ukoliko se ispostavi da je u suprotnosti sa njihovim predajama.
(I koji značaj ili težinu može imati vanjski smisao kada se protivi nedvosmislenim navodima.)
Zaista muslimani su složni u tome da se dokazu daje prednost nad kontekstom. I kada dođe do oprečnosti između konteksta i dokaza, napuštaju ono na što aludira kontekst a prihvataju sud dokaza. Suština toga je da se ne oslanja na to da je ajet u ovom slučaju objavljen u tom kontekstu. Zato što redoslijed Kur'ana časnog u kodifikaciji, nije usklađen sa redoslijedom objave, u čemu se slaže cio ummet.

Postoji mnoštvo ajeta u Kur'anu koji su suprotni onome što iziskuje kontekst, poput ajeta čišćenja, koji je jednoobrazan sa kontekstom Poslanikovih, s.a.v.a., žena, pored postojanja nedvosmislenih navoda da je taj ajet ograničen na petorku ispod pokrivača. Jednom riječju, dovođenje u

vezu ajeta sa onim što se suprotstavlja njihovom kontekstu niti nanosi štetu nadnaravnosti, niti šteti rječitosti. Dakle nema grijeha u kretanju tim smjerom, kada su uspostavljeni neporecivi argumenti za nj. Selam.
- Š -

Pismo 45 (pitanje)
6. Muharem, 1330. godine po H.

Pribjegavanje interpretiranju je neophodno, pripisujući ispravnost metodi selefa (prethodnika).
Kada ne bi bilo hilafeta pravednih halifa čija ispravnost je pespogovorna, ne bismo imali alternative osim da se povedemo za vašim mišljenjem. Te da u shvatanju ovog ajeta i njemu sličnih koristimo tvoj sud. Međutim, nema mjesta sumnji u ispravnost njihovog hilafeta, r.a., pa je pribjegavanje interpretiranju neizbježna stvar, vodeći se za tim da je njihovo djelo i djelo onih koji ih priznaju za vladare ispravno.
Selam
- S -

Pismo 46 (odgovor)
6. Muharem, 1330. godine po H.

1.Pripisivanje ispravnosti djelima selefa ne iziskuje interpretaciju.
2.Intrepretacija je nemoguća.
3.Zaista je hilafet tri pravedne halife, r.a., tema polemisanja i predmet razgovora. Tako da je oprečnost dokaza o tome zapravo petitio principii.

(Logička pogreška pri dokazivanju sagledana u nedostatku dokaznog uporišta. Kao ovdje, navedeni dokaz sam po sebi nije očit, pa bi najprije njega trebalo dokazati. (prim. prev.))

1. Premda pripisivanje ispravnosti njihovim djelima i onih koji ih prihvataju za vladare, ne iziskuje interpretaciju dokaza. Zaista vas njihovo opravdavanje oslobađa od interpretacije. Kao što ću to objasniti kada prilike budu to zahtijevale.

2. Nema mjesta interpretaciji u onome što smo ti od tekstova citirali. Kao ni u onome što nismo naveli, poput hadisa na Gadiru ili hadisa o oporuci. Posebno nakon njihovog potrvđivanja čvrstim hadisima koji se međusobno potvrđuju. Koji sami po sebi nisu ništa manje od eksplicitnih tekstova. I ko ih pošteno sagleda naći će da su samo oni u neporecivoj istini, i očiglednom dokazu.
- Š -

Pismo 47 (pitanje)
7. Muharem, 1330. godine po H.

Kamo sreće da si nas upoznao sa hadisima koji potvrđuju tekstove. Zašto da ne nastaviš odakle si stao.
Selam
- S

Pismo 48 (odgovor)
8. Muharem, 1330. godine po H.

1.Četrdeset hadisa iz Sunena koji potvrđuju tekstove.
2.Iz Sunena ti je dovoljno 40 hadisa koji potvđuju tekstove.

1. Riječi Allahovog poslanika, s.a.v.a., izgovorene kada je uzeo Alija za mišicu: “Ovo je predvodnik istinoljubivih, ubica razvratnika, pomognut je ko ga pomogne, napušten je ko ga napusti.” Pa oduži glas (izgovarajući to). Bilježi ga Hakim od Džabira u Sahihu-l-mustedreku, (Također, Kenzu-l-ummal, 6/153/2527. Sa'lebi ga bilježi od Ebu Zerra u komentaru ajeta o vilajetu u Tefsiru-l-kebiru.) 3/129, zatim kaže: “Vjerodostojnih seneda, ali ga Buharija i Muslim nisu prenijeli.”
هذا امام البررة، قاتل الفجرة، منصور من نصره مخذول من خذله، ثم مد بها صوته

2. Rekao je Allahov poslanik, s.a.v.a.: “Objavljene su mi o Aliju tri stvari: “Da je on velikodostojnik muslimana, Imam muttekina, i predvodnik ljudi bijelih čela, (ruku i nogu od čestog uzimanja abdesta i mesha).” Bilježi ga Hakim u Sahihu-l-mustedreku (Bilježe ga Barudi, Ibn Kani', Ibn Ne'im i Bezar. Također, Kenzu-l-ummal, 6/157/2628.) 3/138, zatim kaže: “Vjerodostojnih seneda, ali ga Buharija i Muslim nisu prenijeli.”
أوحي اليَّ في علي ثلاث: أنه سيد المسلمين وامام المتقين، وقائد الغر المحجلين

3. Rekao je Allahov poslanik, s.a.v.a.: “Objavljeno mi je o Aliju da je on velikodostojnik muslimana, zaštitnik muttekija, predvodnik ljudi bijelih čela.” Bilježi ga Ibn Nedžar (Također, Kenzu-l-ummal, 6/157/2630.) i drugi autori Sunena.
أوحى اليَّ في علي أنه سيد المسلمين، وولي المتقين، وقائد الغر المحجلين

4. Rekao je Allahov poslanika, s.a.va., Aliju: “Dobrodošlica velikodostojniku muslimana i Imamu muttekina.” Bilježi ga Ebu Ne'im u Hiljetu-l-evlija ve tabekatu-l-esfija.
مرحباً بسيد المسلمين، وامام المتقين
(To je 11. predaja od onog što Ibn Ebi Hadid navodi na 450. stranici u Šerhu Nehdži-l-belagatiu drugom svesku. Također, Kenzu-l-ummal, 6/157/2627.)

5. Rekao je Poslanik, s.a.v.a.: “Prvi koji uđe na ova vrata on je Imam muttekina, velikodostojnik muslimana, veliki poglavar vjere, pečat zavještenika, predvodnik ljudi bijelih čela.” Pa uđe Ali, te on ustade prema njemu nasmijan, zagrli ga, obrisa mu znoj sa čela, govoreći: “Ti ćeš vratiti

moj dug, i prenijeti im moju poruku, i objasniti im ono u čemu se razilaze nakon mene.”
(Bilježi ga Ebu Ne'im u Hiljetu-l-evlija ve tabekatu-l-esfija od Enesa. Prenosi ga Ibn Ebi Hadid opširno u Šerhu Nehdži-l-belagati 2/450, pogledaj 9. hadis na toj stranici.)
أول من يدخل من هذا الباب امام المتقين، وسيد المسلمين، ويعسوب الدين، وخاتم الوصيين، وقائد الغر المحجلين. فدخل علي، فقام اليه مستبشراً، فاعتنقه وجعل يمسح عرق جبينه، وهو يقول له: أنت تؤدي عني، وتسمعهم صوتي، وتبين لهم ما اختلفوا فيه بعدي

6. Poslanik, s.a.v.a., je rekao: “Zaista mi je Allah povjerio to da će Ali biti bajrak upute, Imam mojih prijatelja, svjetlo onima koji mi se pokoravaju, on je riječ koju sam učinio obaveznom bogobojaznima...” (Ebu Ne'im ga bilježi u Hiljetu-l-evlija ve tabekatu-l-esfija od Ebu Berzeta Eslemija, Enesa Ibn Malika. Prenosi ga Allame El-Mu'tezile u Šarhu Nehdži-l-belagati, 2/449.)
ان الله عهد اليَّ في علي أنه راية الهدى، وامام اوليائي، ونور من أطاعني، وهو الكلمة التي ألزمتها المتقين
Vidiš da su ovih šest hadisa očiti u njegovom Imametu i obaveznosti da mu se pokorava.

7. Poslanik, s.a.v.a., je rukom pokazao na Alija rekavši: “Zaista on je prvi koji je povjerovao u mene, prvi koji će se sa mnom rukovati na Sudnjem danu, on je najveći u iskrenosti, on je Faruk ovog ummeta, rastavlja istinu od neistine, poglavar vjernika...” (Bilježi ga Taberani u El-Kebiruod Selmana i Ebu Zerra. Bilježi ga Bejheki u Sunenu. Ibn Adi u Kamiluod Huzejfe. Također, Kenzu-l-ummal, 6/156/2608.)
ان هذا أول من آمن بي، وأول من يصافحني يوم القيامة، وهذا الصديق الأكبر، وهذا فاروق هذه الأمة، يفرق بين الحق والباطل، وهذا يعسوب المؤمنين

8. Poslanik, s.a.va., je rekao: “O Ensarije! Želite li da vam ukažem na ono što ako ga se nakon mene budete čvrsto držali nikada nećete zalutati. Ovo je Ali, pa volite ga kako volite mene, i poštujte ga kako poštujete mene. Zaista mi je Džebrail, ovo što sam vam rekao, naredio od Allaha Uzvišenog.”
(Bilježi ga Taberani u Kebiru; Kenzu-l-ummal, 6/157/2625; Šerhu Nehdži-l-belagati li Ibn Ebi El-Hadid, 2/450/10. Pogledaj kako je uvjetovao da ako ne žele zalutati, moraju se prihvatiti Alija. A smisao ukazuje na to da je zalutao onaj ko se njega nije prihvatio. Pogledaj njegov imperativ upućen njima da vole Alija kao što vole Vjerovjesnika, i da ga poštuju kao što poštuju Vjerovjesnika. Sve to nije ni zbog čega drugog već, zbog toga što je on njegov nasljednik i upravitelj nakon njega. Razmisliš li o njegovim riječima: “Zaista mi je Džebrail ovo što sam vam rekao, naredio od Allaha,” istina će ti postati kristalno jasna.)
يا معشر الأنصار ألا أدلكم على ما أن تمسكتم به لن تضلوا بعده ابداً، هذا علي فاحبوه بحبي، وأكرموه بكرامتي، فان جبرائيل آمرني بالذي قلت لكم عن الله عز وجل

9. Poslanik, s.a.va., je rekao: “Ja sam grad znanja, a Ali je njegova kapija. Pa ko želi znanje, nek uđe na kapiju.” (Bilježi ga Taberani u El-Kebiruod Ibn Abbasa. Sujuti u El-Džami'u es-Sagiru, str. 107. Hakim u Alijevim vrlinama u Mustedreku 3/226 putem dva vjerodostojna seneda, jedan od Ibn Abbasa, na dva vjerodostojna načina, drugi od Džabir Ibn Abdullaha Ensarija. U korist njihove vjerodostojnosti nudi neporecive argumente.

Imam Ahmed Ibn Muhamed ibn Es-Sidik El-Magrebi iz Kaira piše posebno djelo u kojem dokazuje njegovu vjerodostojnost čiji je naslov Fethu-l-meleku El-Alijji bi sihati hadisi babu medineti-l-ilmi Alijj. Štampana je 1354. godine po H. od strane El-Metbuatu-l-islamijjetu bi Misri Dostoji da ljudi koji se bave diskusijama steknu podrobni uvid u ovu knjigu, jer u njoj ima velikog znanja. A klevete koje nasibije iznose na račun ovog hadisa, poslovično poznatog, i koji u govoru koristi i elita i običan puk i na selu i u gradu, one su nevažne. Obratio sam pozornost na njihove klevete, i uvidio da su neosnovane optužbe. Jedini argument koji su iznijeli je prostakluk i pristrasnost. O čemu Hafiz Salahudin Ala'i otvoreno govori, citirajući govor o neispravnosti ovih stavova od Zehebija i drugih, pa kaže: “O ovom hadisu nisu iznijeli ništa što bi aludiralo na njegovu slabost, osim na silu nametnutog neosnovanog mišljenja.”)
(أنا مدينة العلم وعلي بابها، فمن أراد العلم فليأت الباب)

10. Poslanik, s.a.va., je rekao: “Ja sam kuća mudrosti, a Ali je kapija te kuće.”
(Bilježi ga Tirmizi u svome Sahihu. Isto tako i Ibn Džerir. Od njih ih prenosi više istaknutih muhadisa poput Mutekija Hindija u Kenzu-l-ummalu 6/401, u njemu kaže: “Rekao je Ibn Džerir: “Ovaj hadis je kod nas vjerodostojnog seneda...” Od Tirmizija ga prenosi Dželaludin Sujuti u okviru harfa hemze, u Džami'u-l-Džavami'u i El-Džami'u es-Sagiru 1/170.)
أنا دار الحكمة، وعلي بابها

11. Poslanik, s.a.v.a., je rekao: “Ali je kapija moga znanja, i onaj koji nakon mene razjašnjava mome ummetu ono s čime sam poslat, ljubav prema njemu je vjerovanje, mržnja prema njemu je licemjerstvo...” (Bilježi ga Dejlemi od Ebu Zerra; Kenzu-l-ummal, 6/156)
علي باب علمي، ومبين من بعدي لأمتي ما أرسلت به، حبه ايمان، وبغضه نفاق

12. Poslanik, s.a.v.a., je rekao Aliju: “Ti objašnjavaš mome ummetu ono o čemu se nakon mene razilaze.” (من بعدي أنت تبين لأمتي ما اختلفوا فيه) Bilježi ga Hakim u Mustedreku (Bilježi ga i Dejlemi od Enesa također; Kenzu-l-ummal, 6/156.) 3/122 od Enesa, zatim kaže: “Ovaj hadis je vjerodostojan u skladu sa kriterijima dvaju šejhova (Buharije i Muslima) ali, oni ga ne bilježe.”
Ja kažem da onaj koji promisli o ovom i sličnim hadisima znat će da je Ali, u odnosu na Poslanika, kao što je Poslanik u odnosu na Allaha, s.v.t. Zaista Svevišnji kaže: I objavljujemo tebi Knjigu - samo da im objasniš ono o čemu se razilaze - i kao uputu i milost, narodu koji vjeruje. (16:64) A Allahov poslanik kaže Aliju: “Ti objašnjavaš mome ummetu ono o čemu se nakon mene razilaze.”

13. Poslanik, s.a.va., u merfu' hadisu kojeg bilježi Ibn Es-Semak od Ebu Bekra, kaže: “Ali je položajem u odnosu na mene poput moga položaja u odnosu na moga Gospodara.” (Prenosi ga Ibn Hadžer u Mekasidu - peti maksad; Es-Savaiku el-Muhrike 2/518.) علي منى بمنزلتي من ربي

14. Darekutni u El-Efradu prenosi merfu' hadis od Ibn Abbasa da je Poslanik, s.a.v.a., rekao: “Ali Ibn Ebi Talib je kapija oprosta, ko uđe na nju

on je vjernik, a ko iziđe iz nje on je nevjernik.” (Kenzu-l-ummal, 6/153/2528.)
علي بن أبي طالب باب حطة، من دخل منه كان مؤمناً ومن خرج منه كان كافراً

15. Poslanikove, s.a.v.a., riječi na dan Arefata, na Oprosnom hadžu: “Ali je od mene a ja sam od Alija, i ne može izvršiti moju dužnost niko osim mene ili Alija.” (Bilježi ga Ibn Madže u poglavlju Vrline ashaba u Sunenu 1/92. Isto tako Tirmizi i Nesai u Sahihima. Kenzu-l-ummal, 6/153/2531. Imam Ahmed u Musnedu 4/164, od Habešija Ibn Džunadeta brojnim načinima tradiranja a svaki od njih je vjerodostojan. Dovoljno ti je što ga prenosi od Jahja Ibn Adema od Israila Ibn Junusa od njegova djeda Ishaka Es-Sebi'ija od Habešija. Svaki od navedenih je autoritet kod obaju šejhova (Buharije i Muslima) i oni su se na njih pozivali u svojim Sahihima. Ko se obrati ovom hadisu u Ahmedovom Musnedu, znat će da je izgovoren na Oprosnom hadžu, nakon kojeg se Allahov poslanik nije dugo zadržao na ovom prolaznom svijetu. Prije toga je Poslanik, s.a.v.a., poslao po Ebu Bekru deset ajeta iz sure Bera'at da ih pročita stanovnicima Mekke. Nakon toga je pozvao Alija – kako to prenosi Ahmed u Musnedu 1/151, pa mu je rekao: “Stigni Ebu Bekra, gdje god ga nađeš uzmi od njega pismo. Pa ti idi i pročitaj ga stanovnicima Mekke.” Stigao ga je u Džuhfi, te uzeo pismo od njega.” Pa kaže: “Vratio se Ebu Bekr kod Vjerovjesnika, s.a.v.a., pa ga upita: “O Allahov poslaniče, da li je to nešto o meni objavljeno?” Poslanik reče: “Ne, već mi je došao Džebrail i rekao mi: “Niko ne izvršava ono što je tvoje osim tebe ili čovjeka od tebe...” U drugoj predaji, koju Ahmed bilježi u Musnedu 1/150, od Alija kada ga je Vjerovjesnik poslao sa surom Bera'at rekao mu je da je bezuvjetno mora odnijeti ili on ili ja. Rekao je Ali: “Pa kada je tako, pa ja ću je odnijeti.” Poslanik, s.a.v.a., reče: “Pohiti, jer Allah će ti jezik učvrstiti a srce uputiti...”
فانطلق فان الله يثبت لسانك ويهدي قلبك
علي مني وأنا من علي، ولا يؤدي عني الا أنا أو علي
Uistinu, to je riječ izaslanika plemenitog, Posjednika moći, kod Vlasnika Arša cijenjenog, Slušanog, tamo pouzdanog. I nije drug vaš lud. (81:19-22) I ne govori on po hiru svome. Nije to do li Objava, objavljuje se. (53:3-4) Pa kuda idete? I šta imate za reći o ovim vjerodostojnim predajama? Tekstovima očitim? Kada dobro razmisliš o ovom obećanju, i pažljivo pogledaš mudrost njenog proklamisanja na Velikom (oprosnom) hadžu, pred svima, tebi se istina otkriva u najjasnijem obliku. I kada pogledaš na tekst kako je kratak, i na značenje, koliko je veličanstveno i razgovjetno, tada bi ga veličao najvećim veličanjem, jer je u sebi sabrao pa sve obuhvatio i uopćio, usprkos sažetosti, sve je do kraja nabrojao. Pored Alija, nikom drugom nije ostavio dostojnost za izvršenje bilo kakve dužnosti. Ne treba se čuditi, jer zaista ne može umjesto Vjerovjesnika njegovu dužnost izvršiti osim njegov opunomoćenik. Niti na njegovo mjesto može stati osim njegov namjesnik i ovlaštenik. Svaka hvala pripada Allaha, Koji nas uputi prema ovom, i ne bismo upućeni bili da nas Allah uputio nije.

16. Allahov poslanik, s.a.v.a., je rekao: “Ko je meni pokoran, pa pokoran je Allahu, ko je meni neposlušan, pa neposlušan je Allahu. Ko je pokoran Aliju, pa pokoran je meni, ko je Aliju neposlušan, pa meni je neposlušan.”
من اطاعني فقد أطاع الله، ومن عصاني فقد عصى الله، ومن أطاع علياً فقد أطاعني، ومن عصى علياً فقد عصاني

Bilježi ga Hakim u Mustedreku, 3/121, Zehebi na istoj stranici u Talhisu, obojica jasno daju do znanja da je predaja vjerodostojna u skladu sa kriterijima Buharije i Muslima.

17. Rekao je Poslanik, s.a.va.: “O Ali, ko se odvoji od mene, pa odvojio se od Allaha, a ko se odvoji od tebe, pa odvojio se od mene.”
يا علي من فارقني فقد فارق الله، ومن فارقك فقد فارقني
Bilježi ga Hakim u Sahihu, 3/124, pa kaže: “Lanac prenosilaca mu je vjerodostojan, ali ga ne bilježe Buharija i Muslim.”

18. U hadisu koji prenosi Ummu Seleme Poslanik, s.a.v.a., kaže: “Ko vrijeđa Alija, vrijeđao je mene.”
من سب علياً فقد سبني
Bilježi ga Hakim u Mustedreku, 3/121, dajući do znanja da je vjerodostojan u skladu sa kriterijem Buharije i Muslima. Zehebi ga bilježi u Talhisu, dajući do znanja da je vjerodostojan. Ahmed ga prenosi od Ummi Seleme u Musnedu, 6/323. Nesai u El-Hasaisu el-Alevije, str. 17. I drugi koji su bilježili hadise. Slična ovoj predaji su riječi Poslanika, s.a.v.a., koje prenosi Amr Ibn Šas: “Ko uznemiri Alija, uznemirio je mene.”
من آذى علياً فقد آذاني

19. Allahov poslanik, s.a.v.a., je rekao: “Ko voli Alija, voli i mene, ko razljuti Alija, razljutio je i mene.” (من أحب عليا فقد أحبني ومن ابغض علياً فقد أبغضني) Bilježi ga Hakim u Mustedreku 3/130, ocjenujući ga vjerodostojnim u skladu s kriterijima Buharije i Muslima. Bilježi ga Zehebi u Talhisu, priznajući da je vjerodostojan u skladu sa ovim kriterijem. Slično ovoj predaji su Alijeve riječi: (U onome što bilježi Muslim u Sahihu 1/46, u poglavlju Kitabu-l-iman. Smisao ovog hadisa prenosi Ibn Abdulber u biografiji Alija u El-Isti'abu od grupe ashaba. U 36. pismu je zabilježen hadis od Burejde pa pogledaj. Poslanikove, s.a.v.a., riječi su postigle nivo tavatura: “Bože, pomozi onome ko ga pomogne, budi neprijatelj onome ko mu je neprijatelj.” Što priznaje i autor El-Fetava el-Hamidijjeu traktatu pod naslovom Es-Salatu-l-fahire fi el-hadisi-l-mutevatire.)
“Tako mi Onoga Koji rascijepljuje sjemenke, i koji je stvorio povjetarac, zaista je to obećanje Nebijja el-umijja, s.a.v.a.: “Ne voli me osim vjernika i ne mrzi me osim licemjera.”
والذي فلق الحبة، وبرأ النسمة، انه لعهد النبي الأمي صلى الله عليه وآله وسلم، لا يحبني الا مؤمن، ولا يبغضني الا منافق

20. Allahov poslanik, s.a.v.a., je rekao: “O Ali, ti si velikodostojnik na Dunjaluku i velikodostojnik na Ahiretu, tvoj je prijatelj, moj prijatelj, moj je prijatelj Allahov prijatelj. Tvoj neprijatelj moj je neprijatelj, a moj neprijatelj Božiji je neprijatelj. I teško onom ko te bude mrzio poslije mene.”
يا علي أنت سيد في الدنيا، وسيد في الآخرة، حبيبك حبيبي، وحبيبي حبيب الله، وعدوك عدوي، وعدوي عدو الله، والويل لمن أبغضك من بعدي
Bilježi ga Hakim u El-Mustedreku, 3/128, ocjenjujući ga vjerodostojnim u skladu sa kriterijima Buharije i Muslima.
(Prenosi ga posredstvom Ebu El-Ezhera od Abdurezaka, od Muamera od Zuhrija od Ubejdulaha ibn Abdullaha od Ibn Abasa. Svi oni su autoriteti. Usljed toga Hakim nakon izricanja ocjene da je hadis vjerodostojan u skladu sa kriterijima dvaju šejhova, kaže: “Ebu El-Ezher je po njihovom

konsenzusu pouzdan, i kada pouzdani prenosilac samostalno prenosi hadis, taj je hadis u skladu sa njim vjerodostojan.” Zatim je rekao: “Čuo sam Ebu Abdullaha Kurešija kako govori: “Čuo sam Ahmeda Ibn Jahjaa El-Halevanija da kaže: “Kada je Ebu El-Ezher stigao iz San'e i počeo ovaj hadis citirati pred ljudima u Bagdadu, Jahja Ibn Mu'in ga je porekao. Pa kada je na jednom skupu bio njegov red da govori, pri kraju skupa reče: “Gdje je taj Nisaburijski lažac koji ovaj hadis spominje od Abdurezaka?” Ebu El-Ezher ustade pa reče: “Evo, tu sam.” Jahja Ibn Mu'in se nasmija na te riječi i na njegov istup pred skupom. Pa mu priđe i sjede pored njega. Zatim ga upita: “Kako to da je Abdurezak ovaj hadis prenio samo tebi i nikom drugom?” On reče: “Znaj o Jahja, kada sam stigao u San'u, Zekerija bijaše otišao u svoje selo, koje je daleko odatle. Ja se uputih tamo, iako sam bio bolestan. Samo što sam stigao kod njega on me upita o Horasanu. Te ga ja upoznah s tim. Zapisivao sam od njega hadise koje mi je kazivao, i s time se uputih u San'u. Kada smo se rastajali on mi reče: “Zadužio si me ovim (tvojim dolaskom), zato ću ti prenijeti jedan hadis kojeg od mene niko drugi nije čuo. I tako mi Allaha citirao mi je ovaj hadis od riječi do riječi.” Jahja Ibn Mu'in ga potvrdi istinitim i ispriča mu se...”
Zehebi pak u Talhisuopćenito priznaje da su prenosioci ovog hadisa pouzdani, i posebno na nedvosmislen način daje do znanja da je Ebu El-Ezher pouzdan. Ali i pored toga sumnjičav je po pitanju vjerodostojnosti hadisa, jedino što nije iznio nikakvu klevetu, osim svojeg drskog suda. To što ga je Abdurezak skrivao, je iz bojazni od nasilničke dominacije, kao što se Se'id Ibn Džubejr uplašio kada ga je Malik Ibn Dinar pitao: “Ko je nosio Poslanikov, s.a.v.a., bajrak?” Pa je pogledao u mene i rekao: “Kao da si bezbrižan?” Malik kaže: “Ja se naljutih i požalio sam se njegovoj braći, učačima Kur'ana. Oni se ispričaše, rekavši da se on plaši od Hadžadža da kaže nosio ga je Ali Ibn Ebi Talib.” To bilježi Hakim u El-Mustedreku, 3/137, zatim kaže: “Ovom hadisu je lanac vjerodostojan, ali ga Buharija i Muslim nisu zabilježili.”)

21. Allahov poslanik, s.a.v.a., je rekao: “O Ali, blago onome ko te bude volio i o tebi istinu zborio, a teško onome ko te bude mrzio i o tebi laži širio.”
يا علي طوبى لمن أحبك وصدق فيك، وويل لمن أبغضك وكذب فيك
Bilježi ga Hakim u El-Mustedreku, 3/135, pa kaže: “Lanac hadisa je vjerodostojan, ali ga njih dvojica ne bilježe.”

22. Allahov poslanik, s.a.v.a., je rekao: “Ko želi živjeti mojim životom, i umrijeti mojim umiranjem i nastaniti se u Džennetu vječnom kojeg mi je obećao moj Gospodar, pa nek za predvodnika prihvati Alija Ibn Ebi Taliba, jer on vas zaista neće izvesti iz upute niti vas uvesti u zabludu.” (Ovaj hadis smo naveli u desetom pismu.)
من اراد أن يحيا حياتي ويموت ميتتي، ويسكن جنة الخلد التي وعدني ربي، فليتول علي بن أبي طالب، فانه لن يخرجكم من هدى ولن يدخلكم في ضلالة

23. Allahov poslanik, s.a.v.a., je rekao: “Oporučujem onome ko vjeruje u mene i ko me potvrdio, vilajet Ali Ibn Ebi Taliba. Ko njega prihvati za predvodnika, pa prihvatio je mene, ko njega voli, pa voli mene, a ko mene bude volio pa on voli Allaha. Ko ga bude mrzio, mrzi mene, a ko bude

mrzio mene, pa taj mrzi Allaha Uzvišenog.” (Naveli smo ga u desetom pismu, pa pogledaj šta smo priložili uz njega i uz prethodni hadis.)
أوصي من آمن بي وصدقني بولاية علي بن أبي طالب، فمن تولاه تولاني، ومن تولاني فقد تولىالله، ومن أحبه فقد أحبني، ومن احبني فقد أحب الله، ومن أبغضه فقد أبغضني ومن أبغضني فقد أبغض الله عز وجل

24. Allahov poslanik, s.a.v.a., je rekao: “Koga veseli da živi životom mojim, i umre umiranjem mojim, i nastani se u edenskim vrtovima koje je moj Gospodar stvorio, pa nek prihvati Alija za predvodnika nakon mene, i nek pomogne njegovom pomagaču, i nek pristane za mojim Ehli bejtom nakon mene. Zaista oni su moje potomstvo, stvoreni su od moje gline, i dato im je moje shvatanje i znanje. Pa teško pripadnicima moga ummeta koji poriču njihove vrline, koji prekinu svoje veze sa potomstvom mojim, neće im Allah dati moj šefa'at.” (Pogledaj šta smo priložili uz ovaj i hadis koji mu prethodi, kada smo ga naveli u 10. pismu.)
من سره أن يحيا حياتي، ويموت مماتي، ويسكن جنة عدن غرسها ربي، فليتول علياً من بعدي، وليوال وليه، وليقتد بأهل بيتي من بعدي، فانهم عترتي، خلقوا من طينتي، ورزقوا فهمي وعلمي، فويل للمكذبين بفضلهم من أمتي، القاطعين فيهم صلتي، لا أنالهم الله شفاعتي

25. Allahov poslanik, s.a.v.a., je rekao: “Ko voli živjeti mojim životom, i umrijeti mojim umiranjem, i ući u Džennet kojeg mi je obećao moj Gospodar, a to je vječni Džennet, pa nek Alija i njegove potomke nakon njega uzme za svoje predvodnike, jer vas zaista oni neće izvesti iz kapije upute, niti će vas uvesti na kapiju zablude.” (Isto.)
من احب أن يحيا حياتي ويموت ميتتي، ويدخل الجنة التي وعدني ربي وهي جنة الخلد، فليتول علياً وذريته من بعده، فانهم لن يخرجوكم من باب هدى، ولن يدخلوكم باب ضلالة

26. Allahov poslanik, s.a.v.a., je rekao: “Ammare, kada vidiš Alija da ide jednim putem, a ljude da idu drugim putem, pa idi s Alijem a pusti ljude. Jer zaista te on neće odvesti u propast, niti će te izvesti iz upute.” (Bilježi ga Dejlemi od Ammara i Ebu Ejuba; Kenzu-l-ummal, 6/152.)
يا عمار اذا رأيت علياً قد سلك وادياً وسلك الناس وادياً غيره فاسلك مع علي، ودع الناس، فانه لن يدلك على ردى ولن يخرجك من هدى

27. Allahov poslanik, s.a.v.a., u hadisu od Ebu Bekra kaže: “Moja ruka i ruka Alijeva jednake su u pravdi.” (Kenzu-l-ummal, 6/153/2539.) (كفي وكف علي في العدل سواء)

28. Allahov poslanik, s.a.v.a., je rekao: “Fatima, da li te veseli to što je Uzvišeni Allah pogledao stanovnike Zemlje te odabrao dva čovjeka, jedan od njih je tvoj otac a drugi tvoj suprug.” (Bilježi ga Hakim u Mustedreku, 3/129, a prenosi ga veliki broj autora Sunena.)
(يا فاطمة أما ترضين أن الله عز وجل، اطلع الى أهل الأرض فاختار رجلين، أحدهما أبوك والآخر بعلك)

29. Allahov poslanik, s.a.v.a., je rekao: “Ja sam onaj koji opominje, a Ali je onaj koji predvodi, i tvoje je o Ali, da predvodiš upućene nakon mene.” (Bilježi ga Dejlemi od Ibn Abbasa; Kenzu-l-ummal, 6/157/6231.)
أنا المنذر، وعلي الهادي، وبك ياعلي يهتدي المهتدون من بعدي

30. Allahov poslanik, s.a.v.a., je rekao: “O Ali, nikome drugom osim meni i tebi nije dozvoljeno da u džamiji budu u stanju džunupluka.” (Pogledaj šta

smo priložili uz ovaj hadis u 34. pismu i pažljivo pogledaj sve što smo o njemu naveli iz Sunena)
يا علي، لا يحل لأحد أن يجنب في المسجد غيري وغيرك
Poput ovog je i hadis kojeg Taberani prenosi od Ummu Seleme, a Bezzar od Sa'da od Allahovog poslanika, s.a.v.a.: “Nikome nije dozvoljeno da u ovoj džamiji bude džunub, osim meni i Aliju.” (Navodi ga Ibn Hadžer u Es-Savaiku el-muhrike. Pogledaj 13. hadis u erbe'inima koje je naveo u 9. poglavlju.)
لا يحل لاحد أن يجنب في هذا المسجد الا أنا وعلي

31. Allahov poslanik, s.a.v.a., je rekao: “Ja i ovaj – tojest Ali – dokazi smo nad mojim ummetom na Sudnjem danu.” (أنا وهذا ـ يعني علياً ـ حجة على أمتي يوم القيامة)
Navodi ga El-Hatib od Enesa. (Kenzu-l-ummal, 6/157/2632.) Zbog čega je Ebu-l-Hasan (Ali, a.s.) dokaz poput Vjerovjesnika? Zar to nije zbog toga što je on njegov prijestolonasljednik, i vladar nakon njega!?

32. Allahov poslanik, s.a.v.a., je rekao: “Na džennetskoj kapiji piše: Nema boga osim Allaha, Muhammed je Allahov poslanik, Ali je brat Allahovog poslanika.” (Taberani ga navodi u El-Evsatu. Hatib u El-Muttefiku ve-l-mufteriku; Kenzu-l-ummal, 6/159. Već samo ga naveli u 34. pismu priloživši ono što koristi učenim istraživačima.)
مكتوب على باب الجنة: لا اله الا الله، محمد رسول الله، علي أخو رسول الله

33. Allahov poslanik, s.a.v.a., je rekao: “Na stubu Arša piše: Nema boga osim Allaha, Muhammed je Allahov poslanik, učvrstio Sam ga Alijem i pomogao Sam ga Alijem.”
(Bilježi ga Taberani u El-Kebiru. Te Ibn Asakir od Ebu El-Hamra'a kao merfu' hadis. Kenzu-l-ummal, 6/158.)
مكتوب على ساق العرش: لا اله الا الله، محمد رسول الله، أيدته بعلي، ونصرته بعلي

34. Allahov poslanik, s.a.v.a., je rekao: “Ko želi gledati u Nuhovu odlučnost, Ademovu učenost, Ibrahimovu blagost, Musaovu oštroumnost, Isaovu suzdržljivost, pa neka gleda u Ali Ibn Ebi Taliba.”
من أراد أن ينظر الى نوح في عزمه، والى آدم في علمه، والى ابراهيم في حلمه، والى موسى في فطنته، والى عيسى في زهده، فلينظر الى علي بن أبي طالب». أخرجه البيهقي في صحيحه، والامام أحمد بن حنبل في مسنده
Bilježi ga Bejheki u svome Sahihu, a Imam Ahmed Ibn Hanbel u svome Musnedu.
(Od njih dvojice ga prenosi Ibn Ebi El-Hadid u Šerhu Nehdži-l-belagati, 2/449. Navodi ga i Imam Razi u značenju ajeta o međusobnom proklinjanju u Tefsiru-l-kebiru, 2/ 288. Ocjenjujući ga ocjenom neospornosti, oko čega se slažu obje strane i pristalice i protivnici. Ibn Batte ga bilježi od Ibn Abbasa kao na 34. stranici knjige Fethu-l-Mulki el-Alijji, poput vjerodostojnosti hadisa o kapiji znanja od Imama Ahmeda ibn Muhammeda ibn Es-Sadika El-Hasanija El-Magribija iz Kaira. Pa pogledaj. Od onih koji priznaju da je Ali u sebi objedinio tajne svih vjerovjesnika jeste šejh arifa, Muhjiddin Ibn Arebi, u onome što od njega prenosi Eš-Ša'rani u El-Javakitu ve-l-džavahiru, str. 172.)

35. Allahov poslanik, s.a.v.a., je rekao: “O Ali, zaista je u tebi Isaov primjer, mrzahu ga Jevreji da su mu čak i majku potvorili, a kršćani ga

voljahu da su ga čak postavili na položaj koji nije njegov...” (Bilježi ga Hakim u El-Mustedreku ala es-sahihajn, 3/122.)
...يا علي ان فيك مثلاً من عيسى أبغضته اليهود حتى بهتوا أمه، وأحبه النصارى حتى أنزلوه بالمنزلة التي ليس بها

36. Allahov poslanik, s.a.v.a., je rekao: “Trojica su prvaka, prvi sljedbenik Musa'a, Juš'a Ibn Nun, prvi sljedbenik Isaa, vjernik iz sure Jasin, i prvi sljedbenik Muhammeda, Ali Ibn Ebi Talib.” (Bilježi ga Taberani od Ibn Mirdevejha od Ibn Abbasa. Dejlemi od Aiše. El-Muntehabu el-Kenzu-l-ummalna marginama Ahmedovog Musneda, 5/30.)
السبق ثلاثة؛ السابق الى موسى، يوشع بن نون، والسابق الى عيسى، صاحب ياسين، والسابق الى محمد، علي بن أبي طالب

37. Allahov poslanik, s.a.v.a., je rekao: “Trojica koji uvijek govore istinu su: Habib En-Nedžar, vjernik iz sure Jasin, rekao je: O narode moj, slijedite izaslanike. (36:20) Ezekiel, vjernik iz Faraonovog naroda, rekao je: Zar da ubijete čovjeka zato što govori: ‘Allah je moj gospodar.‘ I Ali Ibn Ebi Talib. On je najbolji od njih.” (Bilježe ga Ebu Ne'im, Ibn Asakir od Ebu Lejle kao merfu' hadis. Bilježi ga Ibn Nedžar od Ibn Abbasa kao merfu'. Pogledaj Es-Savaiku el-Muhrike, Ibn Hadžer, str. 74, poglavlje 9.)
الصديقون ثلاثة: حبيب النجار، مؤمن آل ياسين، قال: يا قوم اتبعوا المرسلين، وحزقيل، مؤمن آل فرعون، قال أتقتلون رجلاً أن يقول ربي الله، وعلي بن أبي طالب، وهو أفضلهم

38. Allahov poslanik, s.a.v.a., je rekao Aliju: “Zaista će te moj ummet nakon mene ubrzo iznevjeriti. A ti ćeš slijediti moju vjeru, i biti ćeš ubijen slijedivši moj sunnet. Ko te voli taj mene voli, ko te mrzi taj mene mrzi. I ovo će biti natopljeno iz ovog, tj. brada će mu biti natopljena krvlju iz glave.” (El-Mustedreku ala es-sahihajn, 3/147, Hakim ga je ocjenio vjerodostojnim. Bilježi ga Zehebi u Talhisu i priznaje njegovu vjerodostojnost.)
ان الامة ستغدر بك بعدي، وأنت تعيش على ملتي وتقتل على سنتي، من أحبك أحبني، ومن أبغضك أبغضني، وان هذه ستخضب من هذا ـ يعني لحيته من رأسه
Od Alija, a.s., se prenosi da je rekao: “Od onoga što mi je povjerio Vjerovjesnik jeste da će me nakon njega ummet iznevjeriti.” (I ovaj i hadis koji slijedi, tj. hadis od Ibn Abbasa, bilježi Hakim u El-Mustedreku ala es-sahihajn, 3/140. Navodi ih i Zehebi u Talhisu dajući do znanja da su oba vjerodostojna u skladu sa kriterijima dvaju šejhova.)
(ان مما عهد الي النبي أن الامة ستغدر بي بعده)
Od Ibn Abbasa se prenosi: “Rekao je Allahov poslanik, s.a.v.a., Aliju: “Znaj da ćeš ubrzo nakon mene dopasti u probleme. Ali upita: “U očuvanosti moje vjere?” Poslanik reče: “U očuvanosti tvoje vjere.”
قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم لعلي: أما انك ستلقي بعدي جهداً، قال: في سلامة من ديني؟ قال: في سلامة من دينك

39. Allahov poslanik, s.a.v.a., je rekao: “Zaista je među vama neko ko će ratovati zarad tumačenja Kur'ana, kao što sam ja ratovao zarad njegovog spuštanja. Podigoše glave ljudi a među njima Ebu Bekr i Omer. Ebu Bekr reče: “Jesam li to ja?” Poslanik reče: “Ne.” Omer reče: “Jesam li ja?” Poslanik reče: “Ne. Već onaj što krpi sandalu, tojest Ali.” Ebu Se'id El-Hudri kaže: “Odosmo do njega i javismo mu radosnu vijest. Ali on ne podiže glave, kao da je to već čuo od Allahovog poslanika, s.a.v.a.” (El-Mustedreku ala es-sahihajn, 3/122, Hakim kaže da je ovaj hadis

vjerodostojan u skladu sa kriterijima Buharije i Muslima, ali oni ga nisu zabilježili. Zehebi također priznaje da je hadis vjerodostojan u skladu sa kriterijima dvaju šejhova, navodeći ga u Talhisu. Imam Ahmed u Musnedu, 3/33 i 82 od Ebu Se'ida. Bejheki ga bilježi u Ša'bu-l-imanu. Se'id Ibn Mansur u Sunenu. Ebu Ne'im u Hiljetu. Ebu Ja'la u Sunenu. Kenzu-l-ummal, 6/155/2585.)

ان منكم من يقاتل على تأويل القرآن، كما قاتلت على تنزيله، فاستشرف لها القوم وفيهم أبو بكر وعمر، قال أبو بكر: أنا هو، قال لا، قال عمر: أنا هو، قال لا، ولكن خاصف النعل يعني علياً، قال أبو سعيد الخدري، فأتيناه فبشرناه، فلم يرفع يرفع به رأسه كأنه قد كان سمعه من رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم

Poput njega je i hadis od Ebu Ejuba El-Ensarija (Što od njega bilježi Hakim putem dvaju lanaca u El-Mustedreku ala es-sahihajn, 3/139.) za vrijeme Omerovog hilafeta, kada je rekao: “Allahov poslanik, s.a.v.a., je naredio Ali Ibn Ebi Talibu da se bori protiv nakisina (kršitelji ugovora), kasitina (nasilnici) i marikina (oni koji su napustili vjeru).”

(أمر رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، علي بن أبي طالب بقتال الناكثين والقاسطين والمارقين)

Kao i hadis Ammara Ibn Jasira (Kako ga prenosi Ibn Asakir. Kenzu-l-ummal, 6/155/2588.) kada kaže: “Allahov poslanik, s.a.v.a., je rekao: “O Ali, ratovat će protiv tebe grupa nepravednika, a pravda je na tvojoj strani. Pa ko ti tog dana ne pomogne, taj nije od mene.”

يا علي ستقاتلك الفئة الباغية، وأنت على الحق، فمن لم ينصرك يومئذ فليس مني

I hadis od Ebu Zerra (Kako ga prenosi Dejlemi. Kenzu-l-ummal, 6/155.) kada kaže: “Tako mi Onoga u čijoj ruci je moja duša, zaista je među vama čovjek koji će se nakon mene boriti zbog tumačenja Kur'ana, kao što sam se ja borio protiv idolopoklonika zbog njegove objave.”

والذي نفسي بيده، ان فيكم رجلاً يقاتل الناس من بعدي على تأويل القرآن؛ كما قاتلت المشركين على تنزيله

Te hadis Muhammed Ibn Ubejdullaha Ibn Ebi Rafi'a od svoga oca, od njegovog djeda Ebu Rafi'a da je rekao: “Rekao je Allahov poslanik, s.a.v.a.: “O Ebu Raf'i, ubrzo nakon mene biće ljudi koji će se boriti protiv Alija, borba protiv njih je Božije pravo, pa ko ne bude u mogućnosti boriti se protiv njih rukama, pa nek to čini jezikom svojim, ko ne može jezikom, nek to čini svojim srcem.” (Bilježi ga Taberani u El-Kebiru. Kenzu-l-ummal, 6/155.)

قال رسول الله: يا أبا رافع، سيكون بعدي قوم يقاتلون علياً، حق على الله جهادهم، فمن لم يستطع جهادهم بيده فبلسانه، فمن لم يستطع بلسانه فبقلبه...

I hadis El-Aĥdara El-Ensarija, (On je Ibn Ebu El-Aĥdar, o njemu govori Ibn Es-Sakan, i prenosi od njega ovaj hadis preko Harisa Ibn Husejreta od Džabira El-Džu'fija od Imama Bakira od njegovo oca Imama Zejnu-l-Abidina, od El-Aĥdara od Vjerovjesnika. Ibn Es-Sakan kaže: “Nije poznat među ashabima, i o senedu njegovog hadisa postoji stav (treba ga provjeriti). Sve to prenosi El-Askelani u biografiji o El-Aĥdaru iz El-Esabeta. Darekutni ovaj hadis bilježi u El-Efradu, i kaže: “Samo ga prenosi Džabir El-Džu'fi a on je rafidija.”) koji kaže: “Rekao je Allahov poslanik, s.a.v.a.: “Ja ratujem zbog objave Kur'ana, a Ali će ratovati zbog njegovog tumačenja.”

قال رسول الله: أنا اقاتل على تنزيل القرآن، وعلي يقاتل على تأويله

40. Allahov poslanik, s.a.v.a., kaže: “O Ali, moja prednost nad tobom je vjerovjesništvo, a nakon mene nema vjerovjesnika. A ti imaš sedam prednosti nad ljudima, i nijedan kurejšija se o tome ne može s tobom raspravljati. Ti si prvi od njih koji je povjerovao u Allaha. I od svih se bolje držiš prisege date Allahu. I od svih si postojaniji u Božijim zapovijedima. I najviše obraćaš pažnju u podjednakoj podjeli bejtu-l-mala. I najpravedniji si

od njih prema podanicima. I od svih imaš najbolji uvid u suđenju. I kod Allaha imaš najveću vrijednost.” (Bilježi ga Ebu Ne'im od Mu'aza, također bilježi i hadis nakon njega, dakle od Ebu Se'ida u Hiljetu-l-evlija'. Oba se nalaze u Kenzu-l-ummalu, 6/156.)
يا علي أخصمك بالنبوة فلا نبوة بعدي، وتخصم الناس بسبع ولا يحاجك فيها أحد من قريش، أنت أولهم ايماناً بالله، وأوفاهم بعهد الله، وأقومهم بأمر الله، وأقسمهم بالسوية، وأعدلهم في الرعية، وأبصرهم بالقضية، وأعظمهم عند الله مزية
Ebu Se'id El-Hudri kaže: “Rekao je Allahov poslanik, s.a.v.a.: “O Ali, ti imaš sedam vrlina, o kojima se sa tobom do sudnjeg dana niko ne može raspravljati. Ti si prvi koji je povjerovao u Allaha. Najbolje izvršavaš svoju prisegu datu Allahu. Najpostojaniji si u zapovjedima Božijim, najsuosjećajniji prema podanicima, najviše obraćaš pažnju u podjednakoj podjeli bejtu-l-mala, najučeniji su i sudstvu i najveći si vrijednošću...”
يا علي لك سبع خصال لا يحاجك فيهن أحد يوم القيامة، أنت أول المؤمنين بالله، وأوفاهم بعهد الله، وأقومهم بأمر الله، وأرأفهم بالرعية، وأقسمهم بالسوية، وأعلمهم بالقضية، وأعظمهم مزية

I sve ono što prostor ne dozvoljava da do kraja ispričamo poput ovih tijesno povezanih hadisa koji se međusobno potpomažu u tome da svaka aludira na isto značenje. A to je da Ali je u ovom ummetu, tik iza Poslanika, s.a.v.a., te da je on u ummetu odmah nakon Vjerovjesnika po vodećoj ulozi kakvu je Vjerovjesnik imao. Ove predaje prenose mutevatir smisao, iako im tekst nije mutevatir, i neka ti je dovoljno ovih nepobitnih dokaza. Selam.
- Š -

Pismo 49 (pitanje)
11. Muharem, 1330. godine po H.

1.Priznavanje Alijevih vrlina.
2.Vrline ne podrazumjevaju dekret o postavljenju za halifu.

1. Imam Ebu Abdullah Ahmed Ibn Hanbel je rekao: “Ono što je preneseno o vrlinama Ali Ibn Ebi Taliba, nije preneseno ni o jednom ashabu Allahovog poslanika.” (Bilježi Hakim u El-Mustedreku ala-s-sahihajn, str. 107. Ali se Zehebi nije poveo za njim u Talhisu.)
(ما جاء لأحد من أصحاب رسول الله من الفضائل ماجاء لعلي بن أبي طالب)
Ibn Abbas je rekao: “Ono što je o Aliju objavljeno u Kur'anu, nije objavljeno ni o kome drugom.”
(Bilježi ga Ibn Asakir u drugi autori Sunena)
(ما نزل في أحد في كتاب الله ما نزل في علي)

Drugi put je rekao: (Također ga bilježi Ibn Asakir) “O Aliju je objavljeno tri stotine ajeta u Kur'anu.”
نزل في علي ثلاثمئة آية من كتاب الله عز وجل

Sljedeći put kaže: “Nije objavljeno nijedno O vjernici a da Ali nije njihov zapovjednik i plemić. Već je Allah korio Muhammedove, s.a.v.a., ashabe na više mjesta u Knjizi časnoj, a Ali je spomenut samo po dobru...” (Bilježi ga Taberani, Ibn Ebi Hatim i drugi autori Sunena. Prenosi ga Ibn Hadžer, kao i tri prethodna hadisa u Es-Savaiku el-muhrike, str. 72, poglavlje 3, glava 9)

ما أنزل الله: يا أيها الذين آمنوا، الا وعلي أميرها وشريفها، ولقد عاتب الله أصحاب محمد صلى الله عليه وآله وسلم، في غير مكان من كتابه العزيز، وما ذكر علياً الا بخير

Abdullah Ibn Ajjaš Ibn Ebi Rebi'a kaže:
"Ali je imao koliko si htio definitivnog iskustva u znanju, prednjačio je u islamu, bio je zet Allahovog poslanika, s.a.v.a., imao je dugoko znanje u sunnetu, bio je odvažan u borbi, širokogrud u imetku." (Prenosi ga o Ibn Ajjaša hronolozi i autori sunena. Vidjet ćeš ga u navedenoj adresi u Es-Savaiku)
كان لعلي ما شئت من ضرس قاطع في العلم، وكان له القدم في الاسلام؛ والصهر من رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، والفقه في السنة، والنجدة في الحرب، والجود في المال

Imam Ahmed Ibn Hanbel je upitan o Aliju i Muaviji, pa je rekao:
"Zaista je Ali imao mnogo neprijatelja, pa su njegovi dušmani istraživali ne bi li našli neku njegovu mahanu, pa je ne nađoše. Te dođoše čovjeku (Muaviji) koji je ratovao i borio se protiv njega. Pa su ga iz pakosti prema njemu okivali u zvijezde." (Kako bilježi Es-Selefi u Et-Tujurijatu, a prenosi ga Ibn Hadžer na adresi koju smo naveli u Savaiku)
سئل الامام أحمد بن حنبل عن علي ومعاوية، فقال: ان علياً كان كثير الأعداء، ففتش أعداؤه عن شيء يعيبونه به فلم يجدوه، فجاؤوا الى رجل قد حاربه وقاتله، فأطروه كيداً منهم به

El-Kadi Isma'il, Nesai, Ebu Ali En-Nisaburi i drugi kažu:
"Ni o jednom ashabu nije preneseno putem dobrih seneda ono što je došlo o Aliju." (Što je razglašeno od njih. To prenosi Ibn Hadžer u Es-Savaiku el-Muhrike, str. 72, na početku drugog poglavlja, devete glave.)
لم يرد في حق أحد من الصحابة بالأسانيد الحسان ما جاء في علي

2. U to nema sumnje, međutim diskutabilno je to da je Poslanik ostavio dekret o njegovom hilafetu. Navedeni hadisi ne spadaju u tekstove koji su jasni u tome. Već to su hadisi o karakteristikama i vrlinama Imama, a koje se ne mogu nabrojati. I mi vjerujemo, da je on, kerremallahu vedžheh, posjednik tih vrlina i ponad toga. I pored onoga što ste vi spomenuli, mnogo i mnogo toga je propušteno. U svemu tome ne manjka predlaganja za imamet, međutim, kao što već znate, predlaganje nije isto što i dekret o njegovom postavljenju za to.
Selam.
-S-

Pismo 50 (odgovor)
13. Muharem, 1330. godine po H

Način/razlog dokazivanja njegovog imameta (njegovim karakteristikama)

Zbilja nekome poput vas, ko je oštrouman, dalekovid, obavješten o povodima i izvorištima govora, svjestan značenja i smislova, koji pažljivo promatra Allahovog poslanika, s.a.v.a., njegovu dalekosežnu mudrost, njegovo pečaćenje vjerovjesništva, i svjestan je vrijednosti njegovih djela i riječi, i toga da on ne govori po hiru svom, takvom čovjeku ne mogu

promaći intencije tih hadisa, niti mu je skriveno ono što oni iziskuju, na temelju i običajnog i racionalnog prava.
Tebi nije skriveno, jer ti spadaš u red priznatih autoriteta i dokaze arapskog jezika, da se u ovim hadisima, Aliju dodjeljuju tako uzvišeni položaji, a nemoguće je da Allah, s.v.t., i Njegov poslanik, s.a.v.a., takve položaje daju bilo kome drugom osim svojim halifama i povjerenicima i dostojnicima vjere.
Tako da ukoliko na hilafet ne ukazuju indikacijom adekvatnosti, a oni ga nesumnjivo razotkrivaju. I sigurno na njega ukazuju, obligatnom indikacijom, a ta nužnost je u njoj očita, u posebnom značenju.

Daleko bilo, da velikodostojnik vjerovjesnika, daje takve uzvišene položaje bilo kome drugom osim svome oporučeniku i ovlašteniku nakon sebe. Iako onaj ko pažljivo ispita hadise koji se striktno tiču Alija, i ponovo ih sagleda s razumjevanjem i bez pristrasnosti, vidjet će da u potpunosti – osim malog broja njih – za cilj imaju Imamet. Na njega ukazuju, ili indikacijom adekvatnosti, kao u prethodnim predajama, (Spomenuti u 20., 26., 36. i 40. pismu.) poput prisege na Gadiru, ili indikacijom obligatnosti, poput hadisa o kojima smo ranije govorili – u 48. pismu – poput riječi Allahova poslanika, s.a.v.a.:

“Ali je sa Kur'anom, i Kur'an je sa Alijem, neće se razdvojiti, sve dok mi ne dođu na izvor Kevser.”
(Bilježi ga Hakim u El-Mustedreku ala-s-Sahihajn, 3/124. Zehebi na istoj stranici u Talhisu. Obojica jasno ukazuju da je vjerodostojan. On spada u raširene hadise, tako da nema onog koji ne zna da je Ali sa Kur'anom a Kur'an sa Alijem, nakon vjerodostojnoga hadisa o dvije vrijedne stvari – Kur'an i Itret. Pogledaj ono što smo naveli u 8. pismu, i spoznaj pravo Imama Ehli bejta i njihovog velikodostojnika, što niko ne može pobiti niti se o tome raspravljati.)

Ili: “Ali je meni poput položaja moje glave mome tijelu.”

(Bilježi ga Hatib od El-Bera'a. Dejlemi od Ibn Abbasa. Ibn Hadžer ga prenosi u Es-Savaiku el-Muhrike, str. 75, hadis 35, drugo poglavlje, glava 9.)

(علي مني بمنزلة رأسي من بدني)

Ili poput njegovih riječi u hadisu kojeg prenosi Abdurahman Ibn Avf:
“Tako mi Onoga u čijoj ruci je moja duša, ili ćete obavljati namaz, i davati zekat, ili ću vam poslati čovjeka od mene ili poput mene...”
(Kenzu-l-ummal, 6/405/6133. Dovoljan ti je dokaz da je Ali, poput samog Allahovog poslanika, ajet o međusobnom proklinjanju, o čijem značenju podrobno piše Fahru Razi u Tefsiru-l-Kebiru (Mefatihu-l-gajb) 2/488. I ne zaboravi ono što smo o ovom ajetu kazali u knjizi El-Kelimetu el-Garra'.)
والذي نفسي بيده لتقيمن الصلاة، ولتؤتن الزكاة، أو لأبعثن اليكم رجلاً مني أو كنفسي...

Ili na kraju kada je uzeo Alija za ruku i rekao: “Ovo je taj...” I bezbroj primjera ovakvih hadisa. Ovo je jasna korist, koju upozna svako ko duboko traga za zbiljama, koji otkriva nejasnoće, koji je zarad samog sebe pažljiv u

istraživanju, i ne povodi se ni za čim drugim osim onog što shvata od nužnosti tih svetih hadisa, bez obraćanja pažnje na lične naklonosti. Selam
- Š -

Pismo 51 (pitanje)
14. Muharem, 1330. godine po H.

Protivljenje dokazima putem njima sličnih

Često vam vaši oponenti proturiječe hadisima penesenim o vrlinama triju pravednih halifa i onim što je o njima rečeno u sklopu vrlina prethodnika muhadžira i ensarija. Šta na to kažete?
- S -

Pismo 52 (odgovor)
15. Muharem, 1330. godine po H.

Odbijanje tvrdnje protivnika

Mi vjerujemo u vline svih prethodnika i muhadžira i ensarija, radijallahu ahnum ve redu anh, njihove su vrline bezbrojne i neiscrpne. Dovoljno im je ono što je o tome došlo u kur'anskim ajetima i vjerodostojnim hadisima. Što sam dobro prostudirao kada sam o tome istraživao, i nisam ih našao – a svjedok je Allah, s.v.t. – suprotstavljanim hadisima o Aliju, niti podesnim da bi mogli biti suprotstavljani bilo kojoj drugoj odlici Alija, a.s.

Da, naši oponenti posjeduju predaje o vrlinama koje kod nas nisu autentične, tako da je njihovo protivljenje nama, takvim hadisima, postavka koja se ne očekuje od drugog osim od oholog koji sudi bez dokaza. Jer mi ih ni na koji način ne možemo smatrati validnim, ma kako kod protivnika bili validni.
Zar ne vidiš, da se mi svojim oponentima ne suprotstavljamo rivajetima koje samo mi prihvatamo, niti se u raspravama pozivamo na nešto drugo, osim onoga što je došlo njihovim putevima tradiranja, poput hadis-gadira i slično.
Iako sam istražio ono što je došlo kod njih od hadisa o vrlinama, i ne nađoh u tome ništa što bi se suprotstavljalo, niti bilo kakvog aludiranja na hilafet. Upravo usljed toga se od trojice halifa u svome hilafetu niko nije pozivao na to. Selam.
- Š -

Pismo 53 (pitanje)
16. Muharem, 1330. godine po H.

Traženje hadis-gadira

Ponovo ste spomenuli hadis-gadira, zato nam navedi taj hadis, putem sunijskog tradiranja, da ga sagledamo.
Selam
- S -

Pismo 54 (odgovor)
18. Muharem, 1330. godine po H.

Biser gadirskog biserja

Taberani i drugi lancem prenosioca koji dijele zajedničko mišljenje o njegovoj vjerodostojnosti, (Više istaknutih autoriteta otvoreno daju do znanja da je vjerodostojan, pa čak to priznaje i Ibn Hadžer, kada ga navodi, prenoseći ga od Taberanija i drugih u jedanaestoj sumnji, među sumnjama koje spominje u glavi 5., prvog poglavlja, 25. stranice Es-Savaiku-l-muhrike.) bilježe od Zejd Ibn Erkama, da je rekao:

"Allahov poslanik, s.a.v.a., je govorio na Gadir hummu, pod krošnjama drveća. Pa je rekao: "O ljudi, uskoro će me pozvati pa ću se odazvati.

(On im na ovaj način kao prvo naznačava vijest o svojoj smrti, kako bi im ukazao da vrijeme iziskuje obznanu dekreta i preciziranje njegovog nasljednika te da to ne može biti odloženo za kasnije. Jer postoji bojazan da smrt dođe prije nego li učvrsti stope ovog važnog pitanja a što je neophodno učiniti. I njegov umet ima potrebu da to bude upotpunjeno)

I ja ću biti pitan

(Pošto je oporuka namjenjena njegovom bratu, teško padala rivalima, zavidnicima, zakletim neprijateljima i licemjerima, želio je Poslanik, s.a.v.a., prije nego li im to proklamuje, smekšati im srca isprikom, iz bojazni od negativnih posljedica njihove priče i djela, zato je i rekao: ja ću biti pitan, da bi oni znali da je obavezan time i da će za to biti odgovoran. Tako da nema načina da to ne obavi. Imam Vahidi bilježi u knjizi Esbabu-l-nuzul, lancem prenosilaca od Ebu Seida El-Hudrija da je rekao: "Ovaj ajet je objavljen na Gadir hummu, povodom Imama Alija: O Poslaniče! Dostavi ono što ti je objavljeno od Gospodara tvog." (5:67))

a i vi ćete biti pitani.

(Možda je Poslanik ovim riječima – i vi ćete biti pitani – ukazao na ono što bilježi Dejlemi i drugi, kao u Es-Savaiku el-Muhrike i drugim knjigama, od Ibn Se'ida da je Vjerovjesnik, s.a.v.a., rekao: "Zaustavite ih, zaista će biti pitani o Alijevom vilajetu." Imam Vahidi kaže: "Zaista će oni biti pitani o vilajetu Alija i Ehli bejta." Tako da je svojim riječima: "I vi ćete biti pitani." Upozorio protivnike svojim opunomoćenikom i zamjenikom.")

Pa šta ćete kazati?” Rekoše: “Svjedočimo da si prenio, i borio se, i savjetovao, pa nek te Allah nagradi dobrom.”
خطب رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، بغدير خم تحت شجرات، فقال: أيها الناس يوشك أن أدعى فأجيب، واني مسؤول ، وانكم مسؤولون، فماذا أنتم قائلون؟ قالوا: نشهد أنك قد بلغت وجاهدت ونصحت فجزاك الله خيراً،

On reče: “Zar ne svjedočite da nema boga osim Allaha i da je Muhammed Njegov rob i Njegov poslanik, i da je Njegov džennet istina, i da je Njegova vatra istina, i da je smrt istina, i da je proživljenje nakon smrti istina, i da Sahat koji dolazi u njeg nema sumnje, i da će Allah proživjeti one koji su u kaburima?” Rekoše: “Da, svjedočimo to.”

(Ko god dobro razmisli o ovom govoru, i sagleda je na način kako joj dostoji, sigurno će znati da ona cilja na to da je Alijev vilajet dio temelja vjere, a što vjeruju šiije. Kada ih je kao prvo pitao rekavši da li svjedočite da nema boga osim Allaha, i da je Muhammed Njegov rob i poslanik? Pa dok nije rekao: “I da će Čas u koji nema sumnje doći, i da će Allah proživjeti one koji su u kaburima. I sve to je zaokružio govorom o vilajetu, kako bi znali da je vilajet u liniji tih stvari o kojima ih je pitao a u koje su oni očitovali svoje vjerovanje. Ovo je jasno i očito svakom čovjeku upoznatom s načinima i smislovima govora.)
فقال: أليس تشهدون أن لا إله إلا الله، وأن محمداً عبده ورسوله، وأن جنته حق، وأن ناره حق، وأن الموت حق، وأن البعث حق بعد الموت، وأن السعة آتية لا ريب فيها، وأن الله يبعث من في القبور؟ قالوا: بلى نشهد بذلك

On reče: “Allahu moj budi svjedok.” (قال: اللهم اشهد)
Zatim reče: “O ljudi, zaista Allah je moj zaštitnik, a ja sam zaštitnik vjernika, i ja sam im preči od njih samih.

(Njegove riječi i ja sam preči su verbalna aluzija na to da se riječju mevla tj. zaštitnik, misli na onoga ko je preči tj. evla. Tako da je značenje Poslanikovi riječi sljedeće: Zaista mi je Allah preči od mene samoga, a ja sam vjernicima preči od njih samih, i kome sam ja bio preči od njega samog, pa Ali mu je preči od njega samog.)

Pa kome sam ja bio zaštitnik, pa ovo mu je zaštitnik – dakle Ali. Bože, budi prijatelj onom ko mu je prijatelj, budi neprijatelj onome ko mu bude neprijatelj.”

ثم قال: يا أيهاالناس ان الله مولاي، وأنا مولى المؤمنين، وأنا اولى بهم من أنفسهم، فمن كنت مولاه، فهذا مولاه ـ يعني علياً ـ اللهم وال من والاه، وعاد من عاداه

Zatim je rekao:
“O ljudi! Zaista ću otići prije vas. A vi ćete mi doći kraj izvora. Širina izvora je veća od razmaka između Basre i San'e, u njemu su srebrni pehari u broju zvijezda. A ja ću vas kada mi dođete pitati o dvije vrijedne stvari. Kako ste se ponijeli prema njima nakon mene. Veća vrijedna stvar je Allahova knjiga, uže čiji je jedan kraju u ruci Božijoj, a drugi u rukama vašim. Pa čvrsto ga se prihvatite i nećete zalutati niti vam se vjerovanje promjeniti. I moja porodica Ehli bejt. Zaista me izvijestio, Milosrdni i Sveznajući da ovo dvoje neće nikada isteći sve dok mi ne dođu kraj izvora...”

ثم قال: يا أيها الناس اني فرطكم، وانكم واردون على الحوض؛ حوض أعرض مما بين بصري الى صنعاء، فيه عدد النجوم قد حان من فضة، واني سائلكم حين تردون علي عن الثقلين، كيف تخلفوني فيهما، الثقل الأكبر كتاب الله عز وجل، سبب طرفه بيد الله تعالى، وطرفه بأيديكم، فاستمسكوا به لا تضلوا ولا تبدلوا، وعترتي أهل بيتي، فانه قد نبأني اللطيف الخبير أنهما لن ينقضيا حتى يردا علي الحوض

(Ovako hadis glasi kod Taberanija i Ibn Džerira, Hakima i Tirmizija od Zejd Ibn Erkama. Ibn Hadžer ga prenosi od Taberanija i drugih, riječima koje si čuo. Ocjenio je njegovu vjerodostojnost neospornom činjenicom. Pogledaj Es-Savaiku el-Muhrike, str. 25.)

Hakim bilježi u Alijevim vrlinama u El-Mustedreku ale-s-sahihajn od Zejda Ibn Erkama putem dvaju lanaca vjerodostojnih u skladu sa kriterijima oba šejha:

“Pri povratku sa oprosnog hadža, Poslanik, s.a.v.a., zaustavio se na Gadir hummu, i naredio da počiste teren ispod drveća.
Pa reče:
“Kao da ću biti pozvan, pa ću se odazvati. I zaista među vama ostavljam dvije vrijedne stvari. Jedna je veća od druge. Allahovu, s.v.t., knjigu i moju porodicu. Zato pazite kako postupate s njima nakon mene. Zaista se oni neće razdvojiti sve dok mi ne dođu na izvor.” Zatim je kazao: “Zaista je Allah, s.v.t., moj zaštitnik, a ja sam zaštitnik svakog vjernika.” Zatim uze Alija za ruku pa reče: “Kome sam ja bio zaštitnik pa ovo mu je zaštitnik, Bože budi prijatelj ko mu bude prijatelj, budi neprijatelj ko mu bude neprijatelj...”
لما رجع رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، من حجة الوداع ونزل غدير خم، أمر بدوحات فقممن، فقال: كأني دعيت فأجبت، واني قد تركت فيكم الثقلين، أحدهما أكبر من الآخر، كتاب الله تعالى وعترتي، فانظروا كيف تخلفوني فيهما، فانهما لن يفترقا حتى يردا علي الحوض»، ثم قال: «ان الله عز وجل مولاي، وأنا مولى كل مؤمن، ثم أخذ بيد علي، فقال: من كنت مولاه فهذا وليه، اللهم وال من والاه وعاد من عاداه...

Navodeći hadis u cjelini.
Nije se za njim poveo Zehebi u Talhisu. Hakim ga također bilježi u poglavlju o Zejd Ibn Erkamu u El-Mustedreku, 3/533, govoreći da je predaja vjerodostojna. Zehebi to priznaje i pored sve svoje pristrasnosti, u istom poglavlju u Talhisu, pa pogledaj.
Imam Ahmed bilježi hadis od Zejd Ibn Erkama (Musned Imam Ahmeda, 4/372.) da kaže:

“Stigli smo sa Allahovim poslanikom, s.a.v.a., u dolinu, koja se zove dolina Humm. Naredio je da se obavi namaz, pa ga je obavio po žegi. Pa nam je održao govor. Po granama je postavljena odjeća da pravi hladovinu Poslaniku i štiti ga od sunca. On reče: “Zar ne znate i zar ne svjedočite da sam ja svakom vjerniku preči od njega samog? Rekoše: “Tako je.” Reče: “Pa kome sam je bio zaštitnik, pa Ali mu je zaštitnik. Bože, budi prijatelj ko mu je prijatelj, budi neprijatelj ko mu je neprijatelj...”
نزلنا مع رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، بواد يقال له: وادي خم، فأمر بالصلاة فصلاها بهجير، قال: فخطبنا، وظلل لرسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، بثوب على شجرة سمرة، من الشمس، فقال: ألستم تعلمون؟ أولستم تشهدون أني أولى بكم مؤمن من نفسه؟ قالوا: بلى؛ قال: فمن كنت مولاه، فعلي مولاه، اللهم وال من والاه وعاد من عاداه

Nesai ga također navodi od Zejd Ibn Erkama (El-Hasaisu el-Alevije, str. 21, govoreći o riječima Poslanikovim: “Kome sam bio zaštitnik pa ovo mu je zaštitnik.”) da kaže:
“Kada se Vjerovjesnik vraćao sa oprosnog hadža, i kada je stigao do Gadir humma, naredio je da počiste ispod drveća. Zatim je rekao: “Kao da ću biti pozvan pa ću se odazvati. I zaista među vama ostavljam dvije vrijedne stvari. Jedna je veća od druge. Allahovu knjigu i moju porodicu, moj Ehli bejt. Pazite kako ćete se prema njima ponašati nakon mene. Neće se razdvojiti dok mi ne dođu kraj izvora.” Zatim je rekao: “Zaista je Allah moj zaštitnik, a ja sam zaštitnik svakog vjernika.” Zatim on uze Alija za ruku pa reče: “Kome sam bio zaštitnik pa ovo mu je zaštitnik. Bože, budi prijatelj ko mu je prijatelj, a neprijatelj ko mu je neprijatelj.” Ebu Tufejl kaže: “Upitao sam Zejda: ‘Jesi li ga čuo od Vjerovjesnika?"

(Pitanje koje je Ebu Tufejl postavio odražava njegovo čuđenje ovim ummetom, kada su ovakvo nešto oduzeli od Alija, i pored toga što se na dan Gadira prenosi od Vjerovjesnika o njegovom pravu. Kao da sumnja u tu predaju, pa čuvši Zejda kako prenosi taj rivajet, on ga začuđen, iznenađen, zbunjen i skeptičan pita: “Ovo si čuo od Poslanika!?” Zejd mu odgovori, da oni koji su bili, i pored velike brojnosti, svi su to čuli svojim ušima i vidjeli svojim očima. Bilo je jasno tada Ebu Tufejlu da stvari stoje kako je kazao El-Kumejt, a.r.: A toga dana pod drvećem na Gadiru, da mu pokorni bjehu hilafet je za njeg bio, ali, ljudi s njime trgovahu. Ne vidjeh dana poput dana tog, niti vidjeh poput njegovog prava zanemarenog.)

On reče:
“Zaista pod drvećem nije bio niko a da ga nije vidio svojim očima i čuo svojim ušima...”
لما رجع النبي من حجة الوداع ونزل غدير خم، أمر بدوحات فقممن ثم قال: كأني دعيت فأجبت، واني تارك فيكم الثقلين، أحدهما أكبر من الآخر، كتاب الله، وعترتي أهل بيتي، فانظروا كيف تخلفوني فيهما، فانهما لن يفترقا حتى يردا علي الحوض، ثم قال: ان الله مولاي، وأنا ولي كل مؤمن، ثم أنه أخذ بيد علي، فقال: من كنت وليه فهذا وليه، اللهم وال من والاه وعاد من عاداه، قال أبو الطفيل: فقلت لزيد سمعته من رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم ، فقال: وانه ما كان في الدوحات أحد الا رآه بعينيه وسمعه بأذنيه

Ovaj hadis bilježi Muslim u poglavlju o vrlinama Alija u Sahihu, 2/325, koristivši nekoliko puteva tradiranja od Zejd Ibn Erkama, međutim, on ga je skratio i djelimično prenio – a oni to tako čine.
Bilježi ga Imam Ahmed u Musnedu, 4/281, od El-Bera'a Ibn Aziba preko dva lanca, da kaže:
“Bijasmo sa Allahovim poslanikom. Stali smo u Gadir hummu. Pa smo pozvani na namaz u džematu. Za Allahovog poslanika je pometeno ispod dva drveta. Pa je obavio podne-namaz, i uzeo Alija za ruku, rekavši: “Jeste li znali da sam ja vjernicima preči od njih sami?” Rekoše: “Jesmo.” Pa uze Alija za ruku i reče: “Kome sam zaštitnik pa Ali mu je zaštitnik. Bože, budi prijatelj ko mu je prijatelj, i neprijatelj onome ko mu bude neprijatelj.” Kaže: “Nakon toga mu priđe Omer, i reče mu: “Nek ti je ugodno o Ibn Ebi Talibe, osvanuo si i omrknuo zaštitnik svih vjernika i vjernica.”
كنا مع رسول الله، فنزلنا بغدير خم، فنودي فينا الصلاة جامعة، وكسح لرسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، تحت شجرتين، فصلى الظهر وأخذ بيد علي، فقال: ألستم تعلمون أني أولى بالمؤمنين من أنفسهم؟ قالوا: بلى، قال: ألستم تعلمون أني أولى بكل مؤمن من نفسه؟ قالوا: بلى، قال: فأخذ بيد علي، فقال: من كنت مولاه فعلي مولاه، اللهم وال من

والاه وعاد من عاداه، قال: فلقيه عمر بعد ذلك، فقال له: هنيئاً يا بن أبي طالب أصبحت وأمسيت مولى كل مؤمن ومؤمنة

Nesai bilježi od Aiše binti S'ad, (Hasaisu el-Alevije, str. 4, u poglavlju o položaju kojeg Allah daje Aliju. Na 25. stranici u poglavlju o bodrenju da se podrži i odgovaranju od neprijateljstva prema njemu) da je rekla:

"Čula sam oca da govori: "Čuo sam Allahova poslanika, s.a.v.a., na dan Džuhfe, kada je uzeo Alija za ruku pa je držao govor, uputio hvalu Allahu, hvalio Ga, zatim rekao: "O ljudi, zaista sam ja vaš zaštitnik." Oni povikaže: "Istinu si rekao, o Allahov poslaniče." Zatim je podigao Alijevu ruku i kazao: "Ovo je moj ovlaštenik, on obavlja dužnosti vjere moje u ime moje, i ja sam pomagač onome ko mu pomogne, i neprijatelj onome ko mu bude neprijatelj."
سمعت أبي يقول: «سمعت رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، يوم الجحفة، فأخذ بيد علي وخطب، فحمد الله وأثنى عليه، ثم قال: أيها الناس اني وليكم، قالوا صدقت يا رسول الله، ثم رفع يد علي، فقال: هذا وليي ويؤدي عني ديني، وأنا موالي من والاه ومعادي من عاداه

Prenosi također (U onome što Nesai bilježi u Hasaisu el-Alevije, str. 25) od Sa'da da kaže:
"Bili smo sa Allahovim poslanikom, pa kada je stigao do Gadir humma, zaustavio je narod, zatim je vratio one koji su otišli dalje, i stgili su oni koji su zaostali. Pa kada su se ljudi okupili oko njega rekao je: "O ljudi, ko je vaš zaštitnik?" Rekoše: "Allah i Njegov poslanik." Zatim je uzeo Alija za ruku, pa ga podigao i rekao da onima kojima su zaštinici Allah i Poslanik, pa i on im je zaštitnik. Bože, pomozi onome ko mu pomogne, budi neprijatelj ko mu bude neprijatelj..."
كنا مع رسول الله فلما بلغ غدير خم، وقف للناس ثم رد من تبعه، ولحق من تخلف، فلما اجتمع الناس اليه قال: أيها الناس من وليكم؟ قالوا: الله ورسوله، ثم أخذ بيد علي فأقامه، ثم قال: من كان الله ورسوله وليه، فهذا وليه، اللهم وال من والاه وعاد من عاداه
Mnogo je hadisa o ovome, ne mogu se obuhvatiti niti zabilježiti. To su eksplicitni tekstovi, da je on ovlaštenik njegovog dekreta, i da je on upravitelj nakon njega.

Kao što je kazao El-Fadl Ibn El-Abbas Ibn Ebi Leheb:
وكان ولي العهد بعد محمد * علي وفي كل المواطن صاحبه
I bješe nakon Muhammeda prijestolonasljednik Ali, i u svakoj prilici njegov saputnik.
- S -

Pismo 55 (pitanje)
19. muharem, 1330. godine po H.

Koji je razlog pozivanja na njeg i pored toga što nije mutevatir?

Šiije se slažu u legitimnosti tavatura u onome na što se pozivaju u vezi sa imametom jer je imamet kod njih jedan od principa vjere. Pa koji je razlog toga da se pozivate na hadis-gadira iako kod ehli suneta nije mutevatir? Iako je provjeren kroz njihove vjerodostojne puteve.

- S -

Pismo 56 (odgovor)
22. muharem, 1330. godine po H.

1.Prirodni zakoni iziskuju da je hadis-gadira mutevarit.
2.Allaha, s.v.t., providnost.
3.Briga Allahovog poslanika, s.a.v.a.
4.Briga emiru-l-mu'minina, a.s.,
5.Briga Husejna, a.s.
6.Briga devetoro Imama, a.s.
7.Briga šiija.
8.Hadis je tavatur sunijskim putem tradiranja.

Dovoljno ti je ovdje za razlog pozivanja ono što smo već ranije kazali – u knjizi 24. pismo.

1. Svakako je tavatur hadis-gadira stvar na koju upućuju zakoni kojima je Allah stvorio prirodu što je osobina svakog velikog povijesnog događaja na kojima izrasta veliki ummet. Dogodio se naočigled hiljada ljudi iz njegovog ummeta koji su došli sa različitih mjesta, da bi o tome prenijeli vijest onima koji dolaze nakon njih. Pogotovo što će nakon njih biti povodom pažnje njegovih bliskih i prijatelja u svakoj generaciji, kako bi se širenjem i objelodanjenjem stiglo do vrhunca. Pa je li moguće da joj vijest bude – i pored svega rečenog – u grupi ahad hadisa? Naravno da ne, nema druge već će biti proširena na sve strane svijeta poput širenja jutarnje svjetlosti, koja obuhvata i kopno i more:
I nećeš naći u Allahovom zakonu promjene. (35:43)

2. Hadis-gadira bio je pod Allahovom, s.v.t., providnošću, zato ga je, Uzvišeni Allah, i objavio Svome vjerovjesniku, s.a.v.a., i o njemu je objavio u Kur'anu, uče ga muslimani danonoćno, i kada su sami i pred drugima, i u dovama i u namazima, i sa minbera i minareta:

O Poslaniče! Dostavi šta ti je objavljeno od Gospodara tvog. A ako ne učiniš, onda nisi prenio poslanicu Njegovu; a Allah štiti tebe od ljudi. (5:67)

(Kod nas nema dileme o tome da je ovaj ajet objavljen o Alijevom vilajetu na dan Gadir huma, naše predaje o tome od čistih Imama Ehli bejta su mutevatir. A tebi je dovoljno ono što je o tome prenijeto od drugih pored njih. Ono što je zabilježio Imam Vahidi u komentaru ovog ajeta sure Maide u knjizi Esbabu-n-nuzul, str. 150, preko dva niza prenosilaca od Atijje od Ebu Seida El-Hudrija: Ovaj ajet: O Poslaniče! Dostavi šta ti je objavljeno od Gospodara tvog je objavljen na dan Gadir huma, o Ali Ibn Ebi Talibu.” Ovaj hadis bilježi Hafiz ebu Ne'im u komentaru ovog ajeta u knjizi Nuzulu-l-Kur'an, preko dva lanca prenosilaca, jedan od njih od Ebu Se'ida, a drugi od Ebu Refi'a. Prenosi ga Imam Ibrahim Ibn Muhammed El-Hamujini Eš-Šafe'i u knjizi El-Feraid, višestrukim lancima prenosilaca od Ebu Hurejre. Bilježi ga Imam Ebu Ishak Es-Sa'lebi u značenju ajeta u Tefsiru-l-Kebiru

preko dva vjerodostojna lanca prenosilaca. Ono što svjedoči u korist njega je to da je prije njegove objave namaz bio propisan, zekat obavezan, post određen, propisi hadža objašnjeni, halal i haram jasni, šerijat uspostavljen, njegovi propisi potpuni. Pa koja druga stvar osim Vilajeta ima potrebu da od Allaha ima takvu potvrdu, i koja potrebuje toliko bodrenje na dostavljanje, koje sliči prijetnji. Zbog koje je to stvari zbog njene obznane, mimo hilafeta Poslanik imao bojazan od smutnje, i imao potrebu za zaštitom od uznemiravanja ljudi.)

يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ وَإِن لَّمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّـهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ

I kada je dostavio poslanicu toga dana, s odredbom o Alijevom imametu, i zavjetovanja da će on nakon njega biti Božiji halifa, Allah, s.v.t., objavljuje ajet:

Danas sam vam usavršio vjeru vašu i upotpunio vam blagodat Svoju i zadovoljan sam da vam islam bude vjera. (5:3)
(Naši vjerodostojni hadisi o onome što smo rekli u vezi objave ovog ajeta su mutevatir, putem čiste Porodice, tako da u njeg nema sumnje, iako je Buharija prenio predaju da je objavljen na dan Arefata – a članovi kuće bolje znaju.)
(الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا)
da, da, to je Allahova blagodat koju daje kome On želi. (57:21)
(ذَٰلِكَ فَضْلُ اللَّـهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ)
Zbilja ko god pogleda ove ajete prihvatit će ovu Božiju providnost.

3. Kada je providnost Božija bila u ovom obliku, pa nije čudo što je od Poslanika pokazata takva briga. Jer njemu se približio kraj života, dobio je vijest o smrti, te je Božijom voljom donio odluku da proglasi Alijev vilajet na velikom hadžu pred mnoštvom svjedoka. I nije se zadovoljio samo na hadis kuće, onog dana kada je pozvao rodbinu svoju u Mekki, niti na druge brojne hadise, a neke si već čuo. Prije hadža, ljudima je obznanjeno da će te godine Poslanik, s.a.v.a., obaviti oproštajni hadž, tako da su mu došli ljudi sa svih strana. Iz Medine je izišao sa oko sto hiljada ili više ljudi.

(Sejjid Ahmed Zejni Dehlan u poglavlju o oprosnom hadžu u knjizi Es-Siretu en-Nebevijje, navodi: "Izišlo je s njim iz Medine, 80000, a kažu 124000 ljudi, a kažu i više od toga. Ovo je broj koji je pošao sa njim, a oni koji su sa njim obavili hadž je veći od toga..." Ono što saznajemo iz ovoga jeste da je s njim izišlo više od 100000 ljudi i svi oni su svjedočili hadis Gadir.)

Kada je bio dan stajanja na Arefatu, obznanio je ljudima:
"Ali je od mene, a ja sam od Alija, i niko ne može vršiti ono što je moje, osim mene ili Alija."

(Ovaj smo hadis naveli u pismu 48, pa pogledaj 15. hadis, gdje smo dali neka objašnjenja i komentare, koji su dostojni pažnje istraživača)

Kada je s tim hiljadama koji bijahu s njim otišao i stigao u dolinu Humm, i spustio mu se Ruhu-l-emin sa ajetom o dostavljanju poslanice od Gospodara svjetova, on je tu zastao, sačekao da pristignu oni koji su

zaostali, i da se vrate oni koji su brže otišli, pa kada su se iskupili obavili su namaz. Nakon toga im se obratio naredbom od Allaha Uzvišenog, i objelodanio Alijev vilajet. Ti si već neke stvari od toga čuo, a ono što nisi čuo je ispravnije i izričitije, iako je dostatno i ono što si čuo. Te riječi od Poslanika, s.a.v.a., ponio je svako ko je bio sa njim od te velike skupine. Bilo ih je više od sto hiljada iz različitih gradova. A Božiji zakon u stvaranju koji je nepromjenjiv iziskuje da to bude mutevatir, ma koliko bilo prepreka koje sprečavaju da se isti prenosi. Jer svakako Imami Ehli bejta imaju načine u kojima dolazi do izražaja njihova mudrost u njegovom plasiranju i širenju.

4. Od toga ti je dovoljno ono na što se pozvao Emiru-l-mu'minin u danima svoga hilafeta, kada su se ljudi okupili u Rahbi pa je on kazao: “Zaklinjem Allahom svakog čovjeka muslimana koji je čuo Poslanika, s.a.v.a., na dan Gadir huma da je rekao ono što je rekao, da ustane i posvjedoči ono što je čuo, a da ne ustane niko drugi već samo oni koji su to vidjeli svojim očima i čuli svojim ušima.”
Tada ustade trideset ashaba, od kojih su dvanaestorica učestvovala na Bedru, i posvjedočiše da ga je on uzeo za ruku i rekao ljudima:

“Znate li da sam ja preči ljudima od njih samih?” I ljudi su rekli: “Da, znamo.” I Poslanik je rekao: “Kome sam ja bio zaštitnik pa ovo mu je zaštitnik, Bože, pomozi onog ko mu pomogne, budi neprijatelj njegovom neprijatelju...”

Ti znaš da je slaganje tridesetorice ashaba na laži nešto što razum ne prihvata mogućim. Tako da je samim njihovim svjedočenjem nedvojbeno bez ikakve sumnje tavatur postignut. Ovaj hadis od njih su prenijeli okupljeni ljudi na Rahbi i proširili ga nakon što su se vratili svojim gradovima i proširili ga na sve strane. Nije skriveno da je dan Rahbe bio za vrijeme hilafeta Emiru-l-mu'minina. Njegov je hilafet bio 35 godine po H. a dan Gadira se desio na oprosnom hadžu 10. godine po H. Između ova dva dana u najmanju ruku bilo je 25 godina, u tom periodu desila se razorna kolera, ratovi, osvajanja i bitke u periodu trojice halifa.

Ovaj period – a to je četvrtina stoljeća – samom svojom dužinom, ratovima i bitkama, i razornom kolerom. Većina onih koji su svjedočili na dan Gadira bili su stari ashabi, zatim mladići koji su žudili da sretnu svoga Gospodara kroz džihad na Njegovom putu i putu Njegova poslanika, s.a.v.a., sve dok od njih u životu nije ostalo u poređenju sa onima koji su pomrli samo neznatan broj. A oni koji su ostali živi bili su se razišli po zemlji tako da su Rahbu svjedočili samo oni koji su bili sa Emiru-l-mu'ninom u Iraku, i to samo muškarci ali ne i žene. I pored svega toga, ustalo ih je tridesetorica ashaba. Od toga dvanaestoro koji su učestvovali na Bedru, i svjedočili su hadis-Gadir da su ga čuli od Poslanika, s.a.v.a. Koliko ih tek ima koje je od ustajanja na obavezno svjedočenje spriječila mržnja, poput Enes Ibn Malika. (Kada ga je Ali, a.s., upitao zašto i on nije ustao sa ashabima Allovog poslanika, da posvjediči ono što je toga dana čuo od njega? On je rekao: “O Emiru-l-mu'minine, pritisle me godine, pa sam zaboravio.” Tada je Imam Ali, a.s., rekao: “Ukoliko govoriš neistinu

dao ti Allah gubu koju ti turban ne može sakriti.” Jedva je napustio skup a na licu mu se već pojavili znakovi lepre. Nakon toga je govorio:
“Stigla me kletva dobroga roba...” Ovo je poznati incident o kojem govori Imam Ibn Kutejbe Ed-Dinuri, spomenuvši Enesa u knjizi El-Me'arif, str. 194. Isto svjedoči i Imam Ahmed Ibn Hanbel u Musnedu, 1/119, rekavši: “Pa ustadoše osim trojice, i stigla ih je njegova kletva.”) i drugih, pa ih je stigla dova Emiru-l-mu'minina, a.s.

Da mu se pružila prilika da okupi sve one koji su bili živi toga dana od ashaba, i muškarce i žene, i kada bi ih zakleo na dan Rahbe, svjedočilo bi mnogostruko više od trideset osoba. Šta misliš da mu se pružila prilika za preklinjanje u Hidžazu prije nego je prošlo toliko vremena od gadirske prisege?

Zato razmisli dobro o ovoj postojanoj zbilji, jer ona je najjači dokaz o tome da je hadis-Gadir mutevatir. I dovoljno ti je ono što je od hadisa došlo o danu Rahbe predaja koju je zabilježio Imam Ahmed od Zejd Ibn Erkama u Musnedu, 4/370, od Ebu Tufejla: “Iskupio je Ali, a.s., ljude na Rahbi. Zatim im je rekao: “Zaklinjem Allahom svakog čovjeka, muslimana koji je čuo Allahovog poslanika, s.a.v.a., da je na dan Gadir humma govorio ono što je čuo da ustane. Pa ustade trideset ljudi.” Ebu Ne'im kaže: “Ustalo je mnogo ljudi, i posvjedočili su kada ga je uzeo za ruku da je rekao ljudima: “Znate li da sam ja vjernicima preči od njih samih?” Rekli su: “Znamo, o Allahov poslaniče” Rekao je: “Kome sam ja zaštitnik, pa ovo mu je zaštitnik. Bože, pomozi onome ko mu pomogne, budi neprijatelj onome ko mu bude neprijatelj.” Ebu Tufejl kaže: “Pa iziđoh, a kao da u duši imam neki osjećaj – tojest zbog nepridržavanje cijelog ummeta za ovaj hadis – pa sretoh Zejd Ibn Erkama i rekoh mu: “Čuo sam Alija da govori: “Tako i tako...” Zejd reče: “Pa šta poričeš? Jer čuo sam da mu te riječi govori Allahov poslanik, s.a.v.a...”
Kada ovo svjedočenje Zejda, i Alijeve riječi toga dana o ovoj temi dodaš onoj tridesetorici, to znači da je ukupan broj prenosilaca ovog hadisa tog dana bio 32 ashaba.
Imam Ahmed u svome Musnedu, 1/119, bilježi Alijev hadis od Abdurahmana Ibn Ebi Lejle da kaže: “Bio sam svjedok da je Ali, a.s., na Rahbi zaklinjao ljude riječima: “Zaklinjem Allahom onog ko je čuo Allahovog poslanika da na dan Gadir humma govori: “Kome sam ja zaštitnik pa Ali mu je zaštitnik, nek ustane i svjedoči. A nek ne ustaje osim onaj ko ga je vidio.” Abdurahman kaže: “Ustade 12 učesnika Bedra, kao da gledam u jednog od njih, pa rekoše: “Svjedočimo da smo čuli Allahovog poslanika, s.a.v.a., da na dan Gadir huma govori: “Zar nisam vjernicima preči od njih samih, i zar moje žene nisu njihove majke? Rekosmo: Da, o Allahov poslaniče.” On reče: “Pa kome sam zaštitnik, pa Ali mu je zaštitnik. Bože, budi prijatelj onome ko mu bude prijatelj, budi neprijatelj onome ko mu bude neprijatelj...”
Imam Ahmed ga na istoj stranici prenosi drugim putem pa kaže: “Bože budi prijatelj onome ko mu bude prijatelj, budi neprijatelj onome ko mu bude neprijatelj, pomozi onome ko mu pomogne, napusti onog ko ga napusti.” Kaže: “Pa ustadoše, osim trojice koji nisu ustali. Pa je Ali protiv njih dovio i stigla ih je njegova dova...”

I kada dodaš Alija i Zejd Ibn Erkama spomenutoj dvanaestorici, tog dana će broj učesnika na Bedru biti 14, što je svima jasno. Ko bude istražio zabilježene hadise o zaklinjanju na Rahbi, shvatit će mudrost Imama Alija, a.s., kada je riječ o širenju i prenošenju hadis-Gadira.

5. I sejjid šehida, Ebu Abdullah Husejna, a.s., je istupio u vrijeme Muavije na način da je istina došla na vidjelo. Poput istupa Imama Alija, a.s., koji se desio na Rahbi, i on je na dan Arefata sakupio ljude pa je govorio o svome djedu, ocu, majki, bratu, to je učinio na tako rječit način kako do tada niko nije čuo, što je osvojilo srca i uši i oči prisutnih. On je iznio sve njihove vrline, smještajući ih u srca ljudi, da ih dobro upamte i čuvaju, i da se to nikada ne zaboravi, govorio je o onome što se dogodilo na dan Gadir humma, učinivši to na način dostojan tog događaja. Ovaj istup je imao veliki učinak i u tome da hadis-gadir bude što bolje poznat i da se što više proširi.

6. I devet Imama njegovih blagoslovljenih potomaka imaju svoje načine u širenju ovog hadisa putevima mudrosti shvatljive svim ljudima koji imaju čula percipiranja. Obilježavali su 18. dan zi-l-hidžeta blagdanom, svake godine, održavajući skupove zarad čestitanja i radosti i to s velikom radošću i srećom, trudeći se da se u tom danu što više približe Allahu, s.v.t., postom, namazima i dovama. U njemu su izrazito činili dobročinstva. Iz zahvalnosti na onome što im je Allah od blagodati dao u jednom danu poput tog dana određujući Emiru-l-mu'mina za hilafet, i davanjem dekreta o njegovom imametu. U njemu su obilazili svoju rodbinu, bili još velikodušniji prema svojoj obitelji, obilazili su braću, brinuli se za komšije, i naređivali svojim prijateljima da i oni čine sve te stvari.

7. Usljed toga je 18. zu-l-hidže, svake godine bajram kod šiija, (Ibn Esir govoreći o važnim događajima 352. godine u svome Kamilu 2/181, kaže: “U njoj je 18. zu-l-hidžeta, Muizu-d-Devle naredio da se ukrasi Bagdad, zapaljena je vatra na skupu policije, svugdje je bilo veselje, pijace su bile otvorene noću, kao što se to čini za bajrame, pa tako je učinjeno za obilježavanje blagdana Gadira, tj. Gadir-humma, tukli su u bubnjeve, trube su se oglasile, bio je to nezaboravan dan.) u svim vremenima i na svim mjestima. Tog dana odlaze u mesdžide, zarad obavljanja obaveznih i dobrovoljnih namaza, učenja Kur'ana, učenja preporučenih dova, iz zahvalnosti Allahu, s.v.t., na upotpunjenu vjere, i zaokruženju blagodati Imametom Emiru-l-mu'minina. Nakon toga se međusobno obilaze, jačaju svoje veze, radosni i veseli, stremeći da se što više približe Allahu činjenjem dobrih djela, unoseći sreću i radost u srca rodbine i komšija. Svake godine na taj dan oni odlaze na mezar Emiru-l-mu'minina, nikada ne bude ispod sto hiljada ljudi sa svih strana koji ga zijarete, kako bi na taj način pokazali pokornost i robovanje Allahu, kako su to činili i blagoslovljeni Imami, od posta, namaza, dova upućenih Allahu, približavanja Bogu, činjenjem dobrih djela i dijeljenjem milostinje, i ne bi se razilazili dok se ne bi približili Imamovom mezaru, prenoseći riječi zabilježene od nekih Imama, koja bi sadržavale svjedočenje o Emiru-l-mu'mininu i njegovoj plemenitoj ulozi i sjajnoj prošlosti, i naporima u uspostavljanju temelja vjere, i služenju časniku Vjerovjesnika i Poslanika, pored onog što on ima od vrlina i odlika, od čega je i obećanje mu dato od Vjerovjesnika, i njegove odredbe na dan Gadira da bude velij nakon njega.

Ovo šiije čine svake godine. U njihovim hutbama uvijek i na svakom mjestu opetuje se hadis-gadira.
Čak su ga i pjesnici prepjevali u svojim poemama. Tako da nema mjesta sumnji u to da je hadis mutevatir, putem Ehli bejta i njihovih šiija. Zbilja njihovo nastojanje u očuvanju tog hadisa od riječi od riječi, i pridavanje pažnje u njegovom bilježenju, čuvanju i širenju postiže krajnje granice. Dovoljno ti je pogledati u četiri knjige kao i druge šiijske knjige hadisa koje su dokumentovale mnoge lance prenosilaca ovog hadisa koji stižu do Imama i ko pogleda u te knjige, sasvim jasno će vidjeti tavatur ovog hadisa direktnim putevima.

8. Štaviše, nema sumnje ni u to da je ovaj hadis mutevatir i sunijskim putem tradiranja, i to u skladu sa presudom prirodnih zakona, kako si već čuo: nema promjene u stvaranju Allahovom. To je vjera postojana, ali većina ljudi ne zna. (30:30)
Autor El-Fetava El-Hamidijje – i pored svoje pristrasnosti – jasno izražava stav o tome da je hadis mutevatir u svome kratkom traktatu naslovljenom Es-Salavatu el-bahireh fi el-hadisi el-mutevatire. Sujuti i ljudi koji čuvaju hadise poput njega jasno ukazuju na tu činjenicu. Naprimjer, Ibn Džerir Taberi autor poznatog Tefsira i Tariha, i Ahmed ibn Muhammed ibn Se'id ibn Akdeh, i Muhammed ibn Ahmed Ibn Osman Ez-Zehebi, bavili su se načinima tradiranja ovog hadisa. Svaki od njih na ovu temu napisao je odvojenu knjigu. Ibn Džerir u svojoj knjizi ga iznosi na 75 načina tradiranja, a Ibn Ukde u svojoj knjizi na 105 načina tradiranja, (Autor Gajetu-l-merama, pri kraju 16. poglavlja na 89. stranici piše: “Ibn Džerir hadis-gadira bilježi putem 95 načina tradiranja u posebnoj knjizi naslovljenoj El-Vilaje. Ibn Ukde ga bilježi posredstvom 105 načina tradiranja, također u posebnoj knjizi posvećenoj toj temi. Imam Ahmed Ibn Muhamed Ibn Es-Sidik El-Magrebi nedvosmisleno navodi da su i Zehebi i Ibn Ukde za ovaj hadis napisali posebnu knjigu. Pogledaj predgovor dragocjene knjige naslovljene Fethu-l-meliki el-alijj bi sihati hadisi babu medineti el-ilmi Alijj.) Zehebi i pored svoje rigoroznosti, veliki broj tih načina ocjenjuje vjerodostojnim.
(To navodi Ibn Hadžer u 5. poglavlju prve glave u Es-Savaiku el-muhrike.)
U 16. poglavlju Gajetu-l-merama, nalazi se 89 hadisa o Gadiru, a putevi tradiranja su sunijski, iako nije prenio ni od Tirmizija ni od Nesaija, ni od Taberanija, ni od Bezara niti od Ebu Ja'le niti od mnogih osoba koje su prenosile ovaj hadis. Sujuti ovaj hadis bilježi u Tarihu-l-hulefa u poglavju o Aliju, a.s., prenoseći ga od Tirmizija. Zatim kaže: “Bilježi ga Ahmed od Alija i Ebu Ejuba El-Ensarija, i Zejd Ibn Erkama, Omera, i Zu Merra. (Također ga prenosi od Ibn Abbasa na adresi 1/131 u Musnedu, i od Berra'a na adresi 4/281 Musned.)

Ebu Ja'la od Ebu Hurejre. Taberani od Ibn Omera i Malik Ibn Huvejrisa, i Habeši Ibn Džunadeta i Džerira i Sa'da Ibn Ebi Vekasa i Ebu Se'ida Hudrija i Enesa. Bezzar od Ibn Abbasa i Amareta i Burejde...”
Ono što ukazuje na raširenost ovog hadisa jeste hadis koji bilježi Imam Ahmed u Musnedu, 5/419 od Rijaha ibn Harisa na dva načina tradiranja: “Došla je grupa ljudi kod Alija pa mu rekoše: “Esselamu alejke o naš zaštitniče.” On reče: “Ko ste vi?” Oni rekoše: “Mi smo tvoji štićenici, o Emiru-l-mu'minine.” On reče: “Kako da budete moji štićenici a arapi ste.”

Oni rekoše: “Čuli smo Allahovog poslanika, s.a.v.a., na dan Gadir huma da kaže: “Kome sam ja zaštitnik, pa zaista mu je i on zaštitnik.” Kaže Rijah: “Pošto oni odoše, ja mu priđoh i upitah ga: Ko bijahu ovi ljudi?” Rekoše: “Grupa ensarija, među njima je bio i Ebu Ejub Ensari...”
Ono što aludira na to da je hadis mutevatir jeste hadis koji bilježi Ebu Ishak Es-Sa'lebi u komentaru sure Me'aridž u Tefsiru-l-Kebiru putem dvaju vjerodostojnih lanaca: “Allahov poslanik, s.a.v.a., je na dan Gadir humma pozvao ljude pa su se okupili. Uzeo je Alija za ruku i rekao je: “Kome sam ja zaštitnik, pa Ali mu je zaštitnik.” To se pročulo i proširilio po gradovima. Ta vijest je stigla i do ušiju Harisa Ibn Nu'mana Fehrija. On uzjaha devu i uputi se Allahovom poslaniku. Spustio je devu i sišao sa nje. Rekavši: “O Muhammede, naredio si nam da svjedočimo da nema boga osim Allaha i da si ti Allahov poslanik, pa smo to prihvatili od tebe. I naredio si nam da obavljamo pet namaza, i to smo prihvatili od tebe. Naredio si nam zekat, pa ga prihvatismo. Naredio si nam da postimo mjesec ramazan, i to prihvatismo. Naredio si nam hadž, pa smo to privhatili. Ali nisi bio zadovoljan time, već si podigao ruku svoga amidžića i dao mu prednost nad nama, rekavši: “Kome sam ja zaštitnik, pa Ali mu je zaštitnik.” Da li je to od tebe ili od Allaha?” Poslanik reče: “Tako mi Allaha osim koga nema drugog boga, zaista je ovo od Allah, s.v.t.” Haris se okrenu i pođe prema svojoj devi govoreći: “Bože, ukoliko je ovo što Muhammed govori istina, pa sputi na nas kamenje sa neba ili nam spusti bolnu kaznu.” Pa nije ni stigao do deve kada Allah, s.v.t., spusti kamen koji ga pogodi u glavu a iziđe mu na zadnjicu, ubivši ga. Tada je Allah objavio ajete: Neko je zatražio da se kazna izvrši nad nevjernicima – niko je ne može spriječiti da to Allah, Gospodar nebesa, ne učini. (70: 1-3)” (Prenosi ga od Sa'lebija grupa istaknutih sunijskih alima poput Allame Šeblendžija Misrija u poglavlju od Aliju u knjizi Nuru-l-ebsar. Pa ukoliko želiš pogledaj 11. stranicu)
Ovaj hadis grupa istaknutih sunijskih alima ocjenju neospornom ocjenom. (Pogledaj šta prenosi Halebi od hadisa sa oprosnog hadža u svojoj siri poznatoj kao Es-Siretu el-Halebije. Ovaj ćeš hadis naći u 3. svesku na 214. stranici.)
Selam.
- Š -

Pismo 57 (pitanje)
25. muharem, 1330. godine po H.

1.Interpretiranje hadisa-gadir.
2.Indicije za takav pristup.

1. Prihvatanje da su postupci ashaba ispravni čini neophodnim interpretiranje hadis-gadira, bio on mutevatir ili ne. Usljed toga sunije kažu da se riječ mevla u Kur'anu koristi u različitim značenjima. Nekada je u značenju zaštitnik (evla) kao u ajetu: Sklonište vaše je vatra, ona je zaštitnik vaš. (مَأْوَاكُمُ النَّارُ هِيَ مَوْلَاكُمْ)(57:15) Nekada je u značenju pomagča (nasir) poput riječi Uzvišenog Allaha: Zato što je Allah pomagač vjernicima i što za nevjernike nema pomagača. (ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّـهَ مَوْلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَأَنَّ الْكَافِرِينَ لَا مَوْلَىٰ لَهُمْ) (47:11) Nekada u značenju nasljednik (varis) poput: I svačemu smo učinili

nasljednike od onog šta ostave roditelji i rođaci. (وَلِكُلٍّ جَعَلْنَا مَوَالِيَ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالأَقْرَبُونَ) (4:33) Ili pak nasljednik u značenju rođaka poput riječi: (وَإِنِّي خِفْتُ الْمَوَالِيَ مِن وَرَائِي) tj. A uistinu, ja se bojim svojih rođaka iza sebe. (19:5) Ili u značenju prijatelja: (يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلًى عَن مَّوْلًى شَيْئًا) tj. Dan kada neće prijatelj koristiti prijatelju nimalo. (44:41) Isto tako riječ el-vali dolazi u značenju onoga ko je preči da raspolaže stvarima, kao kada kažemo: “Taj i taj je staratelj maloljetnika.” Te u značenju pomagača i voljenog. Kažu: “Možda je značenje hadisa da onaj kome sam bio pomagač, ili prijatelj, ili voljen, pa i Ali je isto tako.” Ovo je značenje koje ide u skladu sa plemenitošću selefu-saliha i predvodništvom trojice halifa, r.a.

2. Često koriste okolnosti kako bi ukazali na značenje hadisa. Neki koji su bili sa Alijem u Jemenu, vidjeli su da je Ali beskompromisan u izvršavanju Allahovih zapovijedi, usljed čega su o njemu ružno govorili. Usljed toga je na dan Gadira, Allahov poslanik, s.a.v.a., postupio kako je postupio, i hvalio je Imama, otvoreno ukazujući na njegove vrline, dajući do znanja njegovu veliku vrijednost, uzvraćajući onima koji su napadali na njega. Tako da je u svojem obraćanju posebno uznosio Alija, pa je kazao kome sam prijatelj pa Ali mu je prijatelj, a Ehli bejt je općenito hvalio, rekavši: “Ostavljam vam dvije vrijedne stvari, Allahovu knjigu i moju porodicu moj Ehli bejt.” Bilo je to poput oporuke da paze kako će postupati prema Aliju, posebno, a prema Ehli bejtu općenito. Pa kažu: “U tome nema oporuke za hilafet, niti dokaza za Imamet.” Selam

- S -

Pismo 58 (odgovor)

27. muharem, 1330. godine po H.

1.Hadis-gadir je nemoguće interpretirati.
2.Indicije za interpretaciju su nasumične i obmanjujuće.

1. Znam da vaša srca nisu sigurna u ono što ste spomenuli, niti vam se duša oslanja na to, te da ste vi svjesni vrijednosti Allahovog poslanika, s.a.v.a., i njegove vanredne mudrosti, i nužne bezgriješnosti, pečata vjeronavjestiteljstva, te da je on predvodnik mudraca, i pečat vjerovjesnika i da ne govori po želji, to je Objava koja mu se objavljuje, uči ga Jedan ogromne snage. (53: 3-5)

Ukoliko bi vas filozof stranac pitao o tome što se desilo na dan Gadir humma, rekavši: “Zbog čega je zadržao tolike hiljade ljudi, zarad čega ih je po toj žegi, usred podneva zaustavio?

Šta je to bilo toliko važno pa da vrati one koji su otišli dalje, i da sačeka one koji još nisu bili stigli?

Zašto je u toj pustinji bez vode okupio toliku masu?

Zatim im se obratio, naredbom od Allaha, na tom mjestu, gdje ljudi odlaze svako na svoju stranu, te da prisutni obavijeste odsutne.

I šta je iziskivalo isvješće o svojoj smrti odmah na početku obraćanja? Kada je kazao:

“Mislim da će mi doći izaslanik od Boga i da ću se odazvati, i ja ću biti pitan, i vi ćete biti pitani.”
Šta je to zbog čijeg dostavljanja će Allahov poslanik biti pitan?
I što će ummet biti pitan o pokoravanju u toj stvari?

I zašto ih je pitao:

“Zar ne svjedočite da nema boga osim Allaha i da je Muhammed Njegov rob i poslanik?
I da je Džennet istina, i da je Vatra istina, i da je smrt istina, i proživljenje nakon smrti je istina? I da će Čas doći, i u to nema sumnje, i da će Allah proživjeti one koji su u mezarima?”
Odgovorili su: “Da, svjedočimo te stvari.”
I zašto je tada hitro uzeo Alija za ruku, podigavši je tako da mu se ukazala bjelina nadlaktice? Pa je rekao:
“O ljudi, zaista je Allah moj zaštitnik, a ja sam zaštitnik vjernika.”
I zašto je riječi: “Ja sam zaštitnik vjernika.” objasnio riječima: “Ja sam im preči od njih samih.”

I zašto je nakon ovog objašnjenja kazao:

“Pa kome sam ja zaštitnik, pa ovo mu je zaštitnik.”
Ili kome sam bio zaštitnik, pa ovo mu je zaštitnik. Bože, budi prijatelj ko mu bude prijatelj, i budi neprijatelj ko mu bude neprijatelj, pomozi onome ko mu pomogne, a ostavi onog ko ga ostavi.”
Zašto je ovakvu dovu, koju ne zaslužuje niko osim istinskih Imama i stvarnih halifa, uputio samo za njega?

I zašto je prethodno od okupljenih ljudi tražio svjedočenje o spomenutim pitanjima?

Pa je rekao: “Nisam li vam ja preči od vas samih.”
Pa rekoše: “Jesi.” Pa on reče: “Kome sam zaštitnik pa Ali mu je zaštitnik.”

I zašto je jedno pored drugog stavio Kur'an i Ehli bejt?

I ostavio ih predvodnicima posjednika razuma do Sudnjega dana?
Čemu ovoliko pridavanje pažnje i naglašavanje od strane mudrog Vjerovjesnika?
Koja je to važna stvar koja potrebuje sva ta uvodna pitanja?
I šta je krajnji cilj koji je trebao biti postignut na tom velikom stajalištu?
Koja je to stvar koju mu je Allah, s.v.t., naredio da dostavi, kada mu je rekao:
O Poslaniče! Dostavi šta ti je objavljeno od Gospodara tvog. A ako ne učiniš, onda nisi prenio poslanicu Njegovu; a Allah štiti tebe od ljudi. (5:67)
Koja to važna stvar zahtijeva ovakvu potvrdu od strane Allaha, s.v.t.?
I koja iziskuje takav poticaj i bodrenje da se dostavi, koji su slični prijetnji?
Koja je to stvar čijim dostavljanjem Poslanik strijepi od smutnje?
I ima potrebu za Božijom zaštitom od uznemiravanja licemjera zbog njene obznane?

Da li ćete vi – časti vam vaše, ukoliko vas upitaju sva ova pitanja – odgovoriti da su Allah, s.v.t., i Njegov poslanik, s.a.v.a., željeli obznaniti ljudima da je Ali pomagač muslimanima, i da im je on prijatelj, i to je to! Ništa više od toga?
Ne mislim da bi vas takav odgovor zadovoljio, niti smijem pomisliti da ovakvo šta možete prispodobiti Apsolutnom Gospodaru i predvodniku mudraca, posljednjem Poslaniku i Vjerovjesniku.
Vi ste iznad toga da smatrate dostojnim da on uloži sav svoj napor i odlučnost da bi objasnio nešto što nema potrebe da bude objašnjeno, i da razjasni stvar koja je ljudima već jasna. Nema sumnje da vi Poslanikova djela i riječi držite čistim od onoga što razumni ljudi smatraju nesuvislim, ili što mudraci i filozofi izlažu svojim kritikama. Štaviše, nema sumnje u to da vi njegove riječi i djela držite na pijedestalu mudrosti i bezgriješnosti.

A Allah, s.v.t., je rekao: Uistinu, to je riječ izaslanika plemenitog, posjednika moći, kod Vlasnika Arša cijenjenog, Slušanog, tamo pouzdanog. I nije drug vaš lud. (81:19-22)

Dakle, uzvišeni Allah, s.v.t., i Njegov poslanik, su na velikim visinama iznad te uvrede da objašnjavaju stvari jasne, i razjašnjavaju očiglednosti, i da zarad objašnjenja tih očitih stvari podastiru nepovezane premise, koje nemaju dodirne tačke niti veze s njom.
A ti, podržao Allah istinu tobom, znaš da ono što odgovara poduzimanju takvih mjera, u tom žarkom mjestu, ono što je pogodno djelima i riječima na dan Gadira, zaista je to dostavljanje ugovora, i preciziranje zamjenika nakon njega.
Kontekst kazanog i racionalni argumenti, dovode do nepobitnog zaključka da on, s.a.v.a., tog dana nije imao drugu namjeru osim odrediti Alija za svoga namjesnika, i zamjenika nakon sebe. Tako da taj hadis, sa svojim jasnim i izravnim indicijama o Alijevom hilafetu, ne prihvata interpretaciju. I nema načina da se ovo značenje zaobiđe, što je jasno za onoga ko razum ima ili ko sluša, a priseban je. (50:37)

2. Što se pak indicija tiče koje su sebi umislili, pa one su nasumične i obmanjujuće. Nema im premca u pogrešnosti i preuveličavanju. Usljed toga što Allahov poslanik, s.a.v.a., šalje Alija dva puta u Jemen.
Prvi puta osme godine po H., u njoj su protiv njega ružno govorili oni što ružno govore i uputili su žalbu na njega nakon povratka u Medinu. I on ih je grdio zbog toga, pa su čak na njegovom licu vidjeli srdžbu, tako da se na to više nisu vraćali.
Drugi put je bilo desete godine po H. kada mu je Vjerovjesnik dao zastavu i svojom rukom mu stavio amamu na glavu, rekavši mu: “Idi i ne osvrći se!” I on je krenuo čvrsto upućen sve dok nije ispunio zapovijed Vjerovjesnika, s.a.v.a. Stigao je kod Poslanika na oprosnom hadžu pa je činio telbiju kako je čini o vjerovjesnik, čak je s njim podijelio svoje kurbane.
Taj put, nisu vrijeđali oni što šire uznemirujuće vijesti, niti su bili nepravedni oni što pate od predrasuda.
Pa kako je moguće da hadis bude razlog onome što govore protivnici?
Ili da bude odgovor onome što neko od vas pretpostavlja?
Zato što samo nepravednost prema Aliju nije moguće da bude uzrokom Poslanikovih pohvala u njegovu korist na način kako je to Vjerovjesnik

glasno učinio sa minbera načinjenog od devinih sjedala, osim da – da Allah sačuva – Poslanik u svojim riječima, djelima, važnim stvarima i odlukama bude nasumičan.
Daleko bilo, od njegove svete mudrosti.
Zaista Allah, s.v.t., kaže:
Uistinu je on govor Poslanika plemenitog, i nije on govor pjesnika; malo što vjerujete! Niti je govor proroka, malo čega se sjećate! Objava je od Gospodara svjetova. (69: 41-43)
Ukoliko bi želio samo ukazati na njegove vrline, ili pak odbiti napad od njega, rekao bi: “Ovo je moj amidžić, zet, otac moje djece, i velikan moga Ehli bejta, i nemojte me uznemiravati dirajući ga.” Ili slično tome, riječima koje ukazuju na njegove vrline i vrijednost. A iz sadržaja hadisa na um ne može ništa drugo pasti osim onog što smo kazali. Ma koji povod da je bio, jer riječi se prihvataju onakvima kakvim ih um razumije, one se, što je po sebi jasno, ne brinu o svojim uzrocima. To što je Poslanik u hadis-gadiru spomenuo svoj Ehli bejt, pa to potvrđuje značenje o kojem mi govorimo. Jer ih je spojio sa Kur'anom, i učinio ih predvodnicima oni koji posjeduju znanje rekavši: “Zaista među vama ostavljam ono što ako ga se budete držali nećete nikada zalutati, Allahovu knjigu i moju porodicu, moj Ehli bejt.”

Postupio je na takav način da bi svome ummetu dao do znanja da nakon svoga vjerovjesnika nemaju kome da se obrate osim ovim dvjema adresama. I ne mogu se pouzdati ni u koga nakon njega osim u njih dvoje. A za obaveznost slijeđenja Imama čiste porodice dovoljno ti je to što ih je povezao sa Kur'anom, kome neispravnost nema pristupa ni sa jedne strane.
Pa kako nije ispravno obratiti se knjizi čiji su sudovi suprotni Božijoj knjizi, nije ispravno obratiti se lideru čiji su sudovi suprotni Imamima Ehli bejta.
Poslanikove riječi: “Zaista ovo dvoje neće nestati niti će se rastati sve dok mi ne dođu kraj izvora,” je argument za to da će na Zemlji nakon njega uvijek biti jedan Imam od njih. On je parnjak Kur'ana.
Ko razmisli o ovom hadisu uvidjet će da za cilj ima ograničiti hilafet na Imame čistoga Ehli bejta. To potvrđuje ono što bilježi Imam Ahmed u svome Musnedu, 5/122, od Zejda Ibn Sabita: “Rekao je Allahov poslanik, s.a.v.a.: “Zaista među vama ostavljam svoje dvije halife. Allahovu knjigu, uže zategnuto od nebesa do Zemlje. I svoju porodicu, Ehli bejt. Zaista se ovo dvoje neće razići sve dok mi ne dođu kod izvora...”
Ovo je odredba o hilafetu Imama Ehli bejta.
A ti znaš da je odredba o obaveznosti slijeđenje Ehli bejta, odredba o obaveznosti slijeđenje Alija, jer on je njihov velikodostojnik koji se uzajamno ne odbijaju i njihov Imam koji se međusobno ne osporavaju. Hadis-gadira i hadisi koji su mu slični, obuhvataju odredbu o Aliju, otuda što je on Imam Ehli bejta, čiji je položaj prema Allahu i Njegovom poslaniku jednak položaju Kur'ana. Kao i zbog svoje velike ličnosti, jer zbilja je on zaštitnik onome kome je Allahov poslanik bio zaštitnik.
Selam
- Š -

Pismo 59 (pitanje)
28. muharem, 1330. godine po H.

1.Istina je izišla na vidjelo
2.Obmana

1. Nisam naišao na čovjeka suptilnijeg izraza i jačeg argumenta od tebe, ni među prijašnjim ni među sadašnjim ljudima. Istina je izišla na vidjelo inidicijama kojima si ukazao na nju, zastor sumnje je strgnut sa lica uvjerenosti. Nestalo je sumnje u to da su riječi veli i mevla u hadis-gadiru u značenju zaštitnika. Da se mislilo na pomagača ili slično, tada ne bi kaznu tražio, onaj što je tražio. Tako da je vaš stav o riječi mevla dokazan i jasan.

2. Kamo sreće da ste saglasni sa nama u komentaru hadis-gadira, na način kako o njemu govori grupa učenjaka, poput Imama Ibn Hadžera u Es-Savaiku el-muhrike, i Halebija u Siri, kada kažu: “Slažemo se da je on najpodesniji za imamet, ali se misli na budućnost (kada dođe vrijeme za to). U suprotnom on bi bio Imam i pored Poslanikovog, s.a.v.a., prisustva, ali to se dvoje ne bi miješalo kada dođe vrijeme za to. Pa kao da se mislilo na vrijeme kada mu se da prisega, tako da nema protivurječenja s tim da prije njega budu tri imama. Na ovaj se način čuva plemenitost selefu saliha, radijallahu te'ala anhum edžme'in.
- S -

Pismo 60 (odgovor)
30. muharem, 1330. godine po H.

Opovrgavanje obmane

Tražili ste – pomogao Allah istinu s vama – da se saglasim s tim da se hadis-gadirom mislilo na to da je Ali najpodesniji za imamet onog trenutka kada ga muslimani odaberu za njega, i kada mu daju prisegu za to. Tako da njegova podesnost koja je utvrđena na dan Gadira važi za budućnost a ne za sadašnjost. Drugim riječima, da je riječ o potencijalnoj a ne aktuelnoj podesnosti, kako ne bi bilo protivurječja sa hilafetom trojice halifa koji su mu prethodili.

Zaklinjemo vas svjetlom istine, i dostojanstvom pravednosti, i ćašću poštenja, pravilima poštene igre, da li možete biti zadovoljni ovim pa da se i mi povedemo za tobom i krenemo tvojim putem? I da li ste spremni da se ovo značenje prenosi od vas, da se vama pripiše, pa da se povedemo za vama? Ne mislim da ste zadovoljni ni da ste spremni, i sa sigurnošću znam, da se i vi čudite onome koji pomisli da se mislilo na ovo značenje, na koju riječi hadisa ne aludiraju. I niko iz tih riječi takvo šta ne razumije.

I nespojivo je sa Poslanikovom mudrošću, i rječištošću, i sa ničim od njegovih uzvišenih djela i riječi na dan Gadira. Niti sa bilo čim na što smo već ranije ukazali od neporecivih indicija. Niti sa onim što je iz toga

razumio Haris Ibn Nu'man El-Fehri. Pa Allah Uzvišeni ga je potvrdio to, i Allahov poslanik, s.a.v.a., i svi ashabi.
S tim da se prioritetnost toga da je riječ o budućem vremenu ne može spojiti sa općim aspektom hadisa, jer on podrazumjeva, što je sasvim jasno, da Ali ne bude zaštitnik prve trojice halifa, niti zaštitnik bilo koga od muslimana koji umru u vrijeme njihovog hilafeta. A to je suprotno od onoga što je odredio Poslanik rekavši: “Zar nisam vjernicima preči od njih samih?” Pa oni rekoše: “Da jesi!” A on kaza: “Kome sam ja zaštitnik (preči od njega samog) – dakle od svakog pojedinačnog vjernika – pa Ali mu je zaštitnik (preči od njega samog).”

Dakle, kao što i sam vidiš, ne postoji nikakvo isključivanje i izuzimanje. Ebu Bekr i Omer (Kako bilježi Darekutni – kao pri kraju petog poglavlja, prve glave u Es-Savaiku el-muhrike, Ibn Hadžer, pa pogledaj 26. stranicu. Ovo prenosi više muhadisa, svojim lancima prenosilaca i svojim putevima tradiranja. Ahmed bilježi slično ovome od Omera preko Bera'a ibn Aziba u Musnedu 4/281. A to je spomenuto u 54. pismu.) kada su čuli Allahovog poslanika, s.a.v.a., šta mu govori na Gadiru, rekoše Aliju: “Postao si o Ali Ibn Ebi Talibe, zaštitnikom svakog vjernika i vjernice!”

Dakle, oni su otvoreno kazali da je zaštitnik svakog vjernika i vjernice generalno, od trenutka kada se Gadir dogodio.

Pa je rečeno Omeru: (To bilježi Darekutni, kao i Es-Savaiku el-muhrike, str. 36)
“Zbilja činiš Aliju ono što ne činiš nijednom od Poslanikovih ashaba.”
On reče: “Zaista on je moj zaštitnik!”

Dakle, jasno i glasno daje do znanja da mu je on zaštitnik, a tada još uvijek Alija, a.s., nisu izabrali za halifu, niti su mu dali prisegu za to. To nam daje do znanja da je on njegov zaštitnik i zaštitnik svakog vjernika i vjernice, aktuelno a ne u budućem vremenu, dakle od onog trenutka kada je to Allahov poslanik, obznanio od strane Allaha, na dan Gadira.
Dvojica beduina su imali nesporazum pa su došli pred Omera da im presudi. On je zamolio Alija da im presudi. Pa jedan od njih dvojice reče: “Ovaj da nam sudi!?” Omer ljutito skoči, ščepa ga za odjeću na prsima pa mu reče: “Teško tebi, šta ti znaš ko je on!? On je tvoj zaštitnik, i zaštitnik svakog vjernika, i ko ga ne prihvata za zaštitnika, pa on nije vjernik!” (Bilježi ga Darekutni, kao i u Es-Savaiku el-Muhrike, Ibn Hadžer, prvo poglavlje, 11. glava.)
Velik je broj predaja u ovom kontekstu.

A ti, Allah pomogao istinu tobom, znaš da filozofija Ibn Hadžera i njegovih pristalica kada bi bila u opticaju u hadisu-gadira, tada bi Vjerovjesnik, s.a.v.a., njegova nastojanja i odluke, da Allah sačuva, tog dana na Gadiru, bili nesuvisli, njegova bi djela i riječi, da Allah sačuva, bile uzaludne. Zato što on – u skladu sa njihovom filozofijom – nije imao nikakvog cilja i namjere u tom jezivom stajalištu, osim dati do znanja da je Ali, nakon što mu se da prisega za hilafet, tada najpodesniji za hilafet. Ovo spada u stvari kojima se čak i ublehe smiju, a da ne spominjemo razumne ljude.

Po njihovom, Ali, a.s., nema nikakve odlike nad drugima, niti po pitanju hilafeta, po njihovom mišljenju, nijedan musliman nema nad drugim neku posebnost, jer svako onaj kome se da prisega – po njihovom – je najprioritetniji za nju. Tako da su Ali i drugi ashabi i muslimani u tome jednaki. Pa koja je to vrlina – o muslimani, u skladu sa ovom filozofijom - koju je tog dana Vjerovjesnik, s.a.v.a., posebno istakao samo za Alija, i za nikog drugog od prethodnika.

Što se njihovog stava tiče o prioritetnosti Alija, a.s., za Imamet, koja ukoliko ne bi bila za budućnost u tom bi slučaju on bio Imam i pored toga što je Poslanik još uvijek tu. To je prilično čudna i nastrana tvrdnja, i namjerno previđanje činjenice o tome da je svaki vjerovjesnik, kralj i emir postavljao čovjeka koji će biti nasljednik nakon njega. To je također ignoriranje hadisa u kojem se kaže: “Ti si po položaju u odnosu na mene kao što je Harun u odnosu na Musaa, osim što nakon mene nema vjerovjesnika.”
I zaboravljanje njegovih riječi u hadisu kuće, na dan kada je pozvao svoju rodbinu: “Pa slušajte ga i pokoravajte mu se.” Kao i drugi brojni slični hadisi.
S tim da ukoliko ne bismo mogli prihvatiti da Alijeva prioritetnost za Imamet ne može biti za života Allahovog poslanika, s.a.v.a., u tom slučaju nema druge već odmah nakon njegove smrti, kako bi se postupilo u skladu sa općeprihvaćenim pravilom, mislim na razumjevanje riječi – u slučaju da smo lišeni istine – u najbliskijim metaforama njoj, što nije skriveno. A što se pak čestitosti selefu saliha tiče, pa ona je očuvana i bez ove interpretacije, što ću i objasniti kada to prilike budu iziskivale.
Selam
- Š -

Pismo 61 (pitanje)
1. safer, 1330. godine po H.

Traženje hadisa, prenesenih putem šiijskih načina tradiranja

Ukoliko je plemenitost selefu saliha sačuvana, pa onda je uredu ono što ste prenijeli od hadisa koji govore o Imamu, pa makar to bio i hadis-gadira i drugi. Nema potrebe za njenom interpretacijom. Možda kod vas o ovome ima hadisa za koje sunije ne znaju. Zato molim vas navedite ih, da i mi steknemo znanje o njima.
Sellam
-S-

Pismo 62 (odgovor)
2. safer, 1330. godine po H.

Tačno, kod nas ima hadisa za koje sunije ne znaju, a koji su vjerodostojni i mutevatir. Preneseni su od čistoga Ehli bejta. Navest ću ti od toga četrdeset hadisa.
(Izabrao sam ovaj broj jer se prenosi od Ali Ibn Ebi Taliba, Abdullaha Ibn Abbasa, Abdullaha Ibn Mes'uda, Abdullaha Ibn Omera, Ebu Se'ida El-Hudrija, Ebu Derde, Ebu Hurejre, Enesa Ibn Malika, Mu'az Ibn Džebela posredstvom mnogobrojnih puteva da je Allahov poslanik, s.a.v.a., rekao: “Ko sačuva mome ummetu 40 hadisa o vjerskim pitanjima, Allah će ga proživjeti na Sudnjem danu među fakihima i alimima.” U drugoj predaji stoji: “Allah će ga proživjeti kao fakiha i alima.” U predaji od Ebu Derde stoji: “Biti ću mu na Sudnjem danu zagovornik i svjedok.” U predaji od Ibn Mes'uda: “Biti će mu rečeno: “Uđi u Džennet na koju god kapiju želiš.” U predaji od Ibn Omera: “Biti će upisan među ulemu, a biti će proživljen među šehidima.” Dovoljno nam je o čuvanju ovih 40 hadisa i drugih koji su obuhvaćeni našim dopisivanjem ono što je Poslanik rekao: “Allah će dati ljepotu i sjaj čovjeku koji čuje moje riječi i sačuva ih (upamti ih), i prenese ih kako je i čuo.” Kao i riječi: “Neka prisutni prenesu odsutnima.”)

1. Bilježi Saduk Muhammed ibn Ali Ibn Husejn Ibn Musa Ibn Babevejh El-Komi u knjizi Ikmalu-d-din ve itmamu-n-ni'meti, senedom od Abdurahmana Ibn Semereta u hadisu od Allahovog poslanika, s.a.v.a., u kojem stoji:
“O Ibn Semere, kada se suprotstave naklonosti i raziđu mišljenja, pa drži se Alija Ibn Ebi Taliba, jer on je Imam moga ummeta i moj halifa njima, nakon mene.”
يا بن سمرة اذا اختلفت الأهواء وتفرقت الآراء، فعليك بعلي بن أبي طالب، فإنه إمام أمتي وخليفتي عليهم من بعدي

2. Bilježi Saduk isto tako u Ikmalu od Ibn Abasa: “Rekao je Allahov poslanik, s.a.v.a.:
“Zaista je Allah, s.v.t., pogledao stanovnike zemlje i odabrao mene od njih učinivši me vjerovjesnikom, zatim je pogledao drugi put, i odabrao je Alija, učinivši ga Imamom. Zatim mi je naredio da ga uzmem za svoga brata i pomagača, i opunomoćenika i halifu i pomoćnika...”
إن الله تبارك وتعالى، اطلع على أهل الأرض اطلاعة، فاختارني منها فجعلني نبياً، ثم اطلع الثانية، فاختار علياً فجعله إماماً، ثم ارمني أن أتخذه أخاً وولياً، ووصياً وخليفة ووزيراً...

3. Bilježi Saduk u Ikmalu svojim lancem prenosilaca do Imama Sadika, a.s., od njegovog oca, od njegovih očeva da je Allahov poslanik, s.a.v.a., rekao:
“Prenio mi je Džebrail od Gospodara veličanstvenog, s.v.t., da je rekao: “Ko spozna da nema boga osim Mene Jednoga, i da je Muhammed, Moj rob i Moj poslanik, i da je Ali Ibn Ebi Talib Moj halifa, i da su Imami od njegovog potomstva Moji dokazi, Mojom ću ga milošću uvesti u Džennet...”
حدثني جبرائيل عن رب العزة جل جلاله، أنه قال: من علم أن لا إله إلا أنا وحدي، وأن محمداً عبدي ورسولي، وأن علي بن أبي طالب خليفتي، وأن الأئمة من ولده حججي، أدخلته الجنة برحمتي...

4. Bilježi Saduk u Ikmalu svojim lancem prenosilaca do Imama Sadika, od njegovog oca, od njegovog djeda da je kazao:
“Rekao je Allahov poslanik, s.a.v.a.: “Imama nakon mene je dvanaestorica. Prvi od njih je Ali a posljednji je Kaim. Oni su moje halife i moji opunomoćenici...”
الأئمة بعدي اثنا عشر، أولهم علي وآخرهم القائم، هم خلفائي وأوصيائي...

5. Bilježi Saduk u Ikmalu svojim lancem prenosilaca do Esbaga Ibn Nebate da je rekao: “Jednoga dana izišao je sa nama Emiru-l-mu'minin, Ali Ibn Ebi Talib. Držao je za ruku svoga sina Hasana. On je govorio: “Izišao je jednoga dana sa nama Allahov poslanik, i ovako me držao za ruku, govoreći: “Najbolje stvorenje nakon mene i njihov velikodostojnik, to je ovaj moj brat, on je Imam svakog muslimana i zapovjednik svakog vjernika nakon moje smrti...”

خرج علينا أمير المؤمنين علي بن أبي طالب ذات يوم، ويده في يد ابنه الحسن، وهو يقول: خرج علينا رسول الله ذات يوم، ويده في يدي هكذا، وهو يقول: خير الخلق بعدي وسيدهم أخي هذا، وهو إمام كل مسلم، وأمير كل مؤمن بعد وفاتي...

6. Bilježi Saduk u Ikmalu svojim lancem prenosilaca do Imam Ride, a.s., od njegovih očeva, do Poslanika, s.a.v.a., merfu' hadis, da je rekao:
“Ko voli da se prihvati moje vjere, i ukrca se u lađu spasa nakon mene, pa nek pristane za Ali Ibn Ebi Talibom, zbilja je on moj opunomoćenik i halifa nad mojim ummetom za moga života i nakon moje smrti...”

من أحب أن يتمسك بديني، ويركب سفينة النجاة بعدي، فليقتد بعلي بن أبي طالب فإنه وصيي، وخليفتي على أمتي في حياتي وبعد وفاتي...

7. Bilježi Saduk u Ikmalu svojim lancem prenosilaca do Imama Ride, a.s., od njegovog oca od njegovih očeva, do Allahovog poslanika, s.a.v.a., merfu' hadis u kojem kaže:
“Ja i Ali očevi smo ovog ummeta, ko nas spozna, pa spoznao je Allaha, ko nas porekne pa porekao je Allaha, s.v.t. Od Alija su moja dva unuka, velikodostojnici džennetske mladeži, Hasan i Husejn. Od djece Husejnove su devetoro, pokoravanje njima je pokoravanje meni, neposlušnost njima je neposlušnost meni. Deveti od njih je Kaim, Mehdi.”

وأنا وعلي أبوا هذه الأمة، من عرفنا فقد عرف الله، ومن أنكرنا فقد أنكر الله عز وجل، ومن علي سبطا أمتي وسيدا شباب أهل الجنة الحسن والحسين، ومن ولد الحسين تسعة طاعتهم طاعتي، ومعصيتهم معصيتي، تاسعهم قائمهم ومهديهم

8. Bilježi Saduk u Ikmalu svojim lancem prenosilaca do Imama Hasana Askerija od njegovog oca, od njegovih očeva, merfu' hadis, od Poslanika, s.a.v.a., da je rekao:
“O Ibn Mes'ude, Ali Ibn Ebi Talib je vaš Imam nakon mene, i vaš halifa...”
يا بن مسعود علي بن أبي طالب إمامكم بعدي وخلفتي عليكم...

9. Bilježi Saduk u Ikmalu svojim lancem prenosilaca do Selmana da je rekao:
“Dođoh kod Vjerovjesnika, s.a.v.a., kada Husejn sin Alijev na njegovom krilu. Poslanik ga ljubi i govori: “Ti si velikodostojnik, sin velikodostojnika. Ti si Imam, sin Imama. Brat Imama, otac Imama. Ti si Allahov dokaz. Sin dokaza, otac devet dokaza iz tvojih slabina, deveti od njih je Kaim.”

دخلت على النبي صلى الله عليه وآله وسلم، فإذا الحسين بن علي على فخذه، وهو يلثم فاه، ويقول أنت ابن سيد، وأنت إمام ابن إمام، أخو إمام أبو الأئمة وأنت حجة الله وابن حجته، وأبو حجج تسعة من صلبك تاسعهم قائمهم

10. Bilježi Saduk u Ikmalu svojim lancem prenosilaca također do Selmana, od Allahovog poslanika, s.a.v.a., dugačak hadis u kojem između ostalog stoji:

“O Fatima, zar ne znaš da smo mi Ehli bejt takvi da nam je Allah odabrao ahiret nad dunjalukom. I da je Uzvišeni Allah pogledao stanovnike zemlje i mene odabrao od Njegovih stvorenja, zatim je pogledao drugi put, pa je odabrao tvoga muža. I objavio mi da te udam za njega, i da ga uzmem za zaštitnika i pomoćnika, i učinio ga mojim halifom u mome ummetu. Tvoj otac je najbolji vjerovjesnik, a tvoj muž najbolji zavještenik, i ti si prva koja će mi se pridružiti...”
يا فاطمة، أما علمت أنا أهل بيت اختار الله لنا الآخرة على الدنيا، وأن الله تبارك وتعالى، اطلع الى أهل الأرض اطلاعة، فاختارني من خلقه، ثم اطلع اطلاعة ثانية، فاختار زوجك، وأوحى اليَّ أن أزوجك إياه، وأتخذه ولياً ووزيراً، وأن أجعله خليفتي في أمتي، فأبوك خير الأنبياء، وبعلك خير الأوصياء، وأنت أول من يلحق بي.

11. Bilježi Saduk također u Ikmalu dugačak hadis, u kojem se govori o skupu u džamiji na kojem je prisustvovalo više od dvjesta ljudi, muhadžira i ensarija u vrijeme Osmanovog hilafeta. Govorili su o znanju i fikhu. Među sobom su se hvalisali, a Ali je ćutao. Pa mu rekoše:
“O Eba Hasane, šta te spriječilo da govoriš?” Pa ih je podsjetio na riječi Allahovog poslanika, s.a.v.a.: “Ali je moj brat i moj pomoćnik, nasljednik i opunomoćenik, halifa u mome ummetu, i zaštitnik svakog vjernika nakon mene.” Oni su potvrdili te riječi.
ذكر فيه اجتماع أكثر من مئتي رجل من المهاجرين الأنصار في المسجد على عهد عثمان، يتذاكرون العلم والفقه، وأنهم تفاخروا بينهم، وعلي ساكت، فقالوا: يا أبا الحسن ما يمنعك أن تتكلم؟ فذكرهم بقول رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: علي أخي ووزيري، ووارثي ووصيي، وخليفتي في أمتي، وولي كل مؤمن بعدي، فأقروا له بذلك...

12. Bilježi Saduk također u Ikmalu od Abdullaha Ibn Dža'fera, Hasana, Husejna, Abdullaha Ibn Abbasa, Omera Ibn Ebi Selemeta, Usame Ibn Zejda, Selmana, Ebu Zerra, Mikdada da su oni svi rekli:
“Čuli smo Allahovog poslanika, s.a.v.a., kako govori: “Ja sam preči vjernicima od njih samih, zatim je moj brat Ali preči vjernicima od njih samih...”
سمعنا رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، يقول: أنا أولى بالمؤمنين من أنفسهم، ثم أخي علي أولى بالمؤمنين من أنفسهم...

13. Bilježi Saduk također u Ikmalu od Esbaga Ibn Nebate od Ibn Abbasa da je rekao:
“Čuo sam Allahovog poslanika, s.a.v.a., da govori: “Ja, Ali, Hasan, Husejn i devet Husejnovih potomaka smo pročišćeni...”
أنا وعلي والحسن والحسين وتسعة من ولد الحسين مطهرون...

14. Bilježi Saduk u Ikmalu također od Abajeta Ibn Rebi'a od Ibn Abbasa da kaže:
“Rekao je Allahov poslanik, s.a.v.a.: “Ja sam poglavar vjerovjesnika, a Ali je poglavar opunomoćenika...”
أنا سيد النبيين وعلي سيد الوصيين...

15. Bilježi Saduk u Ikmalu lancem prenosilaca do Imama Sadika, a.s., od njegovih očeva, do Poslanika, s.a.v.a., merfu' hadis da je Poslanik rekao:
“Zaista me Uzvišeni Allah odabrao od svih vjerovjesnika, a od mene je odabrao Alija i učinio ga boljim od svih opunomoćenika, a od Alija je odabrao Hasana i Husejna i od Husejna je odabrao opunomoćenike od njegove djece. Oni čuvaju vjeru od krivotvorenja ekstremista i plagiranja lažljivaca i tumačenja onih koji su zalutali.”

إن الله عز وجل اختارني من جميع الأنبياء، واختار مني علياً وفضله على جميع الأوصياء، واختار من علي الحسن والحسين، واختار من الحسين الأوصياء من ولده، ينفون عن الدين تحريف الغالين، وانتحال المبطلين، وتأويل الضالين

16. Bilježi Saduk u Ikmalu od Alija da je rekao:
“Rekao je Allahov poslanik: “Poslije mene je dvanaest Imama. Prvi od njih si ti, a posljednji je Kaim, kome će Allah dati pobjedu nad istokom i zapadom.”
الأئمة من بعدي اثنا عشر، أولهم أنت يا علي، وآخرهم القائم الذي يفتح الله عز وجل على يديه مشارق الأرض ومغاربها

17. Bilježi Saduk u Emaliju od Imama Sadika od njegovih očeva, merfu' hadis u kojem Allahov poslanik, s.a.v.a., kaže:
“Ali je od mene, i ja sam od Alija, stvoren je od moje gline, objašnjava ljudima ono u čemu se razilaze u mome sunnetu, on je Emiru-l-mu'minin, predvodnik je onih sa svijetim licima, i najbolji je opunomoćenik...”
علي مني، وأنا من علي، خلق من طينتي، يبين للناس ما اختلفوا فيه من سنتي، وهو أمير المؤمنين، وقائد الغر المحجلين، وخير الوصيين...

18. Bilježi Saduk također u Emaliju svojim lancem prenosilaca dugački merfu' hadis do Alija u kojem Allahov poslanik, s.a.v.a., kaže:
“Zaista je Ali, Emiru-l-mu'minin, vilajetom datim od Allaha, s.v.t., kojeg je sklopio nad Svojim aršom, tome su svjedočili Njegovi meleki, i zaista je Ali Allahov halifa i Allahov dokaz, i zaista je on Imam muslimana...”
إن علياً أمير المؤمنين، بولاية من الله عز وجل عقدها فوق عرشه، واشهد على ذلك ملائكته، وإن علياً خليفة الله وحجة الله، وإنه لامام المسلمين

19. Bilježi Saduk, također u Emaliju od Ibn Abbasa:
“Rekao je Allahov poslanik, s.a.v.a.: “O Ali, ti si Imam muslimana i Emiru-l-mu'minin, i predvodnik onih sa svijetlim licima, i Allahov dokaz nakon mene, i velikodostojnik opunomoćenika...”
يا علي أنت إمام المسلمين، وأمير المؤمنين، وقائد الغر المحجلين، وحجة الله بعدي، وسيد الوصيين...

20. Bilježi Saduk također u Emaliju od Ibn Abbasa:
“Rekao je Allahov poslanik, s.a.v.a.: “O Ali, ti si moj halifa nad mojim ummetom, i ti si od mene kao što je Šejs od Adema...”
يا علي أنت خليفتي على أمتي، وأنت مني كشيث من آدم...

21. Bilježi Saduk također u Emaliju svojim lancem prenosilaca do Ebu Zera, da je rekao:
“Jednog dana bijasmo sa Poslanikom u džamiji. Pa on reče: “Na ova vrata će ući čovjek koji je Emiru-l-mu'minin i Imam muslimana. Kad se pojavi Ali Ibn Ebi Talib. Pa ga dočeka Allahov poslanik, s.a.v.a. Zatim prema nama okrenu svoje plemenito lice rekavši: “Ovo je vaš Imam nakon mene...”
(Ovaj hadis i četiri prethodna hadisa od Saduka iz Emalija prenosi Sejid Bahrejni u devetom poglavlju knjige Gajetu-l-meram. To su dugi hadisi, ali mi smo citirali samo ono što svjedoči našoj temi. A hadisi koji slijede, svaki od njih nalazi se u Gajetu-l-meramu u 13. poglavlju.)
كنا ذات يوم عند رسول الله في مسجده، فقال: يدخل عليكم من هذا الباب رجل هو أمير المؤمنين، وإمام المسلمين، فإذا بعلي بن أبي طالب قد طلع، فاستقبله رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، ثم أقبل علينا بوجهه الكريم، فقال: هذا إمامكم بعدي...

22. Saduk bilježi u Emaliju od Džabir Ibn Abdullaha Ensarija da je rekao: “Rekao je Allahov poslanik, s.a.v.a.: “Ali Ibn Ebi Talib prednjači nad njima islamom, ima više od njih znanja, dok nije rekao: “On je Imam i halifa nakon mene.”
علي بن أبي طالب أقدمهم سلماً، وأكثرهم علماً، الى ان قال: وهو الامام والخليفة بعدي

23. Saduk bilježi također u Emaliju svojim lancem prenosilaca do Ibn Abbasa da je rekao: “Rekao je Allahov poslanik, s.a.v.a.: “O ljudi, čiji govor je bolji od Allahovog govora? Zaista mi je vaš Uzvišeni Gospodar naredio da Alija postavim za vašeg starješinu, Imama, halifu i opunomoćenika, i da ga uzmem za brata i pomoćnika...”
معاشر الناس من أحسن من الله قيلاً؟ إن ربكم جل جلاله، أمرني أن أقيم لكم علياً علماً وإماماً وخليفة ووصياً، وأن أتخذه أخاً ووزيراً...

24. Saduk bilježi također u Emaliju svojim lancem prenosilaca do Ebu Ajjaša da je rekao:
“Ispeo se Allahov poslanik, s.a.v.a., na minber, držao je govor.” Zatim je iznio njegov govor, a u njemu je rečeno: “I zasta moj amidžić Ali, on je moj brat, pomoćnik, moj halifa, i izvjestilac od mene...”
صعد رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم المنبر فخطب ثم ذكر خطبته، وقد جاء فيها: وإن ابن عمي علياً هو أخي، ووزيري، وهو خليفتي، والمبلغ عني...

25. Saduk bilježi također u Emaliju svojim lancem prenosilaca do Emiru-l-mu'minina, a.s., da je rekao:
“Jednog dana nam je govorio Allahov poslanik, s.a.v.a., pa je rekao: “O ljudi, zaista nam se uputio Allahov mjesec, zatim je govor usredsredio na opisivanje vrlina mjeseca ramazana.” Rekao sam, reče Ali: “O Allahov poslaniče, koje je djelo najbolje u ovom mjesecu?” On reče: “Čuvanje od Allahovih zabrana.” Zatim je zaplakao. Pa rekoh: “O Allahov poslaniče, šta te rasplakalo?” On reče: “O Ali, rasplakalo me ono što smatraju dozvoljenim da ti učine u ovom mjesecu, (...) o Ali, ti si moj opunomoćenik, otac moga djeteta, halifa moga ummeta u mom životu i nakon moje smrti, tvoja naredba je moja naredba, tvoja zabrana je moja zabrana...”
خطبنا رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم ذات يوم، فقال: أيها الناس إنه قد أقبل شهر الله، ثم ساق الحديث في فضل شهر رمضان، قال علي: فقال يا رسول الله ما أفضل الأعمال في هذا الشهر؟ قال: الورع عن محارم الله، ثم بكى، فقلت: يا رسول الله ما يبكيك؟ فقال: يا علي أبكي لما يُستحل منك في هذا الشهر، الى أن قال: يا علي أنت وصيي، وأبو ولدي، وخليفتي على امتي في حياتي وبعد موتي، أمرك أمري، ونهيك نهيي...

26. Saduk bilježi također u Emaliju od Ali, a.s., da je rekao:
“Rekao je Allahov poslanik, s.a.v.a.: “O Ali, ti si moj brat, a ja sam tvoj brat. Ja sam odabran za vjerovjesništvo, a ti si odlikovan imametom. Ja imam Tenzil (Kur'an) a ti imaš tumačenje, ti si otac ovog ummeta, o Ali, ti si moj opunomoćenik i halifa, pomoćnik i nasljednik, i otac moga djeteta...”
يا علي أنت أخي وأنا أخوك، أنا المصطفى للنبوة وأنت المجتبى للامامة، أنا صاحب التنزيل وأنت صاحب التأويل وأنت أبو هذه الأمة يا علي أنت وصيي وخليفتي، ووزيري ووارثي، وأبو ولدي...

27. Saduk također bilježi u Emaliju svojim lancem prenosilaca do Ibn Abbasa da je rekao: “Rekao je Allahov poslanik, s.a.v.a., jednoga dana u džamiji Kuba', kada su se iskupile ensarije: “O Ali, ti si moj brat, i ja sam tvoj brat, ti si moj opunomoćenik i halifa, i Imam moga ummeta nakon

mene. Pomogao Allah ko ti pomogne, bio neprijatelj Allah onome ko ti bude neprijatelj."
يا علي أنت أخي، وأنا أخوك، وأنت وصيي وخليفتي، وإمام أمتي بعدي، والى الله من والاك، وعادى الله من عاداك

28. Saduk također bilježi u Emaliju dugačak hadis od Ummu Seleme, u kojem Allahov poslanik, s.a.v.a., kaže:
"O Ummu Selemo, poslušaj me i posvjedoči! Ovaj Ali Ibn Ebi Talib je moj opunomoćenik i halifa nakon mene, izvršitelj mojih obećanja, i čuvar moga izvora (Kevser)."
يا أم سلمة اسمعي واشهدي، هذا علي بن أبي طالب وصيي وخليفتي من بعدي، وقاضي عداتي، والذائذ عن حوضي

29. Saduk također bilježi u Emaliju svojim lancem prenosilaca do Selmana Farsija da je rekao: "Čuo sam Allahovog poslanika, s.a.v.a., da govori: "O muhadžiri i ensarije, želite li da vam ukažem na ono čega ako se budete prihvatili nikada nakon mene nećete zalutati?" Rekli su: "Da, o Allahov poslaniče!" Reče: "Ovo je Ali, moj brat i moj opunomoćenik, moj pomagač, moj nasljednik, moj halifa, vaš Imam. Zato volite ga kako mene volite. Poštujte ga kako mene poštujete. Zaista mi je Džebrail naredio da vam ovo kažem."
يا معاشر المهاجرين والأنصار، ألا أدلكم على ما إن تمسكتم به لن تضلوا بعدي أبداً، قالوا: بلى يا رسول الله، قال: هذا علي أخي ووصيي، ووزيري ووارثي وخليفتي، إمامكم فأحبوه بحبي، وأكرموه كرامتي، فإن جبرائيل أمرني أن أقول لكم

30. Saduk također bilježi u Emaliju svojim lancem prenosilaca do Zejd Ibn Erkama da je kazao: "Rekao je Allahov poslanik, s.a.v.a.: "Želite li da vam ukažem na nešto, čega ako se prihvatite nećete propasti, i nećete zalutati." Rekao je: "Zaista je vaš Imam i vaš Zaštitnik Ali Ibn Ebi Talib, zato mu pomozite, budite mu odani, pouzdajte se u njega. Zaista mi je ovo Džebrail naredio."
ألا أدلكم على ما إن تمسكتم به لن تهلكوا، ولن تضلوا، قال: إن إمامكم ووليكم علي بن أبي طالب فوازروه وناصحوه، وصدقوه، فإن جبرائيل أمرني بذلك

31. Saduk također bilježi u Emaliju od Ibn Abbasa, hadis u kojem Allahov poslanik, s.a.v.a., kaže: "O Ali, ti si Imam moga umeta, i njegov halifa nakon mene..."
...يا علي أنت إمام أمتي وخليفتي عليها بعدي

32. Saduk bilježi u Emaliju također od Ibn Abbasa da je rekao:
"Rekao je Allahov poslanik, s.a.v.a.: "Zaista mi je Uzvišeni Allah objavio da mi je iz ummeta dao brata i nasljednika, halifu i opunomoćenika. Pa rekoh: "O Gospodaru, ko je on?" Pa mi je objavio: "Zaista je on Imam tvoga ummeta, i Moj dokaz nad njim poslije tebe." Ja rekoh: "O Gospodaru, ko je on?" On reče: "To je onaj koga Ja volim i on voli Mene." Dok nije rekao u svome govoru: "On je Ali Ibn Ebi Talib."
إن الله تبارك وتعالى أوحى إلي أنه جاعل من أمتي أخاً ووارثاً، وخليفة ووصياً، فقلت: يا رب من هو؟ فأوحى إليّ أنه إمام أمتك، وحجتي عليها من بعدك، فقلت: يا رب من هو؟ فقال: ذاك من أحبه ويحبني، الى أن قال في بيانه: هو علي بن أبي طالب

33. Bilježi Saduk u Emaliju od Imama Sadika, a.s., od njegovih očeva, merfu' predaju u kojoj kaže:

“Rekao je Allahov poslanik, s.a.v.a.: “Kada sam uzdignut na nebo obavezao me moj Gospodar o Aliju: “Zaista je on Imam bogobojaznih, predvodnik onih lica svijetlih, poglavar vjernika...”
لما اسري بي الى السماء عهد الي ربي جل جلاله في علي: إنه إمام المتقين، وقائد الغر المحجلين، ويعسوب المؤمنين...

34. Bilježi Saduk u Emaliju svojim lancem prenosilaca od Imam Ride, a.s., od njegovih očeva, merfu' predaju od Allahovog poslanika, s.a.v.a., da je rekao:
“Ali je od mene, i ja sam od Alija. Allah je u ratu s onim ko ratuje protiv Alija. Ali je Imam svijeta nakon mene.”
علي مني وأنا من علي، قاتل الله من قاتل علياً، علي إمام الخليقة بعدي

35. Šejhu-t-Taife, Ebu Džafer Muhammed Ibn Hasan Et-Tusi u Emaliju, svojim lancem prenosilaca koji vodi do Ammara Ibn Jasira prenosi da je on rekao:
“Rekao je Allahov poslanik, s.a.v.a., Aliju: “Zaista te Allah ukrasio ukrasom, od kojeg Njemu dražeg nema. Ukrasio te zuhdom na dunjaluku učinivši te da od njega ne dobiješ ništa, niti da on okrnji od tebe išta. Dao ti je ljubav prema potrebitima, učinivši te zadovoljnim da te oni slijede, i da oni budu zadovoljni tobom kao Imamom. Pa blago onom ko te voli i ko potvrdi tvoje pravo. A teško onom ko te mrzi i bude te nijekao...”
إن الله زينك بزينة لم يزين العباد بزينة أحب الى الله منها، زينك في الزهد بالدنيا فجعلك لا ترزأ منها شيئاً، ولا ترزأ منك شيئاً، ووهب لك حب المساكين، فجعلك ترضى بهم أتباعاً، ويرضون بك إماماً، فطوبى لمن أحبك وصدق فيك، وويل لمن أبغضك وكذب عليك...

36. Također Šejh Tusi bilježi u Emaliju svojim lancem prenosilaca od Alija, kada je sa minbera u Kufi rekao:
“O ljudi, zaista kod Allahovog poslanika, s.a.v.a., za mene ima deset osobina, koje su mi draže od onoga što Sunce obasjava. Rekao mi je: “O Ali, ti si moj brat i na Ovom i na Onom svijetu, ti si mi najbliže stvorenje na Sudnjem danu, tvoje mjesto u Dženetu je naspram moga, ti si moj nasljednik, ti si moj opunomoćenik nakon mene u mojim obećanjima i mojoj porodici, ti si moj čuvar u mome Ehli bejtu kada nisam tu, ti si Imam moga ummeta, ti upravljaš pravedno među mojim podanicima, ti si moj prijatelj, a moj prijatelj je Allahov prijatelj, a tvoj neprijatelj je moj neprijatelj, a moj neprijatelj je Allahov neprijatelj.”
أيها الناس إنه كان لي من رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، عشر خصال، هن أحب الي مما طلعت عليه الشمس، قال لي صلى الله عليه وآله وسلم: يا علي أنت أخي في الدنيا والآخرة، وأنت أقرب الخلائق إليَّ يوم القيامة، ومنزلك في الجنة مواجه منزلي، وأنت الوارث لي، وأنت الوصي من بعدي في عداتي وأسرتي، وأنت الحافظ لي في أهلي عند غيبتي، وأنت الامام لأمتي، وأنت القائم بالقسط في رعيتي، وأنت وليي، ووليي ولي الله، وعدوك عدوي، وعدوي عدو الله

37. Saduk bilježi u knjizi En-Nususu ale-l-eimmeti, svojim lancem prenosilaca od Hasana Ibn Alija da je rekao:
“Čuo sam da Allahov poslanik, s.a.v.a., govori Aliju: “Ti si nasljednik moga znanja, i rudnik moje mudrosti, i Imam nakon mene.”
أنت وارث علمي، ومعدن حكمي، والامام بعدي

38. U knjizi En-Nususu ale-l-eimmeti, Saduk također bilježi svojim lancem prenosilaca do Imrana ibn Hasina da kaže:

“Čuo sam Allahovog poslanika, s.a.v.a., kako govori Aliju: “A ti si Imam i Halifa nakon mene.”
وأنت الامام والخليفة بعدي

39. U knjizi En-Nususu ale-l-eimmeti, Saduk također bilježi svojim lancem prenosilaca do Alija, a.s., da je rekao:
“Rekao je Allahov poslanik, s.a.v.a.: “O Ali, ti si opunomoćenik nad umrlima u mome Ehli bejtu, a Halifa živima moga ummeta...”
يا علي أنت الوصي على الأموات من أهل بيتي، والخليفة على الاحياء من أمتي...

40. U knjizi En-Nususu ale-l-eimmeti, Saduk također bilježi svojim lancem prenosilaca do Hasan Ibn Alija, a.s., da je rekao:
“Kada je Allah, s.v.t., objavio: a srodnici, oni su preči jedni drugima u Knjizi Allahovoj, upitao sam Allahovog poslanika o njegovom objašnjenju. On reče: “Vi ste srodnici, pa kada je umrem, tvoj otac Ali je preči meni i mome položaju, a kada tvoj otac prođe, pa tvoj brat Hasan je preči njemu, a kada prođe Hasan, pa ti si tome preči...”
لما أنزل الله تعالى: وأولو الأرحام بعضهم أولى ببعض في كتاب الله ، سألت رسول الله عن تأويلها، فقال: أنتم أولو الأرحام، فإذا مت فأبوك علي أولى بي وبمكاني، فإذا مضى أبوك، فأخوك الحسن أولى به، فإذا مضى الحسن، فأنت أولى به...

Ovo je kraj onoga što smo željeli predstaviti u ovom na brzu ruku priređenom pismu, a što se tiče onoga što je ostalo od hadisa, pa to je poput buketa u odnosu na pupoljak, ili pak poput kapi vode prema moru, tako da je jedan dio od toga dovoljan, ve-l-hamdulillahi rabbi-l-alemin.
Selam
- Š -

Pismo 63 (pitanje)
3. safer, 1330. godine po H.

Šiijski hadisi nisu argument.

Zašto ih drugi nisu bilježili?
Iznesite više od drugih.
Ovi hadisi nisu dokaz za sunije, jer kod njih nisu pouzdani.I zašto ih ne bilježe ukoliko su pouzdani?
Iznesite nam ostale sunijske hadise o ovoj temi.
Selam
- S -

Pismo 64 (odgovor)
4. safer, 1330. godine po H.

1.Predaje smo naveli jer ste to vi tražili.
2.Zaista su naši argumenti sunijama, njihovi sahih hadisi.
3.Razlog zašto sunije ne prenose naše sahih hadise.

4.Aludiranje na hadis nasljedstva.

1. Ove predaje smo naveli kako biste stekli uvid o njima, jer ste pokazali želju za tim.

2. Dovoljan argument protiv vas su vaše sahih predaje koje smo dosada citirali.

3. A to što drugi nisu bilježili ove predaje, to je zbog mentalnog sklopa kojeg prepoznajemo kod neprijatelja Muhammedovog, s.a.v.a., Ehli bejta, u čijim prsima tinja mržnja, dolazeći u prvom redu iz faraonske partije, koji se dodvoravaju kraljevima i dominantnim ljudima, koji čine sve što je u njihovoj moći koristeći se svim mogućim sredstvima da sakriju vrijednosti Ehli bejta, i da utrnu njihovo svjetlo potičući ljude obećanjima i prijetnjama da fabrikuju hadise o njihovim vrlinama. Nekada to čine zlatom i srebrom, nekada dodjelom mjesta i položaja, a nekada pak svojim bičevima i sabljama. Ko bi na njih lagao postao bi im blizak, ko bi ih pak priznao udaljavali su ga od sebe, nijekali bi ga ili pak likvidirali.
Tebi je poznato da su predaje o Imametu i imenovanju hilafeta ono od čega nasilnici strijepe, da im ne bi srušile tron i poljuljale temelje carstva. Ostajanje očuvanim od njih i njihovih prijatelja koji im se dodvoravaju, i stizanje istih od nas posredstvom brojnih lanaca prenosilaca i različitim putevima, jedan je od znakova istinitosti, i svojevrsna je mudžiza istine. Jer ko god je priznavao pravo Ehli bejta i položaj koji im je dao Uzvišeni Allah, bio bi izlagan oštrim kaznama, brijali su mu bradu i tako ga vodili tržnicama, na taj način bio bi ponižen, gubio bi vrijednost u očima ljudi, lišen svakog prava, da bi gubio nadu u pravednost vladara i u pomoć običnog naroda.
(Pogledaj Eš-Šarhu Nehdži-l-belagati, od Ibn Ebi Hadida, 3/150, naći ćeš neke primjere od onoga što se u tim vremenima dešavalo sa Ehli bejtom i njihovim šiijama. Isto tako od Imama Bakira, a.s., ima zabilježene govor o ovoj temi, pa koga interesuje nek pogleda.)

Dovoljno bi bilo da neko spomene Alija u pozitivnom kontekstu, da njegova krv bude prolivena i da se na njega sruči nevolja, da mu se oduzme imetak i da mu odsijeku glavu.
Koliko je jezika, koji su o Aliju lijepo govorili, iščupano!?
A koliko očiju koje su iz poštovanja prema njemu plakale, izvađeno?!
Koliko je ruku, koje su na njegov položaj pokazivale, odsječeno?!
Koliko je nogu koje su s ljubavlju prema njemu koračale, testerom prerezano?!
Koliko je kuća njegovih prijatelja, spaljeno?!
I palminjaka opustošeno?!
Da bi ih na granama istih razapeli, ili da bi ih sa njihovih ognjišta protjerali.
Pa bijahu razasuti na sve strane.

Među onima koji su nosili hadise i čuvali baštinu, bijahu ljudi koji su umjesto Allaha obožavali te tiranske kraljeve i moćnike, žudeći da im budu što bliži, ne žaleći truda u iskrivljavanju, izvrtanju, prepravljanju, falsificiranju. Poput ovih koje gledamo u naše vrijeme, od servilnih šejhova do režimske uleme i zlih sudaca, koji se natječu u zadovoljavanju vladara,

potvrđujući njihovu politiku, bila ona pravedna ili ne, odobravajući njihove zakone, bili ispravni ili ne. Kada god vladar od njih zatraži fetvu koja potvrđuje njegov sud ili koja će ugušiti opoziciju, oni im izlaze u susret na način kako to oni požele, potvrđujući njihovu politiku. Bez obzira što se na taj način suprotstavljaju Kur'anu i Sunnetu i što time vrijeđaju kompletan ummet, sve zbog položaja, iz straha da ne budu smjenjeni sa njega ili iz želje da stignu do njega.

Kolika je razlika između ovih i onih, jer zbilja ovi nemaju nikakve vrijednosti kod svojih vlastodržaca. Dok oni su takvi da kraljevi imaju veliku potrebu za njima, jer s njima se bore protiv Allaha i Allahovog Poslanika, i na taj način su kod svojih kraljeva i vladara postizali cijenjene i visoke položaje, njihova riječ je bila cijenjena. Zbog toga su oni dobivali moć i utjecaj, bili su fanatični prema vjerodostojnim predajama koje su govorile o Alijevim vrlinama ili bilo kome od članova Ehli bejta. Takve bi hadise ogorčeno odbijali, svim silama ih obarali, pripisujući te hadise rafidijama – a rafidija to je kod njih najprljavija stvar. To je njihova praksa sa hadisima koji govore o Aliju, posebno ukoliko su se za njega vezale šiije.

Grupa tih podatnih robova, su na svakom mjestu imali svoje ljude, koji su njihova imena uzdizali na velike visine. Bilo je među njima svjetovnih učenjaka, zahida, pobožnjaka, licemjera, poglavara i vođa plemena. Imali su dakle ljude koji su širili njihove stavove.
Samo što bi čuli njihove riječi kojima odbijaju te vjerodostojne hadise, odmah bi njihove riječi uzimali za neprikosnoveni dokaz, šireći ga među masom i prostim ljudima. Širili su te vijesti gdje god su mogli. Čineći ih principom koji se slijedi u svakom vremenu.
Bilo je i drugih ljudi, u to vrijeme, koji su čuvali i pamtili hadise. Primoravao ih je strah da ne šire hadise koji govore o vrlinama hazreti Alija i Ehli bejta. Kada bi ti nesretnici bili pitani o tome što šire ovi dunjalučari odbijajući vjerodostojne hadise o Aliju i Ehli bejtu, plašili su se govoriti ljudima suprotno od onoga što vjeruju, da ne bi izazvali veliku smutnju.
Strah je bio taj koji ih je primoravao da odgovaraju u skladu sa suprotnim mišljenjem, dakle plašeći se dunjalučara i onih koji su ih podržavali od bliskih prijatelja, i mase običnih ljudi, oni su ponavljali ono što su drugi željeli čuti.

Vladari i čelnici su primoravali masu da proklinju Emiru-l-mu'minina, a.s. U tome su bili veoma rigorozni. Primoravali su ih novcem, vojskom, obećanjima i prijetnjama, samo da ga omalovaže, vrijeđaju, da ga predstave na najgori mogući način u knjigama za učenike kako bi se duše na to gnušale, govoreći o njemu na način da je to u ušima odzvanjalo, čineći njegovo proklinjanje sa minbera, petkom i bajramima, sunnetom.

Tako da ukoliko ne bi bilo nemoguće utrnuti Allahovo svjetlo, i da se vrline Allahovih evlija ne mogu sakriti, do nas ne bi stigli vjerodostojni hadisi putem obaju mezheba koji očito govore o njegovom hilafetu. Niti bi hadisi o njegovim vrlinama bili mutevatir.
Tako mi Allaha, ne mogu se načuditi toj otvorenoj Božijoj milosti koju On poklanja svome robu i Poslanikovom bratu, Ali Ibn Ebi Talibu. Tome na koji

način njegova svjetlost para sve te guste zastore i uzburkane talase tame. Pa je zasjao svijetu poput Sunca u zenitu.

4. Dovoljno ti je – pored onoga što si od neupitnih dokaza već čuo – hadis o nasljedstvu, jer on je sam za sebe dovoljan dokaz.
Selam
- Š -

Pismo 65 (pitanje)
5. safer, 1330. godine po H.

Obavjestite nas o hadisu o nasljedstvu koji je prenesen sunijskim putem.
Selam
- S -

Pismo 66 (odgovor)
5. safer, 1330. godine po H.

Ali, a.s., je nasljednik Vjerovjesnika, s.a.v.a.
Nema sumnje u to da je Allahov Poslanik, s.a.v.a., ostavio Aliju u naslijeđe, znanje i mudrost, ono što su vjerovjesnici ostavljali u naslijeđe svojim oporučenicima. Tako da je Allahov Poslanik, s.a.v.a., rekao:
“Ja sam grad znanja, a Ali je kapija tog grada, pa ko želi znanje nek uđe na kapiju.”
(U 48. pismu smo naveli ovaj i dva hadisa koji slijede nakon njega. Pogledaj pismo i vidi hadise pod brojevima 9, 10 i 11. Pogledaj i nemoj zaboraviti naš prilog uz te hadise.)

Rekao je Allahov Poslanik, s.a.v.a.: “Ja sam kuća mudrosti, a Ali je njena kapija.”
قال صلى الله عليه وآله وسلم: أنا دار الحكمة وعلي بابها

Također je rekao: “Ali je kapija moga znanja, on nakon mene objašnjava mome ummetu ono čime sam poslat, ljubav prema njemu je vjerovanje, a mržnja dvoličnost...”
(علي باب علمي، ومبين من بعدي لأمتي ما أرسلت به، حبه إيمان، وبغضه نفاق)

Rekao je u predaji koju prenosi Zejd Ibn Ebi Evfa:
“A ti si moj brat i moj nasljednik.” On reče: “Šta je tvoja ostavština?” Poslanik reče: “Ono što su vjerovjesnici prije mene ostavili.”
(وأنت أخي ووارثي؛ قال: وما أرث منك؟ قال صلى الله عليه وآله وسلم: ما ورث الأنبياء من قبلي)
(Naveli smo ga u 32. pismu)

Poslanik, s.a.v.a., u hadisu od Burejde (Pogledaj u 68. pismu.) nedvosmisleno daje do znanja da je njegov nasljednik Ali Ibn Ebi Talib. Dovoljan ti je hadis kuće, na dan opomene. Ali, a.s., je za vrijeme Poslanikovog, s.a.v.a., života govorio:

“Tako mi Allaha ja sam njegov brat, pomagač, amidžić, nasljednik njegovog znanja, pa ko od mene ima više prava u njega?”
(والله إني لأخوه، ووليه وابن عمه، ووارث علمه، فمن أحق به مني؟)
(Iste ove riječi od Alija bilježi Hakim u Mustedreku, 3/126, vjerodostojnim senedom u skladu sa kriterijima Buharije i Muslima. Zehebi to priznaje u Talhisu.)

Jednom mu bijaše rečeno:
“Kako to da ti naslijediš amidžića, a amidža ne?” On reče: “Allahov Poslanik, s.a.v.a., je sazvao Abdu-l-Mutallibove sinove. Bili su gurmani. Svaki od njih je mogao pojesti janje a pili su krčagom. Pripremljena im je mala količina hrane. Svi su jeli dok se nisu zasitili, a hrane je ostalo kao da je niko nije ni dotakao. Tada reče Allahov Poslanik: “O djeco Abdu-l-Mutallibova, zaista sam poslat vama posebno, a ljudima općenito, pa koji će mi od vas prisegnuti da mi bude brat, drugi i nasljednik? Pa nije niko ustao, te ustadoh ja, a bijah najmlađi. Pa mi on reče: “Sjedi.” Zatim je sve to ponovio tri puta. I ja sam uvijek ustao, a on mi je govorio: “Sjedi.” Treći put, udari svojom rukom po mojoj, i zbog toga ga ja naslijeđujem ali ne i moj amidža.”
(Ovaj hadis je dokazan i proširen. Bilježi ga Dija'u-l-Makdisi u El-Muhtehareh, Ibn Džerir u Tehzibu-l-asar, Kenzu-l-ummal, 6/408/6155. Bilježi ga Nesai u El-Hasaisu El-Alevije, str. 18. Prenosi ga Ibn Ebi El-Hadid iz Taberijevog Tariha pri kraju hutbe El-Kasia, u Šarhu Nehdžu-l-belage, 3/255. A u Ahmedovom Musnedu, 1/195, naći ćeš hadis u ovom značenju.)

Pitali su Kasem ibn Abbasa – u onome što bilježe Hakim u Mustedreku, Zehebi u Talhisu, čvrsto uvjereni u njegovu vjerodostojnost:
“Kako to da Ali naslijeđuje Allahovog Poslanika, a vi ne?” On reče: “Zato što mu se on prvi od nas pridružio, i od svih nas ga je najviše pratio.” (لأنه كان أولنا به لحوقاً، وأشدنا به لزوقاً)

Ljudi su znali da je Poslanikov nasljednik Ali, a.s., a ne amidža Abas niti drugi od Benu Hašima. To su prihvatali za neospornu činjenicu, kao što i sam vidiš. Jedino što nisu znali razlog zašto je nasljedstvo ograničeno samo na Alija, a on je Vjerovjesnikov amidžić, dok Abbas kao amidža, i drugi mimo njega iz plemena, kao amidže i rodbina nisu uključeni u naslijedstvo. Zato su nekad pitali Alija a nekad Kasema. Oni bi im odgovarali kao što si čuo. To je bio vrh znanja do kojeg su stizali oni što su postavljali pitanja, međutim, odgovor bi bio:
“Zaista je Allah, s.v.t., pogledao stanovnike zemlje pa je od njih izabrao Muhammeda učinivši ga vjerovjesnikom, zatim je pogledao drugi put pa je izabrao Alija. Te je objavio Svome Vjerovjesniku da ga uzme za nasljednika i opunomoćenika.”
إن الله عز وجل اطلع الى أهل الأرض فاختار منهم محمداً فجعله نبياً، ثم اطلع ثانية فاختار علياً، فاوحى الى نبيه صلى الله عليه وآله وسلم: أن يتخذه وارثاً ووصياً

Hakim u Mustedreku, 3/125, nakon što je zabilježio od Kasema ono što si čuo, kaže:
“Rekao mi je vrhovni sudac Ebu Hasan Muhamed Ibn Salih El-Hašemi:
“Čuo sam Ebu Omera El-Kadija da govori: “Čuo sam Ismail Ibn Ishaka El-Kadija da govori:

“Kada su mu kazane ove Kasemove riječi, on je rekao:
“Zaista nasljeđuje nasljednik po srodstvu ili po starateljstvu, i alimi se ne razilaze u tome da amidžić ne naslijeđuje ukoliko je živ amidža.”
Kaže:
“Postalo jasno ovim konsenzusom da je Ali od Poslanika naslijedio znanje a oni nisu...”

Hadisi o ovome su mutevatir, posebno putem čistoga Ehli bejta, a nama je dovoljna oporuka i njene nedvosmislene odredbe. Selam
- Š -

Pismo 67 (pitanje)
6. safer, 1330. godine po H.

Sunije ne znaju za oporuku Aliju, niti su upoznati s bilo kojim hadisom na tu temu. Zato bismo bili zahvalni da nam to predstavite.
Selam.
- S -

Pismo 68 (odgovor)
9. safer, 1330. godine po H.

Tekstovi oporuke

Tekstovi oporuke od Imama čistoga Ehli bejta su mutevatir. Dovoljno ti je ono što je došlo drugim putevima mimo njih a što si čuo u 20. pismu u riječima Allahovog Poslanika, s.a.v.a., kada je uzeo Alija za vrat:
“Ovo je moj brat i moj opunomoćenik, i moj halifa među vama, zato slušajte ga i pokoravajte mu se.”
هذا أخي ووصيي، وخليفتي فيكم، فاسمعوا له وأطيعوا

Muhamed Ibn Hamid Er-Razi, bilježi od Selemeta El-Abreša od Ibn Ishaka, od Ebu Rejbeta El-Ejadija od Ibn Burejde od njegovog oca Burejde od Poslanika, s.a.v.a.: “Svaki vjerovjesnik ima svoga opunomoćenika i nasljednika, i zaista moj opunomoćenik i nasljednik je Ali Ibn Ebi Talib.” (Ovaj hadis bilježi Zehebi u Mizanu-l-I'tidalu. On govoreći o Šeriku negira ovaj hadis, aludirajući da ga Šerik ne prenosi, pa kaže: “Muhamed Ibn Hamid Razi nije pouzdan.” Odgovor na to je da Imam Ahmed Ibn Hanbel, Imam Ebu Kasim Begavi, Imam Ibn Džerir Taberi, te vrhunski kritičar Ibn Mu'in, te drugi iz njihove generacije, Muhameda Ibn Hamid Razija ocjenjuju pouzdanim, i prenose od njega. On je njihov učitelj, na njega se oslanjaju kao što to priznaje Zehebi u biografiji Muhamed Ibn Hamida u El-Mizanu. On nije od onih ljudi koji su optuženi za rafidizam ili šiizam. On je od Zehebijevih predaka, tako da nema mjesta da se u ovom hadisu on optužuje.)

Taberani u El-Kebiru, bilježi preko Selmana Farsija: “Rekao je Allahov Poslanik, s.a.v.a.:
“Zaista moj opunomoćenik i čuvar mojih tajni, i najbolji kojeg ću ostaviti za sobom, onaj koji će izvršiti moja obećanja i promicati din, je Ali Ibn Ebi Talib.
(Ovaj hadis i sadržajem i senedom nalazi se u Kenzu-l-ummalu 6/154, broj 2570. Bilježi ga i u Muntehabu-l-Kenzu, pa pogledaj u Muntehab štampan na marginama Ahmedovog Musneda 5/32.)

Ovo je eksplicitan tekst o tome da je on nasljednik/opunomoćenik, i decidno upućuje na to da je on najbolji čovjek nakon Vjerovjesnika, s.a.v.a. U njemu postoje obligatne indikacije na njegov hilafet, nužnost da mu se pokorava, što posjednicima razuma nije sakriveno.
Ebu Ne'im El-Hafiz, bilježi u Hiljetu-l-evlija'u od Enesa:
“Rekao mi je Allahov Poslanik, s.a.v.a.: “Enese, prvi koji ti dođe na ova vrata to je Imam bogobojaznih, i velikodostojnik muslimana, i vjerski poglavar, pečat opunomoćenika, predvodnik ljudi nurli lica.” Enes veli: “Kad dođe Ali, pa radosno ustade Allahov Poslanik, s.a.v.a., i reče mu zagrlivši ga:
“Ti ćeš ispuniti moje pravo, pronosit ćeš moj glas, objašnjavati im ono u čemu se razilaze nakon mene.”
(Kao i u Šerhu-n-Nehdži-l-belagati, 2/450, a što smo naveli u 48. pismu)

Bilježi Taberani u El-Kebiru lancem prenosilaca do Ebu Ejuba Ensarija od Allahovog Poslanika, s.a.v.a., da je rekao:
“O Fatima, zar nisi znala da je Allah, s.v.t., pogledao stanovnike zemlje i od njih je odabrao tvoga oca te ga postavio za vjerovjesnika, zatim je pogledao drugi put, i probrao tvoga muža, te meni objavio, te sam te vjenčao za tebe i uzeo ga za svoga opunomoćenika.”
(Ovaj hadis i sadržajem i senedom nalazi se u Kenzu-l-ummalu 6/153, broj 2541. Bilježi ga i u Muntehabu-l-Kenzu, pa pogledaj u Muntehab štampan na marginama Ahmedovog Musneda 5/31)

Pogledaj kako Allah, s.v.t., odabira Alija od svih stanovnika zemlje, nakon što je od njih izabrao Svoga pečata vjerovjesnika. Pogledaj kako opunomoćenika odabira na način biranja vjerovjesnika. Pogledaj kako Allah, s.v.t., objavljuje Svome Vjerovjesnku da ga oženi za svoju kćer i da ga uzme za svog opunomoćenika. Pogledaj da li su halife prethodnih vjerovjesnika bili drugi ljudi ili njihovi opunomoćenici. Da li je dozvoljeno zapostaviti Allahovog odabranika od Njegovih robova i opunomoćenika velikana Vjerovjesnika, a dati prednost nekom drugom nad njim? Da li je ispravno od bilo koga da on vlada nad njim i da ga učini svojim podanikom? Da li je ikako suvislo da pokoravanje takvom bude obavezno pored ovog kojeg je Allah odabrao, kao što je odabrao Svoga vjerovjesnika? I kako to da ga odaberu Allah i Njegov Poslanik, a da mi i pored toga odaberemo drugog čovjeka?
Kada Allah i Poslanik Njegov nešto odrede, onda ni vjernik ni vjernica nemaju pravo po svom nahođenju postupiti. A ko Allaha i Njegova Poslanika ne posluša, taj je sigurno skrenuo s Pravoga puta. (Ahzab, 36.)

Međusobno se isprepliću predaje o tome da su licemjeri, zavidnici i rivali kada su saznali da Allahov Poslanik, s.a.v.a., za Alija, a.s., želi udati hazreti Fatimu, s.a., - za koju je rekao da je dio njegovog mesa – koja je poput hazreti Merjeme i velikodostojnica je žena u Džennetu, osjetili su zavist zbog toga i to im je teško palo, posebno nakon toga što su je neki prosili ... (Ibn Ebi Hatim bilježi od Enesa: “Došli su kod Poslanika Ebu Bekr i Omer proseći ruku Fatime, pa je on šutio, nije im odgovorio. Pa se oni obratiše Aliju upućujući ga da on to učini...” Prenosi ga od Ibn Ebi Hatima dosta povjerljivih, poput Ibn Hadžera u Es-Savaiku el-Muhrike, u 11. poglavlju. Jedan dio njih isti hadis prenosi od Ahmeda lancem prenosilaca od Enesa. Ebu Davud Sidždistani bilježi – poput Ibn Hadžera u 11. poglavlju u Savaiku – da je Ebu Bekr prosio Fatimu pa se Poslanik okrenuo od njega, zatim je prosio Omer, pa se Poslanik okrenuo i od njega, pa su ga oni savjetovali da je prosi... Od Alija se prenosi: “Prosili su Ebu Bekr i Omer Fatimu od Poslanika, pa se on ustegao od davanja njima. Omer je rekao: “Ti si za nju o Ali...” Bilježi ga Ibn Džerir, ocjenjujući ga vjerodostojnim, Dulabi ga bilježi u Ez-Zerijjetu et-Tahire, nalazimo ga i Kenzu-l-ummalu, 6/392/6007.) ... ali im nije pošlo za rukom, pa su kazali: “Zaista je ovo odlika kojom postaje očigledna Alijeva vrijednost, kojoj se ne može približiti onaj koji joj teži, niti je može pojmiti onaj koji to nastoji učiniti.”

Tada su počeli sa širenjem uznemirujućih riječi, u tom smjeru su poduzeli neke mjere, pa su i svoje žene slali kod velikodostojnice žena svijeta kako bi joj ga učinili mrskim. Pa su joj između ostalog govorile: “Pa on je ubogi siromah, nema baš ništa!” Međutim, njihove priče i zle namjere njihovih muževa nisu urodile plodom. I pored toga nije ih ni na koji način uvrijedila. Sve dok u vezi sa njom nije upotpunjena Allahova, s.v.t., i Poslanikova volja. Tada je željela objelodaniti vrijednost Emiru-l-mu'minina čime je Allah posramio njegove neprijatelje, pa je rekla:
“O Allahov Poslaniče, udao si me za siromaha, koji nema imetka."
On joj je odgovorio riječima koje si čuo.

Kada Allah želi proširiti vrlinu skrivenu,za to razveže jezik zavidnika.
وإذا أراد الله نشر فضيلة * طويت أتاح لها لسان حسود

Hatib u El-Mutefiku svojim lancem prenosilaca koji je provjeren, bilježi hadis od Ibn Abbasa:
“Kada je Vjerovjesnik, s.a.v.a., udao Fatimu za Alija, Fatima je rekla: “O Allahov Poslaniče, udao si me za siromaha koji nema ništa.” Vjerovjesnik je rekao: “Zar nisi zadovoljna s tim što je Allah između stanovnika zemlje odabrao dva čovjeka. Jedan je tvoj otac, a drugi tvoj muž...”
(Ovaj se hadis i sadržajem i senedom nalazi u Kenzu-l-ummalu, 6/391/5992, bilježi ga u poglavlju o Alijevim vrlinama i naglašava da je sened dobar.)

Hakim u El-Mustedreku 3/129 u poglavlju o Alijevim vrlinama preko Salidža Ibn Junusa od Ebu Hafsa El-Ebara od E'amaša, od Ebu Hurejre prenosi:
“Rekla je Fatima: “O Allahov Poslaniče, udao si me za Alija, a on je siromah, nema imetka?”
On reče:

“O Fatima, zar nisi zadovoljna s tim da je Allah, s.v.t., pogledao stanovnike zemlje i među njima odabrao dva čovjeka.
Jedan od njih je tvoj otac a drugi tvoj muž...”

A od Ibn Abbasa prenosi da je rekao:
“Rekao je Allahov Poslanik, s.a.v.a.:
“Zar nisi zadovoljna da sam te udao za prvog muslimana koji je prihvatio islam, najučenijeg među njima, a da si ti velikodostojnica žena moga ummeta, kao što je Merjem velikodostojnica žena svoga naroda.
Zar nisi zadovoljna, o Fatima, time što je Allah pogledao stanovnike zemlje te od njih odabrao dva čovjeka.
Jednog od njih učinio je ocem tvojim a drugog mužem tvojim...”

(Ovaj hadis se i sadržajem i senedom nalazi u Kenzu-l-ummalu, 6/153/2543, prenosi ga od Hakima njegovim lancima prenosilaca do Ibn Abbasa i Ebu Hurejre. I prenosi ga od Taberanija i Hatiba senedom do Ibn Abbasa. Međutim, u Muntehabu-l-Kenzu prenosi ga od Hatiba u El-Muttefiku senedima do Ibn Abbasa pa pogledaj Muntehab štampan na margini Ahmedovog Musneda 5/39. Prenosi ga Allame El-Mu'tezile u Šerhu Nehdži 2/451 iz Ahmedovog Musneda.)

Nakon ovoga kada bi zbog nevolja tog vremena velikodostojnicu žena pritisla bol Poslanik, s.a.v.a., bi je tješio podsjećanjem na Allahovu i Poslanikovu blagodat koja joj je data, tako što je udata za najboljeg čovjeka ummeta, kako bi je to umirilo i utješilo u svemu što joj se vremenom dešavalo. Dovoljan ti je svjedok za ovo, hadis kojeg bilježi Imam Ahmed u svome Musnedu, 5/26, od Mua'kal Ibn Jesara:
“Zaista je Vjerovjesnik, s.a.v.a., došao u obilazak Fatime kada se bila razboljela pa je upita: “U kakvom te stanju zatičem?” Ona reče: “Tako mi Allaha, tuga mi je postala golema, a nevolja teška, a bolest se odužila.” On reče: “Zar nisi zadovoljna što sam te udao za čovjeka koji je prvi prihvatio islam, i najučeniji je od svih, i najmilosniji među njima...”

Predaje o ovoj temi su brojne toliko je ovo pismo prostorom manje od toga da ih može sve prikazati. Selam
- Š -

Pismo 69 (pitanje)
10. safer, 1330. godine po H.

Dokazi koji negiraju oporuku

Ehli sunet ve-l-džema'at negiraju oporuku pozivajući se na ono što Buhari u svome Sahihu prenosi od Esveda koji kaže da je pred Aišom spomenuo da je Vjerovjesnik oporučio Alija, a.s. (Ovaj hadis Buharija bilježi u poglavlju Oporuke (El-Vesaja) 2/83, kao i u poglavlju Bolest i smrt Vjerovjesnika (Meredu en-Nebijji ve vefatuhu), 2/14; Bilježi ga Muslim u poglavlju Oporuka u Sahihu 2/14.)

Ona je rekla:

“Ko to kaže?” Ja sam vidjela Vjerovjesnika, i ja sam ga privila na svoje grudi, pa je tražio leđen, pa mu ruke i noge klonuše, te umrije, da nisam ni primjetila, pa kako je mogao oporučiti Aliju?”
ذكر عند عائشة، رضي الله عنها، أن النبي أوصى الى علي رضي الله عنه، فقالت: من قاله؟ لقد رأيت النبي، وإني لمسندته إلى صدري فدعا بالطست فانخنث فمات، فما شعرت، فكيف أوصى إلى علي ؟
(Vjerovatno znaš da su dva šejha – Buharija i Muslim – bez da su imali namjeru prenijeli u ovom hadisu Vjerovjesnikovu oporuku Aliju, jer zbilja oni koji govore o tome da je Allahov Poslanik oporučio Alija, nisu bili izašli iz ummeta, već to su bili ashabi ili tabiini, koji su bili dovoljno hrabri da izraze ono što nije godilo majki vjernika i protivilo se politici tih dana. Upravo zbog toga, kada je Aiša čula njihove riječi, napravila je pometnju, veliku pometnju time što ih je zanijekala veoma slabim načinom odbijanja. Imam Es-Sindi u komentaru na ovaj hadis koji se nalazi u Sunenu Nesaija, 6/241, štampanom u Egiptu na Al-Azharu: “Nije skriveno da ovakvo što ne spriječava da je oporuka učinjena prije ovoga, i to ne iziskuje da je on umro iznenadnom smrću pa da to nije moguće da je učinio ili da se takvo što ne može pretpostaviti. A i kako bi kada je on i prije bolesti znao da mu se smrt približila, pa je danima bio bolestan...” Dobro razmisli o ovom govoru, vidjet ćeš da je krajnje čvrst.)

Buharija u Sahihu od nje, koristeći nekoliko načina prenosi da je govorila:

“Umro je Allahov Poslanik, između moga stomaka i brade.” (مات رسول الله بين حاقنتي وذاقنتي)
Također, često je govorila: “Umro je na mojim grudima.” (مات بين سحري ونحري)
Katkad bi govorila: “Umro je s glavom na mojim bedrima.” (نزل به ورأسه على فخذي)
(Njene riječi “Umro je Allahov Poslanik, između moga stomaka i brade,” kao i riječi: “Umro je na mojim grudima,” nalaze se u poglavlju o njegovoj bolesti i smrti u Sahihu-l-Buhariju. A riječi: “Umro je s glavom na mojim bedrima,” nalaze se u poglavlju Posljednje riječi, odmah nakon poglavlja o njegovoj bolesti i smrti.)

Ukoliko bi bilo kakve oporuke, ona joj ne bi bila skrivena. U Sahihu-l-Muslimu se od Aiše prenosi da je rekla:
“Nije ostavio Allahov Poslanik, s.a.v.a., ni zlatnika ni srebrenjaka, ni bravčeta ni deve, niti je šta oporučio.” (Sahihu-l-Muslim, 2/14 poglavlje Oporuka.)
ما ترك رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم ديناراً ولا درهما ولا شاة ولا بعيراً ولا أوصى بشيء

U oba Sahiha, (Pogledati u oba Sahiha poglavlje o Oporukama.) prenosi se od Talhe Ibn Musrifa da je rekao:
“Upitao sam Abdullaha Ibn Ebi Avfa, da li je Allahov Poslanik ostavio oporuku? On reče: “Nije.” Ja rekoh: “Kako to, propisao je ljudima oporuku, a on je napustio?” On reče: “Oporučio je Allahovu knjigu...”
Usljed toga što su ovi hadisi vjerodostojniji od hadisa koje ste vi naveli, usljed toga što su zabilježeni u dva Sahiha, a ti drugi nisu, oni imaju prednost u konfrontaciji, i na njih se može pouzdati. Selam.
-S-

Pismo 70 (odgovor)
11. safer, 1330. godine po H.

1.Oporuka ne može biti porečena.
2.Uzrok njenog negiranja.
3.Ono što poricatelji prenose nije argument.
4.I razum i savjest presuđuju u korist oporuke.

1. Vjerovjesnikova oporuka Aliju, ne može biti porečena, jer nema sumnje u to da mu je povjerio nakon što mu je u ostavštinu prenio znanje i mudrost (Pogledaj pismo 66, znat ćeš da mu je Poslanik ostavio tu baštinu)

–da ga on ogasuli, opremi i ukopa,

(Ibn Sa'd u Tabekatima, 2/61, u drugom dijelu bilježi od Alija da je rekao: "Oporučio je Vjerovjesnik da ga mimo mene niko drugi ne gasuli." Ebu Šejh i Ibn Nedžar – kao što je u Kenzu-l-ummalu, 4/54 – bilježe od Alija: "Oporučio mi je Allahov Poslanik, s.a.v.a., pa je rekao: "Kada umrem, pa ogasuli me sa sedam mješina." Ibn Sa'd u Tabekatima 2/63, govoreći o gasuljenju Poslanika, s.a.v.a., bilježi od Abdulvahida Ibn Ebi Avaneta: "Rekao je Poslanik u bolesti u kojoj je umro: "O Ali, ogasuli me kada umrem." Ali je rekao: "Pa sam ga ogasulio, i nisam uzimao dio tijela a da me nije pratio." Hakim bilježi u Mustedreku, 3/59, a Zehebi u Talhisu, lancem prenosilaca do Alija, i obojica ga ocjenjuju vjerodostojnim, da je rekao: "Ogasulio sam Allahovog Poslanika, pa sam želio vidjeti šta se dešava sa mejjitom. Nisam vidjeo ništa. A on je i u životu i u smrti bio lijepog mirisa." Ovaj hadis bilježi Sei'd Ibn Mensur u svome Sunenu, Mervezi u Džanizu, Ebu Davud u Marasilu, Ibn Muni' i Ibn Ebi Šejbe u Sunenu, Kenzu-l-ummal, 4/54/1094. Bejheki u svome Sunenu prenosi od Abdullaha Ibn Harisa: "Zaista je Ali ogasulio Vjerovjesnika, a na njemu je bila košulja..." u Kenzu-l-ummalu, 4/55/1104. Isto tako prenosi od Ibn Abasa: "Ali ima četiri odlike koje nema niko drugi. On je prvi koji je klanjao sa Allahovim Poslanikom. U svakoj bici njegov bajrak je bio kod njega. On se sa njim strpio na dan kada su ostali pobjegli od njega. I on ga je ogasulio i spustio u mezar." Prenosi ga Ibn Abdulbir u Alijevoj biografiji u El-Isti'abu, Hakim u Mustedreku, 3/111. Prenosi od Ebu Se'ida El-Hudrija: "Rekao je Allahov Poslanik: "O Ali, ti ćeš me ogasuliti i vratiti moje dugove, i položiti u kabur." Bilježi ga Dejlemi, Kenzu-l-ummal, 6/155/2583. Od Omera prenosi hadis u kojem Allahov Poslanik kaže Aliju: "Ti si moj gassal i ti si onaj koji će me spustiti u mezar." Kenzu-l-ummal, 6/393. U Ahmedovom Musnedu na marginama u 5/45. Prenosi od Alija da je čuo Poslanika da govori: "Dato mi je u Aliju pet stvari koje nijednom vjerovjesniku prije mene nisu date. Prva, on će vratiti moj dug i on će me položiti u mezar..." Kenzu-l-ummal, 6/403.
Kada ga je položio na tabut, i trebalo je da obave namaz Ali je rekao: "Nek niko ne predvodi namaz, jer on je vaš imam i živ i mrtav. Pa su ljudi dolazili u grupama i obavljali namaz u safovima, a nisu imali imama, izgovarali su tekbire a Ali je stajao naspram Allahovog Poslanika, govoreći: "Selam tebi o Vjerovjesniče, i milost i blagoslovi Njegovi. Bože, zaista svjedočimo da je on dostavio ono što Si mu objavio, i savjetovao je svoj ummet, i borio se

na Allahovu putu, dok nije učinio dominantnim Allaha i din, upotpunivši Njegovu riječ. Bože, učini nas od onih koji slijede ono što mu je Allah objavio, i učvrsti nas nakon njega, i spoji nas sa njim.” Ljudi su govorili: “Amin, amin.” Sve dok mu nisu klanjali muškarci, pa žene, pa djeca.” Ovo prenosi od riječi do riječi Ibn Sa'd u Tabekatima kada govori o gasuljenju Vjerovjesnika. Prvi koji su toga dana došli Poslaniku su Hašemije, pa Muhadžiri, pa Ensarije, zatim narod. Prvi ko je klanjao dženazu bili su Ali i Abas, stajali su u safu, i obavivši namaz s pet tekbira.)

- vrati njegov dug, ispuni njegovo obećanje,
- oduži njegovu obavezu,

(Hadisi o svemu ovom se mutevatir putem čistoga Ehli bejta. A tebi je dovoljno ono što prenosi Taberani u El-Kebiru od Ibn Omera, zatim Ebu Ja'la u svome Musnedu od Alija. U tom hadisu Poslanik kaže: “O Ali, ti si moj brat i pomagač, vratit ćeš moj dug, ispuniti moje obećanje, i odužit moju obavezu...” Isto tako lancem prenosilaca do Alija, a nekolicina ih prenosi od Busajrija da su prenosioci ovog hadisa pouzdani. Ibn Mirdevejh i Dejlemi ga bilježe također, kao i Kenzu-l-ummal, 6/155 lancem prenosilaca do Ibn Omera. A u istom svesku na 440. stranici do Alija, a nekolicina prenosi od Busajrija da su prenosioci pouzdani. Ibn Mirdevejh i Dejlemi – kao u Kenzu-l-umalu, 6/155 – bilježe o ovome od Enesa.
Imam Ahmed Ibn Hanbel u Musnedu 4/164 bilježi od Habešija Ibn Džunadeta: “Čuo sam da Allahov Poslanik govori: “Moj dug neće vratiti niko osim mene i Alija.” Ibn Mirdevejh – kao u Kenzu-l-ummalu, 6/401 – prenosi od Alija: “Kada je objavljen ajet: i upozori svoj rod bližnji, rekao je Allahov Poslanik, s.a.v.a.: “Ali će vratiti moj dug, i ispunit će moje obećanje.” Od Sa'da se prenosi da je rekao: “Čuo sam Allahovog Poslanika kada je govorio na dan Džuhfe, a bijaše uzeo Alija za ruku, zahvaljivao Allahu, hvalio Ga, zatim je rekao: “O ljudi, ja sam vaš zaštitnik.” Oni rekoše: “Istinu si kazao o Allahov Poslaniče.” Zatim podiže Alijevu ruku, pa reče: “Ovo je moj pomagač, on će vratit moj dug...”
Od Katade se prenosi: “Zaista je Ali vratio Poslanikove stvari nakon njegove smrti, mislim da je njihova vrijednost bila, kako je rekao, oko 500.000 dirhema.” Rečeno je Abdurezaku: “Da li mu je to oporučio Vjerovjesnik?” On reče: “Da, nema sumnje u to da je Poslaniko oporučio Aliju, jer da nije ne bi mu dozvolili da vrati njegov dug.” Ovaj hadis navodi autor Kenzu-l-ummala, 4/60/1170.)

- da ljudima objasni ono oko čega se nakon njega budu razilazili u Božijim propisima i šerijatu.

(Hadisi se očito međusobno potvrđuju da je Allahov Poslanik, s.a.v.a., oporučio Aliju da on objašnjava njegovom ummetu ono u čemu se budu razilazili nakon njegovog života. Dovoljni su ti za to 11. i 12. hadis u 48 pismu, kao i drugi koje smo već naveli, a i oni koje smo izostavili jer su dovoljno poznati.)

- Svome ummetu je povjerio da mu je on zaštitnik nakon njega,

(To postaje jasno iz 36., 40., 45. i 56. pisma.)

- i da je on njegov brat,

(Bratimljenje između Vjerovjesnika i njegovog opunomoćenika je preneseno mutevatir predajama, dovoljno ti je za njihovu validnost ono što smo iznijeli u 32. i 34. pismu.)

- i otac njegovog potomstva.

(To da je on otac njegovog potomstva jasno je po sebi, a Poslanik, s.a.v.a., je rekao Aliju: “Ti si mi brat, otac moga potomstva, boriš se po mome sunnetu...” bilježi ga Ebu Ja'la u svome Musnedu. Kenzu-l-ummal, 6/404. Busejri ističe da u prenosioci pouzdani. Također ga bilježi i Ahmed u El-Menakibu. Ibn Hadžer u Es-Saviku el-muhrike, str. 75, deveto poglavlje, bilježi: “Rekao je Allahov Poslanik, s.a.v.a.: “Zaista je Allah, potomstvo svakog vjerovjesnika stavio u njegove slabine, a moje potomstvo stavio je u slabine Alija.” Prenosi ga Taberani od Džabira u El-Kebiru. Hatib u Tarihu od Ibn Abbasa. U Kenzu-l-ummalu, 6/152, 2510, nalazi se hadis: “Rekao je Allahov Poslanik, s.a.v.a.: “Dijete svake žene pripisuju očevoj strani, osim djece Fatimine. Njima sam ja skrbnik, rod i otac.” Prenosi ga Taberani od Zehra'a. Zatim Es-Savaiku el-muhrike, str. 112, hadis 22. Bilježi ga Taberani od Ibn Omera kao na spomenutoj stranici. Bilježi ga i Hakim poput njega u El-Mustedreku, 3/164 od Džabira, zatim kaže: “Sened ovog hadisa je ispravan, ali ga ne bilježe Buharija i Muslim. Hakim u El-Mustedreku i Zehebi u Talhisu, prenose hadis koji ocjenjuju vjerodostojnim u skladu sa kriterijima Buharije i Muslima: Rekao je Poslanik: “A ti, o Ali, ti si moj brat i otac moga potomstva, od mene si i za mene.” I tako veliki broj očitih predaja.)

- I da je on njegov pomoćnik,

(Od predaja da je on njegov vezir, tj. pomoćnik, ti je dovoljno: “Ti si u odnosu na mene položajem poput Haruna u odnosu na Musaa...” što smo objasnili u 26. i drugim pismima. Kao i njegove riječi u hadisu opomene na dan kuće: “Pa koji od vas će mi pomoći u mojoj stvari?” Pa Ali reče: “Ja, o Allahov Poslaniče, biti ću tvoj pomagač u tome...” Čuo si ga u 20. pismu. Sve pohvale Imamu Busejriju koji je u svojoj izvrsnoj poemi rekao: i vezir amidžiću svome u nastojanjima uzvišenim/ i od ehla sretnog pomagača / ne bi ga povećalo otkrivanje koprene sigurno / jer on je Sunce kojem nema koprene.)

- plemeniti

(Ummet je jednoglasan u tome da u Kur'anu postoji ajet po kojem niko nije radio osim Alija, a.s., i nakon njega do Sudnjeg dana, niko neće ni raditi. To je ajet savjetovanja u suri Mudžadele. I u tome se slažu i prijatelji i neprijatelji, i u vezi s tim prenijeli su predaje, i u skladu sa kriterijima dva šejha, Buharije i Muslima ocijenili ih kao vjerodostojne, a znaju ga i dobročinitelji i griješnici ovog ummeta. Dovoljno o tome ti je ono što bilježi Hakim u Mustedreku, 2/482, i Zehebi u Talhisu na istoj stranici. Pogledaj komentar ovog ajeta od Sa'lebija i Taberija, Sujutija, Zamahšerija i Razija,

te drugih mufesira. U 74. pismu uslijedit će hadis Ummu Seleme i Abdullaha Ibn Omera o povjerljivom razgovoru Vjerovjesnika i Alija u trenucima Poslanikove smrti. Neki govore da je riječ o došaptavanju na dan Taifa. A tada je Poslanik kazao: “Nisam se ja sa njim došaptavao, već Allah mu je došaptavao.”I o njihovim došaptavanjima u nekim danima Aiše, pa razmisli.)

- i prijatelj

(Dovoljan dokaz da je on njegov prijatelj (velijj) jesu Poslanikove riječi u predaji koju prenosi Ibn Abbas, a koju smo naveli u 26. pismu: “Ti si moj prijatelj i ovoga i onoga svijeta.” S tim da je ovo od neophodnih akisoma vjere Islama, nema potrebe za iscrpnim istraživanjem.)

- i opunomoćenik,
(Dovoljno ti je od hadisa ono što si čuo u 28. pismu.)

- kapija njegovog grada mudrosti.
(Pogledaj deveti hadis u 48. pismu i ono što smo uz njega priložili.)

- Kapija milosti ovog ummeta,
(Pogledaj 14. hadis u 48. pismu.)

- i njegova sigurnost, i lađa njegovog spasa,
(Kao što to presuđuju predaje koje smo naveli u 8. pismu.)

- i zaista je ummetu pokoravanje njemu stroga dužnost kao i pokoravanje Poslaniku, i neposlušnost njemu je poput neposlušnosti Poslaniku,
(U skladu sa presudom 16. hadisa u 48. pismu.)

- i slijeđenje njega je poput slijeđenja Poslanika, a napuštanje njega je kao napuštanje Poslanika,
(U skladu sa presudom 17. hadisa u 48. pismu.)

- i zaista je mir za onoga ko je u miru s njim, i rat za onoga ko je u ratu s njim,
(Imam Ahmed u svome Musnedu, 2/442, od Ebu Hurejre prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.a., pogledao u Alija, Fatimu, Hasana i Husejna i rekao: “Ja sam u ratu s onim ko ratuje protiv njih, a u miru s onima koji su u miru s njima...” I da je onog dana kada ih je pokrio prekrivačem – u vjerodostojnoj predaji – rekao: “Ja sam u ratu sa onim ko je u ratu s njima, u miru s onim ko je u miru s njima, neprijatelj sam njihovim neprijateljima.” Prenosi ga Ibn Hadžer u komentaru prvog ajeta o njihovim vrlinama koje smo iznijeli u prvom poglavlju, 11. glave iz Es-Savaiku el-Muhrike. A poznate su njegove riječi: “Rat protiv Alija je rat protiv mene, mir sa njim je mir sa mnom.”)
- prijatelj je onome ko je njemu prijatelj, a neprijatelj onome ko je njemu neprijatelj.
(Pogledaj 20. hadis u 48. pismu. A dovoljne su njegove, mutevatir, riječi: “Bože, budi prijatelj ko mu je prijatelj, a neprijtelj ko mu je neprijatelj.” Allahu hvala, već si čuo u 36. pismu njegove riječi koje prenosi Burejde:

“Ko mrzi Alija, mrzi i mene, ko se napusti Alija napustio je mene.” A mutevatir su riječi: “Voli ga samo vjernik, a mrzi ga samo licemjer.”)

I zaista ko njega voli pa taj voli Allaha i Njegovog Poslanika, a ko njega mrzi taj mrzi Allaha i Njegovog Poslanika.
(U skladu sa presudom 19., 20. i 21. hadisa u 48. pismu.)

Ko ga pomogne pa pomogao je Allaha i Njegovog Poslanika, ko mu bude neprijatelj pa neprijatelj je Allahu i Njegovom Poslaniku.
(U skladu sa hadisom 22. iz 48. pisma, a dovoljno ti je: “Bože pomozi onome ko mu pomogne, a budi neprijatelj onome ko mu bude neprijatelj.”)

- Ko njega uznemiri uznemirio je Allaha i Njegovog Poslanika,
(Dovoljne su ti riječi Allahovog Poslanika u hadisu Amr Ibn Šasa: “Ko uznemiri Alija, pa mene je uznemirio.” Bilježi ga Ahmed u Musnedu, 3/483. Hakim u Mustedreku, 3/123. Zehebi u Talhisu, na istoj stranici, priznajući da je hadis vjerodostojan. Bilježi ga Buhari u Tarihu, Ibn Sa'd u Tabekatu, Ibn Ebi Šejbe u Musnedu, Taberani u El-Kebiru; Kenzu-l-ummal, 6/400.)

- ko njega vrijeđa pa uvrijedio je Allaha i Njegovog Poslanika.
(U skladu sa 18. hadisom u 48. pismu.)

On je Imam dobrih, ubica razvratnika, pomagač onom ko njemu pomogne, ostavlja onog ko njega ostavi.
(U skladu sa prvim hadisom, 48. i drugih pisama.)

Zaista je on velikodostojnik muslimana, Imam bogobojaznih, predvodnik ljudi nurli lica.
(Pogledaj, 2, 3, 4 i 5. hadis u 48. pismu.)

Zaista je on bajrak upute, Imam Božijih prijatelja, svjetlost onima koji su pokorni Allahu, riječ kojom je Allah obavezao bogobojazne.
(Pogledaj 6. hadis u 48. pismu.)

Zaista je on najveći istinoljubljenik, onaj koji u ummetu rastavlja istinu od laži, poglavar vjernika. (U skladu sa 7. hadisom u 48. pismu.)

Zaista je on na položaju velikog Dokaza i mudrog Spomena (Kur'ana).
(Dovoljno ti je ono što si čuo u 8. pismu iz vjerodostojnog hadisa sekalejn, koji istinu postavlja na svoje mjesto. Također u 50 pismu je rečeno da je Ali sa Kur'anom a Kur'an sa Alijem i da se ne razdvajaju.)

I zaista je on u odnosu na Poslanika na položaju Haruna u odnosu na Musaa.
(Što je razjašnjeno u 26., 28., 30., 32 i 34. pismu.)

I u položaju njega u odnosu na njegovog Gospodara.
(U skladu sa 13. hadisom iz 48. pisma.)

I na položaju njegove glave u odnosu na tijelo,

(U skladu sa hadisom kojeg smo naveli u 50. pismu, pa pogledaj hadis i priloženo.)

- i on je poput njega samog.
(U skladu sa ajetom međusobnog proklinjanja i hadisom Ibn Avfa, kojeg smo naveli u 50. pismu.)

I zaista je Allah, s.v.t., pogledao stanovnike zemlje i odabrao njih dvojicu. (Što očito govore predaje navedene u 68. pismu.)

Dovoljna ti je oporuka na dan Arefata na oprosnom hadžu, da njegov dug ne vraća niko osim Alija. (Pogledaj 15. hadis u 48. pismu i priloženo.)

I mnogo drugih karakteristika kojima nije dorastao niko drugi osim opunomoćenik, i koji je time poseban u odnosu na položaj vjerovjesnika. Pa kako će, i gdje će, i kada će biti moguće za razumnog čovjeka da nakon svega toga porekne oporuku?! Ili da joj oponira, osim ukoliko ima zle namjere. I da li je oporuka išta drugo do li povjeravanja nekih od navedenih statusa?

2. Što se pripadnika četiriju mezheba tiče, od njih su oporuku negirali oni koji su negirali, vođeni time da se ona ne može pomiriti sa hilafetom trojice halifa.

3. To što oni iznose predaje koje prenosi Buharija i drugi od Talhe Ibn Musrifa, kada kaže: “Pitao sam Abdullaha Ibn Ebi Avfa: “Da li je Vjerovjesnik, s.a.v.a., ostavio oporuku?” Pa je on rekao: Ne.” Ja rekoh: “Kako to da je oporuku propisao ljudima, a on je napustio?” On reče: “Oporučio je Allahovu knjigu...” Pa to nije dokaz protiv nas. Zaista ovaj hadis kod nas nije valjan, iako ga iziskuje (fabricira) politika i vlast, ali budemo li sve to zanemarili, vjerodostojne predaje čistoga Ehli bejta o oporuci su mutevatir, tako da ono što im je oprečno, treba biti bačeno.

4. Međutim, pitanje oporuke nema potrebe za dokazom, nakon što razum i savijest donose sud o njoj.
(Razum ne prihvata mogućim to da Vjerovjesnik, s.a.v.a., naredi da se čini oporuka, da bude strog prema svome ummetu u tom pitanju, a da je on napusti i to u stanju kada je za njom imao više potrebe nego li ummet. Jer je za sobom ostavio toliko ostavštine koja je imala potrebu za opunomoćenikom, toliko je jetima ostavio koji su imali toliku potrebu za skrbnikom, koliko niko drugi na svijetu. Daleko bilo da tako vrijednu ostavštinu sagledanu u Božijem zakonu i propisima, prepusti samoj sebi, i da Allah sačuva od toga, da jetime muškarce i žene a to su svi stanovnici zemlje, širom i poprijeko, prepusti samima sebi da djeluju bez uvida, i da postupaju u skladu sa svojim nahođenjem i strastima, bez opunomoćenika kojeg bi ostavio među njima koji će nad njima upotpuniti dokaz Božiji. Međutim, savjest presuđuje u koristi oporuke Aliju, jer nalazimo da mu je oporučio da ga ogasuli, i da ga opremi i da ga ukopa, vrati njegov dug, izvrši obavezu, i objasni ljudima ono u čemu se razilaze nakon njega. A ljudima je oporučio da im je on zaštitnik nakon njega i da je... na što smo ukazali na početku ovog pisma.)

A to što Buhari prenosi od Ibn Ebi Avfa da je Vjerovjesnik oporučio Kur'an, pa to je istina. Međutim, kusava. Jer je Poslanik, s.a.v.a., oporučio da se držimo dvije vrijedne stvari, skupa. I oporučio je svome ummetu da se prihvate oba užeta, zajedno. I upozorio ih zalutalošću ukoliko ih se ne budu držali. I obavjestio ih da se ovo dvoje neće rastaviti sve dok mu ne dođu kraj Izvora. Vjerodostojni hadisi o tome, putem čistoga Ehli bejta su mutevatir. Dovoljno ti je ono što je vjerodostojno drugim putevima, mimo njih, a što smo naveli u 8. i 48. pismu.
Selam
- Š -

Pismo 71 (pitanje)
10. safer, 1330. godine po H.

Šta je razlog izbjegavanja hadisa majke vjernika, i najbolje Vjerovjesnikove supruge?
Šta ti je – Allah ti oprostio – pa izbjegavaš hadis majke vjernika i najbolje supruge Vjerovjesnika, odbacuješ ga i prepuštaš zaboravu, a njene riječi su konačna presuda, a sud joj je pravedan. Ali i pored toga ukažite nam na svoje mišljenje, da bismo ga prostudirali. Selam
- S -

Pismo 72 (odgovor)
12. safer, 1330. godine po H.

1.Nije bila najbolja Vjerovjesnikova supruga.
2.Zaista najbolja supruga bijaše Hatidža.
3.Površno ukazivanje na razlog odbacivanja njenog hadisa.

1. Zaista majka vjernika Aiša, ima svoje vrline i položaj, međutim, ona nije najbolja Vjerovjesnikova supruga. Kako bi i bila, kada se od nje prenosi vjerodostojna izjava:
“Jednog dana Allahov Poslanik, s.a.v.a., spomenuo je Hatidžu, a ja je počeh kritikovati: “Starica, takva i takva, pa data ti je bolja od nje.” On reče: “Nije mi Allah dao bolju od nje, ona je povjerovala u mene kada su me ljudi poricali, potvrdila me kada su me ljudu utjerivali u laž, i dijelila je sa mnom svoj imetak, kada su me ljudi lišavali, i Allah mi je dao dijete sa njom, a lišio me djece sa drugima...”
ذكر رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، خديجة ذات يوم فتناولتها فقلت: عجوز كذا وكذا، قد أبدلك الله خيراً منها، قال: ما أبدلني الله خيراً منها، لقد امنت بي حين كفر بي الناس وصدقتني حين كذبني الناس واشركتني في مالها حين حرمني الناس ورزقني الله ولدها، وحرمني ولد غيرها...
(Ovaj hadis i koji slijedi nakon njega su rašireni vjerodostojni hadisi, pa potraži ih u El-Isti'abu u poglavlju o hazreti Hatidži El-Kubra, naći ćeš ih doslovce kako smo ih mi naveli. Bilježi ih i Buhari i Muslim u svojim Sahihima, sličnim izrazima.)

Od Aiše se prenosi da je rekla:

“ Allahov Poslanik, s.a.v.a., skoro da nije izišao iz kuće a da ne bi spomenuo Hatidžu, lijepim spomenom. Tako je jednog dana spomenuo, a mene spopade ljubomora, pa rekoh: “Zar ona ne bješe samo starica, pa Allah ti je nju zamijenio boljom od nje.” On se naljuti tako da mu se kosa na čelu zatrese. Zatim reče: “Ne, tako mi Allaha, nije mi Allah zamijenio boljom od nje. Povjerovala je u mene kada su ljudi poricali, potvrdila me kada su me ljudi u laž utjerivali, stavila mi je na raspolaganje svoj imetak kada su me ljudi lišili, Allah mi je dao dijete s njom a lišio me djece s ženama...”

كان رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، لا يكاد يخرج من البيت حتى يذكر خديجة فيحسن الثناء عليها، فذكرها يوماً من الأيام، فأدركتني الغيرة، فقلت: هل كانت إلا عجوزاً، فقد أبدلك الله خيراً منها، فغضب حتى اهتز مقدم شعره من الغضب، ثم قال: لا والله ما أبدلني الله خيراً منها، آمنت بي إذ كفر بي الناس، وصدقتني إذ كذبني الناس، وواستني في مالها إذ حرمني الناس، ورزقني الله منها أولاداً إذا حرمني أولاد النساء...

2. Dakle, najbolja Vjerovjesnikova supruga, to je Hatidža, El-Kubra, istinoljubiva žena ovog ummeta, prvakinja u vjerovanju u Boga i potvrđivanju Njegove knjige, i podršci vjerovjesniku. Njemu je objavljeno da je obraduje kućom od bisera u Džennetu.
(Kako bilježi Buhari u Sahihu u poglavlju o ljubomori i naprasitosti žena, a to je pretkraj knjige o Braku str. 3/175.)

Nedvosmisleno je ukazao na njenu vrijednost rekavši:
“Najbolje žene u Džennetu su Hatidža binti Huvejlid, Fatima binti Muhammed, Asija binti Mazahim i Merjem bint Imran.” Rekao je Allahov Poslanik, s.a.v.a.: “Četiri su najbolje žene svijeta.” Zatim je rekao njihova imena: “Dovoljne su ti od žena svijeta Merjem bitn Imran, Hatidža binti Huvejlid, Fatima binti Muhammed i Asija faraonova supruga.”
(Bilježi ga Tirmizi u Džami'u, 2/478, u poglavlju o Hatidži, i ocjenjuje ga kao vjerodostojnim.)
I veliki broj poput ovih hadisa, koji spadaju u najvjerodostojnije i najdokazanije riječi Vjerovjesnika. (Dosta toga smo spomenuli u knjizi Kelimetu-l-gara', u drugom poglavlju pa ko želi da istražuje nek pogleda.)

Međutim, moguće je da se kaže kako je Aiša bolja od ostalih majki vjernika, mimo Hatidže. A zabilježeni hadisi i predaje, se uzdržavaju od toga da joj daju prednost nad drugim ženama, što posjednicima znanja nije skriveno. Nekada zatičemo situaciju da se ona sama predstavljala boljom od drugih, ali joj Poslanik to ne bi potvrđivao.
Tako se zbilo i sa majkom vjernika Safijom binti Hujaj, kada joj je došao Poslanik i zatekao je plačući. Pa je upita: “Zašto plačeš?” Ona reče: “Čula sam da Aiša i Hafsa o meni loše pričaju i govore: “Mi smo bolje od Safije.” On reče: “Zašto im nisi rekla, kako da budete bolje od mene, kada mi je otac Harun, amidža Musa a muž Muhammed?!”

كما اتفق هذا مع أم المؤمنين صفية بنت حيي، إذ دخل النبي صلى الله عليه وآله وسلم عليها وهي تبكي، فقال لها: «ما يبكيك؟ قالت: بلغني أن عائشة وحفصة تنالان مني، وتقولان نحن خير من صفية؛ قال صلى الله عليه وآله وسلم: ألا قلت لهن كيف تكن خيراً مني، وأبي هارون، وعمي موسى، وزوجي محمد.

(Bilježi ga Tirmizi, preko Kenane, Safijinog roba, a bilježi ga Ibn Abdulbir u Safijinoj biografiji u El-Isti'abu. Ibn Hadžer u El-Esabetu isto u njenog biografiji. Šejh Rešid Rida u El-Menaru, 12/589, kao i drugi prenosioci predaja.)

Ko bude precizno istražio kretanje majke vjernika Aiše, njena djela i riječi, vidjet će da je onakva kako i govorimo.

3. Što se tiče neprihvatanja njenog hadisa o oporuci, to je zato što nije dokaz, i ne pitaj me za podrobno objašnjenje toga. Selam
- Š -

Pismo 73 (pitanje)
13. safer, 1330. godine po H.

Traženje podrobnog objašnjenja o razlogu neprihvatanja hadisa

Zaista ti nisi prevarant, ili obmanjivač, ili licemjer, ili od onih koji po zlu potvaraju, kako bi se izbavio od posljedica, i izbjegao prigovore. A ja, Allahu hvala, ne oponiram, niti raspravljam s namjerom da pronađem tuđe posrtaje. Istina je izgubljena stvar koju tražim. Ali ne mogu propustiti to da od tebe tražim podrobno objašnjenje zašto ne prihvataš hadis, nema druge moraš mi objasniti.
Otkrij svoju poruku nema tu brige
budi radostan i nek ti oči vesele budu.
Sredstvo kojim se služim u tom pitanju je ajet mudroga Kur'ana: Uistinu, oni koji skrivaju šta smo objavili od dokaza jasnih i upute. (Bekare, 159)
Selam
- S -

Pismo 74 (odgovor)
15. safer, 1330. godine po H.

1.Opširno objašnjenje razloga izbjegavanja njenog hadisa.
2.Razum presuđuje o oporuci.
3.Tvrdnja da je Poslanik izdahnuo na njenim grudima oprečna je drugim hadisima.

1. Nisi prihvatio – Allah te podržao – ništa do li podrobno objašnjenje, tako da si me natjerao da to i učinim, a ti si od onih koji nemaju nikakve potrebe za tim, jer znaš da sve što nam se dogodilo počelo je odatle.
Tu je oborena oporuka, i na zemlju bačeni jasni hadisi. Tu je gubilište humsa, baštine i vjeroispovjesti. Tu leži smutnja, tu leži smutnja, tu ležu smutnja. (U skladu sa vjerodostojnim hadisima, pa pogledaj Sahihu-l-Buhari, poglavlje Ma džae fi bujuti ezvadži-n-nebijj u knjizi El-Džihad ve Es-Sejr, 2/125, tu opširno stoji.)

Budući da je zarad borbe protiv Emiru-l-mu'minina, prolazila gradovima, vodeći korpus vojske u namjeri otuđivanja vlasti i rušenja njegove vlasti.
Što je bilo bilo je, od onog što prešutih,zamisli da je bilo dobro i nepitaj o tome.
وكان ما كان مما لست اذكره * فظن خيراً ولا تسأل عن الخبر

Pozivanje u negiranju oporuke na njene riječi – a ona je od njegovih najljućih protivnika – je otimanje koje se ne očekuje od poštena čovjeka. I takvo što Ali od nje nije doživio jedanput.
Zar je negiranje oporuke manje od male bitke na devi,velike bitke na devi, dvije bitke u kojima je izišlo na vidjelo ono što se skrivalo, i ukazalo se ono što je pokrivano. Njeno djelo se ovdje ukazalo, prije izlaska i nakon izlaska protiv svoga Zaštitnika i Poslanikovog opunomoćenika, sve dok joj nije stigla vijest o Alijevoj, a.s., smrti, kada je učinili sedždu zahvale, i izrekla ove stihove:

(Fitna, male bitke na devi dogodila se u Basri, pet dana prije rebi'u-s-sanija 36. godine po H. prije ulaska Emiru-l-mu'minana u Basru. Kada je majka vjernika Aiša, praćena Talhom i Zubejrom napala na Basru. Njegov upravitelj u Basri bio je Osman b. Hanif Ensari. U džamiji je pobijeno 40 šiija Imama Alija, a.s., a na drugom mjestu 70 njih. Osman b. Hanifa koji je spadao u red probranih ashaba, su zarobili, s namjerom da ga linčuju. Međutim prepali su se da će njegova braća Sehl i Ensar htjeti osvetiti njegovu krv. Zato su mu počupali kosu, obrve i bradu, izbičevali ga i bacili u tamnicu, a zatim ga protjerali iz Basre. Pritekli su mu u pomoć Hakim b. Džebele sa svojim ljudima i plemena Abdu-l-Kajs, čiji je on glavešina bio. Bio je mudar, moralan i pametan čovjek. Slijedili su ga ljudi iz Rebi'e, i nisu se prošli borbe dok nisu pali kao šehidi, i Ešref Hakimov sin je također ispio pehar šehadeta sa svojim ocem, i njegov brat Ra'l. Aiša je osvojila Basru. Nakon toga je došao Ali, a pred njim se ispriječila Aiša sa vojskom. I tada se desila bitka na Devi (velika). Podroban opis obje ove bitke nalazi se u Tarihu, Ibn Džerira, Ibn Esira i drugih knjiga povijesti.)

"Bacila je svoj štap želja joj se ispuni oči su joj radosne, k'o putniku kad se kući vrati."
فألقت عصاها واستقر بها النوى * كما قر عيناً بالإياب المسافر
(Navode ih pouzdani hronolozi poput Ebu Fereha Isfahanija u knjizi Makatilu-t-Talibin, u poglavlju o Aliju)

Želiš li, navest ću ti primjer iz njenih hadisa, kako bi ti postalo jasno, koliko je išla u krajnost. Rekla je: (Navodi ga Buhari od nje u poglavlju Poslanikova bolest i smrt, 3/62.)
“Kada se Poslaniku pogoršalo stanje, i pojačala bol, izišao je, vukući noge za sobom, oslonjen na dva čovjeka, između Abbasa Ibn Abdu-l-Mutalliba i drugog čovjeka.” Čovjek koji ovo prenosi – a to je Ubejdullah Ibn Abdullah Ibn Utbe Ibn Mesu'd – kaže: “Obavjestio sam o tome što je Aiša rekla Abdullaha Ibn Abbasa. Pa mi Ibn Abbas reče: “Znaš li ko je bio taj drugi čovjek čije ime Aiša nije navela?” Rekoh: “Ne znam.” Ibn Abbas reče: “Bio je to Ali Ibn Ebi Talib.” Zatim reče: “Zaista mu Aiša nije željela dobro...” Rekoh: “Pa kada mu nije željela dobro, i nije imala snage spomenuti ga poimenice kao jednog od dvojice s kojima je hodao Vjerovjesnik, s.a.v.a., pa kako će joj tek biti drago da govori o oporuci, u kojoj se nalazi cjelovito dobro?!”
(Posebno ove riječi – da mu Aiša nije željela dobro – Buharija ispušta, zadovoljavajući se onim što je rečeno prije toga, povodeći se za svojim običajem u ovim pitanjima. Međutim, brojni prenosioci hadisa bilježe ovaj hadis sa njegovim vjerodostojnim senedima. Dovoljan ti je Ibn Sa'd u

Tabekatu, 2/29, prenoseći ga od Ahmed Ibn Hadžadža od Abdullaha Ibn Mubareka, od Junusa i Muamera od Zehrija od Ubejdullaha Ibn Utbeta Ibn Mes'uda od Ibn Abbasa, a prenosioci u ovom senedu su svi pouzdani.)

Imam Ahmed bilježi Aišin hadis u Musnedu, 6/113, od Ata'a Ibn Jesara: “Došao je čovjek i u prisustvu Aiše ružno govorio o Aliju i Amaru, pa ona reče: “Što se Alija tiče neću ti ništa reći, a što se Ammara tiče, pa čula sam Allahovog Poslanika, s.a.v.a., da o njemu govori: “Neće se dvoumiti između dvije stvari a da ne odabere ispravniju...”
جاء رجل فوقع في علي وفي عمار عند عائشة، فقالت: أما علي فلست قائلة لك فيه شيئاً، وأما عمار فإني سمعت رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، يقول فيه: لا يخير بين أمرين الاختار أرشدهما

Čudna li čuda! Majka vjernika se plaši lošeg govora o Ammaru, zbog Poslanikovih riječi:
“Neće se dvoumiti između dvije stvari da ne odabere ispravniju,” ali ne plaši se lošeg govora o Aliju, a on je Poslanikov brat, i njegov prijatelj, njegov Harun i povjerenik, i najučeniji sudac ummeta, i kapija grada znanja, i onaj koji voli Allaha i Poslanika i koga vole Allah i Poslanik, prvi čovjek koji je prihvatio islam, i ispred svih u vjerovanju, od svih najviše znanja ima, od svih s najviše vrlina. Čudno, ona kao da ne poznaje njegov položaj kod Allaha, s.v.t., i njegovo mjesto u Poslanikovom srcu, i mjesto u islamu, njegove ogromne napore, i lijepe usluge, kao da nije čula ništa o njemu iz Allahove knjige, i sunneta Vjerovjesnikovog pa da ga svrsta u red Ammara. Tako mi Allaha, kolebam se u vezi njenih riječi:
“Vidjela sam Vjerovjesnika, i naslonila sam ga na svoje grudi, pa je zatražio leđen, pa mu se udovi opustiše i on umrije a ja ni opazila nisam, pa kako je onda ostavio oporuku Aliju?”

Ne znam o kojem aspektu njenih riječi da govorim. A one su diskutabilne sa svih aspekata. Niko ne može shvatiti kako njegova smrt – otac i mati mu žrtve bile – kako je ona opisala može biti dokazom da on nije ostavio oporuku?
Da li je njen stav bio da oporuka važi samo u času smrti.
Nikako!
Međutim to je izgovor onome ko se oholi pred istinom, sa željom da je opovrgne, ko god to bio. A Allah, s.v.t., je rekao Svome plemenitom Poslaniku u mudroj Knjizi:
Propisuje vam se: kad se približi nekom od vas smrt, a ostavlja dobro (imetak), oporuka... (Bekare, 180)
كُتِبَ عَلَيْكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ إِن تَرَكَ خَيْرًا الْوَصِيَّةُ

Pa zar je majka vjernika mislila da se on suprotstavlja Allahovoj knjizi?
Da okreće lice od Božijih propisa?
Da Allah sačuva, i daleko bilo.
Naprotiv, gledala ga je kako slijedi njegove tragove, i slijedi njegove sure, prethodi u predavanju Bogu u svemu što se nalazi u njemu, i ne sumnjam u to da ga je čula kako govori:
“Nema prava, čovjek musliman kod kojeg se nalazi neka stvar koju treba ostaviti u oporuku, da prenoći dvije noći a da kod njega ne bude napisana oporuka...”
ما حق امرىء مسلم له شيء يوصي فيه أن يبيت ليلتين إلا ووصيته مكتوبة عنده

(Kako Buhari prenosi u Sahihu 2/83, Knjiga oporuka.)

Ili da je čula slično ovome. Zaista su imperativi o oporuci, u koje nema sumnje da ih je on izrekao, bili veoma ozbiljni, a nije dozvoljeno ni njemu niti nekom drugom vjerovjesniku, nek je Allahov salavat na sve njih, da nešto naređuju, a da se i sami tome ne povinuju, ili da nešto zabranjuju a da se toga ne klone. Uzvišeni Allah je daleko iznad toga da pošalje takve ljude.

Što se tiče onog što Muslim i drugi prenose od Aiše da je kazala: “Nije Allahov Poslanik ostavio ni zlatnika ni srebrenjaka, ni bravčeta ni deve, niti je šta oporučio.”
Pa zaista, te riječi su poput prethodnih, s tim da bude tačno da joj je namjera da on sasvim sigruno nije ostavio ništa, da nije baš ništa imao što bi oporučio. Da, nije ostavio dunjalučkog dobra, koje ostavljaju dunjalučari. Jer bijaše najsuzdržaniji (zuhd) čovjek svijeta, i prešao je svome Gospodaru, u stanju zaduženosti, (Od Muamera od Katade se prenosi da je Ali, a.s., nakon smrti Vjerovjesnika, s.a.v.a., vratio stvari čija je vrijednost, pretpostavljam bila 500.000 dirhema, ovaj se hadis nalazi u Kenzu-l-ummalu, 4/60/ 1170.) i obećanja, a kod sebe je imao amanete koji su zahtijevali oporuku. I ostavio je od onoga što je posjedovao da se vrate dugovi, i izvrše obećanja, i od onoga što pretekne da se da nasljednicima, dokaz tome su sahihi o traženju hazreti Zehre, a.s., njenog nasljedstva. (Što iznosi Buhari predkraj poglavlja o bici na Hajberu u Sahihu 3/37. I Muslim u poglavlju o riječima Poslanikovim: “Mene se ne naslijeđuje, ono što ostavim to je sadaka.” Knjiga o džihadu, Sahih, 2/72.)

2. Međutim, Allahov Poslanik, s.a.v.a., je ostavio stvari koje zahtijevaju oporuku, a kakve nije ostavio niko na svijetu. Dovoljno ti je to da je ostavio Allahov postojani din, koji se nalazio u povojima i na početku puta, a što ima više potrebe za opunomoćenikom nego li zlato i srebro, kuća i pokućstvo, zemlja i stoka. Zaista je kompletan ummet postao jetim i udovica, kojima je nužno potreban opunomoćenik koji će stati na njegovo mjesto u upravljanju, i preduzeti rukovođenje vjerskim i svjetovnim poslovima. Nemoguće je da Allahov Poslanik, s.a.v.a., prepusti Allahov din – koji se još uvijek nalazi u povojima – strastima, ili da se u čuvanju šerijata pouzda u mišljenja, bez opunomoćenika kojem povjeriti vjerske i svjetovne stvari, i njegovog zamjenika u kojeg će biti pouzdan – u njegovom univerzalnom opunomoćeništvu. Daleko bilo da on svoje jetime – a to su stanovnici zemlje uzduž i poprijeko – pusti poput pokislih ovaca u zimskoj noći, bez čobana koji bi pazio na njih. Da Allah sačuva da on nakon što mu je objavjom naređena, napusti oporuku, a da bude strog prema svome ummetu u toj naredbi.

Dakle, razum ne treba slušati negiranje oporuke, ma koliko onaj koji negira bio ugledan. Jer Allahov Poslanik, s.a.v.a., je oporučio Aliju, a.s., na početku islamskog poziva, prije njegove pojave u Mekki, kada je Allah, s.v.t., objavio ajet: i opomeni svoj rod bližnji, što smo objasnili u 20 pismu. A nakon toga je stalno opetovao oporuku Aliju, potvrđivajući je svaki put, oporukama na koje smo na više mjesta u ovoj knjizi ukazali.

Čak je – nek su mi otac i majka njegove žrtve – htio napisati oporuku Aliju, kako bi potvrdio svoje usmene oporuke upućene njemu, i kako bi učvrstio fundament nedvosmislenih navoda izrečenih o tome. Pa je rekao: “Donesite mi da vam napišem uputu (knjigu) pa da nakon mene nikada ne zalutate.” Pa se posvadiše, a ne smije se u prisustvu Vjerovjesnika prepirati, te rekoše: “Allahov Poslanik bunca...” (Ovim riječima ga prenosi Buhari u poglavlju Džavaizu-l-vifd u knjizi Džihad ve-s-sejr u Sahihu 2/118; Muslim ga bilježi u svom Sahihu, Ahmed Ibn Hanbel od Ibn Abasa u Musnedu, kao i ostali autori Sunena i Musneda.)

On je – nakon tih njihovih riječi – znao da bi to izazvalo smutnju, pa im reče: “Ustajte (odlazite)!” Zadovoljivši se verbalnom oporukom. I pored toga, pred smrt im je ostavio tri oporuke: Da Alija prihvate za svoga vladara, da izbace mnogobošce sa arabijskog poluotoka, da izaslanike nagrađuje onako kako ih je on nagrađivao.
Međutim, uprava i politika tih dana nije dozvoljavala prenosiocima hadisa da spominju prvu oporuku, pa su pretpostavili da je ona zaboravljena.

Buharija na kraju hadisa u kojem stoje njihove riječi: “Allahov Poslanik bunca.” (Pogledaj poglavlje Džavaiz-l-vifd u knjizi Džihad ve-s-sejr, u Sahihu 2/118.) kaže sljedećim riječima:
“Pri smrti je oporučio tri stvari: “Izbacite mnogobošce sa arabijskog poluotoka, nagradite izaslanike na način kako sam ih ja nagrađivao – zatim kaže – i zaboravio sam treće.” Isto tako kaže Muslim u svom Sahihu, i ostali autori Sunena i Musneda.

3. Što se pak tiče tvrdnje koju iznosi majka vjernika da je Allahov Poslanik umro naslonjen na njenim grudima, to je oprečno onome što je utvrđeno da je on preselio s ovog svijeta u stanju kada je bio na grudima svoga brata i prijatelja Ali Ibn Ebi Taliba, a.s. O čemu svjedoče vjerodostojni, mutevatir hadisi od Imama čistog Ehli bejta, a.s., kao i vjerodostojni hadisi iz sunijske provenijencije, za što znaju ljudi koji tragaju. Selam.
- Š -

Pismo 75 (pitanje)
17. safer, 1330. godine po H.

1.Majka vjernika se u svome hadisu nije povodila za emocijama.
2.Dobro i zlo nisu racionalni.
3.Slovo o onome što je oprečno tvrdnji majke vjernika.

1. Os oko koje vaš govor, o majci vjernika i njenom hadisu koji jasno daje do znanja da nije bilo oporuke, kruži su dvije stvari.
Prva je – po vašem mišljenju – da je pristrasnost natjerala da negira oporuku Aliju. A odgovor je da je poznato u njenom načinu života da se u prenošenju hadisa od Allahovog Poslanika, s.a.v.a., ne povodi za emocijama, ili za interesima. Tako da ne može biti optužena u onome što prenosi od Vjerovjesnika. Za nju nema razlike da li je to neko koga voli ili neko koga mrzi. Sačuvaj Bože, da njome prevladaju interesi, te da od

Vjerovjesnika prenese suprotno od istine, zbog toga što svojim interesima daje prednost nad istinom.

2. Drugo, činjenica je da razum sam po sebi – po vašem uvjerenju – ne dozvoljava da se potvrdi ovaj hadis, jer su te stvari racionalno neprihvatljive. Jer nije dopustljivo da Poslanik, s.a.v.a., Allahov din prepusti samom sebi, din koji se nalazi u povojima, i Božije robove koji se nalaze na početku novog puta, i da napusti ovaj svijet bez ostavljanja opunomoćenika kojem će povjeriti pitanja koja se toga tiču. Odgovor je da se ovo mišljenje temelji na racionalnom dobru i zlu. A sunije takvo što ne prihvataju. Kod njih racij apsolutno ne donosi sud o tome šta je dobro, ili šta je zlo. Onaj koji donosi sud o dobru i zlu, u svim djelima, to je samo Zakonodavac i niko drugi. Pa šta Zakonodavac odredi da je dobro, to je dobro, a šta presudi da je zlo, pa to je zlo. A na razum se u vezi sa tim, uopće, ne može ni na što osloniti.

3. Što se tiče onog na što ste ukazali – na kraju 74. pisma – o oprečnosti tvrdnje majke vjernika da je Poslanik, s.a.v.a., izdahnuo na njenim grudima, ne poznajemo nijedan hadis koji je prenesen sunijskim putevima tradiranja koji bi tome bio oprečan. Ukoliko vi imate nešto takvo, ukažite nam na to. Selam
- S -

Pitanje 76 (odgovor)
19. safer, 1330. godine po H.

1.Prepuštala se emocijama.
2.Postojanost racionalnog dobra i zla.
3.Vjerodostojni hadisi koji su oprečni tvrdnje majke vjernika.
4.Hadis Ummu Seleme ima prioritet nad njenim hadisom.

1. Kazali ste u odgovoru na prvu stavku da je poznato iz životopisa gospođe, da se nije prepuštala emocijama, te da u hadisima nije slijedila ništa od svojih interesa, nadam se da ste se oslobodili od sveza slijeđenja i strasti, i ponovo razmotrili životopis gospođe, pažljivo istraživši njena stanja sa onima koje voli i onima koje mrzi. E tu se emocije manifestiraju na najjasniji način, i ne zaboravi njene postupke sa Osmanom, i riječima i djelom, (Pogledaj Šarhu Nehdži-l-belagati, Allame Mu'tezilija, 2/77, kao i 457. stranicu i dalje, te 497) i dalje. Naći ćeš u njenom ponašanju prema Osmanu, Aliju, Fatimi, krajnju mjeru emocionalnosti) i ponašanje sa Alijem, Fatimom, Hasanom i Husejnom, tajno i javno, i njen odnos prema majkama vjernika, šta više prema Allahovom Poslaniku, s.a.v.a., e tu su zbilja emocije i predrasude izišle na vidjelo.

Kao primjer za ovo dovoljno ti je da je ona s krajnjim predrasudama potvrđuje potvoru nasilnika kada su – klevetnički i neprijateljski – rekli ono što su rekli o gospođi Mariji i njenom sinu Ibrahimu, a.s., tako da ih je Allah, s.v.t., očistio od njihove nepravde – rukama Emiru-l-mu'minina, na opipljiv i jasan način:(Ko želi detaljnije poznavanje sa ovom nesrećom, nek

pogleda El-Mustedrek od Hakima, 4/39, gdje govori o gospođi Mariji, r.a., ili pak u Zehebijev Talhis) Allah je nevjernike pune srdžbe odbio – nisu nimalo uspjeli. (Ahzab, 25)

Želiš li više od ovog, sjeti se njene predrasude kad je rekla Poslaniku, s.a.v.a.: (Što bilježi Buhari u tumačenju sure Tahrim u Sahihu, 3/136, pa pogledaj i čudi se. Naći ćeš nekoliko hadisa od Omera, o tome da su te dvije žene koje su međusobno potpomagale pred Resulullahom bile Hafsa i Aiša, i pregršt dugih hadisa o tome.) "Zaudaraš mi na smolu," kako bi ga spriječila da jede med u kući majke vjernika Zejneb, r.a.

Pa kada je sebi dala za pravo ovako beznačajnu predrasudu i da na takav način zbog lukavstva, zbori sa Resulullahom, s.a.v.a., pa kako da se oslonimo na njenu negaciju oporuke Aliju, a.s.
I ne zaboravi dan kada su Esmu Binti Nu'man kao mladu vodili Resulullahu, kako je ona emotivno nastupila kazavši joj: (Prenosi ga Hakim u biografiji Esme u Mustedreku, 4/37. Ibn Sa'd u Tabekatu, 8/104, isto tako u Esminoj biografiji. Događaj je poznat, prenose ga u Esminoj biografiji autori Esti'abai Esabeta. Bilježi ga i Ibn Džerir i drugi.) "Zaista se Vjerovjesniku sviđa kada žena uđe kod njega da mu kaže: "Utječem se Allahu od tebe." Aišina namjera bila je odbiti mladu od Poslanika, i da ta nesretna vjernica izgubi vrijednost u njegovim očima.

Stiče se dojam da je majka vjernika ovakav govor o Resulullahu, s.a.v.a., zarad širenja svojih interesa smatrala dozvoljenim. Čak ukoliko je i isprazan i haram.
Jedanput joj Resulullah stavlja u zadatak da ode do jedne žene i obavijesti ga o njenom stanju. I ona ga je izvijestila ali vođena predrasudama, suprotno od onoga što je vidjela. (Detalji ovog događaja zabilježeni su u povjesnim i hadiskim knjigama. Pogledaj Kenzu-l-ummal, 6/294, ili u Tabekatu od Ibn Sa'da, 8/115.)

Jednom u prepirci sa Poslanikom, s.a.v.a. – jer se prepustila emocijama – žaleći se svome ocu rekla je Poslaniku: "Budi pravedan." Pa joj otac opali šamar da joj je krv potekla po odjeći.
(Navode ga autori Sunenai Musneda. Pogledaj Kenzu-l-ummal, 7/116/1020. Bilježi ga Gazali u Ihjau-l-ulumu i poglavlju Običaji braka, 2/35, a prenosi ga i u knjizi Mukašefetu-l-kulub, str. 238.)
Jedanput, mu se ljutito obratila riječima: "Ti si taj koji misliš da si Allahov vjerovjesnik?!" (أنت الذي تزعم أنك نبي الله)
(Kako prenosi Gazali na dvije spomenute adrese u prethodnoj fusnoti)

I mnogi drugi primjeri ovakvog ponašanja, čije bi detaljno istraživanje prebukiralo pismo, a ono što smo naveli je dovoljno za naš naum.

2. U odgovoru u vezi sa drugim pitanjem kazali ste da sunije ne prihvataju racionalno dobro i zlo. Te riječi vama ne pristaju, jer slične su riječima sofista kojim negiraju osjetilnu zbilju. Zato što mi djela koja znamo dobrim, te pohvale i nagrade koje obavljanje istog povlači za sobom, znamo takvim zahvaljujući njihovom atributu po biti po kojem i opstoje, poput dobročinstva i pravednosti zato što jesu dobročinstvo i pravednost,

te ona djela koja tretiramo lošim zbog loših posljedica sagledanih u prijekoru i kaznama usljed činjenja istih, tretiramo na taj način zbog toga što im je to atribut po biti po kojem opstoje, poput činjenja zla i nasilja sa aspekta bivanja zlom i nasiljem.
A razuman čovjek zna da je nužnost racija da donese takav sud, a sud razuma o tome nije manji od suda da je jedan polovina od dva, niti od aksiomatskog suda različitosti između onog koji ti stalno čini dobro i onog koji ti stalno čini zlo. Zato što je razum neovisan u tome da djela prvog čovjeka ocjeni dobrim, te da isti zaslužuje pohvalu i nagradu od tebe, a da djela drugog čovjeka, ocijeni zlim te da kao takva zaslužuju kritiku i kaznu. Ko sumnja u ove stvari, on se pobunio protiv vlastitog razuma.
Da su dobro i zlo u onome što smo spomenuli šerijatske kategorije, tada poricatelji šerijata poput ateista i bezbožnika, ne bi donijeli takav sud. Ali, oni iako negiraju religiju, presuđuju u korist dobrote pravednosti i dobročinstva, što kod njih za sobom povlači pohvalu i nagradu, i ne sumnjaju u to da su nasilje i nepravda zli, niti u to da oni za sobom povlače prijekor i kaznu. Jedina stvar na koju se u svemu tome oslanjaju je razum.

Prođi se stava koji se suprotstavlja sopstvenom razumu i svijesti, i koji poriče ono što znaju sva inteligentna bića, stava koji presuđuje suprotno od onoga što presuđuje njegov fitret po kojem je stvoren. Zaista je Allah, s.v.t., stvorio ljude takvim da mogu pojmiti određene realnosti svojim razumom, kao što ih je stvorio da mogu percipirati svojim osjetilima i čulima. Njihov fitret (primordijalna narav) iziskuje percipiranje razumom dobrotu pravde i sličnih stvari, te ružnoću nepravde i sličnog. Kao što svojim čulom ukusa percipiraju slatkost meda a gorčinu divlje tikvice. Čulom mirisa percipiraju ugodnost mirisa mošusa a neugodnost zaudaranja lešine. A čulom dodira mehkoću mehkog a grubost grubog. Te svojim očima uočavaju razliku između lijepog i ružnog prizora, a ušima između dva zvuka, zvuka naja i magareta. To je fitret Allahov, onaj po kojem je stvorio ljude - nema promjene stvaranja Allahovog. To je vjera prava, ali većina ljudi ne zna. (Rum, 30)

Eš'arije su željele otići u krajnost u svom vjerovanju u Vjerozakon i predavanju njegovim odredbama, pa su negirali sud razuma, rekavši: “Samo šerijat može iznositi sud,” previdjevši kontinuirano racionalno pravilo: sve šta presudi razum, to presuđuje i šerijat. Ne primjetivši da takvim stavom sebi nisu ostavili izgovor. Jer dokazivanje postojanosti šerijata pozivanjem na šerijatske dokaze je neispravan krug (dijalela) i kao takav ne predstavlja argument. Kada god nema racionalnog suda tada je pozivanje na tradicionalni izvor neprihvatljiv. Štaviše, da nema racija, čovjek ne bi obožavao Allaha, niti bi Ga iko od ljudi spoznao. Detaljnije o ovoj temi prepuštamo onome što je zabilježeno u knjigama naših poznatih učenjaka.

3. Što se pak tvrdnje majke vjernika tiče da je Vjerovjesnik, s.a.v.a., umro na njenim grudima, oprečna je mutevatir predajama koje se prenose od čistog Ehli bejta, a tebi je dovoljno ono što se prenosi od drugih, ono što bilježi Ibn Sa'd, (Tabekat, 2/51, Kenzu-l-ummal, 4/55/1107.) lancem prenosilaca od Alija koji je rekao:

“Rekao je Allahov Poslanik, s.a.v.a., dok je bio bolestan: “Pozovite mi moga brata.” Pa mu dođoh, a on mi reče: “Priđi mi.” Ja mu priđoh. Pa se on nasloni na mene, i tako naslonjen poče mi govoriti, tako da me čak malo pljuvačke poprskalo. Tada je preselio.”
قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، في مرضه: «ادعوا لي أخي، فأتيته، فقلت: ادنُ مني، فدنوت منه، فاستند إليَّ فلم يزل مستنداً، وإنه ليكلمني حتى أن بعض ريقه ليصيبيني، ثم نزل برسول الله صلى الله عليه وآله وسلم

Ebu Ne'im bilježi u Hiljetu-l-evlija, a Ebu Ahmed El-Fardi u Nushi, i drugi autori Sunena od Alija da je kazao: “Poučio me Allahov Poslanik, s.a.v.a., - tada u tom trenutku – hiljadi poglavlja znanja a svako znanje otvara hiljadu poglavlja." (Kenzu-l-ummal, 6/392/6009.)
علمني رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم ـ يعني حينئذ ـ ألف باب كل باب يفتح ألف باب

Omer ibn Hattab, kada bi ga upitali o nečemu što se tiče tih stvari, nije govorio, osim: “Pitajte Alija,” (سلوا علياً) zato što je on tim stvarima vladao.

Prenosi se od Džabir Ibn Abdullaha Ensarija:
“Ka'bu-l-Ahbar je između ostalog pitao Omera: “Koje su posljednje riječi koje je Allahov Poslanik izgovorio?” Omer reče: “Pitaj Alija.” Pa ga je upitao, a Ali mu reče: “Allahov Poslanik se naslonio na moje grudi, stavio je glavu na moje rame rekavši: “Namaz, namaz.” Ka'b reče: “To su posljednje oporuke vjerovjesnika, to im je naređeno i zbog toga su i poslati.” Zatim je Ka'b pitao Omera: “A ko ga je ogasulio o emiru-l-mu'minine?” Omer reče: “Pitaj Alija.” Pa ga on upita, a Ali reče: “Ja sam ga ogasulio...”
عن جابر بن عبدالله الأنصاري، أن كعب الأحبار سأل عمر فقال: ما كان آخر ما تكلم به رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم؟ فقال عمر: سل علياً، فسأله كعب، فقال علي: أسندت رأسه على منكبي، فقال: الصلاة الصلاة؛ قال كعب: كذلك آخر عهد الانبياء، وبه أمروا وعليه يبعثون، قال كعب: فمن غسله يا أمير المؤمنين؟ فقال عمر: سل علياً، فسأله فقال: كنت أنا أغسله...
(Bilježi ga Ibn Sa'd u Tabekatu, 2/51, Kenzu-l-ummal, 4/55/1106)

Rečeno je Ibn Abbasu:
“Da li znaš na čijem krilu je bila glava Vjerovjesnika u trenutku smrti? On reče: “Da, preselio je naslonjen na grudima Alija.” Pa mu reče: “Urve prenosi od Aiše: “Umro je na mojim grudima.” To je Ibn Abbas negirao, rekavši čovjeku koji ga je pitao: “Imaš li pameti?” Tako mi Allaha, preselio je Allahov Poslanik, s.a.v.a., naslonjen na grudima Alija, on ga je i ogasulio...”
قيل لابن عباس: أرأيت رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، توفي ورأسه في حجر أحد؟ قال: نعم توفي وإنه لمستند إلى صدر علي، فقيل له: إن عروة يحدث عن عائشة أنها قالت: توفي بين سحري ونحري، فأنكر ابن عباس ذلك قائلاً للسائل: أتعقل؟ والله لتوفي رسول الله وإنه لمستند إلى صدر علي، وهوالذي غسله...
(Bilježi ga Ibn Sa'd na adresi spomenutoj u prethodnoj fusnoti. Kenzu-l-ummal, 4/55/1108.)

Ibn Sa'd, bilježi od Imama Ebu Muhameda Ali Ibn Husejna Zejnu-l-abidina:
“Preselio je Allahov Poslanik, s.a.v.a., a glava mu bijaše u Alijevom krilu.”
قبض رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، ورأسه في حجر علي

Hadisi o ovoj temi od Imama čistoga Ehli bejta su mutevatir, što priznaje veliki broj onih koji su se od njih odvojili. Čak, Ibn Sa'd, bilježi svojim senedom od Ša'bija:

“Preselio je Allahov Poslanik, s.a.v.a., a glava mu bijaše na Alijevom krilu, Ali ga je i ogasulio...” (Bilježi ga Ibn Sa'd u Tabekatu, 2/51)
Emiru-l-mu'minin, Ali, a.s., se javno obraćao ovim riječima:
...“Oni drugovi koji su bili zaduženi pamtiti (Kur'an i sunnet) Allahovog Poslanika, s.a.v.a., znaju da nikada, ni za časak, nisam odbio pokornost Bogu i Poslaniku Njegovom, s.a.v.a., i znaju da sam ga, hrabrošcu svojom, kojom me je Allah počastio, podržavao životom svojim u prilikama kad čak i hrabri odstupaju i noge zastaju. Božiji Poslanik, s.a.v.a., preseli a glava mu doista bijaše na grudima mojim i posljednji dah njegov zastruja preko dlana moga, pa s njim prijeđoh preko lica svoga. Ja sam obavio njegovo, s.a.v.a., kupanje dok su mi meleki pomagali. Kuća i dvorište bijahu puni skupina meleka, pri čemu su se jedne spuštale, a druge uzdizale. Uši su moje neprestano slušale treperave glasove njihove kako izriču blagoslove Božije na nj, sve dok ga nismo ukopali u mezaru njegovom. Zato, ko je njemu dostojniji od mene, živa i mrtva?!
ولقد علم المستخفظون من أصحاب رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، أني لم أرد على الله ولا على رسوله ساعة قط، ولقد واسيته بنفسي في المواطن التي تنكص فيها الأبطال، وتتأخر فيها الأقدام، نجدة أكرمني الله بها، ولقد قبض صلى الله عليه وآله وسلم، وإن رأسه لعلى صدري، ولقد سالت نفسه في كفي، فأمررتها على وجهي، ولقد وليت غسله صلى الله عليه وآله وسلم، والملائكة أعواني. فضجت الدار والأفنية، ملأ يهبط وملأ يعرج، وما فارقت سمعي هينمة منهم يصلون عليه، حتى واريناه في ضريحه، فمن ذا أحق به مني حياً وميتاً
(Nehdžu-l-belaga, govor 196.)

Slične ovom su njegove riječi – izrečene kada je pokopao velikodostojnicu žena, Fatimu, a.s.:
“O Allahov Poslaniče, selam neka je na tebe od mene i od kćeri tvoje, koja dođe u blizinu tvoju i požuri susretu s tobom! O Allahov Poslaniče, strpljivost moja oko izabranice tvoje isteče i moja moć istrajavanja oslabi; osta samo utjeha, u golemoj tegobi pretrpljenoj i događaju čemernom odvajanja tvoga, u tome što sam te spustio u mezar tvoj i u tome što je duša tvoja prošla između vrata moga i grudi, pa zaista Allahovi smo i Njemu se vraćamo...” (Nehdžu-l-belaga, govor 201)
السلام عليك يا رسول الله عني وعن ابنتك النازلة في جوارك، والسريعة اللحاق بك، قل يا رسول الله عن صفيتك صبري، ورق عنها تجلدي، إلا أن لي في التأسي بعظيم فرقتك، وفادح مصيبتك، موضع تعز، فلقد وسدتك في ملحودة قبرك، وفاضت بين نحري وصدري نفسك، فإنا لله وإنا اليه راجعون...

Vjerodostojnim lancem preneseno je od Ummu Seleme da je kazala:
“Tako mi Onoga kojim se zaklinjem, Ali je bio najbliži čovjek Allahovom Poslaniku, s.a.v.a., u posljednjim trenucima. Mi smo ga jutrom obišli, a on je nekoliko puta opetovao: “Dođe li Ali, dođe li Ali?” Fatima reče: “Kao da si ga poslao neki poslom?” Dalje Ummu Seleme kaže: “Nakon toga Ali dođe. Ja sam pretpostavila da mu nešto treba, zato iziđosmo iz kuće i sjedosmo kraj vrata. Bila sam najbliža vratima. Poslanik se naslonio na njega i tiho mu je govorio na uho. Toga dana je preselio. Ali mu je u tom trenutku bio najbliži.”
والذي أحلف به أن كان علي لأقرب الناس عهداً برسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، عدناه غداة وهو يقول: جاء علي، جاء علي، مراراً، فقالت فاطمة: كأنك بعثته في حاجة؟ قالت: فجاء بعد، فظننت أن له إليه حاجة، فخرجنا من البيت فقعدنا عند الباب، قالت أم سلمة: وكنت من أدناهم الى الباب، فأكب عليه رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، وجعل يساره ويناجيه، ثم قبض صلى الله عليه وآله وسلم، من يومه ذلك، فكان علي أقرب الناس به عهداً
(El-Mustedrek, 3/139, Hakim nakon ove predaje kaže, da je lanac predaje vjerodostojan, ali ga nisu zabilježili Buharija i Muslim. Zehebi također

predaju ocjenjuje vjerodostojnom, bilježeći je u Talhisu. Bilježi je i Ibn Ebi Šejbe u Sunenu. Kenzu-l-ummal, 6/400/6096.)

Prenosi se od Abdullaha Ibn Amra da je Allahov Poslanik, s.a.v.a., u bolesti kazao:
“Zovite moga brata.” Pa dođe Ebu Bekr, a on se okrenu od njega. Zatim reče: “Zovite moga brata.” Pa dođe Osman, a on se okrenu od njega. Zatim pozvaše Alija. On ga pokri svojim haljinama i nage se prema njemu. Kada je izišao, upitaše ga šta mu je rekao. On reče: “Poučio me hiljadi poglavlja znanja, a svako poglavlje otvara hiljadu poglavlja.”
أن رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، قال في مرضه: ادعوا لي أخي، فجاء أبو بكر، فأعرض عنه ثم قال: ادعوا لي أخي، فجاء عثمان، فأعرض عنه، ثم دعي علي، فستره بثوبه وأكب عليه، فلما خرج من عنده قيل له: ما قال لك؟ قال: علمني ألف باب كل باب يفتح لفه ألف باب
(Prenosi ga Ebu Ja'la od Kamil Ibn Talhe od Ibn Lehi'e od Hajj ibn Abdulmagafirija od Ebu Abdurahmana Halebija, od Abdullaha ibn Amra, kao merfu'. Ebu Ne'im ga bilježi u Hiljetu-l-evlija. Ebu Ahmed u Nushi, Kenzu-l-ummal, 6/392; Taberani bilježi u El-Kebiruda kada je bila bitka na Taifu, ustao je Allahov Poslanik došaptavajući se sa Alijem. Zatim nastavi, a Ebu Bekr mu reče: “Danas tvoje došaptavanje sa Alijem potraja.” Na to mu reče Poslanik: “Nisam se ja s njim došaptavao, već Allah mu je šaptao.” Ovaj hadis je u Kenzu-l-ummalu, 6/399/6075. Poslanik se veoma često osamljivao sa Alijem šapćući mu. Jedanput je Aiša ušla, a oni su se došaptavali, pa je rekla: “O Ali, ja u devet dana imam jedan dan, pa hoćeš li me ostaviti samu o sine Ebu Talibov. Na to joj se Poslanik okrenu ljutitog lica, pa joj reče: “Povrati se, tako mi Allaha, niko ga neće mrziti, ni iz moje porodice ni od drugih ljudi a da ne iziđe iz vjerovanja.” Ovaj hadis potraži u Šerhu Nehdži-l-belagati, El-Hamidi, 2/78.)

Ti znaš da je to u skladu sa stanjem Vjerovjesnika, a ono stanje koje spominje Aiša, da je izdahnuo na njenim grudima, odgovara osobama koje vole razgovarati sa ženama. I kada god čoban stada umre a glava mu na grudima žene, ili na krilu ili na ramenu, a ne ostavi oporuku da se čuva njegovo stado, biti će gubitnik i onaj koji odgađa.

Nek Allah oprosti majki vjernika, kamo sreće da kada je željela otuđiti ovu blagodat od Alija, da je pripisala svome ocu, jer to je prioritetnije Poslanikovom položaju, od onog što je ona tvrdila. Međutim, njen otac je tog dana bio s onima koje je Allahov Poslanik poslao svojom časnom rukom u Usaminu vojsku, koja se stacionirala u Džurfu.
U svakom slučaju, riječi da je on izdahnuo na njenim grudima ne prenosi niko drugi osim nje, a govor da je on izdahnuo na Alijevim grudima, prenosi se od Alija, Ibn Abbasa, Ummu Seleme, Abdullaha Ibn Amra, Ša'bija, Ali Ibn Husejna i ostalih Imama Ehli bejta, i on je pouzdaniji senedom i umjesniji za Allahovog Poslanika, s.a.v.a.

4. I kada Aišin hadis ne bi bio oprečan nijednom drugom, osim Ummu Seleminom hadisu, Ummu Selemin hadis bi imao prioritet, zbog brojnih aspekata mimo spomenutog.
Selam
- Š -

Pismo 77 (pitanje)
20. safer, 1330. godine po H.

O razlogu davanja prednosti hadisu Ummu Seleme prilikom oprečnosti.
U davanju prednosti Ummu Seleminom hadisu nad Aišinim hadisom, nisi se zadovoljio onim što si prije spomenuo, već tvrdiš da onoga što nisi spomenuo, a što je razlog davanju prednosti, ima više od onog što si spomenuo. Zato iznesi to mnoštvo, Allah ti se smilovao na njihovom mnoštvu, i ništa ne ispuštaj, jer nalazimo se usred rasprave i okorištavanja. Selam
- S –

Pismo 78 (odgovor)
22. safer, 1330. godine po H.

Još razloga koji daju prednost Ummu Seleminom hadisu, pored spomenutih
Zaista srce gospođe Ummu Seleme, u skladu sa Kur'anom časnim, nije skrenulo i u Kur'anu joj nije naređeno da učini pokajanje. (Aludiranje na kur'anski ajet: Ako se vas dvije pokajete Allahu, jer su srca vaša bila skrenula (od istine); (Tahrim, 4))
Niti je u Kur'anu objavljeno da je bila nepokorna Vjerovjesniku, niti kasnije njegovom Opunomoćeniku.
(Nepokornost Opunomoćeniku sagledana je kroz negiranje da je Poslanik ostavio (njega kao) oporuku, te kroz napade i nepravdu za cijelog Alijevog života nakon Poslanika, a što se tiče nepokornosti Poslaniku, i Božije pomoći protiv iste, na nju ukazuju Božije riječi: A ako se protiv njega udružite, pa – Allah je zaštitnik njegov, i Džibril, i čestiti vjernici; najposlije, i svi meleki će mu na pomoći biti.(Tahrim, 4))

Niti je Allah protiv nje pružio pomoć Poslaniku, ni Džibril, ni dobri vjernici ni meleki, niti joj je Allah zaprijetio razvodom, niti je opomenuo da će zamijeniti boljom od nje.
(Ovo i detalj prije njega aludiraju na Božije riječi: Ako vas on pusti, Gospodar njegov će mu dati umjesto vas boljih žena od vas; odanih Allahu, vjernica, poslušnih Allahu, pokajnica, koje se Allaha boje, koje poste, udovica i djevica. (Tahrim, 5))

Niti je njoj za primjer spomenuo Nuhovu i Lutovu ženu.

(Aludiranje na kur'anski ajet pa do kraja sure: Allah navodi kao pouku onima koji ne vjeruju ženu Nuhovu i ženu Lutovu: bile su udate za dva čestita roba Naša, ali su prema njima licemjerne bile – i njih dvojica im neće ništa moći kod Allaha pomoći, i reći će se: "Ulazite vas dvije u vatru, sa onima koji ulaze! (Tahrim, 10))

Niti je tražila od Poslanika da samom sebi zabrani ono što mu je Allah dozvolio.

(Aludiranje na ajet: O Vjerovjesniče! Zašto zabranjuješ sebi ono što ti je Allah dopustio, tražeći zadovoljstva žena svojih? (Tahrim, 1))

Niti je Poslanik govoreći na minberu pokazao prema njenoj sobi riječima: “Tu se krije smutnja, tu se krije smutnja, tu se krije smutnja, odatle će izbiti šejtanski rog.”
(Bilježi ga Buharija u Sahihu 2/125 u poglavlju o onome što je preneseno o sobama vjerovjesnikovih žena u knjizi o Džihadu i putovanju. U Sahihu-l-Muslimu, 2/503, hadis glasi: “Izišao je Poslanik iz Aišine kuće, rekavši: (خرج رسول الله من بيت عائشة، فقال: رأس الكفر ها هنا حيث يطلع قرن الشيطان) “Glava kufra je ovdje, tu će se pojaviti šejtanski rog.”)

Niti je u kulturi stigla dotle da ispruži obje noge pred Poslanikom dok klanja – iz poštovanja prema njemu i njegovom namazu – a zatim da se ne pomjeri s mjesta gdje on treba učiniti sedždu dok je nije dodirnu, a kada je dodirnuo ona je pokupila noge, a kada je on ustao, ona ih je ponovo ispružila. (Sahihu-l-Buhari, 1/143, poglavlje šta je dozvoljeno raditi u namazu.)

Ona je bila takva.

Ona nije ružno govorilo o Osmanu, niti je pobunila narod protiv njega, niti mu je nadjenula ime matuh (Na'sel) niti je rekla: (اقتلوا نعثلاً فقد كفر) “Ubijte matuha, postao je kjafir.”
(Aišina širenja lažnih vijesti o Osmanu, nepriznavanje velikog broja njegovih djela, nadjevanje ružnog nadimka, njene riječi: “Ubijte matuha, postao je nevjernik.” Sve to spada u stvari koje ne manjkaju u knjigama koje tretiraju takve ružne događaje. Dovoljno ti je ono što se nalazi u Tarihu od Ibn Džerira, Ibn Esira i drugih. Grupa Aišinih savremenika je kritikuju. Tako da je pjesnik rekao: “Od tebe je novina, od tebe je promjena, od tebe je borbenost i jurišanje, ti si naredila ubistvo imama, rekavši nama, da on je kjafir...” koji se nalaze u El-Kamilu od Ibn Esira, 3/206; Tarihu Taberi, 4/459; Tezkiretu-l-havas, Ibn Dževzi Hanefi, str. 61.; En-Nihaje, Ibn Džezri Šafei', 5/80; Tadžu-l-arus min šarhi-l-kamus, Zubejdi, 8/141...)

Ona nije izišla iz svoje kuće, a imperativ Božiji bijaše da u njoj boravi,
(Kur'anski ajet glasi: I ostajte u kućama svojim, i ne pokazujte draži pokazivanjem džahilijjeta pređašnjeg; (Ahzab, 33))
a ne da pojaše devu po imenu Asker,
(Deva koju je Aiša jahala na dan Basre, zvala se Asker, koju joj je doveo Ja'la Ibn Umeje, bila je veoma krupna. Kada je Aiša ugledala, deva joj se svidjela, a kada je čula da se zove Asker, povukla se rekavši: “Vratite je, jer nije mi potrebna.” Sjetivši se da je to ime spomenuo Poslanik, zabranivši joj da uzjaše tu devu. Međutim oni promjeniše devine ukrase i opremu, i ponovo je dovedoše rekavše da su našli veću i jaču devu, čime je ona bila zadovoljna. Ovaj događaj bilježi grupa historičara i biografa. Pogledaj Šarhe Nehdžu-l-belagati, Allame Mu'tezili, 2/80.)

kako bi prolazila dolinama, došavši u Hav'ab gdje na nju zalajaše psi, a na što ju je upozorio Allahov Poslanik, s.a.v.a.
(Hadis o ovome je poznat, i spada u dokaze vjerovjesništva i znakove islama. U skraćenoj verziji ga bilježi Imam Ahmed Ibn Hanbel u Musnedu, 6/52 i 97. Isto je učinio Hakim u El-Mustedreku, 3/120. Zehebi iznosi svoju ocjenu da je hadis vjerodostojan, bilježeći ga u Talhisu-l-mustedreku.)
Tako da se nije vratila i nije odustala od pokretanja vojske koju je okupila za borbu protiv Imama Alija, a.s.
Pa nek joj se riječi kako je Poslanik izdahnuo na njenim grudima, pripoje također riječima: “Vidio je Allahov Poslanik, s.a.v.a., crnce kako se u njegovoj džamiji igraju štitovima i kopljima. Pa me upitao: “Želiš li da gledaš?” Ja rekoh: “Da.” Ona kaže: “Zatim me uze nakrkače, moj obraz bijaše na njegovom obrazu, a on je govorio – potičući ih da se igraju kako bi gospođa uživala: “Samo tako, o sinovi Erfida!” Ona kaže: “Tek kada mi je dosadilo, rekao je: “Dosta ti je?” Rekoh: “Jeste.” On reče: “Pa idi.”
(Ovaj hadis je zabilježen od nje, bilježe ga i Buharija i Muslim. Pogledaj Sahihu-l-Buhari, 1/116, knjiga dvaju bajrama, a Ahmedov Musned, 6/57.)

Ako želiš pripoj i ovo njenim riječima:
“Ušao je kod mene Allahov Poslanik, s.a.v.a., a kod mene bijahu dvije djevojke, pjevaju pjesmu Bu'asa. Pa je legao na postelju. Kad uđe Ebu Bekr, pa me odbivši reče: “Svirala đavolja kod Poslanika.” Pa mu se okrenu Poslanik rekavši mu: “Pusti njih dvije...”
(Sahihu-l-Buhari, 1/116, knjiga dvaju bajrama. Bilježi ga i Muslim i Imam Ahmed na već spomenutim adresama.)

Želiš li veži za njih i ove njene riječi: “Trkali smo se ja i Poslanik, pa sam ga pobijedila. Prošlo je neko vrijeme i ja sam se popravila. Pa smo se trkali i on me pobijedi. Pa mi reče: “E ovo ti je za ono.” (Biliježi Imam Ahmed u Musnedu, 6/39.)

Ili pak ove riječi: “Igrala sam se s djevojkama, pa su dolazile moje drugarice i igrale se sa mnom, a Allahov Poslanik, s.a.v.a., ih je uvodio kod mene i one su se igrale sa mnom...” (Ahmed u Musnedu, 6/75.)

Ili ove: (Prenosi ga Ibn Šejbe, Kenzu-l-ummal, 7 svezak, hadis 1017.)
“Imam sedam osobina koje niko nije imao, osim onog što je Allah dao Merjemi kćerki Imranovoj. Melek je sišao u mome liku, Allahov Poslanik me oženio kao djevicu i niko me s njim nije dijelio, silazila mu je objava a ja i on skupa u postelji, bila sam mu najvoljenija žena, o meni su objavljeni ajeti i umalo da ummet zbog mene strada, vidjela sam Džibrila a nijedna ga žena osim mene vidjela nije, umro je u mojoj sobi, a samo smo ga ja i melek pazili...” i tako do kraja odličja poput ovih koje je nabrojala.
(Umet se slaže u tome da se njegova smrt desila u prisustvu hazreti Alija, on je bio taj koji ga je prihvatio na svoje krilo i brinuo se o njemu. Kako da bude ispravno da je Poslanik umro a da se o njemu niko nije brinuo osim Aiše i meleka? Pa gdje su bili Ali i Abbas? Gdje su bile Fatima i Safija? Gdje su bile druge Poslanikove supruge i sve Hašemije? Kako to da su ga svi prepustili Aiši samoj? A na kraju nije nepoznanica da hazreti Merjem, a.s., nije imala nijednu od navednih 7 karakteristika koje je spomenula majka vjernika, pa u čemu je poenta da je nju izuzela od ostalih?)

A što se Ummu Seleme tiče, dovoljna je njena odanost svome Zaštitniku i Poslanikovom opunomoćeniku. Bila je poznata po prodornom mišljenju, jakom intelektu i čvrstom vjerovanju. Njen izbor Vjerovjesnika na dan Hudejbije, dovoljno nam svjedoči o tome koliko je inteligentna, koliko ispravno razmišlja i kako visok položaj uživa, nek su Allahova milost i blagodati s njom.
Selam
- Š -

Pismo 79 (pitanje)
23. safer, 1330. godine po H.

Konsenzus potvrđuje hilafet Es-Siddika

Prihvatimo li ono što ste naveli o oporuci, i jasne hadise, pa šta ćete učiniti po pitanju konsenzusa ummeta u davanju prisege Es-Sidiku (Ebu Bekru)? Taj konsenzus je neporeciv dokaz, zahvaljujući Poslanikovim riječima:
“Moj se ummet neće složiti u greški.” (لا تجتمع أمتي على الخطأ)
kao i:
“Neće se složiti u zabludi.” (لا تجتمع على ضلال)
Šta na ovo kažete?
- S

Pismo 80 (odgovor)
25. safer, 1330. godine po H.

Nema konsenzusa

Namjera Poslanika riječima: “Moj ummet neće se složiti u greški.” i “Neće se složiti u zabludi,” je negiranje greške i zablude u pitanjima u kojima se ummet bude međusobno dogovarao, i koja na osnovu svoje volje budu odabrali za svoje mišljenje. To je ono što se iz hadisa da razumjeti, a ne nešto drugo.
Međutim, ono što nekoliko ljudi iz ummeta budu odabrali, toga se držali, a zatim na to prisilili poznate ličnosti, pa u tome nema dokaza za ispravnost.
Prisega na Sekifi se nije desila na temelju savjetovanja i dogovora. Tu prisegu je izveo drugi halifa, Ebu Ubejde i nekolicina ljudi koji bjehu sa njima. Netom su iznenadili autoritete tim potezom, i oni su im izišli u susret u toj namjeri. Čak je Ebu Bekr jasno dao do znanja da prisega koja mu je data nije postignuta na temelju savjetovanja niti promišljanja. To je učinio prilikom obraćanja ljudima početkom svoga hilafeta, tražeći ispriku pred njima:
“Zaista je prisega koja mi je data bila nepromišljen čin, čijeg nas je zla Allah sačuvao, a čije sam se smutnje ja pribojavao...”
(Bilježi ga Ebu Bekr Ahmed Ibn Abdulaziz Dževhari u knjizi Es-Sekifeh, a prenosi ga Ibn Ebi Hadid u Šarhu Nehdži-l-belagati, 1/132)

Omer je pred mnoštvom očevidaca svjedočio o toj činjenici u svome govoru, kojeg je održao na Poslanikovom minberu u petak, predkraj svoga hilafeta. O čemu se glas proširio na sve strane. Bilježi ga i Buharija u svome Sahihu.
(Pogledaj Sahihu-l-Buhari, poglavlje Redžmu-l-hubla mine-z-zina iza uhsinet, nalazi se u knjizi o Hudud ve-l-muharibin min ehli-l-kufri ve-r-ridde. Govor ćeš naći sa uvodnim crtama na 119 stranici u 4. svesku. Bilježi ga više ljudi, autora Sunena i Povijesti, poput Ibn Džerir Taberija u Tarihu, govoreći o dešavanjima 11. godine po H. Prenosi ga i Ibn Ebi El-Hadid u Šerhu Nehdži-l-belagati, 1/122.)

Za tebe ću citirati ono što je svjedok temi:
“Stiže mi vijest da neko govori: (Zubejr bijaše taj čovjek. On je rekao: “Allaha mi, umre li Omer, dat ću prisegu Aliju, zaista je prisega data Ebu Bekru nepromišljen čin, a ostvario se.” To je jako rasrdilo Omera te se zbog toga i obratio ljudima ovim govorom. Veliki broj komentatora Buharijinog Sahiha o tome otvoreno govore, zato pogledaj komentar ovog hadisa u Kastelanijevom komentaru, 11/325, vidjet ćeš da to prenosi od Belazerija u Esnabu, naglašavajući da je lanac prenosilaca vjerodostojan, u skladu sa uvjetima dvaju šejhova.) ‘Allaha mi, umre li Omer, prisegu ću dati tome i tome.‘ Nemoj da se oholi čovjek riječima da je prisega Ebu Bekru bila ishitreni potez a ostvario se. Znajte, to je bilo tako, međutim, Allah je spriječio njeno zlo. (...) Ko bez savjetovanja da prisegu čovjeku, pa nek ne daje prisegu, i nek onaj kome se prisega daje ne prihvati, mogli bi biti ubijeni. (...)
Desilo se tako da kada je preselio Vjerovjesnik, s.a.v.a., da nam se suprotstave Ensarije, pa se svi iskupiše na Sekifi Benu Sa'ade, pa nam se suprotstavio Ali i Zubejr i oni koji bjehu s njima.”
(Ibn Esir u Nihajetu komentarišući ovu predaju, ukazuje na gramatičko značenje riječi garer, da bi na kraju rekao da je značenje hadisa sljedeće: Da je ispravna stvar da prisega bude data na temelju savjetovanja i slaganja, pa ukoliko bi dva čovjeka mimo zajednice jedan drugom dali prisegu, to bi značilo istupanje iz zajednice i izazvalo bi gnijev džemata, oni bi na taj način počinili veoma ružno djelo zbog kojeg bi mogli biti ubijeni... Pravednost kojom je Omer opisan iziskuje da istom ovom presudom kojom sudi drugima, presudi sebi i svome prijatelju. A prije nego je izrekao ovaj govor rekao je: “Prisega data Ebu Bekru je nepromišljen čin, Allah je sprečio njeno zlo, pa ko se bude vratio na takav postupak, ubijte ga.” Ove riječi su dobro poznate i prenose ih autoriteti koji prenose hadise poput allame Ibn Ebi Hadida u Šerhu Nehdži-l-belagati, 1/123.)

Zatim je detaljisao ukazivajući na događaj Sekife, na prepirku, suprotstavljanje u stavovima, podizanje glasova, što je dovelo do bojazni izbijanja razdora u islamu, zbog čega Omer daje prisegu Ebu Bekru.

Ono što je sasvim izvjesno kao neophodni zaključak iz njihovih predaja da niko iz Vjerovjesnikovog Ehli bejta nije prisustvovao prisegi, već bili su se povukli u kuću Alijevu, a s njim je bio Selman, Ebu Zerr, Mikdad, Ammar, Zubejr, Huzejme Ibn Sabit, Ubej Ibn Ka'b, Ferve Ibn Amr Ibn Dekka El-Ensari, Berra' Ibn Azib, Halid Ibn Se'id Ibn As El-Emevi i drugi poput njih. Pa kako da konsenzus bude postignut kada svi ovi nisu bili prisutni, a među

njima kompletan Ehli bejt, koji u odnosu na ummet ima poziciju glave u odnosu na tijelo, očiju u odnosu na lice, oni su Poslanikova dragocjenost i njegovi povjerenici. Oni su neodvojivi od Knjige Božije, njeni saputnici, oni su lađa spasenja ovog ummeta, i kapija milosti, oni čuvaju od lutanja u vjeri, oni su bajraci upute, što smo utvrdili u prijašnjim obraćanjima, (Pogledati šesto pismo pa do kraja 12. pisma, i steći ćeš sliku o Ehli bejtu i njegovoj vrijednosti.) da je njihova vrijednost takva nema potrebe za dokazom, nakon toga što to svjedoči čovjekova svijest i savjest.

Buharija i Muslim u svojim Sahihima (Sahihu-l-Buhari, 3/39, poglavlje o Bici na Hajberu, Sahihu-l-Muslim, 2/72, poglavlje o Poslanikovim riječima:
Mi ne ostavljamo nasljedstvo, ono što ostavimo to je milostinja, u knjizi Džihad ve-s-sejr.) kao i mnogi drugi pouzdani prenosioci hadisa već su ustvrdili da Ali nije htio dati prisegu, i nije to učinio sve dok se Velikodostojnica žena nije pridružila svome ocu, a to se dogodilo šest mjeseci nakon prisege.

Na to ga je primorao općeislamski interes u vrlo kritičnim okolnostima zarad mira i pomirenja. Svjedočanstvo o tome nalazimo u Aišinoj predaji u kojoj daje do znanja da se Zehra okrenula od Ebu Bekra, i nije s njim razgovarala nakon Resulullaha, sve do svoje smrti, a Ali kada se pomirio, ukazao im je na to da su uzurpirali njegov položaj hilafeta. U toj predaji nema jasnog ukazivanja na to da im je dao prisegu prilikom pomirenja. Kako je samo jak argument u riječima upućenim Ebu Bekru:
Ukoliko si protivniku spomenuo bliskost svoju,
pa ima ih od tebe i prečih i bližih poslaniku,
ukoliko si šurom i vijećanjem do vlasti stigao
kako to? kad od vijećnika ni traga ni glasa!
(Ovi stihovi nalaze se u Nehdžu-l-belagi, a spominje ih Ibn Ebi Hadid u komentaru u Šarhu Nehdži-l-belagati, 4/319 rekavši da su riječi upućene Ebu Bekru koji se raspravljao sa Ensarijama na Sekifi rekavši: “Mi smo porodica Resulullahova, i jaje koje se raspuknulo i iz kojeg je izišao Poslanik, mi smo iz njega. A kada su mu dali prisegu, on se pozivao na ispravnost svoga hilafeta među narodom, da je prisega postignuta savjetovanjem i mišljenjem uglednih ljudi. Zatim je Ali rekao: “Tvoje pozivanje u raspravi sa Ensarijama kako si iz jednog jajeta sa Resulullahom i od njegovog si roda, pa ima ih koji su u tome njemu bliži rodom, a to što si se pozivao na to da su ljudi i zajednica zadovoljni tobom, pa koliko je ashaba bilo otsutno, ne bijahu na prisegi, pa kako da bude dokazano?... Šejh Muhamed Abduhu ima dva komentara na ove stihove koji obuhvataju ono što je kazao Ibn Ebi Hadid u svome komentaru na njih.)

Abbas Ibn Abdu-l-Mutallib se pozivao na ovaj argument Ebu Bekru kada mu je u razgovoru rekao: “Ukoliko si posredstvom Resulullaha hilafet tražio, pa naše si pravo uzeo, a ukoliko si to tražio posredstvom vjernika, pa mi smo od njih i prednjačimo nad njima, a ukoliko je tvoj hilafet zagarantiran konsenzusom vjernika, pa kako da bude zagarantiran kada mi nismo bili radi tome...”
(O tome govori Ibn Kutejbe u knjizi El-Imametu ve-s-sijase, str. 16.)

Pa gdje je konsenzus nakon ovog konkretnog ukazivanja Poslanikovog amidže, brata njegovog oca? I nakon očitog stava njegovog amidžića, opunomoćenika i brata? I ostalih članova njegovog Ehli bejta i srodnika?
- Š -

Pismo 81 (pitanje)
28. safer, 1330. godine po H.

Zajamčenost konsenzusa nakon prekidanja spora

Sunije ne poriču činjenicu da prisega nije utemeljena na savjetovanju i razmatranju. I priznaju da se desila iznenadno i improvizirano. I ne sumnjaju u suprotstavljanje Ensarija i njihovo naginjanje prema Sa'du, niti sumnjaju u suprotstavljanje Beni Hašima i njihovih prijatelja među muhadžirima i ensarijama, te njihovo priključivanje Imamu. Međutim, oni govore:
“Na kraju svega put hilafeta se otvorio Ebu Bekru i svi su bili zadovoljni da im on bude lider, na taj način nestalo je spora, odjednom je prestala svađa, svi su se saglasili dati podršku Siddiku, i biti mu iskreni prijatelji i javno i tajno. Ratovali su njegove ratove, a bili su u miru njegovih mirovnih ugovora. Provodili su njegove naredbe i zabrane. Niko mu se u tome nije protivio."
Prema tome, konsenzus je postignut, i realiziralo se povjeravanje hilafeta. I svaka hvala pripada Allahu zarad ujedinjenja njihovih riječi nakon raskola, i objedinjavanja srca nakon razdora. Selam
- S –

Pismo 82 (odgovor)
30. safer, 1330. godine po H.

Niti je konsenzus zajamčen niti je spor prestao

Njihova saglasnost u davanju podrške Siddiku, dobronamjernost prema njemu i tajno i javno je jedna stvar, a ispravnost povjeravanja hilafeta je druga stvar. I ove dvije stvari ni racionalno ni šerijatski nisu nerazdvojive. Poznat je način postupanja Imam Alija, a.s., i bezgriješnih Imama, od njegovih potomaka, u tome da su pomagali islamsku vlast. I to je način kroz koji se služi Allahu, i ja ti o njemu govorim kao odgovor na tvoje riječi. Iz toga se da zaključiti da je njihov stav bio da islamski ummet, neće imati slavu osim uz državu koja će ujediniti svoje građane i popravite rascijepe, čuvati granice i paziti na njihove poslove. Takva država ne može biti uspostavljena osim da je njeni građani podrže svojim životima i imecima. Ukoliko vlast bude u ruci njenog šerijatskog vlasnika, a to je Resulullahov opunomoćenik, ispravnim zastupništvom, jer on je, a ne neko drugi preciziran, kada bude spriječen od toga, te neko drugi mimo njega preuzme upravu nad muslimanima, stroga je dužnost ummetu pratiti ga u djelima koja darivaju snagu i čast islamu i koja brane granice i štite

sigurnost. Tu nije dozvoljeno odvajanje muslimana i cijepanje džemata opirući mu se, već je stroga dužnost ummetu, da sarađuju s njim – pa makar bio čovjek bez ruku i nogu – kako bi sarađivali sa istinskim halifom. Davat će mu porez na zemlju i participacije, zekat na stoku i drugo. Ima pravo uzeti od njih to kroz trgovinu, i ostale sredstva transfera, poput poklona i nagrada i slično. To je način postupanja Alija i čistih Imama iz njegovog potomstva. Allahov Poslanik, s.a.v.a., je rekao: "Nakon mene će nastupiti sebičnost i stvari koje ne odobravate. Rekoše:
"O Allahov Poslaniče, šta naređujete onima koji zateknu takvo stanje." On reče: "Davat ćete ono što je vaša obaveza, a od Allaha ćete iskati svoje pravo."
ستكون بعدي أثرة وأمور تنكرونها، قالوا: يا رسول الله كيف تأمر من أدرك منا ذلك، قال صلى الله عليه وآله وسلم: تؤدون الحق الذي عليكم، وتسألون الله الذي لكم
(U hadisu od Abdullaha Ibn Mes'uda, bilježi ga Muslim u Sahihu, 2/118, i drugi autori Sahiha i Sunena.)

Ebu Zerr Giffari, r.a., bi govorio:
"Zaista me moj prijatelj Resulullah, s.a.v.a., savjetovao da slušam i da se pokoravam, pa makar to bio čovjek bez ruku i nogu."
إن خليلي رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم أوصاني أن أسمع وأطيع، وإن كان عبداً مجدع الأطراف
(Bilježi ga Muslim u Sahihuu drugom svesku, hadis je mustefid.)

Seleme El-Džu'fi je rekao:
"O Allahov Vjerovjesniče, šta ukoliko nam se nametne čovjek koji svoje pravo traži od nas, a brani nam naša prava, šta nam naređuješ?" Poslanik, s.a.v.a., reče: "Slušajte i pokoravajte se! Jer na njima je ono što oni nose, a na vama ono što vi nosite."
يا نبي الله أرايت إن قامت علينا أمراء يسألوننا حقهم، ويمنعوننا حقنا، فما تأمرنا؟ فقال صلى الله عليه وآله وسلم: اسمعوا وأطيعوا، فإنما عليهم ما حملوا، وعليكم ما حملتم
(Bilježe ga Muslim i drugi) (svak će nositi teret svojih grijeha)

Allahov Poslanik, s.a.v.a., u hadisu Huzejfe Jemanija, r.a., kaže:
"Nakon mene bit će predvodnici koji se neće ravnati mojim putem, niti će postupati po mome sunnetu, bit će među njima ljudi čija srca su šejtanska srca u tjelima ljudskim." Huzejfe kaže: "Upitah: "O Resulallah, kako da postupim ukoliko zateknem to stanje?" Poslanik reče: "Slušat ćeš i pokoravat se upravitelju, pa i ako te udara i uzima ti imetak, slušaj i pokoravaj se."
يكون بعدي ائمة لا يهتدون بهداي، ولا يستنون بسنتي، وسيقوم فيهم رجال قلوبهم قلوب الشياطين في جثمان إنس، قال حذيفة: قلت: كيف أصنع يا رسول الله إن أدركت ذلك؟ قال: تسمع وتطيع للأمير، وإن ضرب ظهرك وأخذ مالك، فاسمع وأطع
(Bilježi ga Muslim u Sahihu, 2/120, a prenose ga i drugi autori Sunena.)

Slične su i riječi koje od Poslanika prenosi Ummu Seleme:
"Bit će uskoro vladari nad vama, neko će ih odobravati a neko prezirati. Ko spozna bit će oslobođen grijeha, a ko ih bude negirao, bit će spašen." Rekli su: "Zar se nećemo boriti protiv njih?!" Reče: "Ne, sve dok klanjaju..."
ستكون أمراء عليكم، فتعرفون وتنكرون، فمن عرف برىء، ومن أنكر سلم، قالوا: أفلا نقاتلهم قال: لا ما صلوا

(Riječ (فمن عرفبرىء) može biti čitana kao irf i imati značenje – ko se strpi bit će oslobođen od grijeha, tj. onaj ko ne bude u mogućnosti u takvoj situaciji protiv takvih vladara postupati u skladu sa normama naređivanja dobra i odvraćanja od zla, pa se strpi, a u srcu ne bude odobravao njihova djela, on je od njihovog grijeha oslobođen i čist. (ومن أنكر سلم) A onaj koji pak bude u mogućnosti odvraćati od zla i to bude činio, on će biti spašen i očuvan. (prim. prev.))
(Bilježi ga Muslim u Sahihu, 2/122. Značenje Poslanikovih riječi(فمن عرف برىء) je da svako ko prepozna nepoželjnost i ne pomiješa ga s onim što nije nepoželjno, za njega će biti puta za oslobađanje i očišćenje od grijeha i kazne na taj način da ga promijeni rukom, jezikom a ukoliko je nemoćan tada da to osudi svojim srcem)

Vjerodostojni hadisi o ovoj temi su mutevatir, posebno putem čistoga Ehli bejta, a.s., upravo zbog toga oni su se strpili, a u očima im trnje a u grlima kost, zbog djelovanja u skladu sa ovim i drugim svetim imperativima, od onoga čime ih je posebno obavezao Vjerovjesnik, s.a.v.a., naredivši im stprljenje u okolnostima uznemiravanja, kako bi ummet bio cjelovit a sjaj očuvan. Bili su dobronamjerni prema onima koji su rukovodili poslovima muslimana, a oni - jer njihovo pravo je bilo žrtvovano – imali su osjećaj gorčine veći od čovjeka koji jede gorku tikvicu, tražeći za njih puteve napretka, u stanju kada su im srca bila ranjenija od onog koga je sablja probola, zbog toga jer njihov položaj bijaše uzurpiran. Sve to zarad provođenja imperativa oporuke i obavljanja obećanja i prakticiranja šerijatske i racionalne stroge dužnosti, dajući prednost važnijem od važnog u trenutku suprotstavljenosti.

Upravo zbog toga je Emiru-l-mu'minin bio iskren sa svom trojicom halifa savjetujući ih, dajući im najbolja rješenja. Ko bude istraživao njegov život za vrijeme njihovog mandata, znat će da je nakon toga što je izgubio nadu na svoje pravo na hilafet odmah nakon Resulullaha, odabrao je put pomirenja, i mira sa upraviteljima. Gledao je svoje prijestolje – koje mu je oporučeno – kako su ga prisvojili, ali nije ratovao protiv njih zbog njega, nije im ga spriječio, čuvajući ummet i pazeći na narod, pridajući pažnju vjeri, žrtvujući dunjaluk zarad ahireta. Bio je na iskušenju kakvom niko nije bio. Bio je suočen s dvije srceparajuće stvari. S jedne strane hilafet, uz sve jasne odredbe i oporuke u njegovu korist, koji ga je dozivao u pomoć glasom koji ranjava srce, i jecajem koji razara jetru.
A s druge strane, talasi smutnje stvarali su bojazan od urušavanja poluotoka, vraćanju arapa džahilijetu i iskorjenjenja islama. Ugrožavali su ga licemjeri u Medini, licemjerje im bijaše urođeno, kao i beduinima oko njih, oni su licemjeri u skladu sa kur'anskim tekstom. Šta više, njihovo poricanje i licemjerje je još žešće. Poslanikovim odlaskom oni su bili ohrabreni, a muslimani postadoše poput pokislih preplašenih četveronožaca okruženih krvoločnim vukovima i divljim grabežljivcima, Musejlemom kezzabom, Talihatom Ibn Huvejlidom lažovom, Sedžahom Binti Hars varalicom i njihovim prijateljima koji su bili odlučni uništiti islam i smrviti muslimane, zatim rimljanima i carevima i drugima koji su vrijebali svoju priliku.
Brojni su slučajevi pokazivanja mržnje prema Muhammedu, s.a.v.a., i njegovom Ehli bejtu i njegovim ashabima, i potpune mržnje prema islamu,

sa željom da se u korijenu uništi, i potkopaju njegovi temelji. I kada su bili u punoj snazi, gazili su žustrim koracima, jer vidjeli su, da se Poslanikovim odlaskom sa ovog svijeta, dešavanja odvijaju u njihovu korist, i to je bila prava prilika, zato su htjeli orobiti islam prije nego ponovo ojača i povrati svoj sistem.
Emiru-l-mu'minin se našao između ove dvije važne stvari, bilo je jasno da će žrtvovati svoje pravo zarad života islama, biti nesebičan zarad općeg dobra. Dakle prekid spora i otklanjanje neslaganja između njega i Ebu Bekra bilo je jedino zbog straha od nanošenja štete nukleusu islama i iz brige prema muslimanima. On i cijeli Ehli bejt i ostali njegovi prijatelji od muhadžira i ensarija su se strpili, u stanju kada im je u očima bilo trnje a u grlu kost.
Njegov govor, tokom života, nakon Resulullaha, s.a.v.a., otvoreno je ukazivao na to, hadisi o tome od Imam čistoga Ehli bejta su mutevatir.
Međutim, poglavar Ensarija, Sa'd Ibn Ubade, nikada se nije pomirio sa dvojicom halifa, nikada nije učestovao u njihovim skupovima i džematima na bajramima i džuma-namazima. Nije se kretao sa njima, niti je priznavao njihove naredbe i zabrane, sve dok ga za mandata drugog halife prevarom nisu ubili u Huranu, a ubice su govorile kako su ga ubili džinni. Zabilježene su njegove riječi na dan Sakife, ali nema potrebe citirati ih ovdje.

(Sa'd Ibn Ubade je poznat kao Ebu Sabit, bio je od onih koji su dali prisegu na Akabi, učestovao je na Bedru i drugim poprištima. Bio je velikodostojnik Hazredža i njihov starješina, plemeniti Ensarija i njihov poglavar. Govor na koji smo ukazali, nalazi se u knjigama predaja i povjesti. Dovoljno je to da ga bilježi i Ibn Kutejbe u El-Imametu ve-s-sijase, i Ibn Džerir Taberi u Tarihu, Ibn Esir u Kamilu, Ebu Bekr Ahmed Ibn Abdulaziz Dževhari u Es-Sekifi i mnogi drugi.)

A njegovi prijatelji, poput Hubaba Ibn Munzira (Hubbab je bio od ensarijskih velikodostojnika, bio je njihov junak Bedra i Uhuda, ima mnogo plemenitih djela i slavnu prošlost) i drugih Ensarija, bili su prisiljeni pognuti svoje glave i pokoriti se njihovoj sili. Pa zar je postupak pod prijetnjom sablji ili spaljivanja vatrom,bio zbog vjere u ugovor prisege?
Da li je to bio primjer konsenzusa o kojem govori Poslanik, s.a.v.a.: “Neće se moj ummet složiti u greški.” Dajte nam fetvu, Allah vas nagradio.

(Njihova prijetnja upućena Aliju, a.s., da će ga spaliti, potvrđena je neupitnim predajama koje su mutevatir. Dovoljno je što je bilježi imam Ibn Kutejbe na početku knjige El-Imametu ve-s-sijase. Imam Taberi na dva mjesta govoreći u svome Tarihu o dešavanjima 11. godine po H., zatim Ibn Abdu-r-Rabih El-Maliki u Akdu-l-ferid, 3 svezak, Ebu Bekr Ahmed Ibn Abdulaziz Dževhari u knjizi Es-Sekifa kao i Ibn Ebi Hadid u Šerhu Nehdži-l-belagati 1/134, Mesu'di u Murudžu-z-zehebod Urveta Ibn Zubejra, ispričavajući se svome bratu kada je htio spaliti kuće Benu Hašima koji nisu htjeli dati prisegu, Šehristani prenosi od Nizama, kada je spomenuo pleme Nizamija u El-Milel ve-n-nihel, Ebu Muhnif je autor posebne knjige o Sakifi, gdje podrobno piše o onome što smo mi samo taksativno spomenuli. U prilog tome koliko je poznat ovaj događaj dovoljna je kasida Omerija od Hafiza Ibrahima u kojoj između ostalog stoji:

...a riječi koje Omer uputi Aliju:
kako je plemenit slušalac a kako velik govornik kuću ću ti spaliti, neću te ni žaliti,
prisegu li ne daš ti,
pa nek je u njoj i Mustafina kći,
niko do Hafsinog babe ne mogade ovo kazat,
pred vitezom Adnana i njegovim zaštitnikom...

Ovo je njihovo ponašanje sa Imamom, koje svjedoči da konsenzus za nas nije argument. Zato, o pošteni ljudi, kako vaše pozivanje na ovakvu vrstu konsenzuza može biti ispravno, i pored ovakvog stanja?
Sellam

Pismo 83 (pitanje)
2. rebiu-l-evvel, 1330. godine po H.

Da li je moguće objediniti pouzdanost odredbi s tim da su ashabi postupili ispravno?
Zbilja umni i razumni ljudi, na ashabe gledaju tako da su čisti od suprotstavljanja formi Poslanikovih imperativa i zabrana, te ne smatraju da im je išta drugo dozvoljeno osim da im se pokore. Dakle, nije moguće da čuju Poslanikovu odredbu o Imamu, a da se zatim ogluše o nju, i to i prvi i drugi i treći put (prve tri halife). I kako je moguće smatrati da su ispravno postupili u odstupanju od tih odredbi i pored toga što su ih čuli? Ne smatram da možeš objediniti ove dvije stvari. Selam.
- S -

Pismo 84 (odgovor)
4. rebiu-l-evvel, 1330. godine po H.

1.Povezivanje između pouzdanosti odredbe i prihvatanja njihove ispravnosti.
2.Uzrok odustajanja Imama, a.s., od svoga prava.

1. Iz sīre velikog broja ashaba saznajemo da su radili u skladu sa isključivo vjerskim odredbama koje se tiču ahiretske perspektive. Poput odredbe da se posti mjesec ramazan a ne neki drugi mjesec, ili upravljanja prema kibli u namazu a ne mimo nje, i odredbe o broju farzova, broju i načinu njihovih rekata. Zatim odredbe o sedam tavafa oko Kabe, i stvarima sličnim tome koje se tiču isključivo ahiretskih koristi.
Međutim odredbe koje su se ticale politike, poput uprave i zapovjedništva, određivanja državnih pravila, uređivanja državnih poslova, vojske, e pa nisu u svim stanjima vidjeli obaveznim povinovati se onome što one iziskuju, već su postupali u skladu sa svojim mišljenjem davši prostora svojim promišljanjima i zaključcima. Bili su takvi da ukoliko bi vidjeli u suprotstavljanju odredbi lični prosperitet, ili korist za svoju karijeru, oni bi odredbi okrenuli leđa i upravljali bi se ličnim koristima.
Kod njih je preovladalo mišljenje da arapi neće prihvatiti Alija, niti će se pokoriti odredbi u njegovu korist. Jer on im je ubijao srodnike na Božijem putu, i prolivao krv svojoj sabljom u promicanju Allahove riječi, i bio im otvoreni neprijatelj na putu pomaganja Istine, sve dok Božija odredba nije postala dominantna usprkos svakom poricatelju istine.
Dakle, ne bi mu se pokorili osim primoravanjem, niti bi odredbu o njemu prihvatili osim silom. Šta više njemu su pripisali svaku kap prolivene krvi na putu islama u danima Vjerovjesnika, s.a.v.a., i to u skladu sa svojim običajima u takvim situacijama, zato što nakon Poslanika u njegovom rodu nije bilo nikog drugog koji zaslužuje da ga drže krivim za prolivenu krv. Jer arapi odgovornost za prolivenu krv stavljaju na pleća najuglednijeg pripadnika plemena i najboljeg u plemenu. A Ali, što je neosporno, bijaše najbolji Hašemija nakon Resulullaha. Usljed toga beduini su nastojali naškoditi mu, urotili su se protiv njega, gajeći mržnju prema njemu i njegovim potomcima, napadajući ga na razne načine. Tako da se zbilo ono što se zbilo. To su vijesti koje su se proširile na svim meridijanima, ispunivši zemlju i nebo duhom te nesreće.

Isto tako, Kurejšije posebno a beduini generalno, bijahu kivni na Alija, a.s., zbog toga što je bio neumoljiv prema Allahovim neprijateljima, i što je bio strog prema onima koji su kršili Božije granice i omalovažavali Njegove svetinje. Bili su u strahu od njegovog naređivanja dobra i odvraćanja od zla, preplašeni od njegove pravde među stanovništvom, i jednakosti kojom je pristupao svim ljudima u svim pitanjima. Niko se nije nadao njegovoj popustljivosti, niti je za bilo koga ublažavao zakon. Pred njim su uvaženi i moćni bili slabi i krotki sve dok se od njih ne uzme pravo, a slabi i krotki pred njim bijahu jaki i uvaženi sve dok im nije vraćeno pravo njihovo. Pa kako bi se beduini povinovali nekom poput njega, kad Beduini su najveći nevjernici i najgori licemjeri, i razumljivo je što ne poznaju propise koje Allah Svome Poslaniku objavljuje; (Tevba, 97) A od stanovnika Medine (ima) ustrajnih u munafikluku, ne znate ih; Mi ih znamo; (Tevba, 101) i među njima je družina koja se ne ustručava učiniti bilo kakav nered.

Također, Kurejšije i ostali beduini zavidjeli su Aliju na vrlinama koje mu je Allah podario. Jer on je u znanju i djelovanju kod Uzvišenog Allaha, Njegovog Poslanika i posjednika razuma, stigao do nivoa, za koje su rivali bili nesposobni, a od kojih su sposobni uzmicali. Od Allaha i Njegovog Poslanika zarad prošlosti i osobina dobio je položaj za kojim su se istezali vratovi nade. Stigao je do mjesta nedokučivog i za najambicioznije. Zbog toga su srca licemjera bila ispunjena ljubomorom, te se u tome da ne postupe u skladu sa odredbom o njemu, združila riječ razvratnika, nakisina (kršitelja ugovora), kasitina (nasilnika) i marikina (onih koji su napustili vjeru), odbacivši Poslanikovu odredbu, u potpunosti je zaboravivši.
I bi šta bi od onog o čemu ne zborim
pa zamisli najbolje i ne pitaj o tome!
Isto tako, Kurejšije i ostali beduini težili su k tome da hilafet orbitira u njihovim plemenima, to im je otvorilo apetit, te su se opredjelili za kršenje prisege, i odlučili se presijeći tu vezu, zaboraviti tu odredbu na način da se nikada više ne spomene.
Složili su se u tome da od prvog dana hilafet bude oduzet onome kome je zavješten Resululahovom oporukom. Zato su ga i stavili na izbor i volju da bi svako pleme moglo gajiti nadu stizanja do hilafeta, pa makar i nekad u budućnosti.
Da su se pokorili odredbi, te nakon Poslanika, Aliju dali njegovo pravo, to bi značilo da hilafet ne izlazi iz kruga čistog Ehli bejta, jer ih je Poslanik, s.a.v.a., sjedinio na dan Gadira i u drugim prilikama i to na temelju odredbe Božije Knjige. Učinivši ih predvodnicima posjednika znanja do sudnjeg Dana. No, beduini ne mogahu otrpiti ograničenje hilafeta na jednu posebnu porodicu, posebno nakon toga što su sva plemena već bacila oko na njeg, a duše oko njeg kružile sa svih strana.
Toliko je smršala jadna da joj se ukazaše kosti, i da za cijenu i ubogi pita.
Također, ko bude istraživao povijest Kurejšija i beduina ranog perioda islama, uvidjet će da se oni nisu pokorili hašemijskom vjerovjesništvu prije nego li su bili smrvljeni, kada u njima nije bilo više snage. Pa kako će tek biti zadovoljni da u porodici Hašemija bude i poslanstvo i hilafet?
Omer Ibn Hatab je rekao Ibn Abbasu pri jednom razgovoru: “Kurejšije ne vole da se kod vas spoji vjerovjesnišvo i hilafet, na taj način opterećujete ljude.” (Prenosi ga Ibn Ebi El-Hadid u Šerhu Nehdži-l-belagati, 3/107,)
إن قريشاً كرهت أن تجتمع فيكم النبوة والخلافة، فتجحفون على الناس

2. Dobrim prethodnicima (selefu salih) nije bilo moguće da ih primoraju na doslovno držanje do vjerskih tekstova iz bojazni od njihovog vraćanja na trag ako budu u tome insistirali, i zbog straha od loših posljedica razilaženja u takvom stanju. Sa smrću Resulullaha, s.a.v.a., ispoljeno je licemjerje, njegovim odlaskom ojačala je moć dvoličnjaka, duše poricatelja postadoše okrutne, zaljuljaše se stupovi vjere, srca vjernika bjehu orobljena, odjednom postadoše poput pokislog stada u studenoj noći, okruženi krvoločnim vukovima i opasnim zvijerima. Neka se beduinska plemena odmetnuše od vjere, a druga su to namjeravala učiniti, o čemu smo već opširno pisali u 82. pismu.

U takvom stanju Ali je bio zabrinut, da među ljudima ne izazove smutnju i razdor, ispolji li svoje pravo na hilafet, pa da vjera bude izgubljena, jer srca bjehu kakvim ih opisasmo, a licemjeri kako pojasnismo, zlobno su grizli

svoje prste, otpadnici bjehu u svome stanju, a poricatelji kao što smo prethodno naveli. Ensarije su su usprotivile Muhadžirima, odstupivši od njih riječima: “Vladar od nas, vladar od vas.” I tako dalje i tako dalje. Njegova briga za vjeru ga je potakla da se suzdrži od traženja hilafeta i da se drži po strani. Jer znao je da zatraži li hilafet u takvom stanju, to će biti uzrokom dovođenja ummeta u opasnost i do uništavanja vjere. Zato se povukao, žrtvujući se zarad islama, čineći uslugu u korist općeg interesa, dajući prednost Ahiretu nad Dunjalukom.
On je, dakle, boravio u kući, ne davši prisegu sve dok ga na silu nisu izveli iz nje, sve zarad čuvanja svoga prava, i upotpunjenja dokaza protiv onih koji su ga napustili. Da je pohitao sa prisegom ne bi se na taj način zaokružio njegov dokaz, niti bi zablistao njegov argument.
Dakle, on je svojim postupkom napravio vezu između očuvanja vjere i zaštite svoga prava u upravljanju vjernicima. Što aludira na snagu njegovog uma, neodoljivost njegove milosrdnosti, širinu njegove duše, i davanja prednosti općem dobru. Kada se neko prođe tako važne stvari, on kod svoga Gospodara postiže najuzvišenije vjerske stupnjeve. Vrhunac koristi koju je ostvario u tim stanjima bijaše bliskost Uzvišenom Allahu.

Što se pak tri halife i njihovih pristaša tiče, oni su, zbog stvari koje smo već ranije spomenuli, interpretirali odredbu o Alijevom hilafetu. Takav postupak nije čudan nakon onog što smo te o njima upoznali o interpretiranju i idžtihadu u vezi sa svim Poslanikovim riječima o politici i upravljanju, određivanju državnih pravila, uređivanja državnih poslova. Kao da te stvari nisu ubrajali u vjerska pitanja. To im je olakšalo da mu se suprotstave, i kada su konačno stvar okrenuli u svoju korist, odlučno su krenuli s projektom zaboravljanja takvih hadisa. Najavili su kazne za sve one koji su ih prenosili ili aludirali na njih. A pošto su bili uspješni u čuvanju režima, širenju islama, osvajanju carstava, stjecanju bogatstva i moći, a nisu se zaprljali strastima, posao im je pošao nabolje, postali su moćni, ljudi su o njima počeli gajiti lijepa mišljenja, zavoljeli su ih, tako da su i ljudi pošli stazom zaboravljanja tih (kritičnih) hadisa. Nakon njih na scenu su stupile Emevija, čiji glavni cilj bijaše uništavanje i iskorijenjivanje Ehli bejta, a.s.
Ipak, pored svega toga, do nas su stigli očiti tekstovi u autentičnim zbirkama hadisa, koji su nam dovoljan dokaz, a svaka hvala pripada Allahu. Selam.
– Š –

Pismo 85 (pitanje)
7. rebiu-l-evvel, 1330. godine po H.

Traženje slučajeva kada se nisu pokorili odredbi

Obratio sam pozornost tvome posljednjem pismu, koje na čudesan način približava ono što smo smtarali nemogućim, i iznenađuje u navođenju primjera očitim ilustracijama. Nek je slavljen Onaj Koji ti je učinio jednostavnim iznošenje najsloženijih dokaza, i podario ti ključeve objašnjenja, pa stižeš tamo gdje sredstva ne stižu, i osvajaš ono što se

nadama osvojiti ne da. Mislili smo da se motivi ne mogu vezati s onim što si iznio kao dokaz koristeći autentične tekstove, te da nema puta onome što si iznio u svojim upečatljivim objašnjenjima. Bilo bi lijepo da nam ukažeš na slučajeve u kojima se oni nisu pokorili očitim odredbama, kako bi se objasnio ispravni aspekt, i rasvjetlio put napretka. Također bih zamolio detaljnije objašnjenje, iznošenjem poznatih hadisa, istraživanjem onog što je zbilježeno u knjigama anala o njihovim kretanjima. Selamun alejkum ve rahmetullahi ve berekatuhu
- S –

Pismo 86 (odgovor)
8. rebiu-l-evvel, 1330. godine po H.

1.Nesretni četvrtak
2.Razlog odustajanja Poslanika od onog što im naredi tog dana

1. Broj slučajeva u kojima se nije pokorilo odredbi ima više od toga da ih je moguće izbrojati. Dovoljan primjer za takvo šta je nesreća koja se dogodila u četvrtak, a koja je od najpoznatijih događaja, i najvećih nesreća. Bilježe je autori Sahiha i ostali hadiski autoriteti, prenose ga svi historičari i hronolozi. Dovoljno ti je ono što bilježi Buharija (U poglavlju Kavlu-l-marid kumu anni, iz knjige El-Merda, 4/50.) lancem prenosilaca do Ubejdullaha Ibn Abdullaha Ibn Utbeta Ibn Mesu'da od Ibn Abbasa da je rekao:
“Kada je Poslanik bio na samrti, u kući bijahu ljudi a među njima Omer Ibn Hattab. Reče Poslanik, s.a.v.a.: “Donesite mi da vam napišem nešto nakon čega nikada nećete zalutati.” Tad reče Omer: “Zaista je bol savladala Vjerovjesnika, a kod vas je Kur'an. Dovoljan nam je Kur'an.” Tada ljudi u kući pokazaše međusobno neslaganje i počeše se prepirati. Neki od njih govorahu: “Priđite, da vam napiše Vjerovjesnik ono nakon čega nećete zalutati.” Drugi govorahu ono što je rekao Omer. Pošto se diže nepromišljen govor i poraste neslaganje pred Vjerovjesnikom, Resulullah im reče: “Ustajte!” Ibn Abbas je govorio: “Zaista je nesreća svih nesreća neslaganje i galama koja se dogodila pred Vjerovjesnikom zbog onoga što im je htio napisati...”
لما حضر رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم وفي البيت رجال فيهم عمر بن الخطاب، قال النبي صلى الله عليه وآله وسلم: هلم أكتب لكم كتاباً لا تضلوا بعده، فقال عمر: إن النبي صلى الله عليه وآله وسلم قد غلب عليه الوجع، وعندكم القرآن حسبنا كتاب الله، فاختلف أهل البيت فاختصموا، منهم من يقول: قربوا يكتب لكم النبي كتاباً لا تضلوا بعده ومنهم من يقول ما قاله عمر، فلما أكثروا اللغو والاختلاف عند النبي، قال لهم رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: قوموا [عنّي]، فكان ابن عباس يقول: إن الرزية كل الرزية ما حال بين رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، وبين أن يكتب لهم ذلك الكتاب من اختلافهم ولغطهم
(U poglavlju Kavlu-l-marid kumu anni, iz knjige El-Merda, 4/50.)

Ovaj hadis spada među one čija se vjerodostojnost i izvori ne dovode u pitanje, a Buhari ga navodi na više mjesta u Sahihu. (Navodi ga u Knjizi Znanje, Sahih, 1/22, kao i na drugim mjestima koja poznaju istraživači.)

Bilježi ga također i Muslim u Sahihu predkraj poglavlja El-Vesaja. (Sahihu-l-Muslim, 2/14.) Navodi ga Ahmed u Musnedu, 1/325, od Ibn Abbasa. Kao i

ostali autori hadiskih i povijesnih djela. U prenošenju ovog hadisa i pored toga što postoji izravan izraz: (إن النبي يهجر) tojest,“Zaista Vjerovjesnik bunca,” unijeta je izmjena tako što je ovaj detalj prenesen po smislu, tojest, da je bol savladala Vjerovjesnika. I pored toga oni navode kako je on rekao: “Zaista je bol savladala Vjerovjesnika,” s namjerom retuširanja izraza, i ublažavanja ružnoće rečenog, a i pored toga aludira na ono što bilježi Ebu Bekr Ahmed Ibn Abdulaziz El-Dževhari u knjizi Es-Sekife, (Kao i u Šarhu Nehdži-l-belagati od Allame Mu'tezilija, 2/20.) lancem prenosilaca do Ibn Abbasa da je rekao:
“Kada je Poslanik bio na samrti, u kući bijahu ljudi, među njima i Omer Ibn Hattab. Resulullah reče: “Donesite mi pero i papir da vam napišem nešto nakon čega nećete zalutati.” Kaže: “Pa reče Omer riječi čije značenje je da je bol obuzeo Resulullaha, s.a.v.a.” Zatim reče: “Mi imamo Kur'an, dovoljna nam je Allahova knjiga.” Pa se posvadiše ljudi u kući i digoše galamu. Pa neki su govorili: “Priđite da vam Vjerovjesnik napiše.” Neki su govorili ono što je rekao Omer. Pa pošto se diže galama i nepromišljen govor, naljuti se Vjerovjesnik pa reče: “Ustajte...”
لما حضرت رسول الله الوفاة، وفي البيت رجال فيهم عمر بن الخطاب، قال رسول الله: ائتوني بدواة وصحيفة أكتب لكم كتاباً لا تضلون بعده، (قال): فقال عمر كلمة معناها أن الوجع قد غلب على رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، ثم قال: عندنا القرآن حسبنا كتاب الله، فاختلف من في البيت واختصموا، فمن قائل: قربوا يكتب لكم النبي، ومن قائل ما قال عمر، فلما أكثروا اللغط واللغو والاختلاف غضب صلى الله عليه وآله وسلم، فقال: قوموا...

Očito je da oni Omerovo protivljenje prenose smislom a ne doslovce. Na to aludira i činjenica da muhaddisi kada ne navode ime onog ko se usprotivio tog dana, doslovce navode njegove riječi. Buharija u knjizi o Džihadu i putovanju, 2/118.
Obavijestio nas je Kubejde, da nas je obavijestio Ibn Ajine od Selmana Ahvala, od Seida Ibn Džubejra, od Ibn Abbasa da je rekao:
“Četvrtak, eh šta je četvrtak.” Zatim je plakao toliko da suze pokvasiše kamenčiće. Nakon toga je rekao: “U četvrtak se pojača bol Resulullahu, pa je rekao: “Donesite mi papir da vam napišem ono nakon čega nikada zalutati nećete.” Pa se posvađaše, a pred Poslanikom se ne smije svađati. Pa rekoše: “Allahov Poslanik bunca.” Poslanik reče: “Ostavite me, Onaj kod koga sam ja bolji je od onoga čemu me pozivate. Pa je na samrti oporučio tri stvari: “Protjerajte idolopoklonike sa arapskog poluotoka, darivajte izaslanike onako kako sam ih ja darivao. (Kaže) I treću sam zaboravio ...”
يوم الخميس وما يوم الخميس، ثم بكى حتى خضب دمعه الحصباء، فقال: اشتد برسول الله وجعه يوم الخميس، فقال: ائتوني بكتاب أكتب لكم كتاباً لن تضلوا بعده أبداً، فتنازعوا، ولا ينبغي عند نبي تنازع، فقالوا: هجر رسول الله، قال صلى الله عليه وآله وسلم: دعوني فالذي أنا فيه خير مما تدعوني إليه، وأوصى عند موته بثلاث: أخرجوا المشركين من جزيرة العرب، وأجيزوا الوفد بنحو ما كنت أجيزهم (قال) ونسيت الثالثة
(Treće nije ništa drugo do li ono što je Poslanik htio napisati da bi ih sačuvao od zablude. Međutim, politika je natjerala muhadise da zaborave baš to, na što ukazuje hanefijski muftija iz Sūra, Hadž Davud Dada.)

Ovaj hadis također prenosi Muslim pri kraju knjige El-Vasijjeh u Sahihu, a Ahmed u Musnedu od Ibn Abbasa, 1/222. Prenose ga i ostali muhaddisi. Muslim ga bilježi u knjizi El-Vasijjeh od Se'id Džubejra drugim lancem prenosilaca od Ibn Abbasa, da kaže:
“Četvrtak eh šta je četvrtak.” Zatim mu potekoše suze koje su izgledale poput nanizanih bisera. Reče: “Rekao je Resulullah, s.a.v.a.: “Donesite mi

papir i tinte ili ploču i tinte, da vam napišem nešto nakon čega nikada zalutati nećete.” Pa rekoše: “Zaista Resulullah bunca...”

يوم الخميس وما يوم الخميس، ثم جعل تسيل دموعه حتى رؤيت على خديه كأنها نظام اللؤلؤ، قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: ائتوني بالكتف والدواة، أو اللوح والدواة، أكتب لكم كتاباً لن تضلوا بعده أبداً، فقالوا: إن رسول الله يهجر

(Istim riječima hadis bilježi Ahmed u Musnedu, 1/355, kao i više pozdanih autora hadiskih knjiga.)

Ko razmotri ono što je vezano za ovu nesreću u Sahihu, znat će da je prva osoba koja je tog dana rekla: “Resulullah bunca,” bio Omer, a zatim oni od prisutnih koji su podržali njegovo mišljenje. Čuo si riječi Ibn Abbasa u prvom hadisu: “Tada ljudi u kući pokazaše međusobno neslaganje i počeše se prepirati. Neki od njih govorahu: “Priđite, da vam napiše Vjerovjesnik ono nakon čega nećete zalutati.” Drugi govorahu ono što je rekao Omer.” Tojest govorili su: “Resulullah bunca.”
U predaji koju od Omera bilježi Taberani u El-Evsatu, (Kao u Kenzu-l-ummalu, 3/138.) Omer kaže: “Kada se razbolio Vjerovjesnik rekao je: “Donesite mi list i tintu, da vam napišem nešto nakon čega nikada nećete zalutati.” Zatim reče žena iza zastora: “Zar ne čujete šta Resulullah govori.” Omer reče: “Rekoh im zaista vi ste poput žena koje su se divile Jusufu, kada se Resulullah razboli vi stisnete oči svoje, a kada ozdravi natovarite mu se na vrat.” Omer kaže: “Reče Resulullah: “Pusti ih, zbilja one su bolje od vas!”

لما مرض النبي قال: ائتوني بصحيفة ودواة؛ أكتب لكم كتاباً لن تضلوا بعده أبداً، فقال النسوة من رواء الستر: ألا تسمعون ما يقول رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، قال عمر: فقلت إنكن صويحبات يوسف إذا مرض رسول الله عصرتن أعينكن، وإذا صح ركبتن عنقه! قال: فقال رسول الله: دعوهن فإنهن خير منكم

Vidiš ovdje da se oni nisu pokorili njegovoj odredbi koja je takva da su joj se pokorili bili bi sigurni od zablude. Kamo sreće da su se zadovoljili time da mu ne budu poslušni, i da njegove riječi nisu odbili svojim riječima: “Dovoljna nam je Knjiga Božija.” Kao da on ne zna za položaj Kur'ana među njima, ili da oni bolje od njega znaju za karakteristike i koristi Kur'ana.

Kamo sreće da su stali na tome i da je to bilo sve, i da nisu na njega nasrnuli tim riječima – Resulullah bunca – a on je tu na samrti među njima. Kojim su se to riječima oprostili od njega? Oni – pošto nisu prihvatili njegovu riječ, zadovoljivši se Kur'anom, kako su to umislili – kao da nisu svakodnevno slušali kur'anski ajet, na svojim skupovima: Ono što vam Poslanik dā to uzmite, a ono što vam zabrani to ostavite. (Hašr, 7) Oni rekavši da bunca, kao da nisu čitali Allahove riječi: Uistinu, to je riječ izaslanika plemenitog, posjednika moći, kod Vlasnika Arša cijenjenog, Slušanog, tamo pouzdanog. I nije drug vaš lud. (Takvir, 19 – 22)
Ili pak: Uistinu je on govor Poslanika plemenitog, i nije on govor pjesnika; malo što vjerujete! Niti je govor proroka, malo čega se sjećate! Objava je od Gospodara svjetova. (Hakka, 40 – 43)
Ili: Nije zalutao drug vaš, niti skrenuo, I ne govori po želji. To je jedino Objava - objavljuje se. Uči ga Jedan žestokih sila. (Nedžm, 2 – 5) i mnogo drugih sličnih ovim jasnim ajetima, u kojima se nedvosmisleno govori o tome da je njegov govor čist od buncanja, iako je razum sam po sebi dovoljan da posvjedoči to, bez potrebe za dokazom. Međutim, oni su znali

da on želi potvrditi ugovor hilafeta, i utvrditi odredbu hilafeta posebno za Alija, a općenito za svoj Ehli bejt, pa su ga u tome spriječili, što priznaje drugi halifa u privatnom razgovoru koji se vodio između njega i Ibn Abbasa. (Kao što stoji u Šerhu Nehdži-l-belagati, od Ibn Ebi El-Hadida, 2/114, u 27. redku)

Kada razmisliš o Poslanikovim riječima: "Donesite mi da vam napišem nešto nakon čega nećete nikada zalutati," kao i o hadisu o dvije vrijedne stvari: "Zaista među vama ostavljam ono čega ako se budete držali nećete nikada zalutati, Allahovu knjigu i moj Ehli bejt," znat ćeš da je namjera u oba hadisa jedna stvar, i da je on, kada je bio bolestan htio napisati ono čime ih je obavezao u hadisu o dvije vrijedne stvari.

2. Zaista je Poslanik odustao od toga, jer su ga riječi kojim su ga neočekivano napali, prisilile na to da odustane, jer nakon toga to što bi napisao ne bi imalo drugo postignuće osim smutnje i razdora nakon njega, u vezi sa tim da li je u onome što je napisao buncao ili nije buncao. Kao što se to dogodilo pred njegovim očima kada se podigla galama i nepromišljen govor. Tako da mu tog dana nije ništa drugo preostalo već da kaže: "Ustajte," kao što si već čuo, a da je kojim slučajem ustrajao i napisao ono što je htio napisati, oni bi bili tvrdoglavo ustrajni u tvrđenju da on bunca, a njihove pristalice bi dale sve od sebe da to potvrde, pisali bi knjige o tome i punili svitke s namjerom pobijanja te Poslanikove upute i onoga ko se poziva na nju.
Otuda je njegova velika mudrost iziskivala da odustane od pisanja upute, kako njegovim protivnicima i njihovim pristalicama ne bi ostalo puta za obježđivanje poslanstva – Allahu se od toga utječemo i od Njega pomoć tražimo. Poslanik je vidio da Ali, a.s., i njegovi prijatelji su pokorni pred sadržajem te upute, bez obzira napisao je ili ne. A drugi mimo njih neće postupiti po njoj niti će je uvažiti ukoliko je napiše. Dakle u takvim okolnostima mudrost je iziskivala da to ne učini, jer nakon takvog protivljenja osim smutnje ne bi imala drugog efekta, što je sasvim jasno.
Selam.
- Š -

Pismo 87 (pitanje)
9. rebiu-l-evvel, 1330. godine po H.

Diskusija o izgovorima nesreće

Možda Poslanik, a.s., naredivši da mu donesu papir i tintu, nije namjeravao baš ništa napisati, možda ih je svojim govorom želio samo iskušati, i ništa više. Pa je Allah samo Omera El-Faruka uputio na to, i nikog drugog od ashaba. Zato je neophodno da se ovo protivljenje (Poslaniku) ubroji u slaganje sa njegovim Uzvišenim Gospodarem, što je bio jedan od njegovih kerameta. Neke istaknute ličnosti daju ovakav odgovor, međutim, pošteno gledajući njegove riječi: "Nakon njih nećete nikada zalutati," pobijaju takvu mogućnost, jer to je druga apodoza njegovog imperativa. Tako da je značenje njegovog govora sljedeće: ukoliko donesete papir i tintu i

napišem vam tu uputu, nakon nje nikada nećete zalutati. Jasno je da obavještavanje o ovoj stvari, samo s namjerom iskušavanja, spada u očitu laž, od koje je nužno da govor vjerovjesnika bude čist. Osobito u situaciji kada je nedonošenje papira i tinte prioritetnije od donošenja. Mada je ovaj odgovor diskutabilan i sa drugih aspekata, što znači da je sigurno u pitanju nešto sasvim drugo.
Također moguće je kazati da uopće nije pitanje odredbe i obavezivanja, pa da onaj koji odbija bude neposlušnik, već je riječ o konsultovanju. A oni su se konsultovali s njim u nekim pitanjima, osobito Omer, on je duboko u sebi znao da je uspješan u odabiru onog što je u interesu muslimana, imao je nadahnuće od Uzvišenog Allaha. On je s tim želio olakšati Vjerovjesniku, iz sažaljenja nije mogao dopustiti da se Poslanik namuči pišući uputu u stanju bolesti. On je vidio da je prioritet u tome da mu se ne donesu papir i tinta, šta više, možda se plašio da Vjerovjesnik napiše nešto što ljudi nisu u stanju izvršiti, pa da na taj način zasluže kaznu, jer tada bi te stvari bile već zapisane i određene i ne bi bilo moguće o njima služiti se idžtihadom. Možda se plašio licemjera da kojim slučajem ne bi doveli u pitanje ispravnost tog pisma jer, napisano je pod utjecajem bolesti, što bi moglo dovesti do razdora. Zbog toga je rekao: "Dovoljna nam je Božija knjiga," zato što je Allah rekao: U Knjizi Mi nismo ništa izostavili. (En'am, 38) Kao i: Danas sam usavršio vjeru vašu. (Maide, 3) Kao da je bio siguran da ummet neće zalutati, jer Allah im je usavršio vjeru i upotpunio im blagodat Svoju.
Ovo je njihov odgovor, takav kakav jeste, jer Poslanikove riječi: "Nećete zalutati," daju do znanja da je riječ o odredbi i obavezivanju, jer bez najmanje sumnje stroga je obaveza kad god je to moguće, potruditi se u onome što ljude čini sigurnim od lutanja. To što su ga oni razočarali, i što im je naredio da ga napuste, drugi je dokaz o tome da je riječ o pitanju obavezivanja a ne konsultovanja.
Ukoliko kažeš da je riječ o strogoj obavezi i da je Vjerovjesnik ne bi ostavio samo zato što su mu se oni usprotivili, kao što to nije učinio prilikom protivljenja nevjernika.
Reći ćemo, da te riječi ukoliko su na svom mjestu, daju nam do znanja da njemu nije bila stroga dužnost napisati to pismo, a što se ne protivi činjenici da je njima, kada im je Poslanik to naredio, donošenje papira i tinte bila stroga dužnost, objasnivši im da im je korist toga sigurnost od lutanja i ostajanje na putu upućenih. Jer osnova u ovom pitanju je obaveznost onima kojima je naređeno a ne onome koji naređuje. Osobito jer korist se striktno svodi na onoga kome se naređuje. Ono o čemu se polemiše je stroga dužnost koja se odnosi na njih a ne na njega.
S tim da je moguće da i njemu bude stroga obaveza, koja je zatim prestala važiti jer ga oni nisu poslušali, i zbog toga što su rekli da bunca, jer nakon toga to što bi napisao ne bi imalo nikakvog efekta osim raskola, kako si ti protumačio.
Neki ljudi opravdavaju na način da Omer nije shvatio iz tog govora da će uputa biti povodom čuvanja svakog pojedinca iz ummeta od zablude, na način da baš nijedan čovjek nakon toga neće zalutati. Već da je iz njegovih riječi "nećete zalutati" razumio da se neće složiti u zabludi, svi zajedno, svaki pojedinac, i da nakon pisanja ove upute zalutalost neće moći da se proširi na svakog pojedinca, a on je znao, da se nikada neće dogoditi da se svi slože u zabludi. Zbog toga, nije vidio učinka od njegove upute, pretpostavivši, da je Poslanikova namjera bila, biti što više predostrožan,

jer on je bio oličenje ogromne milosti. Zato mu se on suprotstavio tim suprotstavljanjem, temeljeći ga na činjenici da to pitanje nije stvar obavezivanja, već da je riječ o emociji i milosrđu.
Ovo je sve što su rekli iznoseći opravdanja na tu prenagljenost. Ko bude pažljivo pogledao ova opravdavanja, shvatit će da su daleko od ispravnog. Jer Poslanikove riječi “nećete zalutati,” daju do znanja da je riječ o pitanju obavezivanja, kao što smo rekli, a to što su ga razočarali je dokaz da su napustili svoju strogu obavezu. Zato je prioritetnije da se u odgovoru kaže: Zaista je ovaj događaj suprotan njihovoj praksi, poput slučajnih greški i rijetkih nepromišljenosti, čiji detaljni aspekt ispravnosti mi ne znamo, a Allah upućuje na put pravi. Es-Selamu alejkum.
- S -

Pismo 88 (odgovor)
11. rebiu-l-evvel, 1330. godine po H.

Opovrgavanje navedenih izgovora

Zaista razboritom čovjeku, dostoji da istinu učini vidljivom i da ispravno govori. Ostalo je nekoliko aspekata u opovrgavanju tih izgovora, pa bih volio ponuditi ih vama, kako bi vam sud o tome bio iznesen.
U prvom odgovoru kažu: Možda Resulullah naredivši im da donesu papir i tintu nije imao namjeru ništa napisati, jedino je htio iskušati ih i ništa više. Pored onoga što ste vi naveli, mi kažemo: Zaista se ovaj događaj, što se iz hadisa jasno vidi desio u samrtnim trenucima Poslanika, nek su mu moji roditelji žrtve. Taj trenutak nije bio trenutak iskušavanja, već vrijeme upozorenja i savjeta, i ostavljanja oporuke za sve važne stvari, i potpune iskrenosti prema ummetu. Čovjek na samrti je daleko od šale i zabave. On se bavi samim sobom i onim što je važno njemu i njegovim bliskim, a osobito kada je to Vjerovjesnik.
Kada već za cijelog svoga života nije imao prilike iskušati ih, pa kako će za to naći prostora na samrti? Posebno što im je on nakon što su podigli glas i nepromišljen govor i svađu pred njim, rekao da izlaze. Što nam otkriva njegovo razočarenje. Da su oni koji su sprječili da se to učini, postupili ispravno, njemu bi se to dopalo i on bi pohvalio njihov postupak.
Ko god obrati pažnju na ovaj hadis, posebno na riječi onih koji su rekli da Poslanik bunca, bit će siguran da su oni znali da će Poslanik učiniti nešto što se njima ne dopada. Upravo zbog toga sasvim neočekivano su mu u oči rekli takve riječi. Pred njim su podigli glas, govorili nesuvislo, svađali se. Plač Ibn Abbasa zbog toga što se dogodilo, ubrajajući taj događaj u nesreću, je dokaz neispravnosti njihovog odgovora.
Gospoda iznoseći isprike kažu da je Omer bio uspješan u iznalaženju ispravnih rješenja koja su u interesu svih muslimana. Imao je od Boga nadahnuće. Na ovu ispriku ne treba obraćati pažnju. Jer ona aludira na to da je ispravnost u ovom događaju na njegovoj strani a ne na strani Resulullaha, i da je njegovo nadahnuće tog dana bilo ispravnije od objave kojom zbori Iskreni i Povjerljivi, s.a.v.a.
Kažu, da je on želio olakšati Poslaniku, s.a.v.a., iz brige za njim, da se ne muči pisanjem u stanju bolesti. A ti – Allah tobom pomogao istinu – znaš

da je u pisanju te upute rasterećenje i razgala Posalnikovom srcu, i sreća njegovim očima, i sigurnost njegovom ummetu od zalutalosti. S tim da su pitanje poslušnosti i svete želje, njegovim časnim bićem, pripadale njemu, i kada je poželio – nek su mi roditelji njegove žrtve – da mu se donese papir i tinta, i to naredio, pa niko nema pravo da odbije njegov imperativ ili pak da se suprotstavi njegovoj želji. I nije za vjernika niti za vjernicu, kad Allah i Poslanik Njegov odrede nešto, da oni imaju izbor po hanođenju svome. A ko ne posluša Allaha i Poslanika Njegovog - pa zaista je zalutao zabludom očitom. (Ahzab, 36)
S tim da mu je njihovo suprotstavljanje u tom veoma važnom pitanju, i njihovo nesuvislo pričanje, i podizanje glasova i prepiranje pred njim, palo teže od pisanja te upute koja bi čuvala ummet od zalutalosti. I kako to da mu se onaj koji se sažali nad njim da se ne umori pisanjem upute, suprotstavi i neočekivano ga napadne riječima da bunca?!
Kažu: Omer je uvidio da je prioritetnije ne donijeti mu papir i tintu. Ovo spada u najveća čuda, i najnevjerovantije stvari! Kako da to bude prioritetnije i pored Poslanikovog naređenja da mu to donesu? Zar je Omer vidio da Poslanik naređuje nešto što je prioritetnije ne izvršiti?!
Još čudnije su njihove riječi: Možda se pribojavao da Poslanik ne napiše nešto što ljudi neće moći izvršiti, pa bi na taj način napustivši to naređenje, zaslužili kaznu. Kako da strijepi od toga i pored Poslanikovih riječi: “Nakon toga nećete zalutati.” Zar ne vidiš da po njima Omer bolje poznaje posljedice nego Poslanik? I da je predostrožniji i sažaljiviji prema ummetu od njega?! Daleko bilo, nikada!
Isto tako kažu: Možda se Omer plašio licemjera da kojim slučajem ne bi doveli u pitanje ispravnost tog pisma jer napisano je u stanju bolesti, što bi moglo dovesti do razdora. A ti – Allah tobom pomogao istinu – znaš, da je takvo šta nemoguće uz postojanje Poslanikovih riječi: “Nećete zalutati.” Jer on je nedvosmisleno dao do znanja da je ta uputa uzrok njihove sigurnosti od zalutalosti. Pa kako je moguće da bude uzrokom smutnje zbog kleveta licemjera? Ukoliko je strahovao od toga da će licemjeri dovesti u pitanje ispravnost tog pisma, pa zašto je svojim suprotstavljanjem i sprječavanjem posijao sjeme klevete, i zašto je rekao da bunca?!
Što se pak njihovog komentara Omerovih riječi: “Dovoljna nam je Allahova knjiga,” ajetima: U Knjizi Mi nismo ništa izostavili. Kao i: Danas sam usavršio vjeru vašu, on je neispravan. Usljed toga što ova dva ajeta ne ukazuju na sigurnost od zalutalosti. Niti jamče uputu ljudima. Pa kako to da je dozvoljeno napustiti trud glede tog pisma, pouzdavši se u ova dva ajeta? Ukoliko bi postojanje časnog Kur'ana bilo povodom sigurnosti od zalutalosti, u ovom ummetu se ne bi dešavala zalutalost i razdor, u čije nestajanje nema nade.
(Ti – Allah tobom pomogao istinu – znaš da Resulullah nije rekao: Namjera mi je da vam napišem propise. Pa da bi u odgovoru mogli kazati da im je u shvatanju propisa dovoljna Allahova knjiga. Ako pretpostavimo da je želio napisati propise, pa možda je njihovo određivanje od njega uzrok sigurnosti od zalutalosti. Tako da nema opravdanja da se trud vezan za to pismo napusti, zadovoljavanjem Kur'anom. Štaviše, kada to pismo ne bi imalo nikakav drugi učinak osim da osigura od zalutalosti ne bi bilo ispravno napustiti ga i suprotstaviti mu se, oslanjajući se na to da Kur'an obuhvata sve stvari. Ti znaš za potrebu ummeta prema svetom sunnetu, i da oni nisu neovisni od njega i pored Kur'ana, i njegove sveobuhvatnosti i

preventivnosti. Jer je dolazak do zaključaka iz Kur'ana nemoguć za svakog pojedinca. Da Kur'an nema potrebu za Poslanikovim objašnjenjima, ne bi Allah naredio da ga objašnjava ljudima: A tebi objavljujemo Kur'an da bi objasnio ljudima ono što im se objavljuje. (Nahl, 44))
U posljednjem odgovoru kažu da Omer iz Poslanikovog govora nije shvatio da će ta uputa biti povodom čuvanja svakog pojedinca iz ummeta od zalutalosti. Već da je shvatio kako će biti uzrokom da se ne slože – nakon pisanja – u zabludi. Kažu da je on znao da je slaganje u zabludi nemoguća stvar, bilo da se o tome napiše uputa ili ne. Usljed toga on je tog dana pokazao suprotstavljanje.
Pored onog na što ste o tome ukazali, Omer nije bio toliko daleko od razumjevanja da mu bude skriveno ono što je iz hadisa jasno svim ljudima. Jer su i građani i nomadi iz ovoga shvatili da ukoliko bi to pismo bilo napisano bilo bi potpuni uzrok u čuvanju svakog pojedinca od zalutalosti. Ovakvo značenje hadisa među narodom se odmah razumije. A Omer je sigurno znao da se Poslanik nije plašio od toga da bi se ummet mogao složiti u zabludi. Jer on je čuo Poslanikove riječi: “Neće se složiti moj ummet u zabludi, niti će se složiti u greški,” kao i riječi: “Uvijek će grupa iz moga ummeta biti jasno na istini... (لا تزال طائفة من أمتي ظاهرين على الحق) Kao i Božije riječi: Allah obećava da će one među vama koji budu vjerovali i dobra djela činili sigurno namjesnicima na Zemlji postaviti, kao što je postavio namjesnicima one prije njih, i da će im zacijelo vjeru njihovu učvrstiti, onu koju im On želi, i da će im sigurno strah sigurnošću zamijeniti; oni će se samo Meni klanjati, i neće druge Meni ravnim smatrati. (Nur, 55) i velikog broja nedvosmislenih navoda Kur'ana i sunneta koji su izravni u tome da se cio ummet neće složiti u zabludi. Sa svim tim nije racionalno da Omer ili bilo ko drugi shvati da Allahov Poslanik traži da mu donesu papir i tintu jer ima bojazan od slaganja ummeta u zabludi. Ono što dostoji Omeru da shvati iz Poslanikovih riječi jeste ono što iz toga shvataju ostali umovi a ne ono što negiraju vjerodostojni hadisi i jasni kur'anski ajeti. Međutim Poslanikovo razočarenje njima, koje se da zaključiti iz njegovih riječi: “Ustajte!” je dokaz da im je ono što su napustili bila stroga dužnost da učine. Da je Omerovo protivljenje bilo rezultat njegovog pogrešnog razumjevanja riječi, kao što pretpostavljaju, bez sumnje bi tu grešku otklonio Vjerovjesnik i ukazao mu na ono što želi s tim. Međutim da je Vjerovjesnik imao prostora da ih ubijedi u ono što od njih traži, ne bi odabrao izbacianje iz kuće. A Ibn Abbasov plač i uznemirenost spadaju u najveće dokaze onoga što smo kazali.
Nepristranost u ovome je da nema načina opravdati ovu nesreću, da je bila riječ – kako ste to kazali – o događaju poput slučajnih greški i rijetkih nepromišljenosti, bilo bi lakše – iako sama po sebi pretstavlja nesreću vječnosti i slamanje kičme, pa zaista mi smo Allahovi i Njemu se vraćamo, i nema snage i moći osim u Allaha, Svevišnjeg, Uzvišenog. Selam
- Š -

Pismo 89 (pitanje)
14. rebiu-l-evvel, 1330. godine po H.

1. Priznanje da su izgovori odbijeni
2. Traženje ostalih slučajeva

1. Presjekao si nit izgovora onimo koji to čine i zatvorio im put, postavivši se između njih i njihove namjere. Tako da nije ostalo mjesta dilemi u onome što si govorio. Niti sumnji za bilo šta od onog što si izložio.

2. Pa nastavi tim smjerom i iznesi nam ostale slučajeve kada su u pitanju interpretiranja nedvosmislenih navoda. Selam
- S –

Pismo 90 (odgovor)
17. rebiu-l-evvel, 1330. godine po H.

Usamina vojska

To što ste otvoreno iznijeli istinu, bez straha od kritike ljudi, znak je da si veoma cijenjen, onaj od kojeg ljudi traže savjete. Tvoja vrijednost je veća od toga – da istinu prekrivaš zabludom – i iznad toga si – da skrivaš istinu. Tvoja ličnost je veća a duša čistija od toga.
Naredio si mi – osnažio te Allah – da ti navedem ostale slučajeve u kojima su dali prednost svome mišljenju nad pokoravanju svetim imperativima. Dovoljno od toga je slučaj Usamine vojske.

Usama Ibn Zejd Ibn Harese je trebao povesti vojsku protiv Rimljana. Bio je to posljednji vojni pohod za vrijeme Vjerovjesnika, s.a.v.a. Poslanik je – nek su mu žrtva moji roditelji – tom pohodu pridavao jako veliki značaj, naredivši svojim ashabima da mu se priključe. Poticao ih je na to. Zatim je on lično pripremio vojsku, kako bi im izoštrio riješenost i bodrio njihovu energičnost. Nije ostavio nijednog uglednijeg muhadžira ni ensariju, poput Ebu Bekra, Omera. Povjesničari i hronolozi se slažu u tome da su Ebu Bekr i Omer bili u toj vojsci, ubrajajući tu činjenicu u neupitne informacije. To je stvar u kojoj se ne razilaze.
Obrati se bilo kojoj knjizi koju želiš, poput Tabekata Ibn Sa'da, ili Tariha od Taberija, Tariha od Ibn Esira, Sire Halebije, Sire Dahlanijei drugih, i naći ćeš tu činjenicu.

Halebi spominjući ovu vojnu u svojoj Siri, u trećem dijelu, navodi suptilnu priču koju ćemo citirati. “Kada je halifa Mehdi stigao u Basru, vidio je Ajasa Ibn Mu'aviju, o čijoj se oštroumnosti pripovjeda. On je bio mlad, a iza njega stajahu 400 alima i uglednih ljudi.
Mehdi reče: “Gle ti ovih brada! Zar među njima nema starca da stane ispred njih, već tu stoji ovo golobrado momče?!”
Tada mu se obratio riječima: “Momče! Koliko imaš godina?
Moje godine – nek Allah podari dug život Emiru-l-mu'minu, su poput godina Usame Ibn Zejda Ibn Harese, kada ga je Resulullah postavio za zapovjednika vojske u kojoj bijahu Ebu Bekr i Omer.”
Mehdi reče: “Priđi, Allah te blagodario.”
Halebi kaže: “Imao je sedamnaest godina...”)

Ebu Ubejdeta, S'ada i drugih a da ih nije lično uvrstio u vojsku. (Omer je govorio Usametu: “Resulullah je umro a ti si moj zapovjednik.”
(مات رسول الله وأنت علي أمير)

Ovo od njega prenose istaknuti autoriteti poput Halebija u Usaminoj biografiji u Siri Halebiji, kao i drugi muhaddisi i povjesničari.

To se desilo kada je od mjeseca safera ostalo još četiri noći, 11. godine po H. Sljedeću večer, pozvao je Usamu i rekao mu:
“Idi tamo gdje ti je otac poginuo, natjeraj konje na njih, postavio sam te za zapovjednika ove vojske. Zato jutrom izvrši napad na Ubna, (Mjesto u Belka'u u Siriji između Askelana i Remle, blizu Mute gdje su kao šehidi pali Haris i Džafer Ibn Ebi Talib Zu-l-dženahejn.) budi odlučan protiv njih, i brzo se kreći da prestigneš vijesti o svome dolasku. Ukoliko ti Allah podari pobjedu nad njima, nemoj se dugo među njima zadržavati, uzmi sa sobom vodiče, a pošalji ispred sebe izviđače i prethodnicu."

Kada je nastupio 28. safer, počela je Poslaniku, s.a.v.a., smrtna bolest, imao je groznicu i glavobolju. Sljedećeg dana, 29. safera, kada je vidio da nisu krenuli, izišao je pred njih potičući ih da krenu. Privezao je Usamin bajrak svojom plemenitom rukom kako bi propudio u njima ambiciju i energičnost.

Zatim je kazao:
“Borite se s imenom Allaha, na putu Allaha, borite se protiv onih koji poriču Allaha.”

Iziđe tada Usama s privezanim bajrakom, pa ga dade Burejdetu, utaborivši se u Džurfu. I tamo su oklijevali ne polazivši. Iako su i vidjeli i čuli nedvosmislen imperativ o obaveznosti što hitrijeg polaska, poput jutarnjeg obraćanja Poslanika kada im je rekao da se bore protiv stanovnika Ubne. I da budu toliko brzi da tamo stignu prije vijesti o svome dolasku. Oglušivši se velikom broju naredbi koje nisu proveli u djelo u ovom pohodu.

Jedna grupa je prigovarala zašto je Usama postavljen da bude vojskovođa, kao što su prije prigovarali zbog postavljanja njegovog oca za vojskovođu. Dosta toga su kazali i pored toga što su vidjeli da mu je zapovjedništvo dao lično Resulullah, s.a.v.a., rekavši mu:
“Odredio sam te za zapovjednika vojske.”

Vidjeli su da je i pored toga što je imao groznicu svojom rukom zavezao bajrak. Međutim, i pored svega toga nisu se prošli mrmljanja i prigovaranja sve dok se Resulullah zbog toga nije mnogo naljutio, pa je izišao, povezane glave, (Ko god od muhadisa i povjesničara govori o ovom pohodu, prenose i kritikovanje postavljanja Usame za vojskovođu kao i da se Resulullah zbog toga veoma naljutio, te da je izišao na način kako smo objasnili i da je govorio ono što smo naveli. Pogledaj o ovome u Usamina vojska, u Tabekatu od Ibn Sa'da, u Siri Halebiji, Siri Dehlaniji i drugim djelima koji govore o ovoj temi.) uz bol i groznicu. Bila je to subota, prolazilo je 10 dana od mjeseca rebiu-l-evvela, dva dana prije njegove smrti.

Ispeo se na minber, izgovorišvi zahvalu i pohvale Uzvišenom Gospodaru, tada je – o čemu se slažu povjesničari, kao i učenjaci u izvore preko kojih dolazi govor – rekao:

“O ljudi, kakve mi to riječi stižu o nekima od vas u vezi postavljanja Usame za vojskovođu? A ukoliko se protivite mome postavljanju Usame za vojskovođu, već ste se prije protivili kada sam postavio njegovog oca za vojskovođu. Tako mi Allaha on je bio rođeni vojskovođa, kao i njegov sin nakon njega.”
أيها الناس ما مقالة بلغتني عن بعضكم في تأميري أسامة؟ ولئن طعنتم في تأميري أسامة، لقد طعنتم في تأميري أباه من قبله، وأيم الله إنه كان لخليقاً بالامارة، وان ابنه من بعده لخليق بها

Zatim ih je bodrio da što prije pođu. Pa su se počeli opraštati s njim, napuštajući vojni tabor u Džurfu, a on ih je poticao da požure s polaskom.Tada mu se pogoršalo stanje – nek su mi roditelji njegova žrtva – zato je stalno opetovao:

“Spremite Usaminu vojsku, pošaljite Usaminu vojsku, uputite Usaminu vojsku.”
(جهزوا جيش أسامة، أنفذوا جيش أسامة، أرسلوا بعث أسامة)

Ovo je stalno ponavaljao a njima je to bilo preko volje. Kada je nastupio ponedjeljak, 12. rebiu-l-evvela, došao je Usame iz svoga tabora kod Resulullaha, s.a.v.a., a on mu je naredio da krene riječima:
“Ujutru rano pođi s Božijim blagoslovom.” (اغد على بركة الله تعالى)

On se oprostio od njega i pošao u vojni tabor. Zatim se vratio a s njim bijahu Omer i Ebu Ubejde. Stigli su kod njega kada je bio na izdisaju. Istog tog dana on je ispustio plemenitu dušu – nek su mu žrtve moja duša i duše svjetova. Nakon toga se vratila vojska sa bajrakom u Medinu, odlučivši da u potpunosti otkažu vojni pohod.

O čemu su polemisali sa Ebu Bekrom, potencirajući na tome. Iako su svojim očima vidjeli koliku važnost tome pridaje Resulullah, i čuli njegovo uzastopno opetovanje da se to što prije učini, do mjere da svojim brzim odlaskom preteknu vijesti o tome, gledali su koliko se on trudio, i koliko je bio uporan u tome, od trenutka kada ih je svojim rukama opremio, i kada ih je predao Usami, i svojom mu rukom zavezao bajrak, pa sve do pred izdisaj kada je rekao: “Ujutru rano pođi s Božijim blagoslovom!” Kao što si čuo.
Da nije bilo halife (Ebu Bekra), istog bi dana odlučili vratiti vojsku, i razvezati bajrak, međutim, on to od njih nije prihvatio.

Pošto su vidjeli da je odlučan poslati vojsku, došao mu je i Omer Ibn Hattab moleći ga u ime Ensarija da smjeni Usamu s položaja i da postavi nekog drugog.
Takvo ponašanje!!! A ne prođe nimalo vremena od kada su gledali kako se Poslanik naljutio zbog njihovog prigovaranja i negodovanja zbog postavljanja Usame za vojskovođu, i njegovog izlaska iz svoje kuće, i pored groznice i bola, i povezivanja svoje glave, koračanja s velikom mukom, jer

su ga noge jedva nosile zbog boli koju je imao. Pa se ispeo na minber, sav zadihan, trpeći žestoku groznicu, rekao je:
“O ljudi, kakve mi to riječi stižu o nekima od vas u vezi postavljanja Usame za vojskovođu? A ukoliko se protivite mome postavljanju Usame za vojskovođu, već ste se protivili prije kada sam postavio njegovog oca za vojskovođu. Tako mi Allaha on je bio rođeni vojskovođa, kao i njegov sin nakon njega.”

Potvrdio je svoju odluku zakletvom, počevši sa česticom (إن) i imenskom rečenicom, i lamom (ل) potvrde, kako bi se vratili iz svoga stanja, ali to nisu učinili.

Međutim, halifa nije prihvatio njihovu molbu da smjeni Usamu, kao što nije prihvatio odustati od slanja vojske, skočio je sa mjesta, zgrabio Omera za bradu rekavši mu: (Prenose ga Halebi i Dehlani u svojim Sirama. Ibn Džerir Et-Taberi u dešavanjima 11. godine po H., u Tarihu, kao i drugi povjesničari.)

“Ne bio živ u majke, nemalo te o sine Hattabov! Resulullah, s.a.v.a., ga je postavio da to čini, a ti mi naređuješ da ga smaknem.”
ثكلتك أمك وعدمتك يا بن الخطاب، استعمله رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، وتأمرني أن أنزعه

I kada su poslali vosjku – a malo je nedostajalo da to ne učine – Usama je imao 3000 vojnika od toga 1000 konjanika. Grupa od onih koje je Poslanik odredio da budu u toj vojsci, izišli su iz nje, iako je Poslanik, s.a.v.a., rekao – kako prenosi Šehristani u knjizi El-Milel ve-n-Nihel, u četvrtom uvodu knjige:

“Spremite Usaminu vojsku, nek je Allahovo prokletstvo na onog ko ne dođe.”
(جهزوا جيش أسامة، لعن الله من تخلف عنه)

Ti znaš da je njihovo otezanje pri prvom polasku i neučestvovanje u drugom slanju, zbog učvšćenja političkih pozicija, i uspostavljanja političkih stupova, i davanja prednosti tim stvarima nad pokoravanjem odredbama, vidjevši prečim da to čuvaju, i prioritetnijim da ispoštuju, jer vojni pohod nije propao zbog njihovog odugovlačenja i neučestvovanja u njemu. Međutim, da su otišli u boj prije Poslanikovog preseljenja, hilafet bi im izmakao iz ruku.

A Poslanik je – nek su mu moji roditelji žrtve – htio da isprazni glavni grad (Medinu) od njih, kako bi se stvar nakon njega, vezana za Emiru-l-mu'minina odvila u miru i sigurnosti, tako da kada bi se vojska vratila, obaveza hilafeta bi bila riješena, vlast bi bila učvršćena za Alija, a oni ne bi bili u mogućnosti da osporavaju, udaljeni od hilafeta.

Razlog zbog kojeg Poslanik postavlja sedamnaestogodišnjeg (Vjerovatno, mada kažu da je imao 18 godina, pa da je imao 19 godina, kao i da je imao 20 godina, ali niko ne kaže da je bio stariji od toga.) Usamu za vojskovođu, jeste s cilja da neke od njih zauzda, i sputa njihove ambicije, i iz

predostrožnosti da osigura budućnost od rivalskog osporavanja ukoliko jednog od njih postavi za vojskovođu, što je očito.

Međutim, oni su osjetili šta je time htio, pa su prigovarali i gunđali zbog toga što je Usama vojskovođa, pa su otezali i odugovlačili s polaskom, pa nisu htjeli napustiti Džurf sve dok Resulullah nije preselio. Tada su se bili namjerili otkazati vojni pohod, zatim razvezati bajrak, pa smijeniti Usamu, pa veliki broj njih, kao što si čuo, nije uzeo očešća u vojnom pohodu.

Bilo je to pet stvari u ovom pohodu u kojima se nisu pokorili očitim naredbama, preferijaću lična mišljenja o političkim interesima, i dajući prednost svojim prosudbama, nad pokoravanjem njegovim odredbama.
Selam
- Š -

Pismo 91 (pitanje)
19. rebiu-l-evvel, 1330. godine po H.

1.Izgovor za ono što su učinili u Usaminoj vojsci
2.Nije prenijet hadis o proklinjanju onih koji nisu otišli u tu vojsku

1. Da, Resulullah ih je poticao da što prije krenu s Usaminom vojskom, i kao što si rekao naredio im je da budu što brži. Vršio je pritisak na njih, da je čak rekao Usami kada ga je postavio za zapovjednika: “Ujutru izvrši napad na žitelje Ubne.” Nedavši mu prilike do noći, govorio mu je: “Ubrzaj kretanje.” Dakle, od njega nije ništa tražio do li da bude brz. Međutim, Poslanik se odmah nakon toga razbolio, i to veoma teško, dotle da su se zabrinuli za njega. Nisu se u takvom stanju mogli rastati od njega. Zato su odugovlačili u Džurfi, čekajući da vide šta će biti s njim. To je zbog njihove prevelike brige za njim, i privrženosti njihovih srca. Nisu imali nikakve namjere s odugovlačenjem, osim iščekivanja jedne od dvije stvari. Ili njegovo ozdravljenje u čemu je radost njihovih očiju, ili imati čast učešća u njegovom opremanju, te sređivanja poslova za onoga ko im nakon njega bude zaštitnik. Tako da oni imaju opravdanje za oklijevanje, i za to nemaju grijeha.
Međutim, negodovanje prije Poslanikove smrti zbog toga što je za vojskovođu postavio Usamu, iako su i čuli i vidjeli tu odredbu i riječima i djelom kako ga postavlja, to je samo zbog toga što je on bio mlad, pored srednjovječnih i starih ljudi. A u prirodi je srednjovječnih i starih ljudi da se sustežu spustiti glavu pred mladima, jednostavno im nije u prirodi da se povinuju naređenjima mlađih. Tako da njihovo negodovanje zbog postavljanja mladića za vojskovođu nije ništa novo, to iziskuje ljudska narav. To je čovjekova priroda. (Razmisli o tome)
Što se tiče insistiranja da Usama bude smijenjen nakon Poslanikove smrti, neki učenjaci to opravdavaju na način da su oni mislili da će se Es-Sidik (Ebu Bekr) s njima složiti u tome da je zbog općeg dobra – po njihovom mišljenju – prioritet smijeniti Usamu. Tako kažu, međutim pošteno gledajući ja ne znam za opravdanje koje razum može prihvatiti u vezi njihovog navaljivanja da smijene Usamu, nakon Poslanikove ljutnje zbog

njihovog negodovanja u vezi sa postavljanjem vojskovođe, i njegovog izlaska iz kuće zbog toga, uz groznicu, uvijene glave, umotan, te njegove kritike upućene ashabima sa minbera; što spada u poznati povijesni događaj, za koji su oni čuli, ali ipak je stiglo dotle. Nakon toga, osim Allaha Uzvišenog niko drugi ne zna smisao njihovog opravdanja.
Što se tiče njihovog navaljivanja da se otkaže vojni pohod, i potenciranja kod Es-Sidika na tome, i pored toga što su vidjeli koliki mu je značaj pridavao Poslanik, i znali su za njegovu potpunu zaokupljenost da što brže krene, i uzastopnih odredbi da se to dogodi, pa to su učinili iz predostrožnosti za glavni grad islama, da ga mušrici iz okruženja ne bi napali pošto ga napuste snage i vojska se udalji od njeg. Jer se očito licemjerje pojavilo nakon Poslanikove smrti, jevrejima i kršćanima je porastao moral, neka beduinska plemena su se odmetnula, druga nisu htjela dati zekat, zato su ashabi započeli razgovor se Es-Sidikom o sprječavanju Usame da krene u pohod, što on nije privhatio, rekavši: “Tako mi Allaha, draže mi je da me ptica odnese od toga da učinim nešto vanredno prije ispunjenja Resulullahovog imperativa.”
Ovo su prenijeli naši prijatelji od Es-Sidika, međutim drugi osim njega, su opravdani u pokušaju da se vojska ne šalje, jer nisu imali druge namjere osim iz predostrožnosti za islam.
Što se tiče odsustvovanja Ebu Bekra, Omera i drugih iz vojske koju je predvodio Usama, to je bilo zbog učvršćivanja islamske vlasti, i potvrđivanja Muhammedove države, i očuvanja hilafeta, koji je jedini faktor očuvanja vjere i vjernika u ono vrijeme.

2. Ono što ste prenijeli od Šehristanija iz knjige El-Milel ve-n-Nihel, našli smo da je hadis mursel a ne musned. Halebi i Sejjid Dehlani u svojim Sirama kažu: “Da o tome uopće nije zabilježen hadis.” Ukoliko ti – Allah ti podario zdravlje – o tome prenosiš rivajet iz sunijskih izvora, ukaži mi na njega. Selam

\- S -

Pismo 92 (odgovor)

22. rebiu-l-evvel, 1330. godine po H.

1.Njihovi izgovori ne negiraju ono što smo kazali.
2.Hadis koji smo naveli od Šehristanija je musned hadis.

1. Priznali ste – Allah vas sačuvao – njihovo odlaganje polaska Usamine vojske, i njihovo odugovlačenje u Džurfu sve to vrijeme i pored toga što im je bilo naređeno da što prije pođu.
I priznali ste njihovo negodovanje povodom postavljanja Usame za vojskovođu, iako su odredbu njegovog postavljanja za vojskovođu, slušali riječima (Poslanika) i gledali (njegovim) djelima.
I priznali ste da su insistirali kod Ebu Bekra da ga smijeni i to nakon Poslanikove ljutnje zbog njihovog negodovanja povodom njegovog postavljanja za emira. Zbog čega je i pored groznice, uvijene glave i umotan izišao iz kuće koreći ih u obraćanju sa minbera, za što ste sami kazali da je historijski događaj, rekavši im da je Usame dostojan da bude vojskovođa.

I priznali ste da su tražili od halife da otkaže slanje vojske koju je opremio Poslanik, svojom rukom zavezavši bajrak, i pored toga što prenose koliki je značaj tome pridavao Poslanik, i znali su za njegovu potpunu zaokupljenost da što brže krene, i uzastopne odredbe o obaveznosti toga.
I priznali ste izostajanje nekih koje je Poslanik uvrstio u tu vojsku, i naredio im da budu pod Usaminom komandom.
Sve ste ovo priznali, na način kako o tome bilježe historičari, i u čiju se ispravnost slažu muhadisi i povjesničari, rekavši da imaju opravadanje u takvim postupcima.
Iz vaših opravdanja navedenih u vezi sa njihovim postupcima da se zaključiti da su oni prioritet dali interesima islama koji su rezultat njihovog sagledavanja situacije a ne onome na što su ih obavezivale Poslanikove odredbe. Ni mi o tome nismo ništa drugo tvrdili. Drugim riječima, tema našeg razgovora je da li su se oni pokoravali svim odredbama ili ne. Vi ste prednost dali prvoj a mi drugoj opciji. A vaše priznanje da se nisu pokoravali u ovim stvarima potvrđuje ono čemu smo mi dali prednost. Pitanje da li su ti istupi opravdani ili ne izlazi iz okvira ove rasprave, što je evidentno.
Budući da je kod vas ustanovljeno kako su oni slijedili interese islama koje su gledali iz svoje perspektive i sa svoga gledišta po pitanju Usamine vojske na uštrb pokoravanja onome što iziskuju Poslanikove odredbe, pa zašto ne kažete da su oni po pitanju hilafeta nakon Vjerovjesnika, s.a.v.a., prioritet dali svojim sagledavanjima islamskih interesa, a ne Poslanikovim odredbama na Gadiru i drugim prilikama.
Za one koji su prigovarali zbog Usaminom postavljanja za vojskovođu, navodite opravdanje koje dovodite u vezu sa njegovom mladošću i njihovom srednjovječnošću i starošću. Rekli ste da je u prirodi srednjovječnih i starih ljudi da se sustežu spustiti glavu pred mladima, nije im u prirodi da se povinuju naređenjima mlađih. Pa zašto ovo isto ne kazati za one koji se nisu pokorili odredbama Gadira, koji sadrže postavljanje Alija za predvodnika, koji bijaše mlad naspram srednjovječnosti i starosti ashaba. Oni su ga smatrali mladim onog dana kada je Poslanik preselio, kao što su Usamu smatrali mladim onog dana kada ga je Poslanik odredio da im bude vojskovođa. Gdje je hilafet a gdje zapovjedanje vojskom?!
Kada su po prirodi takvi da im se ne da pokoriti mlađem od sebe u vojsci, pa prioritetnije je da se ne pokore mlađem od sebe cio jedan život u svim svjetovnim i ahiretskim pitanjima.
S tim da je ono što ste spomenuli o tome da je u prirodi srednjovječnih i starih ljudi da se sustežu spustiti glavu pred mladima ukoliko ste mislili na općenitost ovog zakona, zabranjeno, jer dušama vjernika, u starosti koje su upotpunile vjerovanje nije neugodno pokoravati se Allahu i Njegovom Poslaniku u pokoravanju mlađima, kao ni u drugim stvarima jer: I tako Mi Gospodara tvoga, oni neće biti vjernici dok za sudiju u sporovima međusobnim tebe ne prihvate i da onda zbog presude tvoje u dušama svojim nimalo tegobe ne osjete i dok se sasvim ne pokore. (Nisa, 65) Kao i: A šta vam da Poslanik, pa uzmite to. A ono što vam zabrani, pa suspregnite se. (Hašr, 59)
2. Što se pak riječi tiče koje se odnose na one što nisu učestvovali u Usaminoj vojsci, koje Šehristani navodi kao mursel, ocjenivši je neospornom ocjenom, pa zabilježena je u musned predaji, a bilježi je Ebu

Bekr Ahmed Ibn Abdulaziz El-Dževhari u knjizi Es-Sekifa. A ja ću ti je navesti od riječi do riječi:
Kaže: Prenio nam je Ahmed Ibn Ishak Ibn Salih, od Ahmed Ibn Sejjara, od Se'id Ibn Kesira El-Ensarija od svojih ljudi, od Abdullaha Ibn Abdurahmana da je Resulullah, s.a.v.a., u bolesti u kojoj je umro, postavio Usameta Ibn Zejda Ibn Hareseta za emira vojske u kojoj su se nalazili muhadžirski i ensarijski velikani. Od njih su bili Ebu Bekr, Omer, Ebu Ubejde Ibn El-Džerah, Abdurahman Ibn Avf, Talha i Zubejr. Naredio mu je da zauzme Mu'tu, mjesto gdje je poginuo njegov otac Zejd, i da se bori u dolini Palestine. Usama je odugovlačio pa je i vojska to isto učinila. Resulullah se u bolesti osjećao čas teško čas lahko, toliko je potencirao na tome da vojska krene da je Usama rekao: “Nek su mi roditelji tvoje žrtve, da li mi dozvoljavaš da ostanem još koji dan dok ti Allah ne da ozdravljenje?” On mu reče: “Idi i putuj uz Božiji blagoslov.” On reče: “O Allahov Poslaniče, ako pođem a ti u takvom stanju, poći ću ali na srcu će mi biti rana.” On reče: “Putuj, s Božijom pomoću i zdravljem.” On reče: “O Allahov Poslaniče, ne volim za tebe pitati jahače deva.” On reče: “Učini ono što sam ti naredio.” Zatim je Poslanik, s.a.v.a., izgubio svijest. Usama je izišao i pripremio se za polazak. Kada se Resulullah probudio pitao je za Usamu i odlazak. Obaviješten je da se spremaju. Tada je rekao: “Pokrenite Usaminu vojsku, nek je Allahovo prokletstvo na onoga ko ne bude u njoj.” Te riječi je opetovao.
Usama je izišao, nad glavom mu bajrak, a ashabi oko njega. Dok nije stigao u Džurf. S njim su bili Ebu Bekr, Omer i većina muhadžira, a od Ensarija Esid Ibn Hadir, Bešir ibn Sa'd i drugi uglednici. Tada mu stiže glasnik kojeg je poslao Ummu Ejmen rekavši mu: “Idi u grad, Poslanik umire.” On je brže bolje krenuo i ušao u Medinu sa bajrakom. Nosio ga je da bi ga zabo u zemlju pred Resulullahovim vratima. Poslanik je u tom trenutku preselio.”

قال: حدثنا أحمد بن إسحاق بن صالح، عن أحمد بن سيار، عن سعيد بن كثير الانصاري ورجاله، عن عبدالله بن عبدالرحمن: أن رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، في مرض موته أمر أسامة بن زيد بن حارثة على جيش فيه جلة من المهاجرين والأنصار، منهم: أبو بكر، وعمر، وابو عبيدة بن الجراح، وعبد الرحمن بن عوف، وطلحة، والزبير، وأمره أن يغير على مؤته حيث قتل أبوه زيد، وأن يغزو وادي فلسطين، فتثاقل أسامة وتثاقل الجيش بتثاقله، وجعل رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، في مرضه يثقل ويخف ويؤكد القول في تنفيذ ذلك البعث، حتى قال له أسامة: بأبي أنت وأمي، أتأذن لي أن أمكث اياماً حتى يشفيك الله تعالى، فقال أخرج وسر على بركة الله، فقال: يا رسول الله إن أنا خرجت وأنت على هذه الحال، خرجت وفي قلبي قرحة، فقال: سر على النصر والعافية، فقال: يا رسول الله إني أكره أن أسائل عنك الركبان، فقال: انفذ ما أمرتك به، ثم أغمي على رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، وقام أسامة فتجهز للخروج، فلما أفاق رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، سأل عن أسامة والبعث، فأخبر أنهم يتجهزون، فجعل يقول: أنفذوا بعث أسامة لعن الله من تخلف عنه، وكرر ذلك، فخرج أسامة واللواء على رأسه والصحابة بين يديه حتى إذا كان بالجرف نزل ومعه: أبو بكر، وعمر، واكثر المهاجرين، ومن الأنصار: اسيد بن حضير، وبشر بن سعد، وغيرهم من الوجوه، فجاءه رسول أم أيمن يقول له: أدخل فإن رسول الله يموت، فقام من فوره، فدخل المدينة واللواء معه، فجاء به حتى ركزه بباب رسول الله، ورسول الله قد مات في تلك الساعة

Ovi riječima završava predaja,a prenosi je grupa povjesničara, među kojima je Allame Mu'tezili u Šarhu Nehdži-l-belagati, 2/20. Selam.

- Š -

Pismo 93 (pitanje)

23. rebiu-l-evvel, 1330. godine po H.

Traženje ostalih slučajeva

Odužili smo govor u vezi sa Usaminom vojskom, kao što smo ga odužili o nesretnom četvrtku, dotle da je razlučen jasan od nejasnog govora, i svanuo je dan onima koji imaju oči. Zato reci nam i o drugim slučajevima osim ova dva.
Selam

Pismo 94 (odgovor)
25. rebiu-l-evvel, 1330. godine po H.

Poslanikova naredba da ubiju otpadnika

Za to ti je dovoljno ono što prenose istaknuti alimi ummeta i predvodnici čuvara predaja. Imam Ahmed Ibn Hanbel u svome Musnedu, 3/15 u hadisu od Ebu Se'ida El-Hudrija kaže:
“Ebu Bekr je došao Resulullahu i rekao mu: ‘O Allahov Poslaniče, prošao sam tom i tom dolinom, i vidio sam čovjeka kako skrušeno i lijepo klanja.‘ Poslanik mu reče: ‘Idi i ubij ga.‘ Kaže: “I otišao je Ebu Bekr do njega. Kada ga je vidio u tom stanju, osjećao je nelagodu na pomisao da ga ubije. Pa se vratio. Poslanik je tada rekao Omeru: ‘Idi i ubij ga.‘ Pa je otišao Omer i zatekao ga u stanju u kojem ga je vidio Ebu Bekr. Kaže: Pa mu bješe nelagodno da ga ubije. Pa se vrati. Rekavši: ‘O Allahov Poslaniče, vidio sam ga kako skrušeno klanja pa mi je bilo nelagodno ubiti ga.‘ Poslanik reče: ‘O Ali, idi i ubij ga.‘ Kaže: Ode Ali, ali ga nije vidio, pa se vrati rekavši: ‘O Allahov Poslaniče, nisam ga vidio.‘ Poslanik reče: ‘Zaista on i njegovi prijatelji uče Kur'an ali im to učenje ne prelazi dalje od grla, izlijeću iz vjere, kao što strijela izlijeće iz luka, a ne vraćaju se u nju kao što se strijela ne vraća u luk. Pa ubijajte ih oni su najgori ljudi...‘”
إن هذا وأصحابه يقرأون القرآن لا يجاوز تراقيهم، يمرقون من الدين كما يمرق السهم من الرمية ثم لايعودون فيه حتى يعود السهم من فوقه، فاقتلوهم هم شر البرية
Ebu Ja'la u svome Musnedu bilježi od Enesa – kao u biografiji Zu-s-Sedijje u Isabetu od Ibn Hadžera:
“U Poslanikovo, s.a.v.a., vrijeme, bijaše čovjek čijem smo se ibadetu i idžtihadu divili. Pa smo ga spomenuli Resulullahu, s.a.v.a., po imenu, ali nije ga poznavao. Pa smo ga počeli opisivati ali ga nije poznao. I dok smo mi o njemu govorili kad se on pojavi. Rekosmo: “Evo to je on.” Poslanik reče: “Zaista mi govorite o čovjeku, na čijem licu je šejtanski znak.” Pa im priđe, stade naspram njih ali ih nije poselamio. Pa mu se obrati Resulullah: “Allahom te zaklinjem, nisi li pomislio stavši pred ovaj skup, da ovdje od tebe nema vrijednijeg i boljeg čovjeka?” Reče: “Allaha mi jesam.” Zatim uđe da obavi namaz. Tada je Resulullah rekao: “Ko će ubiti tog čovjeka?” Pa reče Ebu Bekr: “Ja!” Ušao je za njim, pa ga zateče kako klanja te reče: “Subhanallah, da ubijem čovjeka koji klanja!” Te iziđe. Tad reče Resulullah: “Šta si uradio?” Reče: “Bilo mi je nelagodno ubiti ga dok klanja, jer ti si zabranio da se ubijaju klanjači.” Poslanik upita: “Ko će ubiti tog čovjeka?” Omer reče: “Ja ću!” Pa uđe i zateče ga spuštenog čela. Omer izusti: “Ebu Bekr je bolji od mene.” Pa iziđe. Pa mu reče Vjerovjesnik: “Šta

se desilo?” Reče: “Zatekoh ga kako je svoje čelo zarad Allaha položio, pa mi bi nelagodno da ga ubijem.” Pa reče Poslanik: “Ko će ubiti tog čovjeka?” Ali reče: “Ja.” Poslanik reče: “Hoćeš ako ga zatekneš!” On je ušao, te vidje da je izišao, pa se vrati Resulullahu. Poslanik reče: “Šta se desilo: “Već je izišao.” Poslanik reče: “Da je ubijen ne bi se u mome ummetu razišla u mišljenju ni dva čovjeka...”

كان في عهد رسول الله رجل يعجبنا تعبده واجتهاده، وقد ذكرنا ذلك لرسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، باسمه فلم يعرفه، فوصفناه بصفته فلم يعرفه، فبينا نحن نذكره اذ طلع الرجل، قلنا: هو هذا؛ قال: إنكم لتخبروني عن رجل إن في وجهه لسفعة من الشيطان، فأقبل حتى وقف عليهم ولم يسلم، فقال له رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: أنشدك الله هل قتل حين وقفت على المجلس: ما في القوم أحد أفضل مني أو خير مني؟ قال: اللهم نعم، ثم دخل يصلي، فقال رسول الله صلى الله عله وآله وسلم: من يقتل الرجل؟ فقال أبو بكر: أنا، فدخل عليه فوجده يصلي، فقال: سبحان الله، أقتل رجلاً يصلي، فخرج فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم: ما فعلت؟ قال: كرهت أن أقتله وهو يصلي، وأنت نهيت عن قتل المصلين، قال: من يقتل الرجل؟ قال عمر؟ أنا، فدخل فوجده واضعاً جبهته، فقال عمر: أبو بكر أفضل مني، فخرج، فقال له النبي صلى الله عليه وآله وسلم: مهيم؟ قال: وجدته واضعاً جبهته لله، فكرهت أن أقتله، فقال: من يقتل الرجل؟ فقال علي؟ أنا، فقال: أنت إن أدركته، فدخل عليه، فوجده خرج، فرجع الى رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، فقال: ميهم؟ قال: وجدته قد خرج، قال: لو قتل ما اختلف من أمتي رجلان

Hafiz Muhammed Ibn Musa Širazi u svojoj knjizi koju je sastavaio na temelju tefsira Ja'kub Ibn Sufjana, Makatil Ibn Sulejmana, Jusufa Katana, Kasima Ibn Selama, Makatil Ibn Hajjana, Ali Ibn Harba, Seddija, Mudžahida, Katade, Veki'a, Ibn Džeriha, bilježi predaju koju grupa pouzdanih alima poput Šehabuddina Ahmeda, poznatog kao Ibn Abdu-r-Rabbih Andalusi, prenosi kao mursel, jer je neosporna stvar, pri kraju govora o ljudima koji slijede svoje strasti u Akdu-l-feridu u prvom svesku. Pri kraju onoga što prenosi o ovom događaju piše: “Zaista je Vjerovjesnik, s.a.v.a., kazao: “Zbilja je ovo prvi rog koji se pojavio u mome umetu, da ste ga ubili nakon njega se ne bi ni dvojica međusobno sporila. Zaista su se Benu israelćani podijelili na 72 skupine a ovaj će se ummet razdijeliti na 73 skupine, sve će osim jedne biti u Vatri...”

أن النبي صلى الله عليه وآله وسلم، قال: إن هذا لأول قرن يطلع في أمتي، لو قتلتموه ما اختلف بعده اثنان، إن بني اسرائيل افترقت اثنتين وسبعين فرقة، وإن هذه الأمة ستفترق ثلاثاً وسبعين فرقة كلها في النار إلا فرقة

Slično ovome bilježe autori Sunena od Alija, a.s., da je rekao:
“Došli su ljudi, Kurejšije, kod Poslanika i rekli mu: “Muhammede, mi smo tvoje komšije i saveznici. Jedan broj naših robova došli su k tebi, a ne privlači ih ni vjera ni fikh, već su pobjegli od naših njiva i imovine. Vrati nam ih.” Poslanik reče Ebu Bekru: “Šta ti kažeš?” On reče: “Istinu govore oni su tvoje komšije.” Tad se promjeni Poslanikovo, s.a.v.a., lice. Zatim reče Omeru: “Šta ti kažeš?” On reče: “Istinu govore, oni su tvoje komšije i saveznici.” Pa se promijeni Poslanikovo, s.a.v.a., lice. Pa reče: “O Kurejšije, tako mi Allaha, poslat će vam Allah čovjeka čije je On srce ispitao u vjerovanju, i zarad vjere će se boriti protiv vas.” Upita Ebu Bekr: “Jesam li ja, o Resulallah?” Reče: “Ne.” Omer upita: “Jesam li ja, o Resulallah?” Reče: “Ne, već onaj koji krpi sandale. A bijaše dao Aliju da mu zakrpi sandale.”
(Poput Imam Ahmeda u Musnedu 1/155, i Seida Ibn Mensura u Sunenu, i Ibn Džerira u Tahzibu-l-asaru i Sahihu. Od njih ga prenosi El-Muteki El-Hindi u Kenzu-l-ummalu, 6/396.)

جاء النبي أناس من قريش فقالوا: يا محمد إنا جيرانك وحلفاؤك، وإن ناساً من عبيدنا قد أتوك ليس بهم رغبة في الدين ولا رغبة في الفقه، إنما فروا من ضياعنا وأموالنا فارددهم الينا، فقال لأبي بكر: ما تقول؟ قال: صدقوا إنهم جيرانك: قال: فتغير وجه النبي صلى الله عليه وآله وسلم، ثم قال لعمرك ما تقول؟ قال: صدقوا إنهم لجيرانك وحلفاؤك، فتغير وجه النبي صلى الله عليه وآله وسلم، فقال: يا معشر قريش، والله ليبعثن الله عليكم رجلاً قد امتحن الله قلبه بالايمان

فيضربكم على الدين، فقال أبو بكر: أنا يا رسول الله، قال: لا، قال عمر: أنا يا رسول الله؛ قال: لا، ولكنه الذي يخصف النعل، وكان أعطى علياً نعله يخصفها
Selamun alejkum.

Pismo 95 (pitanje)
26. rebiu-l-evvel, 1330. godine po H.

Opravdanje za neubijanje otpadnika

Možda su njih dvojica, r.a., shvatila da je mustehab ubiti ga. S tim da su naredbu primili kao poželjnu a ne kao obaveznu stvar, zato ga nisu ni ubili. Ili su pretpostavili da je njegovo ubijanje vadžibe-kifai, tojest kolektivna obaveza, zato ga nisu ni učinili, oslonivši se na druge ashabe. Jer među ashabima je bio neko, ko će to obaviti, pa kada su se vratili nisu se pribojavali toga da njegovim bijegom posao neće biti obavljen. Jer njih dvojica ga nisu upoznala sa situacijom. Selam
S

Pismo 96 (odgovor)
29. rebiu-l-evvel, 1330. godine po H.

Odbijanje opravdanja

Istinsko značenje imperativa je obaveznost. Um u imperativu ne shvata ništa drugo osim obaveznosti. Iz imperativa poželjnost (istihbab) jedino može biti shvaćena iz posebnog konteksta, međutim u ovom slučaju nema nikakvog konteksta iz kojeg bi bila shvaćena poželjnost. Šta više, ovdje nam govorna situacija, tojest kontekst potvrđuje želju istinskog značenja, sagledanu u obaveznosti. Zato dobro pogledaj u ove hadise i shvatit ćeš da je stvar onakva kako smo rekli.
Dovoljne su ti Poslanikove riječi: “Zaista on i njegovi prijatelji uče Kur'an ali im to učenje ne prelazi dalje od grla, izlijeću iz vjere, kao što strijela izlijeće iz luka, a ne vraćaju se u nju kao što se strijela ne vraća u luk. Pa ubijajte ih oni su najgori ljudi” Te riječi: “Da je ubijen ne bi se u mome ummetu razišla u mišljenju ni dva čovjeka.” Zaista ovakve riječi i slične njima, bivaju izgovorene samo u situaciji kada se ubijanje čini obaveznim i kada se na to sa žestinom bodri.
Ukoliko se obratiš hadisu u Ahmedovom Sunenu, vidjet ćeš da se imperativ da čovjek bude ubijen posebno kazuje Ebu Bekru, zatim posebno Omeru, pa kako i pored toga da bude riječ o vadžibu-kifai, tojest o kolektivnoj obavezi?!
S tim da se u hadisima jasno ukazuje na činjenicu da se njih dvojica nisu suzdržala od toga da ga ubiju osim zato što im je bilo nelagodno ubiti ga u stanju dok je skrušeno obavljao namaz, ni zbog čega drugog. Dakle, nije im godilo ono što je godilo Poslaniku, s.a.v.a., i nisu dali prioritet njegovom imperativu da ga ubiju. Ovaj slučaj, kao što i sam vidiš, spada u primjere

davanje prednosti vlastitom nahođenju nad pokoravanjem Poslanikovoj odredbi. Selam
- Š -

Pismo 97 (pitanje)
30. rebu-l-evvel, 1330. godine po H.

Traženje svih slučajeva

Iznesite nam i ostale slučajeve i ne propustite ništa, jer bih morao ponovo od vas tražiti, bez obzira što to zahtjeva dosta prostora. Selam
- S -

Pismo 98 (odgovor)
3. rebiu-s-sani, 1330. godine po H

1.Pregršt primjera
2.Ukazivanje na druge slučajeve

1. Dovoljan ti je mirovni ugovor na Hudejbiji, zatim ratni plijen Hunejna, uzimanje otkupnine za zarobljenika na Bedru, te Poslanikova naredba da se zakolju neke deve kada ih je zadesila glad na Tebuku. Neki njihovi potezi na dan Uhuda i na brežuljku. I onaj dan kada je Ebu Hurejre pozvao pokazujući prema svakom ko sretne Allaha sa tevhidom, i dan kada je onaj licemjer obavljao namaz, i dan prigovaranja zbog milostinje i njihovo iskanje sa grđenjem, i interpretacija ajeta o humsu i zekatu, i ajeta o dvije mut'e, i ajeta o tri talaka, i izvrtanje sunneta o nafilama mjeseca ramazana, njihovom obliku i broju. Zatim način učenja ezana, broj tekbira na dženazi-namazu i druge stvari za koje nema prostora da budu iznesene, poput protivljenja u vezi sa Hatib Ibn Belte'atom. Protivljenja onome šta je Poslanik, s.a.v.a., uradio na mekami Ibrahimu. I poput dodavanja kuća jedne skupine muslima džamiji, ili izricanja kazne protiv Jemenaca za davanje krvarine Ebu Haraša El-Hezelija, i protjerivanje Nasr Ibn El-Hadžadž Es-Selmija, i izvršenje kazne nad Džu'detom Ibn Selimom, (Pogledaj Tabekat od Ibn Sa'da u biografiji Omera, naići ćeš da je bez svjedoka i tužitelja izvršio kaznu nad Džu'detom, zbog papira na kojem je bilo nekoliko stihova nepoznatog autora, a koji su aludirali na to da je on počino blud.) određivanje poreza za Sevad u Iraku, način regulisanja džizje, i prisega šuri na poznati način, zatim noćno patroliranje, dnevno uhođenje, jadikovanje zbog farzova i bezbroj drugih slučajeva u kojima su prednost dali moći i položaju i općim interesima, a čemu smo posvetili opširno poglavlje u knjizi Sebilu-l-mu'minin. (Ukoliko ne nađeš ovu knjigu, obrati se knjizi El-Fusulu el-muhimmeh jer u njoj ćeš naći ono što nema u drugim knjigama. U njoj smo napisali posebno poglavlje o interpretatorima to je 8. poglavlje od 44 – 130. stranice u drugom izdanju. Tu su ove stvari opširno navedene.)

2. Isto tako tu su i druge odredbe u vezi sa Alijem i čistim Ehli bejtom, mimo odredbi o hilafetu, u skladu sa kojima također nisu postupili, već su postupili suprotno njima, što je poznato onima koji se bave istraživanjem. I nema mjesta čuđenju nakon svega toga što su interpretirali i odredbu o hilafetu i zar je to drugačije od bilo koje druge odredbe koju su izvrnuli i dali prednost postupku u skladu sa ličnim nahođenjima zapostavivši pokoravanje odredbi. Selam
- Š -

Pismo 99 (pitanje)
5. rebiu-s-sani, 1330. godine po H.

1.Oni su u tim slučajevima prednost davali zajedničkim interesima
2.Traženje ostalih slučajeva

1. Obdareni mudrošću ne sumnjaju u njihove dobre namjere, i davanje prednosti zajedničkih interesa u svim tim slučajevima. Oni su uvijek razmišljali o tome šta je najbolje za ummet, najprioritetnije za narod najprimerenije za veličinu islama. Dakle oni nemaju grijeha u tome što su učinili, bez obzira da li su se pokorili odredbi ili koristili svoj vlastiti sud o tome.
2. Bili smo vas zadužili da budete isrcrpni u slučajevima i vi ste iznijeli ono što ste iznijeli, zatim ste kazali da o Imamima i Ehli bejtu postoje odredbe, mimo odredbi o hilafetu, u skladu sa kojima naši prethodnici nisu postupili. Kamo sreće da ste ih opširno iznijeli i da mi nismo imali potrebe to tražiti od vas. Selam
- S -

Pismo 100 (odgovor)
8. rebiu-s-sani, 1330. godine po H.

1. Sagovornik je izišao iz teme
2. Odgovor na molbu

1. Poštovani priznali ste njihovo uplitanje u tim poznatim slučajevima u narav odredbe, i na taj način, hvala Allahu, potvrdili naše riječi. Što se pak njihove dobre namjere tiče i davanja prednosti općim interesima i njihovog traženja onog što je najbolje za ummet, najprioritetnije za narod, najprimerenije za veličinu islama, to, kao što i sami znate izlazi iz okvira našeg razgovora.

2. U svom posljednjem pismu tražili ste da iz vjerodostojnih hadisa opširno navedem slučajeve vezane za Alija a koji se ne dotiču Imameta, od stvari u kojima se nisu pokorili, niti obratili pažnju na njih. Ti si predvodnik znanja o hadisu u našem savremenom dobu, čije si rasutosti objedinio i uložio mnogo napora u rješavanju pojedinosti, i ko može čak i pomisliti da vi ne znate podrobnosti onog što smo mi takstavino iznijeli. I ko je taj što

sebe vidi prečim od vas u shvatanju suštine onoga na što smo aludirali. Pa zar ti je iko ravan i zar se može s tobom natjecati u hadisima. Nipošto. Međutim stvar je kao što je neko rekao: Koliko ih ima što pitaju o onome o čemu imaju znanje.

Zaista vi znate da je veliki broj ashaba mrzio Alija i bio neprijateljski raspoložen prema njemu. Od njega su se udaljavali i uznemiravali ga. Grdili ga i nanosili mu nepravdu, spletkarili i borili se protiv njega. Protiv njega i njegovog Ehli bejta su isukali svoje sablje. Što je neporeciva povjesna istina prenijeta u vijestima od prethodnika.

Allahov Poslanik, s.a.v.a., je između ostaloga rekao:

- “Ko se pokori meni, pokorio se Allahu, ko mene naljuti, naljutio je Allaha, ko se pokori Aliju pa pokorio se meni, ko naljuti Alija pa naljutio je mene.”
- “Ko se odvoji od mene, odvojio se od Allaha, o Ali ko se odvoji od tebe, pa odvojio se od mene.”
- “O Ali, ti si velikodostojnik na Ovom svijetu i velikodostojnik na Onom svijetu. Tvoj prijatelj je moj prijatelj, a moj prijatelj je Allahov prijatelj. Tvoj neprijtelj je moj neprijatelj a moj neprijatelj je Allahov neprijatelj. Teško onom ko te bude nakon mene mrzio.”
- “Ko proklinje Alija, pa on proklinje mene, a ko proklinje mene pa proklinje Allaha.”
- “Ko uznemiri Alija uznemirio je mene, ko uznemiri mene pa on je uznemirio Allaha.”
- “Ko voli Alija pa on voli mene, a ko mrzi Alija pa on mrzi mene.”
- “O Ali voli te samo vjernik, a mrzi te samo licemjer.”
- “Allahu moj, budi prijatelj onome ko mu bude prijatelj i budi neprijatelj onome ko mu bude neprijatelj, pomozi onog ko mu pomogne, i napusti onog ko njega napusti.”
- Jednom je uputio pogled prema Aliju, Fatimi, Hasanu i Husejnu i kazao je: “Ja sam u ratu protiv onih koji ratuju protiv vas, a u miru s onima koji su u miru sa vama.”
- Kada ih je prekrio pokrivačem rekao je: “Ja sam u ratu s onima koji ratuju protiv njih, a u miru s onima koji su u miru s njima, neprijatelj sam njihovim neprijateljima.”

I mnoštvo drugih predaja poput ovih u skladu sa kojima veliki broj ashaba uopće nije postupao. Šta više postupali su suprotno od njih, predavši se svojim strastima i zalažući se za svoje ciljeve.
Pametni ljudi su svjesni činjenice da ostali zabilježeni hadisi o vrlinama Alija, a.s., - a oni prelaze stotine – su poput nedvosmislenih odredbi o strogoj obavezi bivanja njegovim prijateljem, a zabranjenosti gajenja neprijateljstva prema njemu, usljed toga što svaki pojedinačni hadis aludira na njegovu veličinu i značaj, i istaknutost njegovog položaja kod Allaha i Njegovog Poslanika.
Znatan dio toga smo iznijeli u pismima koja smo do sada razmijenili, a ono što nismo naveli je mnogostruko brojnije.

A vi to Allahu Svevišnjem hvala, obuhvatate svojim znanjem i sagledavate svojim shvatanjem. I da li ste u svemu tome našli išta što potvrđuje spletkarenja i ratovanja protiv njega, ili blagonaklono gleda na njihova uznemiravanja, mržnju i neprijateljstvo?

Ili nešto što ide ukorak sa njihovim gaženjem njegovog prava i činjenja nasilje protiv njega, ili pak proklinjanja sa minbera, praksom koja je učinjena sunnetom hatiba, petkom i bajramima.

Naravno da niste. Već je stvar u tome da oni koji su se na takav način odnosili prema njemu, nisu imali straha od toga i pored brojnosti tih hadisa i činjenice da su isti mutevatir. Ništa od toga im nije moglo biti prepreka na putu činjenja svega onog što je iziskivala njihova politika.

Znali su oni da je on Poslanikov brat, njegov opunomoćenik i nasljednik, i povjerenik, i velikodostojnik njegovog Ehli bejta, i Harun njegovog ummeta, i dio njegove džigerice i otac njegovog potomstva, i prvi islamom, i najiskreniji imanom, i najučeniji od svih, i da je od svih najviše učinio, i da je imao najviše milosrdnosti, i da je od svih najuvjereniji bio, i od svih najviše truda ulagao, i da je od svih najbolje postupao u teškoćama, i da od svih ima najviše vrlina, i da ima najplemenitiju prošlost, i da je najviše brinuo o islamu i da je bio najbliži Resulullahu, i da mu je bio najsličniji od svih po ponašanju, ćudi i vladanju. I da mu je najsličniji po djelima, riječima i šutnji.

Međutim, lični interesi kod njih bijahu ispred svakog drugog argumenta.

I šta nakon toga ima biti čudno da se ne pokore i da i pored odredbe na Gadiru daju prednost svome mišljenju u vezi sa Imametom. Zar je odredba na Gadiru išta drugo do li jedan od stotine hadisa kojeg su interpretirali? Dajući prednost svojim mišljenjima, i prioritet svojim interesima. A Allahov Poslanik je rekao:

- “Zaista među vama ostavljam nešto čega ako se budete čvrsto držali nećete zalutati. Allahovu knjigu i moj Ehli bejt.”
- “Zaista je primjer moga Ehli bejta među vama poput Nuhove lađe, ko se na nju ukrca spašen je, a ko je napusti utopljen je. I saista je primjer moga Ehli bejta među vama poput kapije milosti kod Beni Israila, ko na nju uđe oprošteno mu je.”
- “Zvijezde su sigurnost za stanovnike zemlje od utapanja, a moj Ehli bejt je sigurnost za moj ummet od raskola. I kada protiv njih istupi jedno arapsko pleme, međusobno će se razići i postat će Iblisova stranka.”

I tako do kraja onoga što je prenijeto u ovom kontekstu u vjerodostojnim hadisima kojima se ni u čemu nisu pokorili. Selam
- Š -

Pitanje 101 (pitanje)

10. rebiu-s-sani, 1330. godine po H.

Zašto se Imam na dan Sakife nije pozvao na odredbu i oporuku o hilafetu?

Ukazala se prava istina, hvala Allahu, Gospodaru svjetova. Ostala je samo još jedna nejasna stvar čija je obavijest skrivena. Spominjem ti je zarad otklanjanja zastora i razjašnjenja njene tajne. Riječ je o tome da se Imam na dan Sakife nije pozvao Siddiku i onima koji su mu dali prisegu, ni na jednu odredbu o hilafetu niti oporuku kojih se vi držite. Pa zar vi bolje od njega poznajete smisao toga? Selam
- S -

Pismo 102 (odgovor)
11. rebiu-s-sani, 1330. godine po H.

1.Spriječenost Imama, a.s., da se pozove na to na dan Sakife.
2.Ukazivanje na njegovo pozivanje i pozivanje njegovih prijatelja i pored postojanja prepreka.

1. Svi ljudi znaju da Imam i njegovi prijatelji iz Beni Hašima i drugi, nisu prisustvovali prisegi niti su došli na Sekifu. Bili su po strani i od Sekife i svega što se na njoj izdešavalo. Svi su bili pogođeni velikom nesrećom preseljenja Resulullaha, s.a.v.a., i zauzeti obavljanjem obaveznih radnji oko njegovog opremanja. Ništa drugo ih se nije ticalo. Još uvijek plemenito tijelo Poslanika, s.a.v.a., nije bilo spušteno u mezar a Sekifljani su odradili svoje, utvrdivši ugovore i prisege, bili su posve predostrožni, dogovorili su se da nikakvo djelo niti riječ ne smije poremeti njihovu prisegu, niti nanijeti udarac njihovom dogovoru, niti općenito među njima unijeti pometnju.
Dakle Imam nije uopće bio na Sakifi, niti je prisustvovao davanju prisege Siddiku da bi mogao da se poziva na bilo šta. I kako je bilo moguće i njemu i drugima da se pozivaju na bilo šta nakon gotovog posla po pitanju prisege, jer ljudi od utjecaja u tom pitanju postupili su s oprezom a moćnici nisu štedili strogost.
Da li je danas u naše vrijeme moguće da se pojedinci suoče s ljudima u čijim rukama je vlast s onim što im može ugroziti tu vlast? Da li bi uopće dozvolili takav pokušaj.
Nipošto, nipošto!
E pa sad samo usporedi prošlost sa sadašnjim vremenom, ljudi kao ljudi, vrijeme kao vrijeme. S tim da Ali, a.s., tada u pozivanju na svoje pravo nije vidio nikakvog drugog učinka do li smutnje, zbog čega se odrekao svoga prava u takvim okolnostima, jer strijepio je za muslimansko društvo i riječ tevhida. Kao što smo već ranije objasnili, rekavši da se tada Imam Ali našao u poziciji u kakvoj se niko nije zatekao. S njegove dvije strane stajale su dvije važne stvari. S jedne bijaše hilafet uz odredbe i oporuku koji su ga k tome pozivali i pokretali ga, na način da je u srcu krv provirala a jetra se parala. A s druge strane smutnja koja hara i budi bojazan od plavljenja arabijskog poluotoka, vraćanja arapa starim putevima i čupanja islama iz korijena. Smutnja koja ga je plašila licemjerima iz Medine, koji su

navikli na licemjerje, i beduinima koji su se nalazili oko njih a koji su u skladu sa kur'anskim tekstom licemjeri, štaviše, do te mjere ogrezli u licemjerju da ne znaju za Božije zakone i granice koje je Uzvišeni spustio Resulullahu. Njihova pomama je postala jaka odmah nakon smrti Resulullaha a muslimani nakon toga bijahu poput pokislog stada ovaca na zimskoj studeni okruženog vukovima i zvijerima. Musejlema lažov, Taliha ibn Huvejlid prevarant, Sedžah binti Haris spletkaroš i njihovi zabludjeli prijatelji, bijahu združili snage u nastojanju da unište i pometu islam. Rimljani, carevi i kraljevi i drugi bijahu u iščekivanju pogodne prilike protiv muslimana te mnogi drugi vojni faktori ispunjeni zlobom prema Muhammedu, s.a.v.a., njegovom Ehli bejtu i ashabima, bili su nestrpljivi i napeti u želji da unište riječ islama da ga iščupaju iz korijena.
U tom nastojanju polet ih je ispunio, bijahu nestrpljivi i užurbani. Vidjeli su da je situacija išla njima na ruku, smrću Resulullaha, s.a.v.a., dobili su pravu priliku. Priliku koju nisu željeli propustiti. Htjeli su iskoristiti trenutnu anarhiju prije nego li islam dođe sebi i povrati svoju moć i red.
Dakle, Ali, a.s., se našao između ove dvije odveć važne stvari. Bilo je prirodno za njega da žrtvuje svoje pravo zarad života muslimana.
(Ali, a.s., je to jasno i dao do znanja u pismu kojeg šalje Egipćanima po Maliku Aštaru, kada ga je postavio za njihovog upravitelja. U pismu kaže: “A sad! Allah Uzvišeni je poslao Muhammeda, s.a.v.a., kao opominjatelja svjetovima svim i svjedoka za poslanike sve. Kada je Vjerovjesnik, s.a.v.a., preselio, muslimani su se sporili o tome poslije njega. Boga mi, nikada mi se nije činilo i nikada nisam pomišljao da će Arapi poslije njega, s.a.v.a., oteti to od pripadnika njegovog Ehli bejta čistog, niti da će to oteti meni poslije njega. Ali iznenada opazih ljude kako okružuju čovjeka, dajući mu prisegu.
Ustezah zato ruku svoju sve dok ne uvidjeh da se ljudi mnogi odvraćaju od islama, pozivajući na uništenje vjere Muhammeda, s.a.v.a.! Pobojah se tad da će, ako ne pomognem islam i sljedbenike njegove, te ako se u njemu pojavi pukotina ili razaranje, time biti nesreća veća za mene nego li je to gubitak vlasti vaše koja je, u svakom pogledu, kratkotrajna, poslije čega sve prolazi kao što prolazi ono što se pričinjava ili kao što se raspṙše oblaci. Zato u zbivanjima ovim ustajem, sve dok laž ne bude razorena i uništena, te dok vjera ne dosegne mir i sigurnost.
Boga mi, da sam se sam susreo s njima i da su oni bili tako brojni da bi prekrili svu Zemlju do kraja, ne bih bio zabrinut ili smeten. Siguran sam u sebi i imam uvjerenje čvrsto od Gospodara svog da su oni u zabludi, dok sam ja upućen. Pun sam nade i očekivanja susreta s Bogom i dobivanja dobre nagrade Njegove. Ali, zabrinut sam da upravu nad zajednicom ovom ne preuzmu slaboumni i razvratni ljudi njezini, pa učine da imetak Božiji kola među njima i da robove Njegove pretvore u robove svoje, da se bore protiv čestitih, i da se udruže s pokvarenim. Među njima je doista i onaj koji je pio ono što vam je zabranjeno i koji je bičevan kaznom određenom u islamu. A među njima je i onaj koji nije primio islam sve dok preko islama nije osigurao dobit neku. Da to nije bilo tako, ne bih ustrajavao na odvraćanju vašem od njih, ukoravanju vašem, okupljanju vašem, pokretanju vašem i podsticanju vašem, već bih vas ostavio da ste odbili i pokazali slabost.
Zar ne vidite da se sužavaju granice zemalja vaših, da su osvojena naseljena područja vaša, oteta imanja vaša i napadnuti krajevi vaši! Allah

vam se smilovao! Krenite u borbu protiv neprijatelja svog i ne težite zemlji pa da se suočite s tlačenjem i da trpite poniženja i da vam sudbina bude najgora. Ratnik doista mora bdjeti bez prestanka, jer ako on spava - neprijatelj ne spava!
Selam!” (Staza rječitosti, Pismo 62))
Međutim, nije odbacio čuvanje svoga prava na hilafet i pozivanje na njega pred onim ljudima koji su mu to pravo uzurpirali, i to na način kojim neće naškoditi muslimanima niti izazvati razdor među njima niti ohrabriti njihove neprijatelje. Zato se povukao u svoju kuću dok ga nisu silom iz nje izveli, bez borbe. Da je pohitao prema njima, njegov dokaz ne bi bio potpun, niti bi za njegove sljedbenike ostalo argumenta, već je u svome postupku dobio i očuvanje vjere i sačuvanost svoga prava na hilafet musimanima.
Kada je vidio da je očuvanje islama i odbijanje neprijatelja vjere tih dana sagledano u mirnom pristupu, on je odabrao pomirenje. Dao je prioritet mirnom pristupu prema onima koji su upleteni u ovo pitanje, zarad očuvanja ummeta, zbog predostrožnosti prema narodu, imajući obzira prema vjeri, dajući prednost onom svijetu nad prolaznim svijetom, i zbog šerijatske i racionalne obaveznosti davanja prioriteta važnijoj stvari. Prilike tog vremena nisu trpile potezanje sablje niti argumentiranu prepirku.
2. I pored toga, on, njegova djeca, učeni prijatelji, mudro su postupali u spominjanju oporuke i širenju jasnih odredbi, što je dobro poznato istraživačima. Selam
- Š -

Pismo 103 (pitanje)
12. rebiu-s-sani, 1330. godine po H.

Raspitivanje o Imamovoj argumentaciji i argumentiranju njegovih prijatelja
Kada je Imam to činio? Kada su to činili njegovi prijatelji? Obavjestite nas malo o tome.
Selam
- S -

Pismo 104 (odgovor)
15. rebiu-s-sani, 1330. godine po H.

1.Nekoliko slučajeva Imamovog argumentiranja
2.Argumentiranje hazreti Zehre, selamullahi alejha

1. Imam Ali, a.s., je odabrao miran način u širenju Poslanikovih odredbi o sebi, iz predostrožnosti zarad očuvanja moći muslimana sa svojim neprijteljima se nije raspravljao o tome. Kada bi se pravdao zbog svoje šutnje i netraženja svoga prava govorio bi:

“Ne krivi se čovjek zbog sprečavanja svoga prava, već se krivi onaj koji uzme ono što nije njegovo.”
(Ovo su riječi iz kratkih mudrosti iz Nehdžu-l-belage. Pogledati komentar Nehdžu-l-belage od Ibn Ebi ElHadida, 4/324.)

On je odredbe o sebi širio posebnim metodama u kojima na veoma jasan način dolazi do izražaja njegova mudrost. Zar ne vidiš šta je učinio na dan Rabhe, kada je na njoj okupio ljude, za vrijeme svoga hilafeta, zarad podsjećanja na dan Gadira?
Kada im je rekao:
“Zaklinjem Allahom svakog muslimana koji je čuo Resulullaha, s.a.v.a., da je na dan Gadir Homa rekao ono što je rekao, da ustane i posvjedoči šta je čuo. I nek ustanu samo oni koji su ga vidjeli!” Pa ustade trideset ashaba a među njima dvanaest učesnika Bedra, i posvjedočiše šta su čuli od njega o odredbi Gadira.”
(Kao što smo već kazali u 56. pismu)

انشΎمس امرئ ه كل ءϡم سϤص ه رسول عϡع ه ىϡيه϶ آله϶ سϡيقول يو ،مϠخم م غدير Ύق Ύمن إاّ ،ل
من نص الغدير من ϩعوϤس ϤΎا بد϶ فش϶ϥا يقم إاً ثاثو϶ ،عϤس ϤΎد ب϶فش ΎقϠ ΎفقϠ ،ϩرآ
الصحΏΩΎ في϶ اثمΎϩ عشر بدري Ύ
To je bio maksimum onog što je mogao učiniti u takvim kritičnim okolnostima nastalim usljed ubistva Osmana, i dizanja smutnje u Basri i Siriji. Života mi moga, bio je to vrhunac pozivanja na svoje pravo tog dana, i veoma mudro u tim vremenima. Kako je samo pohvalno mjesto odabrao za dizanje gadirske odredbe iz svoga groba, oživivši je nakon što je bila gotovo sahranjena. On je – za sve one koji su se našli na Rahbi - oživio sjećanje na Poslanikovo stajanje na Gadiru, kada je prihvatio Alija za ruku i dao do znanja stotini hiljada ili više okupljenih, da je on njihov zaštitnik nakon njega.
I zbog ovoga je gadirska odredba postala najočitiji primjer mutevatir hadisa. Pa pogledaj Poslanikovu mudrost, kada je pred tolikim brojem svjedoka podigao njegovu ruku, i obrati pažnju na mudrost Zavještenika na dan Rahbe kada ih je zakleo tom zakletvom. I istinu dokazao krajnje mirno kako je to iziskivao trenutak, i potpuno dostojanstveno, što je naravno bio Imamov izbor da to učini na takav način. To je bio način na koji je on širio istinu o odredbi koja ga se ticala. On je zbilja osvještavao ljude koji su bili nemarni, na način koji nije izazivao buku niti je provocirao mržnju.
Dovoljno ti je od hadisa o njemu ono što bilježe autori Sunena o gozbi koju je priredio Resulullah, s.a.v.a., u kući svoga amidže, najuglednijeg čovjeka Mekke, na dan kada je opomenuo svoje bližnje. To je veoma dugačak i veličanstven hadis. (Naveli smo ga u 20. pismu) Ljudi ga uvijek ubrajaju u potvrdu Poslanstva, i znakove islama, jer obuhvata i vjerovjesnikovu mudžizu hranjenja velikog broja ljudi, neznatnom količinom hrane. Pri kraju predaje stoji da je Poslanik, s.a.v.a., uzeo Alija za vrat rekavši:
“Zaista je on, moj brat, Zavještenik i moj halifa među vama, pa slušajte ga i pokoravajte mu se.” I on je mnogo puta govorio kako mu je Resulullah, s.a.v.a., rekao: “Ti si zaštitnik svakog vjernika nakon mene.” I koliko je samo puta opetovao Poslanikove riječi: “Ti si u odnosu na mene kao Harun u odnosu na Musaa, osim što nakon mene nema vjerovjesnika.” I koliko puta je govorio Poslanikove, s.a.v.a., riječi izrečene na dan Gadira: “Nisam

li preči vjernicima od njih samih?” Rekoše: “Jesi.” On reče: “Kome sam ja zaštitnik, pa ovaj Ali, mu je zaštitnik.”
(Bilježi ga Ibn Ebi Asim, kao što smo objasnili predkraj 26. pisma.)
I tako veliki broj eksplicitnih iskaza koje nisu negirali, a proširio ih među vjerodostojnim autoritetima i to su sve prilike koje su mu se ukazale u tim situacijama, Mudrost savršena – ali ne koriste opomene. (Kamer, 5) I na Dan vijećanja, ispričao je i opomenuo, i nema vrline i odlike kojom se nije pozivao pred ljudima. Koliko je za svoga hilafeta govorio o nepravdama koje su mu učinjene, kazujući svoje bolne tužaljke sa minbera, čak je rekao:
“Pazite! Tako mi Boga, taj se ogrnuo njime. A doista, znao je da je položaj moj spram njega bio jednak položaju osovine u odnosu na ručni mlin. Obilje vode otječe od mene, a ptica ne može uzletjeti do mene. Stavio sam zastor spram hilafeta i držao se odijeljenim od njega. Potom sam počeo misliti da li bi trebalo napasti ili mirno trpjeti zasljepljujuću tminu patnji u kojima odrasli malaksaju, a mladi stàre, a vjernik istinski djeluje pod teretom sve dok ne susretne Boga. Našao sam da je ustrajnost u tome bila mudrija. Pa se strpih al' u oku trnje a u grlu kost. Gledao sam otimanje nasljedstva moga...”
i tako do kraja hutbe Šikšikijje. (Staza rječitosti, Govor 3.)
I koliko je govorio:
“Bože moj, tražim pomoć Tvoju protiv Kurejša i onih koji im pomažu, jer zaista raskinuše rodbinske veze moje, porekoš visoki položaj moj i ujediniše se u suprotstavljanju meni u tome što je pravo moje, pa su onda rekli: “Zakonito je da to uzmeš i zakonito je da to ostaviš.” Staza rječitosti, Govor 171.
Neko mu je rekao:
“Ti si, zaista, o sine Ebu Taliba, pohlepan za ovim.” A on mu reče:
“Zapravo, Boga mi, vi ste pohlepniji, ja to tražim kao pravo svoje, dok se vi umećete između mene i njega...” Staza rječitosti, Govor 171
I rekao je:
“Boga mi, neprestano je oduzimano pravo moje od dana kada je Vjerovjesnik, s.a.v.a., umro do dana današnjeg.” Staza rječitosti, Govor 6.
I rekao je:
“Mi imamo pravo. Ako nam bude dato, dobro je. U protivnom jahat ćemo na stražnjem dijelu deve i ako se putovanje noćno oduži.” Staza rječitosti, Mudrost 22.
I napisao je u pismu svome bratu Akilu:
“Nek se Allah osveti Kurejšijama za postupak njihov prema meni. Oni su prekinuli veze rodbinske sa mnom i lišili me vlasti sina majke moje.” Staza rječitosti, Pismo 36.
I često je govorio:

“Motrio sam i uvidio da nemam pomagača nikakvog do Ehli bejta moga. Ustezao sam se zato da ih u smrt nagonim. Držao sam oči zatvorenim i pored trunja u njima. Pio uprkos gušenju u grlu. Bio sam strpljiv u suzdržavanju gnijeva u gorčini goroj od gorčine tikvice gorke.”
Staza rječitosti, Govor 26.
Jedan od njegovih prijatelja ga je upitao:
“Kako su vas ljudi vaši odbili od položaja tog, iako vi imate pravo najveće na njega?” Na to je on u odgovoru rekao: “O brate iz Benu Eseda! Uzrujan

si i pričaš na način krivi. Ipak mi smo dužni zbog srodstva, a i tvoga prava da pitaš, a budući da si pitao, znaj! Što se tiče samovoljnih postupaka nad nama u tome, iako smo najviši u pogledu potomstva i najjači po srodstvu s Poslanikom Bozijim, s.a.va.! Bijaše to čin sebičan nad kojim su srca ljudi nekih bila pohlepna, dok su srca drugih bila u tome darežljiva. Presuditelj je Allah i Njemu je povratak na Danu sudnjem. A sad, pusti tu priču o haranju o kojoj povika svuda kruži."
Staza rječitosti, Govor 161.
Rekao je Ali, a.s.:
"Gdje su oni koji su umislili da su duboko upućeni u znanje, mimo nas, lažući i čineći nepravdu nama, iako nas je Allah visoko uzdigao a njih ponizio, nas obdario a njih lišio, te nas uveo a njih istjerao. Posredstvom nas se traži uputa, i otklanja sljepilo. Doista, Imami su od Kurejša. Oni su posađeni u ovu utrobu Hašima. Drugima osim njih, nije prikladan, niti drugima osim njih, dostoji uprava." Staza rječitosti, Govor 143
Dovoljne su ti njegove riječi u jednom od govora:
"Sve dok nije Allah uzeo Poslanika Svoga, s.a.v.a., kada se neki ljudi vratiše natrag. Skretanja su ih upropastila i pouzdaše se u podmuklosti i prevare, štovali druge osim rodbine, napustili rod za koji im je naređeno da ga vole, te pomakli zgradu s čvrsta temelja njezina i izgradili je na mjestu drugom mimo onog njezina. Oni su rudnici manjkavosti svakojakih i kapije tapkača svakog u grozotama. Oni se kreću u smetenosti i zbunjeni su u izbezumljenosti, te idu pravcem ljudi faraonovih, među onima koji su se predali svijetu ovome i oslonili se na njega ili onima koji su napustili vjeru i udaljili se od nje."
Staza rječitosti, Govor 149
I njegove riječi u govoru održanom nakon prisege mu date od naroda, to je jedan od važnih govora u Stazi rječitosti:
"Niko u zajednici muslimana ne može se porediti s Vjerovjesnikovim Ehli bejtom. Nikada se ne može izjednačiti s njima onaj na kojega se proteže blagodat njihova. Oni su temelj vjere i stup uvjerenosti. Onaj koji je prešao granice treba im se vratiti, a zaostalom ih valja sustići. Njihova su sva svojstva kojim polažu pravo na Vilajet. Oporuka i naslijeđe pripadaju njima. Sada je pravo vraćeno vlasniku svome i stavljeno na svoje pravo mjesto."
Staza rječitosti, Govor 2.
I drugi njegov govor u kojem se iščuđava protivnicima svojim:
"Gle čuda! I kako da se ne čudim pred pogrješkama skupina ovih u proturječnosti dokaza njihovih u vjeri svojoj. Niti slijede tragove Vjerovjesnika, niti pristaju za djelima Opunomoćenika..." Staza rječitosti, Govor 87.
2. Hazreti Zehra, selamullahi alejha, ima veoma značajna argumentiranja. Njena dva govora o tome su veoma poznata. Bodrili su članove porodice svoje da pamte te govore, kao što su ih bodrili da pamte Kur'an. U govoru svom ona riječi upućuje onima koji su zgradu s čvrsta temelja njezina prebacili i postavili je na mjesto koje nije njezino pa kaže:
"Teško njima, gdje su maknuli hilafet s nepomične planine poslanstva, s temelja vjerovjesništva i uputa, mjesta dolaska povjerljive duše koja zna istinu o svijetu i o vjeri. Znajte, doista, to je očiti gubitak. (Zumer, 15)
Šta su mrzili kod Ebu-l-Hasana (Imam Alija)?
Tako mi Allaha mrzili su njegovu sablju, njegovu nebrigu sa smrt, veliku žestinu, strogost u borbi i u vezi sa Svetom biti Božijom. Tako mi Allaha, da

su skrenuli s jasnog puta u Alijevoj vlasti, odustali od užeta vođstva koji mu je Poslanik, s.a.v.a., dao u ruke i udaljili se od prihvatanja očitog dokaza, on bi ih vratio sebi, potaknuo ih na povratak vjeri i vodio ih s lahkoćom koja ne bi nikome štetila, nikoga umorila, niti ikome dosadila i doveo bi ih na bistra, čista i obilna pojilišta čije su obale prepune, a dvije strane se ne zamućuju, pa ih vraćao site i napojene. Savjetovao bi ih tajno i javno, ne bi se ukrasio nikakvom koristi od bogatstva, niti bi uzeo udio od ovog dunjaluka, osim koliko da se utoli žeđ i ugasi glad. Suzdržljiv bi se odvojio od pohlepnika, a iskren od lažljivaca. A da su stanovnici sela i gradova vjerovali i grijeha se klonili, Mi bismo im blagoslove i s neba i iz zemlje slali, ali oni su poricali, pa smo ih kažnjavali za ono što su zaradili. E'araf, 96
I stigla ih je kazna za ono šta su radili. A i one među ovima koji nepravdu čine stići će kazna za ono šta čine, oni neće umaći. Zumer, 51
Dođite i poslušajte!
Kako li je vrijeme čudno!
A ako se čudiš, pa čudo su riječi njihove. Ra'd, 5
Da mi je znati u šta se pouzdaju, na koji oslonac oslanjaju, kojeg su se užeta uhvatili i na koje potomstvo su nasrnuli?
O, loša li zaštitnika i zlog li druga. Hadždž, 13
O kako je samo šejtan nevjernicima loša zamjena. Kehf, 50
Zamijenili su, tako mi Allaha, glavu za rep i greben za zadnjicu pa neka je na zemlji nos onih koji tvrde da čine dobro. Kehf, 104
Zar?!
A uistinu oni nered siju, ali ne opažaju. Bekare, 12
Teško njima!
Pa da li je ko upućuje Istini dostojniji da bude slijeđen, ili ko ne upućuje, izuzev ako bude vođen?
Pa šta vam je?
Kako rasuđujete? Junus, 35
Tako mi života, doista, smutnja je oplođena, pa pričekajte malo dok se ne porodi, pa pomuzite pehar pun svježe krvi i smrtonosnog otrova. Tada će oni nevaljali biti gubitnici. Gafir, 78
Znat će naraštaji koji dolaze posljedice onoga što su im prethodnici ostavili kao temelj. Ostavite vaš dunjaluk, umirite srca pred dolaskom smutnje i obradujte se sabljom oštrom, vlašću tiranina, nasilnika, sveobuhvatnim neredom i samovoljom tlačitelja koji će prihode vaše učiniti neznatnim i skup vaš uništiti!
O, teško vama, i kuda biste, a, dostia, mrači se pred očima vašim!
Zar da vas prisilimo na pravom putu, a vi to ne želite!” Hud, 28
(Ovaj govor bilježi Ebu Bekr Ahmed Ibn Abdu-l-Aziz Dževhari u knjizi Es-Sekifetu ve Fedek, od Muhammeda Ibn Zekerije od Muhammeda Ibn Abdu-r-Rahmana Muhlibija od Abdullaha Hamada Ibn Sulejmana od njegova oca od Abdullaha Ibn El-Hasana Ibn El-Hasana od njegove majke Fatime kćerke Imama Husejna, a.s., kao merfu' od hazreti Zehre, s.a., i bilježi ga također Imam Ebu-l-Fadl Ahmed Ibn Tahir, umro 280. godine po H., iz knjige Belagati-n-nisa' na stranici 23 od Haruna Ibn Muslima Ibn Sa'dana od Hasana ibn Ulvana od Atijje Avfija, koji je ovaj govor prenio od Abdullaha Ibn El-Hasana Ibn El-Hasana od njegove majke Fatime kćerke Imama Husejna od njenje nane hazreti Zehre, s.a., a naši prijatelji ovaj govor bilježe od Suvejd bin Gufleta Ibn Avsedže Dža'fija od hazreti Zehre, s.a.

Taberi ga bilježi u knjizi Ihtidžadž, Medžlisi u Biharu-l-envaru, i prenosi ga određeni broj pouzdanih i provjerenih prenosilaca hadisa)
Ovo je primjer iz govora Ehli bejta čistog u vezi sa ovom temom, a ostalo možeš usporediti sa ovim što je navedeno.
Selam
- Š -

Pismo 105 (pitanje)
16. rebu-s-sani, 1330. godine po H.

Traženje argumentiranja drugih osoba Molimo vas da nam korist učinite potpunom, prenošenjem argumentiranja drugih osoba mimo Imama Alija i Zehre, a vama pripada zasluga.
Selam
- S –

Pismo 106 (odgovor)
18. rebiu-s-sani, 1330. godine po H.

1. **Argumentiranje Ibn Abbasa**
2. **Argumentiranje Hasana i Husejna**
3. **Argumentiranje odvažnih šiija, od ashaba**
4. **Ukazivanje na njihovo argumentiranje oporukom**

1. Sjetite se razgovora Ibn Abbasa i Omera, kada je Omer rekao (u podužem hadisu):
“O Ibn Abbase! Da li znaš šta je spriječilo vaš narod od vas nakon Muhammeda, s.a.v.a.?”
Ibn Abbas: “Nisam mu htio dati odgovor, pa mu kazah: “Ako ja ne znam, pa zna Emiru-l-mu'minin.”
Omer reče: “Nisu htjeli da i vjerovjesništvo i hilafet budu među vama pa da prema svome narodu budete nepravedni zbog velike ushićenosti. Zato su Kurejšije ispravnim stavom to odabrale za sebe i uspjeli su u tome.”
Rekoh: “O Emiru-l-mu'minine, ukoliko mi dozvoliš da govorim, a da kontroliraš svoj bijes prema meni?”
On reče: “Govori.”
Rekoh: “O Emiru-l-mu'minine, što se tiče riječi da su to Kurejšije ispravnim stavom odabrale za sebe i uspjeli u tome, ako su to Kurejšije odabrale za sebe pa ispravnost je u rukama onoga koga je Allah za to odabrao i to bez odbijanja i zavidnosti. Što se pak tvojih riječi tiče da nisu željeli da i vjerovjesništvo i hilafet pripada nama, pa Allah je narod okarakterisao mržnjom rekavši: To zato što oni mrze ono što je objavio Allah - zato će (On) upropastiti djela njihova.”
(Muhammed, 9)
Omer reče: “Daleko bilo, o Ibn Abbase, stižu mi neke stvari o tebi za koje ne želim ni pomisliti da su od tebe, pa da u mojim očima izgubiš položaj.”

Rekoh mu: “A koje su to riječi, o Emiru-l-mu'minine? Ukoliko su istinite ne dostoji da zbog njih izgubim položaj u tvojim očima, ukoliko su neistinite, pa udalji od sebe nekog neispravnog poput mene.”
Omer reče: “Čuo sam da govoriš: “Zaista su nam to spriječili zbog zavisti, nasilno i nepravedno.”
Rekoh: “O Emiru-l-mu'minine, što se tiče riječi nepravedno, pa ona je jasna i neznalici i učenom. A riječ zavidno, pa i na Adema se bilo zavidno, pa mi smo njegova djeca i oni kojima se zavidi.”
Omer reče: “Daleko bilo, daleko bilo! Tako mi Allaha vaša Hašemijska srca su se ispunila neprolaznom zavišću.”
Rekoh: “Polako! Ne opisuj time srca ljudi kojima je Allah odstranio nečistoću i potpuno ih očistio...”
(Prenijeli smo ga od riječi do riječi iz Tarihu-l-kelama od Ibn Esira, a bilježi ga pri kraju Omerove biografije od 23 do 24 godine u trećem svesku. Bilježi ga i Ibn Ebi El-Hadid u biografiji Omera 3/107 u Šarhu Nehdži-l-belagati.)
U drugoj predaji prenosi se drugi razgovor u kojem mu on kaže:
“U kakvom si stanju ostavio svog amidžića?”
Kaže: “Pomislio sam da misli na Abdullaha Ibn Džafera, pa rekoh:
“Ostavio sam ga sa njegovim vršnjacima.”
Reče: “Ne mislim na njega, već mislim na najvećeg u vašem Ehli bejtu.”
Rekoh: “Ostavio sam ga da izvlači vodu kofom učeći Kur'an.”
Omer reče: “O Abdullahu, nek ti na teretu bude krv kurbanskih deva, ako mi sakriješ da li je u njegovom srcu ostalo išta od hilafeta?”
Rekoh: “Da.”
Omer reče: “Da li smatra da je Resullullah ostavio odredbu njemu?”
Rekoh: “Reći ću ti i više. Pitao sam oca o njegovoj tvrdnji u vezi odredbe za hilafet pa mi reče: “Istinu govori.”
Omer reče: “Resulullah ga je u svojim govorima uzdigao na visoko mjesto, koje ne ostavlja mjesta nikakvom argumentu ni opravdanju. (U zavisnosti kako se čita riječ z-r-w da li zirvun i to je gornje značenje gdje je očito da Omer priznaje Alijev položaj. A ukoliko je zervun onda: “Resulullah je o njemu govorio u aluzijama, što ne ostavlja nikakav argument niti mjesta za opravdanje.”)
On je iskušavao narod u vezi s njim već neko vrijeme i kada je bio bolestan želio ga je konkretno imenovati, a ja sam ga u tome spriječio...”
(Bilježi ga Imam Ebu-l-Fadl Ahmed Ibn Ebi Tahir u knjizi Tarihu Bagdad, pouzdanim lancem prenosilaca do Ibn Abbasa. Bilježi ga i Ibn Ebi El-Hadid u Omerovoj biografiji u Šerhu Nehdži-l-belagati, 3/97.)
Prilikom trećeg razgovora je rekao:
“O Ibn Abbase, vidim da je tvome prijatelju učinjena nepravda.”
Rekoh: “O Emiru-l-mu'minine, pa vrati mu njegovo pravo!”
On izvuče svoju ruku iz moje i produži mrmljajući. Zatim zastade, ja mu priđoh, a on mi reče:” “O Ibn Abbase, sumnjam da ga je išta drugo spriječilo od toga osim to što ga njegovi ljudi smatrahu beznačajnim.”
Rekoh: “Tako mi Allaha, nisu ga smatrali beznačajnim Allah i Njegov Poslanik kada su mu naredili da uzme prisegu od tvog prijatelja.”
Ibn Abbas: “On se okrenu i ode od mene hitrim korakom. I ja se vratih.”
(Ovaj razgovor bilježe autori Omerovih biografija, a mi smo ga prenijeli iz Šerha Nehdžu-l-belage od Ibn Ebi Hadida, 3/105)

I koliko samo vijesti ummeta i Hašemijskog kazivanja i riječi Poslanikovog amidždića Abdullah Ibn Abbasa o ovakvim situacijama. Već sam ti u 26. pismu naveo njegovo argumentiranje onoj uobraženoj skupini nabrajanjem Alijevih vrlina u dugom i značajnom hadisu u kojem kaže:
“Rekao je Poslanik, s.a.v.a., amidžićima: “Koji od vas će me pomoći i na Ovom i na Onom svijetu?”
Kaže: “I Ali je sjedio, a oni se oglušiše.”
Pa reče Ali: “Ja ću te pomoći i Ovog i Onog svijeta.”
Poslanik reče: “Ti si moj pomagač i Ovog i Onog svijeta.”
Pa Poslanik ponovi svoje pitanje:
“Ko će od vas da me pomogne Ovog i Onog svijeta?”
Oni se oglušiše.
Pa reče Ali: “Ja ću te pomoći Ovog i Onog svijeta.”
Poslanik reče Aliju: “Ti si moj pomagač i Ovog i Onog svijeta.” ...
Pa je rekao: “Pošao je Poslanik u bitku na Tebuk, pa su i ljudi pošli sa njim.
Pa reče Ali: “Idem li i ja s tobom?”
Poslanik, s.a.v.a., je rekao: “Ne.”
Pa zaplaka Ali, na što mu Allahov Poslanik, s.a.v.a., reče:
“Nisi li zadovoljan da mi položajem budeš kao što je Harun bio Musau osim što nakon mene nema vjerovjesnika? Zaista ne bih trebao otići a da ti nisi moj zamjenik.”
I rekao mu je Allahov Poslanik, s.a.v.a.: “Ti si zaštitnik svakog vjernika i vjernice nakon mene.” Kaže: “Rekao je Allahov Poslanik, s.a.v.a.: “Kome sam ja bio zaštitnik, pa zaista mu je Ali zaštitnik...”
2. Koliko su samo muškarci Beni Hašima u to vrijeme imali ovakvih argumentiranja, čak je Hasan Ibn Ali došao Ebu Bekru kada se nalazio na Poslanikovom, s.a.v.a., minberu, i rekao mu: “Silazi s mjesta moga oca!” I Husejnu se također desilo poput toga sa Omerom kada se nalazio na minberu.
(Ibn Hadžer prenosi oba događaja u petom poglavlju, kada je ukazivao na ono o čemu govori ajet ljubavi o bližnjima, a to je 14 ajet u 11 poglavlju u Es-Savaiku el-muhrike, str. 160. Darekutni prenosi događaj Hasana sa Ebu Bekrom. A Ibn Sa'd u Omerovoj biografiji u Tabekatima bilježi događaj Husejna i Omera.)
3. Šiijske knjige bilježe veliki broj argumentiranja o ovom pitanju, od strane Hašemija i njihovih prijatelja među ashabima i tabiinima. Ko god ih želi, naći će ih na svojim mjestima. Dovoljno nam je ono što Tabarsi iznosi u knjizi El-Ihtidžadžat od Halida Ibn Se'ida Ibn El-Asa El-Emevija,(Halid Ibn Se'id Ibn El-As je bio od onih koji tri mjeseca nisu prihvatili Ebu Bekrov hilafet i nisu mu dali prisegu, što su sunijski pouzdani prenosioci očito navodili, poput Ibn Sa'da u Tabekatima, 4/70, u Halidovoj biografiji, navodeći da “kada je Ebu Bekr poslao vojsku u Siriju dao mu je upravu nad muslimanima i donio je bajrak do njegove kuće. Na to je Omer rekao Ebu Bekru: “Upravu daješ Halidu, i pored toga šta priča?!” Omer je toliko bio uporan dok Ebu Bekr nije poslao Ebu Ervija Ed-Devsija njegovoj kući da mu kaže: “Poslanikov Halifa je rekao da mu vratiš njegov bajrak!” On ga iznese i dade mu ga rekavši mu: “Niti smo radosni upravom od vas niti žalosni skidanjem s nje.” Nakon toga je došao Ebu Bekr i izvinuo mu se i zakleo ga da ništa ne kaže Omeru...” Ko god je govorio o vojnom pohodu na Siriju, spominjao je i ovaj događaj, jer bio je poznata stvar.) Selmana Farsija, Ebu Zerra Gifarija, Ammara Ibn Jasira, Mikdada, Burejde Eslemija,

Ebu El-Hejsema Ibn Et-Tejhana, Sehla, Osmana Ibni Hanifa, Huzejmeta Ibn Sabita Zu-š-šehadetejna, Ubejj Ibn Ka'ba, Ebu Ejuba Ensarija i drugih. Ko god prati predaje Ehli bejta, a.s., i njihovim prijatelja, zna da kada god im se ukazala prilika, nisu se ustručavali od svake vrste argumentiranja i direktno i s aluzijama i žestoko i blago i verbalno i pismeno i u prozi i u poeziji, sve u zavisnosti od kako je situacija dozvoljavala.
4. Oporuku su mnogo spominjali i pozivali se na nju, što je poznato istraživačima.
Selam
- Š -

Pismo 107 (pitanje)
19. Rebiu-s-sani, 1330. godine po H.

Kada su govorili o punomoćju?

Kada su govorili o punomoćju datom Imamu? Kada su se pozivali na nju? Nismo to vidjeli osim na skupu majke vjernika što je ona porekla, kao što sam to ranije kazao.
Selam
- S –

Pismo 108 (odgovor)
22 Rebiu-s-sani, 1330. godine po H.

Pozivanja na punomoćje

Da, spominjao ga je Emiru-l-mu'minin sa minbera, a što sam ti već citirao u 104. pismu. I svi koji bilježe hadis o kući na dan pozivanja familije, prenose da se oporuka odnosi na Alija, a.s. Već smo ga u 20. pismu naveli i u njemu se nalazi nedvosmislen i eksplicitan navod o tome da je oporučio njega i učinio ga svojim halifom.
Imam Ebu Muhammed El-Hasan, Poslanikov unuk, velikodostojnik džennetske mladeži, kada je ubijen Emiru-l-mu'minin upriličio je nezaboravan govor u kojem je rekao: (Bilježi ga Hakim u svome Sahihu-l-mustedreku, 3/172.) “A ja Vjerovjesnikov sin, a ja Opunomoćenikov sin.”
(...وأنا ابن النبي وأنا ابن الوصي ...)
Imam Džafer Sadik, a.s., je rekao: “Ali je sa Resulullahom, s.a.v.a., prije poslanstva gledao svjetlost i slušao glas, i rekao mu je Poslanik: “Da nisam pečat vjerovjesnika ti bi bio sudionik u vjerovjesništvu. Pa iako nisi vjerovjesnik pa zaista si ti Vjerovjesnikov opunomoćenik i nasljednik.” (Šarhe Nehdžu-l-belagati, Ibn Ebi Hadid, 3/254, pri kraju komentara govora El-Kasi'a.)
كان علي يرى مع رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، قبل الرسالة الضوء، ويسمع الصوت (قال): وقال له صلى الله عليه وآله وسلم: لولا أني خاتم الأنبياء لكنت شريكاً في النبوة، فإن لم تكن نبياً فإنك وصي نبي ووارثه
Ovo značenje se prenosi neprekidnim lancem prenosilaca od svih Imama Ehli bejta, i ono kod njih i njihovih prijatelja spada u neophodne stvari, od vremena ashaba do dana današnjeg.

Selman Farsi je govorio: “Čuo sam Resulullaha, s.a.v.a., da govori: “Zaista je moj opunomoćenik, i povjerenik, i najbolji čovjek kojeg ostavljam nakon sebe, koji će ispuniti moja obećanja i odužiti moj dug, Ali Ibn Ebi Talib.”
سمعت رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم يقول: «إن وصيي، وموضع سري، وخير من أترك بعدي، ينجز عدتي، ويقضي ديني، علي بن أبي طال

Ebu Ejub Ensari izvještava da je čuo Resulullaha, s.a.v.a., da govori hazreti Fatimi:
“Da li si znala da se Allah, dž.š., nadnio nad stanovnike zemlje i između njih je odabrao tvoga oca i učinio ga Vjerovjesnikom, zatim se nadnio drugi put i odabrao je tvoga muža, i meni je objavio pa sam te za njeg udao i uzeo ga za svoga opunomoćenika.”
أما علمت أن الله عز وجل اطلع على أهل الأرض فاختار منهم أباك فبعثه نبياً؛ ثم أطلع الثانية فاختار بعلك، فاوحى الي فأنكحته واتخذته وصياً

Burejde prenosi: “Čuo sam Resulullaha, s.a.v.a., da govori: “Svaki vjerovjesnik ima svoga opunomoćenika i nasljednika. I zaista je moj opunomoćenik i nasljednik Ali Ibn Ebi Talib.”
(Ovaj Burejdetov hadis, te hadis Ebu Ejuba Ensarija i Selmana Farsija koje smo naveli prije ovog hadisa, citirali smo u 68. pismu.)
سمعت رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، يقول: «لكل نبي وصي ووارث، وان وصيي ووارثي عل بن أبي طالب

Kada bi prenosio od Imama Bakira, a.s., Džabir Ibn Jezid El-Džu'fi bi – kako stoji u njegovoj biografiji u Zehebijevom Mizanu – govorio: “Obavijestio me Opunomoćenik opunomoćenika.” (حدثني وصي الأوصياء)

Ummu-l-Hajr binti El-Hariš Barikijje, održala je izvanredan govor na Siffinu kojim je potakla Kufljane na rat protiv Muavije. Između ostalog ona je kazala:
“Dođite, Allah vam se smilovao pravednom Imamu, opunomoćeniku, pouzdanom, najvećem istinoljupcu...”
(Bilježi ga Imam Ebu El-Fadl Ahmed Ibn Ebi Tahir El-Bagdadi u knjizi Belagati-n-nisai', str. 41, lancem prenosilaca do Šu'bija.)
(هلموا رحمكم الله الى الامام العادل، والوصي الوفي، والصديق الأكبر)

Ovo je dio onog u čemu su prethodnici otvoreno govorili o Punomoćju u svojim govorima i obraćanjima. Ko istražuje njihova stanja, uvidjet će da su riječ (الوصي) opunomoćenik, koristili za Emiru-l-mu'minina, Alija, a.s., poput primjene imena za značenje najodabranijeg od ljudi. Čak je autor Tadžu-l-'arusa, govoreći o korijenu riječi (الوصي) na 392. stranici u 10. svesku kazao: El-Vasijj poput ganijj, titula Alija, r.a.”
(والوصي ـ كغني ـ: لقب علي رضي الله عنه)

Što se pak tiče onog što je o tome rečeno u njihovim stihovima, nemoguće je nabrojati ga u ovom pismu. Spomenut ćemo od toga onoliko što je dovoljno za našu intenciju.
Abdullah ibn Abbas Ibn Abdu-l-Mutallib je rekao:
وصي رسول الله من دون أهله * وفارسه إن قيل هل من منازل

Opunomoći Resulullah iz Ehla svoga...
Mugire Ibn El-Haris ibn Abdu-l-Mutallib u stihovima kojima bodri iračane na borbu protiv Muavije na Siffinu kaže:
هذا وصيُّ رسول الله قائدكم * وصهره وكتاب الله قد نشرا

Ovo je Resulullahov opunomoćenik...
(U nastavku pisma autor navodi još tridesetak primjera citirajući preko sedamdeset distiha izrečenih u različitim prilikama od različitih autoriteta. Zainteresirani istraživači mogu se obratiti originalnom tekstu na arapskom jeziku.)

I tako dalje unedogled što ne može biti nabrojano poput ovih primjera.
Selam
- Š -

Pismo 109 (pitanje)
23. Rebiu-s-sani, 1330. godine po H.

Već smo vam rekli u 19. pismu, da se neki od vaših oponenata protive tome da se vaš mezheb – i u principima i ograncima – može pozivati na Imame Ehli bejta, i obećali smo da ćemo vam se obratiti glede ovog pitanja, i evo stiglo je vrijeme tog obećanja. Pa da li ćete nam ponuditi ono čime ćete opovrći njihove tvrdnje? Selam
- S –

Pismo 110 (odgovor)
*29. Rebiu-s-sani, 1330. godine po H***.**

1.Šiijski mezheb je u neprekinutoj sponi sa Imamima Ehli bejta.
2.Prednjačenje šiija u bilježenju znanja u vremenu ashaba.
3.Autori iz perioda tabiina i tebei tabiina.

1. Zaista su ljudi obdareni znanjem, nužno svjesni da su se Šiije Imamije suprotno od (selefa) prethodnika, u principima i ograncima vjere prihvatili čistog Ehli bejta. (Irački časopis El-Huda, je ovaj odgovor navela u prvom i drugom svesku pod imenom svoga autora, tj. moje malenkosti, Abdu-l-Husejna Šerefuddina El-Musavija.)
Njihovi stavovi slijede stavove Imama Ehli bejta u ograncima, principima i ostalom što se crpi iz Knjige i Sunneta ili što im pripada od svih znanja, ni u čemu od toga se ne oslanjaju ni na koga drugog osim na njih. Tako da oni obožavaju Allaha, dž.š., približavajući Mu se na taj način, putem mezheba Imama Ehli bejta, ne tražeći da se to promjeni niti odobravaju zamjenu.
Na tome su bili njihovi dobri prethodnici od vremena Emiru-l-mu'minina, Hasana, Husejna i devet Imama iz Husejnovog, a.s., potomstva pa sve do vremena našeg.

Od svakog pojedinačnog Imama ogranke i principe je uzimao veliki broj pouzdanih šiija i čuvara hadisa, pobožnih i pouzdanih ljudi davši svog udjela neprekinutom nizu. Oni su to prenijeli onima nakon njih isto tako sigurnimneprekinutim nizom, a oni nakon njih to su prenijeli onima nakon sebe na isti način i to je teklo tako u svakoj generaciji dok nije stiglo do nas poput jasnog Sunca u zenitu na kristalno čistom nebu.

Mi smo danas u ograncima i principima na onome na čemu su bili Imami Poslanikovog Ehli bejta. Mi mezheb Imama prenosimo od svojih očeva, a naši očevi su ga prenosili od svojih očeva i to je tako bilo u svim generacijama do vremena Imama Hasana Askerija i Imama Alija Nekija, i

hazreti Dževada i hazreti Ride i hazreti Kazima i hazreti Sadika i hazreti Bakira i hazreti Zejnu-l-abidina i hazreti Husejna i hazreti Hasana i hazreti Emiru-l-mu'minina, a.s.
Mi sada nemamo uvid u sve one koji su bili prijatelji Imama Ehli bejta od prethodnih genaracija šiija, koji su od njih slušali vjerske propise, i sticali znanje o islamu. Zaista je obruč širi od toga da bi mogli biti izbrojani.

Od vrijednih djela dovoljno ti je ono što je ispisano perima uleme, koja ne mogu biti nabrojana u ovom pismu a što je preneseno od svjetlosti Imama upute Muhammedovog, s.a.v.a., Ehli bejta i što je iznjedreno iz njihovog mora, što su čuli iz njihovih usta i uzeli sa njihovih usana. To su antologije njihovog znanja, i zaglavlja njihove mudrosti, napisane su u njihovo vrijeme a nakon njih su bile priručnici šiijama. Putem njih je postala jasna prednost mezheba Ehli bejta, a.s., nad ostalim muslimanskim pravcima. Jer mi ne znamo da je neko od sljedbenika četiriju imama, naprimjer u vrijeme svoga imama napisao knjigu o jednom od svojih mezheba.

Već tek nakon njega, ljudi su počeli pisati, i napisali su veliki broj djela u vremenu u kojem se slijeđenje ograničilo na četiri imama, i predvodništvo u ograncima je reducirano na njih a oni su za vrijeme svoga života bili poput ostalih pravnika i muhaddisa koji su bili njihovi savremenici, i nisu se izdvajali nikakvom prednošću u svojoj generaciji tako se nije našao niko ko bi im pridavao važnost pa da bilježi njihove riječi, kao što su tome pridavale značajšiije u bilježenju riječi svojih bezgriješnih Imama.
Zato šiije od početka svoga nastanka nisu dozvoljavale obraćanje nekom drugom u vjerskim pitanjima mimo svojih Imama.
Upravo zato su bili revnosni i tako posvećeni njima i striktno su od njih primali vjerska znanja i ulagali sav napor ne štedeći su u tome da zapišu sve ono što su oni objašnjavali. Uprli su sav svoj napor i ambicije u tome, da je to bez premca, zarad očuvanja znanja koje je takvo da kod Allaha – po šiijskom stavu – nijedno drugo mimo toga nije ispravno.

Dovoljno ti je ono što su napisali za vrijeme života Imama Sadika, a.s., El-Usulu el-erbe'a mi'eti (400 principa) a riječ je o 400 knjiga koje su napisali 400 autora za vrijeme života Imama Sadika, a.s., iz njegovih fetvi. Mimo ovih knjiga postoje i druge knjige napisane za vrijeme Imama Sadika, a.s., čiji je broj mnogostruko veći od toga. A ubrzo ćemo o tome dati opširno objašnjenje.

Što se pak četiri (sunijska) imama tiče, pa nijedan od njih kod ljudi nema položaj koji kod šiija imaju Imami Ehli bejta, štaviše za svoga života nisu bili na položaju na koji su postavljeni nakon svoje smrti. Što eksplicitno navodi Ibn Haldun El-Magribi u poglavlju posvećenom Šerijatskom pravu (ilmu-l-fikhu) i svojoj poznatoj El-Mukaddimi.
To je stvar koju učenjaci priznaju. I mi naravno ne sumnjamo u to da su njihovi mezhebi zapravo mezhebi njihovih sljedbenika, na kojima temelje svoja djela u svakom stoljeću a što su oni zabilježili u svojim knjigama, jer njihovi sljedbenici su upoznatiji sa svojim mezhebom, kao što su šiije upoznatije sa mezhebom svojih Imama, koji služe svoga Gospodara djelujući u skladu s onim što taj mezheb iziskuje, i ne realizira im se namjera približavanja Bogu osim u skladu sa tim mezhebom.

2. Zaista je istraživačima očito jasna stvar prednost šiija nad drugima u bilježenju znanja jer u prvo vrijeme to nije činio niko drugi osim Alija i učenih šiija. Vjerovatno je razlog tome činjenica da je među ashabima došlo do neslaganja u tome da li je bilježiti znanje dozvoljeno ili nije. Pa su to zabranili – kako prenose Askelani u uvodu Fethu-l-barija i drugi mimo njega – Omer Ibn El-Hatab i skupina drugih ashaba, iz straha da ne bi došlo do miješanja hadisa iKur'ana.
A Ali, a.s., i njegov nasljednik Imam Hasan Mudžteba i određeni broj ashaba, su to dozvolili, i to je tako ostalo, sve dok se generacija tabiina pred kraj vremena drugog stoljeća po Hidžri nisu složili o dozvoljenosti toga. Tada Ibn Džerih piše knjigu o ostavštini Mudžahida i 'Ata'a u Mekki.

Od Gazalija se prenosi da je to prva knjiga napisana u islamu, a ispravno je da je to prva knjiga koju je napisao musliman koji nije šiija, nakon toga slijedi knjiga Mu'temir Ibn Rašida Es-San'anija u jemenu zatim Malikova Muvet'a. U uvodu Fethu-l-barija prenosi se da je Er-Rebi'a Ibn Sabih prvi koji je sakupljao informacije, a živio je predkraj vremena tabiina. U svakom slučaju, jednoglasno je mišljenje o tome da sunije nisu imale pisanog djela u prvom islamskom stoljeću.

Međutim, Ali, a.s., i njegove šiije, time su se bavili već prvog stoljeća i prva stvar koju je Emiru-l-mu'minin, Ali, a.s., napisao bila je Božija Knjiga. On je nakon obavljanja poslova na ispraćaju Poslanikove, s.a.v.a., dženaze, uzeo na sebe obavezu da ne izlazi iz kuće osim zarad namaza, dok ne sabere Kur'an u cjelini.Sabrao ga je po principu redosljeda objavljivanja sura. Ukazavši na opće i posebne naznake u njemu, apsolutne i ograničavajuće, jasne i nejasne ajete, derogirajuće i derogirane, naredbe i olakšanja, zakone i adabe. Naznačio je povode objave ajeta. Objasnio ono što je s određenih aspekata zbunjujuće.

Ibn Sirin je govorio:
“Da mi je došla ova Knjiga u ruke, u njoj je znanje.”
(To od njega prenosi Ibn Hadžer u Savaiku, kao i drugi poznati alimi.)

Više ashaba su sakupili Kur'an, s tom razlikom da ga nisu sastavili po redosljedu objavljenih sura, niti su išta zabilježili od tajni koje si već čuo. Tako da je hazreti Alijevo, a.s., sakupljanje Kur'ana sličnije komentaru. Nakon završetka posla oko Kur'ana, napisao je za velikodostojnicu žena hazreti Fatimu knjigu koja je kod njegovih čistih potomaka poznata kao Fatimin mushaf, koji sadrži primjere i mudrosti, savjete i pouke, vijesti i rijetkosti, što je bilo povod njene utjehe zbog smrti Vjerovjesnika, s.a.v.a.

Nakon toga napisao je knjigu o krvarini i naslovio je kao Es-Sahifa. Navodi je Ibn Sa'd pri kraju svoje knjige poznat kao El-Džami, prenoseći je od Emiru-l-mu'minina. Vidio sam da Buharija i Muslim govore o ovoj Sahifi prenoseći iz nje na nekoliko mjesta u svojim Sahihima.
Od onog što njih dvojica prenose jeste ono što bilježi E'amaš od Ibrahima El-Tejmija od svoga oca:
“Rekao je Ali, r.a.: “Pored Allahove knjige jedina knjiga koju čitamo je Es-Sahifa” Zatim je pokazao Sahifu. Pa sam vidio da se u njoj govori o ranama

o devinim zubima. U njoj je stajalo da je Medina harem od 'Ira do Sevra. Ko god oskrnavi tu svetost, ili pruži zaštitu onome koji je oskrnavio, na njemu je prokletstvo Allaha, meleka i svih ljudi!”

قال علي رضي الله عنه ما عندنا كتاب نقرؤه الا كتاب الله غير هذه الصحيفة، قال: فأخرجها فاذا فيها أشياء من الجراحات وأسنان الابل قال: وفيها المدينة حرم ما بين عير الى ثور، فمن أحدث فيها حدثاً أو آوى محدثاً فعليه لعنة الله والملائكة والناس أجمعين

Ovaj se hadis doslovno nalazi u Buhariji u knjizi El-Faraid u četvrtom svesku u Sahihu, str. 111. A u Sahihu Muslimu se nalazi u poglavlju o odlikama Medine u knjizi o hadžu u prvom svesku, str. 523.

Imam Ahmed Ibn Hanbel u svome Musnedu puno prenosi iz Sahife, pa između ostalog prenio je u prvom svesku na 100. stranici od Tarika ibn Šehaba:
“Vidio sam Alija, r.a., nalazio sa na minberu i govorio je: “Tako mi Allaha, pored Allahove, s.v.t.,knjige, nemamo drugo da čitamo mimo Sahife – a ona je bila okačena na njegovoj sablji – koju sam uzeo od Resulullaha, s.a.v.a...”

والله ما عندنا كتاب نقرؤه عليكم الا كتاب الله تعالى، وهذه الصحيفة ـ وكانت معلقة بسيفه ـ أخذتها من رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم...

U Safarovoj predaji od Abdu-l-Melika kaže se:
“Imam Bakir, a.s., je tražio hazreti Alijevu, a.s., knjigu. Hazreti Sadik, a.s., je donese, bila je zamotana u svitak (obima) poput čovjekovog bedra. U njoj je stajalo: “Žena nema pravo na mužev posjed nakon njegove smrti.” Pa reče Imam Bakir, a.s.: “Tako mi Allaha ovo je Ali pisao a Poslanik diktirao.”

Pristala je grupa šiija za Emiru-l-mu'minom, pa su pisali u njegovo vrijeme,među njima su bili Selman Farsi, Ebu Zerr Giffari, kako navodi Ibn Šehrašub kada kaže:
“Prvi ko je pisao u islamu bio je Ali Ibn Ebi Talib, zatim Selman Farsi, zatim Ebu Zerr...”

Među njima je i Ebu Rāfi', Poslanikov, s.a.v.a., oslobođeni rob, i rizničar Emiru-l-mu'mininovog bejtu-l-mala, bio je od njegovih posebnih prijatelja, od onih koji su bili svjesni njegovog položaja. Njegova je knjiga Es-sunen ve-l-ahkam ve-l-kadaja, koju je sabrao samo od Alijevih, a.s., hadisa. Kod naših prethodnika ta knjiga je bila krajnje uvažavana. Prenosili su je svojim lancima prenosilaca.

Od njih je i Ali ibn Ebi Rāfi', u El-Isabetu u njegovoj biografiji kaže se da je rođen za vrijeme Poslanika i da mu je on dao ime Ali. On je autor knjige o fikhskim znanostima u skladu sa mezhebom Ehli bejta. A Ehli bejt, a.s., je uvažavao ovu knjigu i tražili su od šiija da je koriste. Musa Ibn Abdullah ibn El-Hasan kaže: “Pitao je čovjek moga oca o tešehudu, pa moj otac reče: “Daj mi knjigu Ibn Ebi Rafi'a, on je iznese i iz nje nam je diktirao...”

Autor knjige Revdātu-l-džennāt, daje do znanja da je to prva šiijska fikhskaknjiga, ali on je, Allah mu se smilovao, u tome pogriješio.

Među njima je i Ubejdullah Ibn Ebi Rāfi', Alijev, a.s., pisar i sljedbenik. Slušao je Poslanika, s.a.v.a., i prenosi od njega, kada je rekao Dža'feru (Tajjaru): “Sličan si mi po izgledu i naravi.” (اشبهت خلقي وخُلقي)
To od njega bilježe autoriteti, između ostalog Ahmed Ibn Hanbel u svome Musnedu. O tome govori Ibn Hadžer u prvom dijelu El-Isabeta pod imenom Ubejdullah Ibn Eslem, jer ime Ebu Rafiovog oca je Eslem. U ovoj knjizi Ubejdullah piše o onim ashabima koji su na Siffinu bili sa Alijem, a.s. Vidio sam da Ibn Hadžer u El-Isabetu od njega mnogo prenosi, pa pogledaj. (Prvi dio El-Isabeta biografija Džubejr Ibn El-Hubaba Ibn El-Munzira El-Ensarija)
Među njima je i Rebi' Ibn Semi' koji je autor knjige o zekatu na četverenošce iz hadisa koje Ali, a.s., prenosi od Resulullaha, s.a.v.a.
Od njih je i Abdullah Ibn El-Hurr El-Farsi, koji ima uradak iskupljenih hadisa koje Ali, a.s., prenosi od Poslanika, s.a.v.a.

Zatim El-Asbag Ibn Nebate, Emiru-l-mu'mininov prijatelj, od onih koji su striktno bili sa njim, prenio je od njega obavezu datu Aštaru, kao i oporuku njegovom sinu Muhammedu. Prenose ih naši prijatelji svojim ispravnim lancima prenosilaca do njega.
Od njih je i Selim Ibn Kejs El-Helali, Alijev, a.s., prijatelj. Prenosio je od njega i od Selmana Farsija. Autor je knjige o imametu, o kojoj govori Imam Muhammed ibn Ibrahim Nu'mani u El-Gibetu, pa kaže:
“Nema razilaženja među učenim šiijama i onima koji su prenosili hadise od Imama u tome da je knjiga Selima ibn Kejsa El-Helalija osnova za knjige koje se bave principima vjere koju su prenosili učeni ljudi i nosioci hadisa Ehli bejta i da je najstarija od njih. Ona spada u glavne izvore kojima se obraćaju šiije i na koje se oslanjaju...”

Naši prijatelji su već popisali one koji su pisali djela iz te generacije selefu saliha, pa ko želi nek se obrati indeksima i biografijama posvećenim tome.
3. Što se pak tiče autora iz druge generacije tojest, tabiina – naše pismo ne može obuhvatiti da ih navedemo, u vezi njih i njihovih djela, lanaca prenosilaca, opširno je zabilježeno u bibliografijama i životopisima sastavljenim od strane naših alima.
(Poput Fehreste En-Nadžaši, te knjige Munteha-l-mekal fi ahvali er-ridžal od Šejha Ebu Alija, zatim knjige Minhadžul mekal fi takhiki ahvali er-ridžal od Mirze Muhammeda i drugih djela iz ove oblasti a koja su veoma brojna)

U vrijeme ove generacije svjetlost Ehli bejta je zablistala, prije toga bila je pod zastorom oblaka nepravde nepravednih. Jer nesreća Kerbele je raskrinkala neprijatelje Muhammedovog, s.a.v.a., Ehli bejta, koji su bili srozani u očima umnih ljudi, a pozornost istraživača bila je usmjerena stradanjima Ehli bejta. Ljudi su bili prisiljeni razmatrati osnove ove iznenadne tegobne nesreće od trenutka kada su izgubili Resulullaha, s.a.v.a., i bili su dužni iznaći uzroke, tako su stekli uvid u korijen i sjeme te nesreće. Upravo zbog toga su revnosni muslimani ustali da čuvaju položaj Ehli bejta i da im pomažu. Jer ljudska priroda po svojoj naravi pomaže onome kome je učinjena nepravda a gnuša se od nepravednika.

Muslimani kao da su nakon te užasne nesreće ušli u novo doba, okrenuli su se prijateljstvu i slijeđenju hazreti Imama Ali Ibn Husejna Zejnu-l-

abidina, a.s. Prišli su mu i u principima i ograncima vjere i u svemu što se crpi iz Kur'ana i Suneta u ostalim islamskim znanostima, nakon njega to su učinili sa njegovim sinom hazreti Imamom Bakirom, a.s. Prijatelji ova dva Imama, pisali su djela koja se ne mogu nabrojati. Šta više broj onih čija su imena i biografijezabilježene u bibliografijama učenjaka koji su sticali znanje od ova dva Imama, stiže cifru od četiri hiljade ljudi. Broj njihovih djela dostiže cifru od deset hiljada knjiga i više.

Što su naši prijatelji prenijeli sa ispravnim lancima prenosilaca u svakoj generaciji koja nakon toga slijedi. Određenom broju tih učenjaka ukazala se divna prilika da budu na usluzi toj dvojici Imama i njihovom nasljedniku Imamu Sadiku, a.s. I većem broju njih se ostvarila sreća da zauzmu vodeća mjesta u naučnom i praktičnom pogledu.

Od njih je Ebu Se'id Eban Ibn Teglab Ibn Rebah El-Džeriri, poznati učač Kur'ana, islamski pravnik, prenosilac hadisa, komentator Kur'ana, stručnjak metodologije islamskog prava, lingvista. Spadao je među najpouzdanije ljude. Bio je savremenik trojice Imama i prenosio od njih obilato znanje i ogroman broj hadisa. Dovoljno je to što je od samo od Imama Sadika, a.s., prenio trideset hiljada hadisa,5 kako navodi Mirza Muhammed u Ebanovoj biografiji u knjizi Munteha-l-makal, pozivajući se na Eban Ibn Osmana od Imama Sadika, a.s.,kod kojeg je uživao ugled i poštovanje. Kada je bio sa Imamom Bakirom, a.s., u Medini on mu je rekao:
“Sjedi u džamiji i daji ljudima fetve, zaista volim među mojim šiijama vidjeti ljude poput tebe.”
اجلس في المسجد وأفت الناس؛ فاني أحب أن يرى في شيعتي مثلك

Imam Sadik, a.s., mu je rekao:
“Diskutuj s medinjanima, zaista volim da ima poput tebe mojih prenosilaca hadisa i ljudi.”
(ناظر أهل المدينة، فاني أحب أن يكون مثلك من رواتي ورجالي)

Kada bi dolazio u Medinu, ljudi bi s njim upriličili naučna okupljanja i oslobađali bi mu mjesto kraj Vjerovjesnikovog, s.a.v.a., stuba.
Imam Sadik, a.s., je rekao Selimu Ibn Ebi Hubbetu:
“Budi s Ebi Ibn Taglabomzaista je od mene čuo brojne hadise, pa što ti on prenese, to prenesi od mene.”
ائت أبان بن تغلب فانه سمع مني حديثاً كثيراً، فما روى لك فاروه عني

Imam Sadik, a.s., je rekao Eban Ibn Osmanu: “Zaista Eban Ibn Taglam prenosi od mene 30000 hadisa, pa prenesi ih od njega.”

Kada bi Eban došao kod Imama Sadika, a.s., on bi ga zagrlio i rukovao se s njim, naređivao bi da mu donesu jastuk, i potpuno bi se okretao prema njemu. Kada su ga obavjestili o njegovoj smrti, Imam Sadik, a.s., je rekao: “Tako mi Allaha, srce me boli zbog Ebanove smrti.”

A umro je 141. godine po H. Prenosio je i od Enes Ibn Malika, E'amaša, Muhammed ibn El-Munkedira, Semmak Ibn Harba, Ibrahima Naheija, Fudajla Ibn Amra i Hakema. Na njega se pozivaju Muslim u autori četiriju

Sunena što smo već objasnili u 16. pismu. Ne šteti mu to što se Buharija ne poziva na njega, jer to je po uzoru njegovog nepozivanja naImame Ehli bejta, jer nije se pozivao na Imama Sadika, Kazima, Ridu, Dževada Tekija, Hadija Nekija, Hasana Askerija, šta više nije se pozivao ni na velikog unuka Poslanikovog, velikodostojanika džennetske mladeži. Ali naravno pozivao se na Mervana Ibn Hakema, Imrana Ibn Hatana, Ikrimu Berberija i druge slične njima. Zaista mi smo Allahovi i Njemu se vraćamo.

Eban ima zanimljiva djela, poput Tefsir garibi-l-Kur'an u kojem se nalazi mnogo arapskih stihova kao svjedoci za ono što se nalazi u Kur'anu. Nakon njega Abdu-r-Rahman Ibn Muhamed Ezdi Kufi sastavlja njegovu knjigu i knjige Muhamed ibn Es-Saiba El-Kelbija i Ibn Revka Atijje Ibn El-Harisa, načinivši jednu cjelinu, objasnivši u njoj ono što je među njima različito i ono u čemu se međusobno slažu.

Tako da se nekada Ebanova knjiga nalazi samostalna a nekada u sklopu onog što je sačinio Abdu-r-Rahman. A naši prijatelji prenose iz obje knjige pouzdanim lancima prenosilaca, i različitim putevima.Eban je napisao knjigu El-Fadail, i knjigu Siffin, kao i referentnu knjigu o metodologiji prava na koju se oslanjaju Imamije u šerijatskim propisima. Sve njegove knjige su prenesene lancimaprenošenja od njega, o čemu se detaljno može pogledati u knjigama Ridžala.
Od njih je i Ebu Hamza Es-Sumali Sabit Ibn Dinar, bio je od pouzdanih ljudi našeg selefu saliha i njihovih autoriteta. Učio je kod trojice Imama, Sadika, Bakira i Zejnu-l-abidina, a.s., bio im je odan i blizak. Imam Sadik ga je hvalio rekavši: “Ebu Hamza je u svoje vrijeme poput Selmana Farsija u svoje vrijeme” Od Imama Ride, a.s., se prenosi:
“Ebu Hamza je u svoje vrijeme poput Lukmana u svoje vrijeme.”

Napisao je tefsir Kur'ana. Vidio sam da Tabarsi u svome tefsiru Medžme'u-l-bejanu, prenosi od njega.
(Pogledaj Medžme'u-l-bejan, tumačenje 23. ajeta sure Šura: Reci ne tražim od vas nagrade osim ljubavi prema porodici, gdje se može naći kako prenosi iz Ebu Hamzinog tefsira.)
Napisao je En-Navadir, Ez-Zuhd, Risaletu-l-hukuk, koju je prenio od Imam Zejnu-l-abidina Ali Ibn Husejna, a.s. Od njega također prenosi dovu Es-Sahar. On prenosi od Enesa, Eš-Ša'bija, a od njega prenose Veki', Ebu Ne'im i grupa iz te generacije i od prijatelja i drugih, što smo objasnili govoreći o njemu u 16. pismu.
Tu ima i drugih ljudi koji nisu zatekli Imama Zejnu-l-abidina, ali su bili na usluzi dvojici Imama Bakiru i Sadiku, a.s.

Od njih su Ebu Kasim Burejd Ibn Mu'avija El-Adžli, Ebu Basir El-Asgar Lejs Ibn Murad El-Bahtari El-Muradi, Ebu Hasan Zurare Ibn E'ajan, Ebu Džafer Muhammed Ibn Muslim Ibn Rebah El-Kufi Et-Taifi Es-Sekafi i grupa autoriteta upute i blistavih svjetionika, za čiji broj ovo pismo nema dovoljno mjesta.
Što se ove četverice tiče oni su postigli bliskost, postali su prvaci, uzdignuvši se na visok nivo, čak je za njih Imam Sadik, a.s., kazao: “Oni su Božiji povjerenici za ono što On dozvoljava i zabranjuje.” (هؤلاء أمناء الله على حلاله وحرامه) Isto takokazao je: “Ne nalazim nikoga ko oživljava govor o nama

poput Zurareta, Ebu Basira Lejsa, Muhammeda bin Muslima i Burejde, da nije njih niko ne bi dolazio do tih zaključaka."
هؤلاء أمناء الله على حلاله وحرامه ، وقال: «ما أجد أحداً أحيى ذكرنا الا زرارة وأبو بصير ليث، ومحمد بن مسلم، وبريد، ولولا هؤلاء ما كان أحد يستنبط هذا

Zatim je rekao:
"Oni su čuvari vjere, povjerenici moga oca, što se tiče Božijeg halala i harama, oni su prethodnici prema nama na ovom svijetu i predhodnici prema nama na Ahiretu."
هؤلاء حفاظ الدين، وأمناء أبي، على حلال الله وحرامه، وهم السابقون الينا في الدنيا، والسابقون الينا في الأخيرة
I rekao je:
"Obraduj poslušne (22:34) Džennetom." Zatim je nabrojao imena ove četverice.
(بشر المخبتين بالجنة،ثم ذكر الأربعة)

U dugom govoru u kojem ih je spomenuo kazao je:
"Moj otac ih je držao povjerljivim u vezi sa Božijim zabranama i dozvolama, oni su bili čuvari njegovog znanja. Tako i danas oni su povjerenici mojih tajni i istinski prijatelji mog oca. Oni su zvijezde mojih šiija i živi i mrtvi. Njima Allah razotkriva svaku novotariju. Oni štite ovu vjeru od laži novatora i interpretacija ekstremista..."
كان أبي أئتمنهم على حلاله الله وحرامه، وكانوا عيبة علمه، وكذلك اليوم هم عندي مستودع سري، وأصحاب أبي حقاً، وهم نجوم شيعتي أحياء وأمواتاً، بهم يكشف الله كل بدعة، ينفون عن هذا الدين انتحال المبطلين، وتأويل الغالين
druge časne riječi Imama – a za sve njih nema prostora u ovom pismu – kojima im se potvrđuje vrijednost, čast, poštovanje, vilajet.

I pored toga neprijatelji Ehli bejta, a.s., ih optužuju svim vrstama otvorenih potvora što smo opširno napisali u knjizi Muhtesaru-l-Kelam fi mu'ellifi-š-šii'ati min sadri-l-islam.
Takve stvari ne umanjuju njihov uzvišeni status i veliki značaj kod Allaha, Njegovog Poslanika i vjernika. Kao što zavidnost prema vjerovjesnicima nije povećavala ništa drugo do li dostojanstvo tih vjerovjesnika, niti je ostavljala kakvog traga u njihovim vjerozakonima osim širenja istog među istinoljubivim, iprihvatanja u srcima umnih.

Za vrijeme Imama Sadika, a.s., znanje se proširilo kao nikada prije, sa svih strana pohrlile su mu šiije njegovih očeva. On ih je dočekao raširenih ruku, bio je prisan sa njima. Nije štedio truda u tome da ih upozna sa tajnama znanja, preciznim mudrostima, zbiljama stvari, kako to izriče Ebu El-Feth Šehrestani u knjizi El-Milel ve-n-nihel.

Govoreći o Imamu Sadiku, a.s., kaže: "U vjeri je posjedovao ogromno znanje, savršenih manira u mudrosti, intenzivnog odricanja na ovom svijetu, potpunog suzdržavanja od strasti." Također je rekao: "U Medini je ostao neko vrijeme, koristivši šiijama koji su mu prišli, govorivši svojim prijateljima tajne znanja. Nakon toga je došao u Irak i tu je ostao neko vrijeme, nikada nije pomišljao o Imametu ili o vlasti i niskim se nije raspravljao o hilafetu." Zatim je rekao: "Ko se nalazi u dubinama spoznaje, nikada nerazmišlja o potoku, i ko se ispenje na vrh istine, nema straha od pada..." A o istini zbore i nepristrasni i prkosni.

Od Sadikovih, a.s., prijatelja istakla se značajna grupa i ogroman broj ljudi. Bili su predvodnici upute, blještava svjetla u tami, mora znanja, zvijezde upute. Od onih čija su imena i životopisi uvedeni u knjige biografija jesu četiri hiljade su iz Iraka, Hidžaza, Farsa i Sirije. Oni su autori poznatih djela među šiijskom ulemom. Između ostalog to su i 400 usula što smo već spomenuli, tojest 400 knjiga koje su napisali 400 ljudi iz fetvi Imama Sadika, a.s., za vrijeme njegovog života, i koje su im nakon njega bile okvir znanja i djelovanja, sve dok ih grupa alima ummeta nije sažela i uprostila kako bi olakšala i približila onima koji tragaju za tim stvarima.

Od toga je najbolja zbirka od četiri knjige i to su šiijske matrice u usulu i furu'u od početka pa do našeg vremena a to su El-Kafi, Et-Tahzib, El-Istibsar i Men la jahduruhuel-fakih. Riječ je o knjigama koje su tradirane neprekidnim lancem prenosilaca, i njihov sadržaj je neupitno originalan. El-Kafi, je najstarija, najveća, najbolja i najautentičnija. Sadrži 16.199 hadisa, što je više od onog što skupa sadrže šest Sahiha.
Što jasno naznačava Šehid u Ez-Zikra i mnogi drugi renomirani alimi. Hišam Ibn El-Hakem, prijatelj Imama Sadika i Kazima, a.s., napisao je brojne knjige. Od toga je postalo poznato 29 djela. Prenosili su ih naši prijatelji svojim lancem prenosilaca do njega, o čemu se detaljno govori u mojoj knjizi Muhtesaru-l-kelami fi mu'ellifi eš-šii'ati min sadri-l-islam. To su korisne i jasne knjige, razumljivog izraza, sjajnih dokaza u principima i ograncima vjere, o Tevhidu, racionalnoj filozofiji, u njima se pobijaju ateisti, heretici, panateisti, predestinatori, deterministi, ekstremisti u vezi Alija i Ehli bejta. Opovrgavaju seharidžije i nasibije, zatim oni koji poriču oporuku datu Aliju, a.s., oni koji ga stavljaju iza halifa, koji su ratovali protiv njega, zatim oni koji daju prednost onima koji nisu bolji nad onima koji su bolji i drugi.

Hišam je bio od najučenijih ljudi drugog stoljeća u teologiji, teozofiji, i ostalim racionalnim i tradicionalnim znanostima. Bio je istaknut u fikhu i hadisu, nadmašio je druge u tefsiru i ostalim naukama i strukama. On je sređeno i jasno govorio o Imametu, a mezhebe je preispitivao opservacijom. Prenosio je hadise od Sadika i Kazima, a.s.
Kod njih je imao posebno mjesto koje ne može biti opisano. Zaslužio je takve pohvale od njih koje ga dižu na visok nivo vrijednosti.U početku je bio Džehmija (sekta) zatim je susreo Imam Sadika, a.s., i njegovimuputama je stekao ispravnu sliku te mu se priključio. Zatim Imamu Kazimu, a.s., i bio je iznad svih njihovih ashaba. Oni koji žele utrnuti svjetlost Božiju u Njegovim svjetiljkama optužuju ga za antropomorfizam i druge stvari, sve zbog zavisti i mržnje prema Ehli bejtu.

A mi najbolje poznajemo njegov mezheb, jer kod nas se nalazi njegov životopis i djela. Ukazali smo na njegove knjige kojim je pomogao naš mezheb. Nije dozvoljeno da nam budu skrivene njegove riječi – a on je od naših prethodnika – koje su jasne drugima iako su daleko od njega i mezhebom i metodom. Međutim, ono što od njega prenosi Šehristani u El-Milelu ve-n-nihelu, ne upućuje na to da je on antropomorfist.
A Šehristani je doslovno kazao:
“Hišam Ibn El-Hikem, je bio nedokučiv u principima vjere, nedopustivo je da zanemari svoje argumente upućene Mu'tezilijama, zaista je on iznad

onog što argumentira svom oponentu, a daleko od onog što mu iznosi o antropomorfizmu. Stvar je u tome da je on dokazima uvjerio Alafa, rekavši mu: “Ti kažeš da Allah zna znanjem, a njegovo znanje je Njegova bit, pa On zna ali ne kao posjednici znanja, a zašto ne kažeš, On je tijelo, ali ne kao tijela...”

Nije skriveno da ove riječi, ukoliko su njegove, izgovorene su s namjerom oponiranja Alafu. I onaj koji nečim oponira ne mora vjerovati u to, jer moguće je da je imao namjeru provjeriti koliko je Alaf tačno informiran, i koliko duboko je upućen u znanje, kao što na to ukazuje Šehrestani riječima: “Čovjek je iznad onoga što argumentira svom oponentu a daleko od onoga što mu iznosi o antropomorfizmu. S tim da ukoliko pretpostavimo da stoji ono na što aludiraju Hišamove riječi o antropomorfizmu, moguće je da je to kazao prije nego je stekao ispravnu sliku o stvarima, jer kao što znaš, on je bio od onih koji su imali stav Džehmija, a zatim je uputama Poslanikovog Ehli bejta bio upućen, i postao od posebnih prijatelja Imama Ehli bejta, a.s.

Niko od naših prethodnika nije našao ništa od onoga što mu njegovi oponenti pripisuju, kao što ni ja nisam našao ni traga od onog što pripisuju Zuraretu Ibn E'ajunu, Muhammedu Ibn Muslimu, Mu'minu Et-Taku i drugima, s tim da smo istrošili svu svoju snagu u razgovorima o tome, i nije tu ništa drugo posrijedi do li nasilje i neprijateljstvo, i potvora i neistina, a Ti nikako ne misli da je Allah nemaran prema onom štarade nasilnici.” (Ibrahim, 42)

Međutim, ono što Šehristani prenosi od Hišama, tojest, riječi u kojima on Alija uzdiže na nivo božanstva, pa to će nasmijati i ženu koja je pobacila dijete. Hišam je iznad toga da mu se pripišu takve nesuvislosti i praznovjerja. Hišamove su riječi o Jednoti Božijoj kojima poziva držanju Allaha svetim od pojave u tjelesnom obliku, i iznad onoga što o Njemu govore neznalice. Takav mu je i govor o Imametu, oporucu, koja je proglašena od Resulullaha u vezi sa Alijem, a.s., koja očito naglašava da je Ali iz njegovog ummeta i od njegovih pripadnika, i da je on njegov opunomoćenik i halifa, i da je od Božijih robova kojima je učinjeno nasilje i koji su prinuđeni, i da je od onih koji nisu mogli očuvati svoje pravo, koji su prisiljeni podleći sili svojih protivnika, u stalnojbojazni za svoju sigurnost, koji nema ni podržavatelja ni pomagača.
I kako Šehrestani može svjedočiti za Hišama da je on nedokučiv u principima vjere, i da ne dozvoljava da zaboravi argumente koje je uputio Mu'tezilijama, i da je on daleko od onog što je iznio Alafu rekavši mu:
“Pa zašto ne kažeš da je Allah tijelo ali ne poput tijela.”
A zatim da mu pripiše riječi da je Ali, božanstvo. Zar ovo nije očita kontradikcija?! Zar dostoji nekome poput Hišamu, usprkos njegovom obilatim vrijednostima pripisivati ovakva praznovjerja? Nipošto! Međutim, masa iz zavisti i zlobe prema Ehli bejtu i onima koji imaju njihovo mišljenje, ne želi ništa drugo do li širiti uznemirujuće vijesti, a nema moći ni snage osim u Allaha, Uzvišeni i Moćnog.

U vrijeme Imama Kazima, Ride, Dževada, Hadija, Hasana Askerija, a.s., pisanje se umnožilo do krajnje mjere, njihovi hadisi i hadisi njihovih očeva

su se proširilina sve strane. Uložen je krajnji napor u stjecanju znanja, u uranjanju u more njihovog znanja, otkrivanju tajni, bilježenju pitanja. Nije se štedio napor u bilježenju znanosti i u sabiranju raštrkanih znanja.

Muhakik – uvećao Allah njegov položaj – kaže u El-Mu'teberu:
“Među Dževadovim, a.s., učenicima bilo je izvrsnih ljudi poput Husejn Ibn Se'ida, njegova brata Hasana, Ahmed ibn Muhammeda Ibn Ebi Nasra El-Bizantija, Ahmed Ibn Muhamed Ibn Halid El-Berkija, Šazana, Ebu-l-Fadl El-'Amija, Ejjub Ibn Nuha, Hamed Ibn Muhammeda Ibn Isaa i drugih čiji popis je veoma dug. Njihove knjige su u opticaju do danas među među prijateljima i svjedoče o ogromnom znanju...”

Dovoljno ti je to što broj djela koja je napisao Barki veći od 100 knjiga. Bizanti, također ima veliku knjigu poznatu kao Džam'iu-l-Biznati. Husejn Ibn Se'id ima30 knjiga.
Nemoguće je u ovom pismu nabrojati ono što su napisali učenici šest Imama, potomaka Imama Sadika, a.s.

Zato te upućujem na biografije i indekse pa pogledaj u njima o Muhammed Ibn Senanu, Ali Ibn Mehzijaru, Hasanu Ibn Mahbubu, Hasanu Ibn Muhamedu Ibn Sema'atu, Safvanu Ibn Jahji, Ali Ibn Jaktinu, Ali Ibn Faddalu, Abdu-r-Rahmanu Ibn Nedžranu, Fadlu Ibn Šazanu – on ima 200 knjiga – Muhammed Ibn Mes'udu Ajjašiju – njegove knjige prelaze broj od 200 – Muhammed Ibn Umejru, Ahmed Ibn Muhammedu Ibn Isau, on je prenosio od stotinu ljudi prijatelja Imama Sadika, a.s., Muhammed Ibn Alij Ibn Mahbubu, Talhi Ibn Talhi Ibn Zejdu, Ammaru Ibn Musau Sabatiju, Ali Ibn Nu'manu, Husejn Ibn Abdullahu, Ahmedu Ibn Abdullahu Ibn Mehranu poznatom kao Ibn Hane, Sadaketu Ibn MunziruKomiju, Ubejdullahu Ibn Aliju Halebiju, koji je svoju knjigu donio na uvid Imamu Sadiku, a.s., pa je on potvrdio i pohvalio je rekavši: “Da li misliš da oni imaju poput ove knjige?”
Zatim pogledaj o Amru Tabibu, Abdullahu Ibn Se'idu koji je svoju knjigu donio pred Imama Ridu, a.s., i o Junusu Ibn Abdu-r-Rahmanu koji je svoju knjigu donio na uvid Imam Hasanu Askeriju, a.s.
Svako ko istražuje o prethodnicima šiija Muhammedovog, s.a.v.a., Ehli bejta, i precizno izuči ashabe svakog od devet Imama, potomaka Imama Husejna, a.s., i prebroji knjige napisane u vrijeme njihovih Imama, i istraži one koji su ta pisana djela prenosili od njih, i koji su od njih tradirali hadise Muhammedovog Ehli bejta o ograncima i principima vjere, od ljudi čiji broj prelazi nekoliko hiljada, zatim pogleda u (pre)nosioce tih znanja u svakoj generaciji, s ruke na ruku, od vremena devet Bezgriješnih Imama do našeg doba, postat će siguran u neprekidnu sponu Ehli bejtskog mezheba, i neće sumnjati u to da je sve ono čime služimo Allahu u principima i ograncima, uzeto od Resulullahovog Ehli bejta, i neće sumnjati u to osim oholog inadžije, ili slaboumne neznalice.
Svaka hvala pripada Allahu, Koji nas je uputio na ovo, i ne bismo upućeni bili da nas Allah uputio nije. Selam
- Š -

Pismo 111(Pitanje)

1. Džumade-l-ula, 1330. godine po H.

Svjedočim da ste vi u ograncima i principima vjere na onome na čemu su bili Imami Poslanikovog Ehli bejta. To si objasnio i učinio očiglednim. Pokazao si ono što je bilo sakriveno, tako da je sumnjati u to povod propasti, a biti skeptičan prema tome je povod zalutalosti. Proniknuo sam u vaše pismo i to me beskrajno uveselilo, čiji sam ugodan miris osjetio i shvatio sam otkud dolazi taj sveti povjetarac koji me hranio svojim slatkim mirisom. Prije nego sam stupio u kontakt s vama bio sam ispunjen sumnjama o vama zbog onog što sam čuo od onih koji šire ružne vijesti o drugima i zbog nepravde pristrasnih ljudi. Kada je Allah omogućio naš susret pronašao sam, tvojim posredstvom, znanje upute i svjetlo koje raspršuje tamu, i odlazim od tebe uspješno i sretnog završetka. I kako je velika blagodat Allahova kroz tebe data meni, i kako je lijepo tvoje dobročinstvo prema meni. Svaka hvala pripada Allahu, Gospodaru svjetova. Selam
- S –

Pismo 112 (Odgovor)
2. made-l-ula, 1330. godine po H.Džu

Svjedočim da si obavješten o ovom pitanju, da raspolažeš s njim, i da si ga otkrio, i da si ga obavio brže od svjetlice, i nevjerovatno si o njemu polemisao, istraživao i razmatrao, sagledao si njegove strane i prošao njime uzduž i poprijeko kako bi stigao da njegove suštine. Nisu te uznemiravali nacionalni osjećaji, niti su te lični interesi obmanuli. Nisu se pokorile osobine tvoje dobroćudnosti, niti se uskovitlali obrasci tvoga mišljenja. U stanju utonuća u raspravu s dobroćudnošću postojanijom od masiva Radve, i grudima širim od dunjaluka, marljivo posvećen istraživanju u kojem se ne predaješ emocijama sve dok tajna nije otkrivena, i suština istine se nije ukazala, pa zora je svanula onom ko ima oka dva. Svaka hvala Allahu na Njegovoj uputi ka vjeri Svojoj, i pomoći da se postigne ono ka čemu poziva na putu Svom. I nek je Allahov blagoslov i selami na Muhammeda i njegov Ehli bejt. Selam
- Š –

S Božijom pomoći i uputom knjiga je završena perom njenog autora Abdu-l-Husejna Šerefuddina Musavija Amulija, nek Allah prema njemu postupi Svojom.